

Kadede Kap Pjam Akan

Testament and Psalms in the Pohnpeian language of the Federated States of M

Contents

PUK EN PJALM.	1
MA N EN PA EN WANPORON MATÄÜJ.	77
MA N EN PA EN WANPORON MARKUJ.	109
MA N EN PA EN WANPORON LUKAJ.	129
MA N EN PA EN WANPORON IOANEJ.	163
WIAWIA EN WANPORON AKAN.	188
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N MEN ROM.	220
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU KAIEU O N MEN KORINT	233
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU KARIAU O N MEN KORINT.	246
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N MEN KALEJIA.	255
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N MEN EPIJOJ.	260
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N MEN PILIPI.	265
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N MEN KOLOJE.	268
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU KAIEU O N MEN TEJALONIK.	271
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU KARIAU O N MEN TEJALONIK.	274
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU KAIEU O N TIMOTEUJ.	276
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU KARIAU O N TIMOTEUJ.	280
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N TITUJ.	283
EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N PILEMON.	285
KIJIN LIKAU O N MEN IPRU.	286
EN IAKOPUJ A KIJIN LIKAU.	296
EN PETRUJ A KIJIN LIKAU KAIEU.	300
EN PETRUJ A KIJIN LIKAU KARIAU.	304
EN IOANEJ A KIJIN LIKAU KAIEU.	307
EN IOANEJ A KIJIN LIKAU KARIAU.	311
EN IOANEJ A KIJIN LIKAU KAJILU.	312
EN IUDAJ A KIJIN LIKAU.	313
PUK EN KAUDIAL EN IOANEJ.	314

Kadede Kap Pjam Akan

The New Testament and Psalms in the Pohnpeian language of the Federated States of Micronesia

Language: Pohnpeian

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

This translation is in the Public Domain.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.
4b18342b-d208-50f3-af8d-abfd000108
ISBN: 978-1-5313-0533-8

PUK EN PJALM.

- 1** MEID pai ol o, me jota alialu ni padak en me doo *jan* Kot akan, o me jo duki *on* me dipan akan, o me jo mondi ren me malaun akan,
- ²A me kin peren kida kapun en Ieowa o madamadaua duen a kapun ni ran o ni pon!
- ³A rajon tuka pot, me padedier ni kailan pilap akan, me kin kapareda wa ni a anjau, o ta kan jota kin monala, a karoj a wiawia pwaida.
- ⁴Me doo *jan* Kot akan jota kin dueta, a re rajon dip me *an* kin iririp jili.
- ⁵I me doo *jan* Kot akan jota pan pwai kida nan kadeik, o me dipan akan nan momod en me *pun* kan.
- ⁶Pwe Ieowa kotin *mani* al en me *pun* kan; a al en ir, me doo *jan* Kot akan, pan joredi.
- 2** DA me men liki kan *linarinarki*, o da me wei kan lamelam eki me mal akan?
- ²Nanmarki en jappa kan kin *kanudi* o jaupeidi kan kapukapun pena, en kaokaoe dodok en Ieowa o Japwilim a me keidier.
- ³Kitail en kawela ara men jaliedi o kaje *jan* kitail ara jal akan!
- ⁴A me kotikot nanlan, kotin kiparamateki, o Kaun o kotin mamale kin irail.
- ⁵Eu ran a pan kotin kapun *on* ir ni a *onion*; o ni a *onion* lapalap a pan kotin kamajak irail.
- ⁶A *nai* kajapwilada ai Nanmarki pon dol en Jion jarau.
- ⁷A *nai* pan padaki wei duen aude pan kapun en Ieowa! A kotin majani *on* ia er: Koe *nai* Ol, ran wet I kaipwi uk adar!
- ⁸Poeki re i, I ap pan ki *on* uk, en jojoki men liki kan, o en aneki imwin jappa kan.

- ⁹Koe pan kawe irail ekidi jokon mata, o kamor irail *pajan* rajon dal akan.
- ¹⁰Ari, komail nanmarki kan en dukidi, o komail jaunkapun en jappa kan en lolekonala!
- ¹¹Papan Ieowa ni lan o pereperen ni majak!
- ¹²Metik japwilim a Ol, pwe a der *onion*, o komail ap lokidokila pon al o, pwe a *onion* kak madan tapida. A meid pai ir karoj, me liki i.
- 3** O IEOWA, ai imwintiti me toto, o ir me toto, me *kanudi on* ia!
- ²Me toto kin inda duen *nen* i, me dene jota jauaj pa i ren Kot. Jela.
- ³A komui Ieowa pere pa i, o komui pan kotin *kalinana* ia da, o kamait ia la.
- ⁴I kin likwiri *on* Ieowa ki *nil* laud; o a kotin *mani* ai *nidinid jan* ni japwilim a dol jarau. Jela.
- ⁵I kin wonon, o mamair, o pirida, pwe Ieowa kin kotin kolekol ia.
- ⁶I jota kin majak jaunpei *nen* pak toto, me kin kapil ia pena.
- ⁷Kom kotida *Main*, Ieowa o jauaja ia, ai Kot! Pwe kom kotin pikir ai imwintiti karoj, o kawelar *ni* en me japun kan.
- ⁸Ieowa me jauaj patail. Kom kotin kamauyada japwilim omui aramaj akan! Jela.
- 4** KOT kapun pa i, kom kotin *mani* ia ni ai likelikwir. Pwe kom kin kotin kamait ia la ni ai anjau apwal. Kom kotin maki *on* ia o *mani* ai kapakap.
- ²Komail jaumaj akan! Arai da mar ai pan jujued? Arai da omail pok *on* me mal kot, o omail perenki likam? Jela.
- ³Komail lolekonala, ap aja, me Ieowa kotin piladar japwilim a lelapok o. Ieowa kin kotin *mani* ia ni ai likelikwir *on* i.
- ⁴Ni omail makar, komail der wia dip. Komail madamadauaki *monion* omail ni omail wendi pon loj o ap auiaui. Jela.

⁵ Komail maironki mairon pun o liki Ieowa.

⁶ Me toto kin inda: Ij me pan kajale on kitail me mau kan? A Ieowa, kom kotin kamaraine kin kit marain en jilan omui!

⁷ Komui kotin kaperenda monion i laud jan anjaun arail wain o korn me toto.

⁸ I kin wonon o mamair ni popol; pwe komui ta Main, me kotin jauaja ia da, pwe i en kak moleilei.

5 IEOWA kom kotin ereki ai lokaia o kotin mani ai madamadaua.

² O kotin mani ai likelikwir, ai Nanmarki o ai Kot, pwe i pan potoan kapakap on komui.

³ Main Ieowa, kotin mani nil ai nin joran, nin joran i men tu on komui o majamajan.

⁴ Pwe komui kaidin Kot amen, me kin mauki tiak japun, me morjued jota pan mimieta mo 'mui.

⁵ Me aklapalap akan jota pan pwaida mon jilan omui, kom kin kotin juede ki me japun kan.

⁶ Kom pan kotin kamela me likam kan; Ieowa kin kotin tataki me kamela o kotaue aramaj akan.

⁷ A i pan pedelon on nan tanpaj omui, pweki omui kalanan lapalap, o kaudok ni lan inen won japwilim omui im en kaudok o.

⁸ Main kom kotin kalua ia ni omui pun, pweki ai imwintiti kan; kom kotin kaineneta al omui mo i.

⁹ Pwe jota me melel kot ni au arail; o lol arail rokeki kaopa. Kapinwor arail rajon joujou me jo jer pena; o re kin akjanjale mauki lo arail.

¹⁰ Kom kotin kadeik irail da, Main Kot, pwe ren pup kidi pein arail inon. Jikin ir wei, pweki arail dip lapalap, pwe re kin kanudi on komui.

¹¹ Karoj, me liki komui ap pan peren kida, re pan pereperen kokolata,

pwe kom kin kotin jinjila irail. Irail pan pereperen, me kin pok on mar omui.

¹² Pwe komui Main kin kapaiada me pun kan. Komui kin kotin nekid ir ala ki omui kalanan dueta pere eu.

6 MAIN, kom der kotin kaloke kin ia omui onion, o der kame kin ia omui onion lapala!

² Main, kom kotin maki on ia, pwe nai me luet. Main, kom kotin kamau ia la, Main Ieowa, pwe ti kan me luetalar.

³ O nen i waponda melel. O Main, arai da?

⁴ Main, kom kotin jaupei don ia, dorela nen i. Kom kotin jauaja ia ni omui kalanan!

⁵ Pwe murin melar jolar me pan tamanda komui; o ij me pan kapina komui wajan mela?

⁶ I pana kida ai janejan jan jautik lel manjan; i kawijokijokela ai loj pil en maj ai.

⁷ Mom ai juede kilar ai injenjued, o i malar, pweki kamakamajak pai me toto.

⁸ Komail aramaj morjued akan karoj kaiwei jan ia, pwe Ieowa kotin mani ai janejan.

⁹ Ieowa kotin mani ai nidinid, o Ieowa kotin manier ai kapakap.

¹⁰ Ai imwintiti karoj pan namenokela o majakada melel, re pan tanwei o madan jarodi.

7 MAIN, i kin liki komui Ieowa, ai Kot. Kom kotin jauaja ia on ai imwintiti kan karoj, o kotin dore ia la,

² Pwe ren der dueta laien amen kol ia di o tapen ia pajan, pwe jota pil amen jaundor.

³ Main, ai Kot, ma i wiadar mepukat, o ma pa i kat wiadar japun,

⁴ O ma i depukki mejued en akai ar wiawia mau on ia, pwe i dorelar, me imwintiti on ia, ap jota karepa,

⁵ A ma jo due, ai imwintiti en kaloke ia, o kol ia di, o tiakedi maur i nani pwel, o kawela mar ai. Jela.

⁶ Main, kom kotida ni omui *onion* o kotin palian makar en ai imwintiti kan, o kotin opadan ia, pwe re kotin inau kidar kapun,

⁷ Pwe wei kan pan pokon don ir; o re kotin purodala pweki irail.

⁸ Ieowa iei jaunkapun en wei kan. Main, kotin jauaja ia, duen ai pun o duen ai lelapok!

⁹ Re kotin kadukiedi mejued en me doo jan Kot akan, ap kotin katenedi me pun kan. Pwe komui Kot pun, kin kotin kajau *monion* o mudilik kan.

¹⁰ Kot iei pere pa i, me kin kotin jauaja me melel ni *monion* arail.

¹¹ Kot jaunkapun pun amen, me kotin *onionada* ni ran karoj.

¹² Ma meamen jota pan wukila, a ap kotin ada japwilim a kodlaj o onopada kajik katieu o kainene won i,

¹³ O kotin pwil poa *kananan* kajik katieu men kamela. A kotin kaonopada japwilim a *kananan* kajik katieu, pwe men karonala.

¹⁴ Kilan, a lamelam me dir en jued, a lije-naneki men kaokaoe o pan naitikedi likam.

¹⁵ A weiradar por eu o wiadar lolia, ap pein pupedi *on* lole, me a weiradar.

¹⁶ A men kamela pan japale don pein mon a, o a dodok jued pan pupedi *on* pein a al en wel.

¹⁷ I pan kapina Ieowa, pweki a pun, o i pan kauleki mar en Ieowa me lapalapia.

8 MAIN at Kaun, mar omui meid linan nan jap karoj! Irail kin kapina komui nanlan!

² Jan nan au en jeri pwelel, o ir me kin kankan didi, re kotin wia kidar man-aman eu *on* omui imwintiti kan, pwe

komui en kamela me imwintiti o, o me aktuau o.

³ Ma i kilekilan lan, dodok en lim omui, jaunipon o uju kan, me re kotin wiadar:

⁴ Dakot aramaj o, pwe komui kin kotin kupkupura i, de nain aramaj, pwe komui kin kotin apapwali i?

⁵ Re kotin kajapwilidier i anjau kij pan tounlan kan, a re kalinanadar i, o kawauialar i.

⁶ Re kajapwiladaner i wiawia en lim omui kan. Kom kotin kaloedier karoj pan na a kan:

⁷ Jip o kau kan, o pil man en jap akan,

⁸ O manpir en pan lan, o mam en nan jed, karoj me kin memaureki nan madau.

⁹ Ieowa at Kaun, mar omui meid linan nan jap karoj!

9 I MEN kapina Ieowa jan nan *monion* i meler, o kajokajoiia duen japwilim omui dodok kapuriamui kan karoj.

² I men pereperen o polauleki komui o kauleki mar omui; komui me lapalapia,

³ Pwe re kotin kaloedier ai imwintiti kan, irail pupedier o melar.

⁴ Pwe re kotin apwali ia ni ai pun o ai dodok. Komui kaipokedi pon mol omui duen jaunkapun pun amen.

⁵ Kom kotin kapun *on* men liki kan o kotin kamela me japun kan, kom kotin kawelar mar arail kokolata.

⁶ Imwintiti o joredier, a namenokalar melel. Komui kotin wuketedi kanim akan; o jolar, me pan taman irail ada o tou ar akan.

⁷ A Ieowa pan kotin kaunda kokolata. A kotin kaonopada mol a, pwen kadeikada.

⁸ O a pan kotin kadeikada jappa ni pun, o kakaunda wei kan pun.

⁹ Ieowa jile pan me jamama kan, jilepa ni anjau apwal.

- ¹⁰I me irail, me aja mar omui kin liki komui, pwe komui jota kin muei *jan* irail, me kin rapaki komui, *Main* *Ieowa*.
- ¹¹*Kauleki Ieowa*, me kin kaunda nan *Jion*. *Komail* padaki *on* wei kan a *wiawia*!
- ¹²*Pwe* a kotin taman irail ada o kotin *kainoma* nta 'rail. A jota kin kotin *maliela* *likwir* en me *jamama* kan.
- ¹³*Main Ieowa*, kom kotin maki *on* ia. Re kotin *mani* ai apwal ren ai *imwintiti* kan, kom kotin *dore* ia la *jan* nan *wanim* en *mela*.
- ¹⁴*Pwe* i en *kajokajoiia* duen omui *dodok* *kapuriamui* pan *wanim* en *nain* *Jion*, *perenki* *jauaj* pa om.
- ¹⁵Men liki kan *pupedi* *on* nan *por* o, me *pein* irail *weiradar*, o *nä* 'rail *lodi* *on* *injar*, me *pein* irail *wiadar*.
- ¹⁶I me *kitail* *ajaki*, *Ieowa* me kotin *kapun* *pun*. Me *japun* kan *jalidi* *on* *pein* ar *dodok* en pa ar akan. *Jela*.
- ¹⁷Me *japun* kan en *lokidokila* nan *wajan* *mela*, o *men* liki kan *karoj*, me kin *monokela* *Kot*.
- ¹⁸*Pwe* me *jamama* o *jota* pan *monokinokla* *kokolata*, o me *luet* akan *jota* pan *kaporoporeki* *mal* *kokolata*.
- ¹⁹*Main*, kom *kotida*! *Pwe* *aramaj* *ender* *pwaida*, a *men* liki kan *karoj* en *pakadeikada* mo omui.
- ²⁰*Main*, *kotiki* *on* ir *men* *kamajak*, *pwe* *men* liki kan en *dedeki*, me re *udan* *aramaj* *eta*. *Jela*.
- 10** *MAIN*, da me kom kotin *doo* *jan* ia, o da me kom kotin *rir* *jan* ia ni *anjau* apwal?
- ²Me *japun* kan ni ar *aklapalap* re kin *kaloke* me *jamama* o; re kin *pokon* *pena* o *madamadaua* duen ar *morjued*.
- ³*Pwe* me *japun* o kin *juai*ki a *tiak* *jued*, o me *norok* *moni*, kin *muei* *jan* *Ieowa*, *lalaue* i.
- ⁴Me *japun* o kin *lamelame* ni a *aklapalap*, me a *jota* kotin *mani* duen *mepukat*. Ni *jon* en a *tiak* *jued* *karoj*, a kin *lamelame* me *jota* *Kot*.
- ⁵A kin *pwaida* ni a *dodok* kan. A *japwilim* omui *kapun* me *doo* *jan* i; a kin *lalaue* a *imwintiti* kan *karoj*.
- ⁶A kin *indinda* nan *monion* i: I *jota* pan *lodi*; i *jota* pan *diar* ai *apwal* kot *kokolata*.
- ⁷Au a me *dir* en *lalaue*, o *malaun*, o *kotaue*, o *pan* lo a kin me *jued* o me *apwal*.
- ⁸A *wonon* o *majamajan* nan *kanim* akan, a kin *rir* *kamela* me *makelekel* o, o *por* en *maj* a kin *majamajan* me *japai* o.
- ⁹A kin *majamajan* *waja* *rir* *dueta* *laien* *amen* nan *deu* a, a kin *auiaui*, *pwen* *koledi* me *luet* o, a kin *jaikidi* me *luet* o ni a *injar*.
- ¹⁰A kin *dairukorokedi* o *karakarakedi*, o me *japai* kan pan *lodi* *on* ni *kiki* *kon* *kelail* akan.
- ¹¹A kin *indinda* nan *monion* i: *Kot* pan *monokela*, a kin *karirila* *jilan* i, a *jota* *man* *mani*.
- ¹²Re *kotida* *Main* *Kot*, kotin *pokada* *lim* ar, kom *der* kotin *maliela* me *luet* akan.
- ¹³*Menda* me *doo* *jan* *Kot* o kin *mamaleki* *Kot*, o a kin *indinda* nan *monion* i, me *dene* kom *jota* pan kotin *mani*.
- ¹⁴*Ari* jo, kom kotin *mani*, *pwe* kom kotin *ireron* me *luet* o *kankaneraner* akan, *pwen* *jauaja* ir. Me *japai* o kin *mueid* *on* komui *pein* i, o komui me *jauaj* pa en me *japoupou* o.
- ¹⁵Kom kotin *katip* *pajan* pa en me *japun* o, o kotin *depuk* *on* *mejued* o a *tiak* *jued* *lao* *jolar* pan *diarokada*.
- ¹⁶*Ieowa* me *Nanmarki* *kokolata*; *men* liki kan en *nikilar* *jan* nan *jap* we.
- ¹⁷*Main*, kom kotin *manier* *inon* en me *luet* akan; kom kotin *kamanada*

monion arail, karon omui mamani mepukat,

¹⁸Pwen jauaja me japoupou o jamama o, pwe aramaj en jappa en jolar kanudi.

11 I LIKI Ieowa, a menda komail indan nen i: Piridalan pon omail nana dueta manpir amen?

²Pwe kilan, me doo jan Kot akan kaonopadar kajik katieu o pwilikidi ar kanan en kajik katieu pon jal o, pwen rir kajikiedi me melel ni monion arail.

³Pwe ma ur akan ronk pajan, da me aramaj pun en wiada?

⁴Ieowa kotikot nan tanpaj a jaraui, mol en Ieowa mimi nanlan, jilan i kin mamajani jili, kil en jilan i kin jojon aramaj akan.

⁵Ieowa kotin jon me pun, ap kotin tataki me japun o morjued.

⁶A pan kotin kamoredi on me doo jan Kot akan liol, o kijinia, o jwepel, o a pan katine kin irail melimel.

⁷Ieowa me pun o a kotin pok on me pun. Jilan i ireron on me melel o.

12 MAIN kom kotin jauaja, pwe me lelapok kan malaulaular, o me melel akan me malaulau ren aramaj akan.

²Irail kin lokaia likam, amen amen on men impa, re lokaiaiki lol riapot.

³Ieowa pan kotin ujada kil en au karoj me linkapin o lo, me kin lokaia wei ni aklapalap.

⁴Me kin indinda: Lo atail, me kit pan pwai kida, o kil en au at me kit keleki; ij at kaun?

⁵Ieowa kotin majani: I pan uda, pweki kankaneraner en me luet akan o janejan en me jamama kan: I pan jauaja i, me kin inon ion.

⁶Majan en Ieowa me makelekeleta jilper, me kamakelekel kidar nan dal pwel en kijinia pan pak iju.

⁷Komui Main, pan kotin pera irail, o jin-jila mon di wet kokolata.

⁸Pwe me japun kan pan totolar waja karoj, ma aramaj jued pukat kin kaunda aramaj akan.

13 MAIN arai da kom pan kotin malie ia la? Arai da komui pan kotin karirila jilan omui mo i?

²Arai da i en perki nan lol ai o jalo mi nan monion i ran karoj? Arai da ai imwintiti en kaurur kin ia?

³Main ai Kot, kom kotin majan don ia o japen ia. Kom kotin kamaraini maj ai, pwe i ender mela.

⁴Pwe ai imwintiti ender inda: I kaloedier i. O me palian ia ender perenki ai pupedier.

⁵A i kin liki omui kalanan; monion i en peren kida omui kotin jauaja ia. I pan kauleki Ieowa duen a kotin wiawia mau on ia.

14 ME pweipwei o kin indinda nan monion i: Jota Kot. Jota katempa 'rail, o arail tiak meid jued; jota amen mia, me kin wia me mau.

²Ieowa kin ireron aramaj akan jan nanlan, pwen majani, ma amen mia, me lolekon o rapaki Kot.

³A ir karoj juedelar o karoj jota kon on, jota me kin wiada me mau, jota amen.

⁴Irail karoj me kin wiada mejued, jota ar lolekon, o me kin kawela nai aramaj akan, lao medi kila, a re jota kin likwir on Ieowa?

⁵I waja re kin majak, pwe Kot kotikot ren kadaudok en me pun kan.

⁶Komail kin kawela inon en me luet; aki Ieowa, me a kin kaporoporeki.

⁷O i men, jauaj pan Ijrael en kodo jan nan Jion, o Ieowa en kotin lapwada japwilim a jalidi kan! I me Iakop pan injenemaui o Ijrael pan pereperenki.

15 MAIN, ij me pan kaukaujon nan tanpaj omui? Ij me pan mimieta pon japwilim omui dol jarai?

² Me kin kekeitwei ni makelekel, o me kin wia me pun, o me kin lokaia melé *jan* nan *monion*;

³ Me jota karaun mal ki lo a, o me jota kin wia mejued *on* men imp a;

⁴ Me kin mamaleki me lokidokilar o, ap kakaki me majak Ieowa kan, o me kin kaula melé, menda ma a juedi *on* pein i;

⁵ Me jota pan piti *jan* en amen na moni, o me jota pan ale kijakij, pwen kawela me pun amen. Ari, me kin apwali mepukat, jota pan luetala kokolata.

16 MAIN Kot, kom kotin jinjila ia, pwe i liki komui.

² Nai potoan *on* Ieowa: Komui ta ai Kaun, jota eu pai, me i aja, pwe komui eta.

³ O I kin indan jarai kan, me kin mi nan jappa: Met akan pwin ijou, me I kin pokepoke *jan* ni *monion* i.

⁴ A irail me kin idedauen amen, pan lodi *on* apwal toto. I jota mauki arail mairon, me doleki nta, de mar arail I jota pan inda.

⁵ A Ieowa ai pai o ai peren; Komui kin kolekol ai jojo.

⁶ I diaradar ai pwaj en jap kajelel eu, ei pai kajelel eu, me i jojokier.

⁷ I kapina Ieowa, me kotin kalolekon ia; pil ni pon mudilik i kan kin padaki *on* ia.

⁸ I kin ariri Ieowa anjau karoj, pwe a kotikot ni pali maun i, i ap jota pan luetala.

⁹ I me *monion* i kin peren kida, o *nen* i kin popol, pwe pil pali uduk ai pan moleilei.

¹⁰ Pwe kom jota pan kotin mauki, *nen* i en mimieta nan wajan mela, o kom jota pan mueid *on*, me japwilim omui jarai men pan mor pajan.

¹¹ Kom kin kotin kaaja kin ia al maur; peren lapalap mi mon *jilan* omui, o

meid *linan* ni pali maun en lim omui kokolata.

17 MAIN kom kotin ereki me pun o kotin *mani* ai likwir o kotin kupura ai kapakap, me jota kin kowe *jan* nan kil en au likam eu.

² Ai pun en pwili *jan* re omui, o kom kotin majan *don* me pun.

³ Kom kotin kajai *monion* i ni pon, o komui kotin *jojon* ia, ap jota me kom kotin diar. I inaukidi, me i jota pan *japun* ni ai lokaia.

⁴ I kin rukila pan majan en *jilan* omui *jan* mon tiak en aramaj o al en men kamela.

⁵ Ni ai alialu wei i jota muei *jan* nan lip en aluwilu omui, ai kakawei jota *katia jan*.

⁶ I likwiri *on* komui, Main Kot, kom kotin *mani* ia, o kapaiké *don* ia karon omui, o kotin ereki ai kapakap.

⁷ Kom kotin kajaleda omui *kalan* kapuriamui, pwe pali maun omui *jauaj* pan ir, me kin liki komui, *on* ir me *palian* ir.

⁸ Jinjila ia dueta por en maj eu, o kotin pera kin ia mot en lim omui,

⁹ Mon me *japun* kan, me men kawé ia la, mon ai imwintiti, me kin kapil ia pena.

¹⁰ Re kin kapiridi *monion* arail; o *jan* nan au arail re kin lokaia aklapalap.

¹¹ Waja je kin kola ia, re kin kapil kit pena, maj arail kin majamajan, pwen kaje kit di *on* nan pwel.

¹² Dueta laien amen, me *inon ion mana*, o dueta laien pul amen, me wonon nan waja rir.

¹³ Main, kom kotida, kaloedi o kanamenokla i; dorela maur i *jan* me *japun* kan ki omui kodlaj,

¹⁴ *Jan* ren aramaj akan ki lim omui, Main Ieowa, *jan* ren aramaj en jappa wet, me pwaj arail ni maur et; kom kotin kadire kila kaped arail omui dipijo kan, me *nairail jeri ol* me toto, o

nairail akan me pan jojoki luan arail kapwa.

¹⁵A i pan ariri jilan omui ni ai pun, o i pan medikila mom omui ni ai pan pirida.

18 I KIN pok *on* komui Main, ai kel.
²Ieowa ai paip, ai kel, ai jaundor ai Kot, ai paipalap, me i kin liki, pere pa i, menkamaur pa i o jile pa i!

³I kin *nidinid on* Ieowa, me kapin en ko *on*, o i pan dorela *jan* ai imwintiti kan.

⁴I lodi *oner* jal en mela kan, o pilap en Pileam akan kamajak ia er.

⁵Jal en wajan mela kol ia dier, o jal en mela kaloe ia dier.

⁶Ni ai majak i likwir *on* Ieowa o weriwer *on* ai Kot; I ap kotin ereki *nil* ai *jan* nan tanpaj a, o ai likwir lel *on* karon a kan.

⁷Jappa rerer o mokidedar, o pajon en nana kan ititekok o rerer, ni a kotin *onionidar*.

⁸Atinia i koda *jan* nan *jilan* i, o kijinia i kelail *jan* nan au a, ap kareda liol.

⁹O a kotikidier nanlan o kotidido, o rotorot impan aluwilu a kan.

¹⁰O a kotikot pon Kerup amen o kotin pirwei, o a kotin dake pa en *an*.

¹¹Tanpaj a im pwal iei rotorot, o katau laud, o tapok rotorot, kapil pena i.

¹²*Linan* me mi mo a, kamueit pajan tapok kan *ian* akel o liol.

¹³O Ieowa kotin wiadar nanjapwe nanlan, o me Lapalapia kotin poronelar kapit i *ian* akel o liol.

¹⁴A kotin kajik wei japwilim a kanan en kajik katieu, o kotin kamueit irail pajan. A kotin wiadar liol toto o kamajak irail adar.

¹⁵Al en pil akan ap janjaladar, o pajon en jappa weiweidar ki ar *onion* Main, mon *an* en *jilan* omui.

¹⁶A kotikidier lim a *jan* nan waja ileile, a kotin kol ia di o kotin api ia dar *jan* nan pil kalaimun akan.

¹⁷A kotin dore ia la *jan* ai imwintiti kelail akan, *jan* ir, me kailon kin ia, ir me i jota itar *on*.

¹⁸Irail kaloe ia dier ni ai ran apwal, a Ieowa kotin wialar jauaj pa i.

¹⁹O a kotin kalua ia wajan jaladok, a kotin kamaio ia da, aki a kotin kupukupura ia.

²⁰Ieowa kin kotin jauaja ia duen ai pun, a kotin katini *on* ia duen makelekel en pa i kan.

²¹Pwe i kin weweid nani al en Ieowa, o i jota kin katiwo *on* ai Kot.

²²Pwe a majan akan mi mo i, o i jota pan kaje *jan* ia a kujoned akan.

²³Pwe *nai* unjokalar mon *jilan* i o juedeki ai japun.

²⁴O Ieowa kotin katini *on* ia duen ai pun, o duen makelekel en pa i kan mon *jilan* i.

²⁵Komui me kalanan *on* me mau kan, o lelapok *on* me lelapok kan,

²⁶O makelekel ren me makelekel akan, o japun ren me japun kan.

²⁷Pwe kom kin kotin dorela aramaj luet akan, ap kadukiedi maj en me akla-palap akan.

²⁸Pwe kom kin kotin kamaraini ai lamp, Ieowa ai Kot kin kamaraini ai rotorot.

²⁹Pwe ni ai *ian* komui i kak kaloedi karij en jaunpei kan, o ni ai *ian* ai Kot, i kak lujwei pon kel takai.

³⁰Al en Kot me unjokala; majan en Ieowa me makelekel. I pere pan karoj, me liki i.

³¹Pwe ia amen Kot impan Ieowa, de ia paip eu impan atail Kot?

³²Iei Kot, me kotin aude kin ia manaman, o kaunjokala al ai.

³³A kin kotin wiai *on* nä i kan dueta nä en tia, o kotin kajapwil ia *dan* waja ileile.

³⁴A kotin padaki *on* pa i kan tiak en mauin o, pwen kak *on* kaonopada kajik katieu mata.

- ³⁵ Kom kotiki *on* ia pere pan maur omui, o lim omui pali maun kamana ia da, o omui opampap me kajapwil ia da.
- ³⁶ Kom kotin kaonopadar al, me i pan weweid ia, pwe nä i kan ender krijedi.
- ³⁷ I pan *tan won* ai imwintiti kan o kono irail edi, o i jota pan puredo, lao karoj lodier.
- ³⁸ I pan kamor irail *pajan*, re jota pan kak palian ia, o re pan pupedi *on* pan nä i kan.
- ³⁹ Kom kak kamana kin ia omui manaman *on* ni pei; Kom kak kajedi *on* pan nä i kan karoj me palian ia.
- ⁴⁰ Kom kin kotin kaloedi *on* ia ai imwintiti kan, pwen kawela, me kailon kin ia.
- ⁴¹ Re kin likelikwir, a jota jauaj parail ren Ieowa, a jota kotin *japen* ir.
- ⁴² I pan juk irail *pajan* dueta pwel par nan kijinian; i pan kaje ir ala dueta pwel jamin *jan* nani al o.
- ⁴³ Kom kin kotin dore ia *jan* ren akamai en aramaj, o kom kotin kajapwil ia *dan* men liki kan; o wei eu me i jaja kin upa *on* ia.
- ⁴⁴ Ni ar roner, re peiki *on* ia er, o nain men wai kan peikion ia ni linkapin.
- ⁴⁵ Nain men wai kan poridier o rerer o pwarado *jan* nan ar im kalaimun akan.
- ⁴⁶ Ieowa kotin ieiaj; *kapin on* ai paipalap; o *kapin on* Kot ai jaundor.
- ⁴⁷ Kot me kotin depuk *on* ai imwintiti kan, o a kotin kaloedi *on* ia ai imwintiti kan;
- ⁴⁸ Kom kotin dore ia la *jan* ai imwintiti kan, o kom kotin kajapwil ia *dan* ir, me palian ia. Kom kin kotin jauaja ia *on* me morjued *on* ia.
- ⁴⁹ I me i men danke komui, Main Ieowa, nan *pun* en men liki kan o kauleki duen mar omui,
- ⁵⁰ Komui me kotin kamaurada melel japwilim a nanmarki o a kotin jauaja

mau japwilim a Dawid keiedier o kadaudok a kokolata.

19 LAN pokon kin kajokajoi duen linan en Kot o aude pan *lan* kin katitiki dodok en lim a kan.

² Ran eu kin kajokajoi *on* eu ran o *pon* eu kin padaki *on* eu *pon*.

³ Jota kaparok o jota lepen lokaia, ari jo, *nil* a kin peido.

⁴ O a loua padak lel *on* jap karoj, o a kaparok lel imwin jappa. A kotin wi ai *on* katipin im pwal eu pan *lan*;

⁵ O a kin pedoi *jan* nan a pera dueta ol kamod amen, o kin preperen dueta ol kamod amen ni a *tanwei* pon al o.

⁶ A dakada ni eu imwin *lan* ap *tanalan* imwin teio, o jota me kak rir *jan* mon karakar a.

⁷ Kapun en Ieowa me unjok o kin kainjenemauiala *nen* en aramaj akan. Kadede en Ieowa me melel o kin kalolekonla me lolepon.

⁸ Kujoned en Ieowa me *pun* o kin kaperenda *monion* en aramaj. Kujoned en Ieowa me makelekel o kamarainiada maj en aramaj.

⁹ Lomwin Ieowa me min o kin duedueta. Majan en Ieowa kan me melel, o *pun* kaulap.

¹⁰ Irail me kajampwal *jan* kold o kold linan toto, o iau *jan* onik o onik kajampwal.

¹¹ Ir me pil kin katamanda japwilim omui ladu, o me kin kapwai ir ada, ar *katin* me lapalap.

¹² Ij me kak aja duen toto en a *japun*? Kom kotin lapwada dip ai me rir akan.

¹³ Pil perewei *jan* japwilim omui ladu me aklapalap, pwe ren der kaloe ia di, i ap pan *punala*, o pan makelekel *jan* dip lapalap kokolata.

¹⁴ Kom kotin kupura kaparok en au ai o lokolokaia en *monion* i mo 'mui, Ieowa ai paipalap o ai jaundor.

20 IEOWA en kotin *mani* om kapakap ni ran apwal o; mar en Kot en Iakop en pera uk!

²A en kotin porone *don* uk jauaj pam *jan* nan tanpaj jaraui o kamana uk ada *jan* nan Jion.

³A en kotin kupura om *mairon* karoj, o om *mairon* ijij en konkon re a. Jela.

⁴A en kotiki *on* uk, me *monion* om anane, o kotin kapaiada om *inon* karoj.

⁵Je pan *nijini*jki omui jauaja kit, o ni mar en atail Kot kit pan kida at plak. Ieowa en kotin kapwaiada om poekipoek karoj!

⁶I ap ajaer, me Ieowa kin kotin dorela japwilim a me keiedier, o a pan *mani* i *jan* nan japwilim a *lan* jaraui, lim a pali maun kin jauaja kausalap.

⁷Mo kan kin kaporoporeki war o oj akan; a kit kin keleki mar en Ieowa atail Kot.

⁸Irail lodier o pupedier, a kit uda o kajinenda.

⁹Main kom kotin jauaja nanmarki o, o kotin *mani* at likwir *on* komui!

21 MAIN Ieowa, nanmarki o kin peren kida omui manaman, o a polauleki melel omui jauaja i!

²Kom kotiki *on* i, me *monion* i *inon* ion, o kom jota kin jopeiwei *jan*, me kilin aua poekipoki. Jela.

³Pwe kom kin wudokedi *on* poa me mau kan; kom kotin kalijorop kidi i nin kold kajampwal eu.

⁴A kin poeki re omui maur, komui ap kotiki *on* i maur warai kokolata.

⁵A *linan* me lapalap ki omui kotin jauaja i. Kom kin kotin kapwataki i manaman o *linan*.

⁶Kom kotin kajapwilada i, pwen wia kamau men kokolata; kom kaperenda i *mon* *jilan* omui.

⁷Pwe nanmarki kin liki Ieowa, o a pan dadaurata ki *kalan*an en me lapalapia.

⁸Lim omui pan diar omui imwintiti kan karoj, o lim omui maun pan diar me *kailon* kin komui.

⁹Kom pan wia kin ir ala jtop en kijinia i eu, ni omui pan kotin pwarado. Ieowa pan kotin kawe ir ala ni a *onion*, o kijinia i pan *kan* ir ala.

¹⁰Kom pan kotin karojela kadaudok arail *jan* nan jappa, o wa 'rail *jan* nan pun en aramaj akan.

¹¹Pwe irail inau kidar, me re pan wia jued *on* komui a re jota pan itar *on*.

¹²Pwe komui pan kotin kajaloe ir ada, pwe ren *tan*; kom pan kotin padok won ir omui jal en kajik katieu.

¹³Main kom kotida ni omui rojon kit ap kauleki o *kapina* omui manaman.

22 A I Kot, ai Kot da me komui likidmalie kin ia la? I likelikwir, a jauaj pa i me doo.

²Ai Kot, nin ran i kin likwir, a kom jota kin *japen*, o ni *pon* i pil jota kin nenenla.

³Ari jo, komui ta me jaraui, komui me kotikot pan kaul en *kapin* en Ijrael.

⁴Jam at akan liki komui, o ni ar liki, kom kotin jauaja irail er.

⁵Irail likwir *on* komui, rap dorelar, re liki komui, rap jota namenokala.

⁶A *nai* dueta kamatol amen, a kaidin ol amen, me aramaj akan kin lalaue o mamaleki.

⁷Karoj me kilan ia, kin lalaue, ia, jara *pajan* au arail o tuetuäl *mon* arail:

⁸A kin liki Ieowa, i en dorela i, o *kamaioda* i, pwe a kin kupura i.

⁹Pwe komui kotin kaipwi ia *jan* nan kaped en in ai; komui ta, me i liki *jan* ni anjaun ai mi ni maramaran in ai.

¹⁰*Jan* nan kaped en in ai i lokidokilan komui; komui ta ai Kot *jan* ni anjaun ai mi *pon* kopan in ai.

¹¹Kom der kotin doo *jan* ia, pwe anjaun kalokolok korendor, ap jolar jauaj pa i.

- ¹² Kau ol kalaimun kan kapil ia penaer, o kau ol en Pajan kele ia pena.
- ¹³ Irail jara don ia dueta laien weriwer o laualo amen.
- ¹⁴ Nai wudokilar dueta pil, ai kokon akan karoj mui pajaner, o monion i pei pajaner nan kaped i dueta wi.
- ¹⁵ Ai kelail nalanal lar dueta diper en dal eu, o lo i pajadan pan natanat ai, o komui kin wia kin ia me melar amen.
- ¹⁶ Pwe kidi kan kapil ia pena, o pwin aramaj jued eu kele ia pena, irail kapore pajan pa i o nã i kat.
- ¹⁷ I kak wadok kokon ai kan karoj; a irail kin kilekilar ap peren kida.
- ¹⁸ Re kin nek pajan ai likau kan nan pun arail, o re doropweki ai likau pup.
- ¹⁹ A komui Main ender doo jan ia! Ai kel madando o jauaja ia!
- ²⁰ Dorela maur i jan kodlaj, pwe me ta ieu, o jan nan kel en kidi!
- ²¹ Jauaja ia jan nan au en laien, o dore ia la jan oje en man laualo!
- ²² I pan padaki on ri ai kan duen mar omui, o i pan kapina komui nan momodijou.
- ²³ Kapina Ieowa komail me majak i, o kadaudok en Iakop en kalinanada i, o wan Ijrael karoj majak i.
- ²⁴ Pwe a jota kotin mamaleki de juedeki me luet akan; o a jota kotin karirila jilan i jan irail; o ni a likwir on i, a kotin erekier.
- ²⁵ I pan kapina komui nan momodijou kalaimun; i pan kapwaiada ai inau mon ir me lan i.
- ²⁶ Me luet akan en mana o medila, o me idok Ieowa, pan kapina i; nen omail pan memaureta kokolata.
- ²⁷ Ni imwin jap karoj re pan tamanda Ieowa, ap wuki on i, o di en men liki karoj pan kaudoki on i.
- ²⁸ Pwe wein Ieowa, o a kotin kaunda men liki kan.

²⁹ Me wi kan karoj nin jappa pan manamana o kelepuke; karoj, me pan wiala pwel o jota kak kolekol maur ar, pan poni i.

³⁰ Kadaudok eu mia, me pan papa i, re pan padaki on jeri o jeri en jeri kan duen Ieowa.

³¹ Re pan pwarado o padaki on aramaj akan, me pan ipwidi mur duen a pun, o duen me a kotin wiadar.

23 IEOWA jile pa i, i jota pan anane meakot.

² A kotin kamana ia nan moj kajelel o kalua ia won ni pil lamelamur.

³ A kotin kamanada nen i, a kalua ia pon al pun pweki mar a.

⁴ I lao weid nan mot en mela, i jota pan majak mejued kot, pwe kom kotin ieian ia, omui irar o lepin jaipali kamait ia la.

⁵ Kom kotin kaonop dan ia tepel eu jalon ai imwintiti kan. Kom kotin keiekidi mon ai le, o ai dal kin wudewudok.

⁶ Pai o kаланan pan idauen ia arain ai maur, o i pan mimieta nan tanpaj en Ieowa kokolata.

24 JAPWILIM en Ieowa jappa o au-depa kan, jap o meakaroj me kaujon poa.

² Pwe a kotin pajonedier ni kailan madau, o a kotin wiadar pon pil akan.

³ Ij me pan kodalan pon dol en Ieowa? O ij me pan kak uda ni mol en Ieowa jarau?

⁴ Me pa a kan jota japun o monion i makelekel; me jota kin mauki padak japun, o me jota kin kaula likam.

⁵ I me pan kamaula ren Ieowa, o a pan pun kila ren Kot a jaunkamaur.

⁶ I kainok, me kin peiki on Kot, me kin rapaki jilan omui, Kot en Iakop. Jela.

⁷ Komail ritinada wanim laud o lanada wanim nin jappa, pwe Nammarki linan en kotilon!

⁸ Ij Nanmarki linan men et? I Ieowa rojon o manaman, Ieowa me rajon nan mauin.

⁹ Komail ritinada wanim laud o lanada wanim nin jappa, pwe Nanmarki linan en kotilon!

¹⁰ Ij Nanmarki linan men et? I Ieowa Jepaot; I Nanmarki linan. Jela.

25 MAIN, i kin inon ion komui.

² Ai Kot, i liki komui, jauaja ia, pwe i ender jarodi, o ai imwintiti kan ender peren kida.

³ Pwe karoj me liki komui, jota pan jarodi, a me pan muei jan komui pan jarodi.

⁴ Main, kom kotin kajale on ia al omui kan, o kotin padaki on ia omui tiak kan;

⁵ Kalua ia ni omui melel o kalolekon ia! Pwe komui ta ai Kot, me kin jauja ia, ran karoj, i kin auiaui komui.

⁶ Main, kom kotin tamanda omui kalanan o omui kapunlol, me tapidar mon kaua.

⁷ Re der kotin kupura dip en ai tikitik o ai jopeik; a kupura ia ni ar kapunlol o kalanan! Main Ieowa.

⁸ Ieowa me mau o lelapok, i me a kotin padaki on me dipan akan pon al o.

⁹ A kin kalua pun me luet akan, o a kotin padaki on me luet akan al a.

¹⁰ Al en Ieowa kan me dir en kalanan o melel on ir, me kin kolekol a inau o majan akan.

¹¹ Main, kom kotin maki on ia ai japun kan me lapalap, pweki mar omui.

¹² Ij ol, me kin lan Ieowa? A pan kotin padaki on i duen al o, me a en pilada.

¹³ Nen e pan mi waja mau o kaudaudok a pan aneki jap o.

¹⁴ Ieowa kompoke pan me kin lan i, a pan kotin padaki on i duen a inau.

¹⁵ Maj ai kin ariri Ieowa anjau karoj, pwe a pan kotin lapwada nä i kat jan nan injar.

¹⁶ Kom kotin majan don ia o maki on ia, pwe nai japoupou o luet.

¹⁷ Majak en monion i lalaudalar; kotin kalua ia jan nan ai apwal akan!

¹⁸ Kom kotin mani ai luet o ai kankaneraner, o kotin maki on ia dip ai kan karoj!

¹⁹ Kom kotin mani duen ai imwintiti kan, pwe re me toto, o re kin kailon kin ia ni ar aklapalap.

²⁰ Kom kotin jinjila ai maur o dore ia la, kom kotin apwali ia, pwe i der namenokala, pwe i kin liki komui.

²¹ Melel o pun en jinjila ia, pwe i auiaui komui.

²² Main Kot, kom kotin dorela Ijrael jan nan ar apwal akan karoj!

26 IEOWA kom kotin jauaja ia, pwe i kekeit wei ni melel. I kin liki Ieowa, i jota pan luetala.

² Main kom kotin kajau ia da o kajonejon ia, o kamakelekele mudilik i kan o monion i.

³ Pwe i aja duen omui kalanan, o i kin weweid ni omui melel.

⁴ I jota kin mondi ren aramaj aklapalap akan, o i jota kin waroki on me morjued akan.

⁵ I kin tataki pokon en mejued akan, o i jota kin mondi ren me japun kan.

⁶ I omiomi ki makelekel o i kin pok on japwilim omui pei jarau, Main, Ieowa,

⁷ Waja i pan kapikapina, nil laudeta o padak duen omui manaman akan karoj.

⁸ Main Ieowa, i kin pok on wajan tanpaj omui, o wajan ar linan.

⁹ Kom der kotin kajapoke ia la ianaki me dipan akan, de maur i ianaki me kamela aramaj akan.

¹⁰ Pwe pa arail me dir en morjued o re ki men ale kijakij.

¹¹ A nai kin weweid ni makelekel. Dore ia la o kotin maki on ia!

¹²Nä i kin aluwei pun. I pan kapina Ieowa nan momodijou kan.

27 IEOWA kamarain pa i o kamaur pa i, ij me i en majak? Ieowa kel pan maur i, ij me i en lomwinki?

²Ma mejued akan pan tana don ia, pwen kawela uduk ai o ai imwintiti kan, re pan dipikelekel o pupedi.

³Ma pwin jaunpei pan kapil ia pena, i jota pan majapwekada, o ma mauin pan wiaui on ia, i pan liki i.

⁴Iet eta, me i inon ion o men poeki ren Ieowa, i en mimieta nan tanpaj en Ieowa arain ai maur, pwen kilekilan jaraui kajelel en Ieowa kan, o udu-dial japwilim a im en kaudok.

⁵Pwe ni anjau apwal a kotin jinjila ia nan tanpaj a im pwal. A pan kotin karuk ia la nan tanpaj a im likau, o kotin kau ia da pon paip eu.

⁶A pan kotin kajapwil ia dan pon ai imwintiti kan, me kapil ia pena; i ap pan wiada mairon en kapin nan tanpaj a im pwal, i pan kaul o kapin on Ieowa.

⁷Main, kom kotin ereki nil ai, ma i pan likwir on komui, kom kotin maki on ia o mani ia.

⁸Monion i kin kataman kin komui omui majan: Komail rapa kin ia! I me i pil kin rapaki jilan omui. Main Ieowa!

⁹Der karir jan jilan omui mo i, o der kajapokela japwilim omui ladu ni omui onion; pwe komui me jauaj pa i. Kom der kotin kaje ia la, o ender mui jan i, Kot ai jaunamaur.

¹⁰Pwe jam ai in ai likidmalie ia la; a Ieowa kotin japwilim anekin ia la.

¹¹Main, kom kotin kajale on ia japwilim omui al o kalua ia nani al pun pweki ai imwintiti kan.

¹²Kom der kotin mueid on ai imwintiti kan en kaloe ia di; pwe jaunkadede likam palian ia, o re wia japun on ia jo majak.

¹³Ari jo, i aja, me i pan udu-dial kalanan en Ieowa nan jap en me memaur akan.

¹⁴Auiaui Ieowa! Der majak, o monion om ender majak, o auiaui Ieowa!

28 MAIN, ai paipalap, i lao likwir won komui, kom der kotin japaimokid, pwe ma re pan japaimokid, i pan dueta ir, me pan lokidokila nan por o.

²Kom kotin mani nil en ai nidinid, i lao likwir won komui, i lao kapa won pa i kat mol omui jaraui.

³Re der kotin kajapoke ia la ianaki me japun kan, ianaki me wia jued, me kin lokaia kajelel on men impa, ap lamelame jued nan monion arail.

⁴Kotin depuk on ir duen ar dodok o duen ar tiak jued; kotiki on ir duen dodok en pa arail; katini on ir duen ar wiawia.

⁵Pwe re jota injenoki dodok en Ieowa de wiawia en lim a kan; i me a pan kotin kawe ir ala, a jota kauada.

⁶Kapin on Ieowa, pwe a kotin erekier nil en ai nidinid.

⁷Ieowa kel pa i o pere pa i, monion i kin liki i, o jauaj pa i mia. Monion i liki i o i pan danke i ki ai kaul.

⁸Ieowa kele parail; i me manaman on jauaja japwilim a me keidier.

⁹Kotin jauaja japwilim omui aramaj akan o kotin kamauiala japwilim omui jojo, o kotin kamana ir o ap-wali irail ada kokolata!

29 KOMAIL lapalap akan, wa don Ieowa, wa don Ieowa wau o manaman!

²Wa don Ieowa wau en mar a, poni Ieowa ni omail kapwat jaraui!

³Kapiti en Ieowa mi pon pil akan; Kot en linan kin wiada nanjapwe, iei Ieowa en pil kalaimun akan.

⁴Kapiti en Ieowa me manaman, kapiti en Ieowa me linan.

⁵ Kapiti en Ieowa kin katip pajan jeder akan; Ieowa kin kotin katip pajan jeder akan en Lipanon.

⁶ A kin kotin kalukaluj irail dueta kau pul amen, Lipanon o Jirion dueta kau pul ol amen.

⁷ Kapiti en Ieowa kin lujwei dueta umpul en kijiniaia.

⁸ Kapiti en Ieowa kin kamokidada jap tan; Ieowa kotin kamokidada jap tan en Kadej.

⁹ Kapiti en Ieowa kin kamokidada tia kan o kakilejaiada nana kan, o nan tanpaj a im en kaudok karoj kin kapina i.

¹⁰ Ieowa kotikot pon pil akan o Ieowa pan Nanmarki kokolata.

¹¹ Ieowa pan kamanada japwilim a aramaj akan; Ieowa pan kotin kamaui japwilim a aramaj akan ki popol.

30 I kapina komui Main, pwe komui me kotin kajapwil ia dar, o jota mueid *on* ai imwintiti kan ren peren kin ia da.

² Ieowa, ai Kot, i likwir *won* komui, komui ap kotin kakel ia dar.

³ Main, kom kotin kalua *nen* i *jan* nan wajan mela. Kom kotin dore ia lar ni anjau me irail lokidokila nan pweleko.

⁴ Komail lelapok kan en kapina Ieowa, o kapina mar a *linan*!

⁵ Pwe a *onion* kin marep ta ieu, a a mak arain maur en aramaj amen; nin jautik re kin *janejan*, a ni manjan *nijinij*.

⁶ A *nai* inda ni ai anjau mau: I jota pan lodi kokolata.

⁷ Main, ni omui *kalan*an, kom kotin *katenedi* ai *dol*, a ni anjau me re karuki *jan* mo i *jilan* omui, i majapwekadar.

⁸ I likwir *won* komui Main, o i *nidinideki on* Kaun.

⁹ Da kadepa en nt' ai, i lao kodila nan poro? Pwel par pan kak kapina komui, o kapakaparok duen omui *kalan*an?

¹⁰ Main Ieowa, re kotin *mani* ia o kotin maki *on* ia; Ieowa jauaj pa i.

¹¹ Kom kotin kawukila ai injenjued *on nijinij*; kom koti ki *janer* ai tuken likau, ap id kalikauwi ia dar popol.

¹² Pwe *nen* i en kauli *on* komui, a ender *nenenla*. Main ai Kot, i pan kapina komui kokolata.

31 MAIN, i liki komui, kom kotin *ieian* ia, pwe i ender *namenokala kokolata*; dore kin ia la duen omui *pun*.

² Kapaikidi *don* ia *karon* ar akan, madan jauaja ia! Kom kotin wiala ai paipalap rojon, o kele pa i, pwen jauaja ia!

³ Pwe komui ai paip, o ai kel. Kom kotin kalua ia pweki mar omui.

⁴ Kom kotin api ia *jan* nan injar, me re wiai *on* ia, pwe komui kele pa i.

⁵ I kakaliki *on* komui *nen* i; kom kotin dore ia la, komui Main Kot melel.

⁶ I juedeki me kin kaporoporeki dikedik en ani mal akan, a i liki Ieowa.

⁷ I pan pereperen o polauleki omui *kalan*an, pwe komui me kotin *mani* ai luet, o kotin kupura *nen* i ni anjau apwal.

⁸ O re der mueid *on* ai imwintiti, ren kaloe ia di. Kom kotin kajone nä i kat nan waja jalatok.

⁹ Ieowa, kom kotin maki *on* ia, pwe i majak; maj ai juedelar ki ai mamauk, pil dueta *nen* i o pali war ai.

¹⁰ Pwe maur i luet kilar ai injenjued, o ai par akan malaulaular ki ai *janejan*, ai kelail tikitikelar pweki dip ai, o kokon ai kan luetalar.

¹¹ Ai imwintiti kan karoj lalaue ia, o i wialar kanamenok pan men imp ai kan, o kamajak pan jau i kan; me kilan ia nani al o, kin *tanwei jan* ia.

¹² Aramaj monoke ia lar dueta me melar amen; *nai rajon* dal eu, me mor pajan.

- ¹³Pwe i roner duen me toto kin pu-
jerokion ia; men kamajak kapil ia
pena; re kin kapun pena duen *nai*,
pwen kame ia la.
- ¹⁴A i kin kaporoporeki komui *Main*, i ap
inda: Komui ta ai *Kot*!
- ¹⁵Ai anjau mi nan lim omui, dore ia *jan*
nan pa en ai imwintiti kan o *jan* me
kin pakipaki ia.
- ¹⁶Kamarainiki japwilim omui ladu *jilan*
omui, dore ia ki omui, dore ia ki
omui *kalan*an.
- ¹⁷*Main*, kom der kotin mueid *on*, i en
joredi; pwe i likwiri *won* komui. Me
japun kan en joredi, pwe irail en *nen*-
*nen*la nan wajan mela.
- ¹⁸Kil en au en me likam akan en *nen*-
*nen*la, irail, me lalaue me *pun* kan
ni laumaum, o *aklapalap*, o *kaurur*.
- ¹⁹Meid laud omui *kalan*an, me kom
kotin nekinekid *on* me lan komui
kan, o me kom kin *kajale on* ir, me
liki komui *janjal* mon *aramaj* akan.
- ²⁰Kom kin kotin *karir* ir ala re omui
jan karoj, me *kilon* kin ir; kom kin
kadupal ir edi *jan* mon lo *akamai*.
- ²¹*Kapina on* *Ieowa*, me kotin *kalan*an
laud *on* ia nan *kanim teneten* eu.
- ²²Pwe ni ai *peikajal* i *indindar*: I loki-
dokilar *jan* mon *jilan* ar. Ari jo, kom
kotin ereki *nil* en ai *nidinid*, ni ai po-
toan *werwiwer on* komui.
- ²³Komail *japwilim* a *jarau*i kan karoj,
pok on *Ieowa*! *Ieowa* kin kotin *jin*-
jila me *pojon* akan, ap *depuk on* ir
melel, me *aklapalap* akan.
- ²⁴Komail karoj me kaporoporeki *Ieowa*,
en kelail o der *majak*!
- 32** MEID pai, me dip arail *lapwadar*,
o me ar *japun* *pwaipwaidier*!
- ²*Aramaj* meid pai, me *Ieowa* *jolar* pan
kapokoki on dip ar, me *jota* likam
nan *monion* ar.
- ³Pwe ni ai men *okila*, kokon ai kan ap
jujueda kilar ai *janejan* ran karoj.

- ⁴Pwe lim omui *katoutou* ia nin ran o ni
pon, o ai kelail *monedier*, dueta ni
anjau en *karakar*. *Jela*.
- ⁵I me i *weokadan* komui dip ai kan, o
jota *okila* ai *japun* kan. *Nai* *indinda*:
I pan *weokadan* *Ieowa* ai *katiwo*
kan; komui ap kotin *maki on* ia *jued*
en dip ai. *Jela*.
- ⁶I me *jarau*i kan karoj pan *potoan*
kapakap on komui arain *anjau*
me komui kak *diarokada*. *Lapake*
kalaimun pan *wiaui*, a a *jota* pan *lel*
on ir.
- ⁷Komui me pere pa i, kom pan kotin per-
awei jan ia men *kamajak*, i ap pan
dorela o *kapina* ni *peren*. *Jela*.
- ⁸I pan *padaki on* uk o *kajale on* uk al o,
me koe en *weweid* ia; I pan *kalua*
kin uk *por* en *maj* ai.
- ⁹Komail der dueta oj de aj *amen* me *jota*
ar *madamadaua*, me mau *on*, *kijin*
mata en ko *on* au arail, a ma jo, re
jota pan *duki on* uk.
- ¹⁰Me *japun* o kin *lodi on* *jon* en *madak*
toto, a me kaporoporeki *Ieowa*,
*kalan*an en *Ieowa* pan *kapil* pena i.
- ¹¹*Polauleki* *Ieowa*, o pereperen komail
me *pun* kan, o *kapikapina* komail
karoj me *lelapok* melel akan.

33 KOMAIL me *pun* kan *polauleki*
Ieowa, me *lelapok* kan en *kapina*
i.

- ²*Danke* *Ieowa* o *kapikapina* ki men *kajan*
o *kaule* ki *on* i *jal* en arp *eijok*.
- ³*Kauleki on* i *kaul* kap pot, komail *kanai*
on arp o *nil*!
- ⁴Pwe *majan* en *Ieowa* me *inen* o a
wiawia kan karoj melel.
- ⁵A kin kotin *pok on* me *pun* o melel,
jappa direki *kalan*an en *Ieowa*.
- ⁶*Nanlan* *wiaui* kida *majan* en *Ieowa* o
audepan a karoj ki *nen* en *jilan* i.
- ⁷A kotin *kolekol* pena pil en *madau*
dueta nan dal eu, o a kotin *nekidala*
ad akan nan *waja* rir.

- ⁸ Jappa karoj en lan Ieowa o karoj me kaukajon nan jappa en wauneki i.
- ⁹ Pwe ma a kotin majanta, ap pan wiaui, o ma a kotin panokada, ap pan miela.
- ¹⁰ Ieowa kin kotin kawela kapun en men liki kan, o a kin kawukila madamadaua en wei kan.
- ¹¹ A me Ieowa kileledier, pan due-dueta, o me a kotin kupurada, pan kokolata.
- ¹² Meid pai wei o, me Ieowa ar Kot, o wei, me a kotin piladan a jojo.
- ¹³ Ieowa kin kotin ireron aramaj akan karoj jan nanlan.
- ¹⁴ A kotin ireron karoj, me kaujon jappa jan mol a teneten.
- ¹⁵ A kotin wiadar monion arail karoj, o a kotin mani ar wiawia kan karoj.
- ¹⁶ Nanmarki amen jota pan pwai kida a karij toto, o ol komad amen jota pan dore kila a kelail.
- ¹⁷ Oj akan pil jota kak jauaja ekij o a kelail melel jota kadepa.
- ¹⁸ Kilan, jilan en Ieowa kin ireron on me lan i, o me kaporoporeki a kalanan.
- ¹⁹ Pwen kapit ir ala jan ni mela o katekatunole ni anjau en lek.
- ²⁰ Nen atail kin auiaui Ieowa, i me jauaj patail o pere patail.
- ²¹ Pwe monion atail kin peren kida i, pwe kitail kin liki mar a jarau.
- ²² Main, Ieowa, omui kalanan en mi po at duen at kaporoporeki komui.
- 34** I PAN kapina Ieowa anjau karoj; au ai pan kapina i kokolata.
- ² Nen i en juaiki Ieowa, me luet akan pan ron, ap peren kida.
- ³ Komail ian ia kapina Ieowa, pwe kitail en wiaki eu, kalanada mar a.
- ⁴ Ni ai rapaki Ieowa, a kotin japen ia, o dore ia la jan nan ai majak karoj.
- ⁵ Me kin ariri i, pan kakelada, o maj arail jota pan namenokala.

- ⁶ Ol luet men et lao likwir, Ieowa ap kotin erekier o dorela i jan nan a apwal akan karoj.
- ⁷ Toulan en Ieowa kotikot ren me lan i o kotin jauaja ir.
- ⁸ Komail jon o kilan duen kalanan en Ieowa! Meid pai, me liki i!
- ⁹ Lan Ieowa japwilim a jarau kan! Pwe me kin lan i, jota pan anane meakot.
- ¹⁰ Laien pulepul akan lekila o men manada, a me kin rapaki Ieowa, jota pan anane meakot.
- ¹¹ Jama ko, komail kodo re i, ron ia, i pan padaki on komail duen lan Ieowa:
- ¹² Ij me inon ion maur warai, o ij me mauki ran kajelel akan?
- ¹³ Pere jan mejued lo om o kilin au om, pwe re der kotaue.
- ¹⁴ A muei jan mejued, ap wiada me mau, rapaki popol ap dadaurata.
- ¹⁵ Jilan en Ieowa mamani me pun kan, o karona ereki ar likwir;
- ¹⁶ A jilan en Ieowa kin palian ir, me kin wia mejued, pwen kawe ir ala jan nan jappa.
- ¹⁷ Irail kin likwir, Ieowa ap kotin mani ir o kotin jauaja ir jan ni ar apwal akan karoj.
- ¹⁸ Ieowa koren ion ir, me monion arail arail olar, o kotin jauaja ir, me nen arail olar.
- ¹⁹ Kalokolok toto lel on me pun kan, a Ieowa kin kotin jauaja ir jan nan mepukat karoj.
- ²⁰ A kotin jinjila kokon akan karoj, pwe eu ender tip pajan.
- ²¹ Me jued kot pan kamela mo doo jan Kot akan, o me kin kailonki me pun kan, pan kalokolok.
- ²² Ieowa kin kotin dorela nen en japwilim a ladu kan, o karoj me liki i jota pan kalokolok.
- 35** MAIN, kom kotin pei on ir, me kin pei on ia; o kotin palian on ir, me kin u on ia.

- ²Re kotin ale pere o tatan mauin ap kotida, pwen jauaja ia.
- ³Napekida katieu jauaja ia *on* ai imwintiti kan. Kotin majan *don nen* i: *Nai* jauaj pam!
- ⁴Me men kame ia la, en namenokala o kankaururala; o me men wia jued *on* ia, en pure wei o jarodi.
- ⁵Ren wiala dueta dip en kijin war akan mon kijinian, o tounlan en leowa jikin irail wei.
- ⁶Al arail en rotorotala o kitentel la, o tounlan en leowa en kotin pakipaki irail.
- ⁷Pwe re injenjara ia, pwen kame ia la, ap jota karepa, o re wia por *on* ia, a jota karepa.
- ⁸A en jejeinlek lodi *on* kalokolok; o injar me a wiadar, pein i en lodi *on*; o mela en lel *on* i waja o.
- ⁹A *nen* i en perenki leowa o polauleki a kotin jauaja ia.
- ¹⁰Kokon ai kan karoj pan inda: *Main*, ij me rajon komui? Pwe kom kotin jauaja me luet o *on* me a jota itar *on*, o kom kotin jauaja me luet o jamama *on* me lolap akan.
- ¹¹Jaunkadede likam kai u *on* ia, kalelapok re i, me i jota aja due.
- ¹²Re kin depukki me mau me jued, pwen kainjenjuede kin ia.
- ¹³A *nai*, ni ar jomau, i puri *on* nan tuk en likau, o kaloke pein *nai* ni ai kaijejol, o kapakap *jan monion* i.
- ¹⁴*Nai* wi ai *on* ir dueta *on* kompoke pa i o udan ri ai; *nai* injenjuede dueta amen, me kin loleitki in a.
- ¹⁵A irail peren kida ai jikilikel o pokon pena. Men lalaue pokon penan ia o *jon* en aramaj, me i jaja, kin lalaue ia anjau karoj.
- ¹⁶Re *ni tete on* ia, irail, me kin janjalmau o lalaue pweki kijin *mana*.
- ¹⁷*Main*, arai da, me kom pan kotin majani mepukat? Dorela *nen* i *jan* arail

mejued, o maur ta ieu *jan* laien pulepul akan.

- ¹⁸I pan kapina komui nan momodijou laud, o nan *pun* en aramaj toto i pan danke komui.
- ¹⁹Der mueid *on* ai imwintiti nin jokarepa, ren peren kin ia, o me kin kailon kin ia nin jokarepa, ren der lalaue ia ki maj arail.
- ²⁰Pwe ar lokaia jota kin kareda popol, o re kin madamadaua, en dipi *on* me lelapok kan nan jap o.
- ²¹O re jar pajan au arail *on* ia indada: Io io, pein kit kilaner.
- ²²*Main*, kom kotin *mani* mepukat, kom der kotin nenenla, *Main*, kom der doo *jan* ia!
- ²³Kotin opala waja o kipada, pwen kapun ia la o ai dodok, ai Kot o ai Kaun.
- ²⁴*Main*, ai Kot, kotin kapun ia la duen omui *pun*, pwe ren der peren kin ia.
- ²⁵Der mueid *on*, ren inda nan *monion* arail: Io, io, i me je men! Der mueid *on*, ren inda: Kitail katalalar i.
- ²⁶Irail karoj, me peren kida ai apwal akan, en namenokala o kankaururala, ir me poponmajo *on* ia, en likau kida namenok o kankaurur.
- ²⁷Irail me kin peren kida ai *pun* en *nijinij* o pereperen, o ren inda anjau karoj: Meid kapina *on* leowa, me kin perenki jauaja japwilim a ladu o,
- ²⁸O lo i en kapakaparok duen omui *pun*, o kapina komui ran karoj.
- 36** IET me i men inda *jan* lol en *monion* i duen tiak en me japun o: Jota lan Kot mi mon maj a.
- ²A kin kotaue o *linkapin*, pwen pein i dadaurata a dodok jued, ap tatak me tei kan.
- ³A lokaia karoj me jued o likam; a pil jota kin duki *on* padak, pwen wiada me mau.

- ⁴ A kin madamadaua pon a loj. A kin weweid nani al me jota mau o jota kin juedeki me japun.
- ⁵ Main, omui kalanan me ideda won lan, o omui melel pil lel on tapok kan.
- ⁶ Omui pun rajon nana en Kot akan, o omui kadeik kan me rajon iluk ileile kalank; Main, komui me kotin dorela aramaj o man akan.
- ⁷ Meid kajampwal omui kalanan Main Kot, pwe aramaj akan kin diar wajan kamaio pan mot en lim omui!
- ⁸ Re pan jaliel kila dipijou toto nan tanpaj omui, o kom kotin kanim pil kin irail peren laud rajon pilap pot.
- ⁹ Pwe parer on maur mi re omui, o ni omui marain, je kin kilan marain.
- ¹⁰ Kom kotin dadaurata omui kalanan on me aja komui, o omui pun on me melel jan ni monion arail.
- ¹¹ Kom der mueid on, i en tiatidi pan me aklapalap akan, o pa en me japun kan ender kapup ia di.
- ¹² A mejued akan en pupedi waja o, pwe ren lokidokila o jolar memaureda.
- 37** KOE der makaraki me jued akan; o der peirinki me kin wia japun.
- ² Pwe re pan jorala madan dueta rä, o re pan monedi dueta tan tuka kan.
- ³ Kaporoporeki Ieowa o wiada me mau, kaukaujonta nan jap o, o wiawia me pun.
- ⁴ Polauleki Ieowa, a pan kotiki on uk, me monion om inon ion.
- ⁵ Mueid on Ieowa om wiawia kan o kaporoporeki i, a pan kotin wia mau.
- ⁶ A pan kapwareda om wiawia me pun dueta marain, o om tiak pun dueta nin jauaj.
- ⁷ Kaporoporeki Ieowa ap nenenla o auiaui, o koe der makar kida pan me kin pwaida ni a wiawia kan, ol o, me kin kapwaiada me jued.
- ⁸ Muei jan makar o pwilikidi om linaranar; koe der makar, pwe koe der pil wia me jued.
- ⁹ Pwe me jued akan pan kokoka jan, a me liki Ieowa, pan japaneki jap o.
- ¹⁰ Anjau takij, ap jolar me japun o, o ma koe men kilan deu a, a jolar mia.
- ¹¹ A me opampap akan pan jojoki jap o, o re pan pereperen ki ar kapwa toto.
- ¹² Me japun o kin kamajak me pun o, o ni tete on i.
- ¹³ A Ieowa kotin kiparamateki i, pwe a kotin mani a anjau.
- ¹⁴ Me japun kan kin nape kida kodlaj o kaonopada kajik katieu, pwen kajikiedi me luet o jamama, o kamela me kekeit wei ni melel.
- ¹⁵ A ar kodlaj pan dokodi pein monion arail, o ar kajik katieu pan tip pajan.
- ¹⁶ Me malaulau en me pun amen, me mau jan dipijou toto en me japun kan.
- ¹⁷ Pwe pa en me japun kan pan tip pajan, a Ieowa pan kotin kolekol me pun kan.
- ¹⁸ Ieowa kotin manier ran en me lelapok kan, o ar dipijou pan duedueta.
- ¹⁹ Re jota pan namenokala ni anjau apwal, o ni anjaun lek a pan itar on ir.
- ²⁰ Pwe me japun kan pan lokidokila, o imwintiti en Ieowa, ma re rajon jap kajelel eu, re pil pan mokonaidi dueta atinia.
- ²¹ Me japun kan kin pwaipwand ap jota kapunala, a me pun o kin kadek o kin kijakija wei.
- ²² Pwe me paie kin i, pan jojoki jap o, a me a kotin karialar akan pan kokoka jan.
- ²³ Ieowa kin kotin katenetene jon en aramaj due met ar kakakewei, o a kotin peren kida a wiawia kan.
- ²⁴ Ma a pan pupedi, a jota pan lokidokila; pwe Ieowa kotin kolekidi i lim a.
- ²⁵ Nai pulepul ap malar, a i jaikenta kilaner me pun amen likidmalielar, de na kan poekipoeki prot.

- ²⁶ A kin kadek anjau karoj o kin men kijakij wei, o na kan pan paida.
- ²⁷ Muei jan me jued ap wia me mau, koe ap pan mimieta nan jap o.
- ²⁸ Pwe Ieowa kotin peren kida me pun, o a jota pan kotin likidmaliela japwilim a jarau i kan; re pan nekinek kokolata, a kadaudok en me japun kan pan kokoka jan.
- ²⁹ Me pun kan pan jojoki jap o, ap mimieta kokolata.
- ³⁰ Au en me pun amen kin kida me lolekun, o lo a kaparokki me pun.
- ³¹ Majan en a Kot mi nan monion i, a jota pan krijedi.
- ³² Me japun kin majamajan me pun, pwen kamela i.
- ³³ A Ieowa jota pan kotin mueid on, en mi nan pa a kan, o a jota pan kotin kajela i, a lao pan pakadeikada.
- ³⁴ Auiaui Ieowa o weweid nan a al akan, a ap pan kotin kajapwil uk ada, pwe koe en jojoki jap o; koe pan kilan, me japun kan pan kokoka jan.
- ³⁵ I kilaner me doo jan Kot amen, me katiwo o pwaida o maurada dueta tuka mau pot.
- ³⁶ A ni at dauli waja o, kilan, a joer mia; i idok duen i, a a jolar kak diarokada.
- ³⁷ Dadaurata om lelapok, o wiawia me pun; pwe jon due met pan pwaida mau ni imwi.
- ³⁸ A me katiwo kan pan wiaki eu loki-dokila, o me japun kan pan koka jan ni imwi.
- ³⁹ A Ieowa kotin jauaja me pun kan, i me kele parail ni ar apwal akan.
- ⁴⁰ O Ieowa pan kotin ieian ir o pan dore ir ala; A pan kotin dore ir ala jan me japun kan, o a pan jauaja ir, pwe re kin liki i.
- 38** MAIN, der kotin kaloke ia ni omui kupur jued, o der kame ia ni omui onion.
- ² Pwe japwilim omui kananan kajik katieu lel don ia, o lim omui katoutou ia.
- ³ Jota mau kot ni pali war ai pweki omui onion, o jota moleilei nan kokon ai kan pweki dip ai
- ⁴ Pwe dip ai kin kadupaledi mon ai, re kin katoutou ia dueta meakot me toutou melel.
- ⁵ Ai ola kan pojuedela o nanan pweki ai pweipwei.
- ⁶ I kin koj pena o pairok wei alialu, i kin injenjued anjau karoj,
- ⁷ Pwe lonelon ai monedier melel, o jota mau kot ni pali war ai.
- ⁸ Nai luetalar melel o i wokiwok pajaner. I kin janejan, pweki monion i jota kak moleilei.
- ⁹ Main, kom kotin mani ai inon karoj, o ai janejan jota rir jan komui.
- ¹⁰ Monion i rerer, ai kelail ko janer re i, o marain en maj ai pil rotorotala.
- ¹¹ Kompoke pai o ai warok kan kin doowei jan ia, o juedeki ai kalokolok, o jau i kan kin doo jan ia.
- ¹² O me kin inon ion kame ia la, kin majamajan ia, o me men wia jued on ia, kin indinda duen ar pan wiada dodok jued, o re kin widiwidin anjau karoj.
- ¹³ A nai dueta me jalonepon amen, me jota ron waja, o dueta me loton, me jota kak jar pajan au a.
- ¹⁴ Nai dueta ol amen me jolar ron waja, o jota depuk en lokaia mi nan au ai.
- ¹⁵ A i kin auiaui komui, Main. Komui Main ai Kot pan kotin japen ia.
- ¹⁶ Pwe i men, ren der peren kin ia. Ma nä i pan krijedi, re pan peren kida melel.
- ¹⁷ Pwe i koren ion pupedi, o ai kalokolok kin koren ion ia anjau karoj.
- ¹⁸ Pwe i weokada dip ai kan o juedeki dip ai.

¹⁹A ai imwintiti kan memaureta o irail me kelail; me kailon kin ia ni jota karepa me toto.

²⁰O me kin depukki ai me mau me jued, kin palian ia, pweki ai dadaurata me mau.

²¹Ieowa ai Kot, kom der muei *jan* ia o der doowe *jan* ia!

²²Kom kotin madan *don* ia, Main jauaj pa i.

39 NAI inda: I pan kanai *on* al ai kan, pwe i ender wia dip ki lo i. I pan jali pena au ai arain en me japun o mi re i.

²I kadukiedier ai lokaia o nenenlar o jolar inda duen peren, a ai kalokolok lalaudalar.

³*Monion* i karakaradar nan kapedi, o ma i pan tamanda mepukat, a rajon kinjiniai lulada; i ap lokaia kida lo i.

⁴Main, kotin padaki *on* ia, me maur i pan imwijokela, o imwi pan ai ran akan, me i pan jamoer.

⁵*Mani*, ai ran akan dueta tälap en pa en aramaj re omui; o maur i likamata jota meakot mo 'mui. Melel aramaj, me kin keleki pein i, kin dueta adiniai. Jela.

⁶Re kin alialu jili rajon mota, o re kin katoutouki pein irail dodok mal. Re kin nanak pena ap jaja, ij me pan naineki.

⁷Ari Main, ij me i en auiaui? I kaporoporeki komui.

⁸Dore ia la *jan* dip ai karoj, o kom der mueid *on*, me pweipwei kan en kaurur kin ia.

⁹I pan nenenla o jota jar pajan au ai, pwe kom kotin wiadar.

¹⁰Kotin katukiedi omui kaloke ia; pwe *nai* dupok kilar ai kalokolok pan lim omui.

¹¹Ma kom pan kaloke amen pweki dip a, mom a kajelel ap pan juedala likamada man en mot *kanala*. O meid mal aramaj karoj! Jela.

¹²Main kom kotin ereki ai kapakap, o mani ai likwir, o der japaimokid ni ai *janejan*, pwe *nai* japwilim omui men kairu o pweledan omui wei men dueta jam ai kan karoj.

¹³Kom kotin muei *jan* ia, pwe i en kelailada, mon ai pan kokowei o jolar mia.

40 I AUIAUIER Ieowa, o a kotin iroir *don* ia o kotin erekier ai likelikwir.

²A kotin api ia da *jan* nan por jued o jan waja lujujur, o kotin kajonedier nä i kat pon paip eu, pwen kak alu mau;

³O a kotiki *on* nan au ai kaul kap pot, pwen kapina atail Kot; i me aramaj toto pan udial ap lan Ieowa o kaporoporeki i.

⁴Meid pai ol o me kaporoporeki Ieowa o jota waroki *on* me aklapalap akan, de me weweid nin tiak likam!

⁵Main ai Kot, meid kapuriamui japwilim omui dodok kan o omui madamadaua, me komui kotin kajale *on* kit. Jota me rajon komui. I men kaparok o kajokajoi duen, a re jota mau *on* wadok.

⁶Kom jota kotin kupura mairon man de mairon wan tuka kan; a kom kotin kawajak pajan jalon ai; kom jota kotin mauki mairon ijij de mairon en dip.

⁷Nai ap inda: *Kilan*, I kokodo; nan puk o me intinidier duen *nai*.

⁸I men kapwaiada kupur omui, ai Kot; o japwilim omui kapun o mi nan lol en *monion* i.

⁹I pan padaki *on* momodijou laud duen me pun. *Kilan*, i jota pan nenenla, Main kom kotin mani.

¹⁰I jota okila omui pun nan *monion* i. I kin kapakaparok duen omui melel o maur, i jota kin okila omui *kalanan* o melel mon momodijou laud.

¹¹ A komui Main der kotiki jan ia omui kalanan, omui kalanan o melel en jinjila ia anjau karoj.

¹² Pwe ai kalokolok kapil ia pena, o re jota mau *on* wadok; dip ai katoutou ia, i ap jolar kilan waja; ir me toto jan pit en mon ai, ap jolar *anian*.

¹³ Kom kotin kupura ia Main, o kotin dore ia la; Main kom kotin jauaja madan!

¹⁴ Me kin majamajan ia, pwen kame ia la, en namenokala o lijela; me men wia jued *on* ia, en purewei o lijela.

¹⁵ Ir me kin likelikwirki due ai: "Io, io!" en majak o lijela.

¹⁶ Karoj me idok komui, en pereperen o popol. O me pok *on* omui maur, anjau karoj ren inda: Meid kapinan Ieowa!

¹⁷ Pwe *nai* jamama o luet; a Ieowa kin kotin apwali ia. Komui jauaj pa i o ai jaundor; ai Kot, kom der kotin pwand!

41 MEID pai me kin apwali me jamama o. Ieowa pan kotin dorela i ni ran apwal.

² Ieowa pan kotin apwali i o jinjila a maur, o a pan pwaida nin jappa, o a jota pan muedala i nan pa en a imwintiti kan.

³ Ieowa pan kotin kakelada i ni a pan mela; kom kin kotin jauaja i ni a jomau karoj.

⁴ *Nai* inda: Main, kom kotin maki *on* ia; kakelada *nen* i, pwe *nai* wiadar dip *on* komui.

⁵ Ai imwintiti kan kin lokaia jued duen *nai*. Iad a pan mela o mar a pan ririla?

⁶ A kin kodon kilan ia, a kin lokelokaia, a *monion* a me toror, pwe a kin rapaki karepan a lalaue, ap kokowei lokelokaia due.

⁷ Karoj me kailon kin ia, kin lidilidumonin kin ia, o re madamadaua jued duen *nai*.

⁸ Me juedkot mi re a; a pupedier o jolar pan uda.

⁹ Pil kompoke pa i, me i liki, o me ian ia manamana, kin tiaki ia di.

¹⁰ A komui Main kotin maki *on* ia, o kau ia da, i ap pan depuk *on* ir.

¹¹ I me i pan ajaki, me kom kotin kupura ia, pwe ai imwintiti ender *nijinij* kin ia.

¹² A kom kin kolekol ia pweki ia lelapok, o kom pan kotin kajone ia di mon jilan omui kokolata.

¹³ Kapina *on* Ieowa, Kot en Ijrael jan met o kokolata! Amen. Amen.

42 DUEN tia amen inon ion pil, iduen *nen* i kin inon ion komui o Kot.

² *Nen* i inon ion Kot, *on* Kot ieiaj. Iad i pan lel waja o, me i pan ariri jilan en Kot.

³ Pil en maj ai, iei kan ai mana ni ran o ni pon, pwe irail kin indan ia ran karoj: Ia om Kot?

⁴ Ma i madamadaua duen mepukat, i ap wudokila audepan *monion* i *on* pein *nai*, pwe i inon ion ian pokon o kokodalan tanpaj en Kot, o i men ian pokon, me kin wiada a ran, pereperen o kapikapina.

⁵ *Nen* i, da me koe injenjuedeki o jota moleileiki? Auialui Kot! I pan puron kapina i. Pwe a kotin jauaja kin ia jilan i.

⁶ Ai Kot, *nen* i me injenjued; i ap madamadaua duen komui nan jap en kailan Iordan o Ermonin, pon dol Mijar.

⁷ Japwilim omui pil akan *nirinirjok*, pil laud akan *nirinirjok*; japwilim omui iluk kan karoj kadupal ia di.

⁸ Ieowa kotin inaukidar a kalanan ni ran, a ni pon i kin kauli *on* i, o i kapapak *on* Kot en maur i.

⁹ I kin indan Kot ai paip: Da me kom kotin likidmalie kin ia la? Da me i

en weweideki ni injenjued pweki ai imwintiti kelail *on* ia?

¹⁰Likamata kokon ai kan mut pajaner, ni ai imwintiti lalaue ia. Pwe re kin indan ia ran karoj; Ia om Kot?

¹¹Nen i, da me koe injenjuedeki o jota moleileiki? Auiaui Kot! Pwe i pan danke i, pwe i jauaj pan maj ai o ai Kot.

43 MAIN Kot! Kotin jauaja ai *pun*, o kotin ieian ia nan kapun *on* aramaj jued pukat, o kotin dore ia la *jan* aramaj likam o morjued akan.

²Pwe komui Kot en ai kel; da me kom kotin kaje kin ia la? Da me kom kotin mueid *on*, i en weweidwei ni ai injenjued, ma ai imwintiti kelail *on* ia?

³Kom kotin kadarado omui marain o melel, pwe ira en kalua ia, o wa ia lan ni omui dol jarau i o tanpaj omui.

⁴Pwe i en pedelon *on* nan pei jarau en Kot, iei Kot me kaperen pa i o kapol pa i, o i en danke komui Kot ki arp, ai Kot.

⁵Nen i, da me koe injenjuedeki o jota moleileiki? Auiaui Kot! Pwe i pan danke i, pwe i jauaj pan maj ai o ai Kot.

44 MAIN Kot, je roner ki jalon at, jam at oko kajokajoi *on* kit er, me kom kotin wiadar ni ar anjau maj.

²Kom kotin pakiweier men liki kan ki lim omui, ap wilian ir di; kom kotin koko *jan* wei kan, ap id katotoe ir ala.

³Pwe re jota kaloedier jap o ki ar kodlaj, o pa arail jota katepa *on* ir, pwe pali maun omui o lim omui, o marain en jilan omui; pweki kom kotin kupura irail er.

⁴Pwe komui Kot ai Nanmarki, me inauki *on* Iakop, en jauaja i.

⁵Komui, me je pan kawekila at imwintiti kan; ni mar omui me je pan tiakekidi me kin palian kit.

⁶Pwe i jota kin kaporoporeki ai kajik katieu, o ai kodlaj jota kak dore ia la.

⁷Pwe komui me kin jauaja kit *jan* at imwintiti kan, o kom kin kana-menokala, me kailon kin kit.

⁸Ran karoj je pan kapina Kot, o je pan danke *on* mar omui kokolata. Jela.

⁹Ari jo, kom kotin likidmalie kin kit ala, pwe jen lijela, o komui jota *ian* at karij akan.

¹⁰Kom kotin mueid *on* at imwintiti, ren paki kit wei, o me kailon kin kit, kin kulia *jan* at kapwa.

¹¹Kom kotin mueid *on* ir, ren kawe kit ala dueta jip oko, o kom kotin kamueit kit *pajan* nan *pun* en men liki kan.

¹²Kom netikila japwilim omui kan ni pwai jued, a komui ap jota kapwapwa kilar.

¹³Kom kin kotin wiai *on* kit, jen kankaurur ren men imp at, o lalaue o jarodi ren me kapil kit pena.

¹⁴Kom kotin wia kin kit karajepa eu ren men liki kan o aramaj akan kin due-duälok kin kit.

¹⁵I kin jaro nin ran karoj o maj ai me dir en namenok,

¹⁶Ni ai roneron aramaj morjued o lalaue, o ni ai kilekilan ai imwintiti o me kin akdepuk kan.

¹⁷Mepukat karoj lel *don* kit er, ari jo, je jota kak monokela komui, de wia dip *on* japwilim omui inau.

¹⁸Monion at jota pupwei *jan* komui, o je jota wuki wei *jan* al omui.

¹⁹A komui kawe kit alar ni wajan man jued, o kom kadupale kidi mot en mela.

²⁰Ma je monokela mar en at Kol, o pokada pa at *on* amen kot,

²¹Kot jota pan kotin diarada? Pwe a kotin mani lol en monion at.

²² Pwe kit kin kalokoloke kin komui ni ran karoj, o kit rajon jip me pan kamela.

²³ Main, kom kotida! Da me kom kotin jaimokela? Kotin opada waja, o der kajapoke kit ala kokolata!

²⁴ Da me kom kotin karirila jilan omui, o kotin maliela at luet o at kalokolok?

²⁵ Pwe *nen* it poridier ni pwel par; kaped it paj *on* pwel.

²⁶ Kom kotida, jauaja kit, o dore kit ala pweki omui *kalan*.

45 MONION i kin wiada kaul kajelel apot; i pan kaule ki duen Nanmarki amen, lo i rajon penjil en jaunintin koiok amen.

² Komui ta me kajelel *jan* aramaj karoj; meid kajelel *jilan* omui; i me Kot kapai kin komui ta kokolata.

³ Pira *won* omui kodlaj ni *lonelon* omui, komui ol komad, o kapwata kin komui!

⁴ Komui en pwaida ni omui kapwat. Kom kotiwei, pwen jauaja me melel, o me luet akan, pwen kolekol *on* ir me *pun*. Lim omui maun ap pan wia dodok kapuriamui.

⁵ *Kananan* omui kajik katieu me *kon* — wei kan kin lodi *on* komui —; re kin lel *on* nan *monion* en imwintiti en nanmarki.

⁶ Main Kot, mol omui pan duedueta kokolata; o jokon en wei omui me jokon en *pun* apot.

⁷ Kom kin pok *on* me *pun* ap tataki tiak jued; i me Kot, omui Kot, keie kin komui le en kaperen mon omui warok kan.

⁸ Omui likau kan kin pomauki mire, aloe, o kajia ni omui pedoi *jan* tanpaj omui im elpenpain, komui kin polauleki kaul o arp.

⁹ Japwilim en Nanmarki jeripein ko mi nan *pun* en toun tanpaj omui; li Nanmarki a kotikot ni pali maun omui kapwateki kold en opir.

¹⁰ Nai jeripein koe *ron*, o *kilan*, o kapakedi *jalon* om, o monokela jap om o jau om akan.

¹¹ Nanmarki ap pan peren kida mom om kajelel; pwe i om Kaun, a koe en kaudoki *on* i.

¹² Nain Tiruj, me kapwapa re 'rail pan wado kijakij; o *nidinid* re om.

¹³ Japwilim en Nanmarki jeripein, me mi lole, meid kajelel ni *monion* i, a kapwateki likau kold.

¹⁴ A pan pakaluala ren Nanmarki ni a likau *linan* o a warok peinekap akan, me idauen i, kompoke pa, pan kalua *don* komui.

¹⁵ Re pan kalua irail ki peren o *nijinij*, o re kin pedelon *on* nan tanpaj en Nanmarki.

¹⁶ Noumui manakap akan pan wiliandi jam omui kan; i me kom pan kajapwiladan jaupeidi en jap akan karoj.

¹⁷ I pan tamanda mar omui ni di kan karoj; i me wei kan karoj pan *kapina* komui kokolata.

46 KOT atail kaporopor o kele patail, o jauaj patail ni atail awal akan, me lel *don* kitail.

² I me je jota pan majak, menda ma jappa pan jorela, o nana kan pan kirila nan waron en madau.

³ Menda ma a iluk kan pan *onionida* o pudopudeda, o ma a kelail *on* kawela nana kan. Jela.

⁴ Pwe kanim en Kot pan pereperen a duedueta *ianaki* utun pil, me mi lole, waja me tanpaj jarau en me Lapalap o mia ia.

⁵ Kot kotikot lole, i me a pan *tenetenki* kokolata; Kot pan kotin jauaja i nin joran.

⁶ Men liki kan kin *linaranar* o wei kan pan ola, jappa pan joredi, ma a pan kotin majani.

⁷ Ieowa Jepaot kotin *ieian* kitail; Kot en Iakop i pere patail. Jela.

⁸ Komail kodo, kilan dodok lapalap en Ieowa, me kotin dodok kelail nin jappa,

⁹ Me kotin kadukiedi mauin lel ni imwin jap karoj o katip pajan kajik katieu, o kawela katieu, o karona kila kinjiniai war en mauin akan.

¹⁰ Komail nenenla o ajada, me Nai ta Kot. I pan kawauwi pein Nai ren men liki kan, I pan kalinanada nin jappa.

¹¹ Ieowa Jepaot kotin ieian kitail; Kot en Iakop i pere patail. Jela.

47 KOMAIL kainok karoj lopolop o kapina Kot ki nil kaperen!

² Pwe Ieowa me lapalap kaulap, a meid kalank; i Nanmarki lapalap nin jap akan karoj.

³ A kotin kaloedi on kitail wei kan o aramaj akan pan nã atail.

⁴ A kotin piladan kitail atail jojo, linan en Iakop, me a kotin pok on. Jela.

⁵ Kot kotida nijinij, o Ieowa ki nil en karonete kelail.

⁶ Kauli on Kot pjalm ko! Kaulki pjalm ko! Kauli on atail Nanmarki! Kakaul!

⁷ Pwe Kot Nanmarki nan jap karoj; komail kaul ki pjalm ni lolekon.

⁸ Kot Nanmarki en men liki kan; Kot kotikot pon mol a jarau.

⁹ Jaupeidi en wei kan pokon pena wiala wein Kot en Apraam; pwe pere en mauin nin jappa me japwilim en Kot. A kotin lapalap melel.

48 IEOWA meid lapalap, o a indand mau melel nan kanim en atail Kot, pon japwilim a dol jarau!

² Meid kajelel en dol Jion a uda, me jap karoj kin peren kida; ni pali apon kanim en nanamarki lapalap mimi ia.

³ Toun im kalaimun akan aja Kot, me i pere parail.

⁴ Pwe kilan, nanmarki kan pokon pena, ap daulul wei.

⁵ Irail puriamui kila ni ar kilaner mepukat; irail majapwekadar o taner.

⁶ Irail rerer, o re majak dueta li pan naitik amen.

⁷ Kom kin kotin kawela jop en Tarjij ki an en maj en lan.

⁸ Duen atail ronadar, iduen kitail kin kilanada nan kanim en Ieowa Jepaot, nan kanim en atail Kot; Kot kin kolekol i kokolata. Jela.

⁹ Main Kot je kin tamatamanda omui kalanan nan japwilim ar tanpaj im en kaudok.

¹⁰ Main Kot duen mar omui iduen wau omui lel ni imwin jappa; pali maun omui me dir en pun.

¹¹ Dol en Jion en pereperen, o nain Iuda jeripein ko en injenemaui omui kadeik kan.

¹² Komail kaidon kapil pena Jion, wadok im ten kan;

¹³ Kilekilan mau a kel takai kan, o kakajajau i im kalaimun akan, pwe komail en kak kajoia on men mur akan,

¹⁴ Me Kot men et, pan atail Kot anjau karoj kokolata. A pan kotin kalua kitail kokolata.

49 Komail kainok kan karoj ron o dedeki, komail toun jap karoj,

² Ir karoj, aramaj o jaupeidi, ir karoj me kapwapwa o jamama kan!

³ Au ai pan kaparok duen lolekon, o monion i duen lamalam pun.

⁴ I pan kapaike don jalon ai lepen majan, o i pan kajaleda me rir akan ni nil en arp.

⁵ Da me i en majak ni ran apwal akan, ma me japun kan kapil ia pena,

⁶ Me kin kaporoporeki ar dipijou o juaiki ar kapwa toto?

⁷ Pwe jota me kak dorela ri a, de tomeiki i ren Kot,

⁸ (Pwe meid apwal, en dorela nen ar; a jota pan pwaida kokolata).

- ⁹ Pwen maur potopot o jota kilan joujou o.
- ¹⁰ Pwe a kin kilan, me lolekon kan kin mela dueta me pweipwei o iakalar akan, o re pan mueid *on* amen ar dipijou kan.
- ¹¹ I me re kin peren kida, ma im arail pan duedueta, o deu 'rail pan mimieta kokolata; o re konekon melel nin jappa.
- ¹² Ari jo, aramaj me konekon jota kak mimieta ni mepukat, pwe a pan kokoweï dueta man amen.
- ¹³ Iet ar wiawia pukat meid pweipwei; ari jo, kadaudok ar kin kapina ki au arail. Jela.
- ¹⁴ Re wonon nan wajan mela dueta pwin jip; mela kin kamana ir; a me lelapok kan pan kaun irail da madan, o mom ar pan joredi, o re pan doo jan deu 'rail, mimieta nan pweleko.
- ¹⁵ A Kot pan kotin dorela *nen* i *jan* nan mana en wajan mela, pwe a pan kotin japwilimane kin ia. Jela!
- ¹⁶ Koe der puriamuiki, ma amen pan kapwapwala, o ma *linan* en im a pan laudala.
- ¹⁷ Pwe a jota pan wala meakot ni a pan mela, o a *linan* jota pan idauenla i.
- ¹⁸ A kin injenemau kila peren en maur kajelel wet, o aramaj kin *kapina* ir, me kin apapwali pein ir eta ni maur et.
- ¹⁹ A pan idauen la jam a kan, ap jolar kilan marain kokolata.
- ²⁰ Ari, ma aramaj amen indand mau, ap jota a lamalam, a pan kokoweï dueta man amen.
- 50** KOT Ieowa manaman majanier o molipedo jappa *jan* ni tapin katipin lel ni a kiridi.
- ² *Linan* en Kot tapida *jan* Jion.
- ³ Atail Kot kotido, o a jota kin kotin japaimokit. Kijiniaï kelail kin *tion* mo a, o melimel laud kin mi impa.
- ⁴ A kotin molipe *lan* o jappa, pwen kapunala japwilim a aramaj akan!
- ⁵ Komail kapokon pena nai lelapok kan, me wiadar ar inau *on* ia ni anjau en mairon!
- ⁶ Nanlan pan kajaleda a *pun*; pwe Kot kin kotin kadeikada. Jela.
- ⁷ Komail nai aramaj akan *ron*, I pan padaki *on* komail. Ijrael, I pan kaparoki *on* komail: *Nai* Kot, om Kot.
- ⁸ I jota pan kaloke uk pweki om mairon, pwe om mairon *ijij* kin wiaui *on* ia anjau karoj.
- ⁹ Ari jo, I jota pan ale *jan* komail kau ol de kut o jip ol *jan* nan im omail.
- ¹⁰ Pwe man en nan wel karoj me ai o pil man akan, me mimi pon nana kid pak toto.
- ¹¹ I aja manpir en nana karoj o *jon* en man karoj, me mi nan jap, kin mi re i.
- ¹² Ma I men *manadar*, I jota pan indan uk, pwe jappa me ai o audepa karoj.
- ¹³ Da, koe lamelame, me I kin *inon ion* uduk en kau ol, de I men nim ntan kut ol?
- ¹⁴ Maironki danke *on* Kot o kapunalan me Lapalap o om inau.
- ¹⁵ Likwir *don* ia ni om injenjued, I ap pan dore uk ala, a koe pan *kapina* ia.
- ¹⁶ A Kot kotin majani *on* me *japun* o: Da me koe kaparok duen ai kujoned akan, o lokaia kida au om duen ai inau,
- ¹⁷ Pwe koe kin tateki tiak *pun* o maleki ai kujoned akan?
- ¹⁸ Ma koe pan kilan lipirap amen, koe kin *ian* i, o koe kin waroki *on* me kamal akan.
- ¹⁹ Au om kin lokaia kiwei me jued o lo om me likam.
- ²⁰ Koe kin wonon o lokaia likam duen ri om; o nain in om putak koe kin *karane* mal.
- ²¹ Koe wiada mepukat, a *nai* kin nenenla; koe ap kiki *on*, me *nai* dueta koe. A

I pan kapun *on* uk o kajaleda mon maj om.

²² Komail me mamaleki Kot, en aja, I pan kajor komail la o jota jauaj pamail pan mia.

²³ Me kin maironki danke, kin kapina ia; o i al o, me I pan kajale *on* i duen maur en Kot.

51 MAIN Kot, kom kotin maki *on* ia duen omui kalanan, o kotin lapwada dip ai duen ar kalanan lapalap.

² Kom kotin widen ia *jan* ai wiawia japun, o kotin kamakel ia da *jan* ni dip ai.

³ Pwe i aja duen ai wiadar me jued, o dip ai me janjal *on* ia anjau karoj.

⁴ *On* komui eta me i wiai dip *on*, o wiadar japun mon jilan omui, pwe komui me *pun* eta ni omui majan akan, o komui makelekel eta ni omui pan kadeikada.

⁵ Kotin majani, me i ipwidier ni japun, o in ai ape kin ia dar ni *man* en dip.

⁶ Kotin majani, kom kin kotin mauki melel, me mi waja rir; kom kin kajale *on* ia lolekon rir.

⁷ Kom kotin kamakele kin ia ijop, pwe i en minla, widen ia, pwe i en puetepueteta jno.

⁸ Kom kotiki *on* ia peren o popol, pwe kokon ai kan, me kom kotin kawelar, en injenemaula.

⁹ Kom kotin jopwei *jan* dip ai kan, o kotin lapwada ai japun karoj.

¹⁰ Main Kot, kom kotin wiai *on* ia monion makelekel, o kotin kawiliakapada *nen* i.

¹¹ Kom der kaje ia la *jan* mon jilan omui o der kotiki *jan* ia ar *Nen* jarau.

¹² Kom kotin pur *on* kamait ia la ki omui jauaja ia, o kotiki *on* ia *nen* en kaperen.

¹³ I pan padaki *on* me katiwo kan duen al omui kan, pwe me dipan akan en wuki *on* komui.

¹⁴ Main Kot, kom kotin dore ia la *jan* dip en nta, pwe komui Kot ai jaunkamaur, pwe lo i en kapina omui *pun*.

¹⁵ Main Ieowa, kom kotin kajar pajan kilen au ai, pwe au ai en kapikapina komui.

¹⁶ Pwe kom jota kotin mauki mairon kamela — a ma iei, i pan wiada — o mairon ijij kom jota kotin kupura.

¹⁷ A iet mairon, me Kot kin kotin kupura: *Nen* olar, o monion injenjuedalar, o karakarak, iei me komui Main Kot jota pan kotin mamaleki.

¹⁸ Kom kotin jauaja Jion ki omui kalanan, kotin kauada kel en Ierujalem.

¹⁹ Komui ap pan kupura mairon *pun*, mairon ijij o mairon unjok. I anjau me kau ol pan ijeda pon japwilim omui pei jarau.

52 KOE ol weit, da me koe juaikeki me jued, pwe kalanan en Ieowa kin duedueta ni ran karoj.

² Lo om inon *ion* me jued, o kin rajon naip *kon* pot, ni a wia likam.

³ Koe kin mauki lokaia jued *jan* me mau, o lokaia likam *jan* me *pun*. Jela.

⁴ Koe kin men lokaiaki me jued lo om likam.

⁵ I me Kot pil pan kawe uk ala, o lepuk uk pajan, o waik uk *jan* nan im om, o koko uk *jan* nan jap en me maur akan. Jela.

⁶ A me *pun* kan pan kilan o majapwekada, o re pan kaurureki i:

⁷ Kilan, iei ol o, me jota kaporoporeki Ieowa, pwe a keleki a dipijou toto o a kelail *on* a wiada me jued.

⁸ A *nai* dueta tuka oliwe pot nan tanpaj en Kot, i kaporoporeki kalanan en Kot kokolata.

⁹ I pan kapina komui kokolata, pwe kom kak kotin wiada; i pan kapina mar omui, pwe a linan ren japwilim omui lelapok kan.

53 ME pweipwei kan kin indinda nan *monion* arail: Jota Kot. Arail tiak meid jued. Arail japun kan jakanekan. Jota amen mia, me kin wia me mau.

²Teowa kin ireron aramaj akan *jan nanlan*, pwen majani, ma amen mia, me *lolekon* o rapaki Kot.

³A ir karoj juedalar, o karoj *japunalar*, jota me kin wiada me mau, jota amen.

⁴Ir karoj me kin wiada me jued, jota arail *lolekon*, irail, me kin namala nai aramaj akan *rajon* prot, a re jota kin likwir *on* Kot.

⁵Rap majak ni jota karepa, pwe Kot kotin kamueit *pajaner* kokon en ir, me kin kapil uk pena. Kom kotin kanamenok ir alar, pwe Kot kotin kaje ir ala.

⁶O i men, jauaj pan Ijrael en kodo *jan* nan Jion, o Kot en kotin lapwada *japwilim* a jalidi kan! I me Iakop pan injen mauki o Ijrael pan pereperenki.

54 MAIN Kot, kom kotin jauaja ia ki mar omui, o kotin *kajanjaleda* ai *pun* ki omui manaman.

²Main Kot, kom kotin ereki ai kapakap, o kotin *mani* lokaia en au i.

³Pwe men wai kai *palian* ia, o me weit akan majamajan maur i, o re jota weweid mon Kot. Jela.

⁴*Kilan*, Kot jauaj pa i, Ieowa kin kolekol *nen* i.

⁵A pan kotin depuk *on* ai imwintiti kan ar me jued. Kom kotin kawe ir ala ki omui melel.

⁶I ap pan wiai *on* komui mairon kaperen, o *kapina* mar omui, pwe a me mau.

⁷Pwe a kotin dore ia la *jan* nan ai apwal akan karoj, o maj ai peren kidar ai imwintiti kan.

55 MAIN Kot, kom kotin ereki ai kapakap, o kom der rirwei *jan* mon ai *nidinid*.

²Kom kotin *mani* ia o kotin *japen* ia. Pwe i kin *janjalon* jili o *janejanki*,

³Pwe *nil* en ai imwintiti kin *kainjenjued* ia o me doo *jan* Kot akan kin pakipaki ia; pwe re kin men wia jued *on* ia, o re kin *kailon* kin ia.

⁴*Monion* i majapwekada nan kaped i, o majak en mela lel *on* ia.

⁵Majak o rerer lel *don* ia; wapon kadupal ia di.

⁶I ap indada: O ma pa i kat dueta pa en muiro, pwen *pirwei* o mi ekij waja.

⁷I ap pan *pirla* waja doo, o *kaukaujon* jap tan. Jela.

⁸I pan *madanlan* wajan moleilei mon melimel o katau.

⁹Main Ieowa, kom kotin kawuk *pajan* lo arail, o kotin *kajore* ir ala, pwe i *kilekilan*, me toun kanim o kin weit o akamai pena.

¹⁰Mepukat kin wiaui ni ran o ni *pon* *pon* arail kel takai, o a dir en apwal o dodok kan.

¹¹Me jued akan kin kaunda kanim o; o tou a kan jota kin mui *jan* likam o kotaue.

¹²Ma ai imwintiti pan wia jued *on* ia, i jota pan injenoki, o ma me *kailon* kin ia pan pei *on* ia, i pan ruki *jan* mo a.

¹³A koe, ai warok, o kompole pa i o kij ai.

¹⁴Pwe kitail *minimin* penaer nan *pun* atail. Kitail wiaki eu nan *pun* en pokon nan tanpaj en Kot.

¹⁵Mela en *madan* lel *won* irail, pwe ren lokidokila nan wajan mela ni ar memaur; pwe im arail o lol arail me dir en morjued.

¹⁶A i pan likwir *on* Kot, o Ieowa pan kotin jauaja ia.

¹⁷Nin *jautik*, o ni *manjan*, o nin jauaj i pan *janejjan* o weriwer, a ap pan kotin *mani* *nil* ai.

¹⁸A pan kotin dorela *nen* i *jan* ren me men *palian* ia, o pan kotin

kamoleilei ia; pwe ir me toto, me u
on ia.

¹⁹ Kot pan kotin ereki o kanamenok ir
ala, pwe a kotikot eta *jan* tapin kaua.
Jela. Pwe re jota pan wukila, o re
jota majak Kot.

²⁰ A jaikidi japwilim a popol akan, o a
kawela a inau.

²¹ Au a me kitentel *jan* wi, ap lamelame
duen mauin, a lokaia me muterok
jan le, ap rajon kodlaj *kon*, me onopa
dan pei.

²² Mueid on Ieowa, me koe *inon ion*, a
pan apwali uk ada, a jota pan kotin
mueid on me pun kan en wukiwuk
jili.

²³ Main Kot, kom pan kotin kaje ir lon
nan por lol en me jued o; me *inon ion*
nta o likam kan jota pan lel on apali
en maur arail. A i pan kaproporeki
komui.

56 MAIN Kot, kom kotin maki on ia,
pwe aramaj akan *nirinin* on ia; re
kin peipei o kamajak ia ni ran karoj.

² Ai imwintiti kan kin *nirinin* nin ran
karoj, pwe me toto pei on ia ni ar
aklapalap.

³ Ni ai majak i kin kaproporeki komui.

⁴ I pan kapina majan en Kot, i pan ka-
poroporeki Kot o pan jota majak, da
me aramaj kak wiai on ia?

⁵ Ran karoj re kin kawukila ai lokaia,
re kin madamadauata, duen ar pan
kawea ia la.

⁶ Re pokon pena, o majamajan, o
kanakanai on kaimwin nä i kat,
duen ar pan kak kame ia la.

⁷ Iaduen, re pan kak pitila ni ar morjuet?
Main Kot, kom kotin kajapokala jon
en aramaj due met,

⁸ Kom kotin wadok pena al en ai piti-
lar akan, o kotin kolekol pena pil en
maj ai nan japwilim omui dal o. Pwe
kaidin karoj kileledier nan japwilim
omui puk o?

⁹ Ai imwintiti kan ap pan japale wei ni
ran o me i pan likelikwir; let me i
aja, me Kot jauaj pa i.

¹⁰ I pan kapina majan en Kot; i pan
kapina majan en Ieowa.

¹¹ I kaproporeki Kot, ap jota majak,
pwe da me aramaj akan pan kak
wiai on ia?

¹² Main Kot, i inauki on komui, me i pan
maironki danke on komui;

¹³ Pwe kom kotin dorelar *nen* i *jan* mela
o nä, i kat *jan* ai krijidi, pwe i en
weweid mon *jilan* en Kot nan marain
en me maur akan.

57 MAIN Kot, kom kotin maki on ia,
maki on ia! Pwe *nen* i kin ka-
poroporeki komui, o pan mot en lim
omui i wajan ai maur, lao anjau ap-
wal daulier.

² I likwir on Kot, me lapalapia, on
Kot, me kotin kaimwijokala ai
kankaneraner.

³ A kotin poroneda *jan* nanlan jauaj pa
i on me kanamenok ia, o me kin
nirinin on ia. Jela. Kot pan kotin
kadarado a kalanan o melel.

⁴ Nen i mi nan pun en laien akan, aramaj
rajon umpul en kijinia; ni arail rajon
katieu o kananan kajik katieu, o lo
arail rajon kodlaj *kon* o.

⁵ Main Kot, kom kotida ileila *jan lan*, o
wau omui nan jappa karoj.

⁶ Irail injarai ia nan al ai kan; re kin
katoutoui *nen* i; re weirada mo i por
eu, ap pein pupedi on lole. Jela.

⁷ Monion i injenemaular, Main Kot, *nen*
i onoper on kaul o kapin.

⁸ Nen i pirida! Kaul o arp pirida! I pan
pirida nin joran.

⁹ Ieowa, i men danke on komui nan wei
kan; i pan kauli on komui nan pun
en aramaj akan.

¹⁰ Pwe omui kalanan me laud dueta
nanlan, o omui melel dueta tapok
kan.

¹¹ Main Kot, kom kotida ileila *jan lan*, o wau omui *linan nan jappa karoj*.

58 IADUEN komail *loton*, pwe komail jota men lokaia me *pun*, o komail jota men kapun nin tiak inen, komail aramaj akan?

² Melel, komail kin wia me *japun nan monion* o, o nan *jap* o komail kin kelail *on* wiada me *jued*.

³ Me doo *jan Kot* akan me *japun jan* pon kapan in ar akan; me likam kan kin *janjalon* jili *jan* nan kaped en in ar akan.

⁴ Ar *linaranar rajon linaranar* en *jerpent amen*, *rajon jerpent jalonepon*, me penala *jalon a*,

⁵ Pwen der *ron nil* en *jaunwun ani* o kati ani men, me kadek *wunani*.

⁶ Main Kot, kom kotin katip *pajan ni* nan au arail; Main *Ieowa*, kom kotin kawela *ni* en laien *pulepul* akan.

⁷ Kom kotin kawe ir ala dueta pil me kin *pwilipwili wei*. Ma a kaonopada a *kananan kajik katieu*, re kin tip *pajan*.

⁸ Re pan *joredi dueta kamadel amen* kin *mon* pena; re jota pan *kilan katipin dueta jeri amen*, me jota dar *puni*.

⁹ Mon omail ainpot pan *pam tui*, a pan kotin *jipet wei ni a onion*.

¹⁰ Me *pun* o pan peren kida a *lao kilan depuk on* ir, o a pan *widen nä a nanttan* me doo *jan Kot* o.

¹¹ Aramaj akan ap pan *inda*: Me *pun* kan pan *tunole katin*; pwe *Kot eta jaunkadeik nin jappa*.

59 AI Kot, kom kotin dore ia la *jan ai imwintiti* kan, o kotin *pera jan ia mon* me *palian ia*.

² Dore ia la *jan* me *morjued* akan, o kotin *jauaja ia jan* me *inon ion* nta.

³ Irail kin *majamajan maur i*, me kelail akan *pokon pena on ia*, a jota dip *ai*, o jota me *jued kot*, me i *wiadar*, Main *Ieowa*.

⁴ Irail *tan* pena o kaonopada, a jota dip *ai*. Kom kotin opada *waja*, o kotin *ieian ia*, o *ireron mepukat*.

⁵ Main *Ieowa*, *Kot Jepaot*, *Kot en Ijrael*, kotin opada *waja*, o kotin *kadeikada* men liki kan *karoj*. Kom der *maki on* amen ir, me kin *wia* dip ni ar *aklapalap*. *Jela*.

⁶ Nin *jautik* re kin *puredo nunun* dueta *kidi kan*, o re kin *tanatan jili* nan *kanim o*.

⁷ Kom kotin *mani*, re kin *lidelidu monin*; *kodlaj kan mi pan kilin au arail*: Ij me pan *ron*?

⁸ A komui, Main *Ieowa*, pan kotin *kiparamat kin irail*, o kom pan kotin *kalij irail la*.

⁹ Kele pa i, i pan *rukila* re omui. Pwe *Kot pere pa i*.

¹⁰ *Kot kin kotin kajale on ia* melel a *kalan*; *Kot kin kotin wiai on ia*, i en *peren kida ai imwintiti*.

¹¹ Kom der kotin *kame ir ala*, pwe *nai aramaj akan pan monokela*, a kotin *kamueit ir pajan ki omui mana*, *Ieowa pere pat*, *kajapoke ir ala*.

¹² Dip *eta lokaia en kilin au arail*; i me re pan *lokidi ni ar aklapalap*; pwe re kin *lokaia lalaue o likam eta*.

¹³ Kom kotin kawe ir ala o der *maki on* ir; kawe ir ala, pwe *ren jolar meakot*, ap *aja*, me *Kot kotin kaunda kadaudok en Iakop o jap karoj*. *Jela*.

¹⁴ Nin *jautik* re kin *puredo nunun* dueta *kidi kan*, o re kin *tanatan jili* nan *kanim o*.

¹⁵ Re kin *tanatan jili rapaki kan ar mana*, ap *lipaned*, ma re *jota pan medila*.

¹⁶ A i pan *kauleki duen omui manaman*, o ni *manjan i pan kapina omui kalanan*, pwe *komui pere pa i o ai paip ni ran en ai apwal*.

¹⁷ I pan *kauli on komui ai paip*, pwe *Kot pere pa i o ai Kot kalanan*.

60 MAIN Kot, kom kotin *kaje kit alar*, o *kamueit kit pajaner ni*

omui *onion*, kom kotin pur *on* kamait kit ala.

² Kom kotin kamokitadar jap o, o kawelar i, kom kotin kamauijala waja ola kan, pwe a kin mokimokid.

³ Pwe kom kotiki *oner* japwilim omui kan katoutou parail. Kom kotiki *on* kit er wain men kapweipwei kit alar.

⁴ A kilel eu, me kom kotiki *on* irail er, me majak komui, i me irail kauadar, ap kelail kidar. Jela.

⁵ Pwe kompoke pamui kan en jaladokala; kom kotin jauaja ki pali maun ar o kotin ereki kit.

⁶ Kot kotin majanier nan japwilim a mol jarau, i me i peren kida; i pan nek pajan Jikem o jojon jap Jukot.

⁷ Kilead o Manaje iei jap we; *nai* kin kaunda Epraim; a Iuda iei ai jokon;

⁸ Moap iei ai dal en dudu; i kin tiakedi EDOM; Piliyta kin *nijiniy on* ia.

⁹ Ij me pan kalua ia nan kanim *teneten* eu? Ij me pan *ian* ia lel EDOM?

¹⁰ Kaidin komui ai Kot? Komui me kaje kit alar o jota *ian* at karij akan.

¹¹ Kom kotin jauaja kit ni at apwal akan, pwe en aramaj ar jauaje jota katapa.

¹² *Ianaki* at Kot kit pan kapwaiada dodok apwal akan. A pan kotin tiakedi at imwintiti kan.

61 MAIN Kot, kom kotin ereki ai likelikwir o kotin *mani* ai kapapak!

² *Jan* ni imwin jappa i pan likwir *won* komui, ma *monion* i majakada, kom pan kotin kalua ia pon paip ileile eu.

³ Pwe komui kapore pa i o imaten kelail *on* ai imwintiti kan.

⁴ Kom kotin muid *on* ia, i en mimieta nan japwilim tanpaj omui kokolata, o diar wajan kamaur pan lim omui kan. Jela.

⁵ Pwe komui Kot *mani* duen ai inau; kom kin kotiki *on* ia er jojo en ir, me majak mar omui.

⁶ Komui en kotiki *on* nanmarki maur warai, pwe a jaunpar akan en totola kokolata,

⁷ Pwe a en mimieta mon Kot kokolata; kom kotin kajale *on* i kalanan o melel, me pan jinjala i.

⁸ I ap pan kauli *on* mar omui kokolata, pwe i en kapwaiada ai inau kan ni ran karoj.

62 *NEN* i moleileilar ren Kot, me kotin jauaja ia.

² Pwe i eta ai paip, o jauaj pa i, o pere pa i, pwe i en jota luetala kokolata.

³ Arai da komail kin majamajan ol ta men, pwen kamela, me rajon did *panpanla* o kel me pual pajaner?

⁴ Re kin madamadua duen ar pan kak kapupedi i, re kadek likam, re kin lokaia kajelel, a nan *monion* arail re kin lalaue. Jela.

⁵ *Nen* i, kaporoporeki Kot, pwe i kapore pa i.

⁶ I eta ai paip o jauaj pa i, o pere pa i, pwe i ender pupedi.

⁷ Ai maur mi ren Kot, o ai *linan*, o ai paip, o ai kel; i kaporoporeki Kot.

⁸ Komail aramaj akan karoj kaporoporeki i anjau karoj; kajanjale *on* i *monion* omail, Kot kapore patail. Jela.

⁹ A aramaj akan jota meakot, o me lapalap akan pil kin *japunala*. Ni men tenok re kin kokoda, menda ma irail me toto.

¹⁰ Komail der keleki omail dipijou japun o der kaporoporeki me komail kuliadar. Ma komail pan kapwapwala, komail der kajampwaleki!

¹¹ Kot kotikidar majan eu, me i *roner* akai anjau, iet: Kot eta me manaman.

¹² Komui *Main* me kalanan o komui kin pwain *on* amen amen duen a wiawia kan.

63 Kot komui ai Kot, nin joran i kin piridan komui. *Nen* i kin inon

ion komui. Pali war ai kin inon ion komui nan jap madekon o monedi, waja me jota pil mi ia.

²I waja i kin tamanda komui nan japwilim omui tanpaj im jarau, pwe i men kilan omui manaman o linan.

³Pwe omui kalanan mau jan maur; kil en au ai kin kapina komui.

⁴I waja i inon ion kapina komui arain ai maur, o men pokada pa i kat ni mar omui.

⁵I me pan kaperen pan nen i o ai popol, ma i pan kak kapina komui ki au ai kaperen.

⁶Ni ai kin wendi pon loj, i kin madamadaua duen komui, o ni ai pirida, i kin lokelokaia duen komui.

⁷Pwe komui jauaj pa i, o pan mot en lim omui kan i kin nijinij.

⁸Nen i kin tenidi on komui; lim omui pali maun kin apapwali ia.

⁹A irail me majamajan ia, pwen jaik ia di, pan lokidokila pan jappa.

¹⁰Re pan pupedi on nan kodlaj, o kidi en wel pan kan ir ala;

¹¹A nanmarki pan peren kida Kot. Me kin kaula on i, pan pwaida, pwe au en me likam akan pan pena pinla.

64 MAIN Kot, kotin ereki nil ai ni ai injenjued. Kom kotin jinjila maur i mon ai imwintiti weit.

²Kom kotin karuki ia la jan mon pokon en me jued akan, mon pwin en me wia japun kan.

³Me kin ada lo 'rail dueta kodlaj pot, o me kaonopada ar kajik katieu, iei ar lokaia jued,

⁴Pwen rir kajikiedi me lelapok o; madan re pan kajikiedi i, o jota injenoki.

⁵Irail me weit ni ar tiak jued, o re kin inda, duen ar pan injar, o re kin inda: Ij me pan kak kilan?

⁶Irail kin madamadaua duen me jued. Kitail kapwaiadar, karoj kileledier. Monion en aramaj me widin o meid koiok ni morjued.

⁷A Kot pan kotin kajik ir edi madan, pwen kamadak on ir.

⁸Pein lo arail pan kapup ir edi, o karoj, me pan kilan, pan kaurureki.

⁹O aramaj karoj pan majak o inda: Mepukat Kot kotin wiadar. O re pan aja, me i japwilim a dodok.

¹⁰Me pun o pan perenki leowa, o pan liki i, o me lelapok kan karoj pan pereperen.

65 MAIN Kot, je kin auiaui o kapina komui nan Jion, o je kin kapwaiada at inau on komui.

²Komui kotin ereki at kapakap, pwe i me aramaj karoj pan pwara won komui.

³Dip at kin katoutoui kit kaulalap. Kom kotin maki on kit dip at akan.

⁴Meid pai, me kom kotin pilada o mueid on, en pwarala re omui, pwen kaujon nan japwilim omui kel; kit pan tunetunole o medikila dipijou en tanpaj omui, japwilim omui im en kaudok jarau.

⁵Kom kotin mani kit duen omui pun kapuriamui, Kot, at jaunkamaur, komui me kapore pan meakaroj nin jappa, o me mi waja doo ni kailan madau;

⁶Me kotin pajonedier nana kan, pwen teneten ni a kelail, i me audeki manaman.

⁷Komui katukiedi nirjok en madau, nirjok en a iluk kan, o moronaron en aramaj akan.

⁸Me kaujon ni imwin jappa, kin majakada omui kilel akan; komui kin kaperenda me kaujon ni pali maj o ni pali apon.

⁹Kom kin kotin kupura jappa o kawujokejok o kakepwapwala i melel. Parer en Kot me dir en pil kaulalap. Kom kin kotin jauaja ar wantuka kan, iduen omui kotin kapaiada jap o.

¹⁰Kom kin kotin kapileda ar jap akan o kawujokejok ar mad akan o ka-

muterok kila katau o kapaiada ar tuka kan.

¹¹ Kom kotin kapwada kidar jaunpar omui *kalan*; o lip en aluwilu ar me dir en kamau kan.

¹² Moj en nan jap tan pil pwaida mau, o dol akan kin pereperen.

¹³ O mal akan me dir en pwin jip, o jap me rokeki korn, me mau *on nijinij* o kakaul.

66 *MJINIJ on* Ieowa nan jap karoj!
² Kauleki *linan* en mar a; kapikapina i melel!

³ Komail potoan *on* Kot: Meid kapuriamui japwilim omui dodok kan! Japwilim omui imwintiti kapina komui pweki omui manaman.

⁴ Jap karoj en kaudok *on* komui o kapina komui o kauleki *on* mar omui. Jela.

⁵ Komail kodo, kilan dodok en Kot, pwe a wiawia kan me kapuriamui ren aramaj akan.

⁶ A kotin kawukila madau *on* jap madakon, pwe aramaj en kak alu pon pil o, i waja je peren kidar kaualap.

⁷ A kotin kakaunda ni a manaman kokolata; *jilan* i kin ireron wei kan. Me kanudi kan jota kak pwaida. Jela.

⁸ Komail wei kan kapina atail Kot, o komail kalaudela *nil* omail, pwen lel *on* waja doo.

⁹ Me kotin kolekol *on* kitail maur atail, o jota mueid *on*, nä atail en krijedi.

¹⁰ Pwe komui Kot me kotin kajonejon kit o kamakelekel kit er, dueta jilper kin kamakelekelada.

¹¹ Kom kotin mueid *on*, jen lodi ni injar o, kom katoutou kin kit men katoutou eu.

¹² Kom kotin mueid *on* aramaj kai, en tiakedi pon *mon* at; kit lel *on* kijinia i o pil; a kom kotin kapiti *jan* kit o kakele kit adar.

¹³ I me i pan pedekilon *on* nan tanpaj omui, pwen mairon *ijij*, o i pan kapwaiada ai inau *on* komui,

¹⁴ Duen kil en au ai inaukidar, o duen au ai inda ni ai anjau apwal:

¹⁵ I pan mairon *ijij on* komui jip wi kan *ianaki* adinia i en jip ol, i pan maironki kau *ianaki* jip o kut ol akan. Jela.

¹⁶ Komail karoj, me majak Kot, kodo re i, i pan kajoi *on* komail, duen me a kotin wi ai *on nen* i.

¹⁷ I likwirki *on* i au ai o i kapinaki i lo i.

¹⁸ Ma i pan lamelame nan *monion* i, me i pan wiada me jued, Ieowa ap jota pan *mani* ia;

¹⁹ A Kot kotin ereki ai kapakap, o a kotin *manier* ai *nidinid*.

²⁰ Kapina *on* Kot, me jota kotin mamaleki ai kapakap, o a jota kotiki wei *jan* ia a *kalan*.

67 KOT en kotin maki *on* kit, o kotin kapaia kin kit. A kotin kamaraine kin kit, *jilan* i. Jela.

² Pwe japwilim a al akan me janjaleda nin jappa o ren men liki kan a maur.

³ Main Kot, wei kan pan kapina komui, wei kan karoj pan kapina komui.

⁴ Wei kan pan peren kida o *nijinij*, pwe kom kin kotin kapun *on* wei kan ni tiak pun, o kom kotin kaunda aramaj akan nin jappa. Jela.

⁵ Main Kot, wei kan pan kapina komui, wei kan karoj pan kapina komui.

⁶ Jap o kin kapwaiada a tuka kan. Kot pan kotin kapai kit ada, at Kot.

⁷ Kot pan kotin kapai kit ada, o toun jappa karoj pan majak i!

68 KOT en kotida, pwe a imwintiti en kamueit *pajan*, o me kailonki i, en *tan* wei.

² Kom kotin paki irail wei dueta adinia i, dueta krij kin pei *pajan* nan kijinia i, iduen me doo *jan* Kot akan en joredi.

- ³A me pun kan en pereperen o popol mon *jilan* en Kot o ren pereperen melel.
- ⁴Kauli *on* Kot, kauli *on* mar a! Kaonopada al o *on* i, me kotiwei nan jap tan, a maraneki Ieowa — komain perenki i!
- ⁵Pwe i Jam en me japoupou kan o jaunkapun en li odi kan. I Kot nan japwilim a tanpaj jarau.
- ⁶Kot me kotin kadire kila jeri ko im en me kin kelepe, me kin lapwada me jalidi kan, pwen pwaida o pereperen a me katiwo kan pan mimieta nan wajan lek.
- ⁷Main Kot, ni anjau kom kotiwei mon japwilim omui aramaj akan, ni omui kotiwei nan jap tan! Jela.
- ⁸I anjau jap o rerer, o audepan *lan* kan moredier mon *jilan* en Kot, nana Jinai mon *jilan* en Kot en Ijrael.
- ⁹Main Kot, kom kotin kamoredier katau mau, o kom kotin kamauradar japwilim omui jojo, me monedier,
- ¹⁰Pwe japwilim omui pwin diar waja, me a kak kotikot ia. Main Kot, kom kotin apwalilar me luet akan duen omui *kalan*.
- ¹¹Ieowa kotikidier a majan ki pwin en wanporon kalaimun akan.
- ¹²Nanmarki en karij toto *tan* wei *madan*, o waun im akan nek *pajaner*, me re atia *jan* ar imwintiti kan.
- ¹³Ni omail kairu nan *pun* en noumail pwin man akan, komain rajon pa en muroi men, me *linan* dueta jilper o pa a kan dueta kold *linan*.
- ¹⁴Ma me Manaman o lao kotin kamueit *pajan* nanmarki kan, nana Jalmon rotorot ap pan marainla.
- ¹⁵Nana *Pajan* iei nana en Kot; *Pajan* nana kalaimun eu.
- ¹⁶Menda komain nana kalaimun akan kin kilekilar ap peirin *on* nana, me Kot kotin piladar en kotikot ia? O Ieowa pan kotikot waja o kokolata.
- ¹⁷War en Kot me kid toto pan pak kid; Ieowa kotikot re 'rail ni nana Jinai.
- ¹⁸Komui kotidalan poa o jaliedier me jalidi kan, o kom kotin ale *on* aramaj pai kan, pil *on* ir me katiwo kan, pwe Ieowa en kotikot waja o.
- ¹⁹*Kapina* Ieowa nin ran akan karoj; Kot kin kotiki *on* kitail katoutou patail, ap pil kotin jauaja kitail. Jela.
- ²⁰Atail Kot iei jauaj patail, o Ieowa Kaun kin kotin dorela *jan* mela.
- ²¹Melel, Kot pan kotin kawela monan a imwintiti kan, o a pan kotin lejer *pajan* takain monan ir, me dadaurata ar katiwo.
- ²²Ieowa kotin majanier: I pan kapure don ir *jan* nan *Pajan*, I pan wa ir do *jan* nan kapin madau;
- ²³Pwe koe en tiakedi *on* nan ntan imwintiti kan, o noum kidi kan en tamotamo.
- ²⁴Main Kot, a janjal duen omui kotikot jili, duen omui kotikot jili nan mol omui jarau, ai Kot o ai Nanmarki.
- ²⁵Pwin en kaul kin *tion*, ap pwin en jaunkajan nan *pun* en peinakap akan, me wiadar aip.
- ²⁶*Kapina* Kot Ieowa nan momodijou kan, komain me kijan parer en Ijrael.
- ²⁷Peniamin tititik kin kakaun nan *pun* ar, jaupeidi en Iuda *ianaki* japwilim ar akan toto, jaupeidi en Jepulon, o jaupeidi en Naptali.
- ²⁸Omail Kot kotin kauadar omail wei; Main Kot, i me komui en kotin katenetenedi, pwe japwilim omui dodok.
- ²⁹Nanmarki kan pan wa *don* uk ar kijakij pweki omail im en kaudok nan Ierujalem.
- ³⁰Kom kotin lipor *on* man en nan rau, o pwin kau ol *ianaki* na kan, o wei kan, me kin pepeki pweki kijin moni. Kotin kamueit *pajan* wek kan, me kin men mauin.

- 31 Jaupedi en Äkripten pan pwarado; men Moren pan pokadan Kot pa 'rail.
- 32 Komail wei kan nin jappa kauli *on* Kot, kakaul o kapina Ieowa. Jela.
- 33 I, me kin kotikot jili nanlan, nanlan en majia! Kilan, a kin kotiki *on* japwilim a nanjapwe manaman.
- 34 Komail kamelele mana en Kot! A linan mi ren Ijrael, o a mana mi nan tapok kan.
- 35 Kot meid kapuriamui nan mole jarau. I Kot en Ijrael. A pan kotiki *on* aramaj akan mana o kelail. Kapina Kot!
- 69** MAIN Kot, kotin jauaja ia, pwe pil itida lel *on* maur i.
- ² I pan kirila nan waja lujujur lol, waja me jota kakaluak; i mi nan pil lol, o ad pan kamop ia la.
- ³ I pana kila ai *janejan*, kapin wor ai kirkilar, maj ai juedalar, pwe a warailar ai auiaui Kot.
- ⁴ Me kin tata kin ia nin jokarepa me toto *jan* pit en *mon* ai. Me imwintiti *on* ia, o me kin kawe ia la, ap jota karepa, kin kelail. I en pwain, me i jota kulia *jan*.
- ⁵ Main Kot, kom kotin *mani* ai pweipwei, o ai *japun* kan me jota rir *jan* komui.
- ⁶ Kom der mueid *on* irail, me auiaui komui, en jarodi pweki *nai*, Main Ieowa Jepaot; kom der mueid *on* irail, me rapaki komui, en namenokala pweki *nai*, Kot en Ijrael.
- ⁷ Pwe i kin kankaururla pweki komui, maj ai me dir en namenok.
- ⁸ I wialar men wai amen ren ri ai kan, o nain in ai jaja ia lar.
- ⁹ Pwe limpok *on* tanpaj omui kajor ia dier, o lalaue en ir, me kin lalaue komui id ko *don* ia.
- ¹⁰ I kin *janejan* melel o kaijejol, ari jo, re kin lalaue ia.
- ¹¹ I likau kidar ed eu, a re kin lalaue ia.
- ¹² O me mondi pan wanim, kin kajekajenda ia, o wajan *kan* jakau, re kin kakaul kin ia.
- ¹³ A i kin kapakap *on* komui Main Ieowa ni anjau me kon *on*; Main Kot, kom kotin *mani* ia pweki omui kalanan lapalap o kotin jauaja ia.
- ¹⁴ Kotin dore ia la *jan* nan pwel, pwe i ender kirila; pwe i en piti *jan*, me kailon kin ia o *jan* nan pil lol;
- ¹⁵ Pwe lapake ender kamop ia la, o waja lol ender kadala ia la, o au en por o ender pur pena *on* po i.
- ¹⁶ *Mani* ia, Main Ieowa, pwe omui kalanan meid mau, kom kotin majan *don* ia, pweki omui kalanan lapalap.
- ¹⁷ O kom der karirela *jan* japwilim omui ladu *jilan* omui, pwe i majak; kom kotin *madan mani* ia!
- ¹⁸ Kom kotido ren *nen* i o dorela i, kotin dore ia la pweki ai imwintiti kan.
- ¹⁹ Komui *manier* duen ai jarodier, o ai lijela, o ai namenok, me palian ia, kin *janjal on* komui.
- ²⁰ Ai jarodier kin kawela nan *monion* i, o i luetalar melel. I auiaui, ma jota me pan injenjuedeki mepukat, a jota man amen; o ma jota, me pan kamait ia la, a jota me i kak diar.
- ²¹ Irail kin *kamana* kin ia ede, o kanim pil kin ia pinika ni ai men nim piladar kaulalap:
- ²² Arail tepel en wiala injar arail, o lidip arail, o kapup arail.
- ²³ Maj arail en rotorotala, pwe ren der kilan waja, o irail en koj pena kokolata.
- ²⁴ Wudokidi *on* po 'rail omui *onion*, o omui *onion* melel en lel *on* irail.
- ²⁵ Deu 'rail en lijelipinda, o jota me pan kaujon nan im arail.
- ²⁶ Pwe re kin pakipaki, me kom kotin kaloker, o re kin indinda, me dene komui kin kaloke mal japwilim omui kan.
- ²⁷ Kom kotin kaloedi *on* ir ni *japun* toto, pwe ren der konodi omui *pun*.
- ²⁸ Irij *jan* ir nan puk en kamaur, pwe ren der *ian* me *pun* kan kileledi.

- ²⁹ A *nai* me luet, o i kin waiwairok. Main Kot, omui jauaja ia en jinjila ia.
- ³⁰ I pan *kapina* mar en Kot ki kaul pot, o i pan wauneki i mekel ki danke.
- ³¹ I me Ieowa kotin kupura *jan* kau ol, me oje o pat en nä pualapual mia.
- ³² Me luet akan kin *kilan*, o peren kida, o me kin rapaki Kot, *monion* arail pan maurada.
- ³³ Pwe Ieowa kotin *mani* me jamama kan, o a jota kotin mamaleki japwilim a jalidi kan.
- ³⁴ Nanlan en *kapina* i, pil jappa, o madau, o karoj me kin mokimokid lole.
- ³⁵ Pwe Kot pan kotin jauaja Jion, o a pan kauada kanim en Iuda kan, pwe aramaj en kaujon waja o, o aneki.
- ³⁶ O wan a ladu kan pan jojoki irail, o me kin pok *on* mar a, pan kaujon waja o.

70 MAIN Kot kom kotin madando, dore ia la, Main Ieowa, pwen jauaja ia!

- ² Me kin majamajan ia, en namenokala o jarodi, o me kin peren kida ai apwal akan, en ponjeker wei o lejila.
- ³ Pwe irail me kin indinda due ai: Io ol o! Ren namenokala.
- ⁴ A me kin idok komui, en pereperen o popolki komui, o me kin pok *on* omui maur, en indinda anjau karoj: Kot meid *kapinan*!
- ⁵ A *nai* me luet o jamama. Main Kot, kom kotin madan *don* ia, pwe komui ta jauaj pa i o ai jaundur; Main Ieowa, kom der kotin pwand!

71 MAIN Ieowa, i liki komui, kom der mueid *on*, i en jarodi kokolata.

- ² Kom kotin dore ia la pweki omui *pun*, o kotin jauaja ia, o kotin kapaiké *don* ia karon omui kan o jauaja ia.
- ³ Komui en kotin wiala ai paipalap, waja i pan kak pitila ia anjau karoj, pwe

kom kotin inauki *on* ia er, me kom pan dore ia la, pwe komui ai paip o ai kel.

- ⁴ Ai Kot, jauaja ia *jan* nan pa en me doo *jan* Kot, o *jan* nan pa en me japun o weit.
- ⁵ Pwe komui kapore pa i, Main Ieowa, komui ai kel *jan* ni ai pulepul.
- ⁶ I liki komui *jan* ni ai ipwidier, o komui me kaipwi ia *jan* nan kaped en in ai, i pan *kapina* komui kokolata.
- ⁷ Nai dueta meakot me kapuriamui *on* me toto; a komui kel pa i manaman.
- ⁸ Kom kotin kadireki au ai *kapin* o danke *on* komui.
- ⁹ Kom der kotin kaje ia la ni ai mala, o der muei *jan* ia ni ai pan luetala.
- ¹⁰ Pwe ai imwintiti kin palian ia ni ar lokaia, o me kin majamajan ia, kin kapakapun pena,
- ¹¹ O indinda: Kot muei *janer* i, komail paki o koledi i, pwe jota jauaj pa a.
- ¹² Main Kot, kom der kotin doo wei *jan* ia, Main Kot! Kom kotin madando o jauaja ia.
- ¹³ A me palian ia en namenokala o jarodi; o me rapa kin ia, pwen kame ia la, ren kadupale kidi namenok o lalaue.
- ¹⁴ A i pan auiauita, o i pan kalaudela ai *kapin on* komui kokolata.
- ¹⁵ Au ai en kaloki jili omui *pun*, o omui kamau pan ran karoj, me jota kak wadawad pena.
- ¹⁶ I kin weweid jili ni mana en Ieowa Kaun; i pan *kapina* omui *pun* eta.
- ¹⁷ Main Kot, kom kotin padaki *on* ia er *jan* ni ai pulepul, o i kaloki jili omui manaman akan *jan* maj kokodo lel met.
- ¹⁸ Main Kot, kom der kotin muei *jan* ia ni ai mala, pit en *mon* ai lao puetepuetala, lao i pan padaki *on* jeri en jeri kan omui wiawia o *on* me pan kokodo omui manaman.

¹⁹ Main Kot, omui pun meid ileile, kom kin wiada dodok lapalap. Main Kot, ij me rajon komui?

²⁰ Pwe komui kotiki *on* kit er kamajak laud o toto, o kom kotin pur *on* kamau kit ada o wai ia dado *jan* nan waja lol.

²¹ Komui pan kotin kaileile ia da, o kom pan kotin pur *on* kamait ia la.

²² I ap pan kapinaki komui *kajan*, pweki omui melel, ai Kot, i pan kauleki *on* komui arp, *on* komui, me Jarau en Ijrael.

²³ Kil in au ai o *nen* i, me re kotin dorelar, pan pereperen o kauli *on* komui.

²⁴ Pil lo i pan indinda duen omui *pun* *jan* manjan lel jautik. Pwe irail, me men kawe ia la, namenokala o jarodier.

72 MAIN Kot, kom kotiki *on* nanmarki en kapun, o kotiki *on* nain nanmarki ol omui *pun*.

² Pwen kaunda japwilim omui aramaj akan nin tiak *pun*, o dorela japwilim omui me luet akan.

³ Nana kan en kare *don* aramaj akan popol o dol akan me *pun*.

⁴ A pan jauaja *pun* en me luet ren aramaj akan; a pan dorela nain me jamama kan, o pan tiakedi me morjued o.

⁵ Aramaj pan majak komui *jan* eu kainok lel eu kainok, arain katipin o jaunipon mia.

⁶ A pan kotidi dueta katau *on* mat kap, dueta katau me kawujokejok *jap* o.

⁷ Me *pun* o pan memaurata ni a ran akan, o mui mau pan pwaida, lao jaunipon jolar mia.

⁸ A pan kotin kaunda *jan* eu madau lel *won* eu, o *jan* pilap o lel ni imwin jappa.

⁹ Me kaukaujon nan *jap* tan, pan dairukedi *on* mo a, o a imwintiti kan pan *kanala* pwel par.

¹⁰ Nanmarki en Tarjij o me mi nan dake kan, pan wa *don* i ar kijakij; nan-

marki en Arapia o Jepa pan wia nopwei.

¹¹ Nanmarki kan karoj pan kaudoki *on* i, men liki kan karoj pan *upa on* i.

¹² Pwe a pan dorela me jamama o, me kin weriwer, o me luet, me jota jauaja pa.

¹³ A pan kupura me tikitik o jamama, o pan kotin jauaja *nen* en me jamama kan.

¹⁴ A pan kotin dorela *nen* arail *jan* ren me morjued o weit, o nt' arail me kajampwal mon jilan i.

¹⁵ A pan ieajata o kold *jan* wein Arapia pan wijik *won* i, o aramaj akan kapakapaki i anjau karoj, a pan kapaيدا ni anjau karoj.

¹⁶ Wantuka kan pan pwaida mau nin jappa o pon nana kan, korn pan momand dueta Lipanon; o aramaj akan pan wojada nan kanim akan dueta rä nan *jap* o.

¹⁷ Mar a pan duedueta kokolata; arain katipin a pan mimieta, iduen warai en mar a, o re pan kapaikida i; men liki kan karoj pan *kapina* i.

¹⁸ *Kapin on* Kot Ieowa, Kot en Ijrael, i eta, me kin wiada manaman akan.

¹⁹ O *kapin on* mar a *linan* kokolata, o *jap* karoj en direki a wau! Amen, amen!

²⁰ Tet imwilan kapakap en Dawid nain Ijai.

73 MELEL, Kot kompoke pan men Ijrael, irail me makelekel nan *monion* arail.

² A *nai*, ekij ta, a nä i kat pan lodi, o i koren ion krijedi ni ai kakakawei.

³ Pwe i juedeki me aklapalap akan, ni ai kilaner en me *japun* kan ar pwaidar.

⁴ Pwe jota apwal kot lel *on* irail ni ar pan mela, re kin kelail o war arail wilar melel.

⁵ Jota ar apwal kot dueta aramaj *tei* kan, o re jota pan kalokolok dueta aramaj *tei* kan.

- ⁶ Ari aklapalap, iei kapwat en tapin wor arail, o arail likau, iei arail tiak weit.
- ⁷ Por en maj arail tikitik o jued kilar ar wilar, o re kin wiada, me re inon ion.
- ⁸ Re kin mamaleki meakaroj, o re kin lokelokaia me jued, o re kin lalaue o lokaia ni ar aklapalap.
- ⁹ Dene arail lokaia tapi *jan nanlan*, o me irail indinda, dene i eta me *pun nin jappa*.
- ¹⁰ I me aramaj akan lokidi *on* irail; o pil totoia re kin nimala.
- ¹¹ Re kin inda: Iaduen, Kot pan kotin injenoki irail? O menda ren me lapalap irail?
- ¹² Kilan, iduen me doo *jan* Kot akan; irail meid pai nin jappa, o re pan kapwapwala.
- ¹³ Iaduen, likamata jota katempa ai kamaekekeladar *monion* i o kaminela pa i kat ni me *pun*?
- ¹⁴ Pwe ran karoj i pan kalokolok, o ni manjan karoj ai kamekam mia.
- ¹⁵ Koren *ion* i pil pan indinda dueta irail, a jo, pwe i de pan juedeki japwilim omui jeri kan karoj *jan* maj kokodo lel met.
- ¹⁶ I ap madamadaua duen mepukat, pwen dedeki, a i jota kak *on*.
- ¹⁷ Nai lao pedelon *on* mon mol en Kot jarai o kilaner imwin me doo *jan* Kot akan.
- ¹⁸ Melel kom kotin pwili kin irail edi waja likakerij; kom kotin kapup irail edi *on* nani pwel.
- ¹⁹ Iaduen arail madan joredier. Irail lokidokila, o imwila 'rail meid kamajapwek.
- ²⁰ Main Ieowa, kom kin kotin kawela mom arail nan kanim o dueta auramen.
- ²¹ Ni ai madak nan *monion* i, o wai-wairok nan ai mudilik kan,
- ²² I ap diaradar, me *nai* ol pweipwei men, me jota aja meakot; dueta man amen mo omui.

- ²³ Ari jo, i pan mimieta re omui kokolata, pwe komui kotin kolekol eta pa i pali maun.
- ²⁴ Komui kin kalua ia duen kupur omui, o kom pan kotin kajamo ia nan linan omui.
- ²⁵ Ma komui ta ai Kot, i jota pan anane meakot nanlan de jappa.
- ²⁶ Ma pali war ai o *nen* i pan dupokala, pil menda, pwe komui Main Kot kamait pa i o pwaij ai kokolata.
- ²⁷ Pwe kom kotin *mani* irail, me muei *jan* komui pan lokidokila; Kom pan kotin kajapokela karoj, me wuki wei *jan* komui.
- ²⁸ A iet ai peren, i en teneten *on* Kot, o i en kaporoporeki Kot Ieowa, pwen kalok jili omui wiawia kan karoj.
- 74** MAIN Kot, da me kom kotin kaje kin kit ala, o da me re *onioniki* japwilim omui jip akan?

- ² Kom kotin kupura japwilim omui momodijou, me kom kotin pwaindar maj o, o me komui dorelar, pwen wiala japwilim omui, kotin kupura dol Jion, waja me kom kotikot ia.
- ³ Kom koti *don* waja me lijelipin anjau warai; imwintiti me kawelar meakaroj nan im jarai.
- ⁴ Me palian komui, kin weriwer nan tanpaj omui o pwilikidi arail dikedik en ani mal akan lole.
- ⁵ Irail pwaradar dueta ir, me wia palapal nan wel.
- ⁶ Re kin kawela did kajelel akan ki jile laud o tikitik.
- ⁷ Irail karonala tanpaj omui; irail kaminela o tiakedi waja me mar omui kotikot ia.
- ⁸ Irail kin inda nan *monion* arail: Na, kitail pan kawela! Irail karonalar wajan kaudok karoj nan jap o.
- ⁹ Jolar manaman akai janjal *on* kitail, o jolar jaukop amen mia, o jota amen re atail me pan aja imwilan mepukat.

- ¹⁰ O Main Kot, arai da me morjued o pan lalaue, o imwintiti o pan mamaleki mar omui?
- ¹¹ Da me komui kotiki wei *jan* lim omui? Kotikida pali maun omui o kaimwijokala.
- ¹² Pwe Kot ai Nanmarki *jan* maj o. I me jauaj pan meakaroj, me kin wiaui nin jappa.
- ¹³ Kom kotin kamueit pajaner madau ki omui manaman, o kom kotin kawelar monan drake nan pil.
- ¹⁴ Kom kotin kawelar monan walroj, ap kotiki *on* aramaj nan jap tan, pwen kanala.
- ¹⁵ Komui kotin kapwardar parer o pilap akan, o pilap kalaimun akan me kom kotin *kanalanaladi*.
- ¹⁶ Ran o *pon* me japwilim omui; komui kotin wiadar jaunipon o katipin.
- ¹⁷ Komui wiadar irair en jap akan; komui me kin wia anjaun karakar o kapou.
- ¹⁸ Kom kotin kupura mepukat: Imwintiti o lalaue komui Main, o aramaj pweipwei kan mamaleki mar omui.
- ¹⁹ Kom der kotiki *on* man laualo *nen* en japwilim omui muroi, o kom der likidmaliela pwin en japwilim omui luet akan.
- ²⁰ Kom kotin tamanda inau o, pwe japolar waja karoj o im akan pual pajaner.
- ²¹ Re der kotin mueid *on* me luet o, en namenok purela, me jamama o luet akan en *kapina* mar omui.
- ²² Main Kot, kom kotida o kotin kaimwijokala japwilim omui dodok; kom kotin tamanda kankaurur, me kin wiaui *on* komui *jan* ren me pweipwei kan.
- ²³ Kom kotin der maliela weriwer en japwilim omui imwintiti, moronoron en me palian komui kan, me kin lalaudalar anjau karoj.

75 Je *kapina* komui, Main Kot, je *kapina* komui, pwe mar omui me

koren, o omui manaman akan kaloki jili due.

² Pwe ni a anjau I pan wiada kapun pun.

³ Jap o tou a kan kin rerer; a I kin kolekol a ur akan. Jela.

⁴ I *indan* me aklapalap akan: Komail der aklapalap! O *on* me doo *jan* Kot akan: Komail der keleki omail manaman!

⁵ Komail der kaileilada *mon* omail, komail der lokaia jued ni omail aklapalap.

⁶ Pwe jota jauajpa *jan* ni maj en *lan* de kapin *lan*, de *jan* nana en jap tan.

⁷ Pwe Kot, me kin kadeikada, o me kin kajapwilidi amen, o kajapwilida amen.

⁸ Pwe dal eu mi nan lim en Ieowa, me dir en wain kelaail, me a kotin kodi-dodie; a me doo *jan* Kot akan karoj nan jappa pan nim *jan*, o re pan nimala moroke.

⁹ A i pan padapadak kokolata, o kauli *on* Kot en Iakop.

¹⁰ I pan kawela mana en me doo *jan* Kot akan karoj, a mana en me pun kan pan kakairida.

76 KOT me indand mau ren Iuda, o mar a me *linan* ren men Ijrael.

² Tanpaj a im pwal mi nan Jalem, o tanpaj a mi Jion.

³ I waja a kotin katip pajan ia *kananan* kajik katieu, o pere, o kodlaj, o tatan mauin. Jela.

⁴ Komui me *linan* o manaman *jan* dol en mauin kan.

⁵ Me aklapalap akan lodier *on* men kul akan o mela, o jaunpei komad karoj en kidi pa arail.

⁶ Main Kot en Iakop oj o war kin ppekidi omui majan akan.

⁷ Komui meid kamajapwek. Ij me kak u mo 'mui ni omui *onion*?

⁸ Ni omui kotin kajaledar omui kadeik *jan* nanlan, jappa ap majapwekadar o nenenlar,

⁹Ni en Kot a kotidar, pwen kadeik, o jauaja me luet akan karoj nin jappa. Jela.

¹⁰Pwe makar en aramaj kin kalinanada komui, o ma re pan pur *on* moro-moron, luan omui *onion* pan itar *on* irail.

¹¹Komail inau *on* Ieowa omail Kot o kapwaiada. Komail karoj, me mi impa, wa *don* ren me kalom omail kijakij akan.

¹²I me pan atia *jan* jaupeidi kan ar komad, a meid kalom *on* nanmarki en jappa kan.

77 I KIN likwirki *nil* ai *on* Kot, *on* Kot, me i pan likwir *on*, o i me kotin *mani* ia.

²Ni ai anjau apwal, i kin rapaki Ieowa; ni *pon* pa i kin u wei o jota kin dukedi, pwe *nen* i jota kak injenemaula.

³Ni ai tamanda Kot, i kin ajenokida, ni ai madamadaua, *nen* i kin luetala. Jela.

⁴Kom kin kotin kolekol por en maj ai, pwe ira en papat; *nai* inen en luet, jolar itar *on* lokaia.

⁵I kin lamelame duen ran en maj akan, duen par akan me jamalar.

⁶Ni *pon* i kin lamelame duen ai kajan arp, o *monion* i kin madamadaua; *nen* i kin raparapaki.

⁷Kalelapok, Ieowa pan kotin *onion* kokolata, o a jota pan kotin maki *on*?

⁸A *kalan* rojelar melel, o a inau imwijokalar kokolata?

⁹Kot kotin malielar a mak *on* kit, o a karirikilar *onion* a *kalan*? Jela.

¹⁰Ari jo, i indadar: Mepukat me mau *on* ia; pali maun en lim en me Lapalap pan kak dorela meakaroj.

¹¹I me i kin taman kida wiawian Ieowa; melel i kin tamanda omui manaman akan *jan* maj o,

¹²O madamadaua duen omui wiawia kan karoj, o kilekila duen omui dodok.

¹³Main Kot, al omui me pun. Ia waja amen Kot manaman mia dueta Kaun o?

¹⁴Komui ta Kot me kin wia manaman akan. Komui kotin kajanjaledar omui manaman nan pun en wei kan.

¹⁵Komui kotin dore kila japwilim omui kan omui manaman, iei jeri en Iakop o Iojep akan. Jela.

¹⁶Pil akan ariri komui, Main Kot, pil akan ariri komui, rap majapwekadar, o waja lol rererdar.

¹⁷Tapok kalaimun akan kamoredier pil, tapok kan wiadar nanjapwe, o liol piri-piri jili.

¹⁸Nanjapwe wiauier nanlan; japwilim omui liol akan kamaraini jappa; jappa mokieda o rerer.

¹⁹Al omui mi nan madau, al omui tätik nan pil kalaimun akan, o jota me kaan aluwilu omui.

²⁰Kom kotin kalua japwilim omui kan dueta pwin eu ren Mojej o Aron.

78 KOMAIL nai aramaj akan, *ron* ai kujoned; komail kapaik *don* jalon omail padak en au ai!

²I pan ki *pajan* au ai, pwen padak, o pan kida kajoi en maj o,

³Me kitail *ron*adar o ajaer, o jam atail kajoi *on* kitail er,

⁴Pwe kitail ender karirila *jan* kadaudok arail, me pan pwarado mur, o kaparokki wau en Ieowa, o a manaman o a dodok kapuriamui kan.

⁵Pwe a kotin kauada men kataman eu ren Iakop, o kotikida kapun eu ren men Ijrael, me a kotin kakaliki *on* jam atail akan, pwe ren *ujelan* nair jeri kan,

⁶Pwe di en mur en aja due, o jeri ko, me pan ipwidi; o ni ar kokoda, ren pil kajoi *on* nair jeri kan,

⁷Pwe irail en kaproporeki Kot, o ren der monokela en Kot a wiawia kan, o ren kapwaiada a kujoned akan,

- ⁸ O ren der dueta jam arail akan, me kainok *kanudi* o katiwo eu, me *monion* arail jota *teneten*, o nen arail jota melel *on* Kot;
- ⁹ Dueta kainok Epraim, me wa tatan mauin, ap purela *jan* nan pei.
- ¹⁰ Irail jota dadaurata inau en Kot, o re jota men weweideki duen a kujoned akan;
- ¹¹ O re monokelar a wiawia kan o a manaman akan, me a kotin *kajanjale on* irail er.
- ¹² A kotin wiadar manaman akai *janjal mon* jam arail akan nan Äkipten, nan *jap* Joan.
- ¹³ A kotin *palan pajan* madau o kotin *mueid on* ir, en kotela, o wiadar pil dueta kel takai eu.
- ¹⁴ A kotin kalua kin irail tapok ni ran o, a ni *pon* umpul en kijiniai.
- ¹⁵ A kotin *palan pajan* paip nan *jap* tan o *kanim* pile kin irail pil toto.
- ¹⁶ O a kotin kapkapwile wei pilap kai *jan* nan paip, pwe ren pwile wei dueta pilap laud akan.
- ¹⁷ Ari jo, re dadaurata ni arail dipi *on* i, o re *kaonioni* me Lapalap o nan *jap* tan.
- ¹⁸ O re *kajonejon* Kot nan *monion* arail, ni ar *inon ion* kan arail *mana*.
- ¹⁹ O re *palian* Kot ni ar inda: Melel Kot pan kak wiada tepel eu nan *jap* tan?
- ²⁰ *Kilan*, a poki paip o, pwe pil en pwarado o pilap akan pwilepwile wei, a iaduen, a pan kak kida prot o uduk *on* na aramaj akan?
- ²¹ Ieowa lao *manier* mepukat, ap kotin *onion*adar, o *kijiniai* wiauier ren Iakop, o *onion* lel *on* Ijrael,
- ²² Pweki ar jo kamelele Kot, o jota kaproporeki a *jauaj*.
- ²³ A ap kotin *majani on* tapok en *poa* kan, o *ritinida* wanim en *lan* akan.
- ²⁴ O kotin kamoredi *on* ir *mana*, pwe ren *mana*, o a kotiki *on* ir prot en *lan*.
- ²⁵ Irail kanalar prot en *tounlan* kan; a kotin kadar *on* ir *kijin* *mana* toto.
- ²⁶ A kotin kapwardar pan *lan an* en maj en *lan*, o ni a manaman a kotin kamokidada *an* en pali air.
- ²⁷ O a kotin kamoredi *on* ir uduk dueta pwel par, o manpir dueta pik en oror.
- ²⁸ O a kotin kapup irail di waja karoj, me irail *kausion* ia.
- ²⁹ Rap *manamana* o medilar kaulap, o a kotin *mueid on* ir ar *inon*.
- ³⁰ A ni ar kapwaiadar ar *inon*, o ni ar *manamana*,
- ³¹ *Onion* en Kot ap lel *on* irail er, o kame-lar ol lapalap re 'rail, o kotin wok-iedi manakap en Ijrael kajampwal akan.
- ³² A re kalaudelar arail dip, o re jota kamelele a manaman akan.
- ³³ I me a kotin *mueideki* ren mela, re jota *paida*, o ar apwal akan me toto arain ar maur.
- ³⁴ Ni a kotin kame irail la, rap idok i, o wukila, o rapaki Kot.
- ³⁵ O re tamandar, me Kot kele parail o Kot lapalap ar jaundor.
- ³⁶ O re lik *janjal* mau *on* i ni au arail o re likam *on* i ni lo ar.
- ³⁷ A *monion* arail jota *teneten on* i, o re jota dadaurata melel a inau.
- ³⁸ Ari jo, a kotin *kalan*an *on* ir, o kotin makeki *on* ir dip arail, o jota kame irail la, o katukiedi a *onion* pan pak toto, o jota *onioni* melel.
- ³⁹ Pwe a kotin kupura, me irail pali uduk, dueta *kijinian*, me pir wei o jolar *puredo*.
- ⁴⁰ Pan pak toto re *kanudi on* i nan *jap* tan, o kakupur *juedi* i nan mal.
- ⁴¹ Irail pur *on* anjau karoj *kajonejon* Kot, o re akapuni *on* me Jaraui ren men Ijrael.
- ⁴² Re jolar tamanda lim a manaman, me dore ir ala *jan* ar imwintiti kan ni ran o.

- 43 Duen a kotin wiadar a manaman akan nan Äkipten o a dodok kapuriamui nan Joan.
- 44 A kotin kawuki *on* nta ar pil akan, rap jolar kak nima *jan* ar pilap akan.
- 45 Ni a kotin kapwaredar man jued akan nan *pun* arail, me *kan* ir ala, o proj akan, me kawe ir ala.
- 46 A kotiki *on* muedi ar tuka *kan*, o ar wantuka *on* man jiek.
- 47 A kotin kawekilar akel ar wain o tuka *kan* ki akel tikitik.
- 48 A kotin kamekila ar man akel akan o ar pwin man akan liol.
- 49 A kotin *onion* melez o porone *won* ir tounlan jued kai, o mueid *on* ir, ren *linaranar*, o morjued, o kainjenjued.
- 50 A kotin kaonopa *dan onion* al apot, o jota dorelar maur arail *jan* mela, o kotin mueid *on* kilitop ni maur arail.
- 51 A kotin kamelar mejeni karoj nan Äkipten, mejeni en ar kelail nan im en Am akan.
- 52 A kotin kaluala japwilim a *kan* dueta pwin jip eu nan *jap tan*.
- 53 A kotin kalua irail ni *pun*, pwe ren der majak meakot, a madau kadupaledi ar imwintiti *kan*.
- 54 A kotin wa ir ala lel ni irair en *jap jarau*, lel nana wet, me lim a pali maun kileledier.
- 55 O kotin pakipaki men liki *kan mo 'rail*, o kotin nek *on* ir *jap arail*, pwen joki, o a kotiki *on* kainok en Ijrael akan, en kaukaujon nan im arail.
- 56 A re *jonejon?* o *kaonion* Kot lapalap, o jota peiki *on* i, o jota duki *on* a majan akan.
- 57 O re muei *jan* o mamaleki meakaroj, dueta *jam arail* akan, o re jota *teneten*, dueta *kajik katieu* luet eu.
- 58 O re *kaonion* i ni ar kaudok pon dol akan, o re kupur juedeki i ki arail dikedik en ani *kan*.
- 59 A Kot lao kotin mani mepukat, ap kotin *onionada* o *kajapok* ir ala melez.
- 60 A kotin muei *jan* tanpaj a nan Jilo, im pwal o, waja a kotikot ia ren aramaj akan.
- 61 A kotiki wei japwilim akan nan *imaten*, o a *linan* nan pa en imwintiti *kan*.
- 62 A kotiki wei japwilim a aramaj akan ni kodlaj, o kotin *onioni* japwilim a jojo.
- 63 Kijiniai *kanala* ar manakap akan, o ar peinekap akan jolar kak papaud.
- 64 Arail jamero *kan* mekilar kodlaj, a jolar li odi *kan*, me kin maiei.
- 65 Ieowa ap kotin opala waja dueta amen me mairelar, dueta ol komad amen kin *nijinij* ni a *kan* wain.
- 66 A kotin kaloedier a imwintiti *kan* o *kanamenok* ir ala kokolata.
- 67 A kotin kajelar im en Iojep, o jota piladar kainok en Epraim.
- 68 Pwe a kotin piladar kainok en Iuda, dol Jion, me a kotin kupura.
- 69 O a kotin kauadar tanpaj a im *jarau* waja ileile, dueta *jappa* me pan *teneten* eta kokolata.
- 70 Ap kotin piladar japwilim a ladu Dawid, o a kotin ale i *jan* nan deun jip akan.
- 71 A kotin kalua i *jan* ren jip en kadidi *kan*, pwen *kamana* japwilim a kainok en Iakop o a jojo men Ijrael.
- 72 O a kotin apapwali ir ni tiak en *monion* melez o *pun*, o kakaun irail ada ni koiok en lim a *kan*.

79 MAIN Kot, men liki *kan tan don* japwilim omui jojo; irail *ka-jam*nela japwilim omui im *jarau*, o re wiaki Ierujalem kantakai eu.

² Re ki *oner* manpir en pan *lan* akan kalep en japwilim omui ladu *kan*, o uduk en japwilim omui *jarau* *kan on* man en nan *jap* akan.

- ³ Impan Ierujalem irail wudokila nt' ar dueta pil, o jota, me pan jarepedi.
- ⁴ Kit wialar kanamenok eu *on* men imp at, o me kapil kit pena, kin lalaue o kaurur kin kit.
- ⁵ Main Ieowa, arai da kom pan kotin *onion*, o inon en kupur omui pan lalada dueta kijiniaia?
- ⁶ Kom kotin wudokidi *on* men liki kan, me jaja komui, omui *onion*, o *on* wei kan, me jota kin likwir *on* mar omui.
- ⁷ Pwe re kawelar Iakop o im ar akan.
- ⁸ Kom der kotin tamanda dip en jam at akan; a kom kotin madan jauaja kit, pwe kit me malaulaular.
- ⁹ Main Kot, jauaj pat, kom kotin jauaja kit, pweki wau en mar omui. Kom kotin dore kit ala o kotin maki *on* kit dip at akan, pweki mar omui!
- ¹⁰ Da me kom kotin mueid *on* men liki kan en inda: Ari, ia arail Kot? Kom kotin kajale *on* men liki kan depuk en ntan japwilim omui ladu kan, me wudokilar, en pil janjal mo at!
- ¹¹ Kotin mani *janejan* en me jalidi o; kom kotin kolekol kidi lim omui manaman me kileledier *on* kamela.
- ¹² Kom kotin depukki *on* men imp at pan pak iju ar lalaue, me re lalaue kin komui.
- ¹³ A kit, japwilim omui aramaj akan, o jip en japwilim omui moj, pan danke komui kokolata, kapakaparok duen omui *linan* anjau karoj.
- 80** KOMUI jile pan Ijrael, kotin mani; komui me kin apapwali Iojep dueta jip akan. Kom kotido, me kaipokedi pon *anin* Kerup.
- ² Kom kotin kajaleda omui manaman mon Epraim, o Peniamin, o Manaje, o kotido, pwen jauaja kit!
- ³ Main Kot Jepaot, kom kotin kamait kit ala o kotin kajaleda *jilan* omui, kit ap pan kelail kida.
- ⁴ Ieowa Kot Jepaot, arai da, kom pan kotin *onion*iki kapakap en japwilim omui aramaj akan?
- ⁵ Kom kin kotin *kamana* kin ir prot en pil en maj, o kom kin kanim pile kin irail pil en maj toto.
- ⁶ Kom kotin wiai *on* kit, me men imp at kin akamaiki *on* kit, o imwintiti pat kin lalaue kit.
- ⁷ Kot Jepaot, kom kotin kamait kit ala o kotin kajaleda *jilan* omui, kit ap pan kelail kida.
- ⁸ Kom kotin wado *janer* Äkipten tuka wain pot, o kom kokojan men liki kan, ap id padukedi i
- ⁹ Kom kotin kokoi *on* i al a o kawojada i, pwen kadirela jap o.
- ¹⁰ Nana kan mi pan mot a, o ra kan kadupaledi jedern en Kot.
- ¹¹ Kom kotin kalaudelar i lel *on* madau o ra kan lel ni pilap o.
- ¹² Da me kom kotin kawekilar a kel, pwe karoj me dauki kin kawela?
- ¹³ Pwik laualo dekadar, o man en nan jap kawelar.
- ¹⁴ Main Kot Jepaot, kom kotin wukedoke don kit, o ireredo *jan nanlan*, o majani, o kotin jauaja tukan wain pot et,
- ¹⁵ O kotin apapwali i, me lim omui padukedier, o me kom kotin apapwalier.
- ¹⁶ A ron kilar kijiniaia, a paledier, re okilar majan en *jilan* omui.
- ¹⁷ Lim omui apwali ol en pali maun omui, o irail, me kom kotin apapwalier.
- ¹⁸ Kit ap jota pan wuki wei *jan* komui. Kom kotin kamaur kit da, kit ap pan *kapina* mar omui.
- ¹⁹ Ieowa Kot Jepaot, kom kotin kamait kit ala o kotin kajaleda *jilan* omui, kit ap pan kelail kida.

81 KOMAIL pereperen kauli *on* Kot, me kel patail; *nijini* *on* Kot en Iakop!

- ²Tapia kida kaul en kapin, o wiada tampurin, o laute kajelel ianaki arp!
- ³Ni jaunipon kap komail peuk koronete, ni maram, ni ran en im tantuka!
- ⁴Pwe iduen tiak en Ijrael o kujoned en Kot en Iakop eu.
- ⁵A kotin wiadar kujoned wet *on* Iojep, ni a lipa *jan* Äkipten. I roner majan pot, me i jaikenta aja:
- ⁶I kijaner katoutou kan pon apar a, o pa a jaladokalar *jan* konu kan.
- ⁷Ni om likwirki *don* ia om apwal. I ap jauaja uk; I kajaledok uk alar, ni anjau me koe lel *on* nanjapwe, o I jojon uk ni pil en akamai. Jela.
- ⁸Komail nai aramaj akan *ron* ia, I pan padaki *on* komail! O Ijrael, ma koe pan peiki *on* ia!
- ⁹Jota amen Kot en mi re om, o koe der kaudoki *on* kot en men wai amen.
- ¹⁰Nai Ieowa om Kot, me kalua uk *jan* nan Äkipten. Ki *pajan* au om, i pan kadirela.
- ¹¹A nai aramaj akan jota kin peiki *on* nil ai, o Ijrael jota duki *on* ia.
- ¹²I ari mueid *on* irail er injen arail ni ar aklapalap, pwe ren kekeid wei ni pein arail lamelam.
- ¹³O ma nai aramaj akan pan peiki *on* ia, o Ijrael pan weweid nan al ai kan,
- ¹⁴I ap pan kaloedi ar imwintiti kan *madan*, o pa i pan u *on* me pali *on* irail akan,
- ¹⁵O irail me kailonki Ieowa, jota pan kak *on* irail; o anjaun arail pakadeik pan duedeuta kokolata;
- ¹⁶O I pan *kamana* kin irail korn kajelelia, o I pan katunole kin i onik *jan* nan paip o.

82 KOT kotikot nan momodijou en Kot, o i jaunkapun en kaun akan.

²Arai da komail pan kadeik *japun* o kajaupwaleki me doo *jan* Kot akan? Jela.

- ³Jauaja pun en jamama o japoupou kan, o jauaja me luet o jamama kan ni ar pun!
- ⁴Komail dorela me tikitik o jamama o, o kamaioda *jan* nan pa en me doo *jan* Kot akan.
- ⁵A re jota kin duki *on*, o jota ar lokekon; re kin weweid nan rotorot; pajon en jappa kan karoj mokimokideda.
- ⁶Nai indada: Komail rajon kot akan, o nain me lapalap;
- ⁷Ari jo, komail pan mela dueta aramaj akan, o komail pan lokidokila dueta me weit amen.
- ⁸Main Kot, kom kotida o kotin kadeikada jappa, pwe komui pan jojoki men liki kan karoj.

83 MAIN Kot, kom der jo majan *don*, o der japaimokid, Main Kot, kom der kotin nenenla!

- ²Pwe kom kotin *mani*, japwilim omui imwintiti kan kin *linaranar*, o me kailon kin komui, me aklapalap.
- ³Irail kin *widin* ni ar kapakapun ki japwilim omui kan, o re kin raparapaki duen ar pan kawela japwilim omui me nekinekilar akan.
- ⁴Re kin inda: Na kitail, kitail kokojan irail, pwe ren jolar wei eu, o jolar me pan inda duen *wein* Ijrael!
- ⁵Pwe irail wiaki eu o re inauki pena, ren *palian* komui,
- ⁶Im pwal en Edom, o Ijmael, Moap, o Akar,
- ⁷O Kepal, o Amon, o Amalek, men Pilipta *ianaki* men Tiruj.
- ⁸Ajor pil waroki *on* ir; re kin jauaja kadaudok en Lot. Jela.
- ⁹Kom kotin *wiai* *on* ir dueta *on* men Midian, o Jijera, o Iapin ni pilap Kijon.
- ¹⁰Me kamelar impan Endor, rap wia pwel la nan pwel.
- ¹¹Kom kotin *wiala* ar jaupeidi kan dueta Orep o Jeep, o ar monjap akan karoj dueta Jepa o Jalmuna,

- ¹²Pwe re indinda: Kitail pan kaloedi im en Kot akan!
- ¹³Main Kot kom en kotin wia kin irail la älepip en kijinian, dueta dip en rä mon kijinian.
- ¹⁴Duen kijiniai kin karonala tuka en wel o duen umpul en kijiniai kin ijikeda nan wel,
- ¹⁵Iduen kom kotin paki kin irail japwilim omui liol ape, o kamajak kin irail omui melimel.
- ¹⁶Kadire kila maj arail namenok, pwe ren rapaki mar omui, Main Ieowa.
- ¹⁷Ren namenokala o majapwekada kokolata, o ren joredi o mela.
- ¹⁸Rap pan ajaki, me komui ta maraneki Kaun o me komui ta lapalap nan jap karoj.

84 MEID kajelel tanpaj omui kan, Main Ieowa Jepaot!

- ²Nen i kin inon ion o anane pera en tanpaj en Ieowa kan; pali war ai o nen i kin polauleki Kot ieiaj.
- ³Pwe manpir diaradar deu a, o jwalpe paj a, waja a kin naitik ia: Japwilim omui pei jarau kan, Main Ieowa Jepaot, ai Nanmarki o ai Kot.
- ⁴Meid pai ir, me kin kaujon nan tanpaj omui! Re kin kapina komui anjau karoj. Jela.
- ⁵Meid pai karoj, me kin keleki komui, o idedauen komui melel!
- ⁶Me kin weweid nan jap en mamaiei, waja re kin weirada parer ia; pil katau kin pwain kidi i pai kan.
- ⁷Re kin kakairida ni ar manaman akan, lao re pan janjalada mon Kot nan Jion.
- ⁸Main Ieowa, Kot Jepaot, kom kotin ereki ai kapapak: Main Kot en Iakop kotin mani ia! Jela.
- ⁹Kot pere pat, kom kotin majan don kit; kom kotin ireron maj en japwilim omui keidier men.
- ¹⁰Pwe ran ta ieu mon japwilim omui pera jarau kan me mau jan ran kid;

i mauki mimi pan wanim en tanpaj en Kot, jan kaujon nan im en me doo jan Kot akan.

- ¹¹Pwe Kot Ieowa rajon katipin o pere, Ieowa kin kotikida mak o wau, a jota pan kotin mueid on me lelapok kan, en anane me mau kot.
- ¹²Main Ieowa Jepaot, meid pai aramaj amen, me kin liki komui!

85 MAIN Ieowa, kom kotin maki oner japwilim omui jap maj o, o kom kotin dorelar jalidi en Iakop akan.

- ²Re kotin lapwadar me jued en japwilim omui aramaj akan, o kom kotin pwaidier dip arail karoj. Jela.
- ³Komui kotin kadukiedi omui onion karoj, o kotin wukidoki wei janer omui onion melel.
- ⁴Kom kotin puron kamait kit ala, komui Kot at jaunkamaur, o kotin katukiedi omui jokalanan on kit.
- ⁵Kom pan kotin onioni kit kokolata? Omui onion pan duedueta jan en kainok lel eu?
- ⁶Kom jota pan kotin puron kamaur kit da, pwe japwilim omui aramaj kan en peren kin komui da?
- ⁷Main Ieowa, kom kotin kajanjaleda ar kalanan on kit, o jauaja kit!
- ⁸I men ron, da me Kot Ieowa pan kotin majani; pwe a pan mamajani duen mui mau on japwilim a aramaj o me lelapok kan, pwe ren der lodi on me pweipwei.
- ⁹Melel, a jauaj me koren ion ir, me majak i, pwe a linan en mi nan jap atail.
- ¹⁰Kalanan o melel pan tu pena, pun o mui mau en metik pena.
- ¹¹Melel pan wojada jan nan jap o, o pun pan ireredo jan nanlan.
- ¹²Ieowa pil pan kotikido me mau, pwe jap atail en kida wa kan.
- ¹³Pwe pun pan ti on mo a, o a kak akan pan wiala al arail.

86 MAIN Ieowa, kom kotin kapaike don ia karon omui kan o mani ia, pwe nai me luet o jamama.

² Kom kotin apwali maur i, pwe nai me lelapok. Main Kot, kom kotin jauaja ia, japwilim omui ladu men et, me liki komui.

³ Main, kom kotin maki on ia, pwe i kin likwir on komui ni anjau karoj.

⁴ Kom kotin kaperenda monion en japwilim omui ladu, pwe monion i kin anane komui Main.

⁵ Pwe komui Main me mau o kalanan, o kom kotin kalanan on ir karoj, me kin likwir on komui.

⁶ Main Ieowa, kom kotin ereki ai kapakap, o kotin mani nil en ai nidinid.

⁷ Ni ai apwal akan i kin likwir on komui, pwe kom, kotin mani ia!

⁸ Main, jota me dueta komui nan pun en kot akan; o jota me kak wiawia dueta komui.

⁹ Men liki kan karoj pan pwarado, pwen kaudoki on komui Main, o wauneki mar omui.

¹⁰ Pwe komui me lapalap, me kin wiada manaman, o komui ta me Kot.

¹¹ Main Ieowa, re kotin kajale on ia al omui, pwe i en weweid ni omui melel, kom kotin kolekol monion i on iet eta: Majak mar omui.

¹² I men kapina komui Main, ai Kot, jan nan monion i, o wauneki mar omui kokolata.

¹³ Pwe omui kalanan me laud on ia; komui dore maur i jan nan wajan mela.

¹⁴ Main Kot, me aklapalap akan kin palian ia, o pwin en me weit akan kin majamajan maur i, o re jota kin weweid mon jilan omui.

¹⁵ A komui Main Kot, me dir en kalanan, o mak, o kanonama, o omui kapunlol o melel me lapalap.

¹⁶ Kom kotin wukidoki don ia, o maki on ia, o kamaui kida japwilim omui

ladu omui manaman, o kotin jauaja nain japwilim omui lidu!

¹⁷ Kom kotiki on ia kilel eu, me i pan paie kida, pwe ai imwintiti kan en kilan, rap namenok kila omui kotin jauaja ia, Main Ieowa, o kom kotin kamait ia la.

87 A kakaudar mau pon dol jaraui kan.

² Ieowa kotin kupura wanim en Jion jan wajan kaujon en Iakop karoj.

³ Kajoi kajelel mia duen koe kanim en Kot. Jela.

⁴ I pan kajokajoi duen Raap o Papel, me aja ia. Kilan, Pilipta o Tiruj, o pil men Atiopia: Mepukat ipwidier waja o.

⁵ A kajokajoi duen Jion indinda, me jon en aramaj karoj ipwidi waja o, o me Lapalap o pan kotin kamanada i.

⁶ Ieowa pan kotin wadok, ni a pan kotin kileledi aramaj akan: Mepukat ipwidier waja o. Jela.

⁷ O ni ar madomadon re pan kauleki: Ai parer karoj mi re om!

88 MAIN Ieowa, Kot ai jaunkamaur, i kin likwir nin ran o ni pon mo 'mui.

² Kom kotin mueid on, ai kapakap en lelda won komui. Kom kotin kapaike don karon omui kan ai likelikwir.

³ Pwe nen i me dir en mamauk, o maur i koren ion mela.

⁴ Nai kin wadok on ir me melar, nai dueta ol amen, me jolar aniani.

⁵ I wonon nan pun en me melar akan, me wonon nan joujou, me kom jolar kotin kupura, pwe re lokidokilar jan nan lim omui.

⁶ Kom kotin kaje ia lar nan joujou, waja rotorot o lol.

⁷ Omui onion kin katoutou ia, o kom kotin idan kin ia di omui iluk kan. Jela.

⁸ Kom kotiki woner kompoke pa i kan waja doo, kom kotin wia kin ia la

me jued kot *on* ir, i jalidier o jo kak pitila.

⁹ Maj ai juede kilar ai luet, nin ran karoj i potoan *on* komui, Main Ieowa, o i kapa won komui pa i kat.

¹⁰ Kom pan kotin kajaleda omui manaman ren me melar akan? De me melar akan pan maurada danke komui? Jela.

¹¹ Re pan kojoia duen omui kalanan nan joujou kan? O wajan mela duen omui melel?

¹² Omui manaman akan pan janjaleda waja rotorot, o omui *pun* nan jap en me re jolar kin lamelame?

¹³ A i kin potoan likwir *on* komui, Main Ieowa nin manjan, ai kapakap pan lel won komui.

¹⁴ Main Ieowa, da me kom kotin kaje ia kila, o da me kom okila ki jilan ar mo i?

¹⁵ Nai me luet o jaliel *jan* ni ai pulepul; i kin kamekamki omui kalom, i koren ion jolar kapopor.

¹⁶ Omui *onion* kin kadupal ia di, omui kalom kawe ia lar.

¹⁷ Re kapil ia pena dueta pil akan *jan* ni manjan lel jautik, ir karoj kapil ia pena.

¹⁸ Kom kotiki *woner* kompoke pa i o ai warok kan waja doo, rotorot eta ai warok.

89 I PAN kauleki duen kalanan en Ieowa kokolata, o i pan kaparokki au ai omui melel *jan* eu kainok lel eu.

² Pwe i indinda: Mak joutuk eu pan pwarado, o kom pan kotin kolekol ar melel nanlan.

³ I inauki *oner*, ai pilipildar akan; I kauki *oner* Dawid nai ladu:

⁴ Kadaudok om pan mimieta kokolata, o I pan kauada mol om *jan* eu kainok lel eu. Jela.

⁵ Nanlan ap kapina omui manaman akan, Main Ieowa, o omui melel nan pokon en japwilim omui jarau kan.

⁶ Pwe ij nan tapok kan me rajon Ieowa? De ij me rajon Ieowa nan *pun* en me lapalap akan?

⁷ Kot meid manaman nan pokon en me jarau kan, o meid kapuriamui *on* me kaukaujon re a.

⁸ Main Ieowa, Kot Jepaot, ij me rajon komui. Omui melel kin kapil komui pena.

⁹ Komui me kotin kaunda madau *anian*. Komui kin kamoleilei iluk kan ni ar pan kokoda.

¹⁰ Komui me kotin tiakedi Raap dueta kamelar amen. Kom kotin kamueit pajaner imwintiti kan ki lim omui manaman.

¹¹ Lan o jappa me japwilim omui, jappa o audepa. Komui me kotin pajonedier.

¹² Komui me kotin wiadar pali apon o pali air, Tapor o Ermon kin nijinijki mar omui.

¹³ Lim omui me mananan o kumut en lim omui me rojon, lim omui pali maun me ileile.

¹⁴ Melel o *pun* iei pajon en mol omui; kalanan o melel kin tion mo omui.

¹⁵ Meid pai aramaj kan, me aja nijinij! Ieowa, re pan weweid ni marain en jilan omui.

¹⁶ Re kin polauleki mar omui *jan* ni manjan lel jautik, o re kin pwai kida omui *pun*.

¹⁷ Pwe *linan* en ar kelail komui, o komui pan pokada oj at.

¹⁸ Pwe Ieowa pere patail o me Jarau en Ijrael, i atail Nanmarki.

¹⁹ Maj o kom kotin majanier ki kajanjal kai *on* me lelapok kan: I kamanadar me Lapalap amen, I kajapwiladar pilipildar amen *jan* ren aramaj akan.

²⁰ I diaradar ai ladu Dawid, I keiekidier i ai le jarau.

- 21 Pa i pan kolekol i, o pa i pan kamanada i anjau karoj.
- 22 Imwintiti kan jota pan kak widin on i, o me japun kan jota pan kak kaloedi.
- 23 I pan kamela me palian i mo a, o I pan kaloke ir, me kailonki i.
- 24 A ai melel o kаланan pan mi re a, o ni mar ai oj a pan pokapokada.
- 25 I pan ki on pa a, en kaunda madau, o pa a maun, en kaunda pil akan.
- 26 A pan likwir don ia: Komui Jam ai, ai Kot, o paip en maur i.
- 27 O I pan wia kila i nai mejeni, ileila jan nanmarki en jappa kan.
- 28 I pan kаланan on i kokolata, o ai inau on i pan duedueta.
- 29 I pan ki on i kadaudok a kokolata, o mol a pan warai dueta lan.
- 30 A ma na kan pan muei jan ai kapun, o re jota pan weweid ni ai kujoned akan,
- 31 Ma re pan kajaminela ai tiak kan, o jota peiki on ai kujoned akan,
- 32 I ap pan kaloke kin ir ar katiwo ki jokon pot, o pan woki ir, pweki ar japun.
- 33 A I jota pan kiwei jan i ai mak, o ai melel pan mimieta re a.
- 34 I jota pan kawela ai inau, o I jota pan kawukila, me koweï jan nan au ai.
- 35 I kaukilar ai jarauï pan me pak, me I jota pan likam on Dawid:
- 36 Kadaudok a pan joutuk, o mol a dueta katipin mo i.
- 37 A pan duedueta dueta jaunipon; o jaunkadede nan tapok kan me melel. Jela.
- 38 A met komui kajapokela o onioni japwilim omui me keidier.
- 39 Kom kotin kajela inau en omui ladu, o kom kotin kajaminela mar a.
- 40 Kom kotin karonk pajan a kel akan karoj, o kawelar a im teneten kan.
- 41 Karoj me daulier waja o kulia janer; a wialar kankaurur on men imp a kan.
- 42 Kom kotin pokada pali maun en me palian i, o kaperendar a imwintiti kan karoj.
- 43 Kom pil kotiki janer mana en a kodlaj kon, o jota kapwaiada i ni pei.
- 44 Kom kotin kaimwijokalar a linan, o kajedi on nan pwel mol a.
- 45 Kom kamotomotala ran en a man-akap, o kadupalekidi i namenok. Jela.
- 46 Arai da, Main Ieowa, me kom pan kotin karirela pein komui; arai da omui onion pan lulada dueta kijiniaï?
- 47 Kom kotin tamanda duen motomot en maur i; de me mal kot omui kotin wiadar aramaj akan?
- 48 Ij ol o, me maur ap jota pan lel on mela? A pan kak dorela pein i jan mana en wajan mela? Jela.
- 49 Main, ia omui kаланan en maj o, me kom kotin inauki on Dawid ni omui melel?
- 50 Main, kotin tamanda kankaurur en japwilim omui ladu kan jan ni wei toto, me kin katoutoui monion i.
- 51 Main Ieowa, iaduen lalaue en omui imwintiti kan, iduen ar lalaue lip en japwilim omui me keidier.
- 52 Kapin on Ieowa kokolata! Amen, iei Amen!
- 90** MAIN, kom me kotin nekid pat jan eu kainok on eu.
- ² Mon nana kan o jappa, o aude pan jappa a wiauiada, Kot kotin mia, jan maj kokodo o pil kokolata joutuk, Main Kot.
- ³ Kom kin kotin kapurelan pwel par aramaj akan o kotin mamajani: Puredo komail aramaj akan!
- ⁴ Pwe par kid dueta aio me jamalar mon jilan omui o rajon majamajan eu ni pon.
- ⁵ Kom kin kotin kapwil irail wei, re rajon mair, dueta rä, me kin monedi madan.

⁶ Me kin majel pajan ni manjan, a nin jautik a pan palepaledi o monedi.

⁷ Omui *onion* me je kin jojore kidi, o omui *onion* melemel, me je kin mekila madan.

⁸ Pwe kom kotin kajanjale *on* pein komui dip at akan, o dip at rir akan nan marain en jilan omui.

⁹ I me at ran akan karoj kin *tan* weiki omui *onion*, at par akan rajon kajoi pot.

¹⁰ Warain at maur me jaunpar ijeijok, a ma re toto, a pan waleijok, a ma me kajampwal, a pan apwal o dodok. Pwe a kin *tan* wei madan, dueta kit kin pir wei.

¹¹ A ij me kak dedeki mana en omui *onion*, o ij me kin majak *onion* wet?

¹² Kom kotin padaki *on* kit, me kit pan mela, pwe jen lolekon kila.

¹³ Main Ieowa, kom kotin puron wuke-doke *don* kit; arai da omui *onion*? Kom kotin maki *on* japwilim omui ladu kan!

¹⁴ Kom kotin kadire kin kit ala ar kalanan ni manjan, kit ap pan kapin o pereperen arain at maur.

¹⁵ Kom kotin kaperen kit da murin at kalokoloker, o murin at kamekam warai.

¹⁶ Kom kotin kajale *on* japwilim omui ladu kan omui wiawia kan, o omui wau *on* na jeri kan.

¹⁷ Ieowa at Kot, en kalanan *don* kit o kotin kapwaiada dodok en pa at akan re at; ei kom kotin kapwaiada dodok en pa at akan!

91 ME kin momod pan lim en me lapalap, o me pan mimieta pan mot en me manaman o.

² Iei me kin indan Ieowa: Ai paip, o ai kel, ai Kot, me i liki.

³ Pwe a pan kotin dore uk *jan* injar en jauninjar, o *jan* ni kilitop jued.

⁴ A pan kotin kadupal kin uk edi lim a, o koe pan moleilei pan lim a kan; a melemel rajon kadauk o pere eu.

⁵ Koe jota pan majak kalom en ni *pon*, de kananan kajik katieu, me kin *tan* wei nin ran,

⁶ De kilitop, me kin wawai jili *pon*, de eu jon en kilitop me kin kaukawela nin jauaj.

⁷ Kid pan mela imp om, o nen ni pali maun om, ap jota pan lel *on* uk.

⁸ Koe pan kilan ki maj om kan, o koe pan kilan duen a pan depuk *on* me doo *jan* Kot akan.

⁹ Pwe komui Main Ieowa, kapore pa i. Koe piladar me lapalap o, pwen om kel.

¹⁰ Jota me jued kot pan lel *on* uk, o jota kalokolok pan lel *on* im om.

¹¹ Pwe a kotin kakaliki *on* japwilim a tounlan kan, en apapwali uk o jin-jila uk nan al omui kan karoj.

¹² Re pan wa kin uk ala lim ar akan, pwe nä om ender dipikelekel nin takai eu;

¹³ Koe pan tiakedi laien o oter kai, laien pulepul o jerpent, me koe pan jok poa.

¹⁴ A kin peren kin ia, I ap pan jauaja i, a aja mar ai, I ap pan jinjila i.

¹⁵ A pan likwir *don* ia, I ap pan japen i, I pan *ian* i ni waja apwal, I pan kapi-tila i o kalinanada i.

¹⁶ I pan kamedi kin i maur warai, o I pan kajale *on* i ai jauaj.

92 IET me kajampwal: Danke Ieowa, o kauleki pjalm akan *on* mar omui, ir me kotin lapaplap.

² Ni manjan omui kalanan o ni *pon* omui melemel en lolok jili.

³ *Jan* kajan jal eijok o arp o laute.

⁴ Pwe kom kotin kaperen kin ia, Main Ieowa ki ar wiawia; i pan *nijnijiki* dodok en lim ar akan.

⁵ Meid laud ar wiawia kan, Main Ieowa! O meid lol kupur omui!

⁶ Aramaj pweipwei men jota kak dedeki mepukat, o me rotorot amen jota kin injenoki.

⁷ Me doo *jan* Kot akan kin wojada dueta rä, o me katiwo kan karoj kin majal *pajan*, lao re pan lokidokila kokolata.

⁸ A komui ta *Main* Ieowa, me lapalapia, o komui pan duequeta.

⁹ Pwe kom kotin *mani* duen ar imwintiti kan, *Main* Ieowa, kom kotin *mani*, ar imwintiti kan pan joredi, o me morjued akan en kamueit *pajan*.

¹⁰ A ai oje pan pwaida dueta oj en man oje tapot, o i pan keikidier le kap.

¹¹ O por en maj ai pan perenki ai imwintiti kan, o jalon ai pan polauleki me morjued akan, me kin palian ia.

¹² Me *pun* o pan pwaida mau dueta ni pot, a pan kakairida dueta jeder en Lipanon.

¹³ Me patidier nan tanpaj en Ieowa, pan pwaida mon pera jarai en atail Kot.

¹⁴ Menda ma re pan mala, pwe re pan pil majal *pajan*, o wa, o kelail.

¹⁵ Pwe re pan kajaleda, me Kot me *pun*, i ai paip o jota *japun* mi re a.

93 IEOWA kotin kaunda, a kotin kapwateki pein i manaman, Ieowa kotin kalikauwiada pein i, a kotin piraki pein i manaman; pil jappa me *teneten* o jota pan mokimokid.

² *Jan* maj lel met mol omui me *teneten*; komui me joutuk.

³ *Main* Ieowa pil akan lalaudala, pil akan *nirininirjok*, pil akan pil pan kokodo o *nirininirjok*.

⁴ Ieowa kotikot waja ileile. A manaman *jan nil* en pil kalaimun akan o iluk en madau kalaimun akan.

⁵ Omui majan akan meid *pun*. Tanpaj omui me *linanaki* jarai kokolata, *Main* Ieowa.

94 MAIN Kot, komui jaundepuk, Ieowa Kot jaundepuk, kom kotin janjaleda!

² Kom kotida, komui jaunkapun en jappa, kom kotin depuk *on* wiawia en me aklapalap akan.

³ *Main* Ieowa, arai da me doo *jan* Kot akan, arai da me doo *jan* Kot akan pan poponmaju,

⁴ O pudupudada lokaia jued o arai da, me *japun* kan karoj en juaiki ar morjued?

⁵ Re kin tiakedi *japwilim* omui aramaj akan, o re kame omui jojo;

⁶ Re kin kamela li odi o men wai, o patik takain wor en me *japoupou* kan,

⁷ Rap inda: Ieowa jota kak *kilan*, o Kot en Iakop jota pan aja due.

⁸ Komail me pweipwei nan *pun* en aramaj akan, en dedeki! O komail lolepon akan, iad me komail pan lolekonala?

⁹ Me kotin wiadar jalon, o a jota pan ereki? Me kotin wiadar por en maj o, a jota pan kak majani?

¹⁰ Me kin kotin kaunda wei kan, a jota pan kaloke? Pwe i me kotin kalolekoni aramaj.

¹¹ Ieowa kotin *mani* lamelam en aramaj akan, me re aklapalap.

¹² Meid pai ol o, me kom kotin kaloke, *Main*, Ieowa, o me kom kotin padaki *on jan* nan ar majan akan.

¹³ Pwen *kanonama* ni a apwal akan, lao joujou en me doo *jan* Kot akan pan weweida.

¹⁴ Pwe Ieowa jota pan kotin kajela *japwilim* a aramaj akan, o a jota pan mui *jan* a jojo.

¹⁵ Pwe me *pun*, pan *punpuneta*, i me lelapok kan karoj pan weweideki.

¹⁶ Ij me pan jauaja ia *on* me morjued akan? O ij me pan jauaja ia *on* me dipan akan?

¹⁷Ma Ieowa jota kotin jauaja ia, metar ekij nen i pan kolan wajan kapormen.

¹⁸Ni ai indada: Nä i pan krijedi, omui kalanan, Main Ieowa, pan kolekol ia.

¹⁹Ai injenjued laud nan monion i, a omui kotin kamait ia la kaperenda nen i.

²⁰Kom jota man paroki on mol o, me kin kajapunala japwilim omui majan.

²¹Re kin onop on kamela me pun amen, o re kin kadeikada nta makelekel.

²²A Ieowa ai paip lapalap, o Kot iei paip, me i pan rukila ia.

²³A pan kotin depuk on ir ar me jued, o a pan kotin kame ir ala, pweki ar katiwo, Ieowa atail Kot pan kame ir ala.

95 KOMAIL kodo, pwe kitail pan kapina Ieowa o nijinij on paip en maur atail.

²Kitail pan kola tuki on i kapin. Kitail en nijinijki on i pjalm!

³Pwe Ieowa Kot lapalap amen, o Nanmarki lapalap amen pon anin kot akan karoj.

⁴Pan jappa mi ni lim a, o pon komon nana me japwilim a.

⁵Madau me japwilim a, pwe i me kotin wiadar, o lim a kan wiadar waja madekon.

⁶Komail kodo, kitail pan kaudok, o dairukedi, o kelepuke mon Ieowa, me kotin wia kitail dar.

⁷Pwe i atail Kot, a kitail aramaj en japwilim a wajan kamana o pwin en lim a. Ran wet, ma komail pan ron kapitie,

⁸Komail der kapitakaila monion omail, duen a wiauier Meripa o ni ran en Maja nan jap tan,

⁹Ni jam omail akan jonejon ia o kajau ia da, pwe re kilaner ai dodok kan.

¹⁰Par paeijok I juede kilar di wet, o I indada: Monion en jon en aramaj duen

met kin wukiwuk jili, o re jota men aja duen al ai kan.

¹¹I ap kaula ni ai makar: Irail jota pan konodi ai kamol.

96 KAKAULEKI on Ieowa kaul kap pot, jap karoj en kakauli on Ieowa!

²Kakaul on Ieowa o kapina mar a; pada-padak jan eu ran lel eu duen a maur!

³Kajokajoi on men liki kan wau i, o on wei kan a manaman akan!

⁴Pwe Ieowa meid lapalap o meid kapinan, o meid kalom mon kot akan karoj.

⁵Pwe Kot en aramaj akan me mal a Ieowa kotin kapikadar lan akan.

⁶Wau o linan mi mon jilan i, manaman o linan kin kadirela nan tanpaj a im jarau.

⁷Komail men liki kan, ki on Ieowa, ki on Ieowa linan o manaman.

⁸Komail ki on Ieowa linan en mar a; komail ko don mon japwilim a pera jarau ianaki kijakij.

⁹Komail kaudoki on Ieowa ni omail kapwat jarau, toun jappa karoj en majak i.

¹⁰Komail kaireki on men liki kan: Ieowa ta Nanmarki! Pil jappa me teneten o jota pan mokimokid. A pan kotin kaunda kainok kan ni tiak pun.

¹¹Lan en peren kida, o jappa en popol; madau en nirnirjok o audepa!

¹²Jap en pereperen o audepa karoj, o tuka en nan wel karoj en nijinij.

¹³On Ieowa, ni a kotido, ni a kotido, en kadeikada jappa. A pan kotin kaunda jappa ni tiak pun, o kainok kan ni a melel.

97 IEOWA ta Nanmarki, i me jappa en polaule kida o dake kan karoj en pereperen!

²Tapok o rotorot mi imp a, pun o melel iei pajon en mol a.

³Kijiniai kin tion mo a, o ijikeda japwilim a imwintiti kan karoj.

⁴ Japwilim a liol akan kin kamaraini jappa, toun jappa kin kilan ap majapwekadar.

⁵ Nana kan pei pajan dueta krij mon Ieowa, Kaun en jap karoj.

⁶ Lan akan kaparokki a pun, o kainok karoj kin kilan a linan.

⁷ Me kaudoki on dikedik en ani kan en jardi, o me kin juaiki ani kan; kot akan karoj dairukedi on mo a!

⁸ Jion kin ron mepukat ap peren kida, o peinekap en Iuda kan kin polauleki omui kapun kan, Main Ieowa.

⁹ Pwe komui ta Main Ieowa me lapalap nan jappa karoj, komui meid ileila jan Kot akan karoj.

¹⁰ Komail me kin pok on Ieowa en tatak me jued. A kin kotin apwali nen en japwilim a lelapok kan. A pan kotin dore ir ala jan nan pa en me doo jan Kot akan.

¹¹ Marain pan dakadan me pun kan, o peren on me lelapok melel.

¹² Komail me pun kan perenki Ieowa o kapina mar a jarau!

98 KAKAULEKI on Ieowa kaul kap pot; pwe a kotin wiadar dodok kapuriamui. A kotin kaloe kidi lim a pali maun o lim a jarau!

² Ieowa kotin kajaledar a kamaur, o mon maj en kainok kan a kotin kajan-jaledar a pun.

³ A kotin kolekol on men Ijrael a kalanan o melel; imwin jap karoj kin kilan pai en atail Kot.

⁴ Jap karoj en nijinij on Ieowa! Popol o kauleki pjalm!

⁵ Kauleki on Ieowa pjalm ianaki laute, wiada laute o kaul!

⁶ Ian trompete o nil en koronete, komail nijinij on Nanmarki Ieowa!

⁷ Madau en nirinirjok o audepa, jappa o tou a kan;

⁸ Pilap akan en lopolopeki pa arail; o nana kan en pereperenki.

⁹ Ieowa, ni a kotidon kadeikada jappa. A pan kotin kadeikada jappa nin tiak pun o kainok kan nin tiak inen.

99 IEOWA ta kotin kakaunda; kainok kan kin rerer; a kotikot nan pun en Kerup akan, jappa kin mokimokid.

² Ieowa me lapalap nan Jion, o lapalap melel jan wei kan karoj.

³ Ren kapina mar omui, me lapalap o kalom, i me jarau!

⁴ O manaman en Nanmarki me kin pok on me pun. Kom kotin katenedier tiak pun. Komui me kotin wiadar me pun o inen nan kadaudok en Iakop.

⁵ Kapina Ieowa atail Kot o poridier on ni utipa, pwe i me jarau!

⁶ Mojej o Aron kijan japwilim a jamero kan o Jamuel nan pun en ir, me kin likwir on mar a, re likwir woner Ieowa, i ap kotin mani ir.

⁷ A kotin majan on irail jan nan ur en tapok; irail peiki on a majan o kujoned akan, me a kotiki on irail er.

⁸ Ieowa at Kot, kom kotin japen irail er. Main Kot kom kotin maki on irail er, o kotin depuk on ir ar japun kan.

⁹ Kapina Ieowa atail Kot, o poridier ni japwilim a nana jarau, pwe Ieowa atail Kot me jarau!

100 NIJINIJ on Ieowa jap karoj!
² Papan Ieowa ki peren; koki don mon jilan i nijinij!

³ Komail en aja, me Ieowa Kot. I me kotin wia kitail dar — a kaidin pein kitail — pwen japwilim a aramaj o jip en japwilim a pwin.

⁴ Pedelon on nan japwilim a wanim laud ki danke, o kaul en kapin mon japwilim a pera jarau. Danke i o kapina mar a!

⁵ Pwe Ieowa me mau, a kalanan joutuk, o a melel pan due lueta kokolata.

101 I pan kauleki duen kalanan o pun; i pan kauleki pjalm akan on komui. Main Ieowa.

²I men inen eweita ni al pun — iad kom pan koti don ia? — i men weweid ni meler ren toun im ai.

³I jota men wia morjued; i tataki wiawian me dipan akan, a jota pan pat on ia.

⁴Monion japun pan muei jan ia; i jota men aja duen me jued.

⁵Me kin rir karaunemali men impa, i pan kamela; i juedeki me aklapalap ni maj ar o monion arail.

⁶Maj ai pan apawali me meler akan nan jap o, pwe ren kaujon re i; me kin weweid ni al pun, pan papa ia.

⁷Me kin kotaue, jota pan kaujon nan im ai, me kin likam, jota pan pwaida mon maj ai.

⁸Ni manjan karoj i pan kawela me katiwo nan jap o, pwen kokojan kanim en Ieowa karoj, me kin wia japun.

102 IEOWA, kom kotin ereki ai kapakap, o ai weriwer en lel on komui!

²Kom der kotin karirala jilan ir mo i ni ran en ai apwal; kom kotin kapaik don ia karon omui kan; ni ran o, me i likelikwir, kom kotin mani ia madan!

³Pwe ai ran akan kin tanwei dueta adiniai, o kokon ai kan ronalar dueta nan kijiniai.

⁴Kapedi monedier dueta rä, i me i monoke kila ai manamana.

⁵Kokon o uduk ai mon penaer pweki ai weriwer o janejan.

⁶Nai rajon pelikan nan jap tan, o rajon däap nan waja lijelipin.

⁷I kin papad o rajon manpir kelep amen, me mondi pon oj en im o.

⁸Ai imwintiti kin lalaue ia jan ni manjan lel ni jautik, o me palian ia, kin kaula kin ia.

⁹Pwe i kin kankan paj dueta prot, o lim ai pil kin doloki pil en maj ai.

¹⁰Pweki omui onion o onion meler; pwe kom kotin pok ia da, ap kaje ia di.

¹¹Ai ran akan tanwei dueta mota, o i monedier dueta rä.

¹²A komui Main Ieowa pan kotikoteta kokolata, o kupur omui pan jan eu kainok lel eu potopoteta.

¹³Kom pan kotida o kupurela Jion, pwe anjau leler, me kom pan kotin mak on i, a auer leler.

¹⁴Pwe japwilim omui ladu kan kin pok on takai (en Jion), o re injenjuedeki moan im akan;

¹⁵O men liki kan pan majak mar en Ieowa, o Nanmarki en jap akan karoj omui linan.

¹⁶Pwe Ieowa kotin kauadar Jion. A kotin pwarada ni a linan.

¹⁷A kotin wukedoke don kapakap en me jamama o, o a jota kotin mamaleki a kapakap.

¹⁸Mepukat pan kileledi on kainok en mur akan; o wei eu, me pan wiaui, pan kapina Ieowa.

¹⁹Pwe a kotin ireron jan mol a jarau ileile; Ieowa kotin ireron jappa jan nanlan.

²⁰Pwen ereki janejan en me jalidi kan, pwen lapwada, me kileledi oner kamela.

²¹Pwe mar en Ieowa en lolok jili nan Jion, o a kapinapa nan Ierujalem.

²²Kainok kan lao pokon pena o wei kan, pwen papa on Ieowa.

²³A kotiki janer ai kelail pon al o, a kamotemotelar ai ran akan.

²⁴I potoan on: Ai Kot, kom der kotikiwei jan ia ni apali en ai ran akan. Omui par akan kin jan eu kainok lel eu kokolata.

²⁵Kom kotin kajonedier jappa maj o, o lan pokon me dodok en lim omui.

²⁶Irail pan jorela, a kom pan kotikot eta. Irail pan marinala rajon tuk en likau eu. Kom pan kotin kawuk ir ala likamata likau eu, irail ap pan wukila.

²⁷ A kom pan deudueta o anjaun omui rojon jota pan tukedi.

²⁸ Nain japwilim omui ladu kan pan mimieta, o kadaudok a pan pwaida re omui.

103 Nen i kapina Ieowa o lol i mar a jarau!

² Nen i kapina Ieowa, o der monokela a kotin wiawia mau *on* uk!

³ Me kotin makeki *on* uk dip om karoj, ap kotin kamauiala om jomau kan.

⁴ Me kotin dore uk ala *jan* ni waja apwal, me kotin ninie kin uk mak o kalanan;

⁵ Me kotin kapai uk adar ni om malar, o kotin kapulpul uk ala dueta adler.

⁶ En Ieowa a wiawia me *pun*, o a kotin kapunala, me mi ni kalokolok japun.

⁷ A kotin kajale *on* Mojej al en a meakaroj, o *on* men Ijrail a wiawia kan.

⁸ Ieowa me dir en kalanan o mak, a kin kotin kanonama, o a kalanan me lapalap.

⁹ A jota kin kotin kaloke aramaj anjau karoj, o pil jota *onion* kokolata.

¹⁰ A jota kotin pwain *on* kitail duen dip atail, o jota depuk *on* kitail duen atail japun kan.

¹¹ A duen ileile en *lan jan* jappa, iduen a mak lapalap *on* ir, me kin majak i.

¹² Duen maj en *lan* o kapin *lan* ara doo *pajan*, iduen a kotin kadooana wei *jan* kitail dip atail.

¹³ Duen jam amen pokepoke na jeri, iduen Kot kotin kupukupura irail, me lan i.

¹⁴ Pwe a kotin *mani*, da me kitail wiawi kida, a kotin *mani*, me kitail me pwel par.

¹⁵ Aramaj amen kin rajon *rä*, a kin majal *pajan* dueta wantuka nan *jan* o.

¹⁶ Ma kijinian pan leler, a joer mia, o a jolar aja deu a.

¹⁷ A kalanan en Ieowa pan duedueta kokolata *on* ir, me lan i, o a meles *on* jeri en jeri kan,

¹⁸ *On* ir, me kin kolekol a inau, o madamadaua duen a majan kan, pwen kapwaiada.

¹⁹ Ieowa kotin kauada mol a nanlan, o a kotin kaunda meakan karoj.

²⁰ Kapikapina Ieowa, komail japwilim a tounlan kan, komail me lapalap akan ni manaman, me kin kapwaiada a majan kan, o peiki *on* moat en a majan!

²¹ Kapikapina Ieowa japwilim a pokon akan karoj, o japwilim a ladu kan, me kin kapwaiada kupur a!

²² Kapikapina Ieowa japwilim a dipijou kan ni waja karoj, me a kotin kakaun, *nen* i kapina Ieowa!

104 NEN i kapina Ieowa! Ieowa ai Kot, komui meid lapalap, komui me kapwateki linan o manaman.

² Japwilim ar likau iei marain, me komui kot lole; kom kotin pak *pajan* nanlan dueta likau eu.

³ Kom kin kotin wia kida pil pali poa en ponepon, a tapok kan wiala tan war omui, me kom kin kotikot jili ki pa en *an*.

⁴ Kom me kotin wia kila japwilim omui tounlan kan kijinian o japwilim ar ladu kan umpul en kijiniai.

⁵ A kotin kajonedier jappa pon a *pajon*, a jota pan mokid kokolata.

⁶ Kom kotin kadupale kidi i dueta likau eu, pil akan ileilada *jan* nana kan.

⁷ Re *tan* wei mon ar majan, re *madan* wei mon nil en omui nanjapwe.

⁸ Nana kan kokodar, a wau kan kokodier *on* waja, me kom kotin kileledier *on* ir.

⁹ Kom kotiki *on* ir irair eu, me re jota pan dauili wei; re jolar pan pur *on* kadupaledi jappa.

- 10 Kom kin kotin wiada, parer en kujukujda nan wau kan; re kin pwilipwil wei nan pun en nana kan.
- 11 Re kotin kanim pileda man en nan jap akan o man en nan wel.
- 12 Manpir en pan lan kin kaukaujon ni kail a, re kin kakaul nin tuka kan.
- 13 Komui me kin kotin kanim pileda nana kan jan japwilim omui pera poa. Kom kin kotin kadire kila wa kan jappa, me kom kotin wiadar.
- 14 Komui me kotin kawojadan man akan rä, o wan tuka me mau on aramaj, pwen kapwareda jan nan pwel mana on aramaj akan.
- 15 O wain en kaperenda monion en aramaj, o le en kalinanada maj en aramaj, o prot en kakelada war en aramaj.
- 16 Japwilim en Ieowa tuka kan pan medila, jeder en Lipanon akan, me a kotin padukedier.
- 17 Waja manpir kin paj kin ia, o raier kaujon nan jeder.
- 18 Nana ileile iei deun kemje, a paip akan deun repit en wel.
- 19 A kotin wiadar jaunipon, pwen kilelekidi anjau kan, katipin aja waja me a pan kirila ia.
- 20 Kom kin kotin wiada pon, man en nan wel rap mokidada.
- 21 Laien pulepul weriwerki kan arail mana, re kin idok ren Kot, me re pan kan.
- 22 Katipin lao dakada, re kin purela wonon nan por ar akan.
- 23 Aramaj ap kolan ar dodok, wia japajap lel nin jautik.
- 24 Main Ieowa, ar wiawia kan me dodok melel! Kom kotin kajone irail di ki omui erpit o jappa me direki japwilim omui dipijou kan.
- 25 Madau me kalaimun o dälap ni pali karoj; i waja me dir en mam, me jota kak wadawad, man tikitik o kalaimun.
- 26 I waja me jop akan kin tanatan ia, o walroj, me komui kotin wiadar, kin madomadon lole.
- 27 Ir karoj kin auiaui komui, pwe komui en kotin katunole kin ir kan arail ni ar anjau.
- 28 Kom kin kotiki on ir, rap nanak pena; komui kotiki pajan lim omui, rap pan medi kila me mau kan.
- 29 Ni omui pan karirila jilan omui, rap pan majapwekada, kom kin kotiki jan ir anian arail, rap pan mela o purelan ar pwel par.
- 30 Kom kin kotin kadarala an omui, rap pan wiawiada, o komui kin kawilika-pada maj en jap o.
- 31 Linan en Ieowa pan duedueta. Ieowa pan kotin peren kida japwilim a wiawia kan.
- 32 A lao kotin ireron toun jappa, jappa ap rerer; a lao kotin jair nana kan, rap adida.
- 33 Arain ai maur i pan kakauli on Ieowa, o arain ai mi jappa et, i pan kauleki pjalm kan on ai Kot.
- 34 I men, ai kajokajoi en kaparenda kupur a; i pan polauleki Ieowa.
- 35 Me dipan akan en niki jan jappa, o me doo jan Kot akan en jola mia. Nen i kalinada Ieowa! Aleluia!
- 105** KAPINA Ieowa, likwir won mar a, kapakaparoki on kainok kan duen a wiawia kan.
- 2 Kauli on i, kauliki on i pjalm akan, kajokajoi duen a manaman akan karoj;
- 3 Peren kida mar a jarau; monion en me rapaki Ieowa, en popol.
- 4 Komail inon ion Ieowa o a manaman; rapaki jilan i anjau karoj.
- 5 Tamatamanda japwilim a dodok kapuriamui, me a kotin wiadar, o a manaman akan o majan en kadeik jan nan jilan i.
- 6 Kadaudok en Apraam koe japwilim a ladu, o nain Ijrael komail, me a kotin piladar!

- ⁷ I Ieowa atail Kot; a kotin kaunda nan jap karoj.
- ⁸ A kin kotin tamanda japwilim a inau kokolata, majan o me a kotin inauki oner di kid.
- ⁹ Inau me a kotin wiadan Apraam, o a kaula, me a kotin kauki on Ijaak.
- ¹⁰ O a kotiki on Iakop kujoned eu, o on Ijrael inau joutuk,
- ¹¹ Ni a kotin majanier: I pan ki on uk Kanaan, iei me I kileledier, en pwaij omail jojo;
- ¹² I anjau, me irail pwin tikitik eu, o men kairu nan jap o.
- ¹³ Ni ar kokola jan eu kainok lel eu, o jan eu wei lel eu.
- ¹⁴ A jota kotin mueid on amen aramaj, en katoutou irail, o a kotin kaloke nanmarki kai pweki irail.
- ¹⁵ Komail der jair nai me keidier akan, o der wiai on ai jaukop akan me jued kot!
- ¹⁶ A lao kotiki on jap o anjaun lek; o kotin kawelar wajan kaporopor en mana,
- ¹⁷ A kotin poronelar ol amen mo 'rail; Iojep, me netilar, pwen wiala ladu men.
- ¹⁸ Nä a kan kalokolokki jal mata, o pali war a wonon nan mata,
- ¹⁹ Lao anjau me japwilim a majan pwarado; majan en Ieowa kamakelekelede i.
- ²⁰ Nanmarki ap ilakila, pwen lapwada i, iei kaun en wei kan, me kotin kamaioda i.
- ²¹ A kajapwiladan i pein im a, o kaun en a dipijou karoj.
- ²² Pwen jaliedi a jaupeidi kan duen me a mauki, o padaki on japwilim a lapalap akan lolekon.
- ²³ O Ijrael lipalan Äkipten, o Iakop wiala men kairu nan jap en Am.
- ²⁴ I anjau Kot kotin kapara irail ada madan, o kotin kakelail ir ada jan a imwintiti kan.
- ²⁵ A kotin kawukila kupur a, pwen kailonki japwilim a aramaj akan, o widiwidin on japwilim a ladu kan.
- ²⁶ A ap kotin poronela Mojej, japwilim a ladu, o Aron, me a kotin piladar.
- ²⁷ Ira wiadar manaman akai nan pun ar, o dodok kapuriamui nan jap en Am.
- ²⁸ A kotin kadarado rotorot, ap pon pena, o re jota injenoki a majan kan.
- ²⁹ A kotin kawuk on nta ar pil akan, o kamelar ar man akan.
- ³⁰ Jap arail me direki proj lao lel on nan pera en ar nanmarki kan.
- ³¹ A kotin majanier, lon jued ap rokilar, o amuje nan jap karoj.
- ³² A kotiki on ir akel wiliandi katau, umpul en kijiniai nan jap ar.
- ³³ A kotin kawelar ar tuka en wain akan o tuka en paiken, o kotin katip pajan tuka en jap ar akan.
- ³⁴ A kotin majanier, manjiok o lon ap pwarada, rap pwaradar o re jota kak wadawad.
- ³⁵ Rap kanala tuka kan karoj nan jap o, o kanala wantuka kan nan matuel o.
- ³⁶ O a kotin kamelar mejeni karoj nan jap arail, mejeni karoj en ar kelail.
- ³⁷ O a kotin kalua irail jan nan jap o ianaki jilper o kold, o jota me luet nan pun en ar kainok kan.
- ³⁸ Äkipten peren kida ar jamalar, pwe re majapwekadar.
- ³⁹ A kotin wiada tapok en kadupal irail edi, o kijiniai en jereda irail ni pon.
- ⁴⁰ Irail poekipoeki, i ap kotin kadarado manpir akan; o a kotin kamana kin ir prot en nanlan.
- ⁴¹ A kotin palan pajan paip o, pil akan ap kujkuj wei jan, re pwilipwile wei nan jap tan dueta pilap pot.
- ⁴² Pwe a kotin tamanda a majan jarau, o japwilim a ladu Apraam.
- ⁴³ A kotin kaluaki peren japwilim a aramaj akan jan nan jap o, o nijinij japwilim a pilipildar akan!

- 44 A ap kotiki *on* ir jap en men liki kan, o re aleer dipijou en kainok kan.
- 45 Pwe ren peiki *on* japwilim a majan kan o kolekol a kujoned akan. Aleluia!
- 106** KAPINA Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalanan pan potopot eta.
- 2 Ij me kak inda duen dodok manaman en Ieowa, o ij me kak kapina japwilim a dodok kajapwal?
- 3 Meid pai, me kolekol me pun, o me kin wiada me pun anjau karoj!
- 4 Main Ieowa, kom kotin taman ia da duen ar kalanan, me kom kotin inauki *on* japwilim omui aramaj akan, kajanjale *don* kit omui jauaj!
- 5 Pwe i en kilan pai en japwilim omui pilipildar akan o peren kidar peren en japwilim omui aramaj akan, o kapina *ian* omui jojo.
- 6 Kit *ian* jam at oko wiadar dip, je wiadar japun, je kawelar kujoned o kapwaiada tiak en me pun kan.
- 7 Jam at akan nan Äkipten jota injenoki japwilim omui manaman akan, pwe re jota tamanda omui kalanan lapalap, o re katiwo *on* me lapalap o ni kailan madau ni jed waitata.
- 8 Ari jo, a kotin dore ir ala pweki mar a, pwen kajaleda a manaman.
- 9 A kotin majani *on* jed waitata, ap *nalanaledier*; o a kotin kalua irail waja lol dueta jap tan eu.
- 10 Iduen a kotin dore ir ala *jan* nan pa en me kailon kin ir, o a kotin jauaja ir *jan* nan pa en imwintiti;
- 11 Pil kadupaledi arail imwintiti kan, jota amen pitila.
- 12 Irail ap kamelele a majan akan, o kaul en kapin *on* i.
- 13 A re pil madan monokelar a wiawia kan, o re jota auiaui a majan.
- 14 Irail dire kila inon jued, ap kajonejon. Kot nan jap tan,
- 15 Ap kotin mueid *on* injen arail, o kotiki *on* ir, lol ar lao juedala.
- 16 Re ap kanudi *on* Mojej nan deu 'rail, *on* Aron me jaraui en Ieowa men.
- 17 Jap ap jar pajan katalala Datan, o pur penan pon pwin en Apiram.
- 18 O kijiniai eu kamajikada nan pun en arail pwin, umpul en kijiniai eu karonalar me doo *jan* Kot akan.
- 19 Re wiadar kau pul amen ni Orep, o dairukedi *jan* mon kilel kold eu.
- 20 O re kawilianeki arail *linan* kilel en kau ol amen, me kin *kan*kan rä.
- 21 Re monokelar Kot, arail jaunkamaur, me kotin wiadar dodok lapalap nan Äkipten.
- 22 O manaman akan nan jap en Am, o men kamajak ni jed waitata.
- 23 I ap kotin kupukupura, me a pan kame ir ala, ma Mojej japwilim a pilipildar amen jota pan pukoki dip arail, pwen kotiki wei *jan* japwilim a *onion*, pwe ren der mela.
- 24 A re mamaleki jap kajelel, o jota kamelele a majan kan.
- 25 O re lipaned nan im arail, o jota peiki *on* majan en Ieowa.
- 26 I ap kotin kaula *on* ir, me a pan kame ir ala nan jap tan.
- 27 O kadaudok ar en wowokidi nan pun en men liki kan, o kamueit ir pajan nan jap akan.
- 28 O re wuki *on* Pal-Peor, o kanala kijan mairon en ani mal.
- 29 O re kupur jued kin i ar wiawia kan, kalokolok eu ap lel *on* ir.
- 30 Pineaj ap kotida, kadeik irail ada, kalokolok ap imwijokalar.
- 31 Mepukat me a wadekida ni pun, *jan* eu kainok lel eu kokolata.
- 32 O re kupur juede kin i ni pil en Meripa, i me irail kareki *on* Mojej apwal laud.
- 33 Pwe re kapataui *nen* i, ap kotin japunala ekij ni a majan kan.
- 34 Re jota pil kanikiala wei kan, me Ieowa kotin majani *on* ir.

- 35 O re dolola men liki kan, o padakki arail tiak kan.
- 36 O re kaudoki *on* arail dikedik en ani kan, rap wialar injar arail.
- 37 O re maironki *on* tewil jued akan nairail putak o jeripein kan.
- 38 O re kamelar mal aramaj, iei udan nair putak o jeripein oko, me re maironki *on* ani mal en Kanaan, a jap o kamin kila nta.
- 39 O re kajamine kila pein irail ar wia kan, o nenekki ar dodok jued.
- 40 Ieowa ap kotin *onioni on* japwilim a aramaj akan o kotin juedeki japwilim a jojo.
- 41 A kotin mueid *on* ir nan pa en men liki kan, o me kailon kin ir, wialar ar kaun.
- 42 O ar imwintiti katoutoui ir, o re namenkalar pan pa 'rail.
- 43 A kotin dore ir ala pan pak toto, a re duedueta ni ar *inon* jued o madamadaua, o re malaulau kilar ar japun.
- 44 A a kotin ireron ar kan *kaneraner*, ni a kotin ereki ar weriwer.
- 45 O a kotin tamanda japwilim a inau, o a kotin kalukila duen a kalanan lapalap.
- 46 O a kotin maki *on* ir mon karoj, me jali irail weier.
- 47 Ieowa at Kot, kom kotin dore kit ala, *jan* ren men liki kan, pwe kit en danke mar omui jaraui o japwilim ar dodok mau kan.
- 48 Kapin *on* Ieowa, Kot en Ijrael, *jan* maj kokodo o pil kokolata! O aramaj karoj en inda: Amen, Aleluia!
- 107** KAPINA Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalanan pan potopot eta.
- ² Iduen me dorelar ren Ieowa kan pan indinda, irail me a kotin dorelar *jan* nan pa en arail imwintiti;
- ³ Me a kotin kapokon pena *jan* jap en maj en *lan*, o kapin *lan*, o pali *apan*, o *jan* madau.
- ⁴ Irail *janjalon* jili nan jap tan, pol al apwal, re jota diarada deu 'rail.
- ⁵ Re men *manadar* o men nim piladar, o kaped arail luetalar.
- ⁶ Rap weriwer *won* Ieowa ni ar *kankaneraner*, o a kotin dore ir *jan* nan ar apwal akan.
- ⁷ O a kotin kalua ir pon al *pun*, pwe ren lel *on* wajan kaukaujon.
- ⁸ Ren *kapina* Ieowa, pweki a kalanan o pweki a dodok manaman *on* aramaj akan.
- ⁹ Pwe a kotin kamede kilar kaped en me men nim piladar, o kadir kila me mau kan kaped en me men *manadar*.
- ¹⁰ Me mi ni waja rotorot o mot en mela, me jalikidi luet o mata.
- ¹¹ Pweki ar katiwo *on* majan en Kot, o ar mamaleki kujoned en ma lapalap o.
- ¹² I ap kaloke kin ir apwal akan, re wonon, a jota jauaj parail.
- ¹³ Rap weriwer *won* Ieowa ni ar apwal akan, i ap kotin dore ir ala *jan* katoutou parail.
- ¹⁴ A kotin kalua ir *jan* nan rotorot, o mot en mela, o kotin kamueit *pajan* ar jal akan.
- ¹⁵ Ren *kapina* Ieowa, pweki a kalanan o pweki a dodok manaman *on* aramaj akan.
- ¹⁶ Pwe a kotin kawela wanim mata, o a kotin juk *pajan* *katen* mata pan wanim akan.
- ¹⁷ Me pweipwei kan pan kalokolokki al en ar katiwo o ar japun kan.
- ¹⁸ Kaped arail kin juedeki *jon* en *mana* karoj, o re lel *on* kailan mela.
- ¹⁹ Rap weriwer *won* Ieowa ni ar apwal akan, i ap kotin dore ir ala *jan* katoutou parail.
- ²⁰ A kotin kadarado japwilim a majan, o kotin kamaur irail da, o kotin jauaja ir *jan* nan ar por akan.

- 21 Ren kapina Ieowa pweki a kalanan o pweki a dodok mau *on* aramaj akan.
- 22 O ren maironki mairon en kapin o kajokajoia duen a wiawia kan ki peren!
- 23 Me kin mi pon madau o dake jop akan, o me kin netinet pon pil kalaimun akan,
- 24 Irail pukat kin kilekilan wiawian Ieowa kan, o a manaman akan nan madau.
- 25 A kotin majan eta, melimel ap wiaui, me kin kalaudela iluk kan.
- 26 Re kin koda ileile o kodi loledi, likamata kaped arail pei pajan ni ar majak.
- 27 Re rarauk jili dueta me jakaular, o ar lolekon karoj pan joredi.
- 28 Rap weriwer won Ieowa ni ar apwal akan, i ap kotin dore ir ala jan katoutou parail.
- 29 A kotin kawuki *on* mole melimel, iluk kan ap moledi.
- 30 Rap peren kida, ma re pan moledi, o a kotin kalua ir nan kapitau me re inon ion.
- 31 Ren kapina Ieowa, pweki a kalanan, o pweki a dodok manaman *on* aramaj akan.
- 32 O ren kapina i nan pokon en aramaj, o ren kapina i nan momod en jaumaj akan.
- 33 A kotin kawuki *on* jap tan pilap akan, o utun pil akan *on* jap madekon.
- 34 O jap kajelel eu wiala jap tan en jol, pweki dip en me kaukaujon waja o.
- 35 A kotin kawuki *on* len pil jap tan, o jap jued *on* utun pil.
- 36 O a kotin mueid *on* me men manadar akan, en kaukaujon waja o, o re wiadar deu arail.
- 37 O re kin wia japajap o padukedi mat en wain, me kin wa ni a anjau.
- 38 O a kotin kamau irail la, rap kin totolar, o a kotin kanederela arail man akan.
- 39 O irail malaulaular o namenok kilar me jued, o japai o luet akan.
- 40 A kotin wudokidi *on* jaupeidi kan namenok, o mueid *on* ir, ren janjalon jili nan jap tan, waja me jota al mia ia.
- 41 O a kotin pokada me jamama o jan ni a luet, o katotolar kadaudok a dueta pwin akai.
- 42 Me melel akan pan kilan, ap peren kida, o japun kan karoj pan kaku pena au arail.
- 43 Me lolekon kan pan kajampwale ki mepukat, o re pan dedeki kalanan en Ieowa.

108 MAIN Kot, morion i kin moleilei; i men kakaul o kakauleki pjalm akan, o pil nen i.

² Koma arp o laute pirida! I pan paurida nin joran.

³ I pan kapina komui nan pun en kainok kan, Main Ieowa, o i pan kaule kin komui nan pun en aramaj akan.

⁴ Pwe omui kalanan me laud, ileila jan nanlan, o omui melel lelada won tapok kan.

⁵ Re kotida ponanin nanlan, Main Kot, o omui linan en kipadi jappa.

⁶ Pwe kompoke pamui kan en jaladokala; kom kotin jauajaki pali maun ar, o kotin ereki kit.

⁷ Kot kotin majanier nan japwilim a mol jarau, i me i peren kida; i pan nek pajan Jikem o jojon jap Jukot.

⁸ Kilead o Manajeiei jap ai; nai kin kaunda Epraim; a Iudaie ai jokon.

⁹ Moapiei ai dal en dudu; i kin tiakedi Edom; i pan nijinijiki men Piliyta.

¹⁰ Ij me pan kalua ia nan kanim teneten eu? Ij me pan ian ia lel Edom?

¹¹ Kaidin komui ai Kot? Komui me kaje kit ala, o jota ian at karij akan. Main Kot.

¹² Kom kotin ieian kit ni at apwal akan, pwe en aramaj ar jauaja jota katepa.

¹³ Ianaki at Kot kit pan kapwaiada dodok manaman akan. A pan kotin tiakedi at imwintiti kan.

109 MAIN Kot, me i kin kapikapina, kom der kotin japaimokid!

² Pwe au en me doo jan Kot, o me kin kotaue jara don ia, re lokelokaia on ia ki lo likam;

³ Re lokaia jued on ia waja karoj, o pei on ia ni jo karepa.

⁴ Ni ai pok on ir, re kin imwintiti on ia; a nai kin poten kapakap.

⁵ Irail depukki ai me mau me jued, o re kin tata kin ia ni ai pok on ir.

⁶ Kotin kajapwiladan i me doo jan Kot amen, pwen a jaunkapun o me palian i, en mi ni pali maun a.

⁷ Ma a pan pakajau, a pan pakadeikada, o pil a kapakap en kadipala i.

⁸ A ran akan en malaulaula, o a koa en ko on amen.

⁹ Na jeri kan en japoupou, o a paud en li odi amen.

¹⁰ Na jeri kan en janjarwaru jili o wia poekipoek, o ren rapaki kan ar mana, doo jan nan moan im arail.

¹¹ Me norok moni en pitia jan i a meakaroj, o men wai en kulia jan i a dipijou kan.

¹² O jota me pan kadek on i, o jota me pan jauaja na japoupou kan.

¹³ Kadaudok a en kokoka jan; o mar arail en niki jan nin di kaieu.

¹⁴ Japun en jam a ko en janjal mon Ieowa, o dip en in a ender lapwada.

¹⁵ Ieowa en kotin majamajan irail anjau karoj, o kataman parail en niki jan nin jappa.

¹⁶ Pweki a jota man kadek, pwe a pakipaki me luet o jamama, o me injenjued, pwen kamela i.

¹⁷ O a inon ion en riala; ari, en lel on! O a jota injenoki kapai, ari, en doo jan i!

¹⁸ A kapwateki me jued dueta a likau, ari, me jued en kolon lole dueta pil o nan kokon akan dueta le.

¹⁹ Me jued en rajon a likau pup, me a kin likauwiada, o rajon men pirapir me a kin pirapireki.

²⁰ Iduen Ieowa pan kotin pwain on me palian ia, o me kin lokaia jued duen nai. ²¹ A komui, Main Ieowa ai Kot kotin wiawia ia, pweki mar omui; pwe omui kаланan kajampwal, dore ia la!

²² Pwe nai me luet o jamama, o nan monion i olar.

²³ I kin tanwei dueta mota, o i pan kama-jak wei dueta manjiek amen.

²⁴ Nä i kat luete kilar kaijejol, o uduk ai tikitikilar;

²⁵ O i wialar men lalaue re 'rail; ni ar kilan ia, re kin dueduälok!

²⁶ Main Ieowa, ai Kot, kom kotin dore ia la duen omui kаланan!

²⁷ Pwe ren aja, mepukat tapi jan ni lim omui, me komui Ieowa kotin wiadar mepukat.

²⁸ Menda, ma re lalaue, kom kotin kapai ia da. Ma re palian ia, ren namenokala, pwe japwilim omui ladu en pereperen.

²⁹ Re kotin wiai on ai imwintiti, ren likau kida namenok, o ren purion nan me jued dueta likau pup.

³⁰ I pan danke Ieowa melel ni au ai, o i pan kapina i nan pun en me toto.

³¹ Pwe a kotikot ni pali maun en me jamama, pwen dorela i jan ir, me kadeikada i, en kamela.

110 IEOWA kotin majani on ai Kaun, mondi on ni pali maun i, lao I pan wia kida om imwintiti utipan nä om.

² Ieowa pan kotin kadarado jokon en wei omui jan nan Jion; kakaun nan pun en omui imwintiti kan.

³ Murin omui poedier, japwilim omui kan pan pereperen, wia mairon on

komui ni ar kapwat jarai. Japwilim omui jeri kan pan ipwidi *on* komui dueta poik en ni manjan.

⁴ Ieowa kotin kaula, o a jota pan kalula: Komui jamero joutuk amen, duen al en Melkijedek.

⁵ Kaun o kotikot ni pali maun om a pan kamela nanmarki kan ni ran en a *onion*.

⁶ A pan kotin kaunda nan *pun* en men liki kan, a pan kadir kila kalep akan waja karoj, a kotin palan pajan tapwi en wei lapalap.

⁷ A pan nima jan pil ni kailan al, i me a pan jara kida.

111 I PAN kapina Ieowa jan nan *monion* i nan *pun* en me lelapok kan o nan momodijou.

² Meid laud wiawian Ieowa kan, ir me injenoki, pan dedeki due.

³ A wiawia kan me *pun* o *linan*, o a *pun* pan duedueta kokolata.

⁴ A manaman akan men kataman eu. Ieowa me dir en mak o *kalan*.

⁵ A kotin kamana ir, me majak i, a kin kolekol japwilim a inau kokolata.

⁶ A kotin kajanjale *on* japwilim a aramaj akan mana en a wiawia kan, pwen kotiki *on* ir jojo en men liki kan.

⁷ Dodok en lim a kan me melel o *pun*; japwilim a majan kan karoj me melel.

⁸ Re pan duedueta kokolata, o re wiauiet ni melel o *pun*.

⁹ A kotiki *on* japwilim a kan jaunkamaur, o a kupureda, me a inau pan duedueta kokolata; mar a me jarai o kalom.

¹⁰ Majak Ieowa iei tapin pan lolekor; irail meid pai, me kin wia due met, pwe a pai pan potopot eta.

112 MEID pai ol o me majak Ieowa, me kin peren kida a kujoned akan.

² Kadaudok a pan kelail nan jap o; kainok en me melel akan pan pwaida.

³ Im a pan dir en dipijou melel; o a *pun* pan potopot eta.

⁴ Marain kin daka dan me melel akan nan waja rotorot; a kin dir en mak o *kalan* o *pun*.

⁵ Meid pai ol o me *kalan*, o kin kijakija wei; a pan pwaida ni anjaun kadeik.

⁶ Pwe a jota pan luetala kokolata; me *pun* amen iei men kataman joutuk eu.

⁷ A jota pan majak *ron* jued; *monion* i me kelail ni a kaporoporeki Ieowa.

⁸ *Monion* i me kelail, a jota kin majak, lao a pan peren kida a imwintiti kan.

⁹ A kin kamoredi o kijakij *on* me jamama kan; a *pun* pan potopot eta; oj a pan kokoda o indand mau.

¹⁰ Me doo jan Kot pan kilan ap makara kida; a pan teterokki *ni* a kan ap joredi; *inon* en me doo jan Kot akan pan nikila.

113 KOMAIL ladun Ieowa kapina mar en Ieowa!

² Mar en Ieowa en pakapinala jan met o kokolata!

³ Mar en Ieowa en pakapinala jan wajan katipin a dakada ia lel won waja me a kin kirila ia!

⁴ Ieowa me ileila jan men liki kan karoj, a *linan* mi ponanin nanlan.

⁵ Ij me rajon Ieowa atail Kot, me kotikot pon mol a ileile melel?

⁶ Me kotin ireron me tikitik kan nanlan o nin jappa?

⁷ Me kotin kajapwilada me tikikit o jan nan pwel par, o jan nan pwel me jamama o,

⁸ Pwen kamondi i ren me lapalap akan, ren me lapalap en japwilim a aramaj akan;

⁹ Me kotin jauaja li dapwan men, pwen wiala en ol oko ar nono peren amen. Aleluia!

114 Ni anjau men Ijrael lipa jan
 Äkipten, kadaudok en Iakop
 jan nan wai,

²I anjau men Iuda wiala japwilim a ja-
 raui kan, o men Ijrael japwilim a
 wei.

³Madau kilaner, ap tanwei, o Iordan pal
 pajaner;

⁴Nana kan lujiluj dueta jip ol, o dol akan
 dueta jippul akan.

⁵Madau, da me koe tanweier ki? Koe Ior-
 dan, da me koe palki pajaner?

⁶Komail nana kan, da me komail lujilu-
 jki dueta jip ol, o komail dol akan
 dueta jippul akan?

⁷Jappa, koe en rerer mon Ieowa, mon
 Kot en Iakop,

⁸Me kotin kawuki *on* len pil paip o, o
 kantakai *on* utun pil.

115 KAIDIN kit Ieowa, kaidin kit,
 pwe mar omui, kom kotiki *on*
 wau, pweki omui kalanan o melel!

²Menda men liki kan en inda: Ia arail
 Kot?

³Atail Kot kotikot nanlan, a kak kotin
 wia karoj, me a kupura.

⁴Arail dikedik en ani kan, me wia ki-
 dar jilper de kold, iei dodok en pa
 en aramaj.

⁵Au arail mia, ap jaja lokaia, por en maj
 arail mia, ap jota kak kilan waja;

⁶Jalon arail mia, ap jota *ron* waja; tum
 arail mia, ap jota ned waja;

⁷Pa arail mia, ap jota kak koledi meakot;
 nä arail mia, ap jota kak alu; re jota
 kak lokaiaki kapin wor arail.

⁸Me kin wiada pukat, me dueta irail, o
 pil karoj, me kin liki irail.

⁹A koe Ijrael, liki Ieowa; i jauaj o pere
 parail.

¹⁰Komail, kadaudok en Aron, liki Ieowa,
 i jauaj o pere parail.

¹¹Komail, me kin majak Ieowa, liki Ie-
 owa, i jauaj o pere parail.

¹²Ieowa kotin kupura kitail er, o a pan
 kotin kapai kitail la; a pan kotin ka-

paida kadaudok en Ijrael, kapaida
 kadaudok en Aron;

¹³A pan kotin kapaida, me majak Ieowa,
 me tititik o me laud akan.

¹⁴Ieowa en kotin kapai komail da koko-
 lata, pein komail o noumail jeri kan!

¹⁵Komail me kapaidar ren Ieowa, me
 kotin kapikadar lan o jappa.

¹⁶Lan me japwilim en Ieowa, a jappa me
 a kotiki *oner* aramaj akan.

¹⁷Me melar akan jolar pan kapina Ie-
 owa, pil karoj, me kodi wajan
 kaporemen;

¹⁸A kitail pan kapina Ieowa jan met o
 kokolata. Aleluia!

116 I KIN pok *on* Ieowa, pwe a
 kotin ereki nil ai o ai nidimid.

²Pwe a kotin kapaik *don* ia karon a, i
 me i pan likwir *won* i arain maur i.

³Jal en mela jali ia dier, o kamajak en
 pajed lel *on* ia, i lel *oner* kalokolok
 o mamauk.

⁴I ap likwir *won* mar en Ieowa: Main Ie-
 owa, kom kotin dorela maur i!

⁵Ieowa me dir en mak o *pun*, o atail Kot
 me dir en kalanan.

⁶Ieowa kin kotin apapwali me opampap
 akan; *nai* luetalar, i ap kotin dore ia
 lar.

⁷Nen i pur *on* om moleilei, pwe Ieowa
 kotin jauaja uk mau.

⁸Pwe kom me kotin dorelar maur i
 jan nan mela, o por en maj ai jan
 janejan, o nä i jan a pan krijedi.

⁹I pan weweid mon Ieowa nan jap en me
 maur akan.

¹⁰I liki, o i karepen ai padapadak; a i kin
 kalokolok laud.

¹¹I indinda ni ai injenjued: Aramaj karoj
 me likam!

¹²Iaduen i pan kak depuk *on* Ieowa a ka-
 pai ia kan?

¹³I pan ale dal en kamaur, o likwir *on*
 mar en Ieowa.

¹⁴I pan kapwai *on* Ieowa ai inau janjal
 mon japwilim a aramaj akan karoj.

¹⁵ Meid kajampwal ren Ieowa melan japwilim a lelapok kan.

¹⁶ O Main Ieowa, *nai* japwilim omui ladu men, *nai* japwilim omui ladu, nain omui lidu; kom kotin kamueit pajan ai jal akan.

¹⁷ I pan maironki *on* komui danke, o likwir *on* mar en Ieowa.

¹⁸ I pan kapwai *on* Ieowa ai inau janjal mon japwilim a aramaj akan karoj,

¹⁹ Mon pera en tanpaj omui im jarau, nan waron en Ierujalem. Aleluia!

117 MEN liki kan karoj kapina Ieowa! O kainok karoj kapina i!

² Pwe a kalanan me janjal melel *on* kitail, o melel en Ieowa pan potopot eta. Aleluia!

118 DANKE Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalanan pan potopot eta.

² Ijrael en indinda: A kalanan pan potopot eta.

³ Kadaudok en Aron en indinda: A kalanan pan potopot eta.

⁴ Me majak Kot akan en inda: A kalanan pan potopot eta.

⁵ Ni ai apwal akan i likwir *won* Ieowa; Ieowa kotin *mani* ia er o kotin kajone ia dier waja jaledok.

⁶ Ieowa kin kotin *ieian* ia, i jota pan majak, da me aramaj akan kak wiai *on* ia?

⁷ Ieowa kin kotin *ieian* ia nan *pun* en me jauaja ia, o i pan peren kida, me kailon kin ia.

⁸ Me mau, en liki Ieowa, *jan* kaporoporeki aramaj akan.

⁹ Me mau en liki Ieowa, *jan* kaporoporeki jaupeidi kan.

¹⁰ Men liki kan karoj kapil ia penaer; a ni mar en Ieowa i kaloe ir edier.

¹¹ Re kapil ia penaer waja karoj, a ni mar en Ieowa i pan kaloe irail edier.

¹² Re kapil ia penaer dueta lonlap akan, a re kunlar dueta kinjiniai nan tuka; ni mar en Ieowa i kaloe irail edier.

¹³ Re woki ia, pwe i en pupedi, a Ieowa kotin jauaja iaer.

¹⁴ Ieowa *iei* ai kel o ai kaul, o i me kotin wiala ai jaunkamaur.

¹⁵ Kaul en kaperen o kamaur kin wiaui nan im en me *pun* kan, lim en Ieowa pali maun kin kapwaiada dodok manaman.

¹⁶ Pali maun en Ieowa me ileile, pali maun en Ieowa kin kapwaiada dodok manaman.

¹⁷ I jota pan mela, pwe memaur eta o padaki duen wiawian Ieowa.

¹⁸ Ieowa kotin kaloke ia laud, ap jota mueid *on*, i en mela.

¹⁹ Komail ritinadan ia wanim en *pun*, pwe i waja me i pan pedelon ia, pwen danke Ieowa.

²⁰ Iet wanim en Ieowa, waja me *pun* kan pan pedelon ia.

²¹ I danke komui, pwe kom kotin erekier ai kapakap o jauaja ia.

²² Takai o me pwin jauje kajelar, wialar takain pukakaim.

²³ Mepukat wiauier *jan* ren Ieowa, meid kapuriamui ni maj at!

²⁴ Iet ran o, me Ieowa kotin wiadar, kitail en popol o peren kida i.

²⁵ O Main Ieowa, kom kotin jauaja! O Main Ieowa, kom kotin kapwaiada!

²⁶ Meid kapinan me kotido ni mar en Ieowa! Kit kapai komail da, me kijan toun tanpaj en Ieowa.

²⁷ Ieowa *iei* Kot, o i me kotin kamarain kitail er; jaliEDI men mairon ni oj en pei jarau!

²⁸ Komui ai Kot, o i pan danke komui; ai Kot, i pan kalinanada komui.

²⁹ Danke Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalanan pan potopot eta.

119 RE meid pai, me jota kin japun ni al arail, me kin weweid ni kapun en Ieowa!

² Re meid pai, me kin kolekol a kadede akan, me kin rapaki i *jan* nan monion arail!

- ³ Me jota kin wia me jued, a weweid nan a al akan.
- ⁴ Pein komui kotikidar japwilim omui kujoned akan, pwe jen porijok kapwaiada.
- ⁵ O ma al ai kan inen wei, pwen kapwaiada omui kujoned akan,
- ⁶ I ap jota pan jarodi, ni ai pan apapwali japwilim omui kujoned akan karoj.
- ⁷ I danke komui *jan* nan *monion* i melel, pwe kom kotin padaki *don* ia duen omui majan *pun*.
- ⁸ I pan kanai *on* japwilim omui kujoned akan, kom der likidmaliela.
- ⁹ I aduen, manakap amen pan kak weweid ni makelekel? Ma a pan wiawia duen ar majan akan.
- ¹⁰ I raparapa kin komui *jan* nan *monion* i; kom der kotin mueid *on*, i en pup wei *jan* ni omui kujoned akan.
- ¹¹ I kolekol omui majan nan *monion* i, pwe i ender wia dip *on* komui.
- ¹² Kapin en ko *on* komui, Main Ieowa! Kom kotin padaki *don* ia omui kujoned akan.
- ¹³ I kajokajoi ki au ai duen kujoned en *jilan* omui karoj.
- ¹⁴ I kin peren kita al en omui kadede kan, dueta dipijou toto.
- ¹⁵ I pan madamadaua duen omui kujoned akan, o kanai *on* omui al akan.
- ¹⁶ I kin peren kida omui kujoned akan, i jota pan monokela omui majan akan.
- ¹⁷ Kom kotin kamaiada japwilim omui ladu, pwe i en memaur eta; i ap pan kapwaiada omui majan o.
- ¹⁸ Kom kotin kapad pajan maj ai, pwe i en kilan manaman akan nan japwilim omui kapun o.
- ¹⁹ Nai men kairu men nin jappa; kom der kotin karir *jan* mo i omui kujoned akan.
- ²⁰ Nen i okilar ai inon *ion* omui kujoned akan anjau karoj.
- ²¹ Kom kotin *onion* me aklapalap o, me pan wuki wei *jan* omui kujoned akan, en riala.
- ²² Kom kotin katoror *jan* ia namenok o me jued; pwe i kin apapwali ar kadede kan.
- ²³ Pil jaupeidi kan kin momod pena, kaokao ad ai; japwilim omui ladu kin madamadaua duen omui kujoned akan.
- ²⁴ Melel, i kin peren kida omui kadede kan, pwe ir me jauaj pa i.
- ²⁵ Nen i onon nan pwel; kamana ia duen omui majan.
- ²⁶ I potoan on komui duen al ai kan, komui ap kotin *mari* ia er; kotin padaki *on* ia omui kujoned akan.
- ²⁷ Kom kotin padaki *on* ia duen al en japwilim omui kujoned akan, i ap pan madamadaua duen ar manaman akan.
- ²⁸ *Monion* i luet kilar ai injenjued; kom kotin kamana ia da duen ar majan.
- ²⁹ Re kotin pera wei *jan* ia al en likam, o kotiki *on* ia ar majan.
- ³⁰ I piladar al en melel; i kin madamadaua duen omui kujoned.
- ³¹ I kin *teneti on* omui kadede kan; Main Ieowa, kom der mueid *on*, i en namenokala.
- ³² Ma kom pan kotin kamaitala *monion* i, i pan *tan* wei nan al en omui kujoned akan.
- ³³ Main Ieowa, kom kotin kawewe *on* ia al en omui kujoned akan, pwe i en apapwali lao lel imwi.
- ³⁴ Kotin padaki *on* ia, pwe i en kolekol omui kapun o peiki *on jan* nan *monion* i.
- ³⁵ Kalua ia nan al en omui kujoned akan, pwe i kin peren kin irail.
- ³⁶ Kainonion *monion* i omui kadede kan, a der norok moni.
- ³⁷ Pিরer wei maj ai, pwen der kilan me jued kot; a re kotin kakel ia da pon al omui.

- 38 Kolekol omui inau *on* japwilim omui ladu, pwe i en majak komui.
- 39 Kotiki *jan* ia namenok, me i juedeki; pwe omui kujoned akan me mau.
- 40 Kotin *mani*, i kin inon *ion* ar majan akan; kakele kin ia omui *pun*.
- 41 Main Ieowa, kom kotin maki *on* ia, o kotin jauaja ia duen omui inau.
- 42 Pwe i en aja, *japen* ir, me mamale kin ia, pwe i kin liki omui majan.
- 43 O kom der kotiki *jan* au ai majan en omui melel; pwe i kaporoporeki omui kujoned akan.
- 44 I pan kolekol omui kapun o anjau karoj kokolata.
- 45 I pan weweid ni peren, pwe i raparapaki omui kujoned akan anjau karoj.
- 46 O i pan kajokajoi *on* nanmarki kan duen omui kadede kan, ap jota namenok.
- 47 Pwe i kin peren kida omui kujoned akan, o i kin pok *on* ir.
- 48 I kin pokadan pa i kat omui kujoned akan, me i pok *on*, o i pan madamadaua duen omui kujoned akan.
- 49 Kotin tamanda japwilim omui ladu, duen omui majan, me i kin kaporoporeki.
- 50 I me kin kamait ia la ni ai luet; omui ianu kan kin kakel ia da.
- 51 Me aklapalap akan kin mamale kin ia; ari jo, i jota kin muei *jan* omui kapun o.
- 52 Main Ieowa, ma i lamelame duen omui kujoned akan *jan* nin tapin jappa, i ap injenemau kila.
- 53 I makar kila me doo *jan* Kot akan, me kin muei *jan* japwilim omui kapun o.
- 54 Omui kujoned akan, iei ai kaul en kapin nan ai im en kairu.
- 55 Main Ieowa, ni *pon* i kin madamadaua duen mar omui, o peiki *on* omui kapun.
- 56 Mepukat wiaui *on* ia er, pweki ai peiki *on* omui kujoned akan.
- 57 Main Ieowa, iet pwaij ai, en kolekol omui majan kan.
- 58 I kin *nidinid* *on* komui *jan* nan *monion* i; kom kotin maki *on* ia duen omui inau o.
- 59 I kin madamadaua duen al ai, ap kainen *won* omui kadede kan na i kat.
- 60 I kin *nantion* o jota pwapwand kolekol omui kujoned akan.
- 61 Pwin en me doo *jan* Kot akan kapil ia pena, ari jo, i jota monokela omui kapun kan.
- 62 Ni aillep en *pon* i kin paura, pwen danke komui, pweki omui kujoned *pun*.
- 63 I kin waroki *on* ir karoj, me majak komui o ir, me apapwali omui kujoned akan.
- 64 Main Ieowa, jappa direki omui kalanan; padaki *on* ia omui kujoned akan.
- 65 Main Ieowa, komui me kotin wiai *on* japwilim omui ladu kamau kan duen omui inau o.
- 66 Padaki *on* ia tiak mau o lolek*on*, pwe i kin liki omui kujoned akan.
- 67 Mon ai aktikitikala, i kin japujapun, a met i kin apapwali omui majan.
- 68 Komui me mau o kapunlol, kotin padaki *don* ia japwilim omui kujoned akan.
- 69 Me aklapalap akan kin kalikama ia; a *nai* kin apapwali omui kujoned akan *jan* nan *monion* i.
- 70 *Monion* arail majul kila wi; a i kin peren kida omui kapun.
- 71 Meid mau *on* ia omui kaopampap ia la, pwe i en padakki omui kujoned akan.
- 72 Kapun *jan* nan *jilan* omui mau *on* ia, *jan* kold o jilper kid toto.

- 73 Lim omui kan kapik o wia ia dar, padaki *on* ia, pwe i en aja omui kujoned akan.
- 74 Me kin majak komui, pan kilan ia, ap peren kida, pwe i auiaui omui majan.
- 75 Main Ieowa, i aja, me omui kadeik kan me *pun*, o kom kotin kaopampap ia la ni omui melel.
- 76 Omui mak pan kamait ia la, duen me kom kotin inauki *on* japwilim omui ladu.
- 77 Kom kotin kupura ia, i ap pan memaur eta, pwe i kin peren kida omui kapun.
- 78 Me aklapalap akan en jarodi, pwe re *japun on* ia ni jokarepa; a *nai* madamadaua duen omui kujoned akan.
- 79 Me majak komui, ren waroki *on* ia, o me aja duen omui kadede kan.
- 80 *Monion* i en *pun* ni omui kujoned akan, pwe i ender jarodi.
- 81 Nen i kin *inon ion* omui dore ia la, i auiaui omui majan.
- 82 Por en maj ai kin anane omui inau, kalelapok: Iad me kom pan kotin kamait ia la?
- 83 Pwe i luetalar rajon deun pil eu nan adiniai, i jota monokela omui kujoned akan.
- 84 Arai da, japwilim omui ladu pan memaurada? Iad me kom pan kotin kadeikada ai imwintiti kan?
- 85 Me aklapalap akan weiradan ia por akai, irail me jota kin duki *on* japwilim omui kapun o.
- 86 Japwilim omui kujoned akan karoj me melel. Irail raparapa kin ia ni jota karepa; kom kotin jauaja ia!
- 87 Me ekij, re pan kame ia la *jan* nin jappa, a *nai* jota mui *jan* omui kujoned akan.
- 88 Kamaur ia da duen omui kalanan, a *nai* pan kolekol kadede en *jilan* omui.
- 89 Main Ieowa, omui majan pan potopot eta nanlan.
- 90 Omui melel kin *jan* eu kainok lel eu; komui me kotin kajonedier jappa o a pan mimieta.
- 91 Irail karoj mimieta lao lel ran wet, duen omui kujoned akan, pwe karoj kin upa komui.
- 92 Ma omui kapun jota pan kaperen pa i, i pan mela ni ai luet.
- 93 I jota pan monokela omui kujoned akan kokolata, pwe ir me komui kakela kin ia da.
- 94 Nai japwilim omui, kom kotin jauaja ia! Pwe i *inon ion* japwilim omui kujoned akan.
- 95 Me doo *jan* Kot akan majamajan ia, pwen kame ia la; i kin apwali omui kadede kan.
- 96 I kilaner imwin meakaroj, a japwilim omui kujoned pan mimieta.
- 97 Ia wan ai pok *on* japwilim omui kapun! Nin ran karoj i kin kajokajoi due.
- 98 Kom kin kalolekon kin ia omui kujoned akan *jan* ai imwintiti kan, pwe irail pan ieian ia kokolata.
- 99 Nai lolekon *jan* ai jaunpadak kan karoj, pwe i kin madamadaua duen omui kadede kan.
- 100 Nai lolekon *jan* me ma kan, pwe i kin apawali japwilim omui kujoned akan.
- 101 I jota mui *on* nä i, en weweid pon al *japun*, pwe i en kolekol omui majan.
- 102 I jota wuki wei *jan* omui kujoned akan, pwe kom kotin padaki *on* ia er.
- 103 Omui majan me iau *jan* onik nan au ai.
- 104 Omui kujoned akan kin kalolekon ia, i me i kin tataki al *japun* karoj.
- 105 Japwilim omui majan me jer pan nä i, o kamarain pan al ai.
- 106 I kaukilar, me i pan kolekol omui kujoned *pun* kan, o i pan kapwaiada.

- 107 I injenjued melel; Main Ieowa, re kotin kamaur ia da duen omui inau.
- 108 Main Ieowa, kom kotin kupura kijakij en au ai, o kotin padaki *on* ia omui kujoned akan.
- 109 I kin wewa maur i nan pa i kat; i jota monokela omui kapun.
- 110 Me doo *jan* Kot akan injenjare ia, a i jota wuki wei *jan* omui kujoned akan.
- 111 Omui kadede kan iei ai jojo joutuk, pwe re kaperenda *monion* i.
- 112 *Monion* i kin *inon ion* kapwaiada omui kujoned akan anjau karoj kokolata.
- 113 I kin kailonki me lol riapot, o i kin pok *on* omui kapun.
- 114 Komui ai kadauk o pere pa i, i kaproporeki omui majan.
- 115 Komail me jued akan en mui *jan* ia! I men apapwali kujoned en ai Kot akan.
- 116 Jauaja ia duen omui inau, i ap pan memaur eta; o kom der kotin muiid *on*, i en namenokala ni ai kapropor.
- 117 *Kamana* ia da, i ap pan kelailada, i ap pan apapwali omui kujoned akan anjau karoj.
- 118 Kom kin kotin tiakedi karoj, me pan wuki wei *jan* omui kujoned akan; pwe arail *japun* me dir en likam.
- 119 Kom kin kotin kaje *jan* jappa me doo *jan* Kot akan karoj dueta jamit; i me i kin pok *on* ki omui kadede kan.
- 120 I kin majak komui, i me i kin mujerereki, o i kin majak omui kadeik kan.
- 121 I kin apapwali me inen o *pun*; kom der kotin *pan* ia *lan* ren me kin wia jued *on* ia.
- 122 Jauaja japwilim omui ladu o kamaitala i; me aklapalap akan ender jued *on* ia.
- 123 Por en maj ai *inon ion* omui kamaur ia, o omui inau *pun*.
- 124 Wia *on* japwilim omui ladu duen omui kalanan, o kotin padaki *on* ia omui kujoned akan.
- 125 Nai japwilim omui ladu; kotin padaki *on* ia, pwe i en dedeki japwilim omui kadede kan.
- 126 Anjau leler, me Ieowa pan kotin wiawia; pwe irail kawela japwilim omui kapun.
- 127 I me i kin pok ki *on* japwilim omui kujoned akan, *jan* kold o kold *linan*.
- 128 I me i kin kajampwaleki japwilim omui kujoned akan karoj, i tata ki al en likam karoj.
- 129 Omui kadede kan meid kapuriamui, i me *monion*, i apapwali kin ir.
- 130 Ma omui majan pan janjalada, a pan kareda peren o *lolekon on* me opampap akan.
- 131 Au ai kin jar *pajan* o *inon ion* japwilim omui kujoned akan; pwe i kin anane ir.
- 132 Kom kotin wukedoke *don* ia, o maki *on* ia, duen me kom kin wia *on* ir, me pok *on* mar omui.
- 133 Kotin kainenela al ai nan japwilim omui majan, o der muiid *on*, me jued kot en wiawia ia.
- 134 Kotin dore ia la *jan* mor jued en aramaj akan, a i ap pan kolekol omui kujoned akan.
- 135 Kotin kamarainiki omui ladu *jilan* omui, o kotin padaki *on* ia duen omui kujoned akan.
- 136 Por en maj ai me dir en pil, pweki ar jota peiki *on* omui kapun.
- 137 Main Ieowa, komui me kotin *pun*, o omui kujoned akan me *pun*.
- 138 Komui me kotiki *on* kit er kadede pan omui *pun* o melel, pwe i en nantion kapwaiada.
- 139 I injenjued melel, koren *ion* mela, pweki ai imwintiti kan monokela omui majan akan.
- 140 Omui majan meid makelekel, o japwilim omui ladu kin pok *on*.

- 141 Nai me tikitik o me mal amen, a i jota kin monokela omui kujoned akan.
- 142 Omui *pun* me *pun* joutuk eu, o omui kapun me melel.
- 143 Majak o apwal lel *don* ia; omui kujoned akan ai peren.
- 144 *Pun* en japwilim omui kadede kan me joutuk, padaki *on* ia, i ap pan memaur eta.
- 145 I *nidinid* *jan* nan *monion* i; Ieowa kom kotin *mani* ia! I pan apapwali omui kujoned akan.
- 146 I likwir *won* komui, kom kotin jauaja ia, a i ap pan kolekol omui kadede kan.
- 147 Nin joran i kodo o *nidinid*; i auiaui omui majan.
- 148 I kin pirida ni ailep en *pon*, pwen madamadaua duen omui majan.
- 149 Erekni *nil* ai duen ar *kalan*; Main Ieowa, kamaur ia da duen omui kujoned akan.
- 150 Ai imwintiti jued akan koren *ion* ia, a re doo *jan* japwilim omui kapun;
- 151 Main Ieowa, komui me koren *ion* ia, o omui kujoned akan karoj me melel.
- 152 I aja *jan* maj o, me komui kajonedier japwilim omui kadede kan, pwen potopot eta.
- 153 Kom kotin ireron ai luet, o kamaio ia da! Pwe i jota monokela omui kapun.
- 154 Kotin apapwali ia, o dore ia la, o kamaur ia da duen omui inau.
- 155 Me doo *jan* Kot akan kin doo *jan* maur, pwe re jota kin ijenoki omui kujoned akan.
- 156 Omui *kalan* meid laud, Main Ieowa; kom kotin kamaur ia da duen omui kujoned akan.
- 157 Me pakipaki ia, o palian ia me toto; ari jo, i jota wuk wei *jan* omui kadede kan.
- 158 I kin kilekilan me mor jued akan, ap pokela, o i kin juedeke, pwe re jota kin peiki *on* omui kujoned o.
- 159 Kotin majando, me i kin pok *on* japwilim omui kujoned akan; Main Ieowa, kotin kakel ia da, duen omui *kalan*.
- 160 Omui majan me dir en melel, o majan en omui kapun pan duequeta.
- 161 Jaupeidi kan kin majamajan ia ni jokarepa; a *monion* i kin majak omui majan akan.
- 162 I kin peren kida omui inau dueta amen, me diaradar pai kajampwal eu.
- 163 I kailonki likam o juede kin irail, a i kin pok *on* japwilim omui kapun.
- 164 Pan ije pak i kin kapina komui ni ran ta ieu, pweki kujoned en omui kapun kan.
- 165 Me kin pok *on* japwilim omui kapun, kin popol melel, re jota pan jalonala.
- 166 Main Ieowa, i kin auiaui omui kamaur, o i kin peiki *on* japwilim omui kujoned akan.
- 167 *Monion* i kin kolekol japwilim omui kadede kan, o kin pok *on* irail melel.
- 168 I kin kolekol japwilim omui kujoned o kadede kan, pwe al ai kan karoj me janjal mo 'mui.
- 169 Main Ieowa, kotin *mani* ai *nidinid*, o kotin padaki *on* ia duen omui majan.
- 170 Re kotin *mani* ai kapakap, o dore ia la duen omui inau.
- 171 Komui lao padaki *on* ia omui kujoned akan, kil en au ai ap pan kapina komui.
- 172 Lo i pan kauleki duen omui majan, pwe omui kujoned akan karoj me *pun*.
- 173 Lim omui en jauaja ia, pwe i piladar omui kujoned akan.
- 174 Main Ieowa, i kin *inon ion* omui kamaur, o i kin peren kida omui kapun.
- 175 Kom kotin *ieian nen* i, pwen memaur eta ap kapina komui, o lim omui pali maun en jauaja ia.

¹⁷⁶Nai raj *on* jip amen me janjalon jili o jalonala; kom kotin rapaki japwilim omui ladu, pwe i jota monokela omui kujoned akan.

120 NI ai apwal akan i likwir won Ieowa, a ap kotin mani ia.

²Main Ieowa, kotin dore ia la, *jan* au en me kin likam, o lo en kotaue.

³Da me lo likam kak wiai *on* uk, o da me a kak kapwaiada?

⁴A rajon kanan kajak katieu *kon* kan ren me kelail amen, dueta kijiniai nan alek.

⁵Meid apwal *on* ia, ai kairu nan Mejek, o ai kaujon impan im en men Kedar!

⁶Meid warai *on* ai kaukaujon ren aramaj akan me kin tataki muei mau.

⁷I *inon ion* muei mau, a ni ai pan lokaia, re kin mauki mauin.

121 I JARADAN nana kan, waja jauaj pa i pan pwarado *jan* ia.

²Jauaj pa i pan pwarado *jan* ren Ieowa, me kotin kapikadar *lan* o jappa.

³A jota pan kotin mueid *on* nä om, en krijedi; o me kin jinjila uk, jota kin jaimokala.

⁴Kilan, jile pan Ijrael jota kin jaimok de jaimok kalik.

⁵Ieowa iei jile pa om, Ieowa iei motan pa om pali maun.

⁶Katipin jota pan dakar uk nin ran de maram ni *pon*.

⁷Ieowa pan kotin pera wei *jan* uk jon en jued karoj, a pan kotin jinjila *nen* om.

⁸Ieowa pan kotin jinjila uk ni om pedoi o pedelon, *jan* met o kokolata.

122 I PEREN kida ar indai *on* ia: Kitail en kolan nan tanpaj en Ieowa!

²Nä at akan pan mi ni wanim en kel en Ierujalem.

³Ierujalem kanim eu me kakaudar, pwen kanim kelail eu.

⁴Waja me kainok kan kin momaitala ia, kainok en Ieowa kan, jaunkadede en Ijrael, pwen kapina mar en Ieowa.

⁵Pwe i waja me mol en kadeik mi ia, mol en kadaudok en Dawid.

⁶Poeki *on* Ierujalem a pai kan! Me kin pok *on* uk, en paida!

⁷Muei mau en mi ni om kel, o pai nan om im akan!

⁸I pan kapakapa kin uk pweki ri ai o kompoke pai kan.

⁹I pan rapaki *on* uk me mau meler, pweki tanpaj en Ieowa at Kot.

123 I KIN jarada won komui, me kotikot nanlan.

²Kilan, duen maj en ladu kan kin kilek- ilan lim en ar jaumaj akan, o duen maj en lidu kan kin kilekilan a jau- maj li, iduen maj at kin ariri Ieowa at Kot, a lao kotin maki *on* kit.

³Main Ieowa, kom kotin maki *on*, kotin maki *on* kit! Pwe kit me dir en namenok.

⁴Monion i toutouki en me jued akan ar mamale kin kit o en me aklapalap akan ar kanamenok kin kit.

124 IJRAEL en inda: Ma Ieowa jota pan kotin ieian kit,

²Ma Ieowa jota pan kotin ieian kit, ni en aramaj akan ar palian kit,

³Re pan katala kit ala ni at memaur, ni ar linaranar kin kit.

⁴Pil akan ap pan kamop kit ala, pilap akan kadupwaledi *nen* it.

⁵Pil akan itida meler lao kadupwaledi *nen* it.

⁶Kapin *on* Ieowa, me jota mueid *on*, ni arail en ter kit pajan!

⁷Nen it piti *jan* injar en jauninjar dueta manpir amen; injar ola, a kit pitila.

⁸Jauaj pat iei mar en Ieowa, me kotin kapikadar *lan* o jappa.

125 Me liki Ieowa kin rajon dol Jion, me jota kin mokid, a pan potopot eta.

²Duen dol akan kin kapil pena Ierujalem, iduen Ieowa kin kotikot ren japwilim a aramaj akan, *jan* met o kokolata.

³Pwe jokon en me doo *jan* Kot akan jota pan mimieta ren kijin pwin en me *pun* kan, pwe me *pun* kan ender kapa *won* pa ar kan nin *japun*.

⁴Main Ieowa, kotin kajanjaleda omui kalanan *on* me mau kan o *on* ir, me melen nan *monion* arail.

⁵A me kin wuki *won* ni al *japun*, Ieowa pan kotin paki irail wei *ianaki* me jued akan. Ijrael en *popol*!

126 NI anjau Ieowa kotin kapuredor me jalidi en Ijrael akan, kit rajon ir, me auramen.

²I anjau au at me dir en kaurur, o lo at me dir en *nijinij*. I anjau men iki kan ap inda: Meid laud dodok en Ieowa re 'rail!

³Melel, dodok en Ieowa meid laud *on* kit er, o i me je kin peren kida.

⁴Main Ieowa, re kotin kapuredo at jalidi kan dueta pilap en jap en pali air akan.

⁵Me kamore kidi pil en maj arail, pan dolun ni peren.

⁶Re kin weweidki *janejan*, o kin wewa wa kajampwal, a ni ar puredo, re pan peren, wado ar kap en wa kan.

127 MA Ieowa jota pan kauada im o, dodok en pwin jauje jota pan katempa; ma Ieowa jota pan jinjila kanim o, jaunmajamajan pan majamajan mal.

²Jota katempa *on* komail, ma komail pan paurida nin joran, ap pil pwand kamol ni *pon*, o toutouki okotme, ni omail *manamana*, pwe a kin kakepwapwala japwilim a kompokepa kan ni ar mamair.

³Kilan, jeri ko iei kijakij eu *jan* ren Ieowa, o wan aramaj pai eu.

⁴Duen *kananan* kajik katieu nan pa en ol komad amen, iduen putak ko ar pan pwaida.

⁵Meid pai ol o, me a lepan me direki mepukat! Re jota pan jarodi, ni ar kapun pena ren ar imwintiti kan.

128 MEID pai karoj, me kin majak Ieowa, me kin weweid nan japwilim a al akan!

²Pwe koe pan memaureki dodok en pa om akan, koe meid pai o pwaida mau.

³Om paud pan rajon tuka en wain pot, me wa mau nan im om, o noum jeri kan pan dueta paini, me kapwata om tepel.

⁴Kilan, iduen ol o, me majak Ieowa, a pan pwaida.

⁵Ieowa pan kapai uk ada *jan* nan Jion, pwe koe en kilan pai en Ierujalem arain om maur.

⁶O koe pan kilan jeri eu noum jeri ko. Ijrael en *popol*!

129 IJRAEL en inda: Re katoutou ia melel *jan* ni ai tikitik lel met pak toto.

²Pan pak toto re katoutou ia melel *jan* ni ai tikitik lel met; ari jo, re jota kak kaloe ia di.

³Men japajap weirada pon tinjau ai, wiadar warawar reirei.

⁴A Ieowa me *pun*, a kotin lepuk pajaner jal en me doo *jan* Kot akan.

⁵Karoj me kin tataki Jion, en jarodi o *tanwei*!

⁶Ren rajon rä pon oj en im o, me kin *mon* pena mon a pan ujujda!

⁷Me jota kin kadirela kumut en pa en jaundolun, de pa en me kin pir pena kap akan.

⁸Pwe me kin daulul waja o, ren der inda: Kot en kotin kupura maui komail! Kit kapai komail da ni mar en Ieowa!

130 MAIN Ieowa, i kin likwirda *won* komui *jan* nan waja lol.

² Main, kotin ereki nil ai! Karon omui en mamani ai *nidinid!*

³ Ma komui Ieowa, pan kotin kapokonki *on* aramaj dip akan, Main, ij me ap pan kak kajinenda mo 'mui?

⁴ A komui kin kotin mak, pwe aramaj en majak komui.

⁵ I kin auiaui Ieowa, *nen* i kin auiaui, o i kin auiaui a inau.

⁶ Nen i kin auiaui Kaun o, *jan* jaunmajamajan kin auiaui manjan, jaunmajamajan kin auiaui manjan.

⁷ Ijrael auiaui Ieowa, pwe Ieowa me kalanan, o waja en kamaio mi re a;

⁸ A pan kotin dorela Ijrael *jan* dip a kan karoj.

131 MAIN Ieowa, *monion* i jota aklapalap, o por en maj ai jota aklapalap; i jota kin *inon ion* dodok, me i jota itar *on*.

² Melel, i kamoleileilar *monion* i dueta kijin jeri me muei *jan* didi en a nono; duen jeri me muei *jan* didi en a nono, iduen *monion* i moleileilar.

³ Ijrael, auiaui Ieowa *jan* met o kokolata!

132 MAIN Ieowa, kom kotin tamanda Dawid o a apwal akan karoj,

² Me kauki *on* Ieowa, o a inauki *on* Kot manaman en Iakop:

³ I jota pan pedelon *on* nan im ai, o i jota pan wendi pon loj,

⁴ I jota pan mueid *on* maj ai en mair, de por en maj ai, en mair pena,

⁵ Lao i pan diar ekij waja *on* Ieowa, wajan tanpaj en Kot manaman en Iakop.

⁶ Melel, je *roner* duen i nan Eprata; je di-aradar i nan jap en Iaar.

⁷ Je pan pedelon *on* nan tanpaj a o kaudok ni utipa.

⁸ Kotida, Main Ieowa, koti *don* omui kamol, komui o kopan omui manaman!

⁹ Japwilim omui jamero kan en likau kida *pun*, o japwilim omui me jarau kan en pereperen.

¹⁰ Re der jopwei *jan* maj en japwilim omui me keidier, pweki Dawid japwilim omui ladu.

¹¹ Ieowa kotin kaula *on* Dawid kaula melel eu, o a jota pan kawukila: I pan kajapwiladan mol om kijan kadaudok om.

¹² Ma noum jeri ko pan kolekol ai inau, o ai kujoned akan, me I pan kawewe *on* irail, nairail jeri ko ap pil pan mondi pon mol om kokolata.

¹³ Melel Ieowa kotin pilada Jion, o a kotin men kotikot waja o.

¹⁴ Iet wajan ai kamol kokolata; wata et, me I pan kaukaujon ia, pwe waja et I kin mauki.

¹⁵ I pan kapaiada kan a *mana*, o pan ki *on* me jamama re 'rail prot toto.

¹⁶ O I pan kalikauwi kida maur arail, jamero kan, o me lelapok re 'rail pan *nijinij* laud.

¹⁷ I waja mana en Dawid pan pwaida mau, I kaonopadan nai, me keidier, marain eu.

¹⁸ I pan kalikauwi kida namenok a imwintiti kan a kapwat en nanmarki pan mi pon *mona*.

133 KILAN, meid kajelel, ma pirien eu kaujon pena ni limpok!

² A dueta le pon kadokenmai, me kin kerekeredi nan alij en Aron, me kin kerekeredi ni imwin a likau;

³ Dueta poik en Ermon, me kin moredi pon dol en Jion kan, pwe i waja, me Ieowa pan kotin kapaiada o kamaurada kokolata.

134 KILAN, kapina Ieowa komail ladun Ieowa karoj, me kin mi nan tanpaj en Ieowa ni pon kan!

² Komail pokada pa omail nan pera jarau o kapina Ieowa!

³ Ieowa kotin kapai uk ada *jan* nan Jion, i me kotin kapikadar *lan* o jappa.

135 KAPINA mar en Ieowa, papan Ieowa, komail kapina!

² Komail me mi nan tanpaj en Ieowa, nan pera moa en tanpaj en atail Kot.

³ Kapina Ieowa, pwe Ieowa me kalanan; kauleki mar a, pwe i me mau.

⁴ Pwe Ieowa kotin piladar Iakop, o Ijrael, pwen japwilim a.

⁵ Pwe i aja, Ieowa meid lapalap, o atail Kot me lapa *jan* kot akan karoj.

⁶ Karoj me Ieowa kotin kupura, a kin wiada nanlan o pil ni jappa, nan madau o pajed.

⁷ A kin kotin wiari *on* tapok kan, ren dauda *jan* ni imwin jappa, me kin kotin wiada liol o pil katau, me kin kotin kadarala kijinian *jan* nan a pera kan.

⁸ A kotin kamelar mejeni kan nan Äkipten karoj ren aramaj o man akan.

⁹ O kotikidan uk, Äkipten, kilel o manaman akan, *on* Parao o na ladu kan karoj.

¹⁰ Me kotin kaloedi wein men liki kalaimun akan o kamelar nanmarki kelail akan.

¹¹ Jiion, nanmarki en Amon, o Ok, nanmarki en Pajan, o wei en Kanaan karoj.

¹² O kotiki *on* japwilim a men Ijrael jap arail, pwe ren jojoki.

¹³ Ieowa, mar omui pan potopot eta; Main Ieowa, kataman pa omui pan *jan* eu kainok lel eu.

¹⁴ Pwe Ieowa pan kotin kapun japwilim a aramaj akan, o a pan kotin maki *on* japwilim a ladu kan.

¹⁵ Dikedik en ani mal en men liki kan wiaui kida jilper o kold, me pa en aramaj wiadar.

¹⁶ Au arail mia, ap jaja lokaia, por en maj arail mia, ap jota kak kilan waja;

¹⁷ Jalon arail mia, ap jota kak ron waja, pil jota *an* mi nan au ar.

¹⁸ Me kin wiada pukat me dueta irail, o pil karoj, me kin liki irail.

¹⁹ Kadaudok en Ijrael en kapina Ieowa! Kadaudok en Aron en kapina Ieowa.

²⁰ Kadaudok en Lewi en kapina Ieowa! Komail me majak Ieowa, en kapina Ieowa!

²¹ Kapin *on* Ieowa *jan* nan Jion, me kotikot Ierujalem! Aleluia!

136 DANKE Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalanan pan potopot eta.

² Danke *on* Kot en kot akan, pwe a kalanan pan potopot eta.

³ Danke *on* Kaun en kaun akan, pwe a kalanan pan potopot eta,

⁴ Pwe i ta me kin wiada manaman akan, pwe a kalanan pan potopot eta,

⁵ Me kotin wiadar *lan* akan ni a erpit, pwe a kalanan pan potopot eta,

⁶ Me kotin pak pajaner jappa pon pil, pwe a kalanan pan potopot eta,

⁷ Me kotin wiadar marain laud akan, pwe a kalanan pan potopol eta,

⁸ Pwe katipin en kaunda ran, pwe a kalanan pan potopot eta;

⁹ Jaunipon o uju kan en kaunda *pon*, pwe a kalanan pan potopot eta,

¹⁰ Me kotin kaloedi Äkipten, ni a kamelar ar mejeni kan, pwe a kalanan pan potopot eta.

¹¹ O kotin kalua Ijrael *jan* waja o, pwe a kalanan pan potopot eta,

¹² Ki lim a manaman o, ni a kotin kapa wei lim a, pwe a kalanan pan potopot eta,

¹³ Me palan pajan jed waitata, wia pali ria pali, pwe a kalanan pan potopot eta,

¹⁴ O mueid *on* Ijrael, en kotela nan waron a, pwe a kalanan pan potopot eta,

¹⁵ Me kotin kajedi *on* nan jed waitata Parao o na karij akan, pwe a kalanan pan potopot eta,

- ¹⁶ Me kotin kalua japwilim a aramaj akan nan jap tan, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ¹⁷ Me kotin kamelar nanmarki lapalap akan, pwe a kalanan pan potopot eta.
- ¹⁸ O kotin kamelar nanmarki kelail kan, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ¹⁹ Jiion, nanmarki en Amon, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ²⁰ Ok, nanmarki en Pajan, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ²¹ O wiakila jap arail men jojo, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ²² Jojo en japwilim a ladu Ijrael, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ²³ Pwe a kotin kupura kit ni at kankaneraner, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ²⁴ O kotin dore kitail la *jan* atail imwintiti kan, pwe a kalanan *nan* pan potopot eta,
- ²⁵ Me kotin kamana me maur akan karoj, pwe a kalanan pan potopot eta,
- ²⁶ Danke *on* Kot en nanlan, pwe a kalanan pan potopot eta.
- 137** KIT momoder ni kailan pilap en Papel akan o *janejan*, ni at tamanda Jion.
- ² Kit *lanadar* at arp akan nin tuka kan, me mi waja o,
- ³ Pwe me jali kit edi inda, jen kaul, o jen pereperen ni at mamaiei: Komail wi*ai on* kit kaul apot duen Jion.
- ⁴ Iaduen at pan kak wiada kaul *on* Ieowa nan jap en men wai?
- ⁵ Ma i pan monoke uk ala Ierujalem, pa i pali maun ap pil pan monokinokla.
- ⁶ Lo i pan paj *on* pan *natanat* ai, ma i jolar pan taman uk adar, ma i jolar pan peren kida Ierujalem mon meakaroj.
- ⁷ Main Ieowa, kom kotin tamanda en men Edom ar lokolokaia ni ran apwal en Ierujalem: Kawela, kawela lao lel *on* nan pwe!

⁸ Toun Papel, morjued koe, re meid pai, me pan wi*ai on* uk duen me koe wiadar!

⁹ Meid pai ir, me pan koledi noum jeri pwelel o kajuk *pajan* nin takai!

138 I KAPINA komui *jan* nan *monion* i, i pan kakaule kin komui mon dikedik en ani kan.

² I pan kakaudok inen *won* japwilim omui im en kaudok jarau*i*, o *kapina* mar omui, pweki omui kalanan o melel, pwe kom kotin *kalinanada* mar omui *jan* meakaroj ki omui majan.

³ Ni ai likwir *won* komui, komui ap kotin *mani* ia, o kom kamanada *monion* i melel.

⁴ Main Ieowa, nanmarki en *jappa* karoj pan *kapina* komui, ni ar pan *ron* majan en *jilan* ir,

⁵ O re pan kauleki al en Ieowa kan, pwe *linan* en Ieowa meid laud.

⁶ Pwe Ieowa me lapalap ap kotin ireron me tikitik kan, o a kotin *mani* me ak-lapalap, *jan* ni waja doo.

⁷ Ni ai weweid nan kamajak melel, kom kin kotin kolekol *on* ia maur i, o kom kin kapa *won* lim omui pan makar en ai imwintiti kan, o kom jauaja ia da ki lim omui maun.

⁸ Ieowa pan kotin wiawia ia. Main Ieowa, omui kalanan me pan potopot eta; Kom der kotin m*uei jan* dodok en lim omui kan.

139 MAIN, Ieowa, kom kotin *kadiarokada* lol i, ap kotin *mani* ia.

² Kom pil kotin *mani* ma i momod de uda, ap kotin *mani* ai lamelam ni ar kotin doo *jan* ia.

³ Ir me kotin kupura ia ni ai potopoto jili, o ni ai wonon, ap kotin *mani* ai tiak kan karoj.

⁴ Melel Main Ieowa, jota ai poto *jan* ni lo i, me kom jota kotin *mani*.

- ⁵ Kom kin kotin ieian ia waja karoj, o kom kin kapado lim omui po i.
- ⁶ Mepukat meid kapuriamui *on* ia, meid apwal, i jota kak dedeki.
- ⁷ Ia waja, i pan kak ko *jan mon nen* ar ia? O ia waja, i pan kak piti *jan jilan* ar ia?
- ⁸ Ma i piridala nanlan, kom kotikot waja o, o ma i onop *on* wendi nan wajan mela, kom pil kotikot ia.
- ⁹ Ma i ale pan pir en umpul en katipin, ap mimieta ni kailan madau,
- ¹⁰ Lim ar pil pan kare ia waja o, o lim ar maun pan kolekol ia.
- ¹¹ Ma i pan inda: Rotorot en kadupwal ia di, pon ap pil pan marainla imp ai.
- ¹² Pwe rotorot jo kin rotorot mo omui, o pon kin marain dueta nin ran, rotorot kin dueta marain.
- ¹³ Pwe kom me kotin wiadar mudilik i, o kom kotin wia ia da nan kaped en in ai.
- ¹⁴ I danke komui, duen kapuriamui en ai wiaui ia da, meid kapuriamui japwilim ar dodok kan, *nen* i pil dedeki melel mepukat.
- ¹⁵ Kokon ai kan me janjal *on* komui ni ai wiauiier waja rir, ni ai wiauiier waja lol en jappa.
- ¹⁶ *Jilan* ir mani ia ni ai jaikenta wiauiier, o ran karoj me kokodo, ap jaikenta mia, me kiledier nan japwilim omui puk o.
- ¹⁷ *Main* Kot, meid kajampwal *on* ia duen meakan karoj, me komui kin kupukupura!
- ¹⁸ Ma i pan wadok ir, i jota pan kak *on*, pwe re me toto *jan pik* en oror, ni ai pirida, i kin mimieta re omui.
- ¹⁹ O *Main* Kot, kom jota men kamela me doo *jan* Kot akan; o me kin *inon ion* nta, en mui *jan* ia!
- ²⁰ Pwe re kin lokaia jued duen komui, o japwilim omui imwintiti kan kin kanudi ni jokarepa.
- ²¹ I kin kailonki, *Main* Ieowa, me kin kailonki komui, o i juedeki ar palian komui.
- ²² I kin kailon kin ir melel, re wialar ai imwintiti.
- ²³ *Main* Kot, kom kotin kajau ia, o mani duen *monion* i, kotin rapaki duen me i kin lamelame.
- ²⁴ O kom kotin majani, ma i mi pon al jued, o kotin kalua ia pon al joutuk.
- 140** *MAIN* Ieowa kom kotin dore ia la *jan* aramaj jued akan; pera *jan* ia aramaj morjued akan.
- ² Me lamelame jued nan *monion* arail, o kareda pei nin ran karoj.
- ³ Irail kin ada lo arail dueta jerpent; poijen en jerpent mi pan lo arail. Jela.
- ⁴ Pera wei *jan* ia pa en me doo *jan* Kot akan, o aramaj morjued akan, me kin madamadaua duen ar pan kawe ia la.
- ⁵ Me aklapalap akan kin rir injare ia, o uk pot, me re wiai *on* ia liman al o; o *jon*, en men kol ia di, me re wiadar. Jela.
- ⁶ A *nai* indan Ieowa: Komui ai Kot; kom kotin ereki ai *nidinid*, *Main* Ieowa!
- ⁷ Ieowa Kaun, iei jauaj pa i kelail; ni anjau en pei komui peraer *mon* ai.
- ⁸ *Main* Ieowa, kom der kotin muiid *on* me doo *jan* Kot akan ar *inon*; o der kotin kapwaiada injen ar, pwe re de aklapalapala. Jela.
- ⁹ Me jued kot, me ai imwintiti kaonopadan ia en jupal won pein irail.
- ¹⁰ Kijiniaia en moredi *on* po 'rail; A en kotin kaje irail di nan kijiniaia, nan lapake, pwe ren jolar pitila.
- ¹¹ Me lo a jued, ender pwaida nan jap o, ol morjued, me jued en pakipaki i, lao a pan pupedi.
- ¹² I aja, me Ieowa pan kotin apapwali me luet akan, o jauaj *pun* en me jamama kan.

¹³ Melel, me pun kan pan kapina mar omui, me melel akan pan mimieta mon jilan ar.

141 MAIN Ieowa, i kin likwir won komui, kom kotin madan don ia; kom kotin ereki nil ai, ni ai pan likwir won komui.

² Kom kotin kajampwaleki ai kapakap dueta mairon ijij; o pokadan pa i kat dueta mairon eu ni jautik.

³ Main Ieowa, kom kotin jinjila au ai, o pera kil en au ai.

⁴ O der kotin kainon on me jued kot monion i, pwe i ender ian me doo jan Kot akan wiada me jued, o i ender ian ir kankan, me re kin iauki.

⁵ Me pun amen en kame ia ni a kadek, o kapun ia, pwe iei me pan mau on ia dueta le on mon ai, mepukat i jota pan kan, o i kin kapakap anjau karoj, pwe ren der wiai on ia me jued.

⁶ Kalua parail en pijikendi jan pon paip; irail ap pan duki on ai padak o aja, me ir me mau.

⁷ Duen amen pan wera pajan jap, iduen ti 't akan, me lokidokila ni kailan wajan mela.

⁸ Ari jo, maj ai kin ariri komui, Main ai Kot, i liki komui, kom der kotin kajapokela maur i.

⁹ Pera wei jan ia injar, me re kaonop on ia, o jon en men kol ia di ren me morjued akan.

¹⁰ Me doo jan Kot akan en pein lodi on arail injar, a nai en dauli.

142 I LIKWIRKI nil laud on Ieowa. Ki nil ai i kin nidinideki on Ieowa.

² I kin kajanjale on i ai apwal akan, o i padaki on i katoutou pa i kan.

³ Nen i lao luetala, kom ap pan kotin apawali. Irail rir wiai on ia injar eu li-man al, me i kin weid ia.

⁴ I kilan ni pali maun i, ari jota, me men jauaja ia; i jota kak pitila, pwe jota me kin idok ia.

⁵ Main Ieowa, i likwir won komui, o po-toan: Komui me ai paip, o pwaij ai nan jap en me maur akan.

⁶ Kom kotin mani ai weriwer, pwe nai meid luet; dore ia la jan me kin pakipaki ia; pwe nai jota itar on ir.

⁷ Kalua jan nen i nan imaten, pwe i en kapina mar omui. Me pun kan pan pokon don ia, ma kom pan kotin jauaja ia.

143 MAIN Ieowa, kom kotin ereki ai kapakap, o karon ar en mani ai nidinid; mani ia ni ar melel o ar pun.

² Kom der kotin kadeikada japwilim omui ladu, pwe mo 'mui jota me maur men me pun.

³ Pwe imwintiti kin majamajan ia, o kin tiakedi maur i; a kin kaje ia di waja rotorot dueta ir me melar maj o.

⁴ Nen i kin luetala, o monion i ponla.

⁵ I kin tamanda anjau maj akan, o madamadaua duen ar wiawia kan; i kin lamelame duen dodok en lim omui kan.

⁶ I kin kapa won komui pa i kat, duen jap madekon eu, me kin inon ion katau, iduen nen i kin inon ion ir. Jela.

⁷ Main Ieowa, kom kotin mani ia madan, nen i kin dupokala. Kom der kotin karirala jilan omui jan mo i, pwe i ender dueta ir, me pan lokidokila.

⁸ Nin joran omui kалан en pwara don ia, pwe i kin liki komui; kom kotin kajale on ia al, me i en weid ia, pwe nen i kin auiaui komui.

⁹ Main Ieowa, kom kotin dore ia la jan ai imwintiti kan, i kin kaporoporeki komui.

¹⁰ Padaki on ia, pwe i en dodok duen kupur omui; pwe komui ai Kot; nen omui mau en kotin kalua ia pon al pun;

¹¹ Main Ieowa, kom kotin kamau ia da pweki mar omui; kalua ia jan nan waja apwal ni omui pun.

¹²O kotin kawela ai imwintiti kan, pweki omui kalanan; o kotin kamela karoj me kin katoutoui nen i, pwe nai japwilim omui ladu.

144 KAPIN on Ieowa ai paip, me kin padaki on pa i kat pei, o jondin pa i kat mauin.

²Komui ai mak, o ai kel, o ai imaten ileile, o ai jaundor, o pere pa i, i me i kin liki, me kin kaloedi on ia nai aramaj akan.

³Dakot aramaj o, pwe komui kin kotin kupukupura i, de nain aramaj, pwe komui kin kotin apapwali i?

⁴Aramaj amen dueta jota meakot, a anjau kin tanwei dueta mota.

⁵Main Ieowa, kotikidi japwilim ar lan akan o kotidi don kit, kotin jair nana kan, pwe adiniai en kujuda.

⁶O kotin kadarado liol, pwen kamueit ir pajan, kajiki wei japwilim ar kananan kajik kan, pwen kamajak ir wei.

⁷Kapawei lim ar akan jan ni mol omui waja ileile o dore ia la, o kotin kamaur ia da jan nan pil kalaimun o jan nan pa en nain men wai,

⁸Me au arail kin lokaia likam o ar wiawia kan me japun.

⁹Main Kot, i pan kaule kin komui kaul kap pot, i pan kajanki on komui arp, pjalter me jal eijok.

¹⁰Komui me kotiki on nanmarki kan, ren poedi, o dorela japwilim omui ladu Dawid jan ni kodlaj en me jued.

¹¹Re pil kotin dore ia la jan nan pa en nain men wai, me au arail kin lokaia likam o ar wiawia kan me japun.

¹²Pwe nait putak kan en kakairida dueta tuka mau kan, o nait jeripein dueta maj en did en nan kaim en im linan eu.

¹³Pwe at pera en nak en dir en kijin mana, en itar on kikiwei jon karoj, o at jip akan en kaparapar mau, wiala kid o nen pon at moj o;

¹⁴O at kau ol en kak on dodok toto, pwe jota me jued kot de men kuli, de janejan en wiaui nan al at akan.

¹⁵Meid pai wei eu, me kin due met! Meid pai wei eu, me Ieowa arail Kot!

145 I PAN kapina komui, ai Kot o Nanmarki, o kapina mar omui anjau karoj kokolata.

²I pan kapina komui ni ran akan karoj, o kapina mar omui anjau kan karoj kokolata.

³Ieowa meid lapalap, o kapinapan, o jota me kak dedeki duen a lapalap.

⁴Jeri en jeri kan pan kapina omui dodok kan, o kajokajoi duen omui manaman.

⁵I pan kajokajoia duen linan en omui kapwat, o i pan kauleki duen omui manaman akan.

⁶O re pan kajokajoia duen manaman en omui dodok kan, o pan kapakaparok duen omui lapalap.

⁷Irail pan kajokajoia duen omui kalanan lapalap, o pereperen o kapina duen omui pun.

⁸Ieowa me dir en mak o kapunlol, kanonama o limpok.

⁹Ieowa me kalanan on karoj o a kapunlol on a wiawia kan karoj.

¹⁰Japwilim omui wiawia kan en kapina komui. Main Ieowa, o japwilim omui lelapok kan en kapina komui.

¹¹O ren kajokajoia duen linan en wei omui, o ren kapakaparokki duen omui manaman.

¹²Pwe aramaj akan en dedeki duen omui manaman o linan on wei omui.

¹³Wei omui wei joutuk eu, o omui kakaun pan duedueta kokolata.

¹⁴Ieowa kin kotin kolekol karoj, me pan pupedi, o kainjen maula karoj, me mamauk.

¹⁵Por en maj karoj kajikajik komui, o kom kotiki on ir kan ar kijin mana ni ar anjau.

¹⁶ Kom kotiki pajan lim omui o kadirela karoj, me memaur, duen kupur omui.

¹⁷ Ieowa me *pun* ni al a karoj o jaraui ni a wiawia kan karoj.

¹⁸ Ieowa kotikot ren karoj, me likwir *on* i, karoj, me likwir melel.

¹⁹ A kotin wiai *on*, me majak i duen ar inon. A kotin *mani* ar *nidinid*, ap kotin jauaja ir.

²⁰ Ieowa kin kotin jinjila karoj, me pok *on* i, a pan kamela me doo *jan* Kot akan karoj.

²¹ Au ai pan *kapina* Ieowa, o uduk karoj *kapina* mar a jaraui anjau kan karoj kokolata.

146 *NEN* i *kapina* Ieowa!

² I pan *kapina* Ieowa arain ai maur, i pan kauleki *pjalm* akan *on* ai Kot arain maur i.

³ Der kaporoporeki jaupeidi kan, pwe irail aramaj o jota kak jauaja.

⁴ Pwe *nen* en aramaj udan a pan kokola, o a pan pur *on* wiala pwel, i ran ota a jolar kak madamadaua meakot.

⁵ Meid pai me jauaj parail Kot en Iakop, me kin kaporoporeki Ieowa a Kot,

⁶ Me kotin kapikadar *lan* o jappa, o madau, o audepa rail karoj, me kin melel potopot eta,

⁷ Me kotin jauaja *pun* en me lodi *on* kalokolok mal, me kamana me men manadar. Ieowa kin kotin lapwada me jalidi kan.

⁸ Ieowa kin kotin kapad pajan maj en me majkun akan. Ieowa kin kotin kainjenemaula me mauk; Ieowa kin kotin pok *on* me *pun* kan.

⁹ Ieowa kin kotin jinjila men wai kan, o jauaja me japoupou o li odi kan, ap kotin kawela al en me doo *jan* Kot akan.

¹⁰ Ieowaiei Nanmarki joutuk, om Kot Jion kokolata. Aleluia!

147 *KAPINA* Ieowa! Pwe meid kajampwal, en *kapina* atail Kot;

pwe mak eta en kauleki kaul en *kapin*.

² Ieowa kin kotin kauada Ierujalem, o a kin kapokon pena me jalonala ren men Ijrael.

³ A kotin kamauiuala me lol olar akan, o kotin kitim pena ar olar akan.

⁴ A kin kotin wadok pena uju kan, o kin kida ad arail karoj.

⁵ Atail Kaun me lapalap o meid manaman, o jota me kak dedeki duen a erpit.

⁶ Ieowa kin kotin kamanada me luet akan, ap jikendi me doo *jan* Kot akan nan pwel.

⁷ Komail kakaul *on* Ieowa, en wia pwin pajan o danke o *kapina* atail Kot ian arp,

⁸ Me kin kotin pena kila *lan* tapok kan, o kotin kamoredi katau *on* jappa; me kotin kawojada rä pon dol akan,

⁹ Me kin kotiki *on* man akan kan ar, rape pulepul akan, me kin likwir *on* i.

¹⁰ A jota kin kotin kupura kelail en oj o, de nä en ol amen.

¹¹ Ieowa kin kotin kupura, me majak i, me kin kaporoporeki a kalanan.

¹² Ierujalem, *kapina* Ieowa! Jion, *kapina* om Kot!

¹³ Pwe i me kin kotin katenetenedi jal mata en om wanim akan, o kotin kapaiaada noum jeri ko, me mimi lole.

¹⁴ A kin kotiki *on* irair en jap om muei mau, o kin kotin kamana kin uk korn kajampwalia.

¹⁵ A kin kotin kadardi *on* jappa a majan akan, a kujoned kin lolok jili madan.

¹⁶ A kin kotikidi jno dueta koten o kamoredi poik dueta paj.

¹⁷ A kin kotin kajedi akel; ij me kak injenemau ni a kapou?

¹⁸ A kin majani, ap pan pei pajan, a kin kotin kadar wei *an*, ap kin pwilewei.

¹⁹ A kotin kajanjale *on* Iakop a majan o *on* Ijrael a kujoned o *pun*.

²⁰ A jota kin kotin wia due *on* eu wei, i me re jota kin aja ki a *pun*. Aleluia!

148 KOMAIL kapina Ieowa nanlan, kapina i nan waja ileile!

² Komail japwilim a tounlan, karoj kapina i, komail japwilim a men en kadar karoj, kapina i!

³ Koma katipin o jaunipon, kapina i, o komail uju piripir karoj, kapina i!

⁴ Komail lan pokon, o pil komail pil akan pon ira pan lan, kapina i!

⁵ Irail en kapina mar en Ieowa, pwe a me kotin panok, ap miala.

⁶ Ap kotiki *on* ir, ren mimieta kokolata, o kotiki *on* ir kujoned eu, me re jota pan kawela.

⁷ Toun jappa, kapina Ieowa, walroj o man akan karoj, o pil en madau kan karoj.

⁸ O kijinia, o akel, o jno, o tokoi, o melimel, me kin kaloki jili a kujoned akan,

⁹ Komail nana o dol akan karoj, tuka me wa mau o jeder karoj;

¹⁰ Man laualo o mand akan karoj, man korop o manpir akan,

¹¹ Komail nanmarki en jappa o wei kan karoj, jaupeidi o jaunkadeik kan,

¹² Manakap o peinekap, me ma o jeri kan,

¹³ Irail karoj en kapina mar en Ieowa; pwe i eta mar, me lapalap, a manaman mi pon *anin* jappa o lan.

¹⁴ A kotin jauaja oj en japwilim a kan. Japwilim a lelapok kan en kapina i, kadaudok en Ijrael, iei wei, me kin upa i. Aleluia!

149 KAULEKI kaul kap pot *on* Ieowa; pokon jarau i en kapina i.

² Ijrael en peren kida i, me kotin wia irail da; jeri en Jion en peren kida arail Nanmarki.

³ Ren kapina mar a ni pwin en pokol; ren wia aip o arp.

⁴ Pwe Ieowa kotin peren kida japwilim a aramaj akan; a kotin kapwate kin me luet akan linan.

⁵ Lelapok kan en pereperen o kapina, o *nijinij* pon ki arail akan.

⁶ Au arail en kapina Kot, o kodlaj kon en mi nan pa arail.

⁷ Pwe ren depuk *on* men liki kan, o kaloke wei kan,

⁸ Pwen jalie kidi arail nanmarki kan jal, o me kajampwal re 'rail ki jal mata,

⁹ Pwe ren kapwaiada kalokolok, me kileledi *on* irail er maj o. Iduen wau en japwilim a lelapok kan. Aleluia!

150 KAPINA Kot nan japwilim a tanpaj jarau i; kapina i duen a manaman akan.

² Kapina i duen a wiawia kan; kapina i ni a linan lapalap!

³ Kapina i ki trompete; kapina i ki arp o laute!

⁴ Kapina i ki aip o pwin en pokol; kapina i ki jal en kajan o pilote.

⁵ Kapina i ki jimpel; kapina i ki jimpel kajele!

⁶ Karoj, me kin memaur, en kapina Ieowa! Aleluia!

MA N EN PA EN WANPORON

MATÄUJ.

1 PUK en di kan, me Iejuj Krijtuj, me japwilim en Dawid, me japwilim en Apraam, tapi *jan* ia. ² Apraam me wiadar Ijaak, a Ijaak me wiadar Iakop, a Iakop me wiadar Iuda o ri a ol akan; ³ A Iuda me wiadar Parej i Jara ren Tamar; a Parej me wiadar Ejrom, a Ejrom me wiadar Aram; ⁴ A Aram me wiadar Aminadap, a Aminadap me wiadar Naajon, a Naajon me wiadar Jalmon; ⁵ A Jalmon me wiadar Poaj ren Raap, a Poaj me wiadar Oped ren Rud, a Oped me wiadar Ieje; ⁶ A Ieje me wiadar nanmarki Dawid, a Dawid me wiadar Jalomo ren li odi en Uriaj; ⁷ A Jalomo me wiadar Reapeam, a Reapeam me wiadar Apia, a Apia me wiadar Aja; ⁸ A Aja me wiadar Iojapat, a Iojapat me wiadar Ioram, a Ioram me wiadar Ujia; ⁹ A Ujia me wiadar Iotam, a lotam me wiadar Aaj, a Aaj me wiadar Ijkia; ¹⁰ A Ijkia me wiadar Manaje, a Manaje me wiadar Amon, a Amon me wiadar Iojia; ¹¹ A Iojia me wiadar Iekonia o ri a ol akan ni anjaun arail jalilan Pabilon. ¹² Murin arail jalidi nan Pabilon Iekonia me wiadar Jealtiel, a Jealtiel me wiadar Jerupapel; ¹³ A Jerupapel me wiadar Apiud, a Apiud me wiadar Eliakim, a Eliakim me wiadar Ajor; ¹⁴ A Ajor me wiadar Jadok, a Jadok me wiadar Akim, a Akim me wiadar Eliud; ¹⁵ A Eliud me wiadar Eliajer, a Eliajer me wiadar Matan, a Matan me wiadar Iakop; ¹⁶ A Iakop me wiadar Iojep, me likondeki Maria, me kaipwiedi Iejuj, me maraneki Krijtuj. ¹⁷ Di karoj *jan* ren Apraam lei Dawid me eijokpaieu; a *jan* Dawid lei arail jalidi nan Pabilon di eijokpaieu; a *jan* arail jalidi nan Pabilon lei Krijtuj di eijokpaieu. ¹⁸ Nan iet duen Krijtuj a kotin ipwidier: Ni anjau

me in a Maria kijin nin *on* Iojep, a di-arokadar, me a lijeanekier Nen jarau mon ara tu pena. ¹⁹ A a warok Iojep ol *pun* amen, ap jota men kanamenokala i, ap kupukupura, en rir muei *jan* i. ²⁰ A ni a kotin madamadaue duen mepukat, kilan, tounlan en Kaun o pwaro *don* i ni a aliman majani: Iojep nain Dawid koe, der majak, en ale om warok Maria, pwe Nen jarau me a lijean kidar. ²¹ A pan kaipwiedi jeri ol amen, me koe pan ki *on* mar a Iejuj, pwe a pan dorela japwilim a aramaj akan *jan* nin dip arail. ²² Mepukat karoj wiauiet, pwen pwaida me lokido *jan* Kaun ren jaukop o, me majani: ²³ Kilan jeripein makelekel o pan lijeanda, ap kaipwiedi jeri ol amen, irail ari pan ki *on* mar a Imanuel; iet wewe: Kot me kotin ieian kitail. ²⁴ Iojep lao pirida *jan* a jaimok, ap kapwaiadar, me tounlan en Kaun o kotin kakalik *on* i o apapwali a likond. ²⁵ A ap jota pweidi re a, lao a kaipwiedier japwilim a mejeni ol, ap kotiki *on* mar a Iejuj.

2 A IEJUUJ lao ipwidier Petleem nan Iudäa ni muein nanmarki Erodej, kilan ol lolekon kai ap pwarado *jan* ni maj en Ian ko *don* Ierujalem, kalelapok: ² Ia Nanmarki en Juj akan, me apton ipwidier, kotikot ia? Pwe je kilaner a uju ni jap en maj en *lan* ap pwarado, pwen *poni* i. ³ A nanmarki Erodej lao ronadar mepukat, ap landar o toun Ierujalem karoj, ⁴ Ap kupokon pena jamero lapalap karoj o jounkawewe en aramaj akan kainoma re 'rail, wasa Krijtuj pan ipwidi ia. ⁵ Irail ari potoan *on* i: Nan Petleem en Iudäa; pwe iduen a intinidi ren jaukop o: ⁶ A koe Petleem, jap en Iuda, kaidin me tikitik nan *pun* en jaupeidi en Iuda kan; pwe Kaun amen pan tapi *jan* uk, me pan kaunda nai aramaj en Ijrael akan. ⁷ Erodej ap kawai pena ol lolekon kan, kalelapok mau re 'rail anjau o, me uju o pwarado. ⁸ I ari porone ir alan Petleem majani: Komail kowe

raparapaki mau jeri o; a komail lao di-
 aradar, en kaireki don ia, pwe i en pil
 kola poni i. ⁹ Irail lao roner nanmarki o
 ap koieila. A kilan uju o, me irail kilaner
 nan jap en maj en lan, ti on mo 'rail, a
 lao udi on waja o, me jeri pwelel kotikot
 ia. ¹⁰ Irail lao kilaner uju o, re ap peren
 kida kaulapia. ¹¹ Irail lao pedelon on
 nan im o, re ap majanier jeri pwelel o in
 a Maria, re ap kaipokedi o poni i, o kap-
 wardar arail kapwa kan, ap maironki on
 i kold, o men pomau, o mire. ¹² Kot ap
 kotin panoki on irail ni arail auramen,
 en der purelan Erodej, re ap weidwei ni
 apot al purelan jap arail. ¹³ Irail lao ja-
 malar, kilan tounlan en Kaun amen ap
 pwara don ren Iojep ni a aliman majani:
 Paurida, ale jeri pwelel en o in a tanwei
 lan Äkipten o kaukaujon waja o, I lao
 kaire kin uk, pwe Erodej pan rapaki jeri
 pwelel o pwen kamatala. ¹⁴ I ari kipada,
 aleer jeri pwelel o in a ni pon, kotilan
 Äkipten; ¹⁵ O kaukaujon ia, lao en Erodej
 a matala, pwen pwaida, me lokido jan
 Kaun o, ren jaukop o me majani: Jan nan
 Äkipten me I ekeredo nai ol o. ¹⁶ Erodej
 lao manier, me a jarokidier ol lolekon
 kan, ap onion kidar kaulap o poronelan,
 kamela jeri ol karoj, me mi Petleem o
 nan jap jalon karoj, me jaunpar riau o
 tikitik jan, duen anjau me a kalelapok
 mau ren me lolekon kan. ¹⁷ I dokan a
 pwaidar me lokido ren jaukop Ieremia
 me majani: ¹⁸ Nil eu wiauiet nan Rama,
 janejan o maiei laud; Rael janejanki na
 jeri kan, a kan injenemaula, pwe irail
 joer mia. ¹⁹ A Erodej lao matalar, kilan
 tounlan en Kaun amen ap pwara don ren
 Iojep nan Äkipten ni a aliman, ²⁰ Majani:
 Paurida ale jeri pwelel en o in a, ko won
 nan jap en Ijrael, pwe irail melar, me ra-
 paki, pwen kamela jeri pwelel o. ²¹ I ari
 kipadar, ale jeri pwelel o in a, pure don
 jap en Ijrael. ²² A lao mani, me Arkelauj
 kaunda Iudäa wiliandi jam a Erodej, ap
 lan kotilan waja o. Kot ap kotin panoki

on i ni a aliman, ap kotilan jap en Kaliläa
 kai. ²³ O kotido kotikot nan kanim eu
 me adaneki Najaret, pwen pwaida, me
 lokido ren jaukop akan: A pan maraneki
 men Najaret.

3 A NI ran pukat Ioanej jaunpap-
 taij pwarado, padapadak nan jap
 en Iudäa, ² Majani: Komail kalula, pwe
 wein nanlan korendor. ³ Pwe iei i, me
 jaukop Iejaia katitiki, majani: Nil en
 jaunkair amen nan jap tan: Komail
 kaonopada al en Kaun o, kainenela al a!
⁴ A i Ioanej me a likau wun en kamel
 o a pirapireki kil in man, a jak a man-
 jiek o oni en nan wel. ⁵ Toun Ierujalem,
 o toun Iudäa, o toun jap akan liman Ior-
 dan ap koieila re a; ⁶ O irail paptaijela
 re a nan Iordan, ni ar weokada dip arail
 akan. ⁷ A lao majanier Parijär o Jaju-
 jar me toto ko don a paptaij, ap ma-
 jani on irail: Dakot wan oter komail! Ij
 me padaki on komailer, en piti jan ni
 kamekam me kokodo? ⁸ Ari, komail kap-
 warda wan kalula mau! ⁹ A komail depa
 lamelame, me komail pan indan pein ko-
 mail: Nan Apraam jam atail. Pwe i indai
 on komail, me Kot kotin kak on wiaki on
 Apraam na jeri kai takai pukat. ¹⁰ Jile o
 mier ni tapin tuka kan; a tuka karoj me
 jo wa mau, pan paledi o lokidokila nani
 iai. ¹¹ Melel, i paptaij kin komail pil on
 kalula, a me kotido muri, nan me laude
 jan ia, nai jowar on, en wa japwilim a jut;
 i me pan paptaij kin komail Nen jarau i o
 kijiniai. ¹² Japwilim a tanir mi ni lim a;
 a pan kotin koko melel japwilim a pera,
 ap nekid pena japwilim a wan korn nan
 im en nak, a dip akan a pan kotin karon
 kila kijiniai joutuk. ¹³ Iejuj ap kotido jan
 Kaliläa, koti don Iordan ren Ioanej, pwen
 paptaijela re a. ¹⁴ A Ioanej kotin kan, ap
 potoan on: Mak eta i en paptaijela re
 ir, a iaduen ir me kotido re i? ¹⁵ A Iejuj
 kotin japen majani on i: Wiada maj, pwe
 me kon on kita, en kapwuiada pun kan
 karoj; a ap duki on i. ¹⁶ Iejuj lao paptai-

jelar, ap kotin madanada jan nan pil o. A kilan, nanlan ap ritidan i, i ari kotin majani Nen en Kot kotidido ni mom en muroi men a kaipokedi po a. ¹⁷ O kilan, nil eu jan nanlan majani: Iet nai ol kompok, me I kin polaule kida!

4 IEJUIJ ap kotin kakaluadala ren Nen nan jap tan, pwen jonejon ren tewil. ² A lao kotin kaijejar ran panaul o pon panaul ap men jak. ³ Men kajonejon ap pwaro don i indada: Ma komui Japwilim en Kot, en majani, takai pukat en wiala prot. ⁴ A kotin japen majani: A intinidier: Kaidin prot eta, me aramaj kin memau-reki, pwe majan akan karoj, me kin pwili jan nin jilan in Kot. ⁵ Tewil ap kalualan i nan kanim jaraui o kauada i pon konkon en kaudok, ⁶ Indan i: Ma komui Japwilim en Kot, kajedi pein komui, pwe a intinidier: A pan kajilaki japwilim a tounlan kan komui, o irail pan wa komui ni lim ar akan, pwe aluwilu omui ede dipikelekel ni takai eu. ⁷ Iejuj kotin majani on i: A pil intinidier: Koe der kajonejon Kot om Kaun. ⁸ Tewil ap pil kaluadalan i pon nana ileile kausalapia eu o kajale on i wein jappa karoj o a linan, ⁹ Indan i: Mepukat karoj i pan ki on komui, ma komui men poridi o poni on ia. ¹⁰ Iejuj ap kotin majani on i: Ko jan ia Jatan, pwe a intinidier: Koe en poni on Kot om Kaun, i eta koe en papa. ¹¹ Tewil ap mui jan i, a kilan, tounlan kan ap pwarado papa on i. ¹² A lao manier, me Ioanej jalidier, ap kotilan Kaliläa, ¹³ O a kotin mui jan Najaret, kotido kaukajonla Kapernaum, me mi ni kailan jed impan jap Jepulon o Naptalim; ¹⁴ Pwen pwaida, me lokido ren jaukop Iejaja me majani: ¹⁵ Jap Jepulon o jap Naptalim, me jal on jed, palilan Iordan, o Kaliläa en men liki kan, ¹⁶ Aramaj akan, me momod nan rotorot, kilaner marain lapalap eu, o irail me momod nan jap en mot en mela, marain eu dakar irail adar. ¹⁷ I dokan Iejuj kotin tapiadar padapadak o

mamajani: Kalula, pwe wein nanlan korendor. ¹⁸ A lao kotikot jili pon oror en lein Kaliläa, ap majanier pirien eu, Jimon, me adaneki Petruj, o ri a Andreaj, me kadukaduedi ara uk nan jed, pwe ira me jaujed. ¹⁹ A ap kotin majani on ira: Idauen ia do, I pan wia kin koma jaujed en aramaj! ²⁰ Ira madan mui jan uk akan o idauenla i. ²¹ A ni a kotila jan waja o, ap pil majani eu pirien, Iakopuj, nain Jepedäuj o ri a Ioanej, me mi nin jop ren jam ara Jepedäuj, wonewone ara uk akan. I ari kotin molipe ira do. ²² Ira madan mui jan jop o jam ara ap idauenla i. ²³ Iejuj ari kotin kakan jili nan Kaliläa kaukawewe nan arail jinakoke kan o padapadak ronamau en wei, o kotin kakelada jon en jomau o luet akan karoj nan pun en aramaj akan. ²⁴ I ari indant jili nan Jirien pon. O irail wa don i me jomau kan karoj, me aneki jon en jomau o wairok kai, o me tewil ti poa kan, o me pwepwe kan, o me rerer akan, i ari kotin kakela ir ada. ²⁵ Pokon kalaimun me idauenla i jan Kaliläa o Dekapolij, o Ierujalem, o Iudäa, o jan palilan Iordan.

5 A LAO majani pokon o, ap kotida pon dol eu; a lao kaipokedi, japwilim a tounpadak kan ap kai don i. ² I ari kotin dauaja pajan jilan i kawewe on irail majani: ³ Meid pai, me jamama ni nen ir, pwe nairail wein nanlan. ⁴ Meid pai, me mauk, pwe re pan kamaitala. ⁵ Meid pai, me opampap, pwe re pan jojoki jappa. ⁶ Meid pai, me kin men mana o men nim me pun, pwe re pan medila. ⁷ Meid pai, me kadek, pwe re pan diar kadek. ⁸ Meid pai, me nan monion arail makelekel, pwe re pan ariri Kot. ⁹ Meid pai, me kin tom pena, pwe re pan adaneki jeri en Kot. ¹⁰ Meid pai, me kamekameki pun, pwe nairail wein nanlan. ¹¹ Komail meid pai, ma irail lalaue o paki komail o palian komail ni arail lokaia jued o likam pweki nai. ¹² Komail injenemau o perenda kausalap;

pweki katine pamail me lapalap nanlan. Pwe iduen irail paki jaukop oko, me mo 'mail. ¹³Jol pan jappa komail. A ma jol jara *jan*, da me a pan joleki? Nan a pan me mal kot, men lokidokila, o aramaj en tiak pajan. ¹⁴Marain pan jappa komail, Kanim eu, me mi pon dol eu, jota kak rirla. ¹⁵Aramaj pil jota kin ijikeda lamp eu, ap ki *on* pan kajak, pwe pon deu a, o a kin kamaraini toun im karoj. ¹⁶Iduen omail marain en janjal mon aramaj, pwe irail en udial omail wiawia man kan, ap kapikapina Jam omail, me kotiluit nanlan. ¹⁷Eder kikion me I kodon, tiakedi kapun de jaukop akan. I jota kodon tiakedi, a pwen kapwaiada. ¹⁸Pwe melel, I indai *on* komail, lao *lan* o jappa pan poula, jota iota eu de kijin muai en kapun eu pan lokidokila, lao karoj pan pwaida. ¹⁹Ari, meamen me tiakedi eu kijin kujoned tikitik pukat, ap pil padaki *on* aramaj, ren tiakedi, nan a pan tikitik nan wein nanlan. A meamen, me oke o padaki *on* aramaj, ren oke, i me pan lapalap nan wein nanlan. ²⁰Pwe I indai *on* komail, ma omail pun jo man *jan* pun en jaunkawewe o Parijär, akan, komail jota pan kak pedelon *on* nan wein nanlan. ²¹Komail ronadar, me a loki, *on* men kaua: Koe der kamela aramaj! A me pan kamela aramaj, pan *panalan* kadeik o. ²²A I indai *on* komail, meamen makarada mal pan ri a ol, pan *panalan* kadeik. A me pan *indan* ri a ol: Raka, pan *panalan* kapun. A me pan *inda*: Koe me pweipwei, pan lokidokila nan le en pweleko. ²³Ari, ma koe wa don pei jaraui om mairon, ap tamanda waja o, me ri om ol injenjued pa om. ²⁴Pwilikidi maj om mairon impan pei jaraui, ap kola kadeke ri om ol, ap kodo kapwaiada om mairon. ²⁵Madan materoki *on* me palian *on* uk ni om *ian* i pon al o, pwe me palian *on* uk ender *panalan* uk ren jaunkapun, a jaunkapun *panalan* uk ren papa o, o koe pan lokidokila nan imaten.

²⁶Melel I indai *on* uk, koe jota pan ko *jan* waja o, koe lao kapunala lua karoj. ²⁷Komail ronadar, me a lokido: Koe der kamal! ²⁸A I indai *on* komail, meamen *ninar* li amen, pwen norok, nan a kamal *on* i nan *monion* i. ²⁹O ma pali maun en maj om kamakar uk, waikada *jan* o kaje *jan* uk, pwe a mau *on* uk, kijan war om en ola, *jan* war om pon en lokidokila nan pweleko. ³⁰O ma pali maun en pa om kamakar uk, waika *jan* o kaje *jan* uk, pwe a mau *on* uk, kijan war om en ola, *jan* war om pon en lokidokila nan pweleko. ³¹A pil lokido: Meamen me pan kajela a paud, i en ki *on* i kijin likau en kamueit. ³²A I indai *on* komail, meamen me pan kajela a paud, me jo nenek nan a kin kamal eki i; a meamen, me paudeki me lokido kilar, nan i me kamal. ³³Komail pil ronadar, me a loki *on* men kaua: Koe der kaula likam; a koe kapwaiada om kaula *on* Kaun o! ³⁴I indai *on* komail, der man kaula! Der kaukila nanlan, pwe mol en Kot; ³⁵Pil der jappa, pwe utipa; pil der Ierujalem, pweki kanim en Nanmarki lapalap. ³⁶Koe pil der kaukila *mon* om, pwe koe jota kak *on* wiada pit en *mona* eu, en puetepuet de tontol. ³⁷Omail kajokajoi pena en: Ei ei; jo, jo; pwe me dauli mepukat, kin tapi *jan* ni me jued. ³⁸Komail ronadar, me a lokido: Por en maj en depukki por en maj; o *ni* pot en depukki *ni* pot. ³⁹A I indai *on* komail, komail der palian me jued. A meamen pikir uk ni pali maun en likin jap om, pil ki *on* i pali teio. ⁴⁰O meamen, me men wa uk ala ni kapun, pwen adia *jan* om jakit, en pil ki *on* i om likau pup. ⁴¹O ma meamen *nidinid* kin uk, en *ian* i mail eu, koe en *ian* mail riau. ⁴²Kijakijai *on* me kin *nidinid* re om, o koe der jaupei *jan* me poekipoeki re om! ⁴³Komail ronadar, me a lokidor: Koe en pok *on* men imp om ap kailonki om imwintiti! ⁴⁴A I indai *on* komail, pok *on* omail imwintiti kan. o kapakap

kin irail, me paki komail; ⁴⁵Pwe komail en japwilim en Jam omail, me kotikot nanlan. Pwe a kin kapwareda japwilim a katipin pon me jued o me mau kan, o kotin kamoredi katau pon me pun o me japun kan. ⁴⁶Pwe ma komail pok on, me kin pok on komail, da me pan katin pa 'mail? Jaunopwei jota kin wia due met? ⁴⁷O ma komail ranamau on ri omail akan, da me komail jikiki jan me tei kan? Men liki kan jota kin wia due met? ⁴⁸Komail ari en unjokela dueta Jam omail, me kotikot nanlan, a unjok.

6 KOMAIL kalaka, pwe komail der kijakij janjal mon aramaj, pwe ren udial; pwe ede jota pwain omail ren Jam omail, me kotikot nanlan. ²Ari, koe lao kijakij, ede peuk jai mo om, duen me malaun akan kin wia nan jinakoke kan o nani al akan, pwe ren indand ren aramaj. Melel I indai on komail, re aleer arail pwain. ³A koe lao kijakij, der kajale on pali main om, me pali maun om kin wiada. ⁴Pwe om kijakij en rir; a Jam om, me kin majani waja rir, pan kotin katini uk. ⁵Koe lao wia kapakap, koe der raj on me malaun akan, pwe re men kapakap nan jinakoke kan, o nani al akan, pwe ren janjal mon aramaj. Melel I indai on komail, re aleer arail pwain. ⁶A koe lao wia kapakap, ko on nan om pera, a koe lao ritinidier wanim o, ap kapakap on Jam om, me kotikot waja rir, a Jam om, me kin majani waja rir, pan kotin katini uk. ⁷Komail lao kapakap, komail depa purepur on lokaia mal, duen men liki kan, pwe re kiki on, me re pan pwaikida ar lokaia toto. ⁸Komail ari ender dueta irail, pwe Jam omail kotin mani meakan, me mau on komail, mon omail poeki re a. ⁹A iet duen omail pan wia kapakap: Jam at, me kotikot nanlan. Mar omui en jarai. ¹⁰Wei omui en pwaida. Kupur omui en wiaui jappa dueta nanlan. ¹¹Kotikido ran wet at tunol kaukaule. ¹²Lapwa jan

kit dip at, dueta kit me kin lapwada koroj, me wia dipi on kit. ¹³Eder kaluan kit ren me katikatiamau kan, a nekid kit jan ni me jued akan, ¹⁴Pwe ma komail pan makeki on aramaj dip ar akan, Jam omail nanlan pan pil makeki on komail. ¹⁵A ma komail jota pan makeki on aramaj dip ar akan, nan Jam omail jota pil pan makeki on komail dip omail akan. ¹⁶Komail lao kaijejol, eder maj en jan duen me malaun akan, pwe re kin kawukila maj arail, pwe aramas en kilan arail kaijejol. Melel I indai on komail, re aleer arial pwain. ¹⁷A koe lao kaijejol, uxor mon om o opinok. ¹⁸Pwe koe dor kajale on aramaj om kaijejol, a on Jam om, mi kotikot waja rir, a Jam om, me kin majani nan waja rir, pan kotin katini uk. ¹⁹Komail der ki pena omail pai kan nin jappa, waja man en mot o mir pan kawela ia, o men pirap kin weirada o pirapala. ²⁰A komail ki pena omail pai kan nanlan, waja man en mot de mir jota pan kawela, o men pirap jota kin weirada de pirapala. ²¹Pwe waja om pai mia ia, iei waja monion om kin pil mia ia. ²²Por en maj iei marain en pali war. Ari, ma maj om makelekel, war om karoj pan dir en marain; ²³A ma maj om me jued, war om karoj pan dir en rotorot. A ma marain, me mi lol om, pan rotorot, daduen wan rotorot! ²⁴Jota amen me pan kak papa jaumaj riamen, pwe a pan kailonki amen, ap pok on me teio, de a pan kajampwaleki amen, ap mamaleki me teio. Komail jota pan kak papa Kot o mamon. ²⁵I me I indaiki on komail: Eder nononki on maur omail, me komail pan kan o me komail pan nim, pil jota on war omail, me komail pan likau kida. Pwe maur jo kajampwal jan kijin mana, o pali war jan likau? ²⁶Kalelapok on manpir pan lan; re jote, kin kamoredi, re join kin dolun, re jota kin nak pena; ari jo, Jam omail nanlan kotin kamakamana irail; a ia duen, komail jo kajampwal jan irail?

²⁷ A ij nan pun omail, ni a *nonki*, me pan kak uje pajan pein i ki *tipon* en pa eu? ²⁸ O menda komail *nonki* likau? Kalelapok *on* kiop akan, me mi nan jap, duen ar kakairida. Re jota kin dodok o jota monkol pena. ²⁹ A I indai *on* komail: Nan Jalomo ni a *linan* karoj jota a likau dueta apot irail. ³⁰ Ari, ma iduen Kot kotin kapwataki dip, me mi nan jap, me kin mi ran wet, a lakap pan lokidokila nan kijiniai, dadue a jota pan kotin kalikauwi komail da, me pojon tikitik? ³¹ I me komail der *nononki* moinda: Da me je pan kan? De da me je pan nim? De da me je pan likau kida? ³² Pwe mepukat men liki kan kin raparapaki; pwe Jam omail nanlan kotin mani, me mepukat karoj mau *on* komail. ³³ Rapaki maj wein Kot o a pun, a mepukat karoj pan poujelan komail. ³⁴ Eder *nonki on* lakap; pwe lakap pan *nonki on* pein i; a itar *on* ran eu pein a jued.

7 DER kadeikada, pwe komail der pakadeikada. ² Pwe duen kadeik, me komail kadeikekida aramaj, iduen komail pan pakadeikada, o duen men *jon*, me komail kin *jonki*, iduen a pil pan *jon on* komail, ³ A menda koe kilikilan diper ni maj en ri om ol, a jota kan ataut o ni maj om? ⁴ De iaduen koe pan indan ri om ol: Aui maj, i pan ki *jan* diper ni maj om. A kilan, ataut apot mi ni pein maj om? ⁵ Malaun amen koe, ki *jan* maj ataut ni maj om, koe ap pan kak kilan, duen om pan kak ki *jan* diper ni maj en ri om ol, ⁶ Komail der ki *on* kidi me jarau kot! O omail pai kan der kajedi *on* mon pwik kan, pwe ren de tiak pajan, ap jaupeido *nali* komail pajan. ⁷ Poeki, a komail pan *tunole*; rapaki, a komail pan diarada; letelet, a a pan ritida mo omail. ⁸ Pwe karoj, me poekipoeki, kin *tunole*; o me kin raparapaki, kin diarada; o me kin letelet, nan a pan ritida mo a. ⁹ De ij aramaj nan pun omail, ma na putak pan poeki kijin prot, pan ki *on* i takai

eu? ¹⁰ De ma a poeki mam amen, pan ki *on* i jerpent amen? ¹¹ Ari, ma komail me *jon* jued, ap aja, ki *on* noumail jeri kan kijakij mau, me lel kaulap Jam omail, me kotikot nanlan, pan kotiki *on*, me poeki re a me mau kan. ¹² Ari meakaroj, me komail men, aramaj en wiai *on* komail, i me komail en wiai *on* irail, pwe iei kapun o jaukop akan, ¹³ Pedelon *on* nan wanim tätik! Pwe wanim me walek o al me tälap, me kodilan mela, o irail me toto, me kin pedelon *on* waja o. ¹⁴ A wanim me watikitik, o al me tätik, me ko *on* maur o irail me malaulau, me kin diarada. ¹⁵ Komail kalaka jaukop likam akan, me kin pwara *don* komail ni likau en jip, a lole irail *jon* en kidi komad. ¹⁶ Komail pan aja kin irail ni arail wa. Pwe da, aramaj pan kak dolun *jan* wain ni karer, de pik *jan* ni tuka kamadak? ¹⁷ Nan iduen tuka mau karoj kin wa mau, a tuka jued kin wa jued. ¹⁸ Tuka mau jota kak wa jued, o tuka jued jota kak wa mau. ¹⁹ Ari tuka karoj, me jo wa mau pan paledi o lokidokila nuni iai. ²⁰ Ari, komail pan aja kin irail ni arail wa. ²¹ Kaidin karoj, me kin kajokajoi *on* ia: *Main, Main*, pan pedelon *on* nan wein nanlan, a me kin wiawia kupur en Jam ai, me kotikot nanlan. ²² Me toto pan kajoi *on* ia ni ran o: *Main, Main*, kit jo kokopadar ni mar omiu, o ni mar omui kaujaki tewil akan, o ni mar omui wia kidar manaman toto? ²³ I ap pan indai *on* irail: I jota mail aja komail, kowei *jan* ia, komail me kin wiada me jued. ²⁴ A meumen ronada ai padak pukut ap peiki *on*, I pan karajai *on* i ol lolokon amen, me kauada im a pon paip, ²⁵ Katau lao moredi, o lakape pwilipwiledo, o an me iripoki *don* im o, a jota ronki pajan, pweki a kakauda pon paip. ²⁶ O meamen ronada ai padak pukut, ap jota kapwaiada, nan a pan rajon ol pweipwei men, me kauada im a pon pik en oror. ²⁷ Katau lao moredi o lapake pwilipwiledo, o an

ma irepoki don im o, a ronki pajan; o a ronk laud melel, ²⁸ Kadekadeo Iejuj lao kaimwijokela majan pukat, pokon o ap puriamuiki kausalap japwilim a padak o. ²⁹ Pwe a kotin kawewe on irail ni manaman, a jota dueta arail jaunkawewe kan.

8 A LAO kotido jan nin dol o, pokon kalaimun idauendo i. ² A kilan, ol tuketuk amen ap kodo poni i indada: Main, ma re kotin kupura, re pan kak on kamakele ia da. ³ I ari kotin kapawei lim a, jair i, majani: I men, koe en makelekel; ari, a tuketuk ap madan modi jan. ⁴ Iejuj ap kotin majani on i: Kalaka, koe de kaireki amen; a kola kajale on jamero pein uk, o kida mairon eu, me Mojej majani, pwen kadede on irail. ⁵ A lao kotilon on nan Kapernaum, jenturion amen apedon i poeki re a. ⁶ Indada: Main, ai ladu wonon nan deu a jomau kokon madak ap wairok kausalap. ⁷ Iejuj ap kotin majani on i: I pan kola kake-lailada i. ⁸ Jenturion japen potoan on: Main, i jowar ren kotilon on nan im ai; a ren majani eta, ai ladu up pan kelailada, ⁹ Pwe aramaj amen nai, me mi pan mana en kaun akan, ap kaunda jaunpei kai. A ma i pan indan amen: Koweï, a pan kola, o on amen: Kodo, a pan kodo, o on ai ladu: Wiada met, a pan wiada. ¹⁰ Iejuj lao mani mepukat, ap kotin puriamuiki, majani on irail me idauendo: Melel I indai on komail, jon en pojon wet I jo diaradar, jota nan Ijrael. ¹¹ A I indai on komail, me toto pan kodo jan maj en lan, o kapin lan, ian Apraam, o Ijaak, o Iakop ni tepel nan wein nanlan. ¹² A me pweledan wei pan lokidokila nan rotorot liki, iei wajan maiei o teterok. ¹³ Iejuj ap kotin majani on Jenturion o: U koweï, a pan wiaui on uk duen om pojon. A ladu o ap kelailadar ni auer ota. ¹⁴ Iejuj lao kotilon on nan im en Petruj, ap majani, me jaulap a wonon jomau karakar. ¹⁵ I ari kotin jair pa a, a karakar ap ko jan. I ari pauridar papa i. ¹⁶ A lao jautik penaer

re wa don i me toto, me tewil oko ti poa. I ari kotin kaujeki jan nen akan a majan o kakelada me jomau kan karoj. ¹⁷ Pwen pwaida, me lokido ren jaukop Iejaia, me majani: A kotin ale on pein i atail luet akan, o wa atail jomau kan. ¹⁸ Iejuj lao kotin majani aramaj toto pokon don i, ap kotin majani, ren kotela palio palilan jed o. ¹⁹ Jaunkawewe men ap pwaro do potoan on i: Jaunpadak i pan idedauen ir waja karoj re pan kotila ia. ²⁰ Iejuj kotin majani on i: Pokj akan por arail mia, o manpir en pan lan paj arail mia, a Nain aramaj jota wajan kaulawei mon a. ²¹ O amen jan nan pun en japwilim a tounpadak kan potoan on i: Main re kotin mueid on ia en kola maj jarepedi ai papa. ²² A Iejuj kotin majani on i: Idauen ia do! Me melar akan en jarepedi pein ar melar akan. ²³ A lao kotida pon jop o, japwilim a tounpadak kan idauenla i. ²⁴ A kilan, ap onionidar nan jed, iluk kan ari kadupaledi jop o, a i kotin jaimokelar. ²⁵ Japwilim a tounpadak kan ap kai don i, kaupada i, potoan on: Main, re kotin dore kit ala, kit pan mela! ²⁶ A ap kotin majani on irail: Komail me pojon tikitik, da me komail majak ki? I ari kotin kipadar majani on an o jed, ap molelar kausalap. ²⁷ Aramaj akan puriamuiki indada: Daduen men et, me an o jed kin peiki on? ²⁸ A lao kotin lei on palio nan jap en men Kerka-jin, ol riamen, me tewil oko ti poa, ap tu on i; ira kodado jan nan joujou kai, me makar kausalap, o jota me kak weid waja o. ²⁹ A kilan, ira weriwer indada: Iejuj Japwilim en Kot, da me kit en wia re omui? Kom kotido kame kit mon anjau o leler? ³⁰ A pwin pwik kalaimun mi kaila wei manamana jili. ³¹ Tewil oko ap poeki re a indada: Ma kom pan kauje kit ala, ap mueid on kit, en tilon nan pwin pwik o. ³² I ari kotin majani on irail: U ko on! Irail keredi jan, rap tilon nan pwin pwik o. A kilan, pwin pwik o tandauï, tanedi on waja ukedi nan jed, irail ari mopelar

nan pil o. ³³Jilepa kan ap tandaui tanlon on kanim o kakaireki meakaroj, duen me wiaui on me tewil ti poa ko. ³⁴A kilan, toun kanim koiei jan pokon don Iejuj. Irail lao kilaner i, rap poeki, a en kotila jan jap arail.

9 I ARI kotida pon jop o, kotela pur on japwilim a kanim. ²A kilan, re wa don i me jomau kokon madak, me wonon pon pet. Iejuj lao kotin majani ar pojon, ap majani on me jomau kokon madak: Nai, kaporopor mau, dip om akan me lapwadar. ³A kilan, jaunkawewe kai monemoneloleki: Lap o kin lalaue. ⁴A Iejuj lao mani arail lame-lam, ap kotin, majani: Menda komail lamelam jued nan monion omail? ⁵Pwe ia me monai ren inda: Dip om akan lapwadar! De inda: Uda aluwei? ⁶A pwe komail en aja, me Nain aramaj me man-aman on lapwada dip nin jappa iei me a kotin majanieki on me jomau kokon madak: Uda, ale ki om ko on deu om! ⁷I ari udar, koieilar deu a. ⁸Pokon lao kilaner mepukat, rap malamalauak kila kapina Kot, me kotiki on aramaj man-aman due met. ⁹Iejuj lao kotiwei jan waja o, ap majani aramaj amen, me ad a Matäuj, me momod nan deun nopwei, ap kotin majani on i: Idauen ia do! I ari uda idauenla i. ¹⁰Kadekadeo a lao kaipokedi konot nan im o, kilan jaunopwei o me dipan me toto ian Iejuj o japwilim a tounpadak kan konokonot. ¹¹Parijär akan lao kilaner met, ap indan japwilim a tounpadak kan: Da me omail Jaunpadak ianki jaunopwei o me dipan akan konokonot? ¹²Iejuj lao mani mepukat, ap kotin majani: Me kelail akan jota mau on jaunwini, pwe me jomau eta. ¹³A komail kola, padakki wewen kajoi pot et: I kin polauleki kadek a kaidin mairon iijj. I kodon eker don kalula me dipan akan, a kaidin me pun kan. ¹⁴En loanej a tounpadak kan ap pwara don re a potoan on: Da me kit o Parijär akan kin kaije-

jol pan pak toto, a japwilim omui tounpadak kan jota kin kaijejol? ¹⁵Iejuj ap kotin majani on irail: Da, toun kamadip en kapapaud pan kak kamauk ni anjau ol kamot mi re 'rail? A kadekadeo eu ran ol kamod pan peukawei jan irail, re ap pan kaijejol. ¹⁶Jota amen me kin deipinaki likau kap likau marin, pwe me depin a pan teirot jan likau o, a por o pan laudela. ¹⁷Pil jota amen me kin kodie on wain kap nan ed marin, a ma ei ed akan pan ola, a wain pan wudokela, o ed akan pan ola. A re kin kodie on wain kap nan ed kap, ira karoj ap nekinek mau. ¹⁸Ni a kotin majani on irail mepukat, kilan jaupeidi amen ap pedelon, poridi on i potoan on: Nai jeripein apton melar, a ren kotido, pwil po a lim ar, a ap pan maureda. ¹⁹Iejuj ari kotida idauenla i, o japwilim a tounpadak kan pil ian. ²⁰A kilan, li amen, me nta pwilipwil par naulriau, a kai on pon palikia o jair imwin japwilim a likau. ²¹Pwe a lame-lame: Ma i doke japwilim a likau, i pan kelailada. ²²A Iejuj kotin jaupeila; a lao majani i, ap kotin majani: Jeripein kaporopor mau, om pojon me kakelail uk ada. A li o kelailadar ni auer ota. ²³A Iejuj lao kotilon on nan im en jaupeidi o, ap majani jaunkajan o moromoron en aramaj akan, ²⁴Ap kotin majani: Kowei jan, pwe jeripein en jota melar, pwe a mamair. Irail ap kaurureki i. ²⁵Aramaj akan lao kokok jan, i ap kotilon on, ale pa a, jeripein ap paurida. ²⁶Mepukat ap lolok jili nan jap karoj. ²⁷Iejuj lao kotila jan waja o, ol majkun riamen idauenla i, weriwer indada: Kupura kit, Komui japwilim en Dawid! ²⁸A lao kotilon on nan im o, me majkun ko ap ko don i. Iejuj ari majani on ira: Koma kamelele, me I kak on wiada met? Ira potoan on: Ei Main. ²⁹I ap kotin jair maj ara majani: Duen oma pojon a pan wiaui on koma. ³⁰Maj ara ari pad pajan. Iejuj ap kotin kalik ira di majani: Kalaka, pwe mea-

men de aja! ³¹ A ira koieilar katiti jili ni jap karoj. ³² Ira lao koieilar, kilan, irail ap wa don i aramaj amen, me loton o tewil ti poa. ³³ Tewil lao pakauja jan, me loton o ap lokaia; pokon o ap mala-malauak kila indada: Nan dueta met a jaikenta wiauier nan Ijrael. ³⁴ A Parijär indada: Nan jaumaj en tewil akan me a kaujaki jan tewil akan. ³⁵ Iejuj ap kotin kakan jili nan kanim laud o me tikitik kan kawewe nan ar jinakoke kan o pada-padaki ronamau en wei, o kotin kake-lada jon en jomau o luet akan karoj. ³⁶ A lao majani pokon o, ap kotin kupuro kin irail, pwe irail joanianalar o dupokalar dueta jip akan, me jota jile parail. ³⁷ I ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan: Nan melez rak me kalaimun, a men dodok me malaulau. ³⁸ Komail ari poeki ren Kaun en rak, en kadarala toun dodok kan nan a rak.

10 A LAO kotin molipe penaer jap-wilim a tounpadak ekriamen ap kotiki on irail manaman, en poedi nen jaut akan, pwen kauj ir wei o kamauijala jon en jomau o luet karoj. ² A iet mar en wanporon ekriamen: Men maj Jimon, me maraneki Petruj, o ri a Andrea, o Iakopuj nain Jepedäuj, o ri a Ioanej; ³ Pilipuj o Partolomäuj, Tomaj o Matäuj jaunopwei men, Iakopuj nain Alpäuj, Lepäuj, me pil adaneki Tadäuj; ⁴ Jimon men Kana o Iudaj Ijkariot men panala i. ⁵ Ekriamen pukat, me Iejuj kotin poronela, kotiki on irail kujoned eu majani: Komail der weweid nani al en men liki kan o der pedelon on nan kanim en Jamaria. ⁶ A kola ren jip akan en jaun Ijrael, me jalonalar. ⁷ A ni omail kokola komail padapadak indada: Wein nan lan korendor. ⁸ Kakeada me jomau kan, o kamaureda, me melar akan, kama-kelekeleda, me tuketuk kan, o kauje wei tewil akan; a duen komail aleer ni tiak en kijakij, iduen komail pan kijakij weita. ⁹ Komail der wewa kold, de jilper,

de mata nan omail ed akan. ¹⁰ Pil der ed en jailok, de jakit riau, de jut, de jokon, pwe toundodok me war on kan a kijin mana. ¹¹ A ma komail pan pedelon on nan kanim laud de tikitik eu, raparapaki, ma meamen mi lole, me war on; ari, komail pan mondi re a, lao komail pan ko wei jan. ¹² A ma komail pan pedelon on nan im o, komail pan ranamau on tou a kan. ¹³ O ma re war on, omail popol pan ko on irail; a ma re jowar, omail popol pan pure don komail. ¹⁴ A waja kij meamen jota pan kajamo komail, de jota men ron omail padak, komail ari pedoi jan nan im o de kanim, ap jepede jan pwel ni nä omail. ¹⁵ Melez I indai on komail, nan a pan monai on jap en Jodom o Komora ni ran en kadeik o jan kanim o. ¹⁶ Kilan I kadar komail la duete jip akan nan pun en kidi en wel; komail ari lolekon dueta jerpent, a tiak mau dueta muroi. ¹⁷ Perki aramaj, pwe re pan panalan komail kapun kan, o re pan kame komail nan ar jinakoke kan. ¹⁸ O Komail pan wijike won kaun o nanmarki kai pweki nai, pwen kadede on irail, o on men liki kan. ¹⁹ Irail lao panala komail, ede madamadua duen tiak en omail pan lokaia; pwe a pan ko on komail, ni auer o me komail pan inda. ²⁰ Pwe kaidin komail, me lokaia, a Nen en Jam omail, me pan kalokaia komail. ²¹ A pirien eu, amen pan panala amen, pwen kamela, a jam na jeri, a jeri ko pan u on ar papa o nono, o jauaja, pwe ira en kamela. ²² O komail pan tantat ren aramaj karoj pweki ad ai; a me pan dadaurata, lei imwi i me pan dorola. ²³ A ma re pan kame komail nan eu kanim, komail ari tanala nan eu. Pwe melez I indai on komail, komail jota pan kanikiala kanim en Ijrael karoj, Nain aramaj lao pwarador. ²⁴ Tounpadak jota kin laude jan a jaunpadak, de ladu laude jan a monjap. ²⁵ A itar on tounpadak, en paroki on a jaunpadak o ladu dueta a

monjap. Ma re kaadaneki kaun en im o Peeljepup, nan meel kaulap, re pil pan wiai *on* toun im akan dueta. ²⁶ Komain ari der majak irail, pwe jota me rir kot, me jo pan janjaleda, o me okiok, me jo pan kadiarokad. ²⁷ Me I indai *on* komail nan rotorot, i me komail katiti nan marain; o me pan ko *on* nan jalon omail, i me komail pan kalok jili pon im akan. ²⁸ Komain der majak irail, me kin kemela pali war, ap jota kak *on* kamela pali *nen*. A komail majak meel i, me kak *on* kajopokela pali war o *nen* nan pweleko. ²⁹ Jiok riamen jota kin netila ni denar eu? Ari jo, jota amen ira pan pupedi nan pwel, ma jota pwilijan ren Jam omail. ³⁰ Ari pit en *mon'* omail karoj me wadawad penaer. ³¹ Komain ari der majak, pwe komain me mau *jan* jiok toto. ³² Meamen pan ponaja ia mon aramaj, nan i me I pan ponaja ren Jam ai, me kotikot, nanlan. ³³ A meamen ponjaja ia mon aramaj, nan i me I pil pan ponjaja ren Jam ai, me kotikot nanlan. ³⁴ Eder kiki *on*, me I kodon kamuei maula jappa; kaidin mui mau, me I kokido, a kodlaj pot. ³⁵ Pwe I kodon kaliak toror pajan aramaj *on* jam a, o jeripein *on* in a, a li o *on* en a paud a nono. ³⁶ O pein toun im en aramaj amen pan a imwintiti. ³⁷ Me pok *on* jam de in a lapa *jan* a pok *on* ia, nan a jowar ia. O me pok *on* na putak de jeripein lapa *jan* a pok *on* ia, nan a jowar ia. ³⁸ A me jo ale a lopu o idauen ia do, nan a jowar ia. ³⁹ Me pan diar maur, i me pan katia *jan*, a me kajela maur a pweki *nai*, i me pan diarada. ⁴⁰ Meamen kajamo komain, kin kajamo ia, a me kin kajamo ia, nan a kin kajamo i, me kadar ia do. ⁴¹ Meamen kajamo jaukop amen ni mar en jaukop, pan ale pwain en jaukop amen. Me kajamo pun amen ni mar en me pun amen pan ale pwain en me pun amen. ⁴² O meamen pan ki on dal en pil lamelamur eu, pwe amen tikitik pukat en nim, ni mar en tounpadak

amen, meel I indai *on* komail, a jota pan katia *jan* pwain a.

11 KADEKADEO Iejuj lao kaimwi-jokela a majan *on* japwilim a tounpadak ekriamen, ap kotila *jan* waja o, pwen kaukawewe o padapadak nan ar kanim akan. ² A Ioaneij lao roner nan imaten wiawian Krijtuj, ap poronela a tounpadak kai. ³ Kalelapok re a: Ir me pan kotido, de jen auiaui amen? ⁴ Iejuj kotin *japen* majani *on* irail: Komain koweikaireki Ioanej, me komain ron o kilan: ⁵ Me majkun akan kin kilan waja, o me danidan kan kin alu, o me tuke-tuk kan kin makeladar, o me jalonepon kan kin ron waja, o me melar akan kin maureda, o ronamau kin loloki *on* me jamama kan. ⁶ O meid pai, me jota pan makar kin ia. ⁷ Mepukat lao kokola, Iejuj ap kotin tapiadar mamajani *on* pokon o duen Ioanej: Da me komain koeila en kilan nan jap tan? Alek pot, me kin dueduälokki *an*? ⁸ De da me komain koeila en kilan? Aramaj amen nan likau muterok? Kilan, me kin likau kida likau muterok, kin mi nan im en nanmarki kan. ⁹ De da me komain koeila en kilan? Jaukop amen? Ei I indai *on* komail a laude *jan* jaukop amen. ¹⁰ Pwe iei i, me intinidier: Kilan I kadarala mo 'mui ai men kadar, me pan koko al mo 'mui. ¹¹ Meel I indai *on* komail, jota me ipwidi *jan* ren li akan, me laude *jan* Ioanej jaunpaptaij. Ari jo, me tikitik nan wein nanlan, iei me laude *jan* i. ¹² A *jan* ni mui Ioanej jaunpaptaij kokodo lel met wein nanlan kokido eta manaman, ari me manaman akan kin koledi *on* irail. ¹³ Pwe jaukop karoj o kapun kokopadar lao lel Ioanej. ¹⁴ O ma komain men duki *on*, nan iei Eliaj, me pan kodo. ¹⁵ Me jalon a mia, men ron, i en ron! ¹⁶ A da me I en karajai *on* di wet? A raj *on* jeri kan, me kin momod nan wajan net akan o likelikwir *on* kij arail, ¹⁷ Indada: Kit *kajan* *on* komail, a komail, jota

kakalek; kit kauleki *on* komail kaul en mamauk, a komail jota *janejan*.¹⁸ Pwe Ioanej pwarado, ap jota *kan* o nim, a re kin inda: Nan tewil kin ti poa.¹⁹ Nain aramaj pwarado, *manamana* o nim, a re kin inda: *Kilan*, me kaped en *mana* o kamom jakau, kompoke pan jaunopwei o me dipan akan, a *lolekon* o kin diarok kida na jeri ko.²⁰ A kotin tapiada kidaueda kanim akan, me a wiai *oner* manaman to to, aki re jota kalula:²¹ Juedi *on* uk Korajin! Juedi *on* uk Petjaida! Pwe ma manaman akan, me wiaui *on* uk er, wiaui *on* Tiruj o Jidon, nan melel re pan pitipit kalula nan tuk en likau o nan paj.²² A I indai *on* komail, a pan *monai on* Tiruj o Jidon ni ran en kadeik *jan* komail.²³ A koe Kapernaum, me paidar lel nanlan, pan pijikindi nan pweleko; pwe ma manaman akan, me wiaui *on* uk er, wiaui *on* Jodom, nan a pan mimieta lao lel ran wet.²⁴ A I indai *on* komail, a pan *monai on* jap en Jodom ni ran mi kadeik *jan* koe.²⁵ Ni anjau ota Iejuj kotin tapiadar majani: I *kapina* komui Jam, Kaun pan *lan* o jappa, me komui okila mepukat *jan* me *lolekon* o koiok kan, ap kajale *on* jeri pwelel akan.²⁶ Ei Jam ai, pwe iduen me komui kupukupura.²⁷ Meakaroj muei *on* ia er *jan* ren Jam ai, o jota amen, me aja japwilim a Ol, pwe Jam eta, o jota amen, me aja Jam, pwe japwilim a Ol eta, o me japwilim a Ol pan kajale *on*.²⁸ Komail karoj, me *panadar* o toutoular kodo re i I pan kamoleilei komail la.²⁹ Ale *on* komail ai iok, o padakki *jan* ia; pwe *Nai* me opampap o karakarak melel, komail ari pan diarada kamol pan *nen* omail.³⁰ Pwe ai iok me *manai*, o katoutou pai me marara.

12 I ANJAU o Iejuj kotila nan mat en korn ni ran en japat, a japwelim a tounpadak kan men *manadar*, rap doluna *jan* wan korn o *kankan*.² Parijär lau *kilaner* mepwukat, rap patoan

on i: Majani, japwilim omui tounpadak kan kin wiada, me jota *pun*, en wiaui ni ran en japat.³ A kotin majani *on* irail: Komail jota doropwe, me Dawid wiadar ni a o *ian* akan men *manadar*?⁴ Duen a pedelon *on* nan im en Kot o *kankan* prot en kajanjal, me jota *pun*, i o *ian* akan en *kan*, pwe jamero akan eta.⁵ De komail jota wadoker nan kapun o, duen jamero akan ar kin kaupali ran en japat nan im en kaudok ni ran en japat, ap jota dip arail? ⁶ A I indai *on* komail, i, me laude *jan* im en kaudok, mi waja kij et.⁷ A ma komail pan aja wewen kajoi pot et: I kin polauleki kadek a kaidin mairon ijij, komail jota pan kadeikada me makelekel akan.⁸ Pwe nain aramaj pil udan Kaun en japat.⁹ A kotila *jan* waja o, ap kotilon *on* nan ar jinakoke.¹⁰ A *kilan*, aramaj amen mia, me pa a motorlar. Irail idok re a indada: Me *pun*, en kakelailada ni ran en japat? Pwe ren kadipa i.¹¹ I ari kotin majani *on* irail: Ij aramaj nan *pun* omail, me na jip amen mia, ma a pupedi *on* nan por ni ran en japat, a jo pan poridi *on*, kida *jan*?¹² A iaduen aramaj amen jota kajampwal kausalap *jan* jip amen? I me aramaj amen kak wia kida me mau ni ran en japat.¹³ I ap kotin majani *on* aramaj o: Kapa wei pa om! I ari kapa wei, ap maular dueta pali teio.¹⁴ Parijär ap pedoi *jan* o kapukapun pena, duen ar pan kamatala i.¹⁵ Iejuj lao *mani* met, ap kotila *jan* waja o, a pokon kalaimun idauenla i; i ari kakelailadar irail karoj.¹⁶ O majani *on* irail, ren der kalok jili i.¹⁷ Pwen pwaida, me lokido ren jaukop Iejaia, me majani:¹⁸ *Kilan*, i ai ladu, me I piladar, o kompokepa i, me I kin polaule kida. I pan aude kin i *Nen* i, o a pan kajale *on* men liki kan duen kadeik o.¹⁹ Nan a jota pan akamai de weriwer, o jota amen me pan *ron nil* a pon al akan,²⁰ A jota pan katip *pajan* alek luet o, o a jota pan kakundi wik *inkinkon* o, lao a pan kaimwijokala kadeik o.²¹ O men liki

kan pan kaporoporeki mar a. ²² Me tewil ti poa men, me majkun o loton ap wijike don i; i ari kakelailada i, a me majkun o loton ap lokaia o kilan waja. ²³ Aramaj karoj ap malamalauak kila indada: Kaidin i japwilim en Dawid? ²⁴ A Parijâr akan lao ronadar, rap indada: Nan jota, me lap en kaujeki wei tewil akan, Peelje pup eta, jaumaj en tewil akan. ²⁵ I ari ani ar lamelam majani on irail: Wei karoj, ma tou a kan pan u pena nan pun ar, a pan ola, o ma toun kanim de toun im eu pan u pena nan pun ar, a jota pan pwaida. ²⁶ O ma Jatan pan kauje wei Jatan, a pan u on pein i, a iaduen a wei pan kak pwaida? ²⁷ Ma I kin kaujeki wei Peeljepup tewil akan, a ij me noumail jeri kan kin kauje kin irail? Irail ari pan omail jaunkapun. ²⁸ A ma I kaujaki wei Nen en Kot tewil akan, nan wein Kot lel on komail er. ²⁹ De iaduen, ij me pan kak kolon on nan im en me kelail amen, kulia jan a kapwa, ma a jo jaliEDI maj me kelail o? A ap pan kak kulia jan a kapwa. ³⁰ Meamen me jota ian ia, iei me palian ia; o me jota kin dolun penan ia, iei me kin kajapoka pajan. ³¹ I me Nai indai on komail, dip karoj o lalaue pan kak lapwa jan aramaj, a lalaue on Nen jota pan lapwa jan aramaj. ³² O me pan lalaue Nain aramaj, a pan lapwa jan i; a me pan lalaue Nen jarau, a jota pan lapwa jan i, jota nan mui met pil jota nan mui kokodo. ³³ Padukedi tuka mau pot, a wa pan mau; de padukedi tuka jued apot, a wa pan jued. Pwe tuka kin diarok kida wa. ³⁴ Wan jerpent komail, iaduen komail kak lokaia mau, pwe komail me jued? Pwe aua kin lokaia jan nan audepan monion o. ³⁵ Aramaj mau kin kida me mau jan nan pai mau en monion i, a aramaj jued kin kida me jued jan nan pai jued en monion i. ³⁶ A I indai on komail, lokaia mal karoj, me aramaj inda, pan puk on ir ni ran en kadeik o. ³⁷ Pwe jan ni om kajokajoi koe pan kapun kila, o jan

ni om kajokajoi koe pan pakadeikada. ³⁸ Jaunkawewe o Parijâr kai ap japen i indada: Jaunpadak, je men kilan kilel eu jan re omui ³⁹ A i me kotin japen majani on irail: Di jued o kamal o kin rapaki kilel eu, a jota kilel eu, me pan janjal on irail, pwe kilel en jaukop Iona eta. ⁴⁰ Pwe duen Iona a mimi nan kaped en mam kalaimun amen ran jilu o pon jili pon, iduen Nain aramaj pan mimi nan monion en jappa ran jilu o pon jili pon. ⁴¹ Ol en Niniwe kan pan u on di wet ni kadeik lapalap o pan kadeikada, pwe re kalula ni ar ronadar padak en Iona, a kilan, me laude jan Iona mi met. ⁴² Li nanmarki en pali air amen pan u on di wet ni kadeik lapalap o pan kadeikada; pwe a pwurado jan ni imwin jappa, pwen ron lolekon en Jalomo. A kilan me laude jan Jalomo mi met. ⁴³ Nen jaut lao kowei jan ren aramaj o, a kin tanatan jili nan jap tan akan, rapaki wajan kamol, a jota, me a diarada. ⁴⁴ I ap kin inda: I pan purelon nan im ai, me i pedoi janer. A lao puredo, a diar me a tan, kokok, o kapwater. ⁴⁵ I ari mi koieila, ale on i nen ijimen, me jued jan pein i; irail lao pedelon on lole, rap kaukaujon ia, a aramaj pan jued jan maj. Iduen a pan wiaui on di jued wet. ⁴⁶ A ni a kotin majani on pokon o mepukat, kilan, in a o ri a ol akan u liki, re men lokaia on i. ⁴⁷ Amen ap potoan on i: Re kotin mani, in ar o ri ar ol akan mimi liki o men lokaia on ir. ⁴⁸ A a kotin japen majani on, me kaireki on i: Ij in ai o ij ri ai ol akan? ⁴⁹ Ap kotin kapawei lim a pon japwilim a tounpadak kan majani: Kilan, in ai o ri ai ol pukat! ⁵⁰ Pwe meamen, me kin wia kupur en Jam ai, me kotikot nanlan, nan i me ri ai ol, o ri ai li, o in ai.

13 NI ran ota Iejuj kotila jan nan im o, ap kaipokedi pon oror. ² A pokon kalaimun pokon don i, i ari kotidan pon jop pot, kaipokedi, a pokon o udar pon oror o. ³ I ari

karajerajeki *on* me toto majani: Kilan, jaunkamor o kolan kamorok. ⁴Ni a kamokamorok, akai ap moredier *on* pon kailan al, manpir ap pirido nam ir ala. ⁵A akai moredier waja takain, waja pwel pedeped; ir ari pitipit wojadar pweki jota pwel lole. ⁶A katipin lao dakaradar, re motoredier o monelar, pweki jota kalau ar. ⁷A akai moredier nan tuka teketek; a tuka teketek wojadar kajoka ir ala. ⁸A akai moredier nan pwel mau o wadar: Akai pan me epuki, akai me woneijok, akai me jileijok. ⁹Me jalon a mia, men ron, i en ron! ¹⁰Tounpadak kan ap pwarado potoan *on* i: Da me re kotin kaukawewe *on* irail ni karajeraj akan? ¹¹A kotin japen majani *on* irail: A muei *on* komail er, en aja, me rir en wein nanlan, a ap jota muei *on* mepukat. ¹²Pwe me a mia, ekij pan ko *on*, pwen aneki me laud; a me jota a mia, nan a pan katia *jan*, me mi re a. ¹³I me I padaki *on* irail ni karajeraj. Pwe re kilan waja, ap jota kin kilan, o ron waja, ap jota kin ron, pwe re jota kin dedeki. ¹⁴Nan irail kapun pan kokop en Iejaia, me majanier: Komail pan ronki jalon omail, ap jota dedeki, o kilan ki maj omail, ap jota weweki. ¹⁵Pwe monion en aramaj pukut kapitakailar, o jalon arail ponlar, o re kamair pena maj arail. Pwe kadekadeo re de kilan ki maj arail, o ronki jalon arail, o lolokonki monion arail, o wukila, a I de kakel irail ada. ¹⁶A maj omail meid pai, pwe re kilan waja, o jalon omail, pwe re ron waja. ¹⁷Pwe melel I indai *on* komail, jaukop o me pun akan me toto, me anane en kilan, me komail kin kilek-ilan, ap jota kilaner, o en ron, me komail kin roneron, a re jota ronadar. ¹⁸Komail ari ron karajepa wet duen jaunkamorok: ¹⁹Meamen ron majan duen wei o ap jota dedeki, me jued ap pwarado, katia *jan*, me kamoremoredier nan monion i, a iei i, me ale war akan pon kailan al o. ²⁰A me kamoremoredier waja takain,

iei i, me kin ronada majan o, ap pitipit peren kida ale; ²¹A jota kalau a re a, pwe a lol majaran, pwe anjau apwal o kamekam lao pwaida pweki majan o, a ap madan makar kida. ²²A me kamoremoredi *on* nan tuka teketek, iei i, me kin ronada majan o, a anan en pai en jappa o widin en dipijou kan kin kajokela majan o, ap jo wa. ²³A me kamoremoredi nan pwel mau, iei i, me kin ronada majan o, ap dedeki o wada; akai kin pan me epuki, a akai me woneijok, a akai jileijok. ²⁴A kotiki *on* irail er pil apot karajeraj majani: Wein nanlan rajon aramaj amen, me kamoredi war mau nan jap we. ²⁵A aramaj lao mairelar, a imwintiti ap pwarado kamoredier dip nan pun en korn ap koeila. ²⁶A tuka lao wojadar o wadar, dip ap pil pwaradar. ²⁷Ladu en kaun pan im o kan ap pwara *don* i potoan *on* i: Main, kaidin war mau, me kom kotin kamoredier nan jap omui? A iaduen dip, a ko *jan* ia? ²⁸A majani *on* irail: Aramaj mor jued amen me wiadar. Ladu kan ap potoan *on* i: Kom kotin mauki, jen kola matiada *jan*? ²⁹A majani: Iermen, pwe komail der matia *jan* dip ianaki korn. ³⁰A karoj pan mimieta lao anjaun rak; ni anjaun rak i pan indan men dolun kan: Ki pena maj dip akan, pira pena ni kap akan, pwe aramaj en karonala, a korn ki pena nan ai im en nak. ³¹A kotiki *on* irail pil apot karajeraj majani: Wein nanlan rajon wan tuka eu, me aramaj amen ale, padukedi *on* nan jap we, ³²Me tikitik *jan* war karoj, a a lao wojada, a kalaimun *jan* dip akan, o wiala tuka laud apot, manpir en pan lan akan ap pokon pena o mimi nan ra a kan. ³³A pilapot karajeraj me a kotin majani *on* irail: Wein nanlan rajon kalep kij, me li amen ale okila nan kajak en plaua jilu, karoj lao mutala. ³⁴Mepukat karoj Iejuj kotin padapadaki ni karajeraj *on* pokon o, o jota, me a kotin padaki *on* irail, ma jota ni karajeraj. ³⁵Pwen

pwaida me lokido ren jaukop o, me majani: I pan ki pajan au ai, pwen karajeraj o pan kasanjaleda me rir akan jan ni tapin kaua. ³⁶ A ap kotin kadar pajan pokon o, kotilon on nan tanpaj o. Japwilim a tounpadak kan ap kai don i potoan on: Re kotin kawewe on kit karajapan dip nan matual o. ³⁷ A kotin japen majani: Me kamoredi war mau, iei Nain aramaj. ³⁸ Matuel iei jappa. War mau iei toun wei. Dip iei nain mejued. ³⁹ Imwintiti, me kin kamor ir edi, iei tewil. Rak me kaimwijoke pan jappa. Jaundolun pene iei tounlan kan. ⁴⁰ A duen dip akan a kin uja jan ron kila kijinia, iduen a pan wiaui ni imwin kaua. ⁴¹ Nain aramaj pan kadarala na tounlan kan, o re pan ki jan nan wei men kamakar karoj, o me kin wiawia me jued. ⁴² O re pan kajapok ir alan len kijinia iei wajan mamaiei o teterok. ⁴³ Me pun kan ap pan linalin dueta katipin nan wein Jam arail. Me jalon a mia, men ron, i en ron! ⁴⁴ Wein nanlan rajon pai eu, me rir nan matuel, me aramaj amen diaradar ap okila, o peren kida, koieila, netikilar karoj, me a naineki, ap netiadar matuel o. ⁴⁵ Wein nanlan pil rajon jaunet amen, me raparapaki takai kajampwal kai. ⁴⁶ A lao diaradar eu, me kajampwalia, ap koieila netikilar a dipijou karoj, netiada i. ⁴⁷ Wein nanlan pil rajon uk apot, me kin kadudi nan jed, pwen oro pena jon karoj. ⁴⁸ A lao direla, re kin apiadado pon oror, ap mondi pena, deuk on me mau akan nan dal akan, a me jued akan re kin kajela. ⁴⁹ Nan iduen a pan wiaui ni imwin kaua: Tounlan kan pan koieila, katoror jan me jued akan me pun kan. ⁵⁰ O kajapok ir alan len kijinia, iei wajan maiei o teterok. ⁵¹ Iejuj kotin majani on irail: Komail weweki mepukat karoj? Re potoan on: Ei Main. ⁵² A ap kotin majani on irail: I me jaunkawewe karoj, me jukujukuleki wein nanlan me rajon kaun pan im eu, me kin kapwarda jan

a pai me kap o me marin. ⁵³ Kadekadeo Iejuj lao kaimwijokela karajeraj pukat, ap kotin koieila jan waja o. ⁵⁴ A koti don udan jap we kawewe on irail nan ar jinaoke. Irail ari puriamui kila indada: Lolekon en Ol men et o a manaman akan ko jan ia? ⁵⁵ Kaidin i nain kapenta? In a jota adaneki Maria? O ri a ol akan Iakop, o Iojep, o Jimon, o Iudaj? ⁵⁶ O ri a li akan, kaidin irail karoj mi re atail? Ari, ia waja mepukat ko jan ia? ⁵⁷ O irail makar kin i. A Iejuj kotin majani on irail: Jota waja me jaukop jo wau ia, nan jap we ota o ren jau i ko. ⁵⁸ I ari jota wiadar manaman toto waja o pweki ar jopojon.

14 I DOKAN nanmarki Erodej roner duen wiawia en Iejuj. ² Ap majani on japwilim a ladu kan: Nan i Ioanej jaunpaptaij, a mauredar jan ren me melar akan, i me a wia kida manaman pukat. ³ Pwe Erodej koledier Ioanej o jaliedier on nan imaten pweki Erodiaj en ri a Pilip a paud. ⁴ Pwe Ioanej me majani on i: A jota muei on komui en ale i. ⁵ O a men kamela i, a a majak aramaj akan, pwe re wiakin i jaukop amen. ⁶ A en Erodej a ran en ipwidi wiaui, nain Erodiaj jeripein ap kakalek mo 'rail, i me Erodej peren kidar. ⁷ I ari inauki on i, me a pan ki on i, meakaroj, me a pan poeki, ap kotin kaula, ⁸ A lao pwili jan in a, ap potoan on: Kotiki don ia monan Ioanej jaunpaptaij pon dal wet. ⁹ Nanmarki ap kupur juedelar; a pweki a kaula o pweki irail, me ian i kot ni tepel o, a majani ren ki on i. ¹⁰ I ari poronelar en lepuk jan manan Ioanej nan imaten. ¹¹ Mona ap wijikedor pon dal eu, ap panalan jeripein o, i ap wala ren in a. ¹² A tounpadak kan ap pwarador, ale kalep a, jarepedier, rap kola kaireki Iejuj. ¹³ Iejuj lao mani mepukat, ap kotin ianalar jop pot, kotilan jap tan eu. Pokon lao ronadar, rap idauenla i japajapal jan nan kanim akan. ¹⁴ A lao kotila jan waja o, ap kotin majani pokon kalaimun, ap

kupuro kin ir ala, o kotin kakelada, me jomau re 'rail. ¹⁵ A lao jautik penaer japwilim a tounpadak kan kaidon i potoan on: Jap tan eu met o anjau daulier; re kotin kadar pajan pokon o, pwe ren kola nan kanim akan, netiada kan ar mana. ¹⁶ A Jejuj kotin majani on irail: Jota kare pan ar kola, komail pan katunole irail. ¹⁷ A irail potoan on i: Jota at tunol met, lupon en prot eta limau o mam eta riamen. ¹⁸ A a kotin majani: Wa don ia! ¹⁹ A ap kotin majani, pokon en mondi nan ra, ap kotikida lupon en prot limau o mam riamen, ap kotin majanda nanlan, laolaoki pilitiki pajan o kotiki on tounpadak kan lupon en prot oko a tounpadak kan ap nek on pokon o. ²⁰ Irail karoj ari mana o medier; rap deuk pena kopou en maremor eijok riau luan kamadip o. ²¹ A irail, me manaer, me ol limekid a li o jeri kan jota ian wadawader. ²² A ap kotin pain tounpadak kan, ren keredi pon jop pot, pwe ren madanwei mo a lel palio, lao a pan kotin kadar pajan pokon o. ²³ A lao kotin kadar pajan ponkon o, ap kotin kelepelar pon nana eu, pwen laolao. A lao, jautik penaer i eta, me kotikot waja o. ²⁴ A jop o mi ni ailepan jed o lujilujeki iluk kan pwe an udo jan moa. ²⁵ A kadekadeo nan lukepan pon Jejuj ap kotikot ko don irail pon jed o. ²⁶ A tounpadak kan lao kilaner i kotikot jili pon jed o, ap majapwekadar indada: Ani amen! Irail ap weriwer pweki ar majak. ²⁷ A Jejuj kotin madan kajoi on irail majani: Kaporopor mau, pwe Nai met, der majak! ²⁸ A Petruj japen i patoan on: Main, ma ir, re kotin majan don ia, i en kowe re ir pon pil o. ²⁹ A ap kotin majani: Ukedo! Petrus ap keredier jan nan jop o, weweid pon pil o, pwen kola ren Jejuj. ³⁰ A lau kilaner an ma, ap majapwekadar, a ni a pan kirila, a weriwer indada: Main kupwura ia! ³¹ Jejuj kotin madan kapawei lim a koledi i, majani on i: O koe meid pojon tikitik, da me koe

jo pojonki? ³² Ira lao kotidar pon jop o an ap moledier. ³³ A toun jop o ap kaion i, poridier potoan on: Melel ir me Japwilim en Kot! ³⁴ Irail lao kotin kotela, rap kotilan jap Kenejaret. ³⁵ Toun jap o lao aja i, rap kadar jili waja karoj, o re wa don i me jomau kan karoj, ³⁶ O poeki re a, ren potoan jair ta imwin japwilim a likau. A karoj, me jair i kelailadar melel.

15 PARIJÄR o jaunkawewe kan ap ko don i jan Jerujalem, kalelapok re a: ² Menda japwilim omui tounpadak kan tiakedi padok en kaua ko? Pwe re jota kin omiom ni ar pan kan prot. ³ A i kotin japen majani on irail: Menda komail pil tiakedi kujoned en Kot pweki omailpadok kan? ⁴ Pwe Kot kotin kujonedadar majanier: Kakaki jam om o in om, o meamen lalaue jam a de in a, i en kamela. ⁵ A komail kin inda: Meamen indan jam a o in a: Korpan, iet wewe: Mairon eu, me koe men aneki jan ia; komail inda, dene jota dip a; i ari jota pan kakaki jam a o in a. ⁶ Iduen omail tiakedi kujoned en Kot pweki omail padok kan. ⁷ Malaun akan komail, nan melel, me Iejaia kokopadar iran komail, ni a majani: ⁸ Aramaj pukat kin kaka kin ia au arail, a monion arail me doo jan ia; ⁹ Ari, me mal ar kaudok ia, pwe kujoned en aramaj eta, me re kin kaukawewe. ¹⁰ I ari molipe pena aramaj akan majani on irail: Ron o weweki! ¹¹ Kaidin me kin ko on nan aua kin kajaminela aramaj, a me kin ko jan nan aua, i me kin kajaminela aramaj. ¹² Tounpadak kan ap kodo, potoan on i: Re kotin mani, me Parijär akan makar kida ni ar ronadar majan o? ¹³ A kotin japen majani: Tuka karoj, me kaidin Jam ai nanlan, padukedier, pan weiweida. ¹⁴ Puei jan irail; irail me majkun, ap kalua me majkun akan. A ma me majkun amen pan kalua me majkun, nan ira karoj pan pupedi on nan por o. ¹⁵ Petruj ap japen potoan on i: Re kotin kawewe on kit karajeraj pot et. ¹⁶ I ari kotin ma-

jani: Komail pil jota lolekon? ¹⁷ Komail jaikenta weweki, mekaroj, me kin ko on nan aua kin kodilon on nan kaped o ap kin kajapokela? ¹⁸ A me kin ko jan nan aua, kin tapida jan nan monion, o i me kin kajaminela aramaj. ¹⁹ Pwe jan nan monion o lamelam jued kin tapi jan ia: Kamela aramaj, o kamal, o nenek, o pirap, o kadede likam, o lalaue. ²⁰ Jon pukat, me kin kajaminela aramaj. A jo omiom ap mana jota kin kajaminela aramaj. ²¹ Tejuj ap kotila jan waja o, kotilan wein Tiruj o Jidon. ²² A kilan, li en Kanaan amen, me kodo jan waja o, like-likwir on i, potoan on: Kupura ia! Main, ir me japwilim en Dawid! Nai jereipein waiwairokki tewil. ²³ A a jota kotin japen i meakot. Japwilim a tounpadak kan ap kai don i poeki re a potoan on: Re kotin kadarala i, pwe a kin likelikwir don kitail. ²⁴ A kotin japen majani: Jota me I pakadara don, pwin jip en jaun Ijrael eta, me jalonal. ²⁵ A a kodo, poridi on i potoan on: Main, re kotin kupura ia! ²⁶ A kotin japen majani: A jota mau, en ale en jeri ar tunol prot ap kajedi on ren kijin kidi kan. ²⁷ A potoan on: Melel Main, ari jo, kijin kidi kan kin namenam maremor akan, me kin pupedi jan ni tepel en ar jaumaj. ²⁸ Tejuj ap kotin japen majani on i: O li, om pojon mo laud! A pan wiaui on uk duen me koe inon ion. Na jeripein ap kelailadar ni auer ota. ²⁹ Tejuj ari kotila jan waja o, koti don liman jed en Kaliläa, a lao kotida pon dol eu ap kaipokedi waja o. ³⁰ O pokon kalaimun pokon don i, me wado me danidan kai, o me majkun, o me loton, o me jikilikil, o jon toto, ap pwikikidi ni aluwilua. A ap kotin kakelail ir ada. ³¹ Pokon o ap puriamuiki ni ar kilan, me loton akan lokolokaia, o me jikilikil akan kelailadar, o me danidan kan alialu, o me majkun akan kilan waja; rap kapina Kot en Ijrael. ³² Tejuj lao molipe pena japwilim a tounpadak kan a kotin majani: I ap pokela

pokon en, pwe re mi re i ran jilu ap jota kan ar mana, a I jota pan kadar ir ala ni ar jota manaer, pwe ren der dupokala pon al o. ³³ Japwilim a tounpadak kan ap potoan on i: Je pan kijan ia prot toto, men kamedela pokon et nan jap tan wet? ³⁴ Tejuj kotin majani on irail: Lopon en prot me depa mi re omail? Irail potoan on: Me iju o kijin mam kij. ³⁵ I ari kotin majani on pokon o, en mondi on nan pwel o, ³⁶ Ap kotikidar lopon en prot iju o kijin mam akai, laolaoki, pwilitiki pajan o kotiki on japwilim a tounpadak kan, a tounpadak kan ap nek on pokon o. ³⁷ Irail karoj ari manaer, o medier; irail ap deuk pena kopou iju luan kamadip o. ³⁸ A irail, me manaer, me ol pakid, a li o jeri kan jota ian wadawader. ³⁹ A lao kotin kadar pajan pokon o, a kotilan pon jop pot, koti don impan Maktala.

16 PARIJÄR o Jadujär akan ap ko do, kajonejon i o poeki i kilel eu jan nanlan. ² A ap kotin japen majani on irail: A lao jautiker komail kin inda: Lakap a pan ran kajelel eu, pwe lan me waitata. ³ A ni manjan: A pan katau, pwe lan me waitata o rotorot. Komail kak on kajauiaa mom en lan, a komail jota kak kajauiaa kilel en anjau. ⁴ Di jued o kamal o kin nonki kilel eu, a jota kilel eu, me pan janjal on irail, pwe kilel en Iona eta. I ari kotin muei jan irail o koti wei. ⁵ Japwilim a tounpadak kan lao kotela lel palio, ap jota arail prot, pwe re monokelar. ⁶ A Tejuj kotin majani on irail: Kalaka o pereki kalep en Parijär o Jadujär akan! ⁷ Irail ari kajokajoi nan pun arail indada: Nan pweki jota atail prot, me je wado. ⁸ Tejuj lao mani mepukat, ap kotin majani: Komail meid jopojon, menda komail kajokajoi nan pun omail, iran omail jota wado prot oko? ⁹ Komail jaikenta dedekila o komail jota tamanda lopon en prot limau ren aramaj limekid o kopou depa, me komail deuk penaer? ¹⁰ Pil jo lopon

prot iju ren aramaj pakid, o kopou depa, me komail deuk penaer? ¹¹ Daduen, komail jo lolekonki, me kaidin kijin mana, me i kajokajoi; pwe komail en pereki kalep en Parijär o Jadujär akan, ¹² Irail ap weweki, me a kaidin majanier, me ren kalaka kalep en prot, pwe ren kalaka padak en Parijär o Jadujär. ¹³ Iejuj lao koti don wein Jäjarea Pilipi, ap kotin kainoma ren japwilim a tounpadak kan majani: Da me aramaj kin inda, ij me nai, Nain aramaj? ¹⁴ Irail potoan on: Akai: Ioanej jaunpaptaj, a akai: Eliaj, o pil akai: Ieremiaj de amen ren jaukop oko. ¹⁵ Ap kotin majani on irail: A komail, ij me komail kin inda me nai? ¹⁶ Jimon Petruj ap japen potoan on: Ir me Krijtuj, Japwilim en Kot ieiaj! ¹⁷ Iejuj ap kotin japen majani on i: Koe meid pai Jimon nain Iona, pwe kaidin uduk o nta, me kajale on uk met, pwe Jam ai, me kotikot nanlan, ¹⁸ A I pil indai on uk, koe Petruj, a I pan kauada pon paip wet ai momodijou a wanim en pweleko kan jota pan kak kawela i. ¹⁹ I pan ki on uk kapiri pan wein nanlan kan. A meakot koe pan jaliedi nin jappa, pan jalidi nanlan; o meakot, koe pan lapwada nin jappa, pan lapwada nanlan. ²⁰ A ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan, me ren der indan meamen, me i me Krijtuj. ²¹ I anjau me Iejuj kotin tapiadar kajale on japwilim a tounpadak kan, me a pan kotilan Ierujalem o kalokolok laud ren jaumaj akan, o ren jamero lapalap akan, o ren jaunkawewe kan, o me a pan kalokolok toto o kamela o ni ran kajilu a pan mureda, ²² Petruj ap ukadar i, kapukapun i indada: Main re kotin kupura pein ir, mepukat jota pan pwai on ir! ²³ A ap kotin jaupeido majani on Petruj: Kola muri Jatan! Koe men kamakar on ia, pwe om lamelam kaidin en Kot, a en aramaj, ²⁴ Iejuj ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan: Meamen pan idauen ia en tounmeteki pein i, ap wada a lopu,

idauen ia. ²⁵ Pwe meamen dorela maur a, pan pupe jan, a meamen kajela maur a pwreki nai, i me pan diarada. ²⁶ Pwe da kadepa on aramaj o, ma a aneki jappa pon, ap kajela maur a? De da me aramaj pan kak kida, pwen kajapaledo maur a? ²⁷ Pwe Nain aramaj pan kokido linan en Jam a, o japwilim a tounlan kan pan ian i; i ari pan pwain on aramaj akan duen ar wiawia kan. ²⁸ Melel I indai on komail, akai me ian mimi met, me jota pan mela, irail lao kilan Nain aramaj a kodo nan a wei.

17 MURIN pon wonu pon Iejuj ap kotin ukadar Petruj, o Iakopuj, o ri a Ioanej kalua ir dalan pon nana ileila eu kalapuk. ² I ari kotin linanla mo 'rail jilan i linalin dueta katipin, o japwilim a likau o puetpuet eta marain eu. ³ A kilan, Mojej o Eliaj pwara don ir, kajokajoi on i. ⁴ Petruj ap japen potoan on Iejuj: Main, meid mau atail kotikot met. Ma re kotin mauki je pan kauada kijin im jili kij: Tanpaj ar, o eu japwilim en Mojej, o eu japwilim en Eliaj. ⁵ Ni a kajokajoidar, kilan, pali en dapok pali ap kadupal irail edi; o kilan, nil eu peidido jan nan dapok o, me majani: Iet nai Ol kompok, me I kin polaule kida! Komail ron i! ⁶ Tounpadak kan lao ronadar met, rap pupedier pon maj arail, majapwekadar kausalap. ⁷ Iejuj ap kotido, jair ir, majani: Uda, der majak! ⁸ Irail lao jaradar, jota amen, me re kilaner, pwe Iejuj eta. ⁹ Ari, ni arail kotikot kodido jan ni nana o, Iejuj ap kotin majani on irail majani: Komail depa indai on meamen duen kajanjal o, Nain aramaj lao mauredar jan ren me melar akan. ¹⁰ Japwilim a tounpadak kan kalelapok re a indada: Da me jaunkawewe kan kin indinda, dene Eliaj pan kotido maj? ¹¹ A kotin japen majani on irail: Nan melel, Eliaj pan pwarado maj kapunala karoj. ¹² A nai indai on komail, Eliaj me pwaradoer, a re jaja i, pwe irail wiai on i meakan, me re men wiada.

Iduen Nain aramaj pil pan kamekam re 'rail. ¹³Tounpadak kan ap ajadar, me a kotin majani *on* irail duen loanej jaunpaptaj o. ¹⁴Irail lao lel *don* pokon o, aramaj amen poto *don* i kelepuke mo a jakaradar: ¹⁵Main kupura nai ol o, pwe a pweipwei o madak kausalap, pwe pan pak toto a kin pupedi nan iai o nan pil, ¹⁶Nai ari wa *don* i ren japwilim ar tounpadak kan, a irail jota kak kakelada i. ¹⁷Iejuj ap kotin jepen majani: Di wet meid jopojon o katiwo. Ia arain ai pan mi re omail? Ia arain ai pan kokoa komail? Wa *don* ia! ¹⁸Iejuj ap kotin kidaua i, tewil ari kodi *jan* lole; putak o ap kelailadar ni auer ota. ¹⁹A tounpadak kan ap kelep poto *don* Iejuj potoan *on*: Da me kit jo kak kaujeki wei *jan* i? ²⁰A ap kotin majani *on* irail: Aki omail jopojon. Pwe melel I indai *on* komail, ma omail pojon pan laude *on* wan katirin, komail pan kak indan nana wet: Koda *jan* waja en, kola monen! I ap pan kola, jota me jota pan kak pa omail. ²¹*Jon* wet jota kin koki *jan* meakot, kapakap o kaijelijol eta. ²²A ni ar kotikot jili nan wein Kaliläa, Iejuj kotin majani *on* irail: Nain aramaj pan *panalan* nan pa en aramaj. ²³Irail pan kamela i, a ni ran kajilu a pan maureda. Irail ari mamauk kausalap. ²⁴Irail lao kotilon *on* nan Kapernaum, jaunopwei kai ap ko *don* Petruj indan i: Omail Jaunpadak jota kin *ian* nopwei? ²⁵A majanier: Ei. A lao pedelon *on* nan im o, Iejuj ap kotin madan majani: Jimon, da me koe lamelame, nanmarki en jappa kin ale takjij de nopwei *jan* ren ij? *Jan* ren nairail jeri de *jan* men liki kan? ²⁶Petruj potoan *on* i: *Jan* ren men liki kan. Iejuj kotin majani *on* i: Ari, jeri kan me jaladok. ²⁷Ari jo, pwe kitail der kamakar irail ada, kola ni oror kajedi kaj, a mam men maj, me pan lodi, apiada, kajara pajan au a, koe pan diar lepen moni lep; i me koe pan ale o kida ai o noum.

18 NI auer ota tounpadak kan poto *don* Iejuj potoan *on*: Iaduen ij me pan lapalap nan wein nanlan? ²Iejuj lao kotin molipeido kijin jeri amen, ap kotin kotiki *on* nan pun arail, ³Majani: Melel I indai *on* komail, ma komail jota pan wukila, wiala *jon* en kijin jeri, komail jota pan kak ko *on* nan wein nanlan. ⁴Ari, meamen pan kajapwiledi pein i, dueta kijin jeri men et, i me pan lapalap nan wein nanlan. ⁵O ma amen apwali kijin jeri men due met ni ad ai, i me kin apwali ia. ⁶A meamen me pan kamakar amen ir, me tikitik, me pojon ia, a mau *on*, takai en plaua eu en jali *on* tapin wor a, ap kamopela nan madau waja me lol. ⁷Juedi *on* jappa pweki a men kamakar akan, Ari jo, men kamakar akan udan mia; juedi *on* aramaj o, me men kamakar pan tapi *jan* ia. ⁸A ma apali en pa om de apali en nä om pan kamakar uk, lep-uke *jan*, o kaje *jan* uk, pwe a mau *on* uk ko *on* maur ni om *danidan* de jikilikil, *jan* om pa de nä pokon mia, ap ko *on* kijiniai joutuk. ⁹O ma apali en maj om pan kamakar uk, waikada *jan* o kaje *jan* uk, pwe a mau *on* uk, ko *on* maur ni om maj pali, *jan* maj om pokon mia ap lokidokila nan iai en pweleko. ¹⁰Kalaka, pwe komail der mamaleki amen tikitik pukat; pwe I indai *on* komail, me arail tounlan kan, me mi nanlan, kin ariri Jam ai, me kotikot nanlan. ¹¹Pwe Nain aramaj kodon dorela, me jalonalar akan. ¹²Da me komail lamelame, ma aramaj amen, naineki jip epuki, a amen irail pan jalonala, a jo pan pwilikidi duekduamen pon nana, ap kola raparapaki me jalonala? ¹³A ma a pan diar, melel I indai *on* komail, a pan peren kida, me men en *jan* duekduamen, me jota jalonalar. ¹⁴Iduen Jam omail, me kotikot nanlan, jota kotin men, amen kijin jeri pukat en jalonala. ¹⁵A ma ri om ol wia dip *on* uk, en kelep kila i, kapun *on* i dip a; ma a pan ron uk, nan

koe kajapaledo ri om. ¹⁶A ma a jota pan *ron* uk, ap ukada amen de riamen, pwe meakaroj en mi ren jaunkadede riamen de jilimen. ¹⁷A ma a *kan ron* irail, ap kaireki momodijou, a ma a pil *kan ron* momodijou, ap wia kin i men liki o jaunopwei men. ¹⁸Melel I indai *on* komail, me komail pan jaliedi nin jappa, pan jalidi nanlan, o me komail pan lapwada nin jappa, pan lapwada nanlan. ¹⁹I pil indai *on* komail, ma riamen nin jappa pan minimin pene ni meakot, me re men poeki, a pan pwai *on* ira jan Jam ai, me kotikot nanlan. ²⁰Pwe waja kij, me riamen de jilimen pokon pena ni ad ai, i waja I kin mi nan *pun* arail. ²¹Petruj ap kai *don* i potoan *on*: Main, pan pak depa i en makeki *on* ri ai ol o, me wia dip *on* ia? A itar ma a pan me ijepak? ²²Iejuj kotin majani *on* i: I indai *on* uk, kaidin ijepak eta, a pan pak iju wad ijeijok. ²³I me wein nanlan rajon nanmarki amen, me pan kapukapun na ladu kan. ²⁴A ni a tapiada kapukapun, amen ap wijike *don* i, me pwaipwandeki talent nen. ²⁵A ni jota a men pwain, a monjap ap majanier, me a pan netila, o a paud, o na jeri kan, o karoj, me a aneki, pwen pwainda. ²⁶A ladu o ap poridi mo a *poni*, potoan *on*: Main kom kotin kanonama *on* ia, i pan pwain *on* komui karoj. ²⁷A monjap en ladu o ap pokela, ap lapwada o makeki *on* i a pwaipwand. ²⁸A ladu ota ap koieila, diaradar kij a ladu amen, me pwaipwand *on* i denar epuki; i ari koledi i, padik pena tapin wor a indada: Kapunala, ma om pwaipwand mia. ²⁹Ladu ap poridi mo a, poeki indada: Kom kotin kanonama *on* ia, i pan pwain *on* komui. ³⁰A a *kan*, ap koieila, kajedi *on* nan imaten lao a kapunala a pwaipwand. ³¹A kij a ladu kan lao kilaner me wiauier, rap mauk kaulap, koieila kaireki arail monjap karoj, me wiauier. ³²A monjap ap ekere *don* i, majani *on* i: Koe meid ladu jued amen! I make ki

on uk er om pwaipwand karoj pweki om poeki re i. ³³Menda koe jota kadek *on* ri om ladu, duen i kin kadek *on* uk er? ³⁴A monjap ap makar kidar o *panalan* i ren jaun kalokolok lao a kapunalar a pwaipwand karujia. ³⁵Iduen Jam ai nanlan, pan pil wia *on* komail, ma komail jota pan makeki *jan* nan *monion* omail *on* ri omail.

19KADEKADEO Iejuj lao kaimwijiokela padak pukat, ap kotila *jan* Kaliläa, koti *don* wein Iudäa palilan Iordan. ²O pokon kalaimun idauendo i. I ari kotin kakelail ir adar waja o. ³Parijär akai ap kodo kajonejon i indada: Me *pun*, ol en kajela a paud pweki okotme? ⁴A ap kotin *japen* majani: Komail jota doropwe, me i, me wia ir adar ni tapio, a kotin wiadar ol o li? ⁵A ap kotin majani: I me aramaj amen pan pweidedi jam a in a pat *on* eta a paud; ira ari pan udukala eu; ⁶Ira ari jolar riamen pwe uduk eu. Ari, me Kot kotin kapad penaer, aramaj depa kamueit *pajan*. ⁷Irail ap indai *on* i: A da me Mojej majaniki, kijin likau en kamueit en koda, ol ap pan mui *jan* a paud? ⁸A kotin majani *on* irail: Mojej mui *on* komail er, en kajela omail paud akan pweki *monion* omail kapitakailar. A *jan* ni tapi o a jota kin due. ⁹A *nai* indai *on* komail: meamen kajela a paud, ma jota pweki nenek, ap paudekida amen; nan a kamal, o me pan paudeki, me lokidokilar o, a kin kamal. ¹⁰Japwilim a tounpadak kan ap potoan *on* i: Ma iduen kujoned, me ol o en kapwaiadan a paud, a jota mau *on* papaud. ¹¹A ap kotin majani *on* ir: Kaidin karoj, me pan kak weweki padak pot et, irail eta, me a mui *on* er. ¹²Pwe akai mia, me udan jota unjok, a akai, me aramaj ki *janer*, a pil akai, me wia kapwat pweki wein nanlan. Meamen kak *on* weweki, i en weweki. ¹³Kijin jeri kai ap wijike *don* i, pwen pwil po 'rail lim a kan o laolaoki, a tounpadak kan kapoui irail. ¹⁴A

Iejuj kotin majani: Mueid *on* kijin jeri kan, en ko *don* ia. Der kalik irail edi! Pwe iei *jon* en me udan wein nanlan. ¹⁵I ari kotikida po 'rail lim a kan, ap kotila *jan* waja o. ¹⁶O *kilan*, amen poto *don* i potoan *on*: Jaunpadak da me mau kot, i en wiada, pwe i en aneki maur joutuk? ¹⁷A ap kotin majani *on* i: Menda koe idok re i duen me mau? Pwe amen ta me mau. A ma koe men ko *on* maur, dadaurata kujoned akan! ¹⁸A ap potoan *on*: Kujoned da? A Iejuj kotin majani, iet akan: Koe der kamela aramaj; Koe der kamal; Koe der pirap; Koe der kadede likam; ¹⁹Kakaki jam om o in om; o pok *on* men imp om dueta *on* pein uk. ²⁰Manakap ap potoan *on* i: Mepukat karoj i kapwadiadar; a da me i en pil wia? ²¹Iejuj kotin majani *on* i: Ma koe men unjokela, u kowei, netikila om dipijou, ap kijakijaki *on* me jamama kan, koe ap pan aneki om pai nanlan, o kodo idauen ia do. ²²Manakap lao *roner* majan pot et, ap mamauk koieila, pwe a dipijou me toto. ²³Iejuj ap kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: Melel I indai *on* komail, meid apwal *on* me kapwapwa kan, en pedelon *on* nan wein nanlan. ²⁴I pil katitiki *on* komail, me *manai*, kamel en *tilon* nan au en dikok eu, *jan* me kapwapwa en ko *on* nan wein Kot. ²⁵Japwilim a tounpadak kan lao ronadar met, ap puriamuiki kaulap indada: Ari, ij me pan kak kamaurela? ²⁶Iejuj ap kotin jaupei won irail, ap kotin majani *on* irail: A jo kak pan aramaj, a ren Kot meakaroj me kak. ²⁷Petruj ap *japen* poto *don* i: Majani, kit likidmaliela meakaroj, ap idedauen komui, a da me pan katini kit? ²⁸Iejuj ap kotin majani *on* irail: Melel I indai *on* komail, komail me idedauen ia do ni ipwi japal, Nain aramaj lao mondi pon mole *linan*, komail pil pan mondi pon deun kadeik, kakaunda kainok en Ijrael eijokriau. ²⁹O meamen kajela im a kan, de ri a ol o li akan, de jam a, de in a, de

a paud, de jeri, de jap pweki ad ai, nan a pan ale pan pak epuki o jojoki maur joutuk. ³⁰A me toto men moa, pan muri; a men muri pan moa.

20 PWE wein nanlan rajon kaun pan im amen, me *jankonai on* raparapaki toundodok kai nan a mat en wain. ²Irail lao inauki pena, me denar eu ni ran eu, ap kadar ir ala nan a mat en wain. ³A pil kotila ni auer kajilu, ap majani akai, me momod mal nan deun jaunet akan, ⁴Ap majani *on* irail: Komail pil kola nan mat en wain o, o meakot me pun, i pan pwain *on* komail; irail ari kola. ⁵A pil kola ni auer kawonu o kaduau o wiadar dueta. ⁶A pil kotila ni auer eijokeu, ap diadar akai, me momod mal, ap majani *on* irail: Da me komail momodeki mal ran pon? ⁷Irail potoan *on*: Aki jota amen, me kadokeki kit. Ap majani *on* irail: Komail pil kola nan mat en wain o, komail pan ale me pun. ⁸A lao jautik penaer monjap en mat en wain majani *on* a jaunkoa: Kapokon pena toundodok kan o pwain *on* irail. Tapiada *jan* ren men pwand oko lao kokodo lel men madan kan, ⁹Me kadodokier ni klok eijokeu kan ap kodo, amen amen ap ale denar eu. ¹⁰A men maj akan lao kodo, rap kiki *on*, me re pan ale jiki *jan*, a re pil aleer denar ta ieu. ¹¹Irail lao ale, rap lipaned *on* monjap o. ¹²Indada: Mepukat dodok auer ta ieu, a komui karajai kit pena; kit me dodokki apwal en ran o karakar en katipin. ¹³A ap kotin *japen* majani *on* amen re 'rail: Kompoke pai, kaidin me *japun*, me i wiain *on* uk. Kita jota inauki pena denar eu? ¹⁴Ale me om, kowei, i men pwain *on* me pwand pukat rajon uk. ¹⁵De iaduen, a jota pun, i en wiaki me udan ai, me i mauki? De por en maj om me jued pweki ai kadek? ¹⁶Ari, me pwand akan pan moa, a me moa kan pan pwand, pwe me toto paeker, a me malaulau me piladar. ¹⁷Iejuj lao kotin kodala Jerujalem,

a kotin kelepe kila tounpadak ekriamen pon al a, majani on irail: ¹⁸ Kilan, kitail kin kodalán Ierujalem o Nain aramaj pan ko on ren jamero lapalap o jaunkawewe kan, o irail pan kadeikada, en kamela i. ¹⁹ O re pan panala i ren men liki kan, pwen kapikapiti i, o kaloke, o kalopuela, a ni ran kajilu a pan maureda. ²⁰ In en nain Jepedäuj ap poto don i, a na putak riamen ian i, pori i o poeki okotme re a. ²¹ A ap kotin majani on i: Da me koe mauki? A potoan on i: Re kotin mueid on ai tunol putak riamen, en mondi re ir, amen ni pali maun omui, amen ni pali main omui nan omui wei. ²² A Iejuj kotin japen majani: Koma jota aja, me koma poeki. Koma kak nim dal me I pan nim? Ira potoan on: Je kak. ²³ A kotin majani on ira: Melel, komail pan tunole ai dal, a momod ni pali maun o main i, I jota kak mueid on, pwe pwaij en irail me a onop oner jan ren Jam ai. ²⁴ Ni en ek oko ar ronadar, ap juede kidar pirien o. ²⁵ A Iejuj kotin molipe ir do majani: Komail aja, duen jaupeidi en wei pokon ar kin poe irail edi, o me lapalap akan kin manaman on irail. ²⁶ A duen met a jota pan wiaui nan pun omail. A me men laud nan pun omail, en papa komail. ²⁷ O meamen re omail, me men jaumaj, i en lidui komail. ²⁸ Dueta Nain aramaj, me kaidin kodo, pwe aramaj en papa, a pwe i en papa o kida maur a wiliandi me toto. ²⁹ Ni arail kotila jan Ieriko, pokon kalaimun idauen la i. ³⁰ A kilan, ol majkun riamen momod ni kailan al o. Ni ara ronadar, me Iejuj kotin daulul, ira ap likelikwir indada: Main kupura kit, ir me japwilim en Dawid! ³¹ A pokon o kidau ira da, pwen nenenla. A ira kalaudela ara likelikwir indada: Main, kupura kit, ir me japwilim en Dawid! ³² Iejuj ari kotin udi, molipe ira do majani: Da me koma mauki, I en wiai on koma? ³³ Ira potoan on: Main, maj at en kapad pajan! ³⁴ Iejuj ari kupuro kin ira dar o kotin jair maj

ara. Maj ara ari madan pad pajaner; ira ap idauenla i.

21 NI arail koren ion Ierujalem o Iejuj ap kotin poronela tounpadak riamen. ² Majani on ira: Koma ko on nan kanim monen, a madan koma pan diar ejel amen, me jalidi, o na pul mi imp a, lapwa ira da, ap kare don ia! ³ A ma meamen pan indan koma meakot, koma pan indada: Kaun o men dake, i ari pan madan kadar ira do. ⁴ A mepukat karoj wiaui, pwen pwaida, me lokido ren jaukop o me majani: ⁵ Kaireki nain Jion jeripein: Kilan, om Nanmarki kotido re om. A kotin opampap o kaipokedi pon ejel li amen. ⁶ A tounpadak ko lao kolar, o wiadar duen Iejuj kotin majani on ira, ⁷ Ira ap wado ejel o na, ap irepadi po 'ra arail likau kan a ap kotin kaipokedi poa. ⁸ O pokon kalaimunia irepadi arail likau kan nani al o, a akai paledier ran tuka kan irepadi nani al o. ⁹ A pokon o, me tion moa, o me idauen, nijinij indada: Ojiana on japwilim en Dawid! Meid iajanai me kotido ni mar en Kaun, ojiana nanlan. ¹⁰ A lao kotilon on nan Ierujalem, toun kanim ap mokimokid indada: Ij i? ¹¹ Pokon o katitiki: Nan i Iejuj, jaukop en Najaret en Kalilaa. ¹² Iejuj ap kotilon on nan im en kaudok en Kot, ap kotin kaje jan karoj, me kin netinet nan im en kaudok, o kotin wukededi tepel en jaunkawilian moni ko, o deun men netin muroi. ¹³ O kotin majani on irail: A intinidi: Im ai pan adaneki im en kapakap, a komail wia kilar deu en lipirap. ¹⁴ A me majkun o me jikil akan poto don i nan im en kaudok o; i ari kotin kakel irail adar. ¹⁵ A jamero lapalap o jaunkawewe kan lao kilaner manaman akan, me a kotin wiadar, o jeri kan nan im en kaudok, me nijinij indada: Ojiana on japwilim en Dawid! Irail ap makara kidar, ¹⁶ Indai on i: Kom jota mani, me mepukat katitiki? A Iejuj kotin majani on

irail: Ei, komail jaikenta doropwe: Jan nan au en jeri o me kin kan didi, ir me kotin kapwaiadar kapin eu? ¹⁷ I ari kotin mui jan irail, kotila jan nan kanim o, koti don Petanien o pweikidi waja o. ¹⁸ A ni manjan ni a kotin purlan kanim o, ap men konotedar: ¹⁹ A kotin majani tuka pik pot ni kailan al o, ap kotilan i. A jota, me a kotin diadar, pwe ta eta, ap kotin majani on i: Koe jolar pan wa kokolata! A tuka pik ap madan monedier. ²⁰ Tounpadak kan lao kilaner, irail ap puriamui kidar indada: Daduen tuka pik o madan monelar. ²¹ A Iejuj kotin japen majani on irail: Melel I indai on komail, ma komail pojón, ap jota peikajal, kaidin met eta, me wiaui on tuka pik en, me komail pan kak wiada, pwe ma komail pan indan nana wet: Mokid wei lokidokila nan madau, nan a pan pwaida. ²² O meakaroj komail pan poeki ni omail kapakap, ap pojón komail pan ale. ²³ A lao kotilon on nan im en kaudok o, jamero lapalap akan o jaumaj en toun jap o ap ko don i ni a kotin kaukawewe indada: Manaman en ij, me komui wiaki mepukat? O ij me ki on komui manaman wet? ²⁴ A Iejuj kotin japen majani on irail: I pan pil kalelapok meakot re omail, ma komail pan japen ia, I pil pan indan komail manaman en ij, me I wiaki mepukat. ²⁵ En Ioanej a paptaj tapi jan ia? Men nanlan de me ren aramaj? Irail ap lamelame nan pun arail katiti, ma kitail pan inda men nanlan, a pan majani on kitail: Da me komail jo pojónki i? ²⁶ A ma kitail inda, me ren aramaj, kitail majak pokon o, pwe karoj kin wia jaukopki Ioanej, ²⁷ Irail ari japen Iejuj potoan on: Kit jota potoan. I ari pil majani on irail: I jota pil pan indai on komail, manaman en ij, me I wiaki mepukat. ²⁸ A iaduen omail lamelam? Aramaj amen naineki ol riamen. A kola ren amen indan i: Lao, kola ran wet dodok nan ai mat en wain. ²⁹ A japen indada: I jota mauki; a mur

ekij a kalukila, ap koieila. ³⁰ O a kola ren me teio indai on pil dueta. I me japen indada: Ei main; ap jota kola. ³¹ Ari, ij re 'ra, me wiadar injen en jam a? Irail potoan on i: Men maj o. Iejuj kotin majani on irail: Melel I indai on komail, jaunopwei o me nenek kan pan mo 'mail pedelon on nan wein Kot. ³² Pwe Ioanej pwara don komail, padapadak on komail duen al pun, a komail jota kamelele i; a jaunopwei o me nenek kan kamelele i. A komail lao kilaner, komail jota kalukila, pwen kamelele i. ³³ Komail ron pil apot karajeraj! Kaun pan im amen padukedier mat en wain eu o kele pene, ap weiradar deun men wunid wan wain, o kauada im en daulik eu, ap kajile kin i on jaumat akai, o momaitelar nan wai. ³⁴ A lao anjau en rak, a kadaralan jaumat akan a ladu kai, pwen ale a wan wain. ³⁵ Jaumat akan ap jaikedi a ladu kan; re woki amen, kamela amen, a amen me re kate. ³⁶ A pil kadarala ladu kai, toto jan men maj, Irail ari wiai on irail pil dueta. ³⁷ A ikmuri a kadara won irail na ol majani: Nan re pan majak nai ol. ³⁸ A jaumat akan lao kilaner ol o, irail ap kajokajoi nan pun arail: I me pan ale jojo, ukodo kitail en kamela i, a kitail pan id ale a jojo. ³⁹ Irail ari jaikedi i o kajapoke jan i nan mat en wain o, o kamela i. ⁴⁰ Ari, monjap en mat en wain lao pwarado, da me a pan wiai on jaumat pukat? ⁴¹ Irail potoan on i: A pan kamela aramaj jued pukat, ap pan neki on akai jaumat a mat en wain o, me pan ki on i wan wain ni anjau me kon on. ⁴² Iejuj ap kotin majani on irail: Komail jaikenta doropwer nan kijin likau kan: Takai o, me jauje kan kajapokelar, ap id wialar takai en pukakaim. Mepukat wiauier ren Kaun o, men kapuriamui patail? ⁴³ I me I indai on komail, wein Kot pan japadoke jan komail, ap ko on eu kainok, me pan kida wa. ⁴⁴ O meamen pupedi on pon takai wet, pan ola, a meamen me a pan pupedi

on poa, a pan pitaki pajan i. ⁴⁵ A jamero lapalap o Parijär akan lao ronadar a karajeraj akan, re mulikiadar, me a kotin karajeraje kin irail. ⁴⁶ Irail ari majamajan jili en jaikidi i, a re majak aramaj akan, pwe re wia kin i jaukop amen.

22 A IEJUU kotin jafen o pil karajeraj on irail majani: ² Wein nanlan rajon nanmarki amen, me kamadipe na ol ni ran en a kapapaud. ³ O a kadarala na ladu kan, pwen luke don kamadip o, me kileledier akan; a re kan kodo. ⁴ A pil kadarala akai ladu majani: Kaireki me kileledier akan: Kilan, i kaonopadar ai kamadip o: nai kau ol o man wi kan me kamelar, o karoj nikier, ko don kamadip en kapapaud! ⁵ A irail jota injenoki, ap kowei, amen nan jap we, o amen ko on dodok. ⁶ A me tei kan jaikidi a ladu kan kaloke o kame ir ala. ⁷ Nanmarki ap makara kidar, kadarala a jaunpei kan, kamela me lolap oko o ijikedar ar kanim o. ⁸ A ap indan a ladu kan: Ari, kamadip onoper, a me kileledier akan jota war on. ⁹ Komail ari kowei nan al akan, a karoj me komail diar, en kalua don kamadip o. ¹⁰ Ladu kan ap kola nani al akan, kapokon pena karoj, me irail diaradar, me jued o me mau kan; kamadip ari tounlar. ¹¹ A nanmarki lao pwarado, en kilan toun kamadip, ap diaradar aramaj amen, me jota a kapwat, ¹² A ap majani on i: Kompoke pai, iaduen om kak pedelon, pwe jota om kapwat? I ari japaimokid. ¹³ Nanmarki ap majani on papa kan: Jaliedi i pa o nä akan, ale o kajapokela nan rotorot liki iei wajan maiei o teterek. ¹⁴ Pwe me toto paekeredo, a me malaulau piladar. ¹⁵ Parijär ap pokon pena, kaparok pena duen ar pan kajapuna i jan a majan; ¹⁶ Irail ap kadaralan i nairail tounpadak kan ianaki ladun Erodej kan, potoan on: Jaunpadak, je aja, ir me kotin melel, o kotin kawewe melel duen al en Kot o re jota kotin

kupuroki meamen, pwe re jota kotin kajampwaleki janjal en aramaj. ¹⁷ Ari, re kotin majani on kit kupur ar. Me pun, en nopwei on nanmarki de jo? ¹⁸ A Iejuj lao kotin mari ar me juet, ap majani: Malaun komail, da me komail kajonejon kin ia? ¹⁹ Kajale don ia moni en nopwei! Irail ap potoan on i denar eu. ²⁰ A kotin majani on irail: Mom en ij o intin wet? ²¹ Irail potoan on i: En nanmarki, a i kotin majani on irail: Ari, komail ki on nanmarki, me nain nanmarki, o on Kot, me japwilim en Kot. ²² Irail lao ronadar met, rap puriamuiki o muei jan i, o koieilar. ²³ Ran ota Jadujär akai ko don i, me kin inda, me dene me melar akan jolar pan maureda, ap kalelapok re a. ²⁴ Indada: Jaunpadak, Mojej majani, ma meamen melar o jota na jeri, ri a ol en id paudeki a paud, pwen kaipwi on ri a kadaudok a. ²⁵ Ari, pwin pirien eu mi re at, ol ijimen. Mejeni paudeki li amen, ap melar, a jota kadaudok a, ap kakaliki on ri a ol a paud; ²⁶ Pil dueta kariamen o kajilimen kokola lao kajjimen. ²⁷ A ikmuri li o pil melar. ²⁸ Ari; ni en me melar akan ar pan iajada, a pan en ij a paud ren me ijimen, pwe irail karoj me paudekidar i? ²⁹ A Iejuj kotin jafen majani on irail: Komail meid japun pwe komail jo weweki kijin likau kan de mana en Kot. ³⁰ Pwe me mauredar akan jolar pan papaud de kapapaud, pwe irail dueta tounlan en Kot akan, me mimi nanlan. ³¹ Komail jaik doropwe duen en melar akan ar pan maureda, me lolok on komail jan ren Kot, me kotin majani: ³² Nai Kot en Apraam o en Ijaak o en Iakop? A kaidin Kot en me melar akan, pwe en me maur akan. ³³ A pokon o lao ronadar met, irail ap puriamuiki a padak. ³⁴ A Parijär akan lao ronadar, me a kotin kadukiedier Jadujär akan, ap pokon pena. ³⁵ Amen irail, jaunkawewemen, kajonejon i potoan on: ³⁶ Jaunpadak, kujoned da me lapalap nan kapun

o? ³⁷ A Iejuj kotin majani *on* i: Koe en pokeki *on* Kot om Kaun *monion* om unjok, o *nen* om unjok, o om lamelam unjok. ³⁸ Iei met me moa en kujoned akan. ³⁹ O me kariau me dueta: Koe en pok *on* men imp om dueta *on* pein koe. ⁴⁰ Kujoned riau met me audepan kapun o jaukop akan. ⁴¹ Ni en Parijär akan ar momod pena, Iejuj ap kotin kainoma re 'rail. ⁴² Majani: Da me komail lamelame duen Krijtuj, nain ij i? Re potoan *on*: Japwilim en Dawid. ⁴³ A kotin majani *on* irail: A iaduen da me Dawid kaadaneki i Kaun *ren Nen* ni a majani: ⁴⁴ Kaun o kotin majani *on* ai Kaun, *mondi on* ni pali maun i, lao I pan wia kida om imwintiti utipan nä om? ⁴⁵ A iaduen, ma Dawid kaadaneki i Kaun, a pil pan kak na ol? ⁴⁶ A jota amen, me kak *japenki* i meakot, o jolar me idok meakot re a kokolata.

23 IEJUUJ ap kotin kaparok *on* pokon o *japwilim* a *tounpadak* kan, ² Majani; Jaunkawewe o Parijär akan kin *mondi nan deun Mojej*. ³ Ari, karoj me re *indan* komail, i me komail en wia o *kapwaiada*, a der *ale jan* ar wiawia kan; pwe irail kin *indada*, ap jota *kapwaiada*. ⁴ Re kin pira pena *kapwa* en wijik me *toutou* melel, ap *kidan* pon apar en *aramaj*, a irail jota men *jairki jondin* pa arail. ⁵ O re kin *kapwaiada* ar wiawia kan karoj, pwe *aramaj* en *ududial*. Pwe irail kin *kadälape* ar *kijin* likau en *kataman* o *kalaudela* ni *kailan* ar likau. ⁶ Irail kin *nonki* *mondi* ni *tapin tepel* ni *kamadip* o, o *leppandam* nan *jinakoke* kan. ⁷ O re kin *mauki*, *aramaj* en *ranamau on* irail nan *deun net*, o *aramaj* en wia kin *ir Rapi*, *Rapi*, ⁸ A komail der *nonki*, *aramaj* en wia kin komail *Rapi*, pwe me ta men *omail Jaunpadak*, a komail *pirien* pena. ⁹ O komail der *kaadaneki* *meamen jam* nan *jappa*, pwe amen *Jam* *omail*, me *kotikot nanlan*. ¹⁰ O komail der *nonki*, *aramaj* en wia kin ko-

mail *jaumaj*, pwe me ta men *omail Jaumaj*: *Krijtuj*. ¹¹ A me *lapalap* re *omail*, en *omail papa*. ¹² Pwe me pan *kajapwilada* *pein i*, pan *japwilidi*, a me pan *kajapwilidi* *pein i*, pan *kajapwilada*. ¹³ *Juedi on* komail *jaunkawewe* o *Parijär* akan, *malaun komail*! Komail kin *ritinidi* *wein nanlan* *mon aramaj* akan, pwe komail *jota* pan *pedelon*, a me men *pedelon*, komail *jota* kin *mueid on*. ¹⁴ *Juedi on* komail *jaunkawewe* o *Parijär* akan, *malaun komail*! Komail me *nopur jan* im en li *odi* kan ap *liliajoj kapakap reirei*. *Omail kalokolok* pan *laud melel*. ¹⁵ *Juedi on* komail *jaunkawewe* o *Parijär* akan, *malaun komail*! Komail kin *pidipidaki jed* o *jap*, *pwen wiada projelit* amen, a lao *wialar*, komail ap pan wia kin i *toun pweleko* amen, me *jued jan* komail. ¹⁶ *Juedi on* komail *jaunkalua majkun*, komail me kin *inda*: *Meamen kin kaukila* im en *kaudok*, dene *jota katempa*, a me kin *kaukila kold* en im en *kaudok*, i me *pun*. ¹⁷ Komail *pweipwei* o *majkun*, pwe da me *kajampwal ren kold* de im en *kaudok* o, me kin *kajarauiala kold*? ¹⁸ O *meamen kin kaukila* *pei jarai*, dene *jota katempa*, a me *kaukila mairon*, me mi *poa* dene i me *pun*, ¹⁹ Komail *pweipwei* o *majkun*, pwe da me *kajampwal ren mairon* de *pei jarai*, me kin *kajarauiala mairon*? ²⁰ Ari, *meamen kaukila* *pei jarai*, kin *kaukila* i o *meakan*, me mi *poa*. ²¹ O *meamen kaukila* im en *kaudok*, kin *kaukila* i *ianaki* i me *kotikot lole*. ²² O me *kaukila nanlan*, kin *kaukila mol* en *Kot* o me kin *kaipokedi on* *poa*. ²³ *Juedi on* komail *jaunkawewe* o *Parijär* akan, *malaun komail*! Komail kin *maironki* *ei-jokkij eu* en *minje*, o *til*, o *kimel*, ap *jota injenoki* *kujoned* en *kapun kajampwal* akan: *Pun*, o *kadek*, o *pojon*. Komail *wiada mepukat*, ap pil *kapwaiada* me *tei kan*! ²⁴ *Jaunkalua majkun* komail, me kin *ijenoki kijin* am en *wel*, ap *katalala kamel*! ²⁵ *Juedi on* komail *jaunkawewe*

o Parijär akan, malaun komail! Pwe komail kin kamakelekel kajak o dal liki, a lol me dir en me re kuliada o me jued.²⁶ Parijär majkun koe, kamakelekele maj lol en kajak o dal akan, pwe pali liki en pil makelekelede!²⁷ Juedi *on* komail jaunkawewe o Parijär akan, malaun komail! Komail rajon joujou kan, me jementen, me kin janjal kajelel, a lole me dir en ti en me melar akan o jon en jaut karoj.²⁸ I duen komail, me janjal *pun* mon aramaj, a lole komail me dir en malaun o japun.²⁹ Juedi *on* komail jaunkawewe o Parijär akan, malaun komail! Pwe komail kin apapwali joujou en jaukop akan o kapwataki joujou en me *pun* kan.³⁰ Ap inda: Ma kit mia ni muein jam atail akan, kit jota pan *ian* irail kamela jaukop akan.³¹ Ari, pein komail kin kadede, me komail nain me kamelar jaukop akan.³² A komail kaunjokala wiawia en jam omail akan!³³ Komail jerpent o wan oter akan! Pala komail pan piti *jan* kadeik en nan pweleko?³⁴ Kilan, i me I kadara *don* komail jaukop akai, o me lolekon kai, o jaunkawewe kai; a akai irail, me komail pan kamela, o kalopuela, o akai komail pan kaloke nan omail jinako ke kan, o komail pan paki irail *jan* nan eu kanim *on* nan eu.³⁵ Pwen kapokon *on* komail nta makelekel karoj, me kapwilipwilidier nan jappa *jan* ntan Apel *pun* kokodo lel ntan Jakariaj, nain Parakiaj, me komail kamelar nan *pun* en im en kaudok o pei jaraui.³⁶ Melel I indai *on* komail, mepukat pan *pwai on* di wet.³⁷ O Ierujalem, Ierujalem, me kin kamela jaukop akan o kate me pakadara *don* uk kan; pan pak toto, me I pan kapokon pena noumail akan, duen litok kin kompwal pena na purok kan pan pa a, a komail *kan*.³⁸ Kilan, im omail pan tanla.³⁹ Pwe I indai *on* komail, komail jolar pan kilan ia *jan* ni anjau wet, lao komail pan inda: Meid iajanai, me kotido ni mar en Kaun o!

24 IEJUUJ ap kotila kotiwei *jan* nan im en kaudok o, japwilim a tounpadak kan ari poto *don* i, pwen kajan-jale *on* i im en kaudok o.² Iejuj ari kotin japen majani *on* irail: Komail jo udu-dial mepukat karoj? Melel I indai *on* komail, jota eu takai pan mimi pon eu, me jota pan karonk pajan.³ Ni a kotin kaipokedi pon dol Oliwe, tounpadak kan kelep poto *don* i potoan *on*: Re kotin majan *don* kit anjau da, me mepukat pan *pwaida* o da kilel pan ar pan kotin *puredo*, o imwin kaua?⁴ Iejuj ari kotin japen majani *on* irail: Kalaka, pwe jota amen en kotaue komail.⁵ Pwe me toto pan kodo ni ad ai katiti: Nai me Krijtuj o kotaue me toto.⁶ Komail pan ronada duen mauin o kajokajoi pan mauin; Komail kalake, der majak; pwe mepukat pan *wiaui* maj, a imwi jaikenta mia.⁷ Pwe eu jap pan u *on* eu, o eu wei *on* eu; o anjaun lek, o kilitop, o rerer en jap akai pan *wiaui*.⁸ Mepukat karoj tapin kalokolok.⁹ Irail ap pan pan komail *lan* kamakam o kame komail la; o komail pan tantat pan kainok karoj *pweki* ad ai.¹⁰ Me toto ap pan makarada, o amen pan *panala* amen, o re pan tataki nan *pun* arail.¹¹ O jaukop likam toto pan *pwarada* o kotaue me toto.¹² A limpok en me toto pan laula, aki japun, me pan *pwaida* kaulap.¹³ A me pan dadaurata lel imwi, i pan dorela.¹⁴ A ronamau en wei o pan kalok jili nan jappa karoj, pwen kadede *on* wei karoj, iei anjau, me imwi korendo.¹⁵ A komail lao kilan jaut akan, o ola laud mi nan waja jaraui, duen me jaukop Daniel kopadar, meamen doropwe, i en weweki.¹⁶ Me kin mi nan jap en Iudäa, ap *tanala* pon nana;¹⁷ O me mi pon im, ender ko *on* lole, pwen ale a kapwa *jan*;¹⁸ O me mimi nan jap, ender puron ale a likau.¹⁹ O me juedi *on* irail me lijean o me kin kadidi ni ran oko!²⁰ Komail ari kapakap, pwe komail depa pitila ni anjaun kapau, o

pil der ni ran en japat. ²¹Pwe i anjaun kamakam kausalap, jota me dueta *jan* ni tapin kaua kokodo lel met, pil jota pan wiaui kokolata. ²²O ma ran oko jo kamalaula la, jota uduk eu me pan dorela; a pweki me piladar akan ran oko pan kamalaula. ²³O ma meamen pan indan komail: Kilan iet Krijtuj de monen, komail der kamelele. ²⁴Pwe Krijtuj likam kai o jaukok likam kai pan pwarada, o kapwareda kilel o manaman akan, pwen pil kotaueda me piladar akan, ma re kak *on*. ²⁵Kilan, *nai* me kop *on* komail er. ²⁶Ari, ma re pan katiti *on* komail: Kilan, a kotikot nan jap tan o, der koieila; kilan, a kotikot waja rir o, der kamelele. ²⁷Pwe duen liol a tapida *jan* ni maj en *lan* *linan*la lel kapin *lan*, iduen en Nain aramaj a pan pwarado. ²⁸Pwe waja man melar mia ia, i waja ikel pan pokon pena ia. ²⁹A murin kamakam o katipin pan *madan* rotorotala o maram pan jolar *linan*, o uju kan pan moredi *jan* nanlan, o katen pan nanlan pan moki-dada. ³⁰Kadapakilene pan Nain aramaj ap pan pwarada nanlan, o kainok karoj en jappa ap pan mamaiei, o irail pan kilan Nain aramaj a kokido dapok en *lan* akan, me manaman o *linan* kausalap. ³¹O a pan kadarala na tounlan kan peuk pojaune lapalap, re pan kapokon pena na me piladar akan *jan* pali paieu, *jan* ni maj en *lan* lel *on* kapi. ³²*Jan* ni tuka pik o komail padakki karajeraj en: Ra kan lao pilen o ta pwarada, komail ajaki, me rak korendor. ³³Pil dueta komail, komail lao diar mepukat, en aja, me a korendor, a leler liman wanim. ³⁴Melel I indai *on* komail, di wet jota pan mela, lao mepukat karoj pan pwaida. ³⁵*Lan* o jappa pan poula, a ai padak jota pan poula. ³⁶A duen ran o auer jota amen, me aja, pil tounlan kan jaja. Jam ai ta me mani. ³⁷A duen ni muein Noa iduen en Nain aramaj a pan pwarado. ³⁸Pwe duen ni ran akan mon nolik lapalap re mana o nim,

re papaud o kapapaud, lao lel ran en Noa a pedelon *on* nan warim o. ³⁹O re jota dedeki lao lel nolik pwaida o kamop ir ala karoj, iduen en Nain aramaj a pan pwarado. ⁴⁰I ran o riamen pan mi nan jap; amen pan peuka *jan* o amen luadi. ⁴¹Riamen pan irij nan im en plaua, amen pan peuka *jan* a amen luadi. ⁴²Komail ari majamajan, pwe komail jaja auer, me omail Kaun pan pwarado. ⁴³A met komail en aja, ma jaumaj en im o ajaer auer en men lipirap pan kodo, a pan majamajan, a jota pan mueid *on* kawela im a. ⁴⁴Komail ari pil majamajan, pwe Nain aramaj pan kodo ni auer, me komail jota lamelame. ⁴⁵Ari, ij ladu lelapok o lolekon o, me a monjap kajapwilada pon im a, pwen nene *on* irail ni anjau me kon *on*. ⁴⁶Ladu o meid pai, me a monjap pwara diarada i a wiawia due met! ⁴⁷Melel I indai *on* komail, a pan kajapwilada i pon a dipijou karoj. ⁴⁸A ma ladu jued o pan lamelame nan monion i: Ai monjap pwapwand kodo; ⁴⁹Ap kame a warok kan o nam o nim nan pun en me kamom jakau; ⁵⁰Monjap en ladu o ap pan pwarado ni ran eu, me a jota lame-lame o ni klok, me a jaja. ⁵¹O a pan palan pajan i o katororalan i ren me malaun akan, iei wajan maiei o teterok.

25 I ANJAU o wein nanlan me rajon li ek, me ale ar lamp akan, ap koieilan ol kamod. ²Me limen me lolekon a me limen me lolepon. ³Me lolepon oko wa ar lamp akan ap jota *ianaki* kadirepa. ⁴A me lolekon ko wa ar lamp akan *ianaki* kadirepa. ⁵A ni en ol kamod a pwapwand ir karoj men mair ap mairelar. ⁶A lao nan lukepan pon a lok jili: Kilan, ol kamod kotido, komail koieilan i! ⁷Li karoj ap pauridar kaonopadar ar lamp akan. ⁸Me lolopon ap indan me lolekon kan: Komail ki don kit kijan omail le, pwe nait lamp akan pan kunla. ⁹A me lolekon kan japen indada: O iermen, pwe ede jola itar *on* kit

o komail, komail kola ren jaunet neti-
 ada pein omail. ¹⁰Ni arail kokolan net,
 ol kamod ap jamador. Irail me onoper
 ian i pedelon *on* nan kamadip o, wanim
 ap ritidier. ¹¹Murin anjau kij li tei ko
 ap pwarado indada: *Main*, *main*, re kotin
 ritinadan kit! ¹²A ap japen indada: Melel
 i indan komail, i jaja komail. ¹³Komail
 ari majamajan, pwe komail jaja ran de
 auer. ¹⁴Pwe a rajon aramaj amen, me
 pan momaitela nan wai. Ap kapokon
 pena na ladu kan o nek *on* irail a dipijou
 kan. ¹⁵A ki *on* amen talent limau, a *on*
 amen riau, a *on* amen eu, duen me re itar
on, a ap madan jamalar. ¹⁶Me aleer tal-
 ent limau, ap koieila dodokki o diaradar
 pil talent limau. ¹⁷A me aleer riau, pil
 dueta, a diaradar pil riau. ¹⁸A me aleer
 eu, ap koieilar jarepedier nani pwel, ok-
 ilar moni en monjap o. ¹⁹A kadekadeo
 a warailar monjap en ladu pukat ap
 puredo o kainene irail adar. ²⁰Me aleer
 talent limau ap potodo wado pil talent
 limau indada: *Main* komui kotiki *on* ia
 er talent limau, kom kotin majani, iet
 pil talent limau, me i netia kidar. ²¹A
 monjap ap indan i: Meid mau, me koe
 wiadar, ladu lelapok o melel amen koe.
 Koe apapwali mau me tikitik o, i ap
 pan kajapwiladan uk pon dipijou toto,
 ko *on* nan peren en om monjap! ²²A me
 aleer talent riau ap pil potodo indada:
Main komui kotiki *don* ia er talent riau,
 kom kotin majani, iet pil talent riau, me
 i netia kidar. ²³A monjap ap indant i:
 Meid mau, me koe wiadar, ladu lelapok
 o melel amen koe. Koe apapwali mau me
 tikitik o, i ap pan kajapwiladan uk pon
 dipijou toto ko *on* nan peren en om mon-
 jap! ²⁴A me aleer talent eu ap pil potodo
 indada: *Main*, i ajaer komui, me komui
 ol padik amen, me kin dolun *jan* waja,
 me kaidin komui padukedier ia, o nak
 pena, waja me kaidin komui kamorok
 ia; ²⁵Nai ari majak, o koieila o okilar
 japwilim omui talent nani pwel, majani,

iet japwilim omui. ²⁶A monjap ap japen
 indan i: Ladu jued o ponkake men koe,
 ma koe ajaer, me i kin dolun waja, me
 kaidin *nai* padukedier, o nak pena waja,
 me kaidin *nai* kamorokier. ²⁷Menda koe
 jota ki *on* jaun kawilian moni *nai* moni,
 a *nai* lao puredo, i ap pan ale me udan ai
 ianaki moni me a naitikadar. ²⁸Komail
 ari ki *jan* re a a talent, ap ki *on*, me a
 talent eijok. ²⁹Pwe me a mia, ekij pan
 ko *on*, pwen aneki me laud; a me jota a
 mia, nan a pan katia *jan* me mi re a. ³⁰A
 ladu me jota katepa, komail kajela nan
 rotorot liki, iei wajan maiei o teterok.
³¹A Nain aramaj lao kodo ni a *linan*, o
 tounlan jarau kan ian i, a pan mondi
 pon mol en a *linan*; ³²O toun jappa karoj
 pan kapokon pena mo a. A ap pan ka-
 toror irail pajan dueta jilepa o kin ka-
 torore jip ol ren li akan. ³³A pan kila
 na jip li akan ni pali maun, o na jip ol
 akan ni pali *main*. ³⁴Nanmarki ap pan
 majani *on* toun pali maun: Ukodo, ko-
 mail kompoke pan Jam ai, jojoki wei o,
 me onop *on* komail er *jan* ni tapin kaua!
³⁵Pwe *nai* men manadar, a komail ap
 kamana ia; *nai* men nim piladar, a ko-
 mail ap kanim pil ia; *nai* men kairu men,
 a komail ap kajamo ia. ³⁶Kilijo, a komail
 ap kalikauwi ia dar, *nai* jomaudar, a ko-
 mail ap pwara *don* ia; *nai* jalidier, a ko-
 mail ap pwara *don* ia. ³⁷Me pun kan ap
 pan japen i potoan *on*: *Main*, iad me je
 potoan ir men konot, ap potoan *don* ir
 konot, de men konot pil, ap id konote
don ir? ³⁸Iad kit potoan ir men kairu,
 ap kajamo ir? De kilijo, ap kalikauwi ir
 adar? ³⁹Iad kit potoan ir lomum, de ja-
 lidi, ap poto *don* ir? ⁴⁰Nanmarki ap pan
 japen majani *on* irail: Melel i indai *on* ko-
 mail, meakot komail wiai *on* amen, ri ai
 ol tikitik pukat, i me komail wiai *on* ia er.
⁴¹A ap pil pan indan irail toun pali *main*:
 Komail me riala, kowei *jan* ia, ko *on* nan
 kijiniai joutuk, me onoper *on* tewil o nal
 kan. ⁴²Pwe *nai* men manadar, a komail

jota kamana ia, o men nim piladar, a komail jota kanim pil ia, ⁴³Nai men kairu men, a komail jota kajamo ia, kilijo, a komail jota kalikauwi ia dar, o jomau, o jalidi, a komail jota pwara don ia. ⁴⁴Irail ap pil pan potoan on: Main, iad me je potoan ir men konot, de men konot pil, de men kairu men, de kilijo, de lomum, de jalidi, ap jota papa on ir? ⁴⁵A ap pan japen irail majani: Melel i indai on komail, meakot komail jota wiai on amen tikitik pukat, i me komail jota wiai on ia. ⁴⁶Mepukat ap pan kolan kalokolok joutuk, a me pun kan pan maur joutuk.

26 KADEKADEO Iejuj lao kaimwi-jokela padak pukat karoj, ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan: ²Komail aja, pon ria pon paja pan wiaui o Nain aramaj pan panala, en kalopula. ³Jamero lapalap akan o jauramaj akan en toun jap o ap pokon pena nan im en jamero lapalap, me maraneki Kaipaj. ⁴O kapukapun pena duen ar pan widinadi Iejuj en kamatala. ⁵A irail inda: Iermen ni ran en kamadip, pwe aramaj ede moromoronada. ⁶Iejuj lao kotikot Petaniem nan im en Jimon tuketuk, ⁷Li amen ap poto don i, wa kijin potel alapajta audaud en men kei kajampwalia ap kieledier on pon kadokenmai, ni a kotin konot. ⁸A tounpadak kan lao kilaner, ap juede kidar indada: Menda kei wet olar mal? ⁹Pwe a pan netila, kareda pwai laud ap nek on jamama kan. ¹⁰Iejuj lao mani met, ap kotin majani on irail: Da me komail kainjenjuedeki li o? Pwe me mau, me a wiai on ia er. ¹¹Pwe me jamama kan kin mi re omail anjau karoj, a nai jota anjau karoj. ¹²Pwe ni a wudok kidi pil wet pon war ai, a kaonopadar ai Jaredi. ¹³Melel I indai on komail, waja karoj, me ronamau wet pan kalok ia, panada jappa pon, me a wiaer et, pil pan kaloki, pwen katamanpa. ¹⁴Amen ekriamen, me adaneki Iudaj Ijkariot, ap koieila ren jamero lapalap akan, ¹⁵In-

dada: Da me komail pan ki don ia, i pan pana don komail i? Irail ari inauki on i jip en moni jileijok. ¹⁶A jan ni anjau o a jojon duen a pan manai on en panala i. ¹⁷Ni ran kaieu en prot jomut tounpadak kan poto don Iejuj potoan on: Ia waja re kotin kupura, jen kaonopadar ir kamadip en paja? ¹⁸A kotin majani: Kola nan kanim ren ol amen indai on i: Jaunpadak o majani: Ai anjau korendor, I pan wiada kamadip en paja re om, o ai tounpadak kan pan ian ia. ¹⁹Tounpadak kan ap wiadar duen majan en Iejuj, kaonopadar paja. ²⁰A lao jautik penaer, a kaipokedi ni tepel, a ekriamen akan ian i. ²¹Ni arail konokonot, a kotin majani: Melel I indai on komail, amen komail pan pan ia la. ²²Irail ap injenjued o amen amen potoan on i indada: Main nai i? ²³A kotin japen majani: Me ian ia kaduedi nan dal o, i me pan pan ia la. ²⁴Pwe Nain aramaj pan kokola duen a intinidier. A juedi on aramaj o, me Nain aramaj panala re a, me mau on aramaj o, ma a jota ipwidier. ²⁵A Iudaj, me panala i ap japen potoan on indada: Rapi, nai i? A kotin majani on i: Koe me indada. ²⁶Ni arail wiadar konot. Iejuj kotin limadar prot laolaoki, o pilitiki pajan, kotiki on toupadak kan majani: Ale tunole, war ai metet. ²⁷A pil kotikida dal o laolaoki kotiki on irail majani: Komail karoj nim jan; ²⁸Pwe nt' ai metet, udan inau kap, me pan kapwilipwilidi on me toto, men lapwada dip. ²⁹A I indai on komail, me I jolar pan nim jan wan wain jan anjau wet lao lei ni ran o, me I pan pil nim nan wein Jam ai ianaki komail! ³⁰Irail lao melkakaki melkaka en kapin, rap kotila pon dol Oliwe. ³¹Iejuj ap kotin majani on irail: Komail karoj pan makar kin ia ponpon wet, pwe a intinidier: I pan kame jilepa o, a pwin jip o pan more pajan. ³²A murin ai maureda, I pan ti on mo 'mail kola Kaliläa. ³³A Petruj japen potoan on i: Ma karoj pan makar kin ir

a *nai* jota pan makar. ³⁴Iejuj kotin majani *on* i: Melel I indai *on* uk, *ponpon* wet mon malek a kakorot, koe pan kamam kin ia pan jilepak. ³⁵Petruj potoan *on* i: Ma i *ian* ir matala, i jota pan man kamam kin ir; iduen en tounpadak kan karoj ar indinda. ³⁶Iejuj ap kotilan waja o me adaneki Ketjemane, a irail *ian* i, ap kotin majani *on* tounpadak kan: Komail mondi met, lao I pan kola kapapak monen. ³⁷O a kotin ukadar Petruj o nain Jepedäuj ol riamen, ap kotin tapiadar kupur olar o patau kaulalap. ³⁸Iejuj ap kotin majani *on* irail: Nen i ap injenjuedelar kaulalap *on* mela. Komail pan mimieta met, *ian* ia majamajan. ³⁹O a kotila ekij waja, ap kotin pupekidi jilan i laolaoki majani: Jam ai, ma a kak, kom kotiki *jan* ia dal wet; ari jo, kaidin *nai*, komui ta en wiawia. ⁴⁰I ari kotin pure *don* tounpadak kan, diar ir adar mamair, ap kotin majani *on* Petruj: Komail jo kak *ian* ia majamajan auer ta ieu? ⁴¹Majamajan o kapapak, pwe komail de ko *on* nan *jonejon*. Nen me peik, a uduk me luet. ⁴²A pil kotila kariapak laolaoki majani: Jam ai, omui kupur eta, me dal wet jota kak kowe *jan* ia, ari I pan tunole. ⁴³A lao kotin puredo diar ir adar pil mamair, pwe maj arail me toutou. ⁴⁴A a kotin mui *jan* irail, pil kotilar laolaoki kajilepak ni majan ota. ⁴⁵Ap kotin pure *don* tounpadak kan majani *on* irail: Komail ari mamair o kamol. Kilan, auer leler, me Nain aramaj pan *panalan* pa en me dipan akan. ⁴⁶Paurida, kitail en kola, kilan, a jamador, me pan pan ia la. ⁴⁷Ni a kotin mamajandar, kilan, Iudaj, amen ir ekriamen oko, pwarador, pokon lapalap *ian* i, me wa kodlaj o jokon *jan* ren jamero lapalap akan o jaumaj akan en toun jap o. ⁴⁸Men *panala* i ki *on* ir kilel eu indada: Me I pan metik, iei I komail pan koledi. ⁴⁹I ap madan *don* Iejui indada: *Pon* mau Rapi ap metik i. ⁵⁰A Iejuj kotin majani *on*

i: Kompoke pai, menda koe pwarador? Irail ap por *on* Iejuj, jaikidi i. ⁵¹A kilan, amen irail, me *ian* Iejuj, kapawei pa a, ujudar na kodlaj, pale *jan* jalon en ladu en jamero lapalap o. ⁵²Iejuj ap kotin majani *on* i: Kapure *ion* om kodlaj nan deu a! Pwe karoj, me ale kodlaj, pan kamekila kodlaj. ⁵³De koe lamelame, me I jota kak poeki ren Jam ai en kadara *don* ia tounlan toto *jan* lekion eijokriau jama; ⁵⁴A iaduen kijin likau kak pwaida? A udan a pan wiawi duen met. ⁵⁵Ni auer ota Iejuj kotin majani *on* pokon o: Da, *nai* lolap amen, me komail kodon aleki kodlaj o jokon akan? Ni ran akan karoj I mier re omail, kauwewe nan im en kaudok, a komail jota kol ia dier. ⁵⁶A mepukat karoj wiawier, pwe kijin likau en jaukop akan en pwaida. Tounpadak kan karoj ap mui *jan* i *tandau*. ⁵⁷A me jaikidier Iejuj, ap kaluan i ren jamero lapalap Kaipaj, waja jaunkawewe o jaumaj akan pokon pena ia. ⁵⁸A Petruj idauendo i doowei *jan* lel tanpaj en jamero lapalap o pedelon *on* mondi ren papa kan, pwen kilan imwin mepukat. ⁵⁹A jamero lapalap akan, o jaumaj akan, o pwin en kapun o roporop kadede likam *on* Iejuj, pwen kamatala; ⁶⁰Ari, jota me irail diar. Jaunkadede likam me toto, me pwarado, ari jo, jota me irail diar. Ik-muri jaunkadede riamen pwarado, ⁶¹Indada: Lap en me inda: I kak *on* kawela im en kaudok en Kot ap id kauada ni *pon* jili *pon*. ⁶²Jamero lapalap ap kajinenda majani *on* i: Kom jota japenki meakot, me mepukat kin kadede *on* komui? ⁶³A Iejuj kotin nenenlata. Jamero lapalap ap majani *on* i: I kakau kin komui la ren Kot ieiaj, komui en *indan* kit, ma komui Krijtuj Japwilim en Kot. ⁶⁴Iejuj ap kotin majani *on* i: Komui me inda. A I pil men kaire kin komail, *jan* ni anjau wet, komail pan kilan Nain aramaj a pan kaipokedi ni pali maun en manaman o kokido dapok en *lan* akan. ⁶⁵Jamero la-

palap ap ter pajan, a likau kan indada: A lalaue. Menda pil akai jaunkadede? Kilan, komail apton ronadar a lalaue, ⁶⁶Da me komail lamelame? Irail japen potoan on: A mau on kamela. ⁶⁷Irail ap kondipi on jilan i o pakir i, o akai pikir i ni jilan i, ⁶⁸Indada: Krijtuj, kokop on kit, ij me pikir uk? ⁶⁹Petruj momod liki panakepir; lidu men ap ko don i indada: Koe me pil ian Iejuj en Kaliläa. ⁷⁰A i me kamamaki mo 'rail karoj indada: I poneponeki me koe inda. ⁷¹A ni a pedoi wei jan nan wanim, amen lidu ap kilan i indan irail, me mi waja o: Lap men et me pil ian Iejuj en Najaret. ⁷²A pil kamamki ap kaula: I jaja aramaj en. ⁷³Mur ekij irail me u impa pil kaido indan Petruj: Melel koe amen irail, pwe nil om kadiarok kin uk ada. ⁷⁴I ap lalaue o kaula indada: I jaja aramaj en. Malek ap kakorot. ⁷⁵Petruj ap tamanda majan en Iejuj, me kotin majani on i: Mon malek a kakorot, koe pan kamam kin ia pan jilepak. A ap koeila janejan laud.

27 A LAO ran pajaner, jamero lapalap akan o jaumaj akan en toun jap o kapukapunada duen Iejuj pwen kamatala. ²Irail lao jaliedi i, ap wawei, ki on ren kopina Pontiuj Pilatuj. ³A ludaj, me panala i lao kilaner me a pakadeikadar, en kamatala, ap kalukila o purekido moni jileijok ren jamero lapalap akan o jaumaj akan. ⁴Indada: Nai me wiadar dip, ni ai panalar nta makelekel. A irail inda: Menda re at? Koe en pein wia. ⁵I ari kajedi moni ko nan im en kaudok, ap koeilar lujiamalar. ⁶A jamero lapalap akan ale moni ko indada; A jota pun kitail en ki on nan deun mairon, pwe pwain pan nta. ⁷Irail ari kapukapun, ap netiadar jap en jaun wia dal, waja me men liki pan jeredi ia, ⁸I me waja o adaneki jap en nta kokodo lel ran wet. ⁹I dokan a pwaidar, me lokidor ren jaukop Ieremia, me majani: Irail ari aleer moni jileijok

i pwaine pan i, me re netiada ren men Ijrael. ¹⁰O pwaine kida jap en jaun wia dal, duen me Kaun o kotin majani on ia. ¹¹Iejuj ari kotikot mon kopina; kopina ap kainoma re a majani: Nanmarki en Juj akan komui? A Iejuj kotin majani on i: Komui me majani. ¹²Jamero lapalap akan o jaumaj akan lao karaune kin i, a jota kotin japen. ¹³Pilatuj ap majani on i: Komui jota ron duen ar karakarauni komui kaulalap? ¹⁴I ari jota kotin majani on i meakot. Kopina ap poneponeki kaulalap. ¹⁵Ari, ni kamadip o kopina kin lapwa on irail amen me jalidi, meamen, me re mauki, ¹⁶A i anjau o ol amen, ad a Parapaj, me jalidi re 'rail. ¹⁷Irail lao pokon penaer, Pilatuj ap majani on irail: Ij me komail mauki, i en lapwa dan komail, Parapaj de Iejuj, me maraneki Krijtuj? ¹⁸Pwe a ajaer, ar peirin, me re pan kilar i. ¹⁹A lao kaipokedi pon deun kadeik, a paud ilokilan i indada: Komui der wia meakot on ol pun men et, pwe i auramandar duen i, me i lokelokeki laud ran wet. ²⁰A jamero lapalap akan o jaumaj akan jairen kila pokon o, ar poekipoeki Parapaj o kamatala Iejuj. ²¹A kopina japen majani on irail: Ij re 'ra, me komail mauki, i en lapwadan komail? Irail potoan on: Parapaj. ²²Pilatuj ap majani on irail: Da me i en wiaki Iejuj, me maraneki Krijtuj? Irail karoj potoan on: A en kalopuela! ²³A kopina majani: Pwe jued da, me a wiadar? A re kalaudela ar weriwer: A pan kalopuela! ²⁴Pilatuj lao kilan, me a jota kak wiada meakot, pwe moromoron pan wiaui, ap ale pil, omiom mo 'rail majani: Nai makelekel jan ntan ol pun men et, komail pan wia. ²⁵Aramaj karoj ap wiaki eu japen indada: Nta en kapokon on kit o nait jeri kan! ²⁶A ap lapwa don irail Parapaj, a Iejuj me a woki ap mueid on irail, en kalopuela i. ²⁷Nain kopina jaunpei kan ap ale Iejuj kalualon on nan im en kadeik o, ap kapokon pena jaunpei karoj; ²⁸Irail

ap ki *jan* i japwilim a likau kan, ap id kalikauwie kida i likau waitata; ²⁹Ap pada al en tek eu, ap kida pon kadokenmai, o ki *on* jokon apot ni lim a maun, o kelepukeidi mo a o kapikapidi i indada: Ion Nanmarki en Juj akan! ³⁰Irail kondipe *on* i, o re ale jokon o, o pokieki kadokenmai. ³¹Irail lao kapiti i, ap kijan likau waitata, ap kapure *on* i udan japwilim a likau o kaluawei, pwen kalopuela. ³²Ni arail kotikot kokola, rap dirada aramaj en Kirene men, me ad a Jimon, i me re iton *on*, en wadala japwelim a lopu. ³³Irail lao lel *on* waja o, me ad a Kolkata, iet wewe: Waja en pondal en mona. ³⁴Irail ki *on* i pinika, me doleki edi. A lao kotin *jon* kij, a jota urak. ³⁵Irail lao kalopuelar i, ap nek pajan japwilim a likau kadoropwe kidar. ³⁶Irail ari mondi *on* waja o majamajan i. ³⁷O ponanin kadokenmai re pajuredier intin o, me a pukoki: Iet Nanmarki en Juj akan. ³⁸Lolap riamen *ian* i lopuelar, amen mi ni pali maun, a amen ni pali main. ³⁹Me dadaulul akan lalaue i, due-duälok. ⁴⁰Katiti: Koe me kin kawela im en kaudok ap id kauada *pon* jili *pon*, en pein dore uk ala; ma Japwilim en Kot koe, en keredi *jan* nin lopu en! ⁴¹A jamero lapalap, o jaunkawewe, o jaumaj akan pil dueta kapikapiti i indada: ⁴²A dorelar akai, ap jota kak dorela pein i; ma i Nanmarki en Ijrael, i en keredi *jan* ni lopu en, a kitail pan kamelele i. ⁴³A liki Kot, i en kotin dorela, ma a kotin kupura i, pwe a indada: Nai Japwilim en Kot. ⁴⁴Lolap oko, me *ian* i lopuelar, pil lalaue i. ⁴⁵*Jan* ni auer kawonu lel auer kaduau rotorot kipadi *jap* o. ⁴⁶Ni auer kaduau Iejuj ap kotin *nil* laud majani: Eli, eli lama ajaptani! Iet wewe: Ai Kot, ai Kot, da me komui likitmalia kin ia la? ⁴⁷Akai me u waja o, *ronadar* me, ap indada: A eker Eliaj. ⁴⁸A amen irail pitipit *tan* ale lim eu, kaduedi *on* nan pinika kauon ni alek apot, *kidan* i en urak, ⁴⁹A

akai me inda: Iermen, kitail en *kilan* maj, ma Eliaj pan pwarado dorela i. ⁵⁰Iejuj pil kotin *nil* laud, ap kadarala *nen* e. ⁵¹A *kilan*, perepa likau en im en kaudok o ap dei *pajan*, *jan* pali poa lel pa, o *jap* rereda, o paip akai *ronkilar*, ⁵²O *joujou* kai *jara pajan*, o war en me *jarau* kan toto, me *mamair*, ap *iajadar*. ⁵³O *murin* ar *iajadar*, *irail* koda *jan* nan *joujou* kan, *kolan* kanim *jarau*, *pwara don* me toto. ⁵⁴*Jenturion* o me *ian* i *jinjila* Iejuj, *kilaner* *jap* a rereda, o *meakan*, me *wiaui*er, rap *majakadar* *kaualap*, *katiti*: Melel i, me *Japwilim* en *Kot*! ⁵⁵O li toto mi *kailewei*, *kilekilan* me *wiaui*, *iei irail*, me *idauendo* Iejuj *jan* *Kaliläa* papa i. ⁵⁶*Maria* men *Makdala*, o *Maria* in en *Iakopuj* i *Iojej*, o in en *nain* *Jepedäuj* akan mi nan *pun* *arail*. ⁵⁷A lao *jautik* *penaer*, ol *kapwapwa* men *pwarado*, men *Arimatia*, me ad a *Iojep*, me pil *tounpadak* en Iejuj *amen*. ⁵⁸I ari poto *don* *Pilatuj* *poeki* *kalep* en Iejuj. *Pilatuj* ap *majani*, a en *panalan* i. ⁵⁹*Iojep* ari ale *kalep* o, *kidimiki* *pena* likau *makelekel* o *kajelel*; ⁶⁰Ap *nekidedi* nan *pein* a *joujou* *kap*, me a *weiradar* nan *paip*; i ap *kadapure on* takai *kalaimun* eu nan au en *joujou* o, ap *kotila jan*, ⁶¹A *Maria* men *Makdala*, o *Maria* teio *momod jal on* *joujou* o. ⁶²A *mandan ran* o, *ran* en *kaonop*, *jamero lapalap* o *Parijär* akan *pokon* *pena* ren *Pilatuj*. ⁶³*Indada*: *Main*, *kit tamandar*, me ol *jued* men et *katitiki* ni a *memaur*: I pan *maureda* *murin* *ran jilu*. ⁶⁴*Komui* ari *majani*, me ren *jinjila* *joujou* o lel *ran kajilu*, pwe a *tounpadak* kan de *kodo* *pirapela*, ap *indan* *aramaj*: A kotin *iajadar jan* ren me *melar* akan, pwe *pakotau* *wet* pan *jued jan* men *maj*, ⁶⁵*Pilatuj* *majani on* *irail*: let *jilepa* ko, *komail* *kowei* *jinjila* *joujou* o *duen* *komail* kak *on*. ⁶⁶Irail ari *koieila*, *kileledier* takai o, o *kajilaki* *joujou* o *jaunpei* kai.

28 RAN en *japat* lao *daulier*, ni *manjan* en at en *wik*, *Maria* men

Makdala, o Maria teio ap kodon ududial joujou o. ²A kilan, jap rereda kaulap, pwe tounlan en Kaun amen, pwaradido jan nanlan o katapur jan takai o, ap kaipokedi on poa, ³Mom a dueta liol o a likau puetepueteta jno. ⁴Jilepa ko ap majapwekadar, o re likamata mela. ⁵A tounlan o kotin jape majani on li oko: Komail der majak pwe i aja, me koma rapaki Iejuj, me lopuelar. ⁶A joer met, pwe a iajadar, duen a kotin majanier. Kodo udial waja, me Kaun nekinekidi maj o, ⁷O tanwei kaireki japwilim a tounpadak kan, me a kotin iajadar jan ren me melar akan. A kilan a pan kotin tion mo 'mail kotilan Kaliläa. I waja komail pan diarada i. Kilan, i kop on komail er. ⁸Ira ari madan jan ni joujou o majak o peren kaulap, o tanwei kaireki on japwilim a tounpadak kan. ⁹A ni ara kola, kaireki japwilim a tounpadak kan, kilan, Iejuj ap tu on ira majani: Ran mau! Ira ap kai on poridi ni aluwilu a o poni i. ¹⁰Iejuj ap kotin majani on ira: Der majak, kowei kaireki ri ai ol akan, pwe re en koieilan

Kaliläa. I waja re pan diar ia. ¹¹Ni ara kokola, kilan jilepa kai ko don kanim o kaireki jamero lapalap akan karoj me wiauier. ¹²Irail ari pokon pena ianaki jaumaj akan o kapukapun, ap ki on jaunpei moni toto. ¹³Indai on irail: Komail pan inda: A tounpadak kan pwarador pon pirapela i ni at mamair. ¹⁴A ma kopina pan ronada duen mepukat, kit ap pan jauaja komail re a. ¹⁵Irail ari aleer moni kan o wiadar duen me re katiti on irail. A kajoi pot et lolok jili ren Juj akan kokodo lel ran wet. ¹⁶A tounpadak eka-men kowei on Kaliläa, pon nana eu, me Iejuj kotin kakalik on irail er. ¹⁷Irail lao diaradar i, re poni on i, a akai me peikajal. ¹⁸Iejuj ap kotido majani on irail: Manaman en nanlan o jappa karoj muei on ia er. ¹⁹Komail ari kola o padaki on toun jappa karoj o paptaj ir ala ni mar en Jam o Na o Nen jaraui. ²⁰Padaki on irail, me ren dadaurata meakan, me I kakalik on komail er. O kilan, I pan daudaulole komail jili kokolata, lao lel jappa imwijokela.

MA N EN PA EN WANPORON

MARKUJ.

1 TAPIN ronamau en Iejuj Krijtuj, Jap-wilim en Kot. ²Duen a intinidi ren jaukop Iejaia: Kilan, i kadarala mo 'mui ai men kadar me pan kaonopada al omui! ³Nil eu likelikwir jili nan jap tan: Komail kaonopada al en Kaun o kaineda al a! ⁴Ioanej kotido wia paptaj nin jap tan o padapadak duen paptaj en kalula *on* lapwa dip akan. ⁵Toun jap en Juj akan o toun Ierujalem karoj pokon *don* re a; irail paptajela re a nan pilap Iordan, weokada dip arail akan. ⁶Ioanej kin likauwi wun en kamel, o perapirki kil en man, o kin kankan manjiek o oni en nan wel. ⁷O padapadak majani: Meamen laud *jan* ia kotido mur i. Jal en a jut i jota war *on* idiokidi lapwada. ⁸I paptaj kilar komail pil. A a pan paptaj kin komail *Nen* jarau! ⁹Kadekadeo ni ran oko Iejuj ap kotido *jan* Najaret en Kaliläa ap paptajela ren Ioanej nan Iordan. ¹⁰A *madan* kotida *jan* nan pil o, ap kotin majani nanlan kan ar ritida, o *Nen* mom en muroi piridi *don* po a. ¹¹Nil eu ap peidido *jan* nanlan kan: Nai kompok komui, me I perenki! ¹²A *madan* *Nen* kalua *won* i jap tan. ¹³A ap kotikoteki jap tan ran *panaul* wia *jonejon* pan Jatan, *ieian* man laualo; a tounlan kan me papa *on* i. ¹⁴Murin en Ioanej a *panalar*, Iejuj ap koti *don* Kaliläa, padapadak ronamau en wein Kot. ¹⁵Majani: Anjau o leler wein Kot mier! Komail kalula! Kamelele ronamau! ¹⁶Ni a kotikot jili liman jed en Kaliläa, a ap majani Jimon o ri a ol Andreaj ara lalaid jili, pwe ira jaujed. ¹⁷Iejuj ap kotin majani *on* ira: Koma idauen ia do! Pwe I pan wia kin koma la jaujed en aramaj! ¹⁸Ira ari *madan* kajedi ara uk eko, ap idauenla i. ¹⁹Ari, ni a kotila *jan* waja o, a ap kotin majani

Iakopuj, nain Jepedäuj o ri a ol Ioanej mimi pon jop pot wonewone ara uk oko. ²⁰I ari kotin molipe ira *madan*, ira ari pededi jam ara Jepedäuj nin jop o ren toun dodok ko o idauen la i. ²¹Irail ap koti *don* Kapernaum. A *madan* kotilon *on* nan jinakoke ni ran en japat o kawewe. ²²Re ap puriamuiki a padak, pwe a kotin kawewe *on* irail ni manaman jota dueta jaunkawewe kan. ²³Aramaj amen *ian* mi nan jinakoke o, me *nen* jaut mi lole, ap weriwer, ²⁴Indada: Ko *jan* kit! Menda re omui kit, Iejuj en Najaret? Komui kotido en kawe kit ala? I aja komui, Jaraui en Kot. ²⁵Iejuj ari *onionida*, majani: Nenenla o kowe *jan* i! ²⁶*Nen* jaut lao kapururada ap weriwer laudeda, a ap koiei *jan* i. ²⁷Irail karoj puriamui, pepeidok nan *pun* arail indada: Dakot met? Padak kap, dakot met? Pwe ni manaman a majani *on* *nen* jaut akan, irail ari peiki *on* i. ²⁸I ari *madan* indand jili nin jap karoj impan Kaliläa. ²⁹Irail ari *madan* koti *jan* nan jinakoke, ap *ian* Iakopuj o Ioanej kotilon *on* nan im en Jimon o Andreaj, ³⁰Jaulap en Jimon wononeki jomau karakar. Irail ap kaireki i *madan* duen i. ³¹I ari koti *won* ale pa a, kauada. Jomau karakar ap *madan* ko *jan*; i ari papa irail. ³²A lao jautik penaer, ni katipin kirila, re ap wa pena *on* i karoj me jomau o me tewil ti po arail. ³³O toun kanim o pokon *don* ni im o. ³⁴A ap kotin kakelailada me toto me jomauki *jon* en jomau toto, kauja *jan* tewil toto, ap kulikedi tewil akan, ren der lokaia, pwe re aja i. ³⁵A kotin kipada nin joran, kotilan jap tan, pwen laolao waja o. ³⁶Jimon o me *ian* ko ap idauenla i. ³⁷Ni arail diar i, re ap potoan *on* i: Irail karoj raparapa kin komui. ³⁸A ap kotin majani *on* irail: Kitail daulul *won* jap tei ko, pwe I en pil padak waja o, pwe i me I kokido. ³⁹A ap kotin padapadak jili nan arail jinakoke kan nan jap en Kaliläa karoj o kakauj tewil akan. ⁴⁰Ol tuketuk

amen ap poto don i kelepuke poeki potoan on i: Ma re kotin kupura, re kotin kamakeke ia da! ⁴¹Iejuj ari kupuro kila, kapawei lim a, jair i majani on i: I pan, makelekelada! ⁴²A ni a majani eta, ari a tuketuk ko jan madan, a ap makelekel lar. ⁴³I ari kalikedi i, ap madan kadalala. ⁴⁴Majani on i: Kalaka! Koe depa indai on meamen; a koweï kajale on koe jamero o, o kida, pweki om makelekelada, me Mojej majani, pwen kadede on irail. ⁴⁵Ari, a kolata kalokijili, juaiki jili o ari, kareda en Iejuj a jola janjal koti don kanim o, kotikot eta liki nan jap tan, irail ap pokon don re a jan pali karoj.

2 MURIN ran akai a ap pil kotilon on Kapernaum, ap loki jili me a kotikot nan im o. ²Me toto ap madana pena, im o lao koidala o pil likin im o. A ap kotin kawewe on ir majan o. ³Irail ari poto don re a, wa kodo me jomau rerer men, roan pa men. ⁴Irail jota kak kai don impa pweki pokon o. Re ap palan pajan pon im o, waja a kotikot ia; irail lao palan pajan ap kakiredi ro o, me jomau o mi poa. ⁵Iejuj lao mani ar pojon, ap majani on me jomau rerer o: Nai, dip om akan lapwa jan uk er! ⁶Ari, jaunkawewe kai momod waja o, monemonloleki: ⁷Da me men et lokelokaia? A lalau. Ij me kak lapwada dip akan, pwe amen ta, Kot? ⁸Iejuj ari madan aniada nan kupur a duen ar monemonlole, ap kotin majani on irail: Da me komail monemonloleki? ⁹Ia me manai ren indai on me jomau rerer: Dip om akan lapwa jan uk er, de inda: Uda, ale ki om, koweï? ¹⁰A pwe komail en aja, me Nain aramaj me manaman on lapwada dip akan nin jappa, iei me a kotin majanieki on me jomau rerer: ¹¹I indai on uk: Uda! Al eki om! U ko on ni im om! ¹²I ari madan uda, ale ki, aluweï mo 'rail karoj. Irail karoj ari malamalaua kila, kapina Kot inda: Je jaikenta man kilan meakot et! ¹³I ari pil kotila liman jed o. Irail karoj ap pokon

don i, i ari kotin kawewe on irail. ¹⁴A lao kotin daulul waja o, ap majani Lewi, nain Alpäu, a momod ni wajan nopwei, ap majani on i: Idauen ia do! I ari uda idauenla i. ¹⁵Kadekadeo a lao kaipokedi konot nan im a, jaunopwei o me dipan akan me toto ian Iejuj o japwilim a tounpadak kan konokonot; pwe irail me toto, me idauen i. ¹⁶Ari, ni en jaunkawewe o Parijär akan ar kilan a kotin ian me dipan o jaunopwei kan konokonot, irail ap indai on japwilim a tounpadak kan: Da me a ianki jaunopwei o me dipan akan konot o kaker eki? ¹⁷Ni en Iejuj aniada, ap kotin majani on irail: Me kelail akan jota mau on jaunwini pwe me jomau ta. I jota kodon ekeredo me pun kan, a me dipan akan. ¹⁸En Ioanej a tounpadak kan o Parijär akan kin kaijejol. Irail ari kodo potoan on i: Da me en Ioanej a tounpadak kan kin kaijejol, o en Parijär ar tounpadak kan, a japwilim omui tounpadak kan jota kin kaijejol? ¹⁹Iejuj ap kotin majani on irail: Da, toun kamadip en kapapaud pan kak kaijejol ni en ol kamod a ian irail? Ni en ol kamod a ian irail, re jota pan kak kaijejol. ²⁰A anjau kokodo, me ol kamod pan wijike jan irail, iei ran o, me re pan kaijejol. ²¹Jota amen me pan deik on likau kap ni likau marin, pwe likau kap pan dei jan likau marin, por o ap pan laudela. ²²Pil jota amen me kin deuke kida ed marin wain kap, pwe wain o de ter pajan ed o, wain o ari wudokila, ed o ola. A wain kap mau on nan ed kap. ²³Kadekadeo a kotin weid nan mat en korn ni ran en japat. Japwilim a tounpadak kan ap dondolun koweï wan korn. ²⁴Parijär oko ap indai on i: Kilan, da me irail wia ni japat me jota pun, en wiaui? ²⁵A kotin majani on irail: Komail jota wadoker, me Dawid wiadar, ni a men kausalap, o a men mana, i o me ian i? ²⁶Duen a pedelon on nan tanpaj en Kot ni muein Apiatar jamero lapalap, o kanala prot mairon o nek on

irail, me *ian* i, me *jota pun* aramaj en tunole, jamero kan eta? ²⁷ A ap kotin majani *on* irail: Japat me wiaui *on* aramaj a kaidik aramaj *on* japat. ²⁸ I me Nain aramaj pil udan kaun en japat.

3 KADEKADEO a pil kotin pur *on* nan jinako. Ari, aramaj amen mia, me pa a motor. ² Irail ari majamajaneke, ma a pan kakelada i ni ran en japat, pwe irail en karaun i. ³ I ari kotin majani *on* aramaj o, me pa a motor: Uda kodo met! ⁴ A ap kotin majani *on* irail: Me pun, wia mau ni ran en japat de wia jued? Kamaur de kamela? Ir ari nenenla. ⁵ I ari *anian* aupwili jili po 'rail, kupurokila ar kapitakai, ap kotin majani *on* aramaj o: Kapawei pa om! I ari kapawei. Pa a ap kelailada. ⁶ Parijär oko ap *madanalan* ren *ian* en Erodej. Re ap kapakaparok duen ar pan kamatala i. ⁷ A Iejuj kotin kapitawei *jan* pein i o japwilim a tounpadak kan, koti *won* liman jed. Pokon kalaimun ap idauen i *jan* Kaliläa, o Iudäa. ⁸ O *jan* Ierujalem, o *jan* Idumäa, o *jan* palilan Iordan, o toun liman Tiruj o Jidon, pokon kalaimun, re ronada duen a kotin wiada manaman kaualap, re ap pokon *don* re a. ⁹ A kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan, kijin jop kij en kaonop *on* i, pweki pokon o, pwe re de koi *don* i. ¹⁰ Pwe a kotin kakelada me toto, irail ari pakoideda, pwe me jomau ko me jair i. ¹¹ O ni en *nen* jaut akan *nar* i, re pupedi mo i, weriwer, indada: Japwilim en Kot komui! ¹² I ari kotin kalik irail edi, ren der kaireki i. ¹³ I ari kotidala nan nana o, ap molipei *don* i, me a kotin kupura, re ap poto *don* re a. ¹⁴ I ari kotin kileledi ekriamen, pwe re en *ieian* i, pwen poroporone ir jili padapadak. ¹⁵ O manamanla kakelada me jomau kan o kakauj tewil akan; ¹⁶ Jimon a kotiki *on* ad a Petruj. ¹⁷ O Iakopuj nain Iepedäuj, o Ioanej ri en Iakopuj, a kotiki *on* ad ara Poanerkej. Iet wewe: Nain nanjapwe. ¹⁸ O Andreaj, o Pilipuj, o Partolomäuj, o

Matäuj, o Tomaj, o Iakopuj, nain Alpäuj, o Tadäuj, o Jimon men Kana, ¹⁹ O Iudaj Ijkariot, me *panala* i. ²⁰ Irail ari ko *don* nan im eu. Pil pokon eu pokon pena. Irail ari jola kak *mana*. ²¹ Ni kompokepa ko ronada, re kodo, pwen wala *jan* i; pwe re inda, me a iakala. ²² A jaunkawewe ko, me kodido *jan* Ierujalem inda: A kattia Peeljepup o jaumaj en tewil akan; iei me a kakaujeki tewil akan. ²³ I ari molipe ir do, majani *on* irail ni karajeraj akan: Ia pan duen Jatan a kaujawei Jatan? ²⁴ O ma toun wei eu u pena nan *pun* ar, wei o jota pan kak pwaida. ²⁵ O ma penainai eu u pena nan *pun* ar, penainai o jota pan kak pwaida. ²⁶ O ma Jatan u *on* pein i, a jota pan kak pwaida, a pan imwijokela. ²⁷ Jota amen me pan kak ko *on* nan im en kelail amen kulia a kapwa, ma a jo jaliEDI maj me kelail o. A ap pan kak kawela im a. ²⁸ Melel I indai *on* komail: Dip akan karoj pan lapwa *jan* nain aramaj akan, o laue, me re lalaueki. ²⁹ A meamen lalaue *Nen* jaraui jota pan lapwada, a a pan puk *on* kamekam joutuk. ³⁰ Pweki ar inda: A kattia *nen* jaut. ³¹ Ari in a, o ri a ol akan ap kodo, mi liki o iloke *don*. ³² A pokon me momod impa o ap potoan *on* i: Re *mani*, in ar o ri ar ol akan mimi liki kainoma komui. ³³ A ap kotin *japen* irail majani: Ij in ai de ri ai kan? ³⁴ A ap kotin aupwil jili po 'rail, me mod impa ko, majani: *Kilan*, in ai o ri ai ol akan! ³⁵ Pwe meamen wiawia kupur en Kot, iei me ri ai ol o ri ai li o in ai.

4 KADEKADEO a pil kotin tapiada kawewe liman jed o. Pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A ap kotidan pon jop pot kotikot pon jed o. A pokon o mi nan jap pon oror. ² A kotin kawewe *on* irail me toto ni i karajeraj akan, majani *on* irail ni a padak: ³ Ron! *Kilan*, jaunkamor o kolan kamorok. ⁴ Ni a kamokamorok akai ap moridi *on* pon kailan al, manpir ap pirido nam ir ala. ⁵ A akai moredi *on* waja takain, waja

pwel petepet; irail ari madan wojada, pweki jota pwel lole. ⁶Ni en katipin dakarada, re ap monela o mela pweki jota kalau ar. ⁷A akai moredi nan tuka teketek; o tuka teketek wojada, kajokiala, re ap jota wa. ⁸A akai moredi nan pwel mau o pwaida wa; akai pan me jileijok; a akai me woneijok, a akai me epuki. ⁹A kotin majani: Me jalon a mia men ron, i en ron! ¹⁰A lao kotin kalapukela, men imp a ianaki ekriamen ap kalelapok re a duen karajeraj pukat. ¹¹A ap kotin majani on irail: A mui on komail, en aja duen me rir en wein Kot. A men liki re pan aja mekarajoj jan ni karajeraj akan. ¹²Pwe re kilan, ari jota kilan, o roneron, ap jota dedeki; pwe re de pan wukila o dip ar lapwa jan irail. ¹³A ap kotin majani on irail: Komail jota dedeki karajeraj pot et? A iaduen, omail pan aja karajeraj tei ko? ¹⁴Jaunkamor me kamorok jili majan. ¹⁵A mepukat me mi pon kailan al, waja majan moredi on, a re lao ronadar, Jatan ap madanado, ki jan majan, me kamoremoredi on nan monion arail. ¹⁶O mepukat me moredi on wajan takain, re lao ronadar majan o ap madan peren kida ale. ¹⁷A jota kalaa re 'rail ap dadaur eta ekij, lao jonejon o kamekam wiaui pweki majan o, re ap madan makar kida. ¹⁸A mepukat me moredi on nan tuka teketek, me ronada majan. ¹⁹A anan en pai en jappa o inon kapwa, o norok en okotme pwaida, kajokela majan, ap jota wa. ²⁰A mepukat irail, me moredi on nan pwel mau, me ronada majan o, ale o wa, akai pan me jileijok, a akai me woneijok, a akai me epuki. ²¹A kotin majani on irail: Kandel pan wijikedo, pwen ko on pan kajak de pan men wendi? A jote koda won nin deun kandel? ²²Pwe jota me rir kot, me jo pan janjalada, pil jota me okiok kot, me jo pan lok jili. ²³Meamen me jalon

a mia men ron, i en ron! ²⁴A ap kotin majani on irail: Komail kalaka, me komail ron! Pwe men jon, me komail jonki iduen a pil pan jon, on komail. O omail tunol pan laud. ²⁵Pwe me a mia, ekij pan ko on; a me jota a mia, me ekij mi re a, pan katia jan. ²⁶A kotin majani: Iet duen wein Kot, raj on aramaj amen, me kamoredi on nan pwel war en tuka. ²⁷Ap mairela, pirida, pon ran; a war o wojada ap kakairida a ap jota aja due. ²⁸Pwe pwel kin pein kawojada tuka. Maj katoka, mur mpok, mur war en korn nan mpok ap pwarada. ²⁹A ni wa ma, a ap madan ki on men lepukedi, pwe rak mier. ³⁰A pil kotin majani: Da me kitail en karajai on wein Kot? De da me kitail en kajojon on? ³¹A rajon wan tuka, me pan kamoremoredi on nan pwel, me tikitik jan war karoj, me mi nan jap. ³²A lao kamoredi, ap wojada laude jan dip karoj, ap kajan pajan laud; manpir en pan lan ap kin wendi pan mot a. ³³I jon en karajeraj akan toto a kotiki on irail ni a kawewe on irail majan o duen ar weweki. ³⁴Jota a majan, ma jo karajeraj. Ni arail kelepala, a ap kotin kadede on japwilim a tounpadak kan meakan. ³⁵Ni ran ota, lao jautik penaer, a kotin majani on irail: Kitail daulul won palio! ³⁶Ari, ni ar kadar pajan pokon o, re kamajalada nin jop o. Pil akai kijin jop mi re a. ³⁷Melimel ap koda, iluk ap punedi on nan jop o kadirela. ³⁸A a kotikot nan murin jop o, jaijaimok pon uluna. Irail ap kaopada potoan on i: Jaunpadak, kom jota kupurai kit, pweki at pan mela? ³⁹I ari kotin kipada, anianida melimel, o kotin majani on jed o: Moledi! An ap dukedi o molela kausalap. ⁴⁰A ap kotin majani on irail: Da me komail majapwekeki? Iadue, jota omail pojon? ⁴¹Irail majapwekada kausalap, ap indada nan pun arail: Iaduen ol men et, me an o jed peiki on?

5 IRAIL ari kotela jed o koti *don* nan wein Katara; ²A lao kotidi *jan* nin jop, aramaj me *nen* jaut ti poa, *madan* ap *tan don* i *jan* nin joujou kan. ³Pwe a kin kaukaujon nin joujou kan, jota amen, me kak jaliedi i, jal mata jota pil kak. ⁴Pwe pan toto a jalikidi jal en nä o jal mata, ari a kin kamueit pajan jal mata o jal en nä; jota amen me kak kamandala i. ⁵Anjau karoj, *pon* o ran, a kin mimi nan joujou kan o nana, weriwer o pein lokeki i takai. ⁶A ni a kilan Iejuj waja doo, a ap *tanalan* dairukedi. ⁷Weriwer laudeda indada: Menda re omui *nai* Iejuj, Japwilim en Kot lapalap? I kaukulan komui Kot, komui ender kawairok ia! ⁸Pwe a kotin majani *on* i: Koti *jan* aramaj en, *nen* jaut koe! ⁹I ari kotin kainoma re a: Ij ad om? A ap *japen* potoan *on* i: Iet ad ai lekion, pwe kit me toto. ¹⁰A ap poeki, ender kotin kauj ir ala nin jap o. ¹¹Ari, pwin pwik kalaimun eu mimi impan nana o, *manamana* jili. ¹²Irail ap poekipoeki potoan *on*: Re kotin kadar kit ala, pwe jen til *on* nan pwik oko. ¹³Iejuj ari kotin mueid *on*. *Nen* jaut akan ap koiei *jan*, ko *on* nan pwik oko. Pwik oko ap *tanedi* wei ni aul *on* nan jed ap mopila nan jed. Irail impan riakid. ¹⁴Jilepa kan ap *tandau*i, kaireki jili nan kanim o nan jap; re ap koieila pwen kilan duen me wiaui; ¹⁵Irail ari poto *don* ren Iejuj, kilan, me tanwar en tewil o a momod, o likauer, o lolekonlar; iei i me lekion mier re a. Re ap majapwekada, ¹⁶Irail me kilaner ap indai *on* irail duen me wiaui *on* me tanwar en tewil o, o duen pwik akan. ¹⁷Re ap poekipoeki, a en kotiwei *jan* jap arail. ¹⁸Ni a koti *don* nin jop o, me tanwar en tewil o poeki re a en *ian* i. ¹⁹A i jota mueid *on* i, ap majani *on* i: Ko *on* ni im om ren jau om, kaire kin ir duen manaman lapalap, me Kaun o wiaui *on* uk er o poke uk alar. ²⁰I ari kola, kaloki jili nan Dekapolij duen manaman lapalap, me Iejuj kotin wiaui *on* i; irail karoj ap

puriamui kila. ²¹Iejuj lao pil kotela jed o *on* palio, pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A kotikot pon oror. ²²Ari, jaumaj en jinakoke amen, me ad a Iairuj kotido. Ni a tu *on* i, ap dairukedi *jan*. ²³Poekipoeki kausalap, potoan *on*: Nai kijin jeripein kij koren *ion* mela; i poeki, komui en kotido en pwil lim omui poa, pwen kelailada, ap pan maurela. ²⁴I ap kotin *ianala*, aramaj toto ap idauenla, koi *don* pena. ²⁵Li amen, me nta pwilipwil par *naulriau*. ²⁶O lokolokki me toto ren jaunwini toto o kida a kapwa karoj, ap jota katepe, pwe a totorela eta. ²⁷Ni a *ronada* duen Iejuj, a ap *dilonedo* muri nan pokon o, o jair japwilim a likau. ²⁸Pwe a inda: Ma i jair japwilim a likau eta, i pan kelailada. ²⁹Ari, pwilipwil en nta *madan* matata. I ari pamada nan war a, me a kelada *janer* jomau o. ³⁰Iejuj ap *madan* kotin kaanda, me rojon kij ko *janer*. A ap jaupei *don* pokon o majani: Ij me jair ai likau? ³¹A japwilim a tounpadak kan potoan *on*: Komui majani, pokon et koi *don* komui penaer; a komui majani: Ij me jair ia? ³²I ari kotin aupwil jili, pwe a men majani, me wia me o. ³³Li o ari majapwekada, rerer, ajaer me wiaui *on* i ap potodo, dairukedi mo a, potoan *on* duen melel en me wiaui o. ³⁴A ap kotin majani *on* i: Nai om pojon me kakelail uk adar. Ukowei popol, o kelada *jan* om jomau! ³⁵Ni a kotin mamajan, irail kodo *jan* ren jaumaj en jinakoke indada: Noum jerepein o melar. Menda kom *kaniri* jaunpadak en? ³⁶Ni en Iejuj a *ari* kair o, ap majani *on* jaumaj en jinokoke o: Kom der majak pojon eta! ³⁷A ap jota kotin mueid *on* meamen en idauenla i, Petruj eta, o Iakopuj o Ioanej ri en Iakopuj. ³⁸Irail koti *don* ni im en jaumaj en jinakoke o, ap majani arail moromoron o mamaiei kausalap. ³⁹A ni a kotilon, a majani *on* irail: Da me komail moromoronki o maukeki? Jeri en jota melar, a mamair eta. ⁴⁰Re ap kakaurureki i. I ari kotiki-

iei *jan* irail karoj, ap kotin ukada jam o in en jeri o me *ian* i ko; a ap pedelon *on* waja, me jeri o wonon ia; ⁴¹ I ari kotin ale pa en jeri o majani *on* i: Talita kumi! Iet wewe: Jeripein i indai *on* uk, paurida! ⁴² Jeripein ap madan paurida, alu; pwe a jaunpar eijokriau; irail ap malamalaua kila kaulalap. ⁴³ I ari kotin kalik irail edi, pwe meamen de ajada, ap majani, kijin mana en ko *on*.

6 A AP kotila *jan* waja o, ap koti *don* ni udan jap we, o japwilim a tounpadak kan idauenla i. ² Lao lel ran en japat a kotin tapiada kawewe nan jinakoke; me toto, me *ron* puriamui kila, inda: Ia me lap en ale mepukat? O lolekon da eu, me mi re a, me a kak wiaki manaman pukat? ³ Kaidin i kapenta o, nain Maria, o ri en Iakopuj, o Iojeje, o Iudaj, o Jimon? A kaidin ri a li akan kin mi re atail? Re ap makar kida i. ⁴ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Jota waja, me jaukop jota wau ia; nan jap we ta o ren jau i ko o toun im a. ⁵ A ap jota kak wia manaman eu waja o, me jomau kai ta, me a kotin pwil po ar lim a ko o kakelail ir ada. ⁶ I ari pone kida ar jopojo, ap kotin paan jili kanim akan, kaukawewe. ⁷ A ap kotin molipe *don* re a ekriamen oko, o kotin kadar ir pajan riamen me eu o kotiki *on* irail manaman, en poedi *nen* jaut akan. ⁸ Ap majani *on* irail, re depa wa meakot ni ar koko jili, jokon eta pot; iermen ed, de prot, pil jota moni nan ed. ⁹ A re ko *on* eta nan jut, o der mi nan jakit riau. ¹⁰ A ap kotin majani *on* irail: Waja kij, me komail pedelon *oner* ni im eu, komail mimieta, komail lao kowei *jan* waja o. ¹¹ A waja eu, me kan kajamo o *ron* komail, komail jipede *jan* pwel ni nä omail, ni omail ko *jan*, pwen kadede *on* irail. ¹² Irail ap kola o pada-padaki me ren kalula. ¹³ Re pil kauje *jan* tewil toto o keie me jomau toto, kakela ir ada. ¹⁴ Erodej nanmarki maniada pwe mar a indandjili, a ap majani: Iei Ioanej

jaunpaptaj o, me mauredar *jan* ren me melar akan; iei i me a wia manaman pukat. ¹⁵ Akai inda, me i Eliaj; a akai, me i jaukop amen de amen me due jaukop akan. ¹⁶ Ni en Erodej maniada, a ap majani: Ioanej, me i lepuke *jan* mon a; ari, a mauredar. ¹⁷ Pwe pein Erodej me poron *won*, jaikidi Ioanej, o jaliedi *on* nan imaten pweki Erodiaj, en ri a ol Pilip a paud, pwe a id paude kida i. ¹⁸ Pwe Ioanej me kapun *on* Erodej: Me jota pun omui atia *jan* en ri omui ol a paud! ¹⁹ Iei, me Erodiaj kailon kila i, ap men kamela i; ari, a jota kak. ²⁰ Pwe Erodej laan Ioanej, pwe a aja, me i ol pun o jaraui amen, i ari tataakata i, ap peiki *on* o mamani perenek. ²¹ Ari ran mau eu, ran en Erodej a ipwidi, a ap kotin kamadipa a jaupedi ko, o a jaunmaj oko, o na me lapalap en wein Kaliläa kan. ²² Ari, nain Erodiaj jeripein ap kodo kakalek, kamakamait Erodej o me momod re a ko ni tepel. Nanmarki ap majani *on* jeripein o: Poeki re i meakot, me koe mauki; i pan ki *on* uk. ²³ I ari kotin kaula: Meakot koe poeki re i, i pan ki *on* uk, lao lel apali en ai wei. ²⁴ A ap pedoi wei indan in a: Da me i pan poeki? I ari inda: *Mona* en Ioanej jaunpaptaj o. ²⁵ I ari puredo, madan *don* ren nanmarki o, poeki, inda: I men, komui en madan kotikido *mona* en Ioanej jaunpaptaj nan eu dal en! ²⁶ Nanmarki ap topwaila kaulalap, a pweki a kotin kaula o pweki ir, me *ian* i ni tepel ko a jota men kapapalawei. ²⁷ Nanmarki o ap madan poronela jaunpei amen, majani, *mona* en wijikedo. ²⁸ A ap kola, lepuke *jan* *mona* nan imaten, ap wa kodo *mona* o nan dal eu ap ki *on* jeripein o; jeripein o ap kion in a. ²⁹ A tounpadak kan lao ronadar, re ap kodo ale kalep a, nekidala nan joujou o. ³⁰ Wanporon oko kapokon irail pena ren Iejuj, potoan *on* i mekaroj, me re wia o me re kawewedar. ³¹ A ap kotin majani *on* irail: Komail kelepe *don* jap

tan; kamol maj. Pwe me toto purepure ir; irail ari jota pijokki *on mana*.³² Re ap takeda jop kelep kolan jap tan.³³ A me toto kilan ar majalwei; me toto aja irail. Ir ari japal *jan* kanim karoj audi mo a ap pokon pena re a.³⁴ A Iejuj lao keredi *jan* nan jop o, ap majani aramaj toto, ap kupura ir ala; pwe likamata irail jip, me jota jile parail. A ap kotin tapiada kawewe *on* irail me toto.³⁵ Waja lao jautik penaer, japwilim a tounpadak kan ap poto *don* re a, potoan *on*: Jap tan eu met, ap waja jautiker;³⁶ Re kotin kadar ir *pajan*; pwe re en paanewei jap koren kan o kijin kanim akan o pein netiada kan ar prot, pwe jota man ar tunole meakot.³⁷ A ap kotin *japen* majani *on* irail: Komail katunole ir! Re ap potoan *on* i: Je en kola en netiada prot me denar riepuki, ap ki *on* irail ren tunole?³⁸ A ap kotin majani *on* irail: Lopon en prot depa mi re omail? Kowei kalelapok! Re lao kalelepok, rap potoan: Me limau o mam riamen.³⁹ A majani *on* irail, re en wia pwini ir *pajan*, kamodan ir di *on* nan rä.⁴⁰ Re ap mondi ni pwin akai; wad epuki o limek ni pwin ko.⁴¹ A ap kotikidar lopon en prot limau o mam riamen majandan nanlan laolaoki pwilitiki *pajan* o ari, kotiki *on* japwilim a tounpadak kan, pwe re en nek *on* irail. O mam riamen oko pil nene *on* irail karoj.⁴² Irail karoj ari *manaer* o medier.⁴³ Rap deuk pena kopou eijkriau maremor en kamadip o luan mam oko.⁴⁴ Irail me tunoler prot oko me ol limekid.⁴⁵ I ari kotin madan pain japwilim a tounpadak kan, irail en ko *on* nin jop o, *tion won* Petjaida palio, pwe a pan kotin kadar *pajan* pokon o.⁴⁶ A lao kotin kadar ir *pajan*, a ap kotidalan nan nana eu, pwen laolao.⁴⁷ A lao jautik penaer, jop o mi nan ailep en jed. A a kotin kalakalapuk nan jap.⁴⁸ I ari majani arail wiawia roro, pwe me *an maton* irail. A nin joran a koti *don* irail, weid pon jed, a pan dauili ir wei.

⁴⁹ Ari, ni arail kilan a kotin weweid pon jed, re kiki *on*, me ani amen. Re ap weriwer.⁵⁰ Pwe irail karoj kilan i, ap majapwekada i ari madan majani *on* irail, majani: Komail perenda! Nai met! Der majak!⁵¹ I ari keredan pon jop o, ap moledi. Re ap puriamui kila kausalap o ponepone kida.⁵² Pwe re jota lamelame prot oko; pwe *monion* arail kakaluakalar.⁵³ Irail lao kotido, re ap inen *don* wein Kenejaret, ap kai *on* liman jap o.⁵⁴ Irail lao keredi *jan* nan jop o, re ap madan ajada i.⁵⁵ Re ap *tan pajan* waja karoj tapiada wa *don* i me jomau pon ro 'rail waja re ron, me a kot ia.⁵⁶ O waja, me a kot ia, kijin kanim laud akan de jap, re kin pwilikidi nani al akan me jomau kan, ap poekipoeki, pwe re en jair kailan japwilim a likau ta. Ari, me doke ko karoj ap kelailada.

7 PARIJÄR akan o jaunkawewe kai ap pokon *don* re a, me kodo *jan* Ierujalem.² Ni ar kilan japwilim a tounpadak kai kan proteki pa jamin, jo omiom,³ Pwe Parijär o Juj akan jota kin *mana*, ma re jo omiom maj; pwe re wiawia padok en men kaua ko.⁴ O ni ar kin puredo *jan* wajan net, re jota kin *mana*, ma re jo omiom maj o tiak toto, me re aledi, re kin wiawia: Widen dal tikitik, dal laud, dal praj, o men momod.⁵ Parijär o jaunkawewe ko ap kalelapok re a: Da me japwilim omui tounpadak kan jota wiaki padok en men kaua kan? A re manata prot jo omiom?⁶ A kotin *japen* majani *on* irail: Melel eta en Iejaiaj a kopadar, me komail malaun akan, iduen a intinidi: Aramaj pukat kin kaka kin ia au arail a *monion* arail me doo *jan* ia.⁷ Ari, me mal ar kaudok ia, pwe kujoned en aramaj eta, me re kin kaukawewe.⁸ Pwe komail kin kajela kujoned en Kot, ap id wiawia padok en aramaj; iet widen dal laud o tikitik ape; o pil akai, me komail kin wiawia.⁹ A ap kotin majani *on* ir, melel me komail kajela ku-

joned en Kot, pwe komail en apwaliela pein omail padok. ¹⁰Pwe Mojej majani: Kakaki jam om o in om; o meamen me lalaue jam a de in a en kamela! ¹¹A komail kin inda, ma aramaj amen indai on jam de in a: Korpan (iet wewe: Mairon eu), me koe men aneki jan ia, komail inda, me jota dip a. ¹²Komail ari jola mueid on i, en wi ai on jam a de in a meakot. ¹³Ap kawe kila majan en Kot omail padok, me komail pein wiada. O pil me toto me due met, me komail kin wiawia. ¹⁴Ni a kotin molipe pena pokon o re a, a kotin majani on irail: Komail karoj ron ia o weweki! ¹⁵Jota meakot men likin aramaj, me pan ko on lole, kajaminela i. A meakan, me koda jan lole, iei eta, me kin kajaminela aramaj. ¹⁶Meamen me jalon a mia men ron, i en ron! ¹⁷Ni a kotilon on nan im eu jan ren aramaj oko, japwilim a tounpadak kan ap kalelapok re a duen karajeraj o. ¹⁸A ap kotin majani on irail: Da, komail me pil jo lolekon? Komail jota dedeki, me meakot men likin aramaj kin ko on lole, jota kak kajaminela? ¹⁹Pwe a jota ko on nan monion; pwe nan kaped eta, ap pidok wei jan, koko jan meakaroj? ²⁰A ap kotin majani: Meakan me koda jan lol en aramaj, iei me kin kajaminela aramaj. ²¹Pwe jan lol en aramaj, jan nan monion, lamelam jued kin tapida jan ia: Kamal, nenek, kamela aramaj. ²²Pirap, norok, jarjued, widin, jeno, poojued, lalaue, lem ai, joukoti. ²³Mejued pukar karoj tapida jan lole, ap kajaminela aramaj. ²⁴I ari kotila jan waja o, kotilan wein Tiruj o Jidon, a lao kotilon on nan im eu, ap jota men, aramaj en aja i. Ari, a jota kak rirala. ²⁵Pwe li amen, me na jeripein nen jaut ti poa, madan ronada i, ap kodo dairukedi on ni aluwilu a. ²⁶Li en Krik amen, kijan jap en Jiro-Penijia, potoan on, poekipoeki re a, en kauja jan na jeripein tewil o. ²⁷Iejuj ap kotin majani on i: Jeri ko pan med maj. Pwe a

jota mau, ale en jeri ar tunol prot, ap kajedi on ren kiti. ²⁸A ap japen potoan on i: Melel Main! Ari, kiti kin tunole maremor en jeri ar tunol prot pan tepel. ²⁹A ap kotin majani on i: Pweki om lokaia en, kowe! Tewil o ko janer ren noum jerepein o! ³⁰Ari, a kolan im a, a ap diarada, me tewil o ko janer, o na jeripein wonon nan deu a. ³¹A lao pil kotin purela jan wein Tiruj o Jidon ap koti don ni le en Kalilaa, weidedo nan wein Dekapolij. ³²Re ap wa don i jalonepon amen, me loton; irail ari poeki re a, en kotin pwil poa lim a. ³³I ari kotin ukala jan i ni pokon o, ap kilon on jondin lim a nan jalon a o likidi jair lo a. ³⁴A ap majandan nanlan, ajmamarada, majani on i: Epata! (iet wewe: Wajok pajan). ³⁵Jalon a ap madan wajok pajan o jal en lo a lapwada. A ap lokaia mau. ³⁶I ari kalik irail edi re depa indai on meamen. A kainapwi irail; ari, re ap kalaudela ar kaloki jili. ³⁷Re puriamui kila kausalap, inda: Me mau, me a wia dar kan! Pwe a kakaronada me jalonepon, ap kalokaia, me loton.

8 NI ran oko pil pokon kalaimunia mia, ap jota me re tunole; a ap kotin molipedo japwilim a tounpadak kan, majani on irail: ²I pokela pokon et, pwe re ieian ia ran jilu, ap jota ar tunol. ³O ma I kadar ir won ni im ar dupok, re pan liponmaj nani al, pwe akai ir kodo jan waja doo. ⁴A japwilim a tounpadak kan ap japen potoan on i: Ia waja, me amen pan kak ki jan ia prot, men kamedela pokon et nan jap tan et? ⁵A ap kotin kainoma re irail: Prot depa mi re omail? Re ap japen potoan on: Me iju. ⁶I ari kotin majani on pokon o, en mondi on nan pwel, ap kotikida lopon en prot iju, laolaoki, pilitiki pajan o ari, ap kotiki on japwilim a tounpadak kan, pwe ren nek. Irail ari nek on pokon o. ⁷Kijin mam kai pil mia, i ari laolaoki o majani, ren pil neki on irail. ⁸Irail

ari mana o medier. Irail ap deuk pena kopou en maremor iju luan kamadip, ⁹Me manaer me koren ion pakid. A ap kotin kadar ir pajan. ¹⁰Io japwilim a tounpadak kan ap madan kotidan pon jop pot, kotelan nan wein Dalmanuta. ¹¹Parijār akai ap kodo, tapiada akamai on i, men kilan re a kilel jan nanlan, pwe re kajonejon i. ¹²A ap kotin kaananala nan nen i, majani: Menda di wet nonki kilel eu? Melel I indai on komail: Jota kilel eu pan ko on di wet. ¹³I ari kotila jan irail, pil pur on nin jop o, kotilan palio. ¹⁴Irail ap monokela prot oko, men kapinwar arail, lopon prot ta ieu mimi re rail nin jop o. ¹⁵I ari kapun on irail majani: Kalaka en Parijār ko ar kalap o en Erodej a kalap. ¹⁶Irail ap lamelame nan pun arail: Jota atail prot oko. ¹⁷Ni en Iejuj a kotin maniada, a majani on irail: Da me komail toutouki a jota kan omail prot? Komail jaikenta dedekila o weweki? Monion omail kapikapitakaita? ¹⁸Maj omail mia, ap jota kilan; jalon omail mia, ap jota ron. O komail jota tamataman, ¹⁹Ni ai pilinon me limekid lopon en prot limau o, kopou en maremor depa, me komail deukada? Re ap potoan on i: Me ejokriau. ²⁰O iju nan pun en me pakid, kopou en maremor depa, me komail deukada? Re ap potoan: Me iju. ²¹A ap kotin kainoma re 'rail: A da me komail jota dedeki? ²²A ap koti don Petjaida. Re ap wa don i majkun amen, poekipoeki en jair i. ²³A ap kotin ale pa en me majkun o kaluala jan ni kijin kanim o; A ap likidi on ni maj a o pwil poa lim a ko ap kainoma re a, ma a kilanada waja de jo? ²⁴I ari jarada potoan: I kilan aramaj akan likamada tuka kai, me alialu jili. ²⁵A pil pwil pon maj a lim a ko, ap kajaradakeda. I ari kelailada ap kilanada mau. ²⁶A ap kotin kadaralan nin im a majani: Koe depa pur won ni kijin kanim o, o pil depa indai on meamen nin kanim o! ²⁷Iejuj i japwilim a toun-

padak kan ap kotieila nan kanim en Jä-jarea Pilipi ko. Ari, ni a kotikot koweï, ap kotin kainoma ren japwilim a tounpadak kan majani on irail: Ij me aramaj inda me nai? ²⁸Irail japen i potoan on: Ioanej jaunpaptaj; a akai inda, me Eliaj; a akai, me amen jan ren jaukok akan. ²⁹A ap kotin kainoma re irail: A komail, ij me komail kin inda me nai? Petruj ap japen potoan on i: Komui Krijtuj! ³⁰I ari kotin kalik irail edi, re depa indai on meamen i. ³¹A ap kotin tapiada kawewe kin irail, me Nain aramaj en kalokolok toto o jokonekonla pan jaumaj akan, o jamero lapalap akan, o jaunkawewe kan, o pan kamela, ap pan maureda murin ran jilu. ³²Majan wet a kotin majani janjal. Petruj ap ukada i tapiada kapun on i. ³³Iejuj ap kotin jaupeido aupwil jili pon japwilim a tounpadak kan, kapun on Petruj majani: Kola muri, Jatan! Pwe om lamelam kaidin en Kot, a en aramaj. ³⁴A kotin molipedo pokon o japwilim a tounpadak kan, a majani on irail: Meamen pan idauen ia, en tounmeteki pein i, ap wada a lopu, idauen ia. ³⁵Pwe meamen kanakanai maur i, pan pupe jan. A meamen kajela maur i pweki nai o ronamau, pan dorela i. ³⁶Pwe da me katepan aramaj a aneki jappa u, ap kajela maur? ³⁷O da me aramaj pan wiliankida maur i? ³⁸Pwe meamen namenok kin ia o ai padak kan nan pun en di en kamal o jued wed, i me Nain aramaj pil pan ailaki, ni a pan kodo ni linan en Jam a ian tounlan jarau kan.

9 A AP kotin majani on irail: Melel I indai on komail: Akai me ian mi met, jota pan mela, lao kilan wein Kot a kokido manaman. ²Murin pon wonu pon Iejuj ap kotin ukada Petruj o Iakopuj o Ioanej kalua ir dalan pon nana ileile eu, ir kalapuk. I ari kotin wukila mo 'rail. ³Japwilim a likau ko linalinala, puetepueteta jno. Jota jaunlopolop nan jappa kak kapuetepuetetala dueta. ⁴Eliaj

i Mojej ap pwara *don* ir, ari, ira o Iejuj ap mamajan pena. ⁵ Petruj ap *japen* potoan *on* Iejuj: Rapi, me mau *on* kitail en kotikot met. Kitail en kauada kijin im jilikij: Tanpaj ar, o en Mojej o en Eliaj. ⁶ Pwe a jaja, da me a pan inda, pwe re majapwekada. ⁷ Pali en dapok pali ap kadupwal irail edi; o *nil* eu peidido *jan* nan dapok o: I met nai. Ol kompok! Komail ron i! ⁸ Ari, re jaliokeda, jolar amen me re kilan, Iejuj ta, me kotikot re 'rail. ⁹ Ari, ni arail kotikot kotido *jan* nin nana o, a kotin kalik irail edi, re depa indai *on* meamen, me re kilan ko, lao Nain aramaj mauredar *jan* ren me melar akan. ¹⁰ Re ap edie pena majan pot et nan pun ar, ap peipeidokki pena, da wewe en maureda *jan* ren me melar akan? ¹¹ Irail ap peidok re a potoan *on*: Da me jaunkawewe kan indaki, Eliaj pan pwarado maj? ¹² I ari kotin *japen*, majani *on* irail: Melel Eliaj kodo maj, kamauiaa meakan. O iaduen intinidi duen Nain aramaj? Me pan kolokolok toto o jokonekon. ¹³ A I indai *on* komail, Eliaj pwarer, o re wiai *on* i, me re mauki duen a intinidi due. ¹⁴ A lao koti *don* tounpadak kan, a majani pokon kalaimunia eu kapil ir pena o jaunkawewe kan peipeidok re irail. ¹⁵ Ni ar kilanadar i, pokon o ap puriamuiki la *tanado* ranamau *on* i. ¹⁶ A ap kotin kainoma re irail: Peidok da kai, me komail idedok re 'rail? ¹⁷ Amen toun pokon o *japen* i potoan *on*: Jaunpadak, i potoan *don* komui nai putak o, me *nen* loton mi poa. ¹⁸ Ari, waja karoj me a kin tiada poa, a kin kapururada; a ap kin pudopud o katekatete *ni* o tonetonela. I potoan *on* japwilim omui tounpadak kan, pwe re en kauja *jan* i, ari, re jota kak. ¹⁹ A ap kotin *japen* irail majani: Di wet meid jopojon. Ia arain ai pan mimi re omail, ia arain ai pan kokoa komail? Wa *don* ia i! ²⁰ Irail ap poto *don* i. Ni a kotin majani i, *nen* o ap *madan* kupururada i; a ap pupedi *on* nan pwel, wia pudopud taputapur jili.

²¹ A ap kainoma ren jam a: Ia arain me kot et a lel? A ap potoan *on*: *Jan* ni a jeri. ²² Pan me toto a kin kajedi *on* i nan iai o nan pil, pwen kamela i. Ari, ma re kotin kak *on*, re kotin kupura kit ala jauaja kit! ²³ Iejuj ap kotin majani *on* i: Ma koe me pojon; meakaroj me kak ren me pojon. ²⁴ *Madan* jam en kijin jeri ap weriwer, *janejan*, potoan: *Main*, i pojon. Kom kotin katinaiada *jan* ai jopojon. ²⁵ Ni en Iejuj a kotin majani ar *tanetan* pena, a ap *anianiada* *nen* jaut o kotin majani *on* *nen* loton o jalonepon: I indai *on* uk, koieido *jan* lole! Koe depa pure won i! ²⁶ A ap weriwer, kapururada kaualap, ap koiei *jan*. I ari likamata a melar. Akai ap inda, a melar. ²⁷ Iejuj ap kotin ale pa a kauada, i ari uda. ²⁸ Ni a koti *don* ni im o, japwilim a tounpadak kan ap okiok peidok re a potoan *on*: Da me je jota kak kaujeki *jan*? ²⁹ A ap kotin majani *on* irail: *Jon* wet jota kin koki *jan* meakot kapakap o kaijejol eta. ³⁰ Re ap kotila *jan* waja o, weidala nan Kalilaa. A jota men, meamen en aja. ³¹ Pwe a men kotin kawewe *on* japwilim a tounpadak kan ap majani *on* irail: Nain aramaj pan *panalan* ni pa en aramaj. Irail pan kamela i a murin a kamela a pan maureda murin ran kajilu. ³² A irail jota dedeki majan o; a re majak kalelapok re a. ³³ A ap koti *don* Kaper-naum; ni a kotikot nan im o a ap kotin kainoma re 'rail: Da me komail akakamaiki nani al o? ³⁴ Irail ari nenenla, pwe re akamaiki nani al o, ij me pan laud re 'rail. ³⁵ I ari kotidi, molipedo ekriamen oko, ap majani *on* irail: Meamen men moa, a en mi muri o papa *on* karoj. ³⁶ I ari kotin ale kijin jeri amen, kotikidi *on* nan pun arail: A lau palodi i ap majani *on* irail. ³⁷ Meamen me apwali amen *jan* ren kijin jeri pukat ni ad ai, a pil apwali ia. A me apwali ia, kaidik *nai*, me a apwali, a me kadar ia do. ³⁸ Ioanej ap *japen* i, potoan *on*: Jaunpadak, je kilan amen, me kakauj tewil akan ni mar omui, a ap jota

kin *ian* kit. Kit ari inapwiedi, pweki a kaidin kij at. ³⁹Iejuj ap kotin majani: Der inapwiedi! Pwe meamen me wia manaman ni ad ai, jota pan kak en lalaue ia. ⁴⁰Pwe meamen jota u *on* kitail, i kijan atail pali. ⁴¹Pwe meamen, me pan ki *on* komail dal en pil eu ni ad ai, pweki omail kijan Krijtuj, melel I indai *on* komail, katin i jota pan jalona jan. ⁴²O meamen, me kamakar amen ir me tikitik, me pomon ia, a mau *on* takai en ir plaua eu en paudoki *on* ni tapin wor a; a ap lokidokila nan madau. ⁴³Ma apali en pa om kamakar uk, lepuke jan! A mau *on* uk, ko *on* maur, ni om danidan jan om pa pokon mia, ap ko *on* nan pweleko, nan kijiniai jokun. ⁴⁴Waja ar muaj jota kin mela o kijinie jota kin kunla. ⁴⁵O ma apali en nä om kamakar uk, lepuka jan! A mau *on* uk, ko *on* maur ni om jikilikil jan om pat en nä pokon mia, ap lokidokila nan pweleko, nan kijiniai jokun. ⁴⁶Waja ar muaj jota kin mela o kijiniai jota kin kunla. ⁴⁷Ma apali maj om kamakar uk, kapida jan! Me mau *on* uk, maj pali pedelon *on* nan wein Kot jan maj unjok lokidokila nan kijiniai en pweleko. ⁴⁸Waja ar muaj jota kin mela, o kijiniai jota kin kunla. ⁴⁹Pwe amen amen pan joleki kijiniai, dueta mairon karoj kin joleki jol. ⁵⁰Me mau jol. A ma jola nam en jol, nam a pan ko jan ia? Jol en mi re omail o komail popol pena!

10 IEJUUJ ap kotila jan waja o, kotidon wein Iudäa, palila jan Iordan. Aramaj ap pil pokon don re a. A ap pil pur *on* padak kin ir, due me a kin wiawia. ²Parijâr kai ap kodo pepeidok re a: Me pun, ol en mui jan a paud? Irail ari kajonejon i. ³A ap kotin japen majani *on* irail: Da me Mojej majani *on* komail? ⁴Re ap japen: Mojej mui deda kijin likau en kamueit en wiaui, ap mui jan. ⁵Iejuj ap kotin japen majani *on* irail: Pweki omail kapitakai, me a intinie kida kujoned wet. ⁶A nin tapin jappa a

wiauiata: Kot a kotin wia ira da ol o li. ⁷I me aramaj amen pan pededi jam a in a, pat *on* eta a paud. ⁸Ira ari pan uduk eta eu, ira joer riamen, a uduk eta eu. ⁹Ari, meakot Kot kapad penaer, aramaj der kamueit pajan! ¹⁰Nan im o japwilim a tounpadak kan pur *on* kalelapok re a due. ¹¹I ari kotin majani *on* irail: Meamen, me mui jan a paud li, ap ale amen, a kamal i. ¹²O ma li amen mui jan a paud, ap ale amen, a kin kamal. ¹³Re ap poto don re a kijin jeri kai, pwen kotin jair ir. Tounpadak kan ap kapoui irail me wado ko. ¹⁴Ni en Iejuj a kotin majani, a ap kotin juede kida, ap majani *on* irail: Mueid *on* kijin jeri akan, en ko don re i. Der kalik irail edi! Pwe iei jon en, me udan wein Kot. ¹⁵Melel I indai *on* komail, meamen, me jota ale wein Kot rajon kijin jeri men, a jota pan pedelon *on* lole. ¹⁶A kotin palo irail edi, pwil po 'rail lim a ko, kapai irail ada. ¹⁷Ni a kotieilan nani al o, meamen ap tan don i, kelepukeidi, kalelapok re a: Jaunpadak mau, da me i en wia, pwe i en joki maur joutuk? ¹⁸Iejuj ap kotin majani *on* i: Da me koe indaki, me I mau? Jota meamen me mau, Kot eta. ¹⁹Koe kin aja kujoned akan: Koe der kamal! Koe der kamela! Koe der pirap! Koe der kinakine mal! Koe der morjued! Wauneki jam om o in om! ²⁰A ap japen potoan *on* i: Jaunpadak, mepukat i kin wiawiada jan ni ai tikitik kokodo. ²¹Iejuj ap kotin majani i o kupura, ap majani *on* i: Me takij me lua, koweï, netikila meakaroj, me koe aneki, ki *on* me jamama kan; om pai ap pan mi nanlan; ap kodo, ale om lopu idauen ia! ²²I ari patau kila majan pot et, kokola injenjued, pwe a kapwa me toto. ²³Iejuj ap kotin aupwili jili, ap majani *on* japwilim a tounpadak kan: Meid apwal *on* me kapwapwa, en pedelon *on* nan wein Kot. ²⁴Tounpadak kan ap puriamui kila a majan oko. Iejuj ap pil kotin japen majani *on* irail: Jeri ko! Meid apwal *on*

irail, me keleki kapwa, en pedelon *on* nan wein Kot. ²⁵ Me *manai on* kamel en *tilon* nan por en dikok, *jan* me kapwapwa en ko *on* nan wein Kot. ²⁶ Irail ari waponda kausalap, indinda nan *pun* arail: A ij me kak kamaurela? ²⁷ Iejuj ap kotin mamajani *won* irail majani: A jo kak pan aramaj, a kaidin pan Kot; pwe ren Kot mekaroj me kak. ²⁸ Petruj ap tapiada potoan *on*: Re majani, je likid-maliela mekaroj, ap idedauen komui jili. ²⁹ Iejuj ap kotin *japen* majani! Melel I indai *on* komail: Jota meamen, me likid-maliela im, de ri a ol, de li akan, de jam, de in, de a paud, de jeri ko, de jap pweki *nai* o ronamau, ³⁰ Me jo pan id aneki pan me epuki anjau wet im, o ri a ol, o li akan, o nono, o jeriko, o jap, *ianaki* kamekam, o maur joutuk nan mui kokodo. ³¹ A me toto men moa, pan men murla, o men mur pan moala. ³² Ni arail kotikot kodalan Ierujalem, Iejuj me kotin *tion* mo 'rail; a irail puriamui kila, idedauen wapon. A ap kotin ale ekriamen oko, ap kotin tapiada majani *on* irail, me pan *wiaui on* i ko: ³³ *Kilan*, kitail kodalan Ierujalem. Nain aramaj pan *panalan* jamero lapalap o jaunkawewe kan; re ap pan kadeikada, en kamela, ap id *kilan* ren me kijan men liki kan. ³⁴ Re ap pan kapikapit i, o woki, o kondipi, o kamela. A ap pan maureda murin ran jilu. ³⁵ Iakopuj i Ioanej nain Jepedäuj akan potodo, potoan *on* i: Jaunpadak, je men, komui en kotin *wiai on* kit meakot, me je mauki. ³⁶ A ap kotin majani *on* ira: Da me koma mauki, I en *wiai on* koma? ³⁷ Ira ap potoan *on* i: Re kotin mueid *on* kit, amen kit en mod pali maun omui, a amen pali *main* nan omui *linan*. ³⁸ A Iejuj kotin majani *on* ira: Koma jaja, me koma poekipoeki en. Koma pan kak nim dal, me I nim, de paptajeki paptaj me I paptajeki? ³⁹ Ira ap potoan *on* i: Je kak. Iejuj ap kotin majani *on* ira: Ei, koma pan nim dal me I nim, o paptajeki pap-

taj, me I paptajeki. ⁴⁰ A mod pali maun i o pali *main* i, I jota kak mueid *on*; pwe *on* irail eta, me a onop *on*. ⁴¹ Ni en ek oko ar ronada, re ap juedekida Iakopuj i Ioanej. ⁴² Iejuj lao molipe ir do, ap kotin majani *on* irail: Komail aja duen jaupeidi en wei pokon ar kin poe irail edi o ar jaumaj akan kin manaman *on* ir. ⁴³ Ari, due met jota pan *wiaui* nan *pun* omail. A me men laud nan *pun* omail, a en omail papa. ⁴⁴ Meamen re omail, me men jaumaj, en ladu en karujia. ⁴⁵ Pwe pil Nain aramaj jota kotido, pwe en papa i, a pwen papa *on* irail, kida maur i wiliandi me toto. ⁴⁶ Irail ap ko *don* Ieriko. Ari, ni i o japwilim a tounpadak kan o pokon kalaimun kotiei *jan* Ieriko, Partimäuj majkun, nain Timäuj, momod liman al o, wia poekipoek. ⁴⁷ A ni a ronada, me iei Iejuj en Najaret, a ap weriwer indada: Iejuj, japwilim en Dawid, kupura ia! ⁴⁸ Me toto ap kidaue, pwen nenenla. Ari, a ap kalaudela a weriwer: Japwilim en Dawid kupura ia! ⁴⁹ Iejuj ari kotin udi, majani en peekek kodo. Ir ari ekeredo ol majkun o indai *on* i: Injenemau, uda! A kotin molipe uk! ⁵⁰ I ari kajela a likau *madan* uda ap poto *don* Iejuj. ⁵¹ Iejuj ap kotin *japen* majani *on* i: Da me koe mauki, I en *wiai on* uk? Me majkun o ap potoan *on*: Rapuni, i men potoan *kilan* waja. ⁵² Iejuj ap kotin majani *on* i: Ukewei! Om pojon me kakelail uk ada. I ari *madan* *kilanada* waja, ap idauen la Iejuj.

11 NI arail koren ion Ierujalem, kokolan Petpake o Petanien impan dol Oliwe, a ap kotin poronela japwilim a tounpadak riamen. ² Majani *on* ira: Koma ko *on* nan kijin kanim en, me palilan komail. Ari, ni oma pedelon *on* lole, koma pan *madan* diar ejel pul amen a janjal, me aramaj amen kaikenta dake. Lapwada i o kaluado met! ³ A ma meamen indai *on* koma: Da me koma *wiaki* met? A koma *japen*: Kaun o men

en upa. Ari, a pan madanada kadarado. ⁴Ira ari kola, diar ejel pul o, a janjal likin im o nan au en al riau; ira ap lapwada. ⁵Akai ir u waja o indai *on* ira: Da me koma lapwakida ejel pul en? ⁶Ira ari jafen kin irail, me Iejuj majani *on* ira. Irail ari kadar *on* ira. ⁷Ira ari potoan don ejel pul o ren Iejuj, pwilidi *on* ar likau ko poa. I ari kaipokedi *on* poa, ⁸Me toto perokida *jan* ar likau nani al, akai paledi ran tuka, irepakidi nani al o. ⁹Irail me *tion* o me idauen ap *nijinij*, inda: Ojiana! Meid iajunai me kotikido ni mar en Kaun! ¹⁰Meid pai wei kokodo, en jam atail Dawid! Ojiana nanlan! ¹¹A ap kotilon *on* Ierujalem o im en kaudok. A lao kotin mamajani jili meakan, a ap kotilan Petanien pwe a waja ponier, ianaki eikriamen. ¹²Pweidi *jonada*, irail ap kotin *puredo jan* Petanien. A ap kotin men konotada. ¹³A lao kotin majani tuka pik apot *jan* waja doo, ta mia. A ap koti *don*, ma a jo pan diar meakot ia. Ni a lel *don*, a ap kotin diarada ta eta, pwe jaikenta anjau en pik. ¹⁴I ap kotin *jafen* majani *on* i: Jota meamen pan *kan jan* uk wan tuka kokolata. A japwilim a tounpadak *kan ron*. ¹⁵Irail ap koti *don* Ierujalem. Iejuj lao kotilon *on* nan im en kaudok, a ap kotin *tapiada kaje jan* irail, me netinet nan im en kaudok, ap wukidedi en jaun kawil moni ko ar tepel o en men netin muroi ko ar men momod. ¹⁶Ap jola mueid *on* meamen, en wala dal eu nan im en kaudok. ¹⁷I ari kotin kawewe majani *on* irail: A jo *intinidi*, me im ai adaneki, im en kapakap *on* toun jappa karoj? A komail wia kila deun men pirap! ¹⁸Jamero laplap akan o jaunkawewe *kan ronada*, ap lamelame duen ar pan kamela i, pwe re majak i, pwe aramaj karoj puriamuiki a padak. ¹⁹Ni a jautik pena, a ap *kotiieila jan* kanim o. ²⁰Ni manjan, ni arail kotikot kowei, re ap majaniada tuka pik o a *monedar jan* nin tapi.

²¹Petruj ap katamaneki potoan *on* i: Rapi, re kotin majani tuka, me re kotin kariaala o a *monelar*. ²²Iejuj ap kotin *jafen* majani *on* irail: Komail pojon Kot! ²³Pwe melel, I indai *on* komail, ma meamen pan indai *on* nana wet: Mokidewei lokidokila nan madau! Ap jota peikajal nan *monion* i, a pojon me meako, me a inda, pan pwaida, a pan wiaui *on*, me a inda. ²⁴Iei me I indaki *on* komail: Meakaroj, me komail *inon ion* ni omail kapakap, kamelele, me komail pan ale, a ap pan pwai *don* komail. ²⁵Ari, ni omail kapakap maki *on*, ma kajuede kai mi re omail *on* amen, pwe Jam omail, me kotikot nanlan, en pil makeki omail *japun kan*. ²⁶A ma komail jota mak, Jam omail, me kotikot nanlan, jota pil pan makeki *on* komail omail *japun kan*. ²⁷Re ap pil *pure don* Ierujalem. Ni a kotikot jili nan im en kaudok o, jamero lapalap akan, o jaunkawewe *kan*, o jaunmaj akan ko *don* re a. ²⁸Ap potoan *on*: Manaman en ij, me komui wiawiaki mepukat? O ij me kiwei manaman om, en wiawia mepukat? ²⁹Iejuj ap kotin *jafen* majani *on* irail: I pan pil idok peidok eu re omail. Komail *jafen* ia, I ap pan id indai *on* komail, manaman en ij, me I wiaki mepukat. ³⁰En Ioanej a paptaij, men nanlan de me ren aramaj? *Jafen ia!* ³¹Irail ap lamelame nan *pun* arail inda: Ma kitail inda, men nanlan, a pan majani: Da me komail jo kameleleki? ³²A ma kitail inda, me ren aramaj irail majak pokon o, pwe irail karoj lamelame, me Ioanej jaukop melel amen. ³³Re ap *jafen* potoan *on* Iejuj: Je jaja. Iejuj ap kotin majani *on* irail: I jota pil pan indai *on* komail, man en ij me I wiaki mepukat.

12 A AP kotin *tapiada* padaki irail ni karajeraj akan: Aramaj amen me padukedi mat en krep eu o kele pena, ap weirada deun wunit krep eu, o kauada im en jilajil eu, ap muedalan jaunmat akai, ap momaitelan nan wai.

²Kadekadeo anjaun rak, a ap kadaralan jaumat oko ladu amen, pwen ale ren jaumat oko kijan wan matuel o. ³Re ap jaikidi, kame o ari, kadarala kaip. ⁴A ap pil kadaralan irail amen ladu, re ap kate, pwalan *on mona*, ap kadarala i kajaroela. ⁵A ap pil kadarala amen; re ap kamela; pil me toto re woki akai, a re kamela akai. ⁶Ari, na ieroj eu, me a pokepoke, i me a kadarala ikmuri, a majani: Re pan wauneki nai ol. ⁷A jaumat pukat inda pena nan *pun arail*: Jeri en jojo met; na, kitail en kamela! Ari, kitail ap pan id aneki jojo o; ⁸Re ap ale, kamela, kajewei *jan* nan mat en krep. ⁹Ari, da me jaumaj en mat o pan wia? A pan kodo, kamela jaumat oko; a ap pan mueid *on akai matuel o*. ¹⁰Komail jota wadoker kijin likau et: Takai, me jauje kan kajapokelar ap id wialar takai en pukakaim? ¹¹Mepukat wiauier ren Kaun o, men kapuriamui patail. ¹²Irail ari jojon pwen jaikidi i, a re majak aramaj akan, pwe re aja, me a karajeraje kin irail. Irail ari kokola *jan re a*. ¹³Irail ap kadaralan re a Parijär o *ian* en Erodej akai, pwen kajapune i *jan ni a majan*. ¹⁴Ari, ni ar kodo, re potoan *on i*: Jaunpadak, je aja, me komui me melel o jota injenoki meamen. Pwe komui jota lipilipil maj en aramaj, a kom kaukawewe al en Kot ni me *pun*. Me *pun*, en nopweiki moni *on nanmarki de jo*? Je en kida, de je ender kida? ¹⁵A a kotin mani ar malaun majani *on irail*: Menda komail *jonejon ia*? Wa *don ia eu denar en*, pwe I en *kilan*. ¹⁶Irail ap wado. A ap kotin majani *on irail*: Mom o *intin en ij met akan*? Irail potoan *on i*: En nanmarki. ¹⁷Iejuj ap kotin *japen*, majani *on irail*: Ari, komail ki *on nanmarki me nain nanmarki*, o *on Kot me japwilim en Kot*. Re ap puriamui kila i. ¹⁸Jadujär akai ap ko *don re a*, me kin inda me dene jota me pan maureda *jan mela*. Re ap peidok re a indada: ¹⁹Jaunpadak, Mojej *intine don kit er*, ma ri en ol amen

mela, kidi a paud, jota na jeri ko, a ri a ol ap pan id ale a paud, pwen wiada kadaudok a *on ri a ol o*. ²⁰Ari pirien, ol ijimen mia. Men maj re 'rail paude kida li amen ap melar, jota kadaudok a. ²¹Men muri ap id ale, ap melar, pil jota kadaudok a. A kajilimen pil dueta. ²²A irail ijimen oko paude kida i, jota kadaudok a. Ari, murin karoj li o ari pil melar. ²³Ran en iajada ni ar pan maureda, ij me pan paudeki i re 'rail, pwe irail ijimen oko paudekier i? ²⁴Iejuj ap kotin *japen*, majani *on irail*: Omail jota lelapokki kijin likau kan o rojon en Kot, kaidik iei me kareda omail jaj kida? ²⁵Pwe irail pan lao maureda *jan ren me melar akan*, re jola pan papaud de kapapaud. A re pan duela tounlan kan me mimi nanlan. ²⁶Ari, duen me melar akan ar pan maureda, komail jota wadoker nan puk en Mojej, duen Kot a kotin majani *on i nan wel en tuka o*: Nai Kot en Apraain, o Kot en Ijaak, o Kot en Iakop! ²⁷Kaidin i Kot en me melar akan, pwe Kot en memaureta! Iei, me komail jaj kida kausalap. ²⁸Ari, amen ren jaunkawewe kan ap potodo, me roner duen ar kapakaparok pena, ap kajaujada, me a pajapen me inen, ap idok re a: Ia mo en kujoned karoj? ²⁹Iejuj ari majani *on i*: Iet mo en kujoned akan: Ron Ijrael! Kaun patail Kot me Kaun me ta men. ³⁰Ari, koe en poke ki *on Kaun*, om Kot, monion om unjok, o *nen om unjok*, o om lamelam unjok, o om kel unjok! Iei met me mo en kujoned akan. ³¹A kariau me dueta. Iet et: Koe en pok *on men imp om due pein koe!* Jota eu kujoned me lapajan mepukat. ³²Jaunkawewe ap potoan *on i*: Me mau Jaunpadak! Melel me kom majani en! Pwe i me ta men, a jota pil amen, pwe i eta! ³³O poke ki *on i monion unjok*, o lamelam unjok, o *nen unjok*, o kel unjok, o pok, *on men impa due pein i*, mau *jan mairon ijij o mairon tei kan*. ³⁴Ni en Iejuj a kotin majani a pajapen a inen, a ap ma-

jani on i: Kom jota doo *jan* wein Kot. Ari, ap jolar, me men pil idok re a meakot. ³⁵Iejuj ap pil kotin *japen* majani ni a kotin kaukawewe nan im en kaudok o: Da me jaunkawewe kan indaki, me Krijtuj nain Dawid? ³⁶Pwe pein Dawid majaniki ren *Nen* jarai: Kaun o kotin majani on ai Kaun: Kom kotidi *on* pali maun i, I lao wia kida wutipan aluwilu omui om imwintiti kan! ³⁷Ari, Dawid pein kaadaneki i Kaun; a daduen a wia na? Aramaj akan ap mauki a padak. ³⁸A ap kotin majani *on* irail ni a padak: Kalaka jaunkawewe kan, me mauki mi nan likau reirei o men, re en ranmaui ir nan wajan net. ³⁹O men mod leppantam nan jinakoke kan o kamadip. ⁴⁰O *noper* *jan* li odi im ar, ap liliajoj kapakap reirei. Irail pan lodi *on* kadeik lapalap. ⁴¹Iejuj ap kotikot *jal on* deun moni en *mairon*, ap mamajani, en aramaj ar kajedi *on* moni nan deu o. A me toto, me kapwapwa, kajedi *on* me toto. ⁴²Li odi jamama ap kodo o kajedi *on* kijin moni riakij, me wiada kwadranj eu. ⁴³A ap kotin molipedo *japwilim* a tounpadak kan, majani *on* ir: Melel I indai *on* komail, me li odi jamama men et kajedi *on* me laude *jan* irail karoj, me pil kajedi *on* nan deun moni o. ⁴⁴Pwe karoj kajedi *on* *jan* ni ar pai. A i me kajedi *on* *jan* ni a jamama, karoj me a, i eta a *mana*.

13 NI a kotieila *jan* ni im en kaudok, amen *japwilim* a tounpadak kan potoan *on* i: Jaunpadak, kom kotin majani takai o im pukat! ²A Iejuj kotin *japen*, majani *on* i: Koe kilekila im kalaimun pukat? Jota takai eu pan mi pon eu, me jo pan lokidoki *jan*. ³Ari, ni a kotikot pon dol Oliwe *jal don* im en kaudok, Petruj, o Iakopuj, o Ioanej, o Andreaj, re ap kelep potoan *on* i: ⁴Re kotin majani *on* kit, iad mepukat pan wiaui o da pan kadapakilene en mepukat karoj a pan pwaida? ⁵Iejuj ap kotin *japen* irail majani: Kalaka, pwe meamen de ko-

taue komail! ⁶Pwe me toto pan kodo ni ad ai, inda: Nai i. Re ap pan kotaueda me toto. ⁷O ni omail pan ron mauin o ron en mauin, komail depa majak! Pwe mepukat udan wiaui; a jaikenta imwi. ⁸Pwe wei eu pan u *on* eu wei o pil wei en nanmarki ko, o *jap* rerer pan wiaui jili, o lek, o injenjued, mepukat kamoe en patau. ⁹A komail kalaka pein komail! Pwe re pan pan komail la *on* kapun o jinakoke kan; o komail pan kamekame o wijike *don* mon monjap o nanmarki kan pweki *nai*, pwen kadede *on* irail. ¹⁰O ronamau en kaloki *on* maj nan *jap* karoj. ¹¹A ni arail wa komail la o *parla* komail, der lamelame maj, me komail pan inda, pil der madamadua maj. A iei me o, me pan ko *on* komail ni klok ota, i me komail en inda! Pwe kaidin komail me lokaia a *Nen* jarai. ¹²Pwe ol pan *panala* ri a ol, pwen kamela; o jam na jeri, o jeri ko pan u *on* jam, in, o pan kare *on* ir, en kamela. ¹³Komail ap pan *kalinarinarla* pan aramaj karoj pweki ad ai. A me dadaurata lao imwi lel, a pan dorela. ¹⁴Ni omail kilan wiawi jued en kao lapalap, me a pan wiaui waja, me a jo kon *on* meamen wudok a en dedeki me mimi Iudaa, re en jopo *won* nan nana ko. ¹⁵O me mi pon im, depa kodido nan im; a depa pil pedelon *on* lole, pwen ki *jan* meakot. ¹⁶O me mi nan *jap*, depa *japaledo* ale a likau. ¹⁷A pan non juede *on* me lijean o *on* ir, me kadidi ni ran oko. ¹⁸Komail kapakapeki, pwe omail *japola* de wiaui ni anjau en pou. ¹⁹Pwe ni ran oko kainjenjued pan wiaui, me jota due *jan* ni tapin *jappa*, ni en Kot a kotin wiada kokodo kokolata. ²⁰Ma Kaun o jota kotin kamotola ran oko, jota uduk, me pan dorela. A pweki me pilipildar akan, me a kotin piladar, iei me a kotin kamoto kila ran oko. ²¹Ma meamen indai *on* komail ni anjau o: Kilan, iet et Krijtuj! De ionen! Der kamelele. ²²Pwe Krijtuj likam o *jaukop* likam akai pan koda o re pan kajaleda

kilel o manaman, pwen pil kotaue ir, me pilipildar akan ma re kak *on*.²³ Komail ari kalaka! Pwe I kop *on* komail er meakaroj!²⁴ Ari, ni ran oko murin kainjenjued katipin pan rotala, o maram pan jolar *linan*.²⁵ O uju en *lan* pan pupedi o kelai en *lan* akan pan mokimokid.²⁶ Ari, re ap pan kilan Nain aramaj pan kotikot kodo nan dapok ni a rojon melez o ni a *linan*.²⁷ A ap pan kadar pajan na tounlan kan, kapokon pena *jan* pali en *lan* paieu japwilim a pilipildar akan, *jan* imwin jappa lel imwin *lan*.²⁸ Komail en aja karajera en tuka pik. Ni ra kan ar ponj o pepe pwarado, komail kin aja, me rak korenier.²⁹ O pil komail; ni omail kilan wiawia pukat a pan pwaida, komail en aja, me a korendor, a mier pan wanim.³⁰ Melez, I indai *on* komail: Di wet jota pan imwijokela, lao wiawia pukat pwaida.³¹ *Lan* o jappa pan joredi, a ai majan jota pan joredi.³² A duen ran o klok jota amen me aja. Tounlan kan, me mi *lan*, pil jota aja; Na pil jo, Jam eta.³³ Komail kalaka! Majamajan o kapakap! Pwe komail jaja anjau o!³⁴ Due aramaj amen, me wia jailok doo, me kidi im a, ap ki *on* manaman ren a ladu kan, pil ki *on* karoj ar dodok, ap pil majani *on* jilepan wanim o, en majamajan.³⁵ Iei me komail en majamajaneki, pwe komail jaja anjau, jaumaj en im o a purodo, ma jautik, de ailep en *pon*, de ni malek kakorot, de ni manjan.³⁶ Pwe a depa madanedo, diarada omail mamair.³⁷ O me I indai *on* komail, I pil indai *on* karoj, majamajan!

14 KADEKADEO *pon* ria *pon* mon paja o kamadip en prot jomut, Jamero lapalap akan o jaunkawewe kan *jojon* duen widinadi i kamatala.² Pwe irail inda: Iermen ni ran en kamadip, pwe de kamoronada aramaj akan.³ Ari, ni a kotikot Petanien nan im en Jimon tuketuk, ni a kotin kaipokedi ni tepel, li amen ap potodo, wa kijin kopa ala-

pajta audaud en men kei, inen en pil en narde, me kajampwal. A ap kawela kopa o keiedi *on* tapwi.⁴ Akai re irail ap juedeki, monemoneloleki: Menda men kei wet ola mal?⁵ Pwe a pan netila kareda laude *jan* denar jilipuki, ap pan ko *on* me jamama. Re ap lipelipanedeli o.⁶ Iejuj ap kotin majani: Komail ko *jan*! Menda komail kainjenjued i? Dok mau *on* ia, me a wiada et.⁷ Pwe jamama kin mi re omail anjau karoj. Ari, anjau me komail mauki, komail kak kadek *on*. A *nai* jota kin ieian komail anjau karoj.⁸ A wiaer me a kak *on*. A kaonopedier a keie war ai ni Jaredi.⁹ Melez I indai *on* komail: Waja karoj me ronamau wet pan kalok ia *panada* jappa u, re pil pan lokolokaia duen me a wiadar, pwen katamanpa.¹⁰ Iudaj Ijkarlot, amen ekriamen oko, ap kolan ren jamero lapalap akan, pwen *pan on* irail i.¹¹ Irail lao *ron*, re ap peren kida, ap inauki, me re pan ki *on* moni. I ari *jon* duen a pan *monai on* en *panala* i,¹² Ni kaieu en ran en prot jomut, ni ar kin kamela jippul en paja, japwilim a tounpadak kan ap potolan *on* i: Ia waja re kotin men, jen potolan kaonopada, pwe re en kotin konot paja?¹³ A ap kotin poronela japwilim a tounpadak riamen majani *on* ira: Koma ko *on* nan kanim o; aramaj amen ap pan tu *on* komail, wa men deun pil eu. Idauen i!¹⁴ Waja a pan pedelon *on*, koma indai *on* kaun en im: Jaunpadak o majani, ia pera en men kairu kan, waja me I pan tunole paja ia *ian* ai tounpadak kan?¹⁵ A ap pan kajale *on* koma pera laud poa kajonjoner o onoper. Iei waja koma onop *on* kitail.¹⁶ Japwilim a tounpadak kan ap kola, lel *don* kanim o, o diaradar duen me a kotin majani *on* ira ko; ira ari kaonopada paja.¹⁷ A lao jautik penaer, a ap kotido *ian* ekriamen ko.¹⁸ A ni arail kotidi ni tepel konokonot, Iejuj ap kotin majani: Melez I indai *on* komail, amen komail me *ian* ia *manamana* et, pan pan

ia la. ¹⁹ Re ap tapiada injenola ap potoan *on* i amen amen: *Nai* i? A pil amen inda: *Nai* i? ²⁰ A ap kotin *japen* majani *on* irail: Amen ekriamen oko me *ian* ia kadukaduan dal et. ²¹ Ari jo, Nain aramaj kokola duen a *intinidi* *on* er; o non juede *on* aramaj o, me Nain aramaj *panpanala* re a. Me mau *on*, ma aramaj men et jota *ipwidi*. ²² Ari, ni arail konokonot, *Iejuj* ap kotikida prot o laolaoki, ap pilitiki pajan kotiki *on* irail majani: Ale, tunole! War ai metet, ²³ A ap kotikida dal o murin a kotin laolaoki; a ap kotiki *on* irail; irail karoj ap nim. ²⁴ A ap kotin majani *on* irail: Nt' ai metet, ntan inau kap, me kapwilipwikidi me toto. ²⁵ Melel I indai *on* komail, I jolar pan nim *jan* wan wain, lao ran en ai pil pan nim nan wein Kot. ²⁶ Murin arail kauleki kaul pot, re ap kotilan dol Oliwe. ²⁷ *Iejuj* ap kotin majani *on* irail: Komail karoj pan makarada; pwe a *intinidi*: I pan kame jilepa, ari pwin jip ap pan mui pajan. ²⁸ A murin ai pan maureda, I pan tion wei mo 'mail *on* Kalilaa. ²⁹ A Petruj potoan *on* i: Karujia pan makar kila, a *nai* jo. ³⁰ *Iejuj* ap kotin majani *on* i: Melel I indai *on* uk, ran wet, *ponpon* wet, mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan jilipak. ³¹ I ari kalaudela a *japen*: Ma i *ian* komui matala i jota pan man kamam kin komui. Irail karoj pil inda dueta. ³² Irail ap kotilan waja, me ad a Ketjemane, a ap kotin majani *on* *japwilim* a tounpadak kan: Komail mondi *on* met, ni ai pan wia kapakap. ³³ A ap kotin ukada Petruj, o Iakopuj, o Ioanej, ap kotin laualoda kausalap o pataula. ³⁴ A ap kotin majani *on* irail: Nen i ap injenjuedela kausalap *on* mela. Komail mimi met o majamajan. ³⁵ A ap kotila ekij, ap pupedi *on* nan pwel, ap laolaoki, ma a kak auer en dauliela. ³⁶ A ap kotin majani: Apa Jam ai, meakaroj me kak pa omui! Kotikiwei *jan* ia dal wet! Ari jo, kaidik me I men, a me ko-

mui men. ³⁷ I ari kotido diar ir ar mair, ap kotin majani *on* Petruj: Jimon koe men mair, koe jota kak majamajan auer eu? ³⁸ Komail majamajan o kapakap, pwe komail de ko *on* nan jonejon. Nen me okok, a uduk me luet. ³⁹ A ap pil kotila o laolao pil majani majan ko ota. ⁴⁰ A ni a kotin *japaledo*, pil diar ar mair, pwe maj arail me toutou; irail jaja, me re en *japenki*. ⁴¹ A ap kotido ni kajilepak, majani *on* irail: Komail kananata omail mair en o kamola? Arier, auer leler! Kilan, Nain aramaj *panapanalaner* ni pa en me dipan akan! ⁴² Paurida! Kitail kokola! Kilan, me *pan* ia la me korendor. ⁴³ Madan ni a kotin mamajan, ari, Iudaj kodo, amen ekriamen oko; pokon kalaimunia eu *ian*, wado kodlaj o jokon, kodo *jan* ren jamero lapalap akan o jaunkawewe kan o jaumaj akan. ⁴⁴ A me *panala* i, ki *on* irail kilel eu inda: Meamen i metik, iei i. Ale, kaluawei, kanai on! ⁴⁵ A pwarado eta ap madan inen *don* *Iejuj* inda: Rapi, Rapi, ap metik i. ⁴⁶ Irail ari por pena *on* ale. ⁴⁷ Amen ir, me u waja o, ujada na kodlaj, ap pale ladu en jamero lapalap amen, ap lepuka *jan* jalon a. ⁴⁸ *Iejuj* ap kotin *japen* majani *on* irail: Komail ko *don* ia due lipirap amen, wado kodlaj o jokon, pwen koledi ia. ⁴⁹ I kin *ieian* komail ta ran karoj nan im en kaudok o kaukawewe. A komail jota ale ia. A pwe kijin likau kan en punala. ⁵⁰ Irail karoj ap pededi, *tana* *jan*. ⁵¹ Manakap amen ap idauen i, pineki pena war a likau linen kajelel eu. Manakap akai ap parokidi. ⁵² I ari kajela a likau linen kajelel o, ap jopola kilijo. ⁵³ Re ap kalualan *Iejuj* ren jamero lapalap o. Jamero lapalap akan, o jaunkawewe kan, karoj pokon *don* re a. ⁵⁴ Petruj idauendo i doowei *jan* lao lel nan tanpaj en jamero lapalap. A ap mondi *on* ren ladu ko, wia *raneran*. ⁵⁵ Jamero lapalap akan o pwin en kadeik roporop kadede, pwen kine *on*

Iejuj, pwen kamela. Ari, jota me re diar. ⁵⁶Pwe me toto me kine *on* i mal. Ari, ar kinakin jota dupeneta. ⁵⁷Akai uda, kine *on* i mal inda: ⁵⁸Je *ron*, a inda: I pan kawela im en kaudok wet, me pa wiadar, ap id kauada eu ni ran jilu, me jota pa wiada. ⁵⁹Ari, ar kinakin jota pil kon pena. ⁶⁰Jamero lapalap ap kajinenda nan pun ar ap idok ren Iejuj, majani: Kom jota japenki meakot, me mepukat kine *on* komui? ⁶¹A a kotin nenelata, jota japen. Jamero lapalap ap pil idok majani *on* i: Komui Krijtuj japwilim en men Kapin kausalap? ⁶²Iejuj ap kotin majani: Nai i! Komail pan kilan Nain aramaj a kaipokedi ni pali maun en me rojon o kokido dapok en lan. ⁶³Jamero lapalap ap ter pajan a likau ap inda: Menda re atail pil eu kinakin? ⁶⁴Komail *roner* a lalaue. Da me komail lamelame? A irail karoj ap kadeikada, me a war *on* kamela. ⁶⁵Akai tapi *on* kondipi *on* i o pwaindi jilan i, ap pikir, ap indai *on* i: Kopada! Papa ko pil pikir i. ⁶⁶Ni en Petruj a mimi panakepir en tanpaj, lidu en jamero lapalap amen ap kodo. ⁶⁷Ni a kilan Petruj a wiawia *raneran*, a ap kankakil i o ari, inda: Koe me pil *ian* Iejuj, men Najaret! ⁶⁸A a kamama kida inda: I jaja. I pil jota dedeki, me koe indinda en! I ari koeilan nan katipar; malek ap kakorot. ⁶⁹A lidu lao kilan i, ap pil *indan* irail, me mimi waja o: Amen irail met et. ⁷⁰A ap pil kamama kida. Mur ekij irail me u impa ko; pil *indan* Petruj: Melel me amen irail koe, pwe koe pil men Kalilaa amen. ⁷¹I ari lalaue o kaula: I jaja aramaj men et, me komail indinda en! ⁷²Ap kariapak en malek a kakorot. Petruj ap tamanda en Iejuj a kotin majani *on* i: Mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan jilipak; ni a lamelamela a ap janej^{an}.

15 MADAN jankonai jamero lapalap akan, *ianaki* jaumaj akan, o jaunkawewe kan, o pil jaunkapun karoj

kapunada ap jaliedi Iejuj, ap wawei panalan Pilatuj. ²Pilatuj ap idok re a: Komui Nanmarki en Juj akan? A kotin japen majani *on* i: Komui me majani. ³Jamero lapalap akan karauneki i me toto. ⁴Pilatuj ap pil idok re a majani: Komui jota japen? Kom majani, me re kinakine *on* komui me toto. ⁵Iejuj pil jota kotin japen Pilatuj ap ponepone kida. ⁶Ari, ni kamadip o a kin lapwa *on* ir me jenjal amen, me re mauki. ⁷Ol amen, ad a Parapaj, me *ian* janjal ren me *ian* i kamela aramaj ni ar kauadar moromor eu. ⁸Pokon ap moronada, *nidi nideki*, en wiai *on* irail, me a kin wiai *on* irail maj. ⁹Pilatuj ap japen irail majani: Komail men, i en lapwadan komail Nanmarki en Juj akan? ¹⁰Pwe a aja, me jamero lapalap akan wakido i ar peirin. ¹¹A jamero lapalap akan kapururada pokon o, pwe en mauki lapwa *on* irail Parapaj. ¹²Pilatuj ap japen pil majani *on* irail: Da me komail mauki i en wiai *on* me komail kaadaneki Nanmarki en Juj akan? ¹³Irail ap wer laueda: Kalopuela i! ¹⁴Pilatuj ap majani *on* irail: Pwe jued da, me a wiadar? Re ap kalaudela ar wer: Kalopuela i! ¹⁵Ari, Pilatuj men kainjenemaui aramaj oko, ap lapwa *don* irail Parapaj, ap kida Iejuj murin a woki, pwen kalopuela. ¹⁶Jaunpei ko ap kalualan i nan pera eu me ad a pretorium. Re ap eker pena ar pwin. ¹⁷Re ap kalikauwie kida i purpur o pidada al en tek, ap *lanelanie* kida. ¹⁸Ap tapi *on* kepwene: *Ion* Nanmarki en Juj akan! ¹⁹Re ap wokieki tapwi alek, o kondipe i, ap kelepuki, poridi *jan*. ²⁰A lao nek ar kapailok, re ap ki *jan* i purpur, ap kapur *on* udan japwilim a likau, kaluaieila, pwe ren kalopuela i. ²¹Re ap iton *on* Jimon, men Kirene amen, me jam en Alekjander o Rupuj, me dauili irail ni a kodo *jan* nan jap, pwen wada a lopu. ²²Re ap walan i Kolkata. Iet wewe: Waja en pontal en *mon*. ²³Re ap ki *on* i, en kakere wain

dol mir. Ari, a jota kotin urak. ²⁴ Ni arail kalopuedar i, re ap ter pajan japwilim a likau ko. Re ap kadoropwe, da me amen amen pan aneki. ²⁵ Ari, ni auer kajilu, me re kalopuela i. ²⁶ O intin en poa me a pukoki due met: Nanmarki en Juj akan. ²⁷ Lolap en pirap riamen ian i kalopuela; amen pali maun i, amen pali main i. ²⁸ Iei me kijin likau pun kila, me inda: A wadawad on ren me dipan. ²⁹ Ir me kin dauli, kin lalaue, dueduälok inda: Ei, koe me pan kawela im en kaudok, ap id kaua kida ran jilu. ³⁰ Pein dore uk ala, o kodigo jan nin lopu en! ³¹ Jamero lapalap akan pil dueta, kapailoke, inda nan pun ar ian jaunkawewe kan: A dorelar akai, a pein i a jota kak on. ³² Krijtuj Nanmarki en Ijrael, kodido jan nin lopu en, pwe je en kilan o pojon. O ira, me ian i lopu la ko, pil lalaue. ³³ Ari, auer kawonu lel, rotorot ap kipadi jap lao lel auer kaduau. ³⁴ Ni auer kaduau Iejuj ap kotin weriwer laudeda majani: Eloi, Eloi, lama japaktani! Iet wewe: Ai Kot, ai Kot! Da me re kotin kaje kin ia la! ³⁵ Akai me u impa, ni arail ron inda: Kilan, a ekeker Eliaj. ³⁶ Amen ap tanala, ale lim en pinika eu, ki on ni alek apot, ap kida on en kakere, ap inda: Udi maj! Kitail kilan, ma Eliaj pan kodo en kidi jan. ³⁷ Iejuj ap kotin weriwer laudeda kadarala Nen e. ³⁸ Pera likau nan im en kaudok ap dei pajan, janeda pali poa lel pa. ³⁹ O ni en jenturion o, me u jaledon, a kilan a wer laudeda due mo, ap kadarala Nen e, a ap inda: Nan melez Japwilim en Kot aramaj men et. ⁴⁰ Li akai pil mimi waja doo, kilekilanedo; Maria men Magdala, me mi nan pun ar, o pil Maria, in en Iakopuj, me tik, o en Iojej, o Jalome. ⁴¹ Me pil kin idauen papa i maj o, ni a kotikot Kaliläa; o pil me toto, me ian i kotida don Ierujalem. ⁴² Ari, ni a jautik penaer, pweki kaonop iei ran mon japat. ⁴³ Iojep, men Arimatia amen, ap kodo, me jaunkapun ijou amen, me kin pil auiaui wein Kot,

me jo majak koti don Pilatuj, poeki kalep en Iejuj. ⁴⁴ Pilatuj ap puriamuiki, me a matalar, ap molipe don i jenturion o, ap kainoma re a, ma a matalar warai. ⁴⁵ A lao mani jan ren jenturion o, a ap ki on kalep a ren Iojep. ⁴⁶ A ap netiada likau linen mau, ap lapwadi i, kidimeki pena likau o, nekidedi i nan joujou eu, me weiweida nan paip, ap kadapuri on takai eu ni au en joujou o. ⁴⁷ O Maria men Magdala o Maria in en Iojej kilan waja, re nekidedi i.

16 JAPAT lao daulul, Maria men Magdala o Maria in en Iakopujo Jalome netiada men kei pomau kai, pwe re en kodon keieki i. ² Nin joran nin tapin wik, re ap ko don nin joujou o, ni katipin a pwarada, ³ Irail ap indinda nan pun arail: Ij me pan kadapure jan au en joujou o takai o re atail? ⁴ Ari, ni ar kilan, re ap kilanada, me takai o tapure janer, pwe me kalaimun kausalap. ⁵ Ni ar pedelon on joujou o, re ap kilan manakap amen momod pali maun, likauki likau puetepuet. Re ap majakada. ⁶ A ap indan irail: Komail der majak! Iejuj, men Najaret me komail roporop, me kalopular, a iajadar. A jolar kot met. Kilan waja, re nekidedi ia. ⁷ Komail kowei, kaireki a tounpadak kan o Petruj, me a pan tion mo omail koti won Kaliläa. I waja, komail ap pan kilan i, duen a kotin majani on komail. ⁸ Re ap madaniei jan o tan jan nin joujou o, pwe re majapwekada rerer, re pil jota indai on meakot meamen, pwe re majapwekada. ⁹ Ari, murin a iajada jankonai nin tapin wik a ap kotin pwar on maj Maria men Magdala, me a kotin kauje jan tewil ijimen. ¹⁰ A ap kola indai on irail me ian i ko maj, ni ar mamaiei o janejan. ¹¹ Ni arail roner, me a iajadar, o me a kotin pwar oner i, re jota kamelele. ¹² Muri a kotin pwar on riamen irail ni eu mom, ni ara kokolan nan jap. ¹³ Re ap kola indai on me tei kan. A re jota pil kamelele ira. ¹⁴ Mur a pil kotin pwar on

ir ekamen oko ni ar momod tunotunol, ap kotin kapun *on* irail ar jopojon o kap-itakai, pweki ar jota kamelele ir me kilan i murin a iajadar. ¹⁵A ap kotin majani *on* irail: Komail ko *on* jappa u, padaki *on* aramaj karoj ronamau! ¹⁶Meamen me pojon o paptajola, pan dorela. A me jo pojon pan kariale. ¹⁷A kilel pukat pan idauen ir, me pojon: Ni ad ai re pan kaujaki *jan* tewil akan, re pan lokaia

toror. ¹⁸Re pan kawela jerpent; ma re nimala men kamela kot, a jota pan kawe ir ala; irail pan pwil pa ar pon me jomau, re ap pan kelailada. ¹⁹Ari, Kaun o lao kotin majani *on* irail mepukat, a ap peukadala nanlan o kotido *on* pali maun en Kot. ²⁰Irail ap kola, padapadak jili waja karoj. A Kaun o kotin *ian* dodok, kameleleki majan manaman me *ian*.

MA N EN PA EN WANPORON

LUKAJ.

1 MURIN me toto ar intiniedier kajoi pan meakan, me kitail kin kamelele, ²Duen ir, me kajokajoi *on* kit, me jaunkakede o papa pan majan *jan* ni tapi o, ³I ap pil lamedar, me mau, i en *intin won* komui, Main Tiopiluj, pwe i lelepokki karoj *jan* ni tapi o kokodo. ⁴Pwe komui en aja duen meakan me komui aleer, me *pun* melel. ⁵Ni muein Erodej nanmarki en Iudäa, jamero amen mia, kijan pwin *on* Apia, me mar a Jakariaj, o a paud amen *jan* nain Aron jeripein oko, me mar a Elijapet. ⁶Ira karoj me *pun* mon Kot, o ira ineneweita ni en Kaun a kujoned o tiak kan karoj. ⁷A jota naira jeri, pwe Elijapet li dapwan amen, o ira karoj likailapalar. ⁸A kadekadeo ni a kapwaiada a dodok en jamero mon Kot ni anjau o, me a pwin pwaijaneki, ⁹Duen a kin wiaui ren jamero kan, o anjau en ijik mairon lao leler, a kotilon *on* nan im en kaudok en Kaun o. ¹⁰A pokon kalaimun mi liki, wiawia kapakap ni klok en ijij. ¹¹A tounlan en Kaun amen pwara *don* i, kotikot ni pali maun en pei jarai en potik. ¹²Jakariaj lao majani, ap lujikida o majapwekada. ¹³A tounlan o majani *on* i: Jakariaj, der majak, pwe om kapakap pwaidar, om paud Elijapet pan naitikeda jeri ol amen, a koe pan ki *on* mar a Ioanej. ¹⁴O a pan kare *on* uk peren o popol, o me toto pan perenki a ipwidi. ¹⁵Pwe a pan lapalap ren Kaun o, a jota pan nim wain, pil jo eu *jon* en joko; a pan dir en *Nen* jarai nan kupur en in a. ¹⁶A me toto ren nain Ijrael akan, me a pan kawuki *on* Kaun ar Kot. ¹⁷A pan *tion* mo a ni *nen* o rojon en Eliaj, pwen kawuki *on* jeri kan *monion* en jam arail akan o me jopeik kan *on* lamalam en me *pun* kan, pwen kaonopadan Kaun

o pwin aramaj lelapok eu. ¹⁸A Jakariaj majani *on* tounlan o: Da me i en ajaki me wet? Pwe i ol laudalar amen, o ai paud pil likailapalar. ¹⁹A tounlan *japen* majani *on* i: Nai Kapriel, me kin ariri Kot, o me pakadarado, en lokaia *on* uk, o wa *don* uk ronamau pukat. ²⁰Kilan, koe pan loton la, o jaja lokaia lao lel ran o, me mepukat pan pwaida, pweki om jota kamelele ai kajoi, me pan pwaida ni a anjau. ²¹A pokon o auiaui Jakariaj, puriamuiki a pwapwand nan im en kaudok. ²²A lao pedoi *jan*, a jolar kak majan *on* irail. Irail ap dedeki, me a udial manaman eu nan im en kaudok o. A olol *on* irail o lotonlar. ²³Kadekadeo ran akan en a dodok lao nikier, a kotin purelan *jap* we koieilan im a. ²⁴Murin ran pukat a paud Elijapet lijeanda o mimieta nan deu a jaunipon limau indada: ²⁵Iduen Kaun o kotin wiai *on* ia ni ran oko, ni a kotin majan *don* ia, pwen kotiki *jan* ia kanamenok pai ren aramaj. ²⁶Ni kawonu en jaunipon tounlan Kapriel pakadarala *jan* ren Kot *on* nan kanim en Kaliläa eu, me ad a Najaret, ²⁷Ren jeripein makelekel amen, me kijin nin *on* ol amen, me mar a Iojep, kijan kadaudok en Dawid; jeripein makelekel o adaneki Maria. ²⁸Tounlan o kotilon *on* nan deu a majani *on* i: Kajelelia Main, kom meid pai, Kaun o kotikot re omui! Kom meid pai nan *pun* en li akan! ²⁹A lao kilaner i, o ronadar a majan, ap majapwekadar madamadaua: Duen *jon* en ranamau o. ³⁰A tounlan majani *on* i: Maria, ender majak, pwe komui me konekonekar ren Kot. ³¹A kilan, komui pan lijeanda o naitikeda jeri ol amen, a komui pan ki *on* mar a Iejuj. ³²Nan i me pan lapalap, o a pan maraneki Japwilim en Kaun lapalap, o Kaun Kot pan kotiki *on* i mol en jam a Dawid. ³³O a pan kakaunda kadaudok en Iakop kokolata, o japwilim a wei jota pan imwila. ³⁴Maria ap majani *on* tounlan o: Daduen

mepukat pan kak wiaui, aki i jaja ol amen? ³⁵Tounlan o kotin japen majani on i: Nen jarai pan kotin ti po omui o rojon en Kaun lapalap pan kipa komui di, i me jarai o, me pan ipwi jan komui, pan maraneki: Japwilim en Kot. ³⁶O majani, ri om Elijapet pil lijeandar ni a likailapala, a pan naitikeda jeri ol amen, a kawonu en jaunipon anjau wet; iei i me dapwan, ³⁷Pwe jota meakot, me Kot jota kak on. ³⁸A Maria potoan on: Majani, nai lidu en Kaun o; en wiaui on ia duen omui majan. Tounlan o ap kotila jan re a. ³⁹I ran oko Maria madan kotila pon nana o nan kanim en Iuda eu, ⁴⁰Ap pedelon on nan im en Jakariaj o ranamau on Elijapet. ⁴¹Kadekadeo Elijapet lao roner en Maria a ranamau on i, jeri o ap mokideda nan kaped a; a Elijapet ap direkila Nen jarai, ⁴²O nil laudedda majani: Komui meid pai ren li akan, o meid iajanai ipwin kupur omui! ⁴³A iaduen pai wet a ko jan ia, pwe in en ai Kaun koti don ia? ⁴⁴Majani, ni ai roner omui ranamau, jeri o ap mokideda nan kaped i aki a peren. ⁴⁵O komui meid pai, pweki komui pojón! Pwe a pan pwaida, me Kaun o kotin majani on komui. ⁴⁶Maria ap majani: Lol ai kapina Kaun o, ⁴⁷O nen i perenki Kot ai Jaunkamaur. ⁴⁸Pwe a kotin kupurala japwilim a lidu tikitik o. Kilan, jan met o kokolata di karoj pan kapai kin ia, ⁴⁹Pwe a kotin wiaer jon en manaman on ia, me lapalap o mar a me jarai. ⁵⁰A kotin kalanan on di karoj kokolata, on irail me kin lan i. ⁵¹O a kotin wia kida lim a manaman akan. O a kotin karawan pajan, me kin lemai nan monion arail. ⁵²A kotin jikin wei jaupeidi kan jan mol ar, ap id kajapwilada me tikitik kan. ⁵³A kotin kamede kida kapwa me men manadar akan, ap kotin kadarala kaip me kapwapwa kan. ⁵⁴A kotin upor kin japwilim a ladu Ijrael, o kotin tamataman a kalanan, ⁵⁵Duen a kotin majani on jam atail akan, on Apraam o kadaudok

a kokolata. ⁵⁶A Maria kotikot re a jaunipon jilu, ap purelan im a. ⁵⁷Ari, anjaun Elijapet leler pwen naitik, a naitikeda jeri ol amen. ⁵⁸O men imp a kan o jau i ronadar, me Kaun o kotin kupura i, rap ian i peren kida. ⁵⁹Kadekadeo auel en ran o re pwara don jirkomjaij jeri o; ir ari ki on mar en jam a Jakariaj. ⁶⁰A in a japen indada: O kaidin, pwe a pan maraneki loanej. ⁶¹Irail ap indan i: Nan jota jau om men me maraneki met. ⁶²Irail ap lolol on jam a, duen me a mauki, jeri en adaneki. ⁶³I ari poeki jlet eu, ap intiniedier o majani: A pan adaneki loanej. Irail karoj ap puri-amuiki. ⁶⁴A madan jilan i wajok pajan o tenap a japadokada; i ari majani o kapina Kot. ⁶⁵A majak kipadi karoj, me kaukaujon imp ar, o wiawia pukat lolok jili pon nana en Iudaa karoj. ⁶⁶A karoj me ronadar, kin nekinenkid nan monion arail, indada: Da me jeri men et pan wiala? Pwe lim en Kaun o kotin ian i. ⁶⁷A jam a Jakariaj direkila Nen jarai ap kokopada majani: ⁶⁸Kapina on Kaun Kot en Ijrael, pwe a kotidier ren japwilim a aramaj akan dore ir ala. ⁶⁹O kotin wiadan kitail kamaur patail jan nan kadaudok en japwilim a ladu Dawid. ⁷⁰Duen a kotin majanier ren japwilim a jaukop jarai kan, jan tapin kaua kokodo, ⁷¹Me a pan kotin dore kitail la jan ren atail imwintiti o jan nan pa en me kailon kin kitail, ⁷²O kotin kalanan on jam atail akan, o kotin kupureda a inau jarai, ⁷³O kaula eu, me a kotin kauki on jam atail Apraam, en kotiki on kitail. ⁷⁴Pwe jen dore jan nan pa en atail imwintiti, ap papa i jo majak, ⁷⁵Nin tiak lelapok o pun mon jilan i ran karoj kokolata. ⁷⁶A koe nai jeri pan adaneki: Jaukop en me lapalap o, pwe koe pan tion mon jilan en Kaun o, pwen kaonopada japwilim a al akan. ⁷⁷Pwen kawewe on japwilim a aramaj kamaur, iei lapwa pan dip ar akan; ⁷⁸Pweki en

atail Kot a kanaan melel, me marain dakaraki *don* kitail *jan* poa. ⁷⁹Pwen kamaraini toun pali rotorot o mot en mela, o kainen *on* nä atail nan al en popol. ⁸⁰A jeri o kakairida, o kelail ni *nen* e, o a kin mimi nan *jap* tan, lao a pan janjal *on* Ijrael.

2 A KADEKADEO ni ran oko nanmarki Aukujtuj majani, toun *jap* akan pan wadawad pena. ²I wadawad kaieu, me wiauier ni muein Kireniuj kopina en Jirien. ³Amen amen koieilan udan *jap* we, pwen ian wadawad. ⁴Iojep ari pil kotila *jan* Najaret nan Kaliläa, kotilan Iudäa nan kanim Petleem, me udan kanim en Dawid, pwe i kijan kadaudok en Dawid, ⁵Pwen wadawad ianaki Maria, me kijin nin *on* i o me lijean. ⁶Kadekadeo ira lao kot waja o, a anjau ap leler pwen naitik. ⁷I ari naitikeda na mejeni men, ap kitimki pena likau en jeri kai, o pwilikidi *on* nan deun kamana man, aki im en kairu a koitalar. ⁸Jilepan *jip* kai mi nan *jap* o jinjila ar *pwin* *jip* ni *pon*. ⁹A kilan, tounlan en Kaun amen pwara *don* ir, o linan en Kaun dakar irail ada, ir ari majapwekadar kausalap. ¹⁰A tounlan o majani *on* irail: Komail der majak, kilan, i wa *don* komail ronamau, me pan kaperenda aramaj karoj. ¹¹Pwe Jaunkamaur ipwidi *on* komail ran wet nan kanim en Dawid iei Kaun Krijtuj. ¹²A iet kilel *on* komail: Komail pan diar jeri o a kidikidiki pena likau en jeri o wonon nan deun kamana man. ¹³A madan *pwin* en tounlan *nederenia* mi ren tounlan o, me kapina Kot majani: ¹⁴Kapina *on* Kot waja ileile o jappa en popol; o aramaj konekonelar! ¹⁵Kadekadeo tounlan kan lao kotila *jan* ir, kotidala nanlan, jilepan *jip* akan ap inda nan *pun* arail: Kitail pan kola Petleem pwen kilan me wiauier waja o, me Kaun o kotin kajale *on* kitail er. ¹⁶Irail ari madanedo, ap diaradar Maria i Iojep o jeri o, a wonon nan deun

kamana man. ¹⁷Irail lao kilaner, rap kalok jili me re kajokajoi *on* ir duen kijin jeri o. ¹⁸A karoj, me ronadar, puriamuiki en jilepan *jip* oko ar kajokajoi *on* irail. ¹⁹A Maria nekinekid majan pukat karoj o madamadauaki nan *monion* i. ²⁰O jilepa ko puredo kalinanada o kapina Kot duen karoj, me irail ronadar o kilaner, duen a loloke *don* irail er. ²¹Kadekadeo murin *pon* walu *pon*, ran en a jirkomjaj, re ki *on* mar a lejuj, duen me tounlan kotiki *on* mon a kotin ipwidier. ²²Ran akan en a kamakelekel lao daulier duen kapun en Mojej, ira ap wa *don* i Ierujalem, pwen mueid *on* Kaun o. ²³Duen a intimidier nan kapun en Kaun o: Mejeni ol karoj me jarau *on* Kaun o. ²⁴O pwen kida mairon eu, duen me intimidier nan kapun en Kaun: Turtel muroi riamen de muroi pulepul riamen. ²⁵A kilan, aramaj amen mi Ierujalem, mar a Jimeon, iei aramaj o me *pun* o majak Kot, o auiaui kapol pan Ijrael, o *Nen* jarau kotikot re a. ²⁶A *Nen* jarau kotin kajale *on* i, me a jota pan mela, mon a pan kilan *japwilim* en Kaun Krijtuj. ²⁷O *Nen* jarau kotiki *on* i, en kolan im en kaudok. A jam o in a lao walon *on* nan im en kaudok jeri o, pwen kapwaiada duen tiak en kapun o, ²⁸I ap koledi i kapina Kot indada: ²⁹Main, re kotin kajamo *japwilim* omui ladu popol duen omui majan, ³⁰Pwe maj ai udialer omui kamaur, ³¹Me re kotin kauada janjal mon aramaj karoj. ³²Pwen marain eu, me kamaraineki men liki kan, o kalinanada *japwilim* omui men Ijrael. ³³A jam a o in a puriamuiki meakan, me re indinda duen i. ³⁴Jimeon ari kapai ir ada indan Maria in a: Kom kotin *mami*, men et me *japwile don* kapupedi o kamaureda me toto ren men Ijrael, kilel eu, me re pan kaundenkoma. ³⁵Nan kodlaj pan dokodi *nen* omui, pwe *monion* en me toto en mulekiada. ³⁶O li *jaukop* amen mia, mar a Ana, nain Panuel kijan kadaudok en

Ajer, me likailapalar, me papaud jaunpar iju *jan* ni anjaun a makelekel. ³⁷I ari li odi men jaunpar waleijok paieu tauer poa, ap jota kin pedoi *jan* nan im en kaudok, papa Kot kaijejol o kapakap ni ran o ni pon. ³⁸I me pil pwarado ni klok ota, kapina Kaun o kajokajoi duen i on toun Ierujalem karoj, me auiaui jaunkamaur. ³⁹Irail kanikiela karoj duen kapun en Kaun o, re ap purelan Kaliläa nan kanim Najaret. ⁴⁰A jeri o kakairida, o *nenin*, o dire kila erpit, o kalanan en Kot kotin ieian i. ⁴¹Ni par karoj jam a o in a kotilan Ierujalem ian kamadip en paja. ⁴²A lao jaunpar eijokriau, irail ap kotilan Ierusalem, duen re kin wia, pwen ian kamadip en paja. ⁴³Ran oko lao daulier, irail purelan jap arail, a jeri Iejuj kotikot eta Ierujalem, a jam o in a jota mani. ⁴⁴A ira kiki *on*, me a kotin ian kapar o *tion* mo 'ra. Ira kokola ran eu, ap rapaki i nan *pun* en jau 'ra o ren men imp arail akan. ⁴⁵Ni ara jota diaradar i, ira ap purelan Ierujalem rapaki i. ⁴⁶Kadekadeo murin *pon* jili *pon* ira diaradar i nan im en kaudok, kaipokedi nan *pun* en jnupadak kan, kotin mamani ir o kaikainoma irail. ⁴⁷A karoj me ronadar i puriamuiki a kupurokon o a japajapen. ⁴⁸Ira lao diaradar i, ap puriamuiki. In a ap majani *on* i: Nai jeri, da me kom wiaki *on* kit met? Mani, jam omui o nai raparapa kin komui janejan. ⁴⁹A kotin majani *on* ira: Menda koma rapa kin ia? Koma jota aja, me I en mimieta nan me Jam ai? ⁵⁰Ira ari jota weweki a majan *on* ira. ⁵¹A ap kotin ian ira kotidilan Najaret papa ira, a in a nekinekid majan pukat karoj nan monion i. ⁵²Iejuj ari kupurokon, kokoda, lalaudela, o majamaj ren Kot o aramaj akan.

3 PAR eijoklimau murin nanmarki Tiperiuj a japwileda ni muein Pontiuuj Pilatuj kopina en Iudäa, o Erodej nanmarki en Kaliläa, o ri a ol Pilipuj nanmarki en Ituräa o Trakonitij, o Lijaniaj

nanmarki en Apilene, ²Ni muein Anaj o Kaipaj jamero lapalap, majan en Kot ap pwaro don Ioanej nain Jakariaj nan jap tan. ³I ari kotikot jili nan jap karoj ni kail en Iordan, padapadak duen paptaij en kalula *on* lapwada dip akan, ⁴Duen a intinidier nan puk en majan akan en jaukop Iejaia, me majani: Nil eu likelikwir jili nan jap tan: Komail kaonopada al en Kaun o, kainededa al a! ⁵Wau karoj pan audaud o nana o dol karoj pan patapatedi, o me pirok, pan inenla, o me ululen, pan patapatela. ⁶Uduk karoj pan udial kamaur en Kot. ⁷A ap majani *on* aramaj akan, me koieila, pwen paptaijla re a: Dakot, wan oter komail; ij me padaki *on* komail, en piti *jan* ni kamekam, me kokodo? ⁸Ari komail kapareda wan kalula mau. A komail depa lamelame, me komail pan indan pein komail: Nan Apraam jam atail. Pwe i indai *on* komail, me Kot kotin kak *on* wiaki *on* Apraam na jeri kai takai pukat. ⁹Jile o mier ni tapin tuka kan. Ari, tuka karoj, me jo wa mau, pan palepaledi o loki-dokila nan iai. ¹⁰Pokon o ap idok re a indada: A da me kit en wia? ¹¹A kotin japen majani *on* irail: Meamen, me a jakit riau, i en ki *on*, me jota a. O me kan a kijin mana mia, i en wia dueta. ¹²A jaunopwei kan pil pwaro don i pwen paptaij, irail potoan *on* i: Jaunpadak, a da me kit en wia? ¹³A majani *on* irail: Komail der ale laude *jan* me kileledier. ¹⁴Jaunpei kan ap pil kalelapok re a indada: A da me kit en wia? A majani *on* irail: Komail der kaloke mal meamen, o der wia japun *on* meamen, a komail ale pwain omail o injenemau kila. ¹⁵Aramaj akan lao kiki *on* o monemoneloleki, me Ioanej me Krijtuj, ¹⁶Ioanej ap japen majani *on* irail karoj: I paptaij kin komail pil, a me laude *jan* ia kotido muri, me i jowar *on*, en lapwada jal en japwilim a jut, i me pan paptaij kin komail Nen jaraui o kijinia. ¹⁷Tanir mi nan lim a, a

pan kotin koko melel japwilim a pera, ap nekid pena wan korn nan japwilim a im en nak, a dip a pan kotin karon kila kijiniai jokun. ¹⁸O jon toto, me a kotin panau aramaj akan o padaki on pokon o ronamau. ¹⁹A nanmarki Erodej, me Ioanej kapun pweki Erodiar en ri a ol a paud, o pweki jued karoj, me Erodej wiadar, ²⁰Kalaudela dip a ni a jaliEDI Ioanej nan imaten. ²¹A kadekadeo aramaj karoj lao paptaijelar, o Iejuj pil paptaijelar o kotin laolaoki, nanlan ap ritida, ²²O Nen jarau kotidi don i ni mom en muroi men, o nil eu jan nanlan majani: Koe nai Ol kompok, me I kin peren kida. ²³Iejuj impan jaunpar jileijok ni a kotin tapiada jaunpadak, o re kikion me i nain Iojep, me nain Eli, ²⁴Me nain Matat, me nain Lewi, me nain Melki, me nain Ianej, me nain Iojep, ²⁵Me nain Matatia, me nain Amoj, me nain Naum, me nain Ejli, me nain Nakai, ²⁶Me nain Maat, me nain Matatia, me nain Jimei, me nain Iojep, me nain Iuda, ²⁷Me nain Ioanan, me nain Reja, me nain Jerupapel, me nain Jalatiel, me nain Neri, ²⁸Me nain Melki, me nain Adi, me nain Kojam, me nain Elmodam, me nain Er, ²⁹Me nain Iojep, me nain Eliejer, me nain Iorim, me nain Matat, me nain Lewi, ³⁰Me nain Jimeon, me nain Iuda, me nain Jojep, me nain Ionam, me nain Eliakim, ³¹Me nain Melia, me nain Mena, me nain Matatan, me nain Natan. Me nain Dawid, ³²Me nain Ieje, me nain Oped, me nain Poaj, me nain Jala, me nain Naajan, ³³Me nain Aminadap, me nain Aram, me nain Ejron, me nain Perej, me nain Iuda, ³⁴Me nain Iakop, me nain Ijaak, me nain Apraam, me nain Tara, me nain Naor, ³⁵Me nain Jeruk, me nain Reku, me nain Palek, me nain Eper, me nain Jala, ³⁶Me nain Kainan, me nain Arpakjad, me nain Jem, me nain Noa, me nain Lamek, ³⁷Me nain Metujala, me nain Enok, me nain Iared, me nain

Maalaleel, me nain Kainan, ³⁸Me nain Enos, me nain Jet, me nain Adam, me japwilim en Kot.

4 A IEJUJ, me dir en Nen jarau, puredo jan Iordan, o Nen kotin kalu-
alan i nan jap tan. ²O wia jonejon pan
tewil ran panaul. A jota kotin konot ni
ran oko. Ran akan lao imwijokela ap
men konot. ³Tewil ap indai on i: Ma
komui japwilim en Kot, en majani on takai
wet, a en wiala prot. ⁴A Iejuj kotin japen
i majani: A intinidier: Kaidin prot eta,
me aramaj en memaureki, pwe majan en
Kot akan. ⁵Tewil ap kaluadalan i pon
nana ileile eu o kajala on i wein jappa
karoj ni marep taieu. ⁶Tewil indan i: I
pan ki on komui manaman pukat karoj
o a linan, pwe a muei on ia er, a i pan
ki on, me i mauki. ⁷Ari, ma komui pan
poni ia, karoj ap pan japwilim omui la.
⁸Iejuj kotin japen i majani: A intinidier:
Koe en poni on Kaun om Kot; i eta, koe
en papa. ⁹I ap kalualan i Ierujalem o
kauada i pon konkon en im en kaudok
o indai on i: Ma komui japwilim en Kot,
kajedi pein komui, ¹⁰Pwe a intinidier:
A pan kajilaki japwilim a tounlan kai
komui, pwen apapwali komui. ¹¹O wa
komui nan lim ar akan, pwe aluwilu
omui der dipikelekel ni takai eu. ¹²Iejuj
kotin japen majani on i: A lolokido, koe
ender kajonejon Kaun om Kot! ¹³Tewil
lao kanikiela jonejon karoj, ap muei jan
i anjau kij. ¹⁴Iejuj ap kotin pure don
Kalilaa ni rojon en Nen, ap indand jili
nan jap karoj me mi imp a. ¹⁵A kotin
kaukawewe nan ar jinakoke kan, o karoj
kapina i. ¹⁶A kotin lel Najaret, waja a
kotin kakairida ia, ap kotilon jon nan ji-
nakoke duen a kin wiada ni ran en japat
o kotida, pwen wadok. ¹⁷Puk en jaukop
Iejaia ap wijike don i a lao lim pajan
puk o ap diarada waja o me intinidier:
¹⁸Nen en Kaun kotikot re i, i me a keie
kin ia da, pwen padaki on me jamama
kan ronamau. A kadar ia do, pwen kaloki

on me jalidi kan, me ren jaladokela, o me majkun akan pan kilan waja, o me patau kan pan maioda,¹⁹ O kaloki jaunpar mau en Kaun o.²⁰ A kotin lim pena puk o ap kupure on me papa men o kotidi. Maj en karoj nan jinakoke kankakil i.²¹ I ari tapiada majani on irail: Kijin likau wet pwaidar mo 'mail ran wet.²² Ir karoj ap kadede o puriamuiki majan kompok kan, me pwili jan jilan i, ap indada: Kaidin i nain Iojep?²³ A ap kotin majani on irail: Nan meler, komail pan indan ia karajeraj wet: Jaunwini, jauaja pein uk! Pwe je ronadar duen jon kapuriamui, me wiauier nan Kapernaum; ari kom pil wiada dueta waja et nan jap omui.²⁴ A kotin majani: Melel I indai on komail, jota jaukop amen me konekon nan jap we.²⁵ A melel I indai on komail, li odi toto mi nan Ijrael ni muein Eliaj, ni anjau nanlan matata par jilu o jaunipon wonu, ni lek lapalap kipadi jap karoj;²⁶ A jota amen, me Eliaj pakadar won, pwe ren li odi men nan Jarepta nan jap Jidon.²⁷ O me tuketuk kan me toto nan Ijrael ni muein jaukop Eliaj, a jota amen re 'rail, me kelailadar, pwe Naeman eta men Jirien.²⁸ Karoj, me mi nan jinakoke ni ar ronadar mepukat, ap makar kida kaulap,²⁹ Re udar jikonlar i jan kanim o, o kalualan i pon kailan dol o, waja ar kanim kakaudar ia, pwen kajedi jan ia,³⁰ A i kotin weid nan pun ar, kotila jan irail.³¹ I ari kotilan Kapernaum kanim en Kaliläa, o kotin kawewe on irail ni ran en japat akan.³² Irail ari puriamuiki a padak, pwe a majan me manaman.³³ A aramaj amen mi nan jinakoke, me nen en tewil jaut amen ti po a, me weriwer laud,³⁴ Inda: Ko jan kit, menda re omui kit Iejuj en Najaret! Kom kotido, en kawe kit ala. I aja, me komui nain Kot jarau.³⁵ Iejuj ap kidaue i majani: Nenenla o ko jan re a. Tewil lao kajedi i nan pun arail, ap koiei jan re a, jota me jued kot a wiai on i.³⁶ Irail karoj

ap puriamui kila, kajokajoi nan pun arail indada: Dakot majan pot et? Pwe a majan manaman o rojon on nen jaut akan, irail ap kin ko wei jan.³⁷ I ari indand jili nin jap karoj waja o.³⁸ I ap kotida jan nan jinakoke, ap kotilon on nan im en Jimon. A jaulap en Jimon me jomau karakar. Irail ari poekipoeki i re a.³⁹ I ari koti don i majani on jomau o, ap madan ko jan, i ari madan paurida papa irail.⁴⁰ Katipin lao kirilar, rap wa don i ar luet akan karoj. I ari kotikidan amen amen lim a kan, kakelail ir ada.⁴¹ O tewil akan pil kowei jan ren me toto, me weriwer indada: Komui japwilim en Kot. I ari kotin kidau ir ada, o jota mueid on irail, en lokaia, pwe re aja, me i Krijtuj.⁴² A lao waja ran a kotilan waja rir, a pokon o raparapaki i, re pokon don i o kolekol i pwen der koti wei jan irail.⁴³ A i kotin majani on ir: I pil pan padaki ronamau en wein Kot nan kanim tei ko, pwe i me I pakadar kidor.⁴⁴ A i kotin padapadak nan jinakoke en Kaliläa kan.

5 A KADEKADEO ni en aramaj toto ar tana don imp a, pwen roneron majan en Kot, a kotikot pon kailan le en Kaliläa,² Ap majani kijin jop riapot, me peipei nan le o, a jaujed akai keredi janer widen ar uk kai.³ I ari kotida pon apot ren jop oko, war en Jimon, kotin poeki re a, en kaiieila ekij jan ni jap o. I ari kaipokedi, kawewe on aramaj jan nan jop o.⁴ I lao kaimwijokela a majan, ap majani on Jimon: Jeijejei kowei waja lol, ap kaduedi oma uk kan, pwe koma en jaikidi.⁵ A Jimon japen potoan on i: Main, je laiter pon lao lel waja ran, ap jota jaik at, ari jo ar majan, me i pan kaduekidi uk en.⁶ Irail lao wiadar met, rap oro pena mam toto; ara uk ari ola.⁷ Irail ari olole kij arail oko, me mi nin apot jop, pwe re en kodo jauaja irail. Irail ari kodo, kadirela jop riapot, ira ari pan mauidi.⁸ Jimon Petruj lao kilaner mepukat, ap poridi jan Iejuj, potoan on: Main, re koti-

wei *jan* ia, pwe aramaj jued amen *nai*.
⁹Pwe a puriamuiki o ir karoj, me *ian* i, pweki jaik ar, me re jaikidi. ¹⁰A pil dueta Iakopuj o Ioanej nain Jepedäuj ol oko, me *ian* Jimon. Iejuj ap kotin majani *on* Jimon: Koe der majak, pwe *jan* anjau wet kokola koe pan jaikidi aramaj. ¹¹Irail kaikilon *on* liman jap ar jop oko, re ap kajela karoj, idauendo i. ¹²Kadekadeo ni a kotikot nan eu kanim, kilan, ol amen mia, me dir en tuketuk. A lao kilaner Iejuj, ap pupekidi maj a, poeki re a potoan *on*: Main, ma re kotin kupura, re pan kak *on* kamakel ia da. ¹³I ari kotin kapawei lim a jair i majani: I men, koe en makelekel. Ari, a tuketuk madan modi *jan*. ¹⁴I ari kotin inapwiedi i, en der indan meamen; a kola kajale *on* pein uk jamero ko, o kida mairon, pweki om makelekeladar, me Mojej majanier, pwen kadede *on* irail. ¹⁵A a madan indand jili o pokon kalaimun pokon pena, pwen ron i o kelailada *jan* ar jomau kan. ¹⁶I ari kotin kelepela nan jap tan, pwen laolao. ¹⁷Kadekadeo eu ran ni a kotin kaukaweweda, Parijär o jaunkawewe kan, me mod imp a, irail pwarado *jan* kanim en Kaliläa o Iudäa karoj o *jan* Jerusalem; a rojon en Kaun o pwili wei *jan* i, kakelada amen amen. ¹⁸A kilan, ol akai roado aramaj amen me kokon madak, rap raparapaki duen ar pan kak walan lole, pwilikidi mo a. ¹⁹A ni ar jota kak diar waja, me re pan kai *don* impa pweki pokon o, rap dauda pon im o, kakiridi i nan oj *ian*aki pet, lao nan pun arail mon Iejuj. ²⁰A lao *mani* arail pojon, ap kotin majani: Aramaj o, dip om akan lapwa *jan* uk er. ²¹A jaunkawewe o Parijär akan ap monemoneloleki indada: Ij men et, me kin lalaue? Ij me kak lapwada dip akan, pwe Kot eta? ²²A Iejuj lao *mani* ar monemonelol, ap kotin *japen* majani *on* irail: Da me komail kin monemoneloleki lol omail? ²³Da me *monai* ren inda, dip om akan lapwa *jan* uk er, de inda, uda,

aluwei? ²⁴A pwe komail en aja, me Nain aramaj manaman *on* lapwada dip akan nin jappa, iei me a kotin majanieki *on* me kokon madak: I indai *on* uk, uda, ale ki om kola deu om! ²⁵A madan uda mo 'rail, kida a pet, me a wonan poa, koeilan im a kapikapina Kot. ²⁶Ir karoj ap puriamui kida o kapikapina Kot, o dire kila majak indada: Ran wet kitail kilaner me kapwuriamui melel. ²⁷Murin mepukat a kotila *jan* waja o, ap majani jaunopwei amen, ad a Lewi momod nan wajan nopwei, ap majan *on* i: Idauen ia do! ²⁸I ari kajela a meakaroj, uda, idauenla i. ²⁹Lewi ari wiada kamadip lapalap *on* i nan im a; a jaunopwei ape me toto, me *ian* i ni tepel. ³⁰A Parijär o arail jaunkawewe kan lipaned *on* japwilim a tounpadak kan indada: Da me komail *ian*aki jaunopwei o me dipan akan *mana* o nim. ³¹Iejuj ap kotin *japen* majani *on* irail: Me kelail jota mau *on* jaunwini, pwe me jomau kan. ³²I kodon ekeker *don* kalula me dipan akan a kaidin me pun kan. ³³Irail ap potoan *on* i: Da me tounpadak en Ioanej akan kaijejol pan pak toto o re kapakap toto, o pil dueta en Parijär akan, a japwilim omui kan kin tunole o nim? ³⁴A Iejuj kotin majani *on* irail: O komail jota kak ki *on* toun kapar en kamadip en kapapaud en kaijejol arain ol kamod mi re 'rail! ³⁵A eu ran ol kamod pan peuka wei *jan* irail, i ran oko re ap pan kaijejol. ³⁶A kotin majani *on* irail karajeraj eu: Jota me kin deik *on* likau kap ni likau marin; a ma ei, a pan ter pajan likau kap; a kijan likau kap pil jota pan paroki *on* likau marin. ³⁷A jota me kin kodie *on* wain kap nan ed marin; a ma ei, wain kap pan ter pajan ed akan, ap wudokila o ed akan pan ola. ³⁸A re kin kodie *on* wain kap nan ed kap, ira karoj ap nekinek mau. ³⁹O jota, me kin nim *jan* wain marin, pan mauki wain kap, pwe a kin inda: Me marin o me mau *jan*.

6 KADEKADEO ni ran en japat kariau a kotin weid nan mat en korn o japwilim a tounpadak kan ap dolun wan korn o irririj nan pa arail, ap kankan. ²A Parijär akai indan irail: Menda komail kin wiada, me jota pun, en wiaui ni ran en japat? ³Iejuj ari kotin japen majani on irail: Komail jota wadoker, me Dawid wiadar ni a men manadar, i o me ian i? ⁴Duen a pedelon on nan tanpaj en Kot, o ale prot en kajanjal, o kankan o pil ki on me ian i, me jota pun, aramaj en tunole, jamero kan eta? ⁵O majani on irail: Nain aramaj pil kaun en japat. ⁶A kadekadeo ni eu japat a kotilon on nan jinakoke kaweweda. A aramaj amen mia, me pa a pali maun motorla. ⁷A jaunkawewe o Parijär akan majamajan i, ma a pan kakelada i ni ran en japat, pwe re en kadipa i. ⁸A kotin ani ar lamelam ap majani on aramaj o, me pa a motorla: Uda kodo met! A ap uda ko on waja o. ⁹Iejuj ap kotin majani on irail: I men idok re omail, da me pun en wiada ni ran en japat ren me mau de me jued? En kolekol de kawela maur en aramaj? ¹⁰I ari kotin aupwil jili po 'rail majani on i: Kapawei pa om! A ap wiada, pa a ap kelailada, a maula dueta me teio. ¹¹Irail ap makaradar kaulap o kapukapun pena, da me re pan wiai on Iejuj. ¹²Kadekadeo ni ran oko, a kotidala pon nana pwen laolao. I ari kotin laolao on Kot lao waja ran. ¹³A lao ran pajan, ap kotin molipei pena japwilim a tounpadak kan. A kotin piladar ekriamen, me a kamareki wanporon. ¹⁴Jimon me a kotin kaadaneki Petruj, o ri a Andreaj, o Iakopuj, o Ioanej, o Pilipuj, o Partolomäuj, ¹⁵O Matäuj, o Tomaj, o Iakopuj nain Alpäuj, o Jimon, me adaneki Jelotej, ¹⁶O Iudaj nain Iakopuj, o Iudaj Ijkariot, me panala i. ¹⁷A lao kotin ian ir kotidi don waja kij nan jap patapat o, japwilim a tounpadak kan toto o aramaj nederenia pokon don i jan

nan Iudäa, o Ierusalem, o Tiruj, o Jidon, re mi pon oror, pwen ron i o kakelailada jan ar jomau kan; ¹⁸O me kalokolok ren nen jaut akan ap kelailadar. ¹⁹A aramaj karoj men doke i, pwe rojon kin pwiliwei jan i, kakel irail karoj. ²⁰A ap kotin aupwil jili pon japwilim a tounpadak kan majani: Meid pai komail, me jamama, pwe noumail wein nanlan. ²¹Meid pai komail, me men manadar anjau wet, pwe komail pan medila. Meid pai komail, me kin janejan anjau wet, pwe komail pan kaurur. ²²Komail meid pai, ma aramaj akan kailon kin komail, o kaje komail la, o kidaue komail, o kawela ad omail, pwe dene me jued, pweki Nain aramaj. ²³Komail en peren ni ran o, o lujiluj, pwe kilan, pwain omail me lapalap nanlan, pwe iduen me jam arail akan wiai on jaukop akan. ²⁴A me juedi on komail kapwapwa kan, pwe komail anekier omail peren. ²⁵Juedi on komail, me medier, pwe komail pan dupokala. Juedi on komail, me kin peren anjau wet, pwe komail pan mauk o janejan. ²⁶Juedi on komail, ma aramaj akan karoj pan lokaia mau kin komail; pwe iduen me jam arail akan wiai on jaukop likam akan. ²⁷A I indai on komail, me kin roneron, pok on omail imwintiti, wiawia mau on me kin kailon kin komail, ²⁸Kapaiada, me kin karia komail la, kapakapa kin ir, me kainjenuede kin komail; ²⁹O me pikir uk ni apali en likin jap om, pil ki on i pali teio, o me pan ki jan om likau pup, pil mueid on i noum jakit. ³⁰Ki on karoj, me kin poeki re om, o me pan atia jan om kapwa, koe der poeki re a, a kapuredo. ³¹A duen me komail men, aramaj en wiai on komail, iduen me komail en wiai on irail. ³²Pwe ma komail pok on, me kin pokepoke komail, da me pan katin pamail? Pwe me dipan akan pil kin pok on kompoke parail. ³³A ma komail wiawia mau on, me wia mau on komail, da me pan katin pamail? Pwe

me dipan akan kin wia pil dueta. ³⁴A ma komail pan ki *on* irail, me komail akpwainonki, da me pan katin pamail? Pwe me dipan akan pil kin wiai *on* me dipan, pwen ale me dueta. ³⁵A pok *on* omail imwintiti, o wiawia mau, o ki *on* jo akapwainok, a pwain omail pan lapalap, o komail pan jeri en me lapalap o. Pwe a kupura, me jo danke o me jued akan. ³⁶Komail ari kadek rajon Jam omail me kalanan. ³⁷Ender kadeikada a komail jota pan pakadeikada. Ender kariaala, a komail jota pan kariaala. Lapwada, a komail pan lapwada. ³⁸Kijak-ija wei, a a pan depuk *on* komail dal mau eu, me idan pena, o itik pena, o dir kaulalap, me pan ko *on* komail. Pwe men jon ota, me komail kin jonki, iduen a pil pan jon *on* komail. ³⁹A kotin pil majani *on* irail karajeraj eu: Da, me majkun pan kak kare me majkun? Ira karoj jota pan pupedi nan por o? ⁴⁰Tounpadak jota kin laude jan a jaunpadak. Ma tounpadak paroki *on* a jaunpadak, nan a unjokala. ⁴¹A menda koe kilekila pul ni maj en ri om ol, ap jota kan ataut o ni pein maj om? ⁴²De iaduen, koe pan indan ri om: Ri ai, aui maj, i pan ki jan pul ni maj om, ap jota kilan ataut o ni maj om? Malaun amen koe, ki jan maj ataut o ni maj om, a koe ap pan kak kilan, duen om pan kak kijan pul, me mi ni maj en ri om. ⁴³Pwe tuka mau jota pan wa jued. Pil jota tuka jued pan wa mau. ⁴⁴Tuka karoj kin diarok kida a wa. Pwe aramaj jota kak dolun jan pik ni tuka kamadak, aramaj pil jota kin dolun jan wan wain ni tuka mal. ⁴⁵Aramaj mau amen kin kapwareda me mau jan nan a pai mau en monion i, a me jued amen kin kapwareda me jued jan nan a jued, pwe aua kin kida jan nan audepan monion o. ⁴⁶A iaduen, komail kin indan ia: Main, Main, ap jota kin wiada, me I kin inda? ⁴⁷Meamen ko don ia o roneron ai majan kan, o kapwaiada, nan I pan ka-

jale *on* komail, me a rajon. ⁴⁸Nan i me rajon aramaj amen, me kauada im eu o weirada lol, o pajoned i pon paip. A lapake lao pwilido, ad ap maimai *on* im o, ap jo kak kamokidedala, pwe a kakau pon paip o. ⁴⁹A meamen roneron, ap jota kapwaiada, nan a rajon aramaj amen, me kauada im eu nan pwel jo pajoned i. A lapake pwil mai ai *on*, a ap madan ronk pajan, o ola en im o me laud.

7 A LAO kotin erela a majan akan karoj *on* pokon o, a ap kotilan Kapernaum. ²Ladun jenturion amen mia, me kajampwal re a, me jomau, a pan mela. ³A lao ronada duen Iejuj, ap poronelan i jaumaj en Juj akan, poeki re a, en kotido kakelailada a ladu. ⁴Irail lao pwara don Iejuj, ap *nidinideki* i potoan *on*: A war *on*, ren kotin wiai *on* i mepukat. ⁵Pwe a kin pok *on* toun jap atail o kauadan kit jinakoke o. ⁶Iejuj ap kotin ian ir ala. A ni jolar non doo jan im o, jenturion ap poronelan i kompok kai, potoan *on*: Main re der kanere ir kotido, pwe i jowar, ren ketlon *on* nan im ai. ⁷Nai ari jota kin aka, me i war *on* poto don ir. A re kotin majaniata; a ai ladu pan kelailada. ⁸Pwe nai pil aramaj amen, me mi pan manaman akan, ap kaunda jaunpei kai. A ma i pan, indan amen: Kowe! A pan kola; o *on* amen: Kodo! A pan kodo; o *on* ai ladu: Wiada met! A pan wiada. ⁹Iejuj lao mani mepukat, ap kotin puriamui kila, jaupei don pokon o, me idauendo i, majani: I indai *on* komail, me I jaik diar pojon lapalap duen met, jota ren men Ijrael. ¹⁰A me pakadarala kan lao purelon *on* nan im o, re ap di-arada, me ladu o kelailada. ¹¹Kadekadeo murin mepukat a kotilan kanim eu ad a Nain; japwilim a tounpadak kan toto ian i; o aramaj pil me toto. ¹²A lao koren ion wanim en kanim o, kilan, melar amen, me re wawei, ieroj en in a, a iei li odi amen; a toun kanim me toto ian i. ¹³Kaun o lao majani i, ap kotin kupurela,

majani *on* i: Eder *janejan*. ¹⁴I ari koti *on*, doke kopa o, a me roa kan ap udi. I ap kotin majani: Manakap, I indai *on* uk, paurida! ¹⁵A me melar o ap modada, pikekidi lokaia. Iejuj ap kotiki *on* i ren in a, ¹⁶Majak ap kipa ir edi, o kapikapina Kot indada: Nan jaukop lapalap amen, me pwarado re atail, o Kot me kotier ren japwilim a aramaj akan. ¹⁷A kajoi pot et duen i lolok jili nan Iudaa o jap karoj, me mi imp a. ¹⁸En Ioanej a tounpadak kan kaire kin i mepukat karoj. ¹⁹Ioanej ap molipeido japwilim a tounpadak kan riamen, porone ira lan Iejuj, majanlan i: Ir me pan kotido, de jen auiaui amen? ²⁰Ol oko lao poto *don* i, ap potoan *on*: Ioanej jaunpaptajj kadar kit *don* ir potoan kalelapok: Ir me pan kotido, de jen auiaui amen? ²¹A ni auer ota a kotin kakelada me toto *jan* ar jomau, o luet, o *nen* jued akan, o kotin kapad pajan maj en me majkun toto. ²²Iejuj ap kotin japen majani *on* irail: Koma u kowei, kaireki Ioanej, meakan komail *kilaner* o *roner*: Me majkun akan *kilana*da waja, o me luet akan kin alialu, o me tuke-tuk kan makelekeleda, o me jalonepon kin *ron* waja, o me melar akan kin maureda, o *ronamau* me lolok *on* me jamama kan. ²³O meid pai, me jota pan makar kin ia! ²⁴A men kadar en Ioanej lao purela, Iejuj ap kotin tapiada majani *on* pokon o duen Ioanej: Da me komail koieila en *kilan* nan jap tan? Komail men *kilan* alek pot, me kin dueduälökki *an*? ²⁵De da me komail koieila en *kilan*? Komail men *kilan* aramaj amen, me likau kida likau muterok? *Kilan*, me kin likau kida likau *linan*, o kaped en *mana*, kin mi nan im en nanmarki kan. ²⁶De da me komail koieila en *kilan*? Jaukop amen? Ei, I indai *on* komail, a laude *jan* jaukop amen. ²⁷Pwe iei i me intinidier due: *Kilan*, I kadarala mo mui nai men kadar amen, me pan koki al mo 'mui. ²⁸Pwe I indai *on* komail, jota jaukop amen me

ipwi *jan* ren li akan, me laude *jan* Ioanej jaunpaptajj, ari jo, me tikitik nan wein Kot, iei me laude *jan* i. ²⁹A aramaj karoj, me *roneron* i, o jaunopwei kan *kapina* Kot ni ar *ian* paptajjeki paptajj en Ioanej. ³⁰A Parijär o jaunkawewe kan japai *on* pein irail ni ar mamaleki kupur en Kot, ap jota *ian* paptajj re a. ³¹A da me I en karajai *on* aramaj en di wet? O da me irail rajon? ³²Irail me rajon jeri kai, me kin momod nan wajan net akan o likelikwir nan *pun* arail indinda: Kit kakajajan, a komail jota kakalek; kit kama-mauke kin komail, a komail jota *janejan*. ³³Pwe Ioanej jaunpaptajj pwarado, ap jota kan prot, o jota nim wain, a komail kin inda: Nan tewil kin di poa. ³⁴Nain aramaj pwarado, *mana* o nim, a komail kin inda: *Kilan*, me kaped en *mana* o kamom jakau, kompoke pan jaunopwei o me dipan akan! ³⁵A lolekon kin diarok kida na jeri kan karoj. ³⁶A Parijär amen poeki i, en konot re a. I ari kotilon *on* nan im en Parijär o kaipokedi ni tepel. ³⁷A *kilan*, li amen mi nan kanim o, me dipan amen, a lao aja, me Iejuj kotikot konot nan im en Parijär o, ap wado kokon en alapajta, ³⁸O poridi mur i ni aluwilu a *janejan* o pikekidi widenki pil en maj a aluwilu a, o limwieki a pwilipepei, o metik aluwilu a kan o keieki alapajta. ³⁹A Parijär o, me lukedo i lao *kilaner*, ap *monemoneloleki* indada: Ma ol men et jaukop amen, a pan aja, ij li o, me jair i, pwe me dipan amen. ⁴⁰Iejuj ap kotin japen majani *on* i: Jimon, I men indai *on* uk meakot. I ari indada: Jaunpadak, majania do! ⁴¹Ol amen mia, me aramaj riamen pwaipwand *on*. Amen ira pwaipwandeki denar limepuki, a amen limeijok, ⁴²A ni ara jota men kapunala, a kijakija kin ira la karoj. Indan ia, ij re 'ra, me pan pok *on* i laud? ⁴³Jimon japen potoan *on*: I lamelame i, me a kijakij laud *on*. A kotin majani *on* i: Koe meid *pun* kajaiada. ⁴⁴I ari jaupei *don* li o majani *on*

Jimon: Koe kilan li men et, I pedelon on nan im om, a koe jota ki on ia pil men widen nä i kat, a i me widenki pil en maj a nä i kat, o limwieki a pwilipepei. ⁴⁵Koe jota metik ia, a i jota tukedi jan metik nä i kat, jan ni a pedelon lao lel met. ⁴⁶Koe jota ujore kin ia le, a met keiekier nä i kat alapajta. ⁴⁷Nan i me I indaki on uk: Dip a kan me toto me lapwadar, pwe a kin limpok laud; a me dip a jota non lapwada, nan a kin limpok tikitik. ⁴⁸I ari majani on li o: Dip om akan me lapwadar. ⁴⁹A me ian mod ni tepel o ap tapiada inda nan pun ar: Ij men et, me pil kin lapwada dip akan? ⁵⁰I ap kotin majani on li o: Om pojon me dore uk ala, kowei popol!

8KADEKADEO murin mepukat a kotin kakan jili nan kanim laud o me tikitik kan, padapadak o kaloki ronamau en wein Kot, o ekriamen ian i. ²O pil li akai, me a kotin kakelailada jan nen jued o jomau kan, iet akan: Maria, me pil adaneki men Makdala, me tewil ijimen koiei jan. ³O Ioana iei likond en Kujaj en Erodej a jaunkoa men, o Jujana, o me toto, me papaki i ar kapwa kan. ⁴A aramaj totoia lao pokon don i jan nan kanim akan, karoj, ap kotin karajeraj majani: ⁵Jaunkamor kolan kamor a war akan. Ni a kamokamorok akai ap moredi on pon kailan al ap tiatidi o manpir en pan lan nam ir ala. ⁶A akai moredi on pon paip. A lao wojada, a monedi, pweki a jota lamelamur. ⁷Akai moredi nan tuka teketek, a tuka teketek wojada, kajokä ir ala. ⁸A akai moredi nan pwel mau, ap wojada o wada pan me epuki. Ni a kotin majanier mepukat, ap majan laudeda: Me jalon a mia, men ron, i en ron! ⁹A japwilim a tounpadak kan ap kalelapok re a: Ia wewe en karajeraj wet? ¹⁰I ari kotin majani: A muei on komail er, en aja me rir en wein Kot, a met akan en aja ni karajeraj akan pwe ren kilan, ap

jota kilan, o ron, ap jota weweki. ¹¹A iet wewe en karajeraj o: Majan en Kot iei war akan. ¹²A me mi pon kailan al o, iei ir, me ronadar, a muri tewil pwarada katia jan majan en Kot nan monion arail, pwe ren der pojon, rap maurela. ¹³A me mi pon paip, iei ir, me kin ron majan o ap pereperen ale, a jota kalau re 'rail. Anjau kij re kin pojon, a ni anjaun jonejon, irail kin pupe jan. ¹⁴A me moredi nan tuka teketek, iei irail me kin ron, ap koieila tiropeki anan o pai, o inon jued en maur et, rap jokekila, ap jota wa. ¹⁵A nan jap mau, iei irail, me kin ron majan o, ap nekinek nan monion ar inen o mau, o wada nin tiak en kanonama. ¹⁶Jota me kin ijikeda lamp, ap pwainekidi kopa eu, de ki on pan men wendi a pon deu a, pwe me pan pedelon on en kilan marain o. ¹⁷Pwe jota me rir kot, me jo pan janjaleta, pil jota me okiok kot, me jo pan kalok jili. ¹⁸Komail ari kalaka duen omail kin roneron, pwe me a mia, ekij pan ko on; a me jota a mia, i, me a kiki on, me a, pan katia jan. ¹⁹In a o ri a kan ap ko don i, a re jota kak kaion impa pweki pokon o. ²⁰A ap loki on i: In ar o ri ar akan poto liki, re men udial ir. ²¹A kotin japen majani on irail: In ai o ri ai mepukat, me kin roneron majan en Kot o apapwali. ²²Kadekadeo ni eu ran a kotilan pon apot jop, a japwilim a tounpadak kan ian i. A kotin majani on irail: Kitail en kotela le en: Irail ari tanetan koieila. ²³O ni ar tanetan kokowei, a kotin jaimokela; melimel ap koda nan jed. A jop o pwilipwil, a pan mauidi. ²⁴Irail ap kai don i, kaopada i, potoan on: Main, Main, kit pan mela! I ari kipada majani on an o iluk en jed akan, rap tikitikala o molelar. ²⁵I ap kotin majani on irail: Ia omail pojon? A irail majakada inda nan pun ar: Daduen, ij men et, pwe a kin majani on an o jed, ir ari duki on. ²⁶Irail ap lele don jap en

Kadara, me jal *on* Kalilää. ²⁷I lao kotidi *jan*, ol amen tu *on* i, me kodo *jan* kanim o, me tanwar en tewil *jan* maj kokodo, o me kilijo, o a jota kin kaujon nan im, pwe a kin mimi nan joujou kan. ²⁸I lao kilan Iejuj, ap werida, poridi *jan* mo a indaki nil laud: Menda re omui *nai*, Iejuj Japwilim en Kot lapalap? I men poeki re omui, kom der kalok ia la! ²⁹Pwe a kotin majani *on nen* jaut o, en koiei *jan* ren aramaj o, pwe pan pak toto a jaikidi i; i ari kin jali kidi jal mata o jal en nä kai. A i kamueit ir *pajan*, o tewil paki i *lan* jap tan. ³⁰Iejuj kotin kainoma re a majani: Ia ad om? A potoan *on*: Lekion; pwe tewil toto mi re a. ³¹Ir ari poeki re a, ender majani *on* irail, me ren kodilan pweleko. ³²Ari, pwin pwik kalaimun mi waja o *manamana* jili nin nana o. Irail ari poeki i, en kotin mueid *on* irail re en til *on* irail. I ari kotin mueid *on* irail. ³³Tewil oko ap kodi *jan* ren aramaj o, ap tilon nan pwin pwik o. Pwin pwik o ap *tanedi* wei ni aul *on* nan jed ap mopila. ³⁴Jilepa ko lao kilaner me wiauier, rap *tandau*, kolan kanim laud o tikitik kan, kaireki jili. ³⁵Irail ap koieila, kilan me wiauier, re ap kola ren Iejuj, diarada aramaj o, me tewil oko keredi *jan* lole, momod ni aluwilu en Iejuj, likauda o *lolekonlar*; irail karoj majakadar. ³⁶Me *ian* udialer, ap kaire kin irail duen tanwar en tewil a kakeladar. ³⁷Men Kadara karoj ap poekipoeki i, en koti wei *jan* re 'rail, pwe re majakadar kausalap. I ari kotida pon jop o, ap kotin purelar. ³⁸A ol o, me tewil oko kodi *janer*, poeki re a, en *ian* i; a Iejuj jota kotin mueid *on* i majani: ³⁹Purelan deu om, kalok jili duen manaman lapalap, me Kot wi ai *on* uk er! I ari kola, kalok jili nan kanim o duen manaman lapalap, me Iejuj kotin wi ai *on* i. ⁴⁰Kadekadeo Iejuj lao kotin puredo, aramaj akan ap kajamo i, pwe irail karoj auiaui i. ⁴¹A kilan, ol amen,

ad a Iairuj, jaumaj en jinakoke, kotido poridi ni aluwilu en Iejuj o poeki i, en kotilon *on* nan im a. ⁴²Pwe na ieroj jeripein amen, me a par *naulriau*, me koren *ion* mela. A ni a kotikot kokodo, pokon o koi *don* i. ⁴³A li amen, me nta pwilipwil par *naulriau*, me pwaineki *on* jaunwini kan a dipijou karoj. A jota me kak kakelailada i. ⁴⁴I me apedo mur i, doke ni kailan japwilim a likau. A pwilipwil en nta *madan* madada. ⁴⁵Iejuj ap kotin majani: Ij i me jair ia? A karoj lao inda me jota, Petruj o me *ian* i ap potoan *on*: Main, pokon o kin kapil pena o koi *don* ir, a iaduen, re kotin majani: Ij i me jair ia? ⁴⁶A Iejuj kotin majani: Nan meamen jair ia, pwe I pam, me kel eu ko *jan* ia er. ⁴⁷A li o lao ajaer, me a jo kak rirala, ap majapwekada, apedi poridi *jan* mo a, ap katitiki mon aramaj karoj, karepan a jair i, o duen a kelailada *madan*. ⁴⁸A ap kotin majani *on* i: Jeripein popoleta, om pojon me kakel uk ada, koweit popul. ⁴⁹A ni a kotin majaniata, amen potodo *jan* ren jaumaj en jinakoke o katitiki *on* i: Japwilim omui jeripein melar. Menda kom *kanirieki* jaunpadak o. ⁵⁰A Iejuj lao *mani* mepukat, ap kotin *japen* i majani: Koe der majak, koe pojon ta, a ap pan maureda. ⁵¹A lao kotilon *on* nan im o, a jota kotin mueid *on* amen en *ian* pedelon *on* nan pera, Petruj, o Ioanej, o Iakupuj eta, o jam en jeripein o in a. ⁵²A irail karoj *janejan* o mamaukeki i. A i kotin majani: Komail der *janejan*! Pwe a jota melar, a mamair eta. ⁵³Rap kaururki, pwe re aja, me a melar. ⁵⁴I ari kotikiiei *jan* ir nan pera o, a ap kotin ale pa a waron *on* i majani: Jeripein, paurida! ⁵⁵Nen en jeripein ap pure *don* i, i ari *madan* uda. I ap kotin majani, kijin *mana* en ko *on*. ⁵⁶A jam a in a puriamui kila. I ari kotin inapwiedi irail ren der indan meamen me wiauier.

9 A LAO kotin molipe pena ekriamen oko, ap kotiki *on* irail kel o manaman, en kaloedi tewil akan karoj o kakekada me jomau kan. ²I ari kotin porone ir ala, pwen padapadak duen wein Kot o kakelada me jomau kan. ³O a kotin majani *on* irail: Komail der wala meakot pon al o: Jota jokon, de ed, de prot, de moni, amen pil jo pan wa jakit riau. ⁴O waja kij me komail pan pedelon *on* nan im eu, komail pan mimieta waja o, komail lao koweï *jan* ia. ⁵O meamen kan kajamo komail, komail japalewei *jan* kanim o, o jipede *jan* pwel ni nä omail, pwen kadede *on* irail. ⁶Irail ari kokola, kakan jili nan kijin kanim akan, padaki ronamau o kakelada me jomau kan waja karoj. ⁷A nanmarki Erodej lao mani duen meakan, me wiauiki i, ap *pinidar*, pweki akai katitiki, me dene Ioanej iajadar *jan* ren me melar akan. ⁸A akai indada, me dene Eliaj pwarado, o akai me inda, me dene jaukop en kaua men iajadar, ⁹A Erodej majani: Ioanej, i me i lepuke *jan* *mon* a, a ij men et, me i kin *roneron* due? A ap men udial i. ¹⁰A wanporon akan lao pure doer, ap kaireki i karoj, me re wiadar. I ari kotin uk irail ada, kotilan waja rir, nan kanim eu, me ad a Petjaida. ¹¹Toun jap o lao ajaer, rap idauenla i, i ari kotin kajamo irail, o kotin padaki *on* irail duen wein Kot, o kotin kakelada me mau *on*. ¹²A lao pan waja ponier, ekriamen potodo potoan *on* i: Re kotin kadar *pajan* pokon en, pwen kola nan kijin kanim akan o nan jap, en rapaki wajan pweidi o kan ar kijin mana, pwe kitail kotikot nan jap tan wet, ¹³A a kotin majani *on* irail: Komail pan ki *on* irail kan ar mana! Re potoan *on*: Lopon prot eta limau o mam eta riamen mi re at. De je pan kola netie don pokon kalaimun wet mana? ¹⁴Pwe irail me ol impan limekid. A a kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: Komail pwini ir *pajan* wad limek o limek!

¹⁵Irail ari wiada o kamod irail edi. ¹⁶A kotin limada loPON prot limau o mam riamen, majanda nanlan, laolaoki, pilitiki pena, kotiki *on* japwilim a tounpadak kan, pwe ren nene *on* pokon o. ¹⁷Irail jak, o karoj medier, ap rikada dodo eijokriau luan kamadip o. ¹⁸Kadekadeo ni a kotin laolao keleP, japwilim a tounpadak kan *ian* i. A kotin kainoma re 'rail majani: Ij me aramaj kin inda me *nai*? ¹⁹Irail *japen* potoan *on*: Ioanej jaunpaptaj, a akai me inda Eliaj, o pil akai kin inda, me dene jaukop en kaua men iajadar. ²⁰A kotin majani *on* irail: A da me komail kin inda ij *nai*? Petruj ap *japen* potoan *on*: Ir me Krijtuj japwilim en Kot. ²¹A i me kotin padik inapwiedi irail, ren der indan meamen mepukat, ²²Majani: Nain aramaj pan kalokolok laud, o lokidokila ren jaumaj, o jamero lapalap, o jaunkawewe kan, o a pan kamela, o ni ran kajilu a pan maureda, ²³Ap kotin majani *on* irail karoj: Meamen men idauen ia i en tonmeteki pein i o ale a lopu ni ran karoj, o idedauen ia do. ²⁴Pwe meamen kakananai *on* maur a, pan pupe *jan*. A meamen kajela maur a pweki *nai*, pan diarada. ²⁵Pwe da me pan mau *on* aramaj amen, me aneki pena jappa karoj, ap kajela pein i o kajapokela pein i? ²⁶Pwe me kin namenok kin ia o ai padak kan, i me Nain aramaj pil pan namenokki, a lao kodo ni a linan, o linan en Jam a, o na tounlan jarau kan. ²⁷A melel I indai *on* komail, akai irail, me mi met, jota pan mela, irail lao udial wein Kot. ²⁸A kadekadeo murin pon walu pon murin majan pukat i ap ukada Petruj, o Ioanej, o Iakopuj kotidala pon nana o pwen laolao. ²⁹A ni a kotin laolao mom en *jilan* i ap wukila o japwilim a likau puetepuetela o *linalin*. ³⁰A *kilan*, ol riamen *ian* i majan pena! Ira me Mojej o Eliaj. ³¹Ira pwarado ni ara linan o mamajani duen a pan kamatala nan Ierujalem. ³²A Petruj o me

ian i me toutouki mair. Ira lao pirida, re ap udial a linan o ol riamen kotikot impa. ³³ Kadekadeo ira lao kotiwei jan re a, Petruj ap indan Iejuj: Main, meid mau atail kotikot met. Kit en kauada kijin im jilikij: Tanpaj ar, o en Mojej, o en Eliaj; a jaja me a kajokajoi. ³⁴ Ni a kajokajoi mepukat, pali en dapok kadupal irail edi, irail ari majakadar ni ar tilon nan dapok o. ³⁵ O nil eu peidido jan nan dapok o majani: Iet nai ol kompok, komail en ron i! ³⁶ A nil wet lao wiauier, re ap diaradar Iejuj ta. Ir ari nenenlata; o ni ran oko re jota kaireki meamen duen me re kilaner. ³⁷ A kadekadeo manda en ran o irail lao kotidido jan nana o, pokon kalaimun ap poto don i, ³⁸ A kilan, ol amen nan pokon o nil laudeda potoan on: Jaunpadak, i poeki re ir, re kotin majani don ai tunol putak o, pwe iei ai ieroj. ³⁹ Re kotin mani, nen o lao koledi i, a kin madan weriwer, a kin jenjeroki jili, a ap kin pudopud o meid apwal ni a kin koiei jan i. ⁴⁰ Nai ari poeki ren japwilim ar tounpadak kan, ren kauje wei jan i, a re jota kak. ⁴¹ A Iejuj kotin japen majani: O di wet meid jopojo o japun, ia arain ai pan mimi re omail? Ia arain ai pan kokoa komail? Wa don ia noum putak! ⁴² A ni a kokodo, tewil ap kapururada o jeroki jili i, a Iejuj kotin kidaueda nen jaut o, o kakelada putak o, ap kapure on i ren jam a. ⁴³ A irail karoj puriamuiki manaman en Kot. A ni ar puriamuiki en Iejuj a wiawia kan ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan: ⁴⁴ Majan pukat en kalole di nan jalon omail: Nain aramaj pan panala ni pa en aramaj. ⁴⁵ A irail jota weweki majan wet, pwe a rir jan irail, i me irail jajaki. Irail ari majak kalelapok re a duen majan pot et. ⁴⁶ Irail ap pil lamelame, ij me pan lapalap re 'rail? ⁴⁷ A Iejuj lao kotin mani ar lamelam nan monion arail, ap ale jeri men, kida impa a, ⁴⁸ O majani on irail: Meamen pan apwali kijin jeri men et ni

ad ai, nan a kin apwali ia, a meamen pan apwali ia, nan a kin apwali, me kadar ia do; a me tikitik re omail, nan i me pan lapalapala. ⁴⁹ Ioanej ap japen potoan on: Main, je kilaner amen, me kaujewe tewil akan ni mar ar. Kit ari inapwiedi, pwe a jota kin ian kit idedauen ir. ⁵⁰ A Iejuj kotin majani on i: Eder inapiedi, pwe me jo kin palian komail, nan a kin ian komail. ⁵¹ A kadekadeo a lao anjau, me a pan peukadala, a ap kotin jaupeilan kotilan inen won Ierujalem. ⁵² A kotin poronela men kadar akan, me pan tion mo a. Irail ari kokola lele don kijin kanim en Jamaria eu, pwen rapaki waja, me a pan pweikodi ia. ⁵³ A re jota kajamo i aki a kotin jaupeila kotilan inen won Ierujalem. ⁵⁴ Japwilim a tounpadak kan Iakopuj o Ioanej lao kilaner mepukat, ap potoan on: Main, ma re kotin kupura, je pan poeki, kijinia i en moredi jan nanlan, kan irail la, duen Eliaj wiadar. ⁵⁵ A i kotin jaupeido, kapun on ira majani: Koma jota aja ij Nen, me naina kin koma? ⁵⁶ Irail ap daulul wei nan eu kijin kanim. ⁵⁷ Kadekadeo ni arail kotikot kokodo amen ap potoan on i: Main i pan idedauen ir waja karoj me re pan kotila ia. ⁵⁸ Iejuj kotin majani on i: Pokj akan por ar mia, o manpir en pan lan paj ar mia, a Nain aramaj jota waja en kaula wei mon a. ⁵⁹ A kotin majani on amen: Idauen ia do! A i indada: Main, komui kotin mueid on ia maj, i en purela jarepedi jam ai. ⁶⁰ A Iejuj kotin majani on i: Me melar akan en jarepedi ar melar akan, a koe kowe kalok jili wein Kot! ⁶¹ Pil amen potoan: Main, i pan idedauen ir jili, a re kotin mueid on ia maj, i en kamurimuri on toun im ai. ⁶² A Iejuj kotin majani on i: Jota me pan koledi men weirada pwel, ap kilan muri, a jota koiok on wein Kot.

10 MURIN mepukat Kaun o pil kotin piladar ijiakan o porone irail wei mo a ni wad ri amen, en kakan jili nan

kanim laud o tikitik kan, waja me a pein pan kotilan ia. ²A kotin majani on irail: Rak me kalaimun, a toun dodok me malaulau; poeki ren Kaun en rak, en kadarala toun dodok nan a rak. ³Komail kola; kilan, I kadar komail la dueta jip-pul akan nan pun en kidi en wei akan. ⁴Komail der wewa ed en moni, de ed en jailok, de jut, o der ranamau on meamen nani al o. ⁵A ma komail pan pedelon on nan im eu, komail pan inda maj: Popol en mimi nan im wet! ⁶A ma popol amen mi waja o, omail popol pan mimieta re a, a ma jo, omail popol pan pure don komail. ⁷A komail pan mimieta nan im ota, o mana o nim, me mi re 'rail pwe toun dodok me waron pwain a. Komail der pedoi jan nan eu im ap kolon on nan eu. ⁸A ma komail pan pedelon nan eu kanim, o re pan kajamo komail, i waja komail pan tunole, me pan wijike don komail. ⁹O kakelada me jomau kan, me mi waja o, o kaire kin irail: Wein Kot koren don komail. ¹⁰A ma komail pan pedelon nan eu kanim, o re jota pan kajamo komail, i waja komail pan pedoi nani al indada: ¹¹Pil pwel par, me ko don kit nan omail kanim, jipede don komail; ari jo, komail en aja, me wein Kot koren don komail. ¹²I indai on komail, nan a pan manai on Jodom ni ran o jan kanim o. ¹³Juedi on uk Korajim! Juedi on Petjaida! Pwe ma manaman akan, me wiaui on uk er, wiaui on Tiruj o Jidon, nan melel, re pan kalula nan tuk en likau o nan paj. ¹⁴A a pan manai on Tiruj o Jidon ni kadeik o jan komail. ¹⁵A koe Kapernaum, me paidar nanlan, pan pijikondi on nan pweleko. ¹⁶Me roneron komail, nan a kin roneron ia; o me mamaleki komail, nan a kin mamaleki ia. O me mamaleki, ia, nan a kin mamaleki, me kadar ia do. ¹⁷Me ijiakan ap puredo, pereperen potoan on: Main, pil tewil akan udi on kit ni mar omui. ¹⁸A kotin majani on irail: I kilaner Jatan likamata

liol a pupedi jan nanlan. ¹⁹Kilan, I ki on komail manaman, en tiakedi jerpent o jkorpion, o en poedi kel en imwintiti karoj. O jota meakot pan kajuedi on komail, ²⁰Ari jo, komail der peren kida, me nen akan kin udi on komail, a komail peren kida me ad omail intinidier nanlan. ²¹Ni auer ota Iejuj kotin perenda ni nen e majani: I kapina komui, Jam ai, kaun pan lan o jappa, me komui okila mepukat jan me lolekon o koiok kan, ap kajale on jeri pwelel akan! Ei Jam ai, pwe iduen me komui kupukupura. ²²Meakaroj muei on ia er jan ren Jam ai, o jota me aja japwilim a Ol, pwe Jam eta. O jota me aja Jam, pwe japwilim a Ol eta, o me japwilim a Ol pan kajale on. ²³I ap kotin jaupei don tounpadak kan, majani on irail eta: Meid pai por en maj akan me udial, me komail udialer. ²⁴Pwe I indai on komail, jaukop o nanmarki kan toto anane udial, me komail kin ududial, a re jota kilaner; a re men ronada, me komail kin roneron, ap jota ronadar. ²⁵A kilan, jaunkawewe men ap uda, kajonejon i potoan on: Jaunpadak, da me i en wiada, pwen jojoki maur joutuk? ²⁶A kotin majani on i: Da me intinidier nan kapun o? Daduen om dondoropwe? ²⁷A japen indada: Koe en pok on Kaun om Kot monion om unjok, o nen om unjok, o kel om unjok, o om Iamelam unjok, o men imp om dueta pein koe. ²⁸A kotin majani on i: Koe meid japen inen, wiada mepukat, a koe pan mau-rela. ²⁹A ap men ak kapunki pein i indan Iejuj: A ij men imp ai? ³⁰A Iejuj kotin japen majani: Aramaj amen momait jan Ierujalem kodila Ieriko ap lodi on lolap akai, me ter jan a likau kan, o kame i, rap koieila; i ari pan mela. ³¹A jamero amen momaitela nani al ota. A ni a kilan i, ap daulul wei jan. ³²A leap amen pil dueta. Ni a leler waja o, kilan i, ap daulul wei jan. ³³A ol en Jamaria amen jailok jili ap pil weid waja o. Ni a kilaner i ap pokela,

³⁴Kola re a, o kidim pena a pwal akan, ap ki *on* le o wain lole o kamondi i pon dake pa man o, wala nan im en kairu eu, apapwali i. ³⁵Manda a pan jamala, ap ki *on* kaun en im o denar riau indan i: Apapwali i! A ma mekij pan dauli, i pan kapunala, ni ai pan puredo. ³⁶A ij ren ir jilimen, me koe wiaki men impan ol o, me lodi *on* lolap oko? ³⁷A japen: Me wiadar dodok kadek *on* i. Iejuj ap kotin majani *on* i: Ari, kowe i ala jan! ³⁸A kadekadeo ni ar kotin jailokela, a kotilon *on* nan kijin kanim eu. Li amen mi waja o, ad a Marta, me kajamo i *lon on* nan im a. ³⁹Ri a li amen mia, me ad a Maria, me momod ni aluwilu en Iejuj, roneron a majan. ⁴⁰A Marta kajopijokki pein i a papa i. I ari potodo potoan *on*: Main, re jota kotin kupuroki ri ai li, me jota kin *ian ia* dodok? Re kotin padaki *on* i, en jauaja ia. ⁴¹A Iejuj kotin japen majani *on* i: Marta, Marta, koe meid nonki o jopijokki okotme. ⁴²A me ta kot me kajampwal. Maria piladar pwaij mau, me jota pan katia jan.

11 KADEKADEO ni a kotikot waja kij pwen laolao, a lao kotin erelar, amen japwilim a tounpadak kan ap potoan *on* i: Main re kotin padaki *on* kit kapakap, dueta loanej kin padaki *on* a tounpadak kan. ²A ap kotin majani *on* irail: Komail lao wia kapakap, ap inda: Jam at, mar omui en jarau, wei 'mui en pwaida, ³Kotikido ran wet at tunol kaukaule. ⁴Lapwa jan kit dip at, dueta kit, me kin lapwada karoj, me wia dipi *on* kit, eder kaluan kit ren me katikatiamau kan. ⁵I ap kotin majani *on* irail: Ij re omail, me a kompok amen mia o me pan kola re a ni ailep en pon indan i: Kompoke pai, ki *on* ia loPON prot jilu, ⁶Pwe kompoke pai men pwarado jan a jailok o, ap jota, me i pan kak ki *on* i. ⁷A me mi nan im o pan japen inda: Koe der kadiropa ia, pwe wanim ritidier, o nai jeri ko *ian ia* nan wajan mair; i jo kak

paurida o ki *on* uk meakot. ⁸I indai *on* komail, ma a jota pan paurida o ki *on* i aki kompokepa a, nan a pan paurida o ki *on*, me itar *on* i aki a nidinid. ⁹I indai *on* komail, poeki, a komail pan tunole; rapaki, a komail pan diarada; letelet, a a pan ritida mo 'mail. ¹⁰Pwe karoj me poekipoeki, kin tunole; o me kin rapaki, kin diarada; o me kin letelet, nan a pan ritida mo a. ¹¹De ij jam amen nan pun omail, ma na putak pan poeki na kijin prot, pan ki *on* i takai eu? De ma a poeki mam, pan ki *on* i jerpent amen? ¹²De ma a pan poeki kitor eu, pan ki *on* i jkorpion amen? ¹³Ma komail, me jon jued, aja duen kijakij mau *on* noumail jeri kan, nan melel kaulap. Jam omail nanlan pan ki *on* Nen jarau ren me poeki re a. ¹⁴A ap kotin kauje wei tewil amen, me loton. A kadekadeo tewil lao koiei janer, me loton o ap lokelokaia, a aramaj puri-amuiki. ¹⁵A akai ir katitiki: Nan Peeljepup, jaumaj en tewil akan, me a kaujeki jan tewil akan. ¹⁶A akai kajonejon i, poekipoeki kilel eu jan nanlan. ¹⁷A ap kotin ani ar lamelam, majani *on* irail: Wei karoj ma a pan u pena nan pun a, a pan ola; o ma toun im eu pan u pena nan pun a, a jota pan pwaida. ¹⁸A iaduen, ma Jatan u *on* pein i, a wei pan kak pwaida? Aki komail indinda me dene nai kauje wei tewil akan ki Peeljepup. ¹⁹Ma I kin kaujeki wei Peeljepup tewil akan, a ij me noumail ol akan kin kauje kin irail? Irail ari pan omail jaunkapun. ²⁰A ma I kaujeki wei lim en Kot tewil akan, nan wein Kot lel *on* komail er. ²¹Ma me kelail o, me audeki kapwa en pei, pan jinjila im a, nan a kapwa nekinekid mau. ²²A ma amen, me kelail jan i, pan palian i o kaloedi i, ap pan atia jan a kapwa en pei, me a kelekier, o nek pajan kapwa en kul. ²³Meamen, me jota *ian ia*, iei me palian ia, o me jota kin dolun penan ia, iei me kin kajapoka pajan. ²⁴Nen jaut lao kowe i jan ren aramaj, a kin tanatan jili

nan jap tan akan, rapaki wajan kamol, a jota, me a diarada, i ap kin inda: I ap pan purelon *on* nan im ai, me i pedoi *janer*. ²⁵ A lao puredo, a diar, me a kokok o kapwater, ²⁶ I ari koieila, ale *on* i nen ijimen, me jued *jan* pein i. Irail ap pedelon *on* lole, rap kakaujon ia; a aramaj pan jued *jan* maj. ²⁷ A kadekadeo ni a kotin mamajani mepukat, li amen, kijan pokon o, ap potoan *on* i: Meid pai kupur o, me wia ir adar, o didi kan, me re kotiki! ²⁸ A i kotin majani: Ei, meid pai, me kin *ron* majan en Kot ap kapwaiada. ²⁹ A pokon o lao teneten pena, a kotin majani: Di wet meid jued! Re kin rapaki kilel eu, a jota kilel pan janjal *on* ir, pwe kilel en Iona eta. ³⁰ Pwe duen Iona kilel eu *on* men Niniwe, iduen Nain aramaj *on* di wet. ³¹ Li nanmarki en pali air amen pan u *on* ol akan en di wet ni kadeik o pan kari ir ala, pwe a pwrarado *jan* ni imwin jappa, pwen *ron* lolekon en Jalomo. A kilan, me laude *jan* Jalomo mi met. ³² Ol en Niniwe kan pan u *on* di wet ni kadeik, o pan kari-ala i, pwe re kalula ni ar ronadar padak en Iona. A kilan, me laude *jan* Iona mi met. ³³ Jota me kin ijikeda lamp, ap kila waja rir, pil jo pan kopa, a pon deu a, pwe me pan pedelon *on*, en kilan marain o. ³⁴ Por en maj marain en pali war. Ma maj om makelekel, war om karoj pan dir en marain. A ma maj om me jued, war om karoj me pil dir en rotorot. ³⁵ En kalaka, pwe marain mi lol om, der rotorot! ³⁶ Ma war om dir en marain kaulap, o jota kijan rotorot mia, karoj pan dir en marain dueta linan en lamp, me kin jenjere uk ada. ³⁷ A ni a kotin kaparok, Parijär amen luke i, en konot re a. I ari kotilon kotidi nin tepel. ³⁸ A Parijär lao udial, ap puriamuiki, me a jota kotin omiom mon konot. ³⁹ A Kaun o kotin majani *on* i: Nan komail Parijär akan kin widen likin dal o plet, a lol omail me dir en me re kuliada o me

jued. ⁴⁰ Nan pweipwei komail, kaidin i me wiadar pali liki, pil wiadar pali lole? ⁴¹ A kijakij weita duen komail kak *on*! A kilan, karoj pan makelekel *on* komail. ⁴² Juedi *on* komail Parijär akan, pwe komail, kin maironki eijokkij eu en minje, o raute o *jon* en kijin tan tuka kai, ap jota injenoki kadeik o limpok en Kot! Wiada mepukat ap pil kapwaiada me tei kan. ⁴³ Juedi *on* komail Parijär akan, pwe komail men mondi leppantam nan jinakoke kan o mauki, ren ranamau *on* komail nan waja en netinet akan. ⁴⁴ Juedi *on* komail, pwe komail rajon joujou kan, me jo janjal, o aramaj alialu poa, ap jaja ir! ⁴⁵ Jaunkawewe men ap japen potoan *on* i: Jaunpadak, komui pil kin juede kin kit majan pukat. ⁴⁶ A i kotin majani: Pil juedi *on* komail jaunkawewe! Pwe komail kin katoutou kila kapwa en wijik toutou aramaj akan, ap jota jairki jondin pa omail. ⁴⁷ Juedi *on* komail! Pwe komail kin apapwali joujou en jaukop akan, a jam omail akan kame ir ala. ⁴⁸ Komail ari kin kadede o peren kida wiawia en jam omail akan. Pwe re kame ir ala, a komail apapwali ar joujou kan. ⁴⁹ I me erpit en Kot indada: I pan kadar won irail jaukop o wanporon akan, a akai irail re pan kamela o pwaki irail jili. ⁵⁰ Pwe ntan jaukop akan, me kapwilipwili weier *jan* ni tapin kaua kokodo, en kapokon *on* di wet. ⁵¹ *Jan* ntan Apel lel ntan Jakariaj, me kamelar nan pun en pei jaraui o im en kaudok, ei I indai *on* komail, a pan kapokon *on* di wet. ⁵² Juedi *on* komail jaunkawewe! Pwe komail atia *jan* men kapir pan lolekon. Komail jota pan pedelon, ap inapwiedi, me men pedelon *on*. ⁵³ A ni a kotin mamajani *on* irail mepukat, jaunkawewe o Parijär akan ap tapiada palian i kaulap, kalekalelapok re a *jon* toto, ⁵⁴ O re majamajan i, o raparapaki, ma re jota kak diar meakot *jan* ni a majan akan, pwe ren kadipa i.

12 ARAMAJ toto ap pokon pena lao kidalar, irail lao it pena, i ap kotin tapiada majani *on* japwilim a tounpadak kan: Komail kalaka kalep en Parijär akan, me malaun. ²Pwe jota me rir kot, me jota pan janjalada. Pil jota me okiok kot, me jo pan kalok jili. ³Ari, me komail pan indada ni waja rotorot, i me pan janjal nan marain. O me komail pan monininin nan pera kan, i me pan kalok jili pon im akan. ⁴A I indai *on* komail, kompok pai kan, komail der majak irail, me kin kamela pali war, ap jolar kak wia meakot. ⁵A I pan kaaja kin komail, me komail en majak: Majak i, me manaman *on* kamela aramaj ap kak kajela nan pweleko. Melel I indai *on* komail, i me komail en majak. ⁶Jiok limen jota kin netila ni denar riau? Ari jo, jota amen irail me Kot kin maliela. ⁷Ari, pil pit en *mon* omail karoj me wadawad penaer. Komail ari der majak, pwe komail me mau *jan* jiok toto. ⁸A I indai *on* komail, meamen ponaja ia *mon* aramaj, i me Nain aramaj pan ponaja ren tounlan en Kot akan. ⁹A meamen kamam kin ia *mon* aramaj, i me pan kamamaki *mon* tounlan en Kot akan. ¹⁰O meamen me pan lokaia jued duen Nain aramaj, a pan kak lapwada. A me lalaue *Nen* jarau, a jota pan lapwada. ¹¹A ma re pan wa komail la nan ar jinaoke kan *mon* kapun o ren me manaman akan, komail depa lamelame, da me komail pan japenki de me komail en inda. ¹²Pwe *Nen* jarau pan kapame kin komail ni klok ota, me komail en inda. ¹³A amen toun pokon potoan *on* i: Jaunpadak, kom kotin majani *on* ri ai ol o, en nek *pajan* at jojo. ¹⁴A kotin majani *on* i: Aramaj o, ij me kajapwil ia da, en jaunkapunla o jaunnene re oma? ¹⁵O kotin majani *on* irail: Kalaka norok jued, pwe kaidin kapwa toto, me aramaj amen kin memaur kida! ¹⁶A kotin majani *on* irail karajeraj eu: Ol kap-

wapwa amen mia, me jap we kaparapar kausalap. ¹⁷I ari lamelame indada: Da me i en wiada? Pwe jolar waja en nekinek ia ai kapwa kan. ¹⁸I ari indada: Nan iet me i pan wiada: I pan *palan* *pajan* ai im en nak kan, ap kauada me laude *jan* kai; i waja me i pan nekidala me woadan ia o ai dipijou karoj; ¹⁹A i pan *indan* *nen* i: *Nen* i, dipijou toto *on* par toto, me nekineki *on* uk er. En molelele, o *mana*, o *nim* o perenta! ²⁰A Kot ap majani *on* i: Pweipwei men koe, pwe *ponpon* wet *nen* om pan ilakido. A ij me pan aneki kapwa pukat, me koe nanak penaer? ²¹Nan iduen me kin roporop pena dipijou *on* pein i, ap jota kapwapwa ren Kot. ²²A a kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: I me I indai *on* komail, eder lamelame maur omail, me komail pan *tunole*, pil iermen pali war, me komail pan likauki! ²³Maur me kajampwal *jan* *mana*, o war me mau *jan* likau. ²⁴Kalelapok *on* rape kan! Re jota kin kamorok, re pil jota kin nak pena, pil jota arail pera de im en nak, a Kot kin kotin katunole ir. A komail jo kajampwal *jan* manpir kausalap? ²⁵A ij nan *pun* omail, ni a *nonki*, me pan kak uje *pajan* pein i ki tipon en pa eu? ²⁶Ari, ma komail jota kak *on* wiada me *manai*, a da me komail kin *nonki* okotme? ²⁷Kalelapok *on* kiop akan, me mi nan jap, duen ar kakairida! Re jota kin dodok, o re jota kin monkol pena. A I indai *on* komail, pil Jalomo ni a *linan* karoj jota a likau dueta apot irail. ²⁸Ari, ma iduen Kot kotin kapwataki dip, me mi nan jap ran wet, a lakap pan lokidokila nan jtop, iaduen a jota pan *madan* kalikauwiada komail, me pojon tikitik? ²⁹A komail, ender *nonki*, me komail pan *mana* o *nim*, o komail der *injenjued*! ³⁰Pwe mepukat men liki kan kin *nononki*. Pwe Jam omail, me kotikot nanlan, *mani*, me mepukat karoj mau *on* komail. ³¹A rapaki japwilim a wei, a mepukat pan poujalan komail. ³²Der

majak pwin tikitik koe, pwe iet kupur en Jam omail: En ki *on* komail wei o. ³³Netikila omail kapwa kan, ap kijak-ija wei, wiai *on* komail ed ko, me jota pan *marinala*, o pai *nanlan*, me jo pan ola, waja me lipirap men jo kak *on*, o man en mot jo kak kawela ia. ³⁴Pwe waja omail pai mi ia, iei waja *monion* omail pil kin mia, ³⁵Nan luke pamaíl en *katenten* pena o omail jer en *ijij* ³⁶O komail en dueta aramaj akan, me auiaui ar monjap ni a pan kodo *jan* kamadip en papaud, pwe i lao kodo letelet, re en *madan ritinada* mo a. ³⁷Ladu ko meid pai, me monjap o ni a pan pwarado, diar ar *majamajan*. Melel I indai *on* komail, a pan kaiada a likau o kamod irail edi *on mana*, ap pan apapwali irail. ³⁸O ma a pwarado ni auer kariau, de kajilu, ap diar ir *majamajan*, nan meid pai ladu pukat. ³⁹A komail en aja, ma kaun pan im o ajaer anjaun lolap o pan pwarado, a pan *majamajan* o jo pan mueid *on*, im a en kulia *jan*. ⁴⁰Komail ari pil ononop, pwe Nain aramaj pan pwarado nianjau me komail jaja. ⁴¹Petruj ap potoan *on* i: *Main*, re kotin majani *don* kit karajeraj wet, de *on* irail karoj? ⁴²A Kaun o kotin majani: Ari ij jaunkoa lelapok o *lolekon*, me a monjap kajapwilada, en kaunda a ladu kan, pwen nek *on* irail kan ar *mana* ni anjau me kon *on*? ⁴³Meid pai ladu o, me a monjap pan diarada wiawia duen met ni a pan pwarado! ⁴⁴Melel I indai *on* komail, a pan kajapwiladan i pon a dipijou karoj. ⁴⁵A ma ladu o pan lamelame nan *monion* i: Ai monjap pwapwand, o a pan tapiada kame ladu o lidu kan, o *mana* o nim, o kamom jakau, ⁴⁶Monjap en ladu o ap pan pwara do ni ran o, me a jo auiaui i, o ni auer, me a jaja, o a pan lepuk *pajan* i, o kajapokalan nan *pun* en me jopojon akan. ⁴⁷A ladu o, me aja kupur en a monjap, a jota kaonopada pein i, pil jota wiada kupur a, nan i me pan kamekam kaulap. ⁴⁸A

me jaja, ap wiadar me mau *on* kalokolok, nan i me pan kalokolok tikitik. Pwe me aleer me toto, i me pan kida me toto; o me koaki me toto, pan purokido me toto. ⁴⁹I kodon jaundi kijiniaí jappa, a da me I en wiada, ma a jaundier? ⁵⁰A maj I pan paptaije kila paptaij eu; I ap patau kila melel, a lao daulier? ⁵¹Komail lamelame, me I kodon ki *on* jappa popol? I indai *on* komail: Jo! A pwen kumuei juedala. ⁵²Pwe *jan* met kokola limen toun im eu pan liak toror *pajan*; jilimen pan palian riamen, o riamen pan palian jilimen. ⁵³Jam pan palian na putak, a putak o pan palian jam a; in pan palian na jeripein, a jeripein pan palian in a; a li amen pan palian na ol a paud, o en na ol a paud pan palian li o. ⁵⁴A kotin majani *on* pokon o: Komail lao udial dapok *jan* kapin *lan*, komail kin inda: A pan katau; o a pan pwaida ⁵⁵O ma komail kin kilan *an* a ujan ni pali air, komail kin inda: A pan karakar; o a pan wiaui. ⁵⁶Malaun komail! Komail aja kajauí maj en jappa o *lan*, a da me komail jajaki kajauída anjau wet? ⁵⁷A da me pein komail jota kajauía kida me *pun*? ⁵⁸A ma koe pan *ian* me palian uk kolan kapun o, en nantion pon al o, en kapunala re a, pwe a de pan uk alan jaunkapun, a jaunkapun pan uk ala ren jilepan imaten, a jilepan imaten pan kaje uk ala nan imaten. ⁵⁹I indai *on* uk: Koe jota pan koda *jan* waja o, koe lao kapunala lua karoj.

13 NI anjau o akai mia, me potoan *on* i duen men Kalilaa kai, me Pilatuj doleki nt' arail ar mairon. ²A kotin japen majani *on* irail: Komail kiki *on*, me men Kalilaa pukat me dipan akan men Kalilaa tei kan, pweki ar kalokolok o? ³Nai, me indai *on* komail: Jo! A ma komail jota pan kalula, komail karoj pan mela dueta. ⁴De irail ekwalemen ko, me im en ruk en Jiloa pupedi *on* poa, kame ir ala, komail kiki *on*, me irail me jued *jan* aramaj akan, me kaukaujon Ieru-

jalem? ⁵Nai me indai *on* komail: Jo! A ma komail jota pan kalula, komail karoj pan mela dueta. ⁶A kotin karajeraj *on* irail majani: Aramaj amen mia, me a tuka pik apot padedi nan a mat en wain, ap kodon rapaki wa, a jota me a diarada. ⁷A ap indai *on* jaumat en wain: Kilan, par jilu i kodon rapaki wan pik pot et, a jota, me i diarada; paledi, da me a pinaki mal waja o! ⁸A a japen indan i: Main, pui *jan* pil par wet, pwe i en weirada ni tapi, o ki *on* pwel mau. ⁹A ma a pan wa, ari me mau, a ma jo, komui ap pan paledi *jan*. ¹⁰A kotin padapadak nan jinakoke eu ni ran en japat. ¹¹A kilan, li amen mia, me *nen* en jomau ti poa par *naulwalu*, a koj pena o jota man kak uda. ¹²Iejuj lao kotin majani i, ap molipei *won* i majani *on* i: Li, koe en maioda *jan* om jomau! ¹³I ap kotin pwil po a lim a kan, i ari madan kajinenda, kapikapina Kot. ¹⁴A jaumaj en jinakoke o makara kida pan Iejuj a kake-lada i ni ran en japat, ap japen indan pokon o: Ran wonu, aramaj en dodok, i anjau me komail kodon kakelada, a iermen ni ran en japat! ¹⁵Kaun o ap kotin japen i majani: Malaun koe, kaidin komail karoj kin lapwada kau o ejel *jan* deu a kalualan nim pil ni ran en japat? ¹⁶A li men et, me nain Apraam jeripein, me Jatan jaliedi par *naulwalu*, me jo mau, en lapwada ni ran en japat? ¹⁷Ni a kotin majani mepukat, karoj me palian i, ap namenokala o aramaj karoj peren kida wiawia mau kan karoj, me wiauier pa a. ¹⁸A a kotin majani: Wein Kot rajon da? O da me I en karajai *on* i? ¹⁹A rajon wantuka eu, me aramaj amen kajela nan matuel ap wojada, wiala tuka kalaimun pot, o manpir en pan *lan* kaukaujon nan ra kan. ²⁰A pil kotin majani: Da me I en karajai *on* wein Kot? ²¹A rajon kalep kij, me li amen ale, okila nan kajak en plaua jilu, karoj lao mutala. ²²Ni a kotilan Ierujalem, a kotin padapadak jili nan

kanim laud o tikitik kan. ²³Amen ap po-toan *on* i: Main, me malaulau pan mau-rela? A kotin majani *on* irail: ²⁴Niani en pedelon *on* nan wanim tätik, pwe I indai *on* komail, me toto pan jojon pedelon *on*, a jota pan kak. ²⁵A kaun pan im o lao udar ritinidier wanim o, komail ap pan pikikidi letelet ni wanim o indada: Main, ritinida *jan* kit! A ap pan japen indan komail: I jaja komail, o waja me komail ko *jan* ia. ²⁶Komail ap pan pikikidi indada: Kit me mana o nim imp omui, o komui pil kaukawewe nan atail al akan. ²⁷A i me pan inda: I indai *on* komail, I jaja komail o waja komail ko *jan* ia, ko wei *jan* ia, komail karoj me wiawia jued. ²⁸Janejan o teterok ap pan wiaui, komail lao kilan Apraam, o Ijaak, o Iakop, o jaukop akan karoj nan wein Kot, a komail pijikonla *jan*. ²⁹Nan re pan kodo *jan* nan maj en *lan*, o *jan* nan kapin *lan*, o *jan* nan *apan*, o *jan* air en *lan*, o re pan mondi ni tepel nan wein Kot. ³⁰A kilan, me pwand akai mia, me pan madan, o me madan kai mia, me pan pwand. ³¹Ni auer ota Parijär akai kodo indai *on* i: Koti wei *jan* met, pwe Erod pan kame komui la. ³²A kotin majani *on* irail: Komail u kowe, indai *on* pokj ota: Kilan I kin kauje wei tewil oko o kamakamaureda ran wet o lakap, a ni kajilu en ran I pan imwijokela. ³³I en kokola ran wet, pil lakap, pil pali, pwe jota jaukop amen me pan kamela likin Ierusalem. ³⁴Ierusalem, Ierusalem, me kin kamela jaukop akan o kajuk, me pakadara don uk, pan pak toto I men kapokon pena noum jeri kan dueta lituk amen kin kom-pwal pena na kan pan pa a, a komail kaner, ³⁵Kilan, im omail pan tanla, pwe I indai *on* komail, komail jolar pan kilan ia, lao a pan pwaida omail pan inda: Kapina *on* me kotido ni mar en Kaun!

14 KADEKADEO ni a kotilon *on* nan im en kaun pan Parijär amen, pwen konot ni ran en japat; a irail maja-

majan i. ²A kilan, aramaj amen mia waja o, me lijonepo. ³Iejuj ap kotin japen majani on jaunkawewe o Parijär akan: Me pun, en kakelada ni ran en japat? ⁴Irail nenenla. I ap kotin jair i, kakelada o kadara wei. ⁵Ap kotin japen majani on irail: Ij re omail, me na aj de kau pupedi on nan por o, me jo pan madan apiada jan ni ran en japat? ⁶A irail jota kak japerki i meakot. ⁷A kotin majani on toun kapar karajeraj eu, ni a kotin mani, me re inon ion en mondi ni tapin tepel, majani on irail: ⁸Koe lao pan luke don kamadip en kapapaud ren meamen, ender mondi on leppantam, pwe ele amen, me lapa jan koe lukedor. ⁹O me luk uk edo o pil i, pan kodo indai on uk: Ki on ol men et deu om! A koe pan namenok kodigo on nan roulap. ¹⁰A koe lao paluke, kola mondi on nan roulap, pwe me luke uk lao pwarado, en indai on uk: Kom-poke pai, kotidato! Koe ari pan kaindand nan pun en ir, me ian uk ni tepel. ¹¹Pwe karoj me kin kajapwilada pein i, pan kajapwilidi, o me kin kajapwilidi pein i, pan kajapwilada. ¹²Ap pil kotin majani on me lukedo i: Kom lao wiada konot en ni jauaj de nin jautik, eder lukedo kom-pokepa om ko, de ri om akan, de jau om, de men imp om kapwapwa kan, pwe re de pil luke uk, o depuk on uk. ¹³A ma koe pan wia kamadip, en lukedo me jamama o me pali duk kai, o me jikilikil, o me majkun akan. ¹⁴Koe ari pan meid pai, pwe irail jota pan kak depuk on uk, a a pan depuk on uk ni ran o, me pun kan pan maureda. ¹⁵A amen ir, me ian ni tepel o lao ronadar mepukat, ap potoan on i: Meid pai, me pan jak prot nan wein Kot. ¹⁶A a kotin majani on i: Aramaj amen mia, me wiadar kamadip lapalap o luke pena me toto. ¹⁷O kadarala na ladu o ni dokan kamadip, pwen kaire kin irail, me pan toun kapar: Komail ukedo, pwe meakaroj onoper. ¹⁸Irail ap wiaki eu ikidiki okotme. Men maj indai on i: I

netiada jap eu, i pan kola kilan; i poeki re om, koe en kadar ia la. ¹⁹A amen inda: I pwainda kau ol ek, a met i pan kola kilan ir; i poeki re om, koe en kadar ia la. ²⁰A amen inda: I paudeki li amen, i me i jota kak kokila. ²¹Ladu o ari purodo, kaireki a monjap meakan. Monjap o ap makara kidar indai on a ladu: Tane wei nani al laud o al tikitik en kanim o wado me jamama kan, o me pali duk, o me jikilikil, o me majkun akan. ²²A ladu o indada: Main, a wiauier duen omui majan, a deun akai pil mia. ²³Monjap o ap indai on a ladu: Kakan jili nani al o ni kailan kel akan, papain ir do, pwe im ai en tounla! ²⁴A i indai on komail, nan jota amen ren ol oko, me paluke, pan jon ai kamadip. ²⁵A pokon kalaimun idauenla i. I ari jaupei on irail majani: ²⁶Meamen kodo re i, ap jo maliela jam a, o in a, o a paud, o na jeri kan, o ri a ol, o li akan, o pil pein maur a, nan a jota pan kak ai tounpadak. ²⁷A meamen jo kida a lopu o idauen ia do, a jota pan kak ai tounpadak. ²⁸Pwe ij re omail, me pan kauada im en taulik eu, me jota pan mondi maj ap lamelame duen pwain a, ma a pan kak on de jo? ²⁹Pwe a de pajonedi, ap jota kak kanikiela; a karoj, me udial, pan kaurureki i, ³⁰Indada: Aramaj men et pikikidi kauada im, ap jota kak kanikiela. ³¹De ij nanmarki o, me pan mauin on amen nanmarki, me jota pan mondi maj ap lamelame, ma a pan kak kaloekidi aramaj nen aramaj rianen? ³²A ma jo, a pan kadarala men kadar akai, poekipoeki muei mau ni ara non doo pajan. ³³Nan iduen amen amen komail, me jo muei jan meakaroj, nan a jota pan kak ai tounpadak. ³⁴Jol me mau, a ma jol jarajan, da me a pan kanomanom mau kida? ³⁵A jolar mau on nan jap, pil jo nan pwel, pwe aramaj kin kajela. Me jalon a mia men ron, i en ron!

15 A JAUNOPWEI o me dipan akan karoj ap kai don i pwen ron i.

²A Parijär o jaunkawewe kan lipaned indada: Ol men et kin kompokeki me dipan akan o ian irail jakajak. ³A a kotin majani on irail karajeraj wet: ⁴Ij aramaj re omail me na jip epuki, a ma amen irail jalonalar me jo pan pwilikidi ir duekduemen nan wel ap raparapaki me jalonalar, lao a pan diarada i? ⁵A lao diarada i, a kidan pon pop a pereperen. ⁶A lao pure don deu a, a kin eker pena kompokepa kan o men imp a kan indai on irail: Komail ian ia perenda, pwe i diaradar nai jip me jalonalar. ⁷I indai on komail, nan iduen peren pil pan mi nanlan pweki me dipan me ta men, me kalula, jan duekduemen me pun ap jota mau on kalula. ⁸O ij li o me na denar eijok, eu ap jalonala jan, me jo pan ijikada lamp o koke im o, o raparapaki mau, lao a pan diarada? ⁹A lao diaradar i, a kin eker pena kompokepa kan o men imp a kan indai on irail: Komail ian ia perenda, pwe i diarada ai denar o, me jalonalar. ¹⁰Nan I indai on komail, iduen peren mi ren tounlan en Kot akan, pweki me dipan me ta men, me kalula. ¹¹A kotin majani: Aramaj amen mia, me na ol riamen. ¹²A me tikitik re 'ra indai on jam a: Jam ai, kotiki don ia pwaij ai en jojo, me udan ai. I ari nene on ira ara dipijou kan. ¹³A murin ran akai me tikitik ren ol oko ki pena a dipijou karoj, ap jailokalan jap doo, waja a kajela mal a kapwa kan nin tiak jued. ¹⁴A lao kamuje weita a kapwa karoj, lek lapalap ap pwaida jap o, i ari dupokalar. ¹⁵I ap koieila dodok ren me pweledan jap o men. I ap kadalala i, pwen kamana na pwik kan. ¹⁶I ari inon ion, kankan wantuka kai, me pwik kin namenam, a jota me mueid on i. ¹⁷A kadekadeo i lao lolekonalar, ap indada: Ladu me depa mi ren jam ai, me kan ar mana me rak, a nai pan mekila jo kan ai mana. ¹⁸I pan uda purela ren jam ai indai on i: Jam ai, i wiadar dip on nanlan o on komui. ¹⁹I jolar waron adaneki

noumui putak, komui ari wia kin ia ladu 'mui men. ²⁰I ari uda purela ren jam a. A ni a mi waja doo, jam a kilanada i, ap pokela, pitipiti don i o polodi i, metik i. ²¹A putak o indai on i: Jam ai, i wiadar dip on nanlan o on komui, i jolar war on adaneki noumui putak. ²²A jam majani on na ladu kan: Wado likau kajampwal o kalikauwia kida i, o ki on rin ni jondin pa a, o jut ni nä a kan. ²³O wado kau pul wi o kamela, pwe kitail en kan o pereperen. ²⁴Pwe nai putak men et melar ap mauredar, a jalonalar ap diarokadar. Irail ari perendar. ²⁵A na putak laud mi nan jap o. Ni a pure don koren ion im o, ap ronadar kakaul o kakalek, ²⁶Ap kalelapok ren ladu men duen ar wiawia. ²⁷A indan i: Ri omui ol puredo, jam omui ap kamela kau pul wi o, pwe a diaradar i memaur o kelail. ²⁸A ap makara kida o jota men pedelon, jam a ap pedoi don re a poekipoeki. ²⁹A a japen indan jam a: Kom mani, par toto me i papa komui, o i jaikenta kawela eu omui majan akan, a kom jota kotiki on ia kijin kut amen, i en kamadipeki kompoke pai kan. ³⁰A noumui putak men et lao kodo, murin a kamuje wei a dipijou ren me jued akan, komui ap ijik on i kau pul wi o. ³¹Jam a ap majani on i: Nai jeri, koe kin mimieta re i anjau karoj, o ai meakaroj me om. ³²Me mau, koe en peren o injenemau. Pwe ri om ol men et melar, ap mauredar, a jalonalar ap diarokadar.

16 A PIL kotin majani on tounpadak kan: Ol kapwapwa men mia, me a jaunkoa men indandeki, a peitlakit a koa kapwa kan. ²I ari eker don i indan i: Iaduen ai ronadar duen koe? Kaineneta noum kijin likau duen om dodok! Pwe koe jolar kak jaunkoa. ³Jaunkoa ap madamadaua indada: Da me i en wia, pwe ai monjap pan ki jan ia ai koa, nan i jota kak weweir, a poekipoeki me i namenokki. ⁴I ap ajada, me i pan wia, i lao japwilidi jan ai koa, pwe irail en ka-

jamo ia lon *on* nan im ar akan. ⁵I ari ek-eredo me pwaipwand *on* a monjap, ap idok ren men maj: Da me om pwaipwand *on* ai monjap? ⁶A inda: Potel en le epuki. A indai *on* i: Ale noum puk mondi pitipit intiniedi me limeijok! ⁷Ap pil indai *on* a: A koe, da me om pwaipwand? A inda: Kopa en wan korn epuki. A indan i: Ale noum puk intiniedi me waleijok! ⁸Monjap ap kapina jaunkoa japun, pweki a dodok lolekon. Pwe jeri en jappa kan me lolekon ni *jon* ar *jan* jeri en marain akan. ⁹I ap indai *on* komail, komail wia kompoke pamail ki mamon japun pwe komail lao jamamalar, ren kajamolon *on* nan deu potopot. ¹⁰Meamen apwali mau me tikitik o, nan i me pil kin apwali mau me lapalap. A me kin japun ni me tikitik o, nan i me pil japun ni me toto. ¹¹Ma komail jota apwali mau pai pali pa, ij me pan liki *on* komail pai pali poa? ¹²O ma komail jota apwali mau en amen a kapwa, ij me pan liki *on* komail me udan omail? ¹³Jota ladu men me pan kak papa jaumaj riamen; pwe a pan kailonki amen o pok *on* me teio. De kajampwaleki amen o mamaleki me teio. Komail jota pan kak pariai pena Kot o mamon. ¹⁴Parijār akan, me kin pok *on* moni, pil ronadar mepukat, ap kaurureki i. ¹⁵A kotin majani *on* irail: Nan komail me kin akapunki pein komail ren aramaj, a Kot kin mani nan monion omail. Pwe me kajampwal ren aramaj, kin me mal ren Kot. ¹⁶Kapun o jaukop akan kokoper lel ni muein Ioanej. A *jan* ni anjau o ronamau en wein Kot kin lolok jili, a karoj kin pedelonki man-aman. ¹⁷Nan me monai, *lan* o jappa pan jorela, *jan* ekij kijan kapun en lokidok-ila. ¹⁸Meamen kajela a paud, ap paudeki amen li, nan i me kamal, o meamen me paudekida me lokidokila *jan* ren ol amen, nan i me kamal. ¹⁹Ol kapwapwa men mia, me a likau waitata o materok o a kin kamadip o peren ni ran karoj. ²⁰O

pil amen ol me jamama, ad a Lajaruj, me kin wonon pan wanim en ol kapwapwa o; a kenjela kili karoj. ²¹Ap men tunole maremor akan, me kin pupedi ni tepel en me kapwapwa; a kidi kan kin tamotamo a kenj akan. ²²A kadekadeo me jamama o mela o tounlan kai ap wadala pon kapa en Apraam. A me kapwapwa o pil mela o Jaredier. ²³Ni a mi nan pweleko, wajan waiwairok, ap jarada, udial Apraam ni waja doo o Lajaruj mondi pon kapa, ²⁴Ap likwirda indada: Jam (ai) Apraam, kom kotin kupura ia, poronedo Lajaruj en kaduedi jondin pa a nan pil, ki *on* pon lo i, pwe i kin waiwairok nani iai wet. ²⁵A Apraam kotin majani: Nai, tamanda, me koe tunoler om mau kan karoj ni maur om, a Lajaruj a me jued akan; ari a pan pereperenta, a koe pan kalokolok. ²⁶A pil eu me kawela, wau kalaimun eu mi nan pun atail, pwe ma amen kit men japale won re omail, a jota pan kak, pil jota amen komail pan kakedo. ²⁷A ap inda: I ap men poeki, jam ai, komui en kotin poronelan Lajaruj nan im en jam ai. ²⁸Pwe ri ai ol me limen, me a pan kaajaki irail; pwe ren de lel *on* waja apwal wet! ²⁹A Apraam majani *on* i: Mojej o jaukop akan mi re 'rail, ren nok ron irail. ³⁰A ol o potoan *on*: Kaidin jam (ai) Apraam, a ma amen *jan* ren me melar akan pan pwara don irail, rap pan kalula. ³¹A ap majani *on* i: Ma re jota pan ron Mojej o jaukop akan, re pil jota pan pojon la, ma amen pan maureda *jan* ren me melar akan.

17 A KOTIN majani *on* japwilim a tounpadak kan: Nan a jota kak, men kamakar kan en jo pwaida, a juedi *on* me kokido. ²A mau *on*, takai en ir plaua eu en paudoki *on* ni tapin wor a, ap lokidokila nan madau, *jan* a kamakar amen tikitik pukat. ³Kalaka pein komail! Ma ri om ol wia dipi *on* uk, en kapun *on* i, a ma a pan kalukila, maki *on* i. ⁴A ma a wia dipi *on* uk pan ijepak

ni ran eu o pure don uk pan ijepak indada: I kalula, koe en maki on i! ⁵A wanporon akan potoan on Kaun o: Re kotin kalaudela at pojon! ⁶A Kaun o kotin majani: Ma omail pojon laudi on wan katirin, komail pan kak indai on tuka pik pot et: Kaijan, kajau on nan madau, a pan oke komail. ⁷A ij re omail, me a ladu men, me kin matimat o kamakamana man akan, pan indan i ni a puredo jan matuel o: Madan kodo mondi o mana? ⁸A jota pan indan i: Kaonopada me i pan mana nin jautik o, kaiada om likau, papa ia, lao i manaer o nim, a muri koe pan mana o nim. ⁹De a pan danke ladu pweki a wiada, me a majani on i? I lamelam jo. ¹⁰Pil dueta komail, komail, lao wiadar meakan me kakaliki on komail er, komail ap pan inda: Kit ladu mal, pwe i eta, me je wiadar, me kakalik on kit er. ¹¹Kadekadeo ni a kotilan Ierusalem, a kotin weid nan wein Jamaria o Kalilaa. ¹²O ni a kotin kotilon on nan kijin kanim eu, ol tuketuk ek tu on i, me udi on kaila wei. ¹³Irail nil laudeda indada: Main Iejuj, kupurai kit! ¹⁴A lao kotin majanier, ap majani on irail: Komail koieila kajanjale on pein komail on jamero kan. Kadekadeo ni arail kokola irail kelailada. ¹⁵A amen irail ni a kilaner me a kelailadar, ap puredo nil laudeda, kapikapina Kot. ¹⁶O poridi jan aluwilu a, danke i; ari, i men Jamaria men. ¹⁷Iejuj kotin japen majani: Kaidin me ek, me kelailadar, a ia me duemen oko? ¹⁸Jota me pure don kapina Kot, ol en liki men et eta? ¹⁹A majani on i: Uda ko wei, om pojon me kakel uk ada! ²⁰Parijär akai lao kalelapok re a: Dokan da me wein Kot pan pwaida? A kotin japen majani: Nan wein Kot jota kin janjal kokodo. ²¹Irail jota pan indada: Kilan met, de kilan monen, pwe kilan, wein Kot mi lol omail. ²²A kotin majani on japwilim a tounpadak kan: Ran oko pan kodo, me komail pan men kilanada ran

eu en Nain aramaj, a komail jota pan kak kilan. ²³Irail pan indai on komail: Kilan monen, de kilan met! A der kola o der idauen ir ala! ²⁴Pwe duen liol kin linalin jan apali en lan lel pali teio en lan, iduen Nain aramaj ni a ran o. ²⁵A maj a pan kalokolok toto o lokidokila ren di wet. ²⁶O duen a wiaui ni muein Noa, iduen a pan wiaui ni ran oko en Nain aramaj: ²⁷Irail mana, irail nim, irail papaud, irail kapapaud, lao lel ran en Noa a pedelon on nan war im o, o nolik pwaida kamom ir ala karoj. ²⁸Pil dueta ni muein Lot: Irail mana, irail nim, irail netinet, irail japajap, irail kauadar im, ²⁹A ni ran o, me Lot koiei jan Jodom, kijiniai o jwepel ap moredi jan nanlan, kame ir ala karoj. ³⁰Nan iduen a pan wiaui ni ran, me Nain aramaj pan janjaledo. ³¹Ni ran o meamen mi pon im, o a kapwa mi nan im, a ender kodi on ale. O pil dueta me mimi nan jap, i ender puredo. ³²Tamata-manda en Lot a paud! ³³Pwe meamen kanakanai on maur a, pan pupe jan, a me pan kajela, nan i me pan maureta. ³⁴I indai on komail, ni pon ota ol riamen pan wonon pon pet eu, amen pan peuka jan, a me teio pan mimieta. ³⁵Li riamen pan irij pena plaua, amen pan peuka jan, a me teio pan mimieta. ³⁶Ol riamen pan mi nan jap, amen pan peuka jan, a me teio pan mimieta. ³⁷Irail japen potoan on i: Ia Main? A kotin majani on irail: Waja me man mat mi ia, nan i waja pwin ikel pan pil pokon pena ia.

18 A PIL kotin majani on irail karajeraj eu, me ren poden kapakap o der panada. ²A kotin majani: Jaunkapun amen mi nan kanim eu, me jota lan Kot, o jota injenoki aramaj amen. ³A li odi men mi nan kanim ota, me poto don i potoan on: Kom kotin jauaja ia on me kailon kin ia! ⁴A a kan maj o, a kadekadeo a monemoneleleki: Nan i jota lan Kot, o pil jota injenoki aramaj, ⁵A pweki li odi men et a kadiropa ia, i pan

jauaja i, pwen der purodo kadiropa ia. ⁶Kaun o ap kotin majani: Komail ron, me jaunkapun japun indada! ⁷A iaduen Kot, a jota pan kotin jauaja japwilim a pilipildar akan, me kin likelikwir on i ni ran o ni pon? Pala a pan kotin pwapwand? ⁸I indai on komail: Nan a pan madan jauaja ir. Ari jo, Nain aramaj lao pwarado, da, a pan diar pojon ni jappa? ⁹A pil kotin karajai on irail me kin akapunki pein irail, ap akajapunki me tei kan: ¹⁰Aramaj riamen kodala on nan im en kaudok pwen kapakap. Amen ira Parijär, a amen jaunopwei men. ¹¹Parijär o kajinenda kelepele ekij waja kapakap due met: Main Kot, i danke ir, me i jota dueta aramaj tei kan: Lolap, japun, kamal, de dueta jaunopwei men et. ¹²I kin kaikaijole pan riapak ni wik eu o koleireki eijokkij eu en ai kapwa karoj. ¹³A jaunopwei u doo jan ekij waja, ap jota men jarada nanlan, a a pikir maramar a indada: Main Kot, re kotin kupura ia me dipan! ¹⁴I indai on komail, ol men et kodila deu a punala mon me teio. Pwe me kin kajapwilada pein i, pan kajapwilidi, a me kin kajapwilidi pein i pan kajapwilada, ¹⁵Irail ap wa don i kijin jeri kai, pwen kotin jair ir. A japwilim a tounpadak kan lao kilaner, re ap kapoui irail. ¹⁶A Iejuj kotin moliipe ir majani: Mueid on kijin jeri kan, en kodo re i! Der kalik irail edi! Pwe irail me udan wein Kot. ¹⁷Melel I indai on komail, meamen, me jota ale wein Kot rajon kijin jeri men, a jota pan pedelon on lole. ¹⁸A monjap amen idok re a majani: Jaunpadak mau, da me i en wiada, pwen joki maur joutuk? ¹⁹Iejuj ari kotin majani on i: Da me koe indaki, me I me mau? Jota me mau men, Kot eta. ²⁰Koe kin aja kujoned akan: Koe der kamal; koe der kamela aramaj; koe der pirap, koe der kinekin mal, kakaki jam om o in om! ²¹I ari indada: Nan mepukat karoj i kin wiawia jan ni ai tikitik kokodo.

²²Iejuj lao mani mepukat, ap majani on i: Me ta kij me lua, netikila om kapwa karoj, o nene on me jamama kan, a om pai pan mi nanlan, ap kodo idauen ia do. ²³A lao ronadar met, ap injenjuede kila melel, pwe a kapwapwa kausalap. ²⁴A Iejuj lao kotin majani, me a injenjuedela, ap majani: Nan me apwal on me kapwapwa kan, en pedelon on nan wein Kot. ²⁵Pwe me manai, kamel en tilon nan por en dikok, jan ol kapwapwa men pedelon on nan wein Kot. ²⁶Irail me roneron indada: Ari, ij me kak on maur? ²⁷A kotin majani: Me aramaj akan jo kak on, Kot me pan kak on. ²⁸Petruj ap potoan on: Re kotin mani, kit me likid maliela meakaroj ap idauen la ir. ²⁹A kotin majani on irail: Melel I indai on komail, nan jota me likidmaliela im a, de jam, de in a, de ri a ol akan, de a paud, de na jeri kan pweki wein Kot, ³⁰Me jo pan id aneki me lapalap ni anjau wet o ni mui kokodo maur joutuk. ³¹A kotin ukala ekriamen ko majani on irail: Kilan, kitail kin kodalan Ierujalem, o karoj pan pwaida, me intinidier ren jaukop akan duen Nain aramaj. ³²Pwe a pan panala ren men liki kan, pwe re pan kapikapiti i o ki jan wau i, o kondipi on i. ³³O re pan woki i o kamela, a ni kajilu en ran a pan maureda. ³⁴Irail ari jota man weweki mepukat, O majan pot et me rir jan irail. Re pil jaja, me a kotin majani. ³⁵A kadekadeo ni a koren ion Ieriko, ol majkun amen momod pon kailan al, poekipoeki. ³⁶I lao ronadar pokon o me daudaulul, ap idok due. ³⁷Irail ari indan i, me Iejuj men Najaret kotin daulul. ³⁸I ari nil laudeda potoan on: Iejuj, japwilim en Dawid, kotin kupura ia! ³⁹A me tion moa kidekidaue i, en nenenla: A i ap kalaudela a poekipoeki: Japwilim en Dawid, kotin kupura ia! ⁴⁰Iejuj ap kotin udi on waja o, majani, ol o en wijike don i. A lao koren ion imp a, ap kotin kainoma re a. ⁴¹Majani: Da me koe men, I

en wiai *on* uk? A potoan *on*: Main, i men potoan *narada* waja. ⁴² A Iejuj kotin majani *on* i: Kilan waja, om pojon me kakel uk ada! ⁴³ Ap pitipit kilanada waja, o idauenla i, o kapina Kot, o aramaj karoj, me udial met, ap kapikapina Kot.

19 I ARI kotilon *on* nan kanim Ieriko, ap kotin daulula. ² A kilan, ol kapwapwa men mia, ad a Jakäuj, me jaumaj en jaunopwei kan. ³ A men kilan Iejuj, pwen aja, ij i, ap jota kak, pweki pokon o, o a jakakair. ⁴ I ari tion mo 'rail, dauda nin tuka pot, pwen kak kilan i, pwe a pan kotin daulul waja o. ⁵ A lao lel waja o Iejuj ap kotin majanda diar i, majani *on* i: Jakäuj, madan daudi, pwe I pan pedelon *on* nan im om ran wet. ⁶ I ari madan daudi kajamo i pereperen. ⁷ Irail lao kilaner met, karoj ap lipanedeki inda: A pedeloner, pwen kairu ren ol dipan amen. ⁸ A Jakäuj potodo potoan *on* Kaun o: Main re kotin mani, apali en ai kapwa i pan kijakijaki me jamama kan, o ma i kotaue amen, i kin kajapal won i pan pa pak laude jan. ⁹ Iejuj kotin majani *on* i: Maur me pwara don nan im wet ran wet, pwe a pil nain Apraam amen. ¹⁰ Pwe Nain aramaj pwara don rapaki o kamaureda me jalonalar. ¹¹ A ni ar ronadar mepukat, a pil kotin majani karajeraj eu, aki koren ion Ierujalem, o re kiki *on*, me wein Kot pan madan janjaleda. ¹² A kotin majani: Ol lapalap amen kolan jap doo eu, pwen nine mar a, ap pan puredo. ¹³ I me eker pena na ladu ek, o ki *on* irail paun eijok, indan irail: Komail dodokki, i lao puredo. ¹⁴ A na aramaj akan kailonki i, kadarala mur i kaireki lan i: Je jota mauki, ol men et en kaun kit. ¹⁵ Kadekadeo a lao puredo, murin a aleer wei o, ap ilakelan ladu kan, me a ki *on* na moni, pwen aja duen en amen amen ar kalaudelar na moni. ¹⁶ Men maj ap pwarado indada: Main, omui paun kareda paun eijok. ¹⁷ A indan i: Meid pai ladu mau koe, aki om apapwali mau

me tikitik, koe pan id kaunda kanim eijok. ¹⁸ O kariamen ap pwarado indada: Main, omui paun me kareda paun limau. ¹⁹ A pil indan i: Koe pan kaunda kanim limau. ²⁰ O pil amen pwarado indada: Main, mani, ietet japwilim omui paun, me i nekidala nan lim en pudo. ²¹ Pwe i majak komui, pwe ol petik amen komui. Komui kin aleda, me kaidin komui kidier, o dolun jan, me kaidin komui padukedier. ²² A indan i: Jan nan au om i pan kadeik kin uk ada ladu jued koe. Koe ajaer, me ol petik amen nai, me kin ale, me kaidin nai kidier o dolun jan, me kaidin nai padukidier. ²³ Menda koe jota wala nai moni wajan kanaitik, o i lao puredo, i pan ale me udan ai ianaki moni naitik. ²⁴ A indai *on* irail me u impa: Ale jan i paun o, ki *on* ren me a paun eijok! ²⁵ Irail indai *on* i: Main, nan a nainekier paun eijok. ²⁶ Pwe I indai *on* komail, meamen, me a mia, ekij pan ko *on*, a me jota a mia, nan a pwitikatik pil pan katia jan. ²⁷ A ir, ai imwintiti, me kan, i en kakaun ir, wa ir do, o kame ir ala mo i! ²⁸ A lao kotin kaimwijokala a majan pukat, ap kotiwei kotidala Ierujalem. ²⁹ Kadekadeo a lao koti don Petpake o Petanien impan dol me ad a Oliwe, ap kotin poronela japwilim a tounpadak ri-amen, ³⁰ Majani: Koma ko *on* nan kanim monen, koma lao pedelon, koma pan di-arada ejel pul amen jalidi, me aramaj amen jaik mondi poa. Lapwada i, ap karedo! ³¹ A ma meamen pan idok re oma: Da me koma lapwada kida i? Koma ap pan inda: Kaun o men dake. ³² A ira me pakadara wei, ap kola o diarada, duen a kotin majani *on* ira. ³³ A ni ara lawada ejel pul o, ol oko, me naineki, ap indan ira: Da me koma lawa kida ejel pul en? ³⁴ Ira ap indada: Kaun o men dake. ³⁵ Ira ari wado ren Iejuj, ap irepadi pon ejel pul arail likau kan ap potoan dan Iejuj poa. ³⁶ Ni a kotikot kokowei, irail ap irepakidi arail likau kan nani al. ³⁷ A lao kotin

korendor kotidila dol Oliwe tounpadak kan karoj ap wiaki eu nil laudeda kapina Kot, pweki manaman akan karoj, me re kilaner, ³⁸Indada: Kapina on Nanmarki, me kotido ni mar en Kaun! Nanlan en popul o linan waja ileile! ³⁹A Parijär kai kijan pokon o indai on i: Jaunpadak, kotin kidaue japwilim omui tounpadak kan. ⁴⁰I ari kotin japen majani on irail: I indai on komail, ma mepukat pan nenla, takai pan id kadededa. ⁴¹A lao kotin korendor, ap majani kanim o, ap tontonireki, ⁴²Majani: O i men, koe en dedeki om ran mau wet, me pan kare on uk popul: Ari, a rir janer mon maj om. ⁴³Pwe ran apwal ko pan lel on uk, me om imwintiti pan kele kin uk pena o it pena jan ni pali karoj; ⁴⁴O irail pan kaje uk ala ianaki noum jeri kan, o re pan karonk uk ala; jota eu takai pan mimieta pon eu, pweki om jota dedeki anjaun om kajojon. ⁴⁵I ari kotilon on nan im en kaudok, ap jikon jan me netinet lole, ⁴⁶Majani on ir: Nan a intinidier: Im ai im en kapakap, a komail wiaki deun lolap akan. ⁴⁷I ari kotin kaukawewe nan im en kaudok ran karoj. A jamero lapalap, o jaunkawewe, o me lapalap akan ren aramaj raparapaki, en kamatala i. ⁴⁸A re jota kak diar, me ren wiada, pwe aramaj karoj apwali i kausalap o men ron i.

20 KADEKADEO eu ran ni a kotin kawewe on aramaj akan nan im en kaudok o, o padaki ronamau, jamero lapalap, o jaunkawewe, ianaki jaumaj akan ap ko don i. ²Potoan on i indada: Majani on kit, manaman en ij, me komui wiaki mepukat? De ij me ki on komui manaman wet? ³A kotin japen majani on irail: I pil pan kalelapok meakot re omail, komail en japen ia! ⁴En Ioanej a paptaij men nanlan, de me ren aramaj? ⁵Irail ap lamelame nan pun arail indada: Ma kitail pan inda, men nanlan, a pan majani on kitail: Da me komail jo pojonki i? ⁶A ma kitail inda, me ren

aramaj, aramaj karoj ap pan kate kit, pwe re kin wia jaukopki Ioanej. ⁷Irail ari japen, me re jaja, waja me a kolan ia. ⁸Iejuj ap kotin majani on irail: Ari, I pil jota pan indai on komail, manaman en ij, me I wiaki mepukat. ⁹A ap kotin tapiada majani on pokon o karajeraj wet: Aramaj amen padukedier mat en wain eu, ap liki on jaumat akai, o kokola nan wai anjau warai. ¹⁰A lao anjau, a kadaralan jaumat akan ladu men, pwe ren ki on kijan wan wain. A jaumat akan woki i, o kadarala i kaip. ¹¹A murin met a pil kadarala amen ladu, a re pil woki i, o wia juedi on, o kadarala i kaip. ¹²A murin met a kadarala kajilimen. A re pil kame i o jiken wei jan. ¹³Monjap en mat en wain o ap majani: Da me i en wiada? I pan kadarala nai ol kompok, ele re pan majak, ni ar pan kilan i. ¹⁴A jaumat akan lao kilaner i, rap lamelame nan pun ar indada: Iei i, me pan ale jojo, kitail pan kamela, pwen id aneki a jojo. ¹⁵Irail lao kajapoka jan i nan matuel o, ap kamela i. Da me monjap en mat en wain pan wiai on irail? ¹⁶A pan kodo kamela jaumat pukut, ap liki on akai a mat en wain. Irail lao roner mepukat, rap indada: O mepukat jota pan wiaui! ¹⁷A kotin jaupei won irail ap kotin majani: Iaduen wewe en intin wet: Takai o, me jauje kajapokela, id wiala takai en pukakaim? ¹⁸Meamen, me pupedi pon takai wet pan ola. A me a pupedi on poa, a pan kapitaka pajan i. ¹⁹I dokan o jaunkawewe o jamero lapalap akan raparapaki en jaikidi i. A re majak aramaj akan, pwe re muilikiada, me a karajeraj kin irail. ²⁰Irail ari majamajan i o kadarala liparok kai, me pan wia kin pein irail aramaj pun, pwe ren jaikikidi i a majan akan ap panalan jaunkapun o manaman en kopina. ²¹Irail ari kalelapok re a potoan on: Jaunpadak, kit potoan aja, me ar majan o padak kan me pun, o re jota kotin kupuroki janjal en aramaj. Pwe re

kin kotin kaukaweweda meles duen al en Kot. ²² Me pun kit en nopwei *on* nanmarki, de jo? ²³ A i kotin mani ar widin, ap majani *on* ir: Da me komail kajonejon kin ia? ²⁴ Kajale *don* ia denar eu! Mom en ij o intin wet? Re japen potoan *on*: En nanmarki. ²⁵ A i kotin majani *on* irail: Ari komail ki *on* nanmarki, me nain nanmarki, o *on* Kot, me japwilim en Kot! ²⁶ Irail ari jota kak jaikikidi i a majan akan mon pokon o. Irail puriamuiki me a kotin japen, o nenenlata. ²⁷ Jadujär akai, me kin inda, me dene melar akan jolar pan maureda, ap kai *don* i kalelapok re a, ²⁸ Potoan *on*: Jaunpadak, Mojej intinie *don* kit, ma ri ol en amen pan mela, me a paud li dapwan men, ri a ol ap pan paudekida i, pwen kaipwi *on* ri a ol na jeri kai. ²⁹ Ari, pwin pirien, ol ijimen mia, men maj paudeki li amen, ap mela, a jota na jeri ko. ³⁰ A kariamen paude kida li o ap mela a jota na jeri ko. ³¹ A kajilimen paude kida i, iduen ir ijimen karoj, re mela, ap jota nairail jeri ko. ³² A ikmuri li o pil mela. ³³ Ari, ni en me melar akan ar iajada, a pan en ij a paud? Pwe ir ijimen karoj paude kida i. ³⁴ Iejuj kotin majani *on* irail: Jeri en jappa et kin papaud o kapapaud. ³⁵ A me war *on* ale eu jap o konodi maureda *jan* ren me melar akan, re jota kin papaud de kapapaud. ³⁶ Pwe re pil jolar kak mela. Pwe re paroki *on* tounlan kan, o re jeri en Kot akan, pwe re jeri en kamaur. ³⁷ A duen en me melar akan ar pan maureda, Mojej pil kadededa, ni a udial tuka o, ni a kaadaneki Kaun o: Kot en Apraam, o Kot en Ijaak, o Kot en Iakop. ³⁸ Pwe Kot kaidin Kot en me melar akan, a en me maur akan, pwe karoj memaur *on* i. ³⁹ A Jaunkawewe kai japen indada: Jaunpadak, ar majan me pun. ⁴⁰ Irail ap jolar kak peidok re a okotme, ⁴¹ I ari kotin majani *on* irail: Iaduen ar indinda, me Krijtuj nain Dawid? ⁴² A pein Dawid katitiki nan puk en Pjalm: Kaun o kotin

majani *on* ai Kaun: Mondi *on* ni pali maun i. ⁴³ Lao I pan wia kida om imwintiti utepan nä om. ⁴⁴ Dawid ari wia kin i a Kaun, a iaduen a pan kak na ol? ⁴⁵ A ni aramaj karoj ronadar, a kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: ⁴⁶ Kalaka jaunkawewe kan, me kin mauki momait jili nan likau reirei o mauki, aramaj en ranamau *on* irail nan waja en netinet akan, o men mondi leppantam nan jinakoke kan o ni tapin tepel. ⁴⁷ Me kin *nopur* im en li odi kan, liajojki kapakap reirei, mepukat pan *panalan* kadeik apwal.

21 A KOTIN aupwil jili ap majani, me kapwapwa kan kajedi *on* ar mairon nan deun mairon. ² A pil kotin majani, me li odi jamama men kajedi *on* lepta riau. ³ A kotin majani: Meles I indai *on* komail, li odi jamama men et kajedi *on* laude *jan* irail karoj. ⁴ Pwe mepukat karoj kajedi *on* mairon en Kot *jan* ni ar pai, a li men et kajedi *jan* ni a jamama, a dipijou karoj, me a naineki. ⁵ Akai lao kajokajoiadar duen im en kaudok, me kapwata kida takai kajampwal akan o kapwa en mairon kai, ap kotin majani: ⁶ Ran oko kokodo, karoj, me komail udu-dial, pan karank *pajan*, jota eu takai pan mi pon eu. ⁷ Irail kalelapok re a potoan *on*: Jaunpadak iad mepukat pan *pwaida*? O da pan kilel en mepukat pan *wiaui*? ⁸ A kotin majani: Komail kalaka, pwe meamen de kotaue komail! Pwe me toto pan kodo ni ad ai o pan inda: Nai i o anjau korendor! A komail der idauen ir ala. ⁹ A komail lao *ron* duen mauin o mui jued, ender majak, pwe mepukat pan *wiaui* maj, a jaikenta imwi. ¹⁰ A kotin majani *on* irail: Toun jap eu pan u *on* eu jap, o wei eu pan u *on* eu wei. ¹¹ O rerer laud en jap akan pan *wiaui*, o lek, o *jon* en jomau pan *pwaida*, o pil *janjal* kamajapwek kai, o kilel *lapalap* akan pan *pwarada jan* nanlan. ¹² A mon mepukat re pan jaik komail edi, o kame komail, o *pana* ko-

mail la nan jinakoke kan o imaten pwen kalualan ren nanmarki o jaumaj akan pweki ad ai. ¹³A mepukat pan wiaui on komail, pwen kadede kin ia. ¹⁴Komail ari inauki on pein komail nan monion omail, me komail jota pan patauki, me komail pan jopenki. ¹⁵Pwe nai me pan kalokaia komail, o kalolekonla, pwe me kailon kin komail, en jota kak kalikama, o jo palian. ¹⁶A jam o in omail, o ri ol akan, o jau omail, o kompokepa kan pan pana komail la, o akai komail me re pan kamela. ¹⁷O aramaj karoj pan kailon kin komail pweki ad ai. ¹⁸A jota pit en mon omail pit pan lokidokila. ¹⁹Dore kila kanonama maur omail: ²⁰A komail lao udial, me jaunpei kan kapili pena Ierujalem, komail ap ajaki, me a ola korendor. ²¹A me mimi Iudäa, ni anjau o, en tandala nan nana; o me mi nan waron a, en pitila jan; o me mimi nan jap, ender purelan i. ²²Pwe i anjaun depuk, pwe karoj, me intinidier, en pwaida. ²³Juedi on me lijean o me kadidi jeri ni ran oko! Pwe kalokolok pan lapalapia nan jap et o onion on aramaj pukat. ²⁴O re pan kame kila kodlaj, o jalilan wei karoj, o Ierusalem pan tiak pajan ren men liki kan, lao anjau en men liki kan, pan lel. ²⁵O kilel akan pan wiaui ni katipin, o jaunipon, o uju kan, o aramaj nan jappa pan majak o pan pinidar, o madau o iluk kan pan anian nil laudedda; ²⁶O aramaj akan pan okila ar majak o auiaui me pan wiaui nan jappa; pwe kel en lan akan pan mokidedda. ²⁷Irail ap pan kilanada Nain aramaj a kodido ni dapok ki rojon o linan kausalap. ²⁸Mepukat lao pikikidi wiaui, komail ap jarada o kajinenda, pwe a leler omail kamaioda. ²⁹A kotin majani karajeraj eu on irail: Kilan tuka pik o tuka karoj! ³⁰Ni omail kilan me irail wiliada, komail kin ajaki, me rak o me korendor. ³¹Iduen komail, komail lao kilan mepukat lao wiaui, komail ajaki, me wein Kot koren-

dor. ³²Melel I indai on komail, di wet jota pan imwila mon mepukat karoj pan pwaida. ³³Lan o jappa pan jorela, a ai majan akan jota pan poula. ³⁴Komail ari kalaka pein komail, pwe monion omail de toutouki kaped en mana, o kamom jakau, o nononki maur et, o ran o ap madan lel don komail. ³⁵Pwe likamata injar eu, a pan ko don karoj, me kin kakaujon jappa. ³⁶Komail ari majamajan o poden kapakap, pwe komail en war on en piti jan mepukat karoj, me pan wiaui, o en pat on Nain aramaj. ³⁷Ni ran o a kotin kaukawewe nan im en kaudok o, a ni pon a kotieila kotikot pon dol o me adaneki Oliwe. ³⁸O aramaj karoj jankonai pokon don i nan im en kaudok o, pwen ron i.

22 A KAMADIP en prot jomut korendor, me adaneki paja. ²Jamero lapalap o jaunkawewe kan raparapaki, pwen kamatala i, pwe irail majak aramaj akan. ³A Jatan tilon on Iudaj me adaneki Ijkariot, me kijan ekriamen ko. ⁴I ari koieila ren jamero lapalap o jaunmaj akan, kalelapok duen a pan panalan ir i. ⁵Irail ari peren kida, wiaki eu en ki on i moni. ⁶I ari inauki on irail, o raparapaki, duen a pan panalan ir i jo moromoron. ⁷Ran en prot jomut ap leler, anjaun kamela paja. ⁸I ari poronela Petruj o Ioanej majani: U kowei, kaonopadan kitail paja, pwe kitail en mana. ⁹Irail idok re a: Ia waja, re kotin kupura, jen kaonopada? ¹⁰A kotin majani on irail: Kilan, koma lao pedelon kanim o, aramaj amen pan tu on koma, me wa pakit en pil eu, idauen i nan im o, me a pedelon on lole! ¹¹Koma ap indan kaun pan im o: Jaunpadak o majanie don komui: Ia pera en kairu, waja I pan mana paja ia ianaki ai tounpadak kan? ¹²I ari pan kajale on koma weip poa eu, me audeki men mod, i waja koma pan kaonopada! ¹³Ira lao koieila, ap diarada, duen a kotin majani on ira; ira ap kaonopada paja.

¹⁴Auer lao leler, i ap kaipokedi ni tepel o wanporon ekriamen ian i. ¹⁵I ap kotin majani *on* irail. I anane melez ian komail *mana* paja wet mon ai pan kalokolok. ¹⁶Pwe I indai *on* komail, I jolar pan kan jan met kokolata, a lao kapunala nan wein Kot. ¹⁷I ari kotikida dal o laolaoki ap majani: Ale met, nek nan pun omail! ¹⁸Pwe I indai *on* komail, I jolar pan pan nim jan kijan wan wain, wein Kot lao pwaidar. ¹⁹A kotin limada prot, laolaoki o pilitiki pena, ap kotiki *on* irail majani: War ai metet, me panalan komail! Komail en wia me wet, men kataman kin ia. ²⁰O pil dal en nim murin kajipon majani: Dal wet kadede kap ni mom en nt' ai, me kapwilepilidi *on* komail. ²¹A kilan, pa en me pan pan ia la, me ian ia ni tepel o. ²²Nan melez, Nain aramaj pan kokola duen a kileledier, a juedi *on* aramaj o, me a pan pankila! ²³Irail ari pikikidi idok nan pun arail, ij re irail, me pan wiada met? ²⁴Irail pil akamaiki nan pun arail, duen ij me pan lapalap re irail. ²⁵A kotin majani *on* irail: Nanmarki en wei pokon akan kin poe irail edi o me manaman akan kin adane ki monjap kalanan. ²⁶A komail jota pan dueta, a me lapalap re omail, i en dueta me tikitik, o me kin kaunda, en dueta me kin papa. ²⁷Pwe ij me lapalap ren me mondi ni tepel de me kin papa? Kaidin i, me mondi ni tepel? A nai dueta ladu pamail. ²⁸Nan komail me ian ia ni ai jonejon. ²⁹Nai ari kileledi *on* komail wei eu, duen Jam ai kileledi *on* ia er; ³⁰Pwe komail en *mana* o nim ni ai tepel nan ai wei o mondi pon men mondi ko, kakaun kainok en Ijrael eijokriau. ³¹Kaun ap kotin majani: Jimon, Jimon, kilan, Jatan nonkin komail, pwen koko komail dueta wan prot. ³²A nai me kapakapa kin uk, pwe om pojon de nikila. A koe lao japaledo kake-lada ri om ol akan! ³³A a potoan *on* i: Main, i pan idauen ir lel nan imaten o matala. ³⁴A kotin majani: Petruj, I indai

on uk, nan malek jota pan kakorot ran wet, koe lao kamamki pan jilepak, me koe aja ia. ³⁵A kotin majani *on* irail: Ni ai kadar komail wei jo ed en moni, o jo ed en jailok, o jo jut, meakot komail lekekilar? Re ap potoan *on*: Jota. ³⁶I ari kotin majani *on* irail: A met, me a ed en moni mia, en ale o pil ed en jailok, o me jo a, i en netekila a likau, ap id netiada kodlaj pot. ³⁷Pwe I indai *on* komail, me intinidier, pil pan pwai *on* ia: A wadawad *on* me dipan akan, pwe me intinidier duen nai, pan kaimwijokala. ³⁸Irail indada: Main, kotin majani, iet kodlaj riapot. A kotin majani *on* irail. Ari, i eta. ³⁹I ari kotilan dol Oliwe, duen a kin wia; tounpadak kan idauenla i. ⁴⁰I lao lel *on* waja o, ap kotin majani *on* irail: Komail kapakap pwe komail de ko *on* nan jonejon. ⁴¹I ari tororela jan irail doo weita kapir won takai eu, ap kelepuki laolao. ⁴²Majani: Jam (ai), ma komui mauki, koti ki wei jan ia dal wet, ari jo, kaidin injen ai, pwe kupur omui ta en wiaui. ⁴³Nan tounlan amen pwarado jan nanlan katinada i. ⁴⁴A ni a kotin pador *on* mela, ap nianian a laolao, lao pudo a likamata nta, me dinedinedi *on* nan pwel. ⁴⁵A kotida jan a laolao o kotin pur *on* tounpadak kan, ir mamair aki ar mamauk. ⁴⁶Majani *on* irail: Da me komail mamairki? Paurida o kapakap, pwe komail de ko *on* nan jonejon! ⁴⁷A ni a kotin majani mepukat, kilan, pokon o, o me adane ki Iudaj, amen ir ekriamen, tion mo 'rail, kaikai don Iejuj, pwen metik i. ⁴⁸A Iejuj kotin majani *on* i: Iudaj, koe pan pan kila metik eu Nain aramaj? ⁴⁹Irail me ian i lao kilaner me pan wiaui, rap indai *on* i: Main, je jo pan wokieki ir kodlaj? ⁵⁰Amen ir pala ladun jamero lapalap amen o jara jan jalon a pali maun. ⁵¹Iejuj ap kotin japen majani: Arier! I ap kotin jair jalon a, kakelada i. ⁵²Iejuj ap kotin majani *on* jamero lapalap akan, o kaun pan im en kaudok,

o jaumaj akan, me ko *don* i: Dueta lolap amen, me komail koko *don*, wa kodlaj o katiu kai? ⁵³Ni ran karoj *nai ian* komail nan im en kaudok, a komail jota man jair ia, pwe anjau wet omail anjau o manaman en rotorot. ⁵⁴Re ap jaikidi i o kalualon *on* nan im en jamero lapalap o, a Petruj idauenla doowe *jan*. ⁵⁵Irail ap jaunda kijiniai eu nan waron en kel o mod pena, a Petruj mondi nan *pun* arail. ⁵⁶A lidu men *kilan* i a momod impan kijiniai o *kankakil* i indada: ⁵⁷Iet et pil *ian* i. I ari kamam kin i indada: Li, i jaja i. ⁵⁸A mur kij amen *kilan* i indada: Koe pil amen irail. A Petruj indada: O kaidin *nai*! ⁵⁹Kadekadeo murin auer eu amen kati-tiki indada: Melel i men et *ian* i, pwe i kijan men Kalilaa. ⁶⁰A Petruj indada: O i poneponeki om kajokajoi! A pitipit ni a lokelokaia malek ap kakoroteda. ⁶¹Kaun ap kotin jaupeido majani Petruj. Petruj ap tamanda majan en Kaun, duen a kotin majani *on* i: Mon malek kakorot, koe pan kamam kin ia pan jilepak. ⁶²Petruj ari koieila *janejan* kausalap. ⁶³A ol oko, me kolekol i, lalaue o woki i. ⁶⁴Irail lao perala *jilan* i, ap idedok re a indada: Kopada, ij i, me pikir uk ada? ⁶⁵O *jon* en lalaue toto, me re ki *on* i. ⁶⁶A lao ran pajan jaumaj akan o jamero lapalap o jaunkawewe kan ap pokon pena o kalua i *don* nan arail kapun. ⁶⁷Indada: Ma koe Krijtuj, ap katiti *on* kit! A kotin majani *on* irail: Ma I pan indai *on* komail, komail jota pan kamelele; ⁶⁸A ma I pan idok, komail jota pan *japen*, o pil jota lapwa ia da. ⁶⁹Ari, *jan* met Nain aramaj pan mondi ni pali maun en rojon en Kot. ⁷⁰Ir karoj ap idok: Ari, japwilim en Kot koe? A a kotin majani *on* irail: Komail me indada, pwe *nai* i. ⁷¹Irail indada: Ari, menda apot kadede? Pwe pein kitail *rona jan* nan au a.

23 TOUN pokon karoj ap kajinenda kalualan i ren Pilatuj. ²Irail ari pikikidi impimpa i indada: Je diarada

lap men et, me a kin kaweid japun aramaj akan o inapwiedi, ender nopwei *on* nanmarki, ap inda, me dene pein i Krijtuj o nanmarki. ³Pilatuj ari idok re a majani: Nanmarki en Juj akan komui? A kotin *japen* i majani: Komui me inda. ⁴Pilatuj ap majani *on* jamero lapalap akan o pokon o: Jota dip, me i diar ren aramaj men et. ⁵A irail *nidinideki* i indada: A kin kapeida aramaj ni a kaukawewe jili nan Iudaa, tapiada Kalilaa kokodo lel jap wet. ⁶Pilatuj lao ronadar Kalilaa, ap idok, ma i aramaj en Kalilaa men. ⁷A i lao ronadar, me kijan toun wein Erodej, ap kadarala i ren Erodej, me pil kotikot Ierujalem ni ran oko. ⁸Erodej lao majani Iejuj, ap perenda kausalap, pwe me warai a kin anane udial i, pweki me toto a ronadar iran i, o a pil kaporoporeki, me a pan udial kilel eu *jan* re a. ⁹I ari kalelapok re a ni majan toto. A i jota kotin man *japen* i. ¹⁰A jamero lapalap o jaunkawewe kan kajinenda o impimpa i kausalap. ¹¹A Erodej o na jaunpei kan mamaleki i o likauki i likau puetepuet o kapure *won* i ren Pilatuj. ¹²A ni ran ota Pilatuj o Erodej injenemau pena, pwe maj o ira imwintiti pena. ¹³A Pilatuj kapokon pena jamero lapalap, o monjap, o aramaj akan, ¹⁴Ap majani *on* irail: Komail wa *don* ia aramaj men et, dene kaweid japun aramaj akan. A *kilan*, i kalekalelapok re a mo 'mail, ap jota dip, me i diar ren aramaj men et, duen me komail katikatipiaki i. ¹⁵Erodej pil jo, pwe i kadar *won* i komail. A *kilan*, jota me a wiadar pwen kame kila i. ¹⁶Ari, i pan woki i ap lapwada. ¹⁷Pwe a pan udan lapwa *dan* irail meamen nin kamadip o. ¹⁸Irail karoj ap likelikwir indada: Kajapokela men et o lapwa *don* kit Parapaj! ¹⁹Me lokidokilar nan imaten aki moromoron eu o kamela en aramaj amen, me wiauier nan kanim o. ²⁰Pilatuj ari men lapwada Iejuj, ap pil ma-

jani on irail. ²¹ A irail likelikwir indada: Kalopuela, kalopuela i! ²² A majani on irail kajilepak: Pwe me jued da, me a wiadar? Jota me i diadarar re a, me i en kamata kila. Ari, i pan woki i ap lapwada. ²³ A irail nantion weriwereda *nidinidiki* i, me a en lopuela; o ar weriwer o en jamero lapalap akan lalauelar. ²⁴ Pilatuj ap inda, me ar poekipoek en pwaida, ²⁵ Ap lapwada i, me lokidokilar nan imaten aki moromoron eu o kamela en aramaj amen, me irail poeki, ap mueid on irail Iejuj, en wiai on i duen injen arail. ²⁶ O ni arail kalua wei i, re ap jaikidi Jimon men Kirene, me kodo jan nan jap o. Ir ari kidan po a lopu, pwen wala murin Iejuj. ²⁷ O pokon kalaimun idauenla i, o li kai me *janejan* o mamaukeki i. ²⁸ Iejuj kotin jaupei don irail majani: Li en Ierujalem akan, ender *janejan* kin ia, a *janejan* kin pein komail o noumail jeri kan. ²⁹ Pwe kilan, ni ran oko kokodo aramaj pan indinda: Meid pai li dapwan o irail me jota naitik, o didi kan, me jota kadidi! ³⁰ Re ap pan pikikidi ekeker on nana kan: Pupedi on po at! O on dol akan: Kadupal kit edi! ³¹ Pwe ma re wiadar mepukat on tuka maur, da me re pan wia on tuka monedi? ³² A pil lolap riamen ian i kalua wei kamela. ³³ Irail lao lei waja, me adaneki pondal en mon, ap kalopuela i o me lolap oko, amen ni pali maun o amen ni pali main. ³⁴ Iejuj ap kotin majani: Jam (ai), Kom kotin maki on irail, pwe irail jaja, me re wiawia. Irail ari nene *pajan* japwilim a likau kan o kadoropwa kida. ³⁵ Aramaj me u kankakil o monjap akan ian irail kapikapiti i indada: A kamaureda akai, i en kamaureda pein i, ma i Krijtuj japwilim en Kot. ³⁶ A jaunpei kan pil kapikapiti i, kai on i, ki on i pinika, ³⁷ Indada: Ma koe Nanmarki en Juj akan, en kapitila pein uk. ³⁸ A pil intin eu, me intindier ponanen i ni lokaia en Krik, o Latain, o Ipru: Iet Nanmarki en Juj akan.

³⁹ A amen ren lolap oko, me lanadar, lalau e indada: Kaidin koe Krijtuj Kapiti jan pein uk o kit! ⁴⁰ Me teio ap japen, kapun on i indada: Koe pil jota majak Kot ni om ian kadeik wet? ⁴¹ Pwe ata kalokolok me pun, pwe iduen ata wiawia kan, a ol men et jota wiadar meakot me jued. ⁴² Ap potoan on Iejuj: Main, re kotin kupura ia, lao re kotida nan wei ar. ⁴³ Iejuj ap kotin majani on i: Melel I indai on uk, ran wet koe pan ian ia mi nan paradij. ⁴⁴ Ni auer kawonu ap rotorotala nan jap karoj lao lel auer kaduau, ⁴⁵ O katipin rotorotala, o likau en pera en im en kaudok o dei *pajan* jan poa lel pa. ⁴⁶ Iejuj ap kotin kapitie laudeda majani: Jam (ai), i mueidalan nen i nan lim omui kan. A lao kotin majanier met, ap kotin poular. ⁴⁷ A jaumaj en jaunpei o, ni a kilaner me wiauier, ap kapikapina Kot indada: Melel, aramaj men et me pun. ⁴⁸ O aramaj karoj me pokon penaer pwen ian kilan, lao kilaner me wiauier, ap pikir maramar arail o pure *pajan*. ⁴⁹ A kompokepa kan karoj o li akan, me idauendo i jan Kaliläa, u kailawei, kilek- ilan mepukat. ⁵⁰ O kilan ol amen, me mar a Iojep, jaunkapun amen, ol mau o pun amen, ⁵¹ Me jota apali on irail ni ar kapukapun o wiawia kan, men Arimatia, kanim eu en Iudäa, me pil auiaui wein Kot, ⁵² I me poto don Pilatuj poekipoeki kalep en Iejuj. ⁵³ I ari kidi jan i o kidimki pena likau linen kajelel o kidi on nan joujou, me weiweida nan paip, waja me jaikenta amen jaredi ia. ⁵⁴ A ran o ran en kaonop o japat korendor. ⁵⁵ A li akan, me ian i kodido jan Kaliläa, pil ian udial joujou o, waja me kalep a nekinekid ia. ⁵⁶ Irail ap purer o kaonopada potik kai o men uxor, re ap kamol ni ran en japat duen kujoned o.

24 A NIN tapin wik, nin joran kausalap re pwara don joujou o, wado potik kai me re kaonopadar; ² Irail ari diadarar, me takai o kadapura jan

joujou o, ³O irail lao pedelon on lole, ap jota diarada kalep en Kaun Iejuj. ⁴Kadekadeo irail lao injenjued kidar, kilan, ol riamen, me likau kida likau linan, ap pwara don irail. ⁵Irail lao majapwekadar o ikiokidi nan pwel, ira ap majani on irail: Da me komail raparapaki me maur amen ren me melar akan? ⁶A joer kotikot met, a iajadar. Tamanda, me a kotin majani on komail ni a kotikoteta Kaliläa, ⁷Mamajani: Nain aramaj pan panalan ni pa en me dipan akan, o lopuela, o ni ran kajilu a pan iajada. ⁸Ir ari tamanda a majan akan. ⁹O purodo jan nin joujou o, ap kaireki mepukat on eka-men ko o on me tei kan karoj. ¹⁰Maria men Makdala, o Ioana, o Maria in en Iokopuj, o me tei ko me ian irail, me kaireki mepukat on wanporon akan. ¹¹A arail kajoi likamata kajoi likam pot re 'rail, ap jota kamelele. ¹²Petruj ap uda tanalan joujou o, rukedi on lole, ap diarada, me likau linen akan ta wonon waja kij, ap purodo jan o puriamui kida me wiauier. ¹³A kilan ni ran ota riamen re 'rail momaitelan kijin kanim eu ad a Emauj; a doo jan Ierusalem mail wonu de iju. ¹⁴Ira ari kajokajoi penaer duen mepukat karoj. ¹⁵Kadekadeo ni ara kajokajoi o idedok pena, pein Iejuj ap kotin pwara don ira o ian ira kotila. ¹⁶A maj ara me atiat, pwe re de aja i. ¹⁷I ari kotin majani on ira: Da me koma kajokajoi pena ni oma alialu, o da me koma injenjued kila? ¹⁸Amen ira, me ad a Kleopaj, ap japen indan i: Koe men wai ta men nan Ierusalem, me jaja, me wiauier waja o ni ran pukat? ¹⁹A kotin majani on ira: Pwe dakot? Ira ap indan i: Duen Iejuj en Najaret, me jaukop manaman amen ni a wiawia o majan akan mon Kot o aramaj karoj. ²⁰O duen jamero lapalap o atail jaumaj akan ar panala i pwen pakadeikada on matala o kalopuela i. ²¹A je kiki on, me a pan kotin kamaioda wein Ijrael. Ari ran wet pon

jili pon murin mepukat wiauier. ²²O pil kij at li akai kamajak kin kit ar pwaralan joujou o jankonai. ²³Ni ar jota diar kalep a, rap puredo indada, me re diadar janjal en tounlan kai, me katitiki, me a iajadar, ²⁴O kij at kai kolan joujou o, ap diadar, duen li oko kajokajoida, a i me re jota diarada. ²⁵A kotin majani on ira: O koma meid lolepon o pwardan nan monion omail, en kamelele meakan, me jaukop akan kopadar. ²⁶Kaidin i, me udan Krijtunj en kalokolok ap kodalan a linan? ²⁷A ap kotin kawewe on ira kijin likau kan duen pein i, tapiada ni Mojej kokodo lel jaukop akan. ²⁸Irail ap koren ion kanim, me irail koko on. I ari kajonejon ira, dene a pan kotin daulul. ²⁹Ira ap nidinidiki i potoan on: Kom kotikoteta re at, pwe a pan waja ponier o ran wet koren ion imwijokela. A ap kotilon on nan im o, pwen mimieta re ra. ³⁰Kadekadeo ni a kotin ian ira ni tepel o, a kotin limada prot, laolaoki, a lao pilitiki pena, a kotiki on ira. ³¹Maj ara ap pad pajaner, ira ap aja i. A ap kotin joredi jan mo 'ra. ³²Ira ap inda nan pun ara: Monion ata jota mokimokid ni a kotin mamajani on kita pon al o, ni a kotin kawewe on kita kijin likau kan? ³³Ira ari uda ni auer ota o purelan Ierusalem, o diarada eka-men ko, o me ian ir, kot pena waja takij, ³⁴Katitiki: Nan melel Kaun o kotin iajadar o pwara don Jimon, ³⁵Ira ap kajokajoi, me wiauier nani al o, o duen ara ajaki i a pilitiki pajan prot. ³⁶A ni ar majan pena mepukat, pein Iejuj ap kotin pwara don nan pun arail majani on ir: Komail popol! ³⁷Irail ari majapwekadar o wapondar, o re kiki on, me ani men, me re udial. ³⁸A kotin majani on irail: Da me komail majak ki? O menda lame-lam pukat mi nan monion omail? ³⁹Komail kilan pa i kat o na i kat, pwe pein nai ta. Doke ia o kilan, pwe ani jota kin uduk o ti, duen omail kilan ia. ⁴⁰A lao majani mepukat, ap kajale on irail lim

a o aluwilu a kan. ⁴¹A ni ar jota non kamelele pweki ar peren o puriamuiki, ap kotin majani *on* irail: Jota kan omail met? ⁴²Rap ki *on* i kijan mam inin o onik. ⁴³I ari konot mo 'rail. ⁴⁴A kotin majani *on* irail: I majan akan, me I ki *on* komail er, ni ai mimieta re omail, pwe karoj en pwaida, me intinidier duen *nai* nan kapun en Mojej, o jaukop akan, o pjalm akan. ⁴⁵I ap kotin kalolikoni irail, pwe ren dedeki kijin likau kai. ⁴⁶O kotin majani *on* irail iduen a intinidier, o iduen udan kalokolok en Krijtuj, ap maureda *jan* ren me melar akan ni ran

kajilu, ⁴⁷O padapadaki *on* wei karoj ni mar a, ren kalula, pwe dip akan en lapwada, a pan tapida nan Ierujalem. ⁴⁸A komail me jaunkadede en mepukat. ⁴⁹A kilan, I pan kadara *don* komail, me Jam ai inaukidar. A komail pan mimieta nan kanim o, komail lao audaudekier manaman *jan* poa. ⁵⁰A kotin kalua ir alan Petanien, kotikida lim a, kapai irail ada. ⁵¹Kadekadeo ni a kotin kapal ir ada, a kotiwei *jan* irail, kotidala nanlan. ⁵²Irail ari kaudok *on* i, ap pure *don* Ierujalem perenda kaulap; ⁵³O re potopot nan im en kaudok kapina o kaudok *on* Kot.

MA N EN PA EN WANPORON

IOANEJ.

1 MAJAN kotier ni tapi o, a majan kotier ren Kot, a majan me udan Kot. ²I me kotikot ren Kot ni tapi o. ³I me dipijou karoj tapi kidar, o jota man meakot mia, me kaidin i kotin wiadar. ⁴Maur mi re a; o iei maur o marain en aramaj. ⁵A marain o me dakarada rotorot, a rotorot jota linan kila. ⁶Aramaj amen me pakadarador jan ren Kot ad a Ioanej! ⁷I me pwara don kadede, pwen kadede marain o pwe karoj en pojon pweki i. ⁸Kaidin i me marain o, a a kin kadede marain o. ⁹Iei marain melel, me pwara don jappa, ap kamaraini aramaj karoj. ¹⁰I me kotier jappa, o i me jappa tapi kidar, a jappa jaja i. ¹¹A koti don udan japwilim a, a japwilim a kan me jan i. ¹²Karoj, me kajamo i, a kotiki on ir manaman, en wiala jeri en Kot, ir, me pojon mar a, ¹³Me kaidin ipwidi jan nta, de inon en uduk, de inon en ol o, pwe ipwidier jan ren Kot. ¹⁴Majan me wia uduk ala o kotikot re atail, o kitail kilaner a linan, linan dueta linan en Ieroj eu jan ren Jam o, me dir en mak melel. ¹⁵Ioanej me kadede i nil laudeda indada: Iei i, me i padaki wei: Me pan kotido mur i, iei me mier mo i, pwe a kotikotier mo i. ¹⁶Pwe kitail karoj ale jan nan audepa a mak japan potopot. ¹⁷Pwe kapun me kokido jan Mojej, a mak o melel jan Iejuj Krijtuj. ¹⁸Jota me kilaner Kot kokodo, Ol ieroj ta, me kin kotikot pan kupur en Jam o, i me kotin kajaledar i. ¹⁹A met en Ioanej a kadede, ni men Juj kadarala jan Ierujalem jamero o lepit oko, pwen idok re a: Ij koe? ²⁰I ari kotin kadede; a jota likam; a kotin kadede: Kaidin Krijtuj nai. ²¹Irail idok re a: A ij? Eliaj komui? A majani: Kaidin nai i. Komui jaukop o? A japen: Kaidin. ²²Irail ap

indan i: A ij komui? Pwe jen japen irail me kadar kit dor. Da me komui kadedeki pein komui? ²³A majani: Nai nil eu, me likelikwir jili nan jap tan: Kaineneda al en Kaun o, duen jaukop Iejaia majanier! ²⁴A irail pakadaradoer jan ren Parijär akan. ²⁵Irail ap idok re a indada: Da me komui wia paptaijiki, ma komui kaidin Krijtuj, o kaidin Eliaj, o pil kaidin jaukop o? ²⁶Ioanej japen irail majani: Nai me paptaijiki pil, a amen kin kotikot nan pun omail, me komail jaja. ²⁷Iei i me kotido mur i, me nai jowar on, en lapwada jal en japwilim a jut. ²⁸Mepukat wiauier Petapara palilan Iordan, waja Ioanej kin wia paptaij ia. ²⁹Mandan ran o a majani Iejuj a koti don i ap majani: Kilan Jippul en Kot, me kin wawei dip en jappa! ³⁰Iei i, me i padaki wei: Ol amen pan kotido mur i iei, me mier mo i, pwe a kotikotier mo i. ³¹A nai jo aja i, a pwe i en janjal don Ijrael, iei me i kokido paptaijiki pil. ³²A Ioanej kadede majani: I kilaner Nen o kotidido jan nanlan ni mom en muroi kotikot re a. ³³A nai jo aja i, a me porone ia don wia paptaijiki pil, iei me kotin majani on ia: Me koe pan kilan. Nen piridi jok poa, o kotikoteta re a, iei i, me kin wia paptaijiki Nen jaraui. ³⁴A i kilanadar ap kadedeki, me iei Japwilim en Kot. ³⁵Mandan ran o Ioanej pil kotida waja o, o na tounpadak riamen ian i. ³⁶A ni a udial Iejuj kotikot kokodo, ap majani: Kilan Jippul en Kot! ³⁷A tounpadak riamen ronadar a majan, ap idauen wei Iejuj. ³⁸Iejuj ap kotin jaupeido majani ara idedauen, ap kotin majani on ira: Da me koma rapaki? Ira po toan on: Rapi (iet wewe: Jaunpadak), ia waja re kin kotikot ia? ³⁹A kotin majani on ira: Kodo kilan! Ira ap poto don kilaner waja, me a kotikot ia, ap mimieta re a ni ran o. Mepukat wiauier impan auer kaeijok. ⁴⁰Andreaj, ri en Jimon Petruj amen re ra, me ronadar jan ren Ioanej ap idedauen i. ⁴¹I me di-

aradar maj udan ri a Jimon, indai *on* i: Je diadarar Mejiaj (iet wewe: Krijtjuj). ⁴²I ap kalualan i ren Iejuj. A Iejuj lao majani i, ap majani: Jimon, koe nain Iona, koe nok adaneki Kepaj (iet wewe: Paip). ⁴³Mandan ran o a pan kotilan Kaliläa, Iejuj ap kotin diadarar Pilipuj, majani *on* i: Idauen ia do! ⁴⁴Pilipuj men Petjaida, kanin en Andreaj o Petruj. ⁴⁵Pilipuj diadarar Natanael, ap indan i: Je diadarar i, duen me Mojej intiniedier nan puk en kapun o jaukop akan: Iejuj men Najaret, japwilim en Iojep. ⁴⁶A Natanael indai *on* i: Pala maukot pan kak pwarada *jan* Najaret? Pilipuj indan i: Kodo kilan! ⁴⁷Iejuj kotin majani Natanael koko *don* i, ap majani duen i: Kilan, ol melel en Ijrael amen, me jota kin widin. ⁴⁸Natanael po-toan *on* i: Re kotin mani ia *jan* ia? Iejuj kotin japen majani *on* i: Mon Pilipuj a eker uk edo, ni om mod pan tuka pik o, I kilan uk ada. ⁴⁹Natanael japen po-toan *on* i: Rapi, ir me Japwilim en Kot, ir me Nanmarki en Ijrael. ⁵⁰Iejuj kotin japen majani *on* i: Pweki I indai *on* uk, me I kilan uk ada pan tuka pik o, iei me koe pojonki, a koe nok kilan me lapa *jan* mepukat. ⁵¹A kotin majani *on* i: Melel, melel I indai *on* komail, *jan* met komail pan kilan nanlan a ritida o tounlan en Kot akan dauda o daudi pwarado ren Nain aramaj.

2 A NI kajilu en ran kamadip en kapapaud wiaui Kana nan Kaliläa; a in en Iejuj kot waja o. ²Iejuj o japwilim a tounpadak kan me pil luke *don* kamadip o. ³Arail wain lao rojelar, in en Iejuj ap majani *on* i: Jolar arail wain. ⁴Iejuj kotin majani *on* i: Li, menda re om? Ai anjau jaikenta leler. ⁵In a ap majani *on* papa kan: Komail wiada meakaroj, me a pan kotin majani *on* komail. ⁶Ari, potel takai wonu mi waja o, en Juj akan ar men dopedop lole. Eu me laude *on* metreten riau de jilu. ⁷Iejuj kotin majani *on* irail: Komail idip *on* pil en potel akan! Irail

ari kodiada lel au ar. ⁸A ap kotin majani *on* irail: Deukada, wala ren me kaun en konot: Irail ap wala. ⁹Kaun en konot lao *jon* kij pil, me wia wain la, o jo aja, a idipi *jan* ia, a papa kan, me idip pil da, aja. Kaun en konot ap ekeredo ol kamod o, ¹⁰Indan i: Aramaj karoj kin kida maj wain mau, toun kamadip lao medilar, re kin kida, me jota non mau. A komui kin nekinekid wain mau lel met. ¹¹I met tapidan kilel akan, me Iejuj kotin wiadar Kana nan Kaliläa, o kotin kajaleda a linan, o japwilim a tounpadak kan pojonla i. ¹²A murin met a kotidilan Kapernaum, i o in a, o ri a ol akan, o japwilim a tounpadak kan, ari, jota non ran toto, me re kotikot waja o. ¹³A paja en Juj akan me korendor, a Iejuj kotidalan Jerujalem. ¹⁴A kotin majani nan im en kaudok men netinet en kau, o jip, o muroi, o men wiliandi moni me momod ia. ¹⁵Ap kotin wiakida men wokiwok jal akai, ap woki ir *jan* nan im en kaudok ianaki jip o kau akan, o moni en jaunwiliandi a kotin kajapokela o kotin wukedidi tepel akan. ¹⁶Ap kotin majani *on* men netinet en muroi kan: Wawei *jan* met met akan, o der wiakidar tanpaj en Jam ai im en net eu! ¹⁷A japwilim a tounpadak kan tamanda me intinidier: Limpok *on* tanpaj omui me kajor ia dier. ¹⁸Juj oko ap japen indan i: Kilel da, me kom kadedeki *on* kit, me komui manaman *on*, en wiada mepukat? ¹⁹Iejuj kotin japen majani *on* irail: Palana pajan im en kaudok wet, a pon jili pon I pan kauada. ²⁰Juj oko ap indada: Par naulwonu me im en kaudok wet wiaui kidar, a pon jili pon komui pan kaua kida? ²¹Ari, tanpaj en pali war a, me a kotin majanie kida. ²²A lao iajadar *jan* a matalar, japwilim a tounpadak kan ap tamandar, me a kotin majanier mepukat. Irail ari pojon kijin likau kan o majan, me Iejuj kotin majaniadar. ²³Ni a kotikot Jerujalem ni paja, ni kamadip o, me toto pojonla mar a, ni ar

kilaner kilel akan, me a kotin wiadar. ²⁴A Iejuj jota kotin liki *on* ir pein i, pwe a kotin mani irail karoj. ²⁵O a jota mau *on*, meamen en kadede *on* i aramaj amen, pwe pein i kotin mani lol en aramaj.

3 ARAMAJ amen mia, kijan Parjär akan, me mar a Nikodemuj, me jau-maj amen ren Juj akan, ²Me poto *don* i ni *pon* o, katiti *on* i: Rapi, je aja, me komui jaunpadak amen, me tapido *jan* ren Kot, pwe jota, me kak wia kilel akan due me komui kotin wiada, ma Kot jo *ian*. ³Iejuj kotin *japen* majani *on* i: Melel, melel I indai *on* uk, meamen jo ipwi japal, jota pan kak kilan wein Kot. ⁴Nikodemuj potoan *on* i: Iaduen aramaj laud pan kak ipwidi? A pan kak pur *on* nan kaped en in a, ipwidi *jan*? ⁵Iejuj kotin *japen*: Melel, melel I indai *on* uk, meamen jo ipwiki pil o *nen*, a jota kak pedelon *on* nan wein Kot! ⁶Me ipwiki uduk, iei uduk, a me ipwiki *Nen*, iei *nen*. ⁷Koe der puriamuiki, me I katitiki *on* uk: Komail en ipwi japal. ⁸*An* kin pein ipijili, o koe kin *ron* nil a, a koe jaja, waja a tapi *jan* ia o waja a ko *on* ia; iduen amen amen, me ipwiki *Nen*. ⁹Nikodemuj *japen* indai *on* i: Iaduen mepukat kak wiaui? ¹⁰Iejuj kotin *japen* majani *on* i: Jaunpadak en Ijrael amen koe, a koe jaja duen mepukat? ¹¹Melel, melel I indai *on* uk, me je ajadar, iei me je kin indada, o me je kilaner, iei me je katitiki, a komail jota kin kamelele at kadede. ¹²Ma I katitiki *on* komail men pa, a komail ap jota kamelele, a iaduen, komail pan kamelele, ma I katitiki *on* komail men nanlan? ¹³Jota meamen, me kodala nanlan, i eta, me kodido *jan* nanlan, Nain aramaj, me kin mimieta nanlan. ¹⁴Duen Mojej me kauadar jerpent amen nan *jap* tan, iduen Nain aramaj pan kakauda. ¹⁵Pwe meamen pojona i, jota pan lokidokila, a en aneki maur joutuk. ¹⁶Pwe iet duen Kot kotin kupura jappa, me a kotikidoki japwilim

a Ieroj, pwe karoj, me pojona i, ender jalonala, a en aneki maur joutuk. ¹⁷Pwe Kot me kotin porone *don* jappa japwilim a Ol, kaidin en kadeikada jappa, a pwe jappa en kamauri kila i. ¹⁸Me pojona i, jota pan pakadeikada, a me jo pojona i, iei pakadeikadar, pweki a jota pojona mar en japwilim en Kot ieroj. ¹⁹A iet kadeik o, marain pwara *don* jappa, a aramaj pok *on* rotorot mon marain, pweki ar wiawia kan me jued. ²⁰Pwe amen amen, me wiawia jued, kin kailonki marain, o jota kin pwara *don* marain, pwe a wiawia kan de janjaleda. ²¹A me wiawia melel, kin ko *don* marain, pwe a wiawia kan en janjaleda, me re tapi *jan* ren Kot. ²²Murin mepukat Iejuj o japwilim a tounpadak kan kotilan *jap* en Iudäa ap kotikot ia wia paptaij. ²³A Ioanej pil wia paptaij Enon koren *ion* Jalim, aki pil toto mi waja o, irail ari koeila paptaijela. ²⁴Pwe Ioanej jaikenta lokidokilar nan imaten. ²⁵En Ioanej a tounpadak kan o ol en Juj amen ap akamaiki pena duen kamaakelekel. ²⁶Irail ari ko *don* ren Ioanej indan i: Rapi, me kot re omui palilan Iordan, me komui kin kadede, majani, a kin wia paptaij o karoj kin pwarala re a. ²⁷Ioanej *japen* majani: Aramaj amen jota kak aneki meakot, ma a jo aneki *jan* nanlan. ²⁸Komail pein kadede kin ia, me i indada: Kaidin Krijtuj *nai*, pwe *nai* me pakatarador mo a. ²⁹Me li amen kijin nin *on*, iei ol kamod. A kompoke pan ol kamod kin u roneron perenki nil en ol kamod; ari, iei ai peren unjokala. ³⁰I en kakairida, a *nai* en kakairidi. ³¹Me kotido *jan* poa, i me poedi karoj, a me kijan jappa, iei men jappa, o a kin kajokajoia duen jappa. A me kotido *jan* nanlan, me poedi karoj, ³²O me a kilanada o ronada, iei me a kin kadedeki, a jota me kamelele a kadede. ³³A me kamelele a kadede, kin kadede, me Kot me melel. ³⁴Pwe i, me Kot kotin porone-dor, kin kida en Kot a majan, pwe Kot

jota kotikida Nen ki men jon. ³⁵ Jam me kotin kupura japwilim a Ol o kotiki oner ni lim a meakaroj. ³⁶ Me pojon japwilim a Ol, aneki maur joutuk. A me jota pojon japwilim a Ol, jota pan kilan maur, a onion en Kot pan mimieta re a.

4 KAUN lao kotin mani, me Parijär akan ronadar, me Iejuj kin wiada tounpadak kan o paptaij toto jan Ioanej, ² Ari, pwe jota me pein Iejuj kotin paptaij, japwilim a tounpadak kan ta, ³ Ap kotila jan Iudäa, kotin purelan Kaliläa. ⁴ A a kotin weid nan wein Jamararia. ⁵ I ap kotilan kanim en Jamararia eu, me adaneki Jikar, koren ion jap, me Iakop ki on na ol Iojep. ⁶ Iei waja en Iakop a parer eu mia. Iejuj ari nirekila a japajapal, ap kaipokedi pon parer o, ari mepukat wiauier impan auer kawonu. ⁷ A li en Jamararia amen ap kodon idip pil ia. Iejuj kotin majani on i: Kido lim ai kij pil en! ⁸ Pwe japwilim a tounpadak kan ko on nan kanim, pan netiada jak arail. ⁹ Li en Jamararia ap indan i: Iaduen, komui kijan men Juj, ap poeki pil re i? Pwe nai li en Jamararia amen, pwe Juj akan jota kin waroki on men Jamararia. ¹⁰ Iejuj kotin japen majani on i: Ma koe aja duen kijakij jan ren Kot o ij i, me indan uk: Kido lim ai kij pil en, koe pan poeki re a, a ap pan ki on uk pil memaur. ¹¹ Li o indan i: Main, jota japwilim omui men idip pil, a parer me lol, a ia waja, kom pan idip jan ia pil memaur? ¹² De komui lapa jan jam at Iakop, me kotiki on kit er parer en, o pein nima jan, o na kan, o na man akan? ¹³ Iejuj kotin japen majani on i: Karoj, me nima jan pil wet, pan pur on men nim pilada. ¹⁴ A meamen, me nima jan pil, me I ki on i, pan jolar men nim pilada kokolata, pwe pil, me I kin ki on, pan pot loli kujukujudan maur joutuk. ¹⁵ Li o ap indai on i: Main, kom kotiki on ia kijan pil o, pwe i en jolar men nim pil, o jolar kodo o idipa jan met! ¹⁶ Iejuj kotin majani on i: Koweï ukedo

om paud! ¹⁷ Li o japen indada: Jota ai paud. Iejuj kotin majani on i: Melel om lokaia: Jota ai paud. ¹⁸ Pwe om paud me limen maj kokodo, a kaidik om paud, me koe paudeki met; iei melel, me koe indada. ¹⁹ Li o indan i: Main, i ap ajaer, me jaukop amen komui. ²⁰ Jam at akan kaukaudok pon nana wet, a komail kin inda dene Ierujalem eta waja me aramaj en kaudok ia. ²¹ Iejuj kotin majani on i: Li, kamelele ia, a korendor anjaun omail pan jolar kaukaudok on Jam pon nana wet, pil jota Ierujalem. ²² Komail kin jaja, me komail kin kaukaudok on. A kit aja, me je kaukaudok on, pwe kamaur pwarado jan ren men Juj akan. ²³ A anjau korendor, ari a leler, me tounkaudok melel akan pan kaudok on Jam ni Nen o melel, pwe iei ta jon en tounkaudok kan, me Jam pil kotin kupura. ²⁴ Nen eu Kot, a me kaudok on i, ren kaudokki Nen o melel. ²⁵ Li indai on i: I aja, me Mejjaj pan kotido, me maraneki Krijtuj. I lao kotido, a pan katiti on kit meakaroj. ²⁶ Iejuj kotin majani on i: Nai i, me lokelokaia on uk. ²⁷ A japwilim a tounpadak kan ap purodo, puriamui a majan on li amen. Ari jo, jota me indada: Da me re kotin kainoma, de da me re kotin mamajani on i? ²⁸ Li o ap pwilikidi potel en pil o, ap koieilan kanim o kajoi on aramaj akan: ²⁹ Kodo, kilan aramaj amen, me kajale on ia karoj, me i wiadar, ma i kaidin Krijtuj? ³⁰ Rap koieila jan nan kanim o potodo re a. ³¹ Ni anjau ota japwilim a tounpadak kan poeki re a, potoan on: Rapi, re kotin konot! ³² A kotin majani on irail: Kan ai kijin mana mia, me komail jaja. ³³ Tounpadak kan ap kajokajoi nan pun arail: Muein amen wa don i jak. ³⁴ Iejuj kotin majani on irail: Wiawia kupur en me kadar ia do, o kapwaiada japwilim a dodok, iei kan ai, ³⁵ Komail jota kin indada: Jaunipon paieu mi mon rak? Kilan, I indai on komail, jarada, kilan matuel o pwe a malar.

³⁶Me dolun kin pwaipwai o nanak on maur joutuk, pwe ira karoj, me kamorok o me dolun en peren pena. ³⁷Pwe ni mepukat kajoi o pwaidar: Amen me kin kamokamorok, a amen me kin dolun. ³⁸I kadar komail wei, en dolun pena, me komail jo doke, Akai me dodoker, a komail me id aneki arail rak. ³⁹Men Jamaría toto kijan kanim o pojónla i pweki kajoi en li o, me kadede: A kotin kajale on ia karoj, me i wiadar. ⁴⁰Men Jamaría kan lao pokon don i, rap poeki re a, en kotikot re 'rail. I ari kotikot ia pon ria pon. ⁴¹A me toto me pojónlar pweki a majan, ⁴²Ap indan li o: Je pojón kila kaidin om kajoi, pwe je pein ronadar o weweki, me i melel Jaunkamaur pan jappa. ⁴³Murin ran riau Iejuj kotila jan waja o, kotilan Kaliláa. ⁴⁴Pwe pein Iejuj kotin kadedeki, me jaukop amen jota kin mau nan udan jap we. ⁴⁵A lao kotilan Kaliláa, men Kaliláa me kajamo i, pwe re ian kilaner me a kotin wiadar Ierujalem ni kamadip o, pwe re toun ian kamadip. ⁴⁶Iejuj ari kotin pure don Kanan Kaliláa, waja a kotin kapikila pil wain. A monjap amen mia, me na ol jomau nan Kapernaum. ⁴⁷A lao ronadar, me Iejuj koti don Kaliláa jan Iudáa, ap poto don re a, poeki i en kotidi, kakekada na ol, pwe a koren ion mela. ⁴⁸Iejuj ap kotin majani on i: Ma komail jo kilan kilel o manaman akan komail jota pan pojón. ⁴⁹Monjap potoan on i: Main kotidi mon nai jeri mela! ⁵⁰Iejuj kotin majani on i: U kowei, noum ol memaur. Ari aramaj o pojón majan o, me Iejuj kotin majani on i ap koieila. ⁵¹A ni a kodila, a ladu kan me tu on i, kajoi on i, me na putak mauredar. ⁵²I ap kalelapok re 'rail: Anjau da me a pikikidi maur? Irail indan i: Aio ni auer kaiju karakar ko janer. ⁵³Jam o ap ajadar, me i anjau, me Iejuj kotin majani on i: Noum ol memaur. I ari o na kan me pojónla i.

⁵⁴Iet kilel kariau, me Iejuj kotin wiadar ni a koti don Kaliláa jan Iudáa.

5 MURIN mepukat ran lapalap eu en Juj oko pwaida; Iejuj ap kotilan Ierujalem. ²Len pil eu mi Ierujalem impan im en jip, me ad a Petejda ni lokaia en Ipru; im limau mi impa, ³Me jomau toto mi lole: Me majkun, o me danidan, o me motor mia, auiaui lao pil o pan mokimokid. ⁴Pwe akai anjau tounlan amen kin koti don le o kamokideda pil o, a meamen me madan tion maj nan pil o ni a mokimokid, iei me kin maureda jan a jomau kan karoj, me mi re a. ⁵A aramaj amen mia, me jomauki par jilejokwalu. ⁶Iejuj lao kotin majani men et a wonon, ap kotin mani, me a wonon anjau warai, ap kotin majani on i: Koe jo men kelailada? ⁷Ol jomau potoan on i: Main, jota nai aramaj, me pan wa ia di won ni pil o anjaun a mokideda. Pwe ni ai kokodi, amen kin madan mo i. ⁸Iejuj ap kotin majani on i: Uda, ale ki om, kokowei! ⁹Aramaj o ap madan kelailadar, kida ki e, alu wei, a ran o ran en japat. ¹⁰Juj oko ap indai on me kelailadar: Ran wet ran en japat. A jota pun koe en wewa jili ki om. ¹¹A japen irail: Me kakela ia da, majani on ia: Ale ki om koko wei! ¹²Irail ap kalelapok re a: Ij aramaj o me indai on uk: Ale ki om kokowei? ¹³A me kelailadar jaja i, pwe Iejuj kotila janer, pwe pokon mi waja o. ¹⁴Kadekadeo Iejuj kotin diaradar i nan im en kaudok o ap kotin majani on i: Kilan, koe kelailadar, koe der pil wia dip, pwe me jued kot jan maj de ko don uk! ¹⁵Aramaj o ap koieila, kaireki Juj oko, me Iejuj kakeladar i. ¹⁶I me Juj oko ap raparapaki Iejuj, o majamajan, pwen kamela i, pweki a kotin wiadar meakan ni ran en japat. ¹⁷Iejuj kotin japen irail: Jam ai kin dodok kokodo, a nai pil ian dodok. ¹⁸I me Juj oko ap majamajan melel, en kamatala i, pweki a kotin kawela ran en japat o pil majani,

me dene Kot Jam a, o a kaparoki *on* pein i Kot. ¹⁹Iejuj ap kotin *japen* majani *on* irail: Melel melel I indai *on* komail, a jota kak, Na en pein wia meakot, pwe i eta, me a kilan ren Jam, me a wiada. Pwe me a kin wiada, iei me Na pil kin wiada. ²⁰Pwe jam pok *on* Na o kajan-jale *on* i karoj, me pein i kin wiada. O a pan kajale *on* i wiawia kan, me lapa jan met akan, pwe komail en puriamui kila. ²¹Pwe duen Jam kin kapikapidrida me melar akan, kamaur ir ada, iduen Na pil kamaureda me a mauki. ²²Pwe jota me Jam kin kadeikada, pwe a kotiki *on* Na kadeik o. ²³Pwe karoj en wauneki Na, dueta ar wauneki Jam. Me jota wauneki Na, jota kin wauneki Jam, me kadar i dor. ²⁴Melel, melel I indai *on* komail, meamen ron ai padak o pojon, me kadar ia do, a aneki maur joutuk. A a jota pan *panalan* kadeik o, pwe a japale *jan* mela japal *on* maur. ²⁵Melel, melel I indai *on* komail, anjau kokodo, iei a leler, me melar akan pan *ronada nil* en Nain Kot, a me *ronadar* pan maureda. ²⁶Pwe duen Jam a udan maur, iduen a ki *on* Na, en pil udan maur. ²⁷O a kotiki *on* i manaman, en kaunda kadeik o, pweki Nain aramaj i. ²⁸Der puriamuiki met, pwe anjau kokodo me irail, me mi nan joutou kan, pan *ron nil* a. ²⁹Irail ap pan pwarada: Me wiadar me mau, en maureda, pwen memaur, a me wiadar mejued, en maureda, pwen *panalan* kadeik o. ³⁰Jota me I kak wiada *jan* pein *nai*, duen me I kin *ron*, iduen I kin kadeikada, o ai kadeik me *pun*, pwe I jota kin rapaki injen ai, pwe kupur en i, me kadar ia do. ³¹Ma I kadede pein *nai*, ai kadede jota melel. ³²Amen me kadede ia, a I aja melel, me a kadede ia me melel. ³³Komail me ilakilan Ioanej, i ari me kadede melel. ³⁴A I jota kin ale kadede ren aramaj, a iet me I indawei, pwe komail en dorola. ³⁵I me jer umpul o marain eu, a komail men perenki a

marain anjau kij. ³⁶A ai kadede me lapa *jan* en Ioanej. Pwe dodok kan, me Jam o kotiki *on* ia, I en kapwaiada, iei dodok kan, me I kin wiawia, me kadede ia, me Jam kadar ia dor. ³⁷A Jam, me kadar ia dor, pein i kadede ia. Komail jota *ronadar nil* a, o jota kilan mom a. ³⁸O a majan jota kin kot re omail, pwe komail jota pojon, me a kadarador. ³⁹Komail kin kalelapok nan kijin likau kan, pwe komail lamelame, me maur joutuk mi lole. Ari, iei irail, me kin kadede ia. ⁴⁰A komail kan ko don ia, pwe komail en aneki maur. ⁴¹I jota kin mauki ale wau ren aramaj akan. ⁴²I aja komail, limpok en Kot jota kin mi re omail. ⁴³I kodo ni mar en Jam ai, a komail jota kin kajamo ia. A ma amen pan kokido pein ad a, komail pan kajamo i. ⁴⁴Pala komail kak pojon ni omail *nononki* wau ren aramaj, ap jota rapaki wau *jan* ren Kot. ⁴⁵Der kiki *on*, me I pan mpäkin komail ren Jam, amen me kin mpäkin komail: Mojej, me komail kin kaporoporeki. ⁴⁶Pwe ma komail pojonla Mojej, komail pan pojon ia, pwe i me intiniedier duen *nai*. ⁴⁷A ma komail jo kamelele a intin kan, pala komail pan kamelele ai padak kan?

6 MURIN mepukat Iejuj kotin kotela le en Tiperiaj nan Kaliläa. ²A pokon kalaimun me idedauen i pweki ar kilaner kilel akan, me a kotin wiai *on* me jomau kan. ³Iejuj ap kotidala pon dol o, kaipokedi waja o ren japwilim a tounpadak kan. ⁴A paja o, ran lapalap en Juj oko me korendor. ⁵Iejuj lao kotin majanda majani pokon kalaimun koko don i, ap kotin majani *on* Pilipuj: Ia waja, jen neti *jan* ia kijin *mana*, pwe mepukat en *mana*? ⁶A kotin majani mepukat, pwen kajonejon i. Pwe pein i *mani*, me a pan wiada. ⁷Pilipuj potoan *on* i: Prot me denar riepuki jota pan itar *on* irail, pwe amen amen en tunole ekij. ⁸Andreaj, japwilim a tounpadak amen, ri en Jimon Petruj potoan *on* i: ⁹Kijin putak amen

mia, me a lopon en prot limau o mam riamen, a jota katepa ren me toto. ¹⁰ Iejuj kotin majani: Kamod *on* irail edi! Ari, waja o me reen. Impan ol limekid ap mondi. ¹¹ Iejuj ap kotikida lopon ko, a lao laolaoki, ap kotin nek *on* irail me mondier, pil dueta mam oko, irail lao metilar. ¹² Irail lao metier, a kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: Ki pena me lua, pwe ekij der lokidokila! ¹³ Irail ap ki pena kopou eijokriau kijan lopon ko, me luadi murin arail mana. ¹⁴ Aramaj akan lao kilaner kilel o, me Iejuj kotin wiadar, re ap indada: Melel i Jaukop o, me pan pwaro *don* jappa. ¹⁵ Iejuj lao kotin mani, me re pan poto *don* i, pwen kajapwiladan i Nanmarki, ap pil kotidalan nin dol o, kotin kelepara. ¹⁶ A lao jautik pena, japwilim a tounpadak kan ap kotilan ni oror, ¹⁷ Kereda pon jop pot, kotela kokolan Kapernaum. A lao waja ponier, Iejuj jaikenta ian irail. ¹⁸ A jed me iluken, pwe *an* me ma. ¹⁹ Irail jeiwei kila mail eijoklimau de rieijok, rap kilanada Iejuj a kotikotido pon jed koren ion jop, irail ap majapwekadar. ²⁰ A kotin majani *on* irail: Nai i komail der majak! ²¹ Irail ap men kajamo i pon jop o, a jop o madan milar ni jap o, me re ko *on* ia. ²² A mandan ran o pokon o, me mi palilan le, lao kilaner, me jota apot jop mi waja o, pwe i eta, me japwilim a tounpadak kan keredan poa, o me Iejuj jota ian japwilim a tounpadak kan kotidan pon jop o, pwe a tounpadak kan kola kelep. ²³ A pil akai kijin jop me pwarado *jan* Tiperiaj, tana *don* waja o, me re manamana ia, murin Kaun o kotin laolao. ²⁴ Aramaj akan lao kilaner, me Iejuj jolar kotikot ia, o japwilim a tounpadak kan pil jo, rap dake jop pot kolan Kapernaum, raparapaki Iejuj. ²⁵ Irail lao diaradar i palilan le, ap potoan *on*: Rapi iad me re kotido? ²⁶ Iejuj kotin japen irail majani: Melel, melel I indai *on* komail, komail kin rapakin ia kaidin pweki

kilel akan, me komail kilan, a pweki komail kanala kijin prot ap metier. ²⁷ Komail der dokki mana, me kin ola, a dokki mana me kin mimieta *on* maur joutuk, me Nain aramaj pan ki *on* komail, pwe i me Kot Jam kileledier. ²⁸ Irail ap potoan *on* i: Da me jen wiada, pwen kapwaiada en Kot a dodok kan? ²⁹ Iejuj kotin japen majani *on* irail: Iet en Kot a dodok: Komail en pojon i, me a kadarado. ³⁰ Irail ari potoan *on* i: Kilel da, me re kotikida, pwe jen kilan o pojon ir? Da me re kotin wiada? ³¹ Jam at akan me kanala mana nan jap tan o, duen a intinidier: A kotiki *on* irail prot *jan* nanlan, en kanala. ³² Iejuj ap kotin majani *on* irail: Melel, melel I indai *on* komail, kaidin Mojej, me ki *on* komail prot *jan* nanlan, a Jam ai kin ki *on* komail prot melel *jan* nanlan. ³³ Pwe me kodido *jan* nanlan, o ki *on* jappa maur, iei prot en Kot. ³⁴ Irail ap indan i: Main, kotiki *don* kit prot wet kaukaule! ³⁵ Iejuj kotin majani *on* irail: Prot en kamaur *nai*, me ko *don* ia jolar pan men manadar, o me pojon ia, jolar men nim piladar. ³⁶ A I indai *on* komail er, komail kilan ia er, ap jo pojon la. ³⁷ Karoj me Jam ki *on* ia, pan ko *don* ia, a me ko *don* ia, I jota pan kajela. ³⁸ Pwe *nai* kodido *jan* nanlan, kaidin pwen wiada injen ai, pwe kupur en i, me kadar ia do. ³⁹ Pwe iet kupur en me kadar ia do, karoj me a ki *on* ia er, I ender kajela amen, pwe I en kamaureda ni ran nik o. ⁴⁰ A iet kupur en Jam ai, amen amen, me kin kilan Na o pojon i, en aneki maur joutuk, a I pan kamaureda i ni ran nik o. ⁴¹ Juj oko ap lipanedeki i, pweki a kotin majani: Nai prot, me kodi *jan* nanlan. ⁴² Irail indada: Kaidin i Iejuj nain Iojep? A jam a o in a je aja. Ari, daduen a indada: I kodido *jan* nanlan? ⁴³ Iejuj kotin japen majani *on* irail: Komail der lipaned nan pun omail! ⁴⁴ Jota me pan kak ko *don* ia, ma Jam, me kadar ia dor, jota kainonido i. A I pan kamaureda i ni ran

nik o. ⁴⁵A intinidier nan jaukop akan: Irail karoj pan ale padak *jan* ren Kot. Amen amen me ronadar o padakki ren Jam, kin ko *don* ia. ⁴⁶Ari, kaidin pweki meamen kilan Jam; i eta, me kodo *jan* ren Kot, i me kilaner Jam. ⁴⁷Melel, melel I indai *on* komail, me pojon ia, iei me aneki maur joutuk. ⁴⁸Prot en maur *nai*. ⁴⁹Jam omail oko, me kanala mana nan jap tan o, ir ari melar. ⁵⁰Met prot, me kodido *jan* nanlan, meamen kin *kan* *jan* i, jota pan mela. ⁵¹*Nai* prot maur, me kodido *jan* nanlan, meamen *kan* *jan* prot wet, pan memaur kokolata. Prot, me I pan kida, iei uduk ai, me i pan kida en kamaur kida jappa. ⁵²Juj oko ari aka-maiki pena indada: Iaduen men et pan kak ki *on* kit uduk a jen kan? ⁵³Iejuj ap kotin majani *on* irail: Melel, melel I indai *on* komail, ma komail jota pan *kan* uduk en Nain aramaj o nim nta, jota maur omail. ⁵⁴Me kin *kan* uduk ai o nim nt' ai, iei me aneki maur joutuk, a I pan kamaureda i ni ran nik o. ⁵⁵Pwe mana melel uduk ai, o pil melel nt' ai. ⁵⁶Me kin *kan* uduk ai o nim nt' ai, iei me podidi *on* ia o *nai* podidi *on* i. ⁵⁷Duen Jam ieiaj kadar ia do, o *nai* memaureki Jam, iduen me *kan* uduk o nt' ai, pan meaureki *nai*. ⁵⁸Iet prot, me kodido *jan* nanlan, kaidin duen jam omail akan, me kanala mana ap mela, a meamen kin *kan* prot wet, pan memaur kokolata. ⁵⁹Mepukat a kotin majani wei nan jinakoke, ni a kotin kawewe nan Kapernaum. ⁶⁰Ari, me toto ren japwilim a tounpadak kan, me ronadar mepukat indada: Padak pot et meid apwal! Ij me kak ron? ⁶¹Iejuj lao kotin *ani* nan kupur a, me japwilim a tounpadak kan lipanedeki mepukat, ap kotin majani *on* irail: Komail makaraki mepukat? ⁶²A ma komail pan kilan Nain aramaj kodala waja, me a kaujon ia maj o? ⁶³Nen me kin kamaureda, a uduk jota katepa. Padak kan, me I kin padapadaki *on* komail, iei Nen o maur. ⁶⁴A akai mi

re omail, me jo pojon. Pwe Iejuj kotin *mani*, me jo pojon o me pan *panala* i. ⁶⁵A kotin majani: I me I indaki *on* komail, jota me kak ko *don* ia, ma Jam jota kainonido. ⁶⁶*Jan* ni anjau o japwilim a tounpadak kan toto mueiwei *jan* o jolar idauen i. ⁶⁷Iejuj ap kotin kainoma ren ekriamen oko: Komail pil pan kola? ⁶⁸A Jimon Petruj ap japen i: *Main*, ij me je en ko *on*? Pwe ar majan akan iei maur joutuk. ⁶⁹A kit pojonlar o ajaer, me ir me Jaraui en Kot. ⁷⁰Iejuj kotin *japen* irail: Kaidek komail ekriamen, me I piladar, a amen komail me tewil amen. ⁷¹A kotin majaniada duen Iudaj Ijkariot nain Jimon, pwe i amen ren ekriamen oko, me pan *panala* i.

7 MURIN mepukat Iejuj kotin kakan jili Kaliläa, pwe a jolar men kakan jili Iudäa, pweki Juj oko majamajan kamatala i. ²A ran lapalap en Juj oko; iei ran en im en tan tuka korendor. ³Ri a ol akan ap indai *on* i: Kom kotiwei kotilan Iudäa, pwe omui tounpadak kan en pil udial omui wiawia kan, me kom kin wiawia. ⁴Pwe jota me kin wiada meakot waja rir, ma a men indand jili. Ma komui wia mepukat, en kajanjale *on* jappa. ⁵Pwe ri a ol akan pil jota pojon i. ⁶Iejuj ap kotin majani *on* irail: Ai anjau jaikenta leler, a omail anjau mia anjau karoj. ⁷Jappa jota kak kailonki komail, a *nai* me a kin kailonki, aki I kin kadede, me a wiawia kan me jued. ⁸Komail kodalan kamadip et, I jota pan kodalan kamadip et, pwe ai anjau jaikenta leler. ⁹A kotin majani *on* irail mepukat, ap kotikotita Kaliläa. ¹⁰A ri a ol akan lao jamalar, i ap pil kotidalan kamadip, ap jo janjal a duen me rir. ¹¹Juj akan ari rapaki i ni kamadip o indada: Ari, ia waja a kotikot ia? ¹²A aramaj akan lokolokaia toto duen i, pwe akai indada: Me mau men. A akai me indada: Kaidin, pwe a kin kaweid *japun* aramaj. ¹³Jota me lokaia janjal duen i, pweki ar ma-

jak Juj oko. ¹⁴Lao lel ailepan kamadip o, Iejuj ap kotin kodalan im en kaudok o kaukaweweda. ¹⁵A Juj akan ap puriamui kila indada: Da duen men et aja wewe en kijin likau, pwe a jota ian padakki. ¹⁶Iejuj ap kotin japen irail majani: Kaidin ai padak, me I kin kida a en me kadar ia do. ¹⁷Meamen wiawia kupur a, pan weweki ai padak, ma a ren Kot, de jan ren pein nai. ¹⁸Me kin padapadak jan ni pein i, kin rapaki pein wau i, a me kin rapaki wau en me kadar-ala i, iei me melel o jota man jued kot pit. ¹⁹Kaidin Mojej, me ki on komail kapun o, a jota amen komail kin kapwaiada kapun o? A da me komail rapakiki kame ia la? ²⁰Aramaj oko japen indada: Koe me tanwar en tewil, ij me rapaki kame uk ala? ²¹Iejuj kotin japen majani on irail: Dok taieu, me I wiadar, a komail puriamui kila. ²²Mojej ki on komail er jirkomjaij, a kaidin tapi jan ren Mojej, pwe jan ren jam akan, a komail kin jirkomjaij aramaj ni ran en japat. ²³Ari ma aramaj amen ale jirkomjaij ni ran en japat, pwe kapun en Mojej ender japunala, a komail kin juede kin ia, pweki ai kakelailada aramaj pon ni ran en japat? ²⁴Der kadeikada duen pali liki, a komail kajau ni tiak en kadeik pun. ²⁵Men Ierujalem kai ap inda: Kaidin i, me re raparapaki en kamela? ²⁶A kilan, a padapadak janjal, a re jota man lokaia on i, de muein jaumaj akan ajaer mau, me i Krijtuj? ²⁷Ari, je ajaer, waja men et ko jan ia, a Krijtuj lao kotido jota me pan aja waja, me a pwarado jan ia. ²⁸Iejuj ap kotin kapitie laudedada kawewe nan im en kaudok majani: Komail aja ia o waja I ko jan ia. Ari, kaidin pein nai, me I kokido, a me kadar ia dor, me melel, me komail jaja. ²⁹A I aja i, pwe I kodo jan re a, o i me kadar ia dor. ³⁰Irail ap jon jaikidi i, a jota me jair i, pwe a anjau kaikenta leler, ³¹Aramaj toto jan nan pokon o pojonla i indada: Iaduen, Krijtuj lao pwarado, a

pan wia kilel toto jan mepukat, me men et wiadar? ³²Parijär akan ronadar, me aramaj akan lokelokaia mepukat duen i. Jamerolapalap o Parijär akan ap kadar-ala papa kan, en jaikidi i. ³³Iejuj ap kotin majani: I pan mi re omail anjau motomot. I ap pan kola ren me kadar ia do. ³⁴Komail pan rapakin ia, ap jota diar, a waja, me I pan mi ia, komail jota pan kak on. ³⁵Juj oko ap inda nan pun arail: A pan kola ia, pwe jen jolar diar i? A pan kola ren me jalonalaren men Krik kan, kaukawewe on men Krik? ³⁶Iaduen majan en, me a indada: Komail pan rapakin ia, ap jota diar, a waja, me I pan mi ia, komail jota pan kak on? ³⁷Ni ran en kamadip a niki-lar, ni ran lapalap o, Iejuj kotida, kapitie laudedada majani: Meamen men nim piladar, i en ko don ia nim. ³⁸Me pojon ia, duen kijin likau kan indada, jan nan war a pil memaur pan pwilipwili jan ia. ³⁹Mepukat a kotin majani duen Nen, me irail, me pojon i, en tunole; pwe Nen jaikenta pakadarado, aki Iejuj jaikenta linanlar. ⁴⁰Ari, akai jan nan pokon o ni ar ronadar majan pukak ap indada: Melel Jaukop o. ⁴¹A akai indada: Krijtuj men et! A akai indada: Da, Krijtuj pan pwarado jan Kaliläa? ⁴²Kaidin kijin likau me inda, me Krijtuj pan wan Dawid o kijan men Petleem, kanim o, me Dawid kotikot ia? ⁴³Irail ap liak toror pajan pweki i. ⁴⁴A akai men jaikidi i, a jota me jair i. ⁴⁵A papa ko ap pure don ren jamerolapalap o Parijär akan. Irail ari idok re irail: Da me komail jota wakido? ⁴⁶A papa ko japen: Jota man aramaj amen padapadak duen men et. ⁴⁷Parijär oko ap japen irail: Komail pil pakodaue-lar? ⁴⁸Iaduen jaumaj de Parijär amen pojonla i? ⁴⁹A aramaj pukak, me jo aja kapun o, re rialar. ⁵⁰Nikodemuj kij arail ap indan irail: ⁵¹Iaduen, atail kapun pil kin kadeikada aramaj amen mon a ron o aja jan pein i duen a wiawia? ⁵²Irail

japen indan i: Iaduen, komui pil kijan men Kaliläa? Rapaki o kilan, me jota jaukop amen ko jan Kaliläa. ⁵³ Amen amen ap purelan deu a.

8 IEJUUJ ap kotidala pon dol Oliwe. ² A nin joran a kotin pure don on nan im en kaudok. Aramaj karoj ap pokon don i. I ari kaipokedi kaukawewe on irail. ³ A jaunkawewe o Parijär akan wa don i li amen, me diarokadar ni a kamal. Irail kidan i nan pun arail. ⁴ Ap indan i: Jaunpadak, li men et diarokadar ni a kamal. ⁵ A Mojej majani on kitail nan kapun o, jen kate jon en. A komui, da me komui majani? ⁶ A mepukat re indan i, pwen kajonejon i, pwe ren kak impimpaiki i meakot. A Iejuj kotin idiokidi, intinieki on nani pwel jondin lim a. ⁷ A ni ar poden kalekalelapok re a, a ap kotin denida majani on irail: Ari, me jota dip a nan pun omail, a pan tapiada kate i. ⁸ A pil kotin idiokidi intiniedi on nan pwel. ⁹ Irail lao ronadar met, rap mulikidar tentelwei, me laud maj lel me tikitik o. A Iejuj kelepele, li eta, me mi re a. ¹⁰ Iejuj lao kotin denida o jota majani meamen, li eta, ap majani on i: Ia me karaun uk edi kan? Jota me kadeik uk ada? ¹¹ A potoan on: Jota Main. Iejuj ap kotin majani on i: I jota pil pan kadeik uk ada. Kowei, koe der pil wiada dip! ¹² Iejuj ap pil kotin padaki on irail majani: Nai marain en jappa. A me kin idauen ia, jota pan weid ni rotorot, pwe marain en maur pan mi re a. ¹³ Parijär oko ap indai on i: Komui kadede pein komui; ari, omui kadede jota melel. ¹⁴ Iejuj kotin japen majani on irail: Ma I kadede pein nai, ari melel ai kadede, pwe I aja, waja I kodo jan ia o waja I koko on ia, a komail jaja, waja I ko jan ia o waja I koko on ia. ¹⁵ Komail kin kadeikada duen pali uduk, a jota meamen, me I kin kadeikada. ¹⁶ Ari jo ma I kadeikada, ai kadeik pan melel, pwe I jota kin kelep, pwe nai o Jam, me kadar ia dor. ¹⁷ A pil intinidier nan

omail kapun, me kadede en aramaj riamen me melel. ¹⁸ Nai me kin kadede pein nai o Jam, me kadar ia dor, kin kadede ia. ¹⁹ Irail ap indai on i: Ia Jam omui? Iejuj kotin japen: Komail jota aja nai, pil jota Jam ai. Ma komail aja ia, komail pil pan aja Jam ai. ²⁰ Majan pukat Iejuj kotikida nan pera en moni, ni a kotin kaukawewedar nan im en kaudok o. A jota me koledi i, pwe a anjau jaikenta leler. ²¹ Iejuj pil kotin majani on irail: I kokola, a komail pan rapakin ia o mela ni omail dip akan, a waja, me I pan kola ia, komail jota pan kak on. ²² Juj oko ap indada: A pan kamela pein i, pweki a inda: A waja, me I pan kola ia, komail jota pan kak on? ²³ A kotin majani on irail: Komail kijan men pa, a nai kijan men poa. Komail kijan jappa et, a nai kaidin kijan jappa et. ²⁴ Iei me I indaki on komail, komail pan mela ni omail dip akan, pwe ma komail jota kamelele ia, komail pan mela ni omail dip akan. ²⁵ Irail ap indai on i: Ij koe? Iejuj kotin majani on irail: Me I indawei maj o, i eta. ²⁶ Me toto I men padaki on komail o kadeikada, ari jo, me kadar ia do me melel. A I kin kajoia on komail, me I ronadar re a. ²⁷ Irail ari jaja, me a kotin kajoia on irail duen Jam a. ²⁸ Iejuj ap kotin majani on irail: Komail lao kauadar Nain aramaj, komail ap pan aja, me nai i, o me I jota wia meakot jan pein nai. A duen Jam, me padaki on ia er, iduen I kin kajoia wei. ²⁹ Me kadar ia do, kin ieian ia, a jota lokit ia la, pwe I kin potin wia, me a kupura mauki. ³⁰ Ni a kotin majani mepukat, me toto ap pojonna i. ³¹ Iejuj ap kotin majani on Juj oko, me pojona i: Ma komail pan podidi on ai padak, nan ai tounpadak melel komail. ³² O komail pan ajala melel, o melel pan kamaio komail da. ³³ Irail japen i: Wan Apraam kit, jota me je lidui jan maj kokodo. A iaduen, komui indada: Komail pan maioda? ³⁴ Iejuj kotin japen irail ma-

jani: Melel, melel I indai *on* komail, meamen; me wiawia dip, i me ladun dip.
³⁵ A ladu o jota pan mimieta nan im o, na eta pan mimieta. ³⁶ Ari, ma Na pan kamaio komail da, komail pan maioda melel. ³⁷ I aja, me wan Apraam komail, a komail kin rapaki, en kame ia la, pwe ai padak jota kin podidi *on* komail. ³⁸ Me I kilan ren Jam ai, iei me I inda wei, a komail kin wiawia, me komail ronada ren jam omail. ³⁹ Irail japen indan i: Jam at Apraam. Iejuj kotin majani *on* irail: Ma komail nain Apraam, jeri kan, komail pan wia duen en Apraam a wiawia kan. ⁴⁰ Ari, met komail kin rapaki kame ia la, aramaj amen, me kajoi *on* komail melel, me I ronadar ren Kot, i me Apraam jota wiadar. ⁴¹ Komail kin kapwaiada wiawia kan en jam omail. Irail ap indan i: Kaidik kit ipwin nenek. Jam at me ta men Kot. ⁴² Iejuj kotin majani *on* irail: Ma Kot Jam omail, komail pan pok *on* ia, pwe I kodo *jan* ren Kot, kaidik *jan* pein *nai*, me I kokido, pwe i me kadar ia do. ⁴³ Da me komail jota weweki ai padak? Pweki omail jota kak *ron* ai padak. ⁴⁴ Komail tapi *jan* ren jam omail tewil, o inon en jam omail, me komail men wiada. Nan i men kamela men *jan* ni tapi o, o a jota dadaurata melel, pwe jota man melel mi re a, ni a lalal likam, a kin kida *jan* pein audepa, pwe i me likam men o jam en likam o. ⁴⁵ A komail jota kamelele ia, pweki I padaki *on* komail melel. ⁴⁶ Ij re omail, me kak indan ia, me dip ai mia? A ma I kajoi melel, menda komail jo pojon? ⁴⁷ Men ren Kot kin *ron* en Kot a majan akan. Komail ari jota *ron*, pwe kaidin me ren Kot komail. ⁴⁸ Juj oko japen indan i: Kaidik meid melel, koe men Jamaria amen o tanwar en tewil. ⁴⁹ Iejuj kotin majani: Kaidik tanwar en tewil *nai*, pwe I wauneki Jam ai, a komail kin kijan ia wau i. ⁵⁰ I jota kin rapaki pein wau i, amen mia, me kin rapapaki o kadeikada. ⁵¹ Melel, melel I

indai *on* komail, meamen kapwaiada ai padak, jota pan mela kokolata. ⁵² Juj oko ap indai *on* i: Je ap ajaer, me koe tanwar en tewil. Apraam melar, pil jaukop akan, a koe me inda: Meamen kapwaiada ai padak, jota pan mela kokolata, ⁵³ Da, komui me lapa *jan* jam at Apraam, me matalar, pil jaukop akan, me matalar? Ij me komui pein wia kin uk? ⁵⁴ Iejuj kotin japen: Ma I pein kaka kin ia, ai kaka me mal. A Jam ai, me kaka kin ia, me komail kin inda: I atail Kot. ⁵⁵ Komail ari kaikenta aja i, a I aja i, a ma I inda, me I jaja i, I pan me likam amen dueta komail. A I aja i o kapwaiada a majan akan. ⁵⁶ Jam omail Apraam peren kida, me a pan kilan ai ran. I ari kilaner ap peren kidar, ⁵⁷ Juj oko ap indan i: Par limejok kaik dau po 'mui, a kom kilaner Apraam? ⁵⁸ Iejuj kotin majani *on* irail: Melel, melel I indai *on* komail, I mier mon Apraam. ⁵⁹ Irail ap rik takai, pwen kajuk i, i ap kotin oki *jan* irail pein i, kotila *jan* nan im en kaudok o.

9 IEJUU lao kotin daulul, ap majani aramaj amen me majkun *jan* a ipwidi. ² Japwilim a tounpadak kan ap idok re a potoan *on*: Rapi, ij me wiadar dip, i de jam a in a, pweki a ipwidi majkun? ³ Iejuj kotin japen: Kaidik i me wiadar dip, pil kaidik in a de jam a, a pwe en Kot a wiawia kan en kajanjal kida i. ⁴ I en kapwaiada wiawia kan en me kadar ia do arain anjaun ran, pwe pon pan kodo, i anjau jolar amen kak dodok. ⁵ Arain ai mi jappa, *nai* marain en jappa. ⁶ A lao kotin majanier met, ap likidi nani pwel, wiakida pwel madak irijki maj a. ⁷ Majani *on* i: Kolan pil en Jiloa (iet wewe: Pakadarado), opinok ia! I ari kola opinok, ap puredo kilanada waja. ⁸ A men imp a kan, o me ian kilanadar, me a men poekipoek amen maj o, rap indada: Kaidik i, me wonon poekipoeki? ⁹ Akai me inda: I met; a akai me inda: Likamata i, a pein i indada:

Nai i. ¹⁰ Irail ari indan i: Iaduen por en maj om akan a kapad pajan? ¹¹ A japen indada: Aramaj amen me adaneki Iejuj, me wiadar pwel madak, irijki maj ai, majani on ia: Kolan pil en Jiloa, opinok ia! I ari kola opinok, ap kilanada waja. ¹² Irail ap idok re a: Ia i? A japen: I jaja. ¹³ Irail ap kalualan ren Parijär akan me majkun maj. ¹⁴ Ari, ni ran en japat, me Iejuj kotin wiadar pwel, kapad pajan por en maj a kan. ¹⁵ Parijär akan pil idok duen me a kilan kida waja. A japen irail: A ki on pwel ni por en maj ai, i ap opinok, nai ari kilanada waja. ¹⁶ Parijär kai ap inda: Aramaj men et kaidik men ren Kot, aki a jota apwali ran en japat. Akai indada: Daduen, aramaj dipan amen kak wia kilel pukat? Irail ari liak toror pajan. ¹⁷ Irail pil kalelapok ren me majkun o: Da me koe lamelame duen i? Pwe a kapad pajan maj om? A japen: Jaukop amen i. ¹⁸ Men Juj oko ap jota kamelele, me a ipwiki wei majkun, ap kilanada waja. Irail lao ekeredo jam o in en me kilanada waja. ¹⁹ Irail idok re 'ra: Nouma ol men et, me komail indinda, me a ipwiki wei majkun? Iaduen a narada waja anjau wet? ²⁰ Jam a in a japen ir indada: Je aja, me nait ol et, me ipwiki wei majkun. ²¹ A je jaja duen a narada waja o me kapad pajan por en maj a. A malar, kainoma re a, a pan pein jakaraki i. ²² Jam o in a inda mepukat, pweki ar majak Juj oko. Pwe Juj oko inauki pena, ma meamen pan kadede me i Krijtuj a pan lokidokila jan nan jinakoke. ²³ I me jam o in a indada kida: A malar, kainoma re a. ²⁴ Irail ap eker aramaj majkun kariapak indai on i: Wauneki Kot, je aja, me aramaj men et me dipan amen, ²⁵ A japen ir indada: I jaja, ma i me dipan amen de jo. I eta me i aja, me nai me majkun maj o, i ap potoan naradar waja. ²⁶ Irail ap pil idok re a: Da me a wiai on uk? Iaduen a kapad pajan maj om? ²⁷ A japen irail: I indai on komail

er, a komail jota ron? Da me komail pil men ronki? Komail pil pan a tounpadak ala? ²⁸ Irail kaurureki indada: A tounpadak amen koe, a kit tounpadak en Mojej akan. ²⁹ Kit aja, me Kot majani on Mojej. A lap o je jaja, waja a ko jan ia. ³⁰ Aramaj o japen indan irail: Meid kapuriamui! I me kapad pajan maj ai kat, a komail jaja, waja a koti jan ia. ³¹ Kitail aja, me Kot jota kin mani me dipan akan. A meamen, me lan Kot, o dadaurata kupur a, iei me a kin kotin mani. ³² Jan maj kokodo jota me ronadar, me meamen kapad pajan maj en me ipwiki wei majkun. ³³ Ma men et jota me ren Kot, a jota pan kak wia meakot. ³⁴ Irail japen indan i: Koe me ipwiki wei dipan akan a koe ap padaki on kit? Irail ari kajela i. ³⁵ Iejuj lao kotin manidar, me re kajela i, a lao majani i, ap kotin majani on i: Koe kin pojon Nain Kot? ³⁶ A japen potoan on: Main, ij i pwe i en pojon i? ³⁷ Iejuj kotin majani on i: Koe me kilan i. A iet i, me kajokajoi on uk. ³⁸ A japen i: Main, i pojonlar, i ari kaudok on i. ³⁹ Iejuj kotin majani: I kodon kadeik nan jappa et, pwe me jo kilan waja, en kilanada, a me kilan waja, en majkunla. ⁴⁰ A Parijär akan, me mi re a, ronadar a majan pukat, re ap peidok re a: Da, kit me pil majkun? ⁴¹ Iejuj kotin majani on irail: Ma komail majkun, jota pan dip omail. A komail indada: Je kilekilan waja, iei me omail dip pan mimietaki.

10 MELEL, melel I indai on komail, me jo weid nan wanim, pedelon on nan deun jip, a dauda waja toror, iei men lipirap o men kuli. ² A me kin pedelon pan wanim, iei jilepan jip o. ³ Iei me jilepan wanim o kin ritinada mo a; a jip akan kin ron nil a; i me ekereki na jip akan ad arail, kare irail wei. ⁴ A kin kapedoi na jip akan, ap tion mo 'rail, o jip akan kin idedauen i, pwe re anlar nil a. ⁵ A re jota pan idauen, me re jan, pwe re pan tan jan, pwe re jan nil arail. ⁶ Iejuj

kotin majani *on* irail karajeraj pot et, a irail jota weweki mepukat, me a kotin majani *on* irail. ⁷ Iejuj pil kotin majani *on* irail: Melel, melel I indai *on* komail: Nai wanim en jip akan. ⁸ Karoj, me pwarador mo i, iei lipirap o men kuli, o jip akan jota kin *ron* irail. ⁹ Nai wanim o, a meamen pedelon re i, pan kamaurela o diar mana purepure. ¹⁰ Lipirap kin kodon pira-pela, o kamela, o kaokaoe, a nai kodo, pwe irail en ale maur, kakairida kokolata. ¹¹ Nai jilepa mau; a jilepa mau kin tonmeteki *on* na jip akan maur i. ¹² A me kin pwaipwai o me jota udan jilepa, o me kaidin udan na jip oko, iei me *ninar* kidi en wel kokodo, ap kajela jip oko, tandau, a kidi en wel jaikidi jip oko, kamueit ir pajan. ¹³ Me pwaipwai o kin tandau, aki a pwaipwai, o jota injenoki jip oko. ¹⁴ Nai jilepa mau, o I aja nai kan, o nai kan pil aja ia. ¹⁵ Duen Jam o aja ia, iduen I aja Jam, o I tonmeteki *on* jip akan maur i. ¹⁶ A pil akai nai jip, me jo kijan nan kel wet, mepuko I pil pan wado, o re pan *ron* nil ai, o a pan pwin taieu o jilepa me ta men, ¹⁷ Iei me Jam pok *on* ia, pwe I kidi maur i, pwe I en pur *on* ale. ¹⁸ Jota me ki *jan* ia, pwe pein *nai* kidi. I manaman *on* kidi maur i, I pil manaman *on* kapure *don* ia. Kujoned pot et I aleer *jan* ren Jam ai. ¹⁹ Iei me Juj oko ap pil liak toror pajan pweki majan pukat. ²⁰ Me toto re 'rail indada: A tanwar en tewil o iakalar. Menda komail *ron* i? ²¹ Akai me indada: Kaidik padak en tanwar en tewil pukat, da, tewil pan kak kapad pajan maj en me majkun amen? ²² A ran en ijimaj en im en kaudok wiaui nan Ierujalem, i anjaun kapau. ²³ A Iejuj kotikot jili nan im en kaudok, nan palan en Jalomo. ²⁴ Juj oko kapili pena i indan i: Arai da komui pan okioki *jan* kit? Ma komui Krijtuj, en kadede *on* kit janjal! ²⁵ Iejuj kotin majani *on* irail: I indai *on* komail er, a komail jota pojon dodok kan, me I wiadar ni mar en Jam ai, iei me kin kadede

ia. ²⁶ A komail jota pojon, pwe komail kaidik kijan nai jip, duen me I indai *on* komail er. ²⁷ Nai jip oko kin *ron* nil ai, a I aja irail a re kin idauen ia. ²⁸ A I ki *on* irail maur joutuk, a re jota pan jalonala kokolata, o jota, me pan ki *jan* irail nan pa i. ²⁹ Jam ai, me ki *on* ia irail, me lapa *jan* mekaroj, o jota me pan kak ki *jan* irail ni lim en Jam ai. ³⁰ Nai o Jam me ta men. ³¹ Juj oko ap pil rik takai, pwen kajuk i. ³² Iejuj kotin jepen irail: Dodok mau toto, me I kajale *on* komail er *jan* ren Jam o, a menia dodok ren mepukat, me komail kate kin ia? ³³ Juj oko ap jepen i: Kaidik dodok mau eu, me je kate kin komui, a pweki lalaue, o pweki aramaj amen koe, me wia kin pein uk Kot, ³⁴ Iejuj kotin jepen irail: A jo intimidier nan omail kapun: I indada, komail kot akan, ³⁵ Ari, ma a kin wia kin ir kot, me aleer majan en Kot, pwe kijin likau kan jota kak *japunala*; ³⁶ A komail kin inda kin i, me Jam a kajarauialar, o kadara *don* jappa, koe lalaue, pweki ai indada: Japwilim en Kot *nai*? ³⁷ Ma I jo wiawia dodok kan en Jam ai, komail der kamelele ia. ³⁸ A ma I kin wiawia, komail en pojonki dodok kan, ma komail jota pojon ia, pwe komail en aja o pojon, me Jam ai podidi *on* ia, o *nai* podidi *on* i. ³⁹ Irail ap pil *jon* jaikidi i. I ari piti *jan* ni pa 'rail. ⁴⁰ O kotin purelan palilan Iordan, waja Ioanej kin wia paptaij ia maj; I ari kotikot waja o. ⁴¹ A me toto pokon *don* i indada: Ioanej jota wiadar kilel eu; a melel eta karoj, me Ioanej majanieki men et. ⁴² A me toto pojonla i waja o.

11 OL amen jomaudar ad a Lajaruj, men Petanien, kanim en Maria o ri a li Marta. ² Iei Maria, me keieki potik Kaun o, o limwieki a pwilipepei aluwilu a, me ri a ol Lajaruj jomaudar. ³ Ri a li ko ari kadar won i kaireki *won* i: Main, kotin mani, me re pok *on* me jomaudar. ⁴ Iejuj lao mani, ap kotin majani: Kaidik jomau en mela eu met, a pweki *linan* en Kot,

pwe Nain Kot en kalinana kila. ⁵ Iejuj kotin kupura Marta, o ri a li, o Lajaru. ⁶ A lao kotin manier, me a jomaudar, i ari kotikoteta waja o pon ria pon. ⁷ Ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan: Kitail pan purelan Iudaa. ⁸ Japwilim a tounpadak kan potoan on i: Rapi, Juj oko apton men kajuk ir, a re pan kotin purelan ia? ⁹ Iejuj kotin majani: Jo auer eijkriau ni ran eu? Meamen alialu ni ran, jota pan dipikelekel, aki a ninar marain en jappa. ¹⁰ A meamen alialu ni pon, a pan dipikelekel, aki marain jota mi re a. ¹¹ A kotin kajoiada mepukat, ap majani on irail: Kompoke patail Lajaru. Mairelar, a I kokolan kapidrida i. ¹² A japwilim a tounpadak kan indan i: Main, ma a mairelar, a pan maureda. ¹³ Ari, Iejuj kotin majanieda duen a melar, a irail kiki on, me a majanieda duen a mair en kamol. ¹⁴ Iejuj ap janjal majani on irail: Lajaru melar, ¹⁵ A I peren kida, me I jota mi waja o pweki komail, pwe komail en pojonla. Ari, kitail en koko wei re a! ¹⁶ Tomaj, me pil ad a Didimuj, ap indai on warok tei kan: Kitail en pil kokola, pwen ian i mela. ¹⁷ Iejuj lao kotido, ap kotin diarada, me a mi nan joujou pon pa pon. ¹⁸ Petanien me koren ion Ierujalem impan mail riau. ¹⁹ A Juj oko me toto ko don Marta o Maria, pwen kamait ira la pweki ri ara ol o. ²⁰ Marta lao ronadar, me Iejuj kotido, ap koieila tu on i. A Maria momod nan im o. ²¹ Marta ap potoan on Iejuj: Main, ma re kotikot met, ri ai ol jota pan mela. ²² Ari jo, i aja mekot re pan kotin poeki ren Kot, Kot pan kotiki on ir. ²³ Iejuj kotin majani on i: Ri om ol pan maureda. ²⁴ Marta potoan on i: I aja, me a pan maureda ni iaj en ni ran nik o. ²⁵ Iejuj kotin majani on i: Nai kamaur o maur, me pojon ia, pan memaureta pil murin a mela. ²⁶ A meamen me maur o pojon ia, jota pan mela kokolata; koe kamelele mepukat? ²⁷ A potoan on i: Ei Main, i pojon, me

ir me Krijtuj Japwilim en Kot, me udan pwara don jappa. ²⁸ A lao indada met, ap koieila ren Maria ri a li, morinki on i: Jaunpadak kotidor kainoma uk. ²⁹ A lao ronadar, ap uda, madan wei re a, ³⁰ A Iejuj jaikenta lel on kanim o, pwe a kotikoteta waja Marta tu on i ia. ³¹ Juj oko, me mi re a nan im o, pwen kamait i ala, lao kilanada, me Maria madan uda tan wei, rap idauenla i, indinda: A pan ko on ni joujou, pwen janejan ia. ³² Maria lao lel waja o, o kilan i, ap poridi on ni aluwilu a indan i: Main, ma re kotikot met, ri ai ol jota pan mela. ³³ Iejuj lao majani i janejan, o Juj oko, me ian i kokodo pil janejan, ap kupurola, ³⁴ Majani: Komail pwilikidi ia i? Irail potoan on i: Main, kotido majani. ³⁵ Iejuj kotin tontonir. ³⁶ Juj oko ap inda: Kilan duen a pok on i! ³⁷ A akai ir me indada: A jo kak pan men et me kapad pajan maj en me majkun o, me ol men et ender mela? ³⁸ Iejuj pil kupurola koti don joujou o. A por o ulon nan kijin dol o takai eu mi poa. ³⁹ Iejuj kotin majani: Katapure wei takai en! A Marta, en me melar ri a li, indada: Main, a matalar, pwe a mi met pon pa pon. ⁴⁰ Iejuj kotin majani on i: I jo indai on uk, ma koe pojon, koe pan kilanada linan en Kot. ⁴¹ Irail ap katapure jan takai o. A Iejuj kotin majanda majani: Jam, I danke komui, me komui mani ia er. ⁴² A i aja, me komui kin mani ia anjau karoj, a pweki pokon o, me u jili, I indaki mepukat, pwe irail en pojon, me komui, me kadar ia do. ⁴³ A lao kotin majani met, ap kapitie laudeta majani: Lajaru, koieido! ⁴⁴ A me melar o ap pedoido, likau en joujou kidim pena na o pa kan, o maj a me pirapinki pena lim en puto. A Iejuj kotin majani on irail: Lapwada kapitila i! ⁴⁵ Men Juj toto, me ko don Maria, o kilaner, me Iejuj kotin wiadar, pojonla i. ⁴⁶ A akai ir kowei ren Parijar oko, kaire kin irail me Iejuj kotin wiadar. ⁴⁷ Jamero lapalap

o Parijār akan ap pokon pena kapun indada: Da me kitail en wiada? Pwe aramaj men et kin wia kilel toto. ⁴⁸Ma kitail jota pan mokidi *on* i, karoj pan pojonla i, o men Rom pan kodo, ki *jan* kitail wei o atail kainok. ⁴⁹A amen irail ad a Kaipaj, me jamoro lapalap ni par o, indan irail: Komail meid jo lolekon. ⁵⁰O jota lamelame, me a mau *on* komail, aramaj ta men en kam kila aramaj akan, pwe kainok pokon ender lokidokila. ⁵¹A kaidik *jan* pein i, me a katitiki met, a i me jamero lapalap ni par o, i ari kopada, me Iejuj pan kamataki kainok o. ⁵²A kaidik kainok eta, pwe a pil pan kapokon pena jeri en Kot akan, me muei pajan nin jap akan. ⁵³*Jan* ni ran o irail raparapaki en kamatala i. ⁵⁴Iejuj ap jolar kotikot jili janjal ren Juj oko, pwe a kotilan eu jap impan jap tan ni kanim eu ad a Epren, o kotikot ia *ian* japwilim a tounpadak kan. ⁵⁵A paja en Juj oko me korendor, o me toto koeie *jan* nan jap karoj, kodalan Ierujalem mon paja, pwen kamaui pein irail. ⁵⁶Irail ari raparapaki Iejuj idedok nan pun arail, ni ar pokopokon nan im en kaudok: Da me komail lamelame, a jota pan ko *don* kamadip o? ⁵⁷A jamero lapalap o Parijār akan wiadar kujoned eu, meamen me aja waja a kot ia, i en kajaleda, pwe ren jaikidi i.

12 PON wonu *pon* mon paja Iejuj kotilan Petanien, waja Lajaruj me melar, kaujon ia, me Iejuj kotin kamauredar *jan* ren me melar akan. ²Irail ari kaonopada konot, pwe a en kotin kajipon re 'rail; Marta papa, a Lajaruj amen irail me *ian* I kotikot ni tepel. ³Maria ap wado paun en men kei eu, udan pil en narde, me kajampwalia, keiedi *on* ni aluwilu en Iejuj o limwieki a pwilipepei aluwilu a; a im o me dir kila po en men kei. ⁴Iudaj Ijkariot, amen ren japwilim a tounpadak kan, nain Jimon, me pan *panala* i, ap indada: ⁵Da men kei wet jota netilar, kareda denar jilepuki,

ap nek *on* jamama kan? ⁶Kaidik a pok *on* me jamama kan, me a idokki met, a pweki lipirap amen i, o jaunkanikid en moni, wewa moni, me aramaj kidar. ⁷Iejuj ap kotin majani: Der mokidi *on* i! Pwe a kaonopadan ran en ai pan jaredi. ⁸Pwe me jamma kan kin potopot re omail, a *nai* jota jota kin potopot re omail. ⁹Juj oko me toto ari ajaer, me a kot waja o, irail ari kodo pweki Iejuj o pil, pwen kilan Lajaruj, me a kotin kamauredar *jan* ren me melar akan. ¹⁰Jamero lapalap akan pil raparapaki, en pil kamela Lajaruj. ¹¹Pwe Juj oko toto kola o pojon Iejuj pweki i. ¹²Mandan ran o aramaj toto, me toun *ian* kamadip o, lao *ron*, me Iejuj pan kotilan Ierujalem, ¹³Ap paledi ran tuka kan o koeila tu *on* i, *nijinijida*: Ojiana! Meid iajanai me kotido ni mar en Kaun o Nanmarki en Ijrael! ¹⁴A Iejuj lao kotin majani ejel pul amen, ap kaipokedi poa, duen a intinidier: ¹⁵Der majak nain Jion jeripein! Kilan om Nanmarki kotido, kaipokedi pon nain ejel amen. ¹⁶A japwilim a tounpadak kan jota madan weweki mepukat. A Iejuj lao *linanlar*, irail ap tamanda mepukat, me indinidier duen i, o me ir wiai *on* i mepukat. ¹⁷A pokon o, me *ian* i ni a kotin molipei Lajaruj *jan* nan joujou o, ni a kotin kamauredar i *jan* ren me melar akan, kadede i! ¹⁸Iei me aramaj kokiieilan i, pwe irail *ronadar*, me a kotin wiadar kilel wet. ¹⁹Parijār oko ap indada nan *pun* ar: Komail kilan, me komail jota kak wia meakot. Kilan, toun jap akan idauenla i. ²⁰Akai men Krik *ian* irail, me koda *don* kamadip o, pwen kaudok. ²¹Mepukat ko *don* Pilipuj, men Petjaida en Kalilää, poeki re a indada: Main, je men udial Iejuj. ²²Pilipuj ap kodo kaireki Andreaj, a Andreaj o Pilipuj kaireki Iejuj. ²³A Iejuj kotin *japen* irail majani: Anjau leler, me Nain aramaj pan kalinanla. ²⁴Melel, melel I indai *on* ko-

mail, ma wan korn jo moredi *on* nan pwel o mela, a pan kelepata, a ma a pan mela, a pan kaparapar wa toto. ²⁵ Me pokepoke maur i, pan jalonala; a me tounmeteki maur i pali pa, pan diarada maur joutuk. ²⁶ Meamen papa ia, i en idauen ia! A waja I mi ia, i waja me papa ia, pan pil mi ia. Ma meamen papa ia, i me Jam o pan kajapwilada. ²⁷ I ap lol olar, a da me I en inda? Jam kamaio wei jan ia anjau wet, ari jo, i me I koki don anjau wet. ²⁸ Jam, kalinanada mar omui! Nil eu ap peidido *jan* nanlan indada: I kalinanadaer, o I pan pil kalinanada. ²⁹ A aramaj akan me u jili me ronadar, indada: A nanjapwe. A akai indada: Tounlan amen me kajoia *on* i. ³⁰ Iejuj kotin japen majani: Kaidik pweki *nai*, me nil wet wiauiquier a pweki komail. ³¹ Met anjau en kadeik en jappa wet. Met kaun en jappa et pan lokidokila. ³² A *nai* lao lanada *jan* jappa, I pan kainona *don* ia karoj. ³³ I me a kotin kokop kidar duen a pan kamatala. ³⁴ Aramaj akan japen i: Je ronadar *jan* nan kapun o, me Krijtuj pan potopoteta, a iaduen, kom kajoiada, me Nain aramaj en kakauda. Ij Nain aramaj men et? ³⁵ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Marain mi re omail anjau kij. Weweid, ni anjau marain mi re omail, pwe rotorot ender kono komail edi. Pwe me kin weweid nan rotorot, kin jaja waja, me a ko *on* ia. ³⁶ Pojon marain, ni a mimi re omail, pwe komail en jeri en marainla. Iejuj kotin majani mepukat, ap kotila karukila pein i *jan* irail. ³⁷ A i me kotin wiadar kilel toto mo 'rail, ari jo, irail jota pojon i, ³⁸ Pwe kokop en jaukop Iejaia en pwaida, me a majani: Kaun o, ij me pojon at kajoi? O ij me lim en Kaun kajanjal *on*? ³⁹ Irail ari jota kak pojon, pwe Iejaia pil katitiki: ⁴⁰ A kotin karotonala maj arail o kakekaluakala *monion* arail, pwe ren jo kilan*ki* maj arail, o ajaki *monion* arail, o wukila, o I en kakel ir ada. ⁴¹ Mepukat

Iejaia majanier, ni a kilaner a linan o katitiki i. ⁴² Ari ren jaumaj lapalap me toto, me pojon i, a pweki Parijär akan re jota ponaja i, pwe ren der lokidokila *jan* nan jinako. ⁴³ Pwe re mauki konekon ren aramaj akan mon konekon ren Kot. ⁴⁴ Iejuj kotin kapitie laueda majani: Me pojon ia, kaidin *nai*, me a kin pojon, a me kadar ia dor. ⁴⁵ A me kilan ia, a pil kilan, me kadar ia dor. ⁴⁶ I kodon kamaraini jappa, pwe amen amen me pojon ia, ender mimieta nan rotorot. ⁴⁷ A ma meamen ron ai padak kan, ap jota apapwali, I jota kin kadeikada i, pwe I jota kodon kadeikada jappa, a pwen kamaurida jappa. ⁴⁸ Me kaje ia la o jo oke ai padak kan, nan kadeikapa mia: Ai padak, me I kida, i me pan kadeikada i ni ran nik o. ⁴⁹ Pwe I jota padaki wei *jan* pein *nai*. A Jam, me kadar ia dor, i me ki *on* ia er kujoned eu, me I en inda o padakieki. ⁵⁰ O I aja, maur joutuk a kujoned o. Ari, karoj me I padaki wei, I kin padaki duen Jam majani *on* ia.

13 MON kamadip en paja Iejuj lao kotin *manier*, me anjaun a pan kotila *jan* jappa, kotila ren Jam a korendor, duen a kotin kupuramaui japwilim a kan, me mi jappa, iduen a kotin kupura irail lel imwi, ² Ni ar kotin kajipon anjau me tewil ki *on* er nan *monion* en Iudaj Ijkariot nain Jimon, en panala i. ³ Iejuj lao kotin *manier*, me Jam kotiki *oner* ni lim a kan meakaroj, o me a kotido *jan* ren Kot, o me a pan kotila ren Kot, ⁴ Ap kotida *jan* ni kajipon, kotikidi japwilim a likau en liki ap ale dauel eu pirakidi pein i, ⁵ A wutoki pil nan dal, ap pikikidi widen nä en japwilim a tounpadak kan, o limwieki dauel, me a piraki pena. ⁶ A lao kotin lel Jimon Petruj, a ap potoan *on* i: Main, re pan kotin widen nä i kat? ⁷ Iejuj kotin japen majani *on* i: Koe kin jaja, me I wia metet, a mur koe pan ajala. ⁸ Petruj potoan *on* i: Re jota pan kotin widen nä i kat kokolata.

Iejuj kotin japen i: Ma I jota widen uk, nan jota pwaij om re i. ⁹ Jimon Petruj ap potoan on i: Main, kaidin nä eta, a pil pa o mon ai! ¹⁰ Iejuj kotin majani on i: Me duduer, jolar mau on omiom o opinok, pwe a makelekeler, a nä eta, me pan wideut; komail me makelekel, a kaidin karoj. ¹¹ Pwe a kotin mari, me pan panala i; i me a kotin majanieki: Kaidin komail karoj me makelelkel. ¹² A lao kotin widener nä ar akan, a kotin pur on japwilim a likau en liki. A pil kaipokedi ni tepel majani on irail: Komail ajaer me I wiai on komail er? ¹³ Komail kin adane kin ia Jaunpadak o Kaun, ari me pun, pwe iei nai. ¹⁴ Ari, ma nai, Kaun o Jaunpadak widen nä omail, komail ari pil widen nä omail pena. ¹⁵ Pwe I ki on komail er janjal mau eu, pwe komail en kaalemoni ia, o wia, duen I wiai on komail. ¹⁶ Melel, melel I indai on komail, ladu me jota laude jan a jaurmaj, de me pakadarado me jota laude jan me kadarado i. ¹⁷ Ma komail aja mepukat, komail meid pai, ma komail wiada. ¹⁸ Kaidin komail karoj, me I indinda. I aja, me I piladar. A pwe kijin likau en pwaida: Me ian ia kankan prot, kin tiaki ia di. ¹⁹ Anjau wet I indai on komail mepukat mon a pan wiaui, pwe a lao wiaui, komail en pojon, me nai i. ²⁰ Melel, melel I indai on komail, meamen me kajamo, me I kadar wei, kin kajamo ia, a me kin kajamo ia, kin kajamo, me kadar ia do. ²¹ Iejuj lao kotin majani wei mepukat, ap kupurola kadede majani: Melel, melel I indai on komail, amen komail pan pan ia la. ²² Japwilim a tounpadak kan ap joupei pena o jaja, ij i, me a kotin majanieki. ²³ A amen japwilim a tounpadak kan, me Iejuj kotin kupura mauki, momod ni tepel impan Iejuj. ²⁴ Jimon Petruj ap olol on i, en idok, ij i me a kotin majani. ²⁵ I ap kai on pan kupur en Iejuj potoan on i: Main, ij i? ²⁶ Iejuj kotin japen: Iei i, me I pan

ki on kijin prot i lao kaduedier nan dal o. A lao kotin kaduedier kijin prot o, a kotiki on Iudaj Ijkariot nain Jimon. ²⁷ A lao tunole kijin prot o, Jatan ap tilon lole. Iejuj ap kotin majani on i: Wiada madan, me koe pan wiada! ²⁸ A jota, ren me momod ni tepel, aja, da me a kotin majanieki on i met. ²⁹ Pwe akai kiki on, me Iejuj kotin majani on i: Netie don kitail kapwa en kamadip o, de a en ki on me jamama ko meakot, pwe a kin wewa ed en moni. ³⁰ A lao tunoler kijin prot, ap madan pedoi wei, a waja ponier. ³¹ A lao pedoi janer, Iejuj ap kotin majani: Nain aramaj ari linanlar, o Kot me linana kilar i. ³² Ma Kot linan kilar i, Kot ap pan pil kalinanaki pein i. A pan madan kalinanada i. ³³ Jeri ko, I pan ieian komail anjau kij, komail pan rapa kin ia, a duen I indai on Juj akan: Waja me I pan kola ia, komail jota pan kak on. Iei duen I pil indai on komail anjau wet. ³⁴ I ki on komail kujoned kap eu, pwe komail en poke pena, duen I pok on komail er, iei duen komail en poke pena! ³⁵ Pwe i me karoj pan ajaki, me komail ai tounpadak kan, ma komail limpok pena. ³⁶ Jimon Petruj potoan on i: Main, re pan kotila ia? Iejuj kotin japen i: Waja me I pan kola ia, koe jota kak idauen ia anjau wet, a koe pan idauen ia eu ran. ³⁷ Petruj potoan on i: Main, da me i jo kak idauen ir ki met? I pan kajela maur i pweki komui. ³⁸ Iejuj kotin majani on i: Koe pan kajela maur om pweki nai? Melel, melel I indai on uk, mon malek pan kakorot, koe pan kamam kin ia pan me jili pak.

14 MONION omail der padau! Komail kin pojon Kot; en pil pojon ia! ² Nan tanpaj en Jam ai pera toto mia. Ma jo I pan indai on komail. Pwe I kokolan kaonopada deu 'mail, ³ Ma I kola kaonopada deu 'mail, I pan puredo, uk komail don ia. Pwe waja I kin mi ia, komail en pil mi ia. ⁴ A komail aja, waja I kola ia, o komail aja al o. ⁵ Tomaj potoan

on i: Main, je jaja, waja re pan kotila ia, o pala je pan aja al o? ⁶Iejuj kotin majani on i: Nai me al, o melez, o maur, jota me kak kodon Jam, ma jo nai. ⁷Ma komail aja ia er, komail pil aja Jam ai. A komail aja i jan anjau wet kokolata o kilanadar i. ⁸Pilipuj potoan on i: Main, kotin kajale don kit Jam, kit ap pan nenenla! ⁹Iejuj kotin majani on i: Pilipuj, I ieian komail er anjau warai, a koe jo wewe kin ia? Me kilan ia er i me kilanadar Jam. A iaduen om indada: Kajale on kit Jam? ¹⁰Koe jo kamelele, me nai podidi on Jam o Jam podidi on ia? A padak kan, me I ki on komail, kaidin pein ai, a en Jam, me mi re i, i me kin wiawia dodok pukut. ¹¹Kamelele ia, nai podidi on Jam, o Jam kin podidi on ia; a ma jo, komail kamelele ia pweki ai wiawia kan. ¹²Melez, melez I indai on komail, meamen pojón ia, a pil pan wiawia dodok kan me I kin wiawia, o a pan wiada, me lapa jan mepukat, pweki I kokola ren Jam. ¹³A meakot komail pan poeki ni ad ai, iei me I pan wia, pwe Jam en linana kida Na. ¹⁴Ma komail pan poeki meakot ni ad ai, I pan wia. ¹⁵Ma komail pok on ia, en kapwaiada ai kujoned akan! ¹⁶A I pan poeki ren Jam, a i me pan porone don komail amen jaunkamait, pwen mi re omail kokolata. ¹⁷Nen en melez, me jappa jo kak ale, pwe re jota kilan i pil jota aja i. A komail aja i pwe a kin mi re omail, o a pan mi lol omail. ¹⁸I jota pan mueid on komail, en japoupou, I pan ko don komail. ¹⁹Anjau kij jappa jolar pan kilan ia, a komail kin kilan ia. Nai me maur, o i me komail pil pan memaureki. ²⁰Ni ran o komail pan aja, me nai podidi on Jam ai o komail podidi on ia o nai on komail. ²¹Me aleer ai kujoned akan o kapwaiada, iei me kin pok on ia, a me kin pok on ia, kin konekon ren Jam ai, a I pan pok on i, o kajanjale on i pein nai. ²²Iudaj, kaidik Ijkariot, potoan on i: Main, iaduen re pan kotin kajan-

jale on kit pein ir, a on jappa jo? ²³Iejuj kotin japen majani on i: Ma meamen pok on ia, a pan kapwaiada ai padak kan, a Jam ai pan pok on i, a je pan ko on re a kaukaujon re a. ²⁴A me jo pok on ia, jota kin kapwaiada ai padak kan. A kaidik ai padak, me komail kin ron, a en Jam o, me kadar ia dor. ²⁵Mepukat I padaki on komail er ni ai mi re omail. ²⁶A jaunkamait, Nen jarai, me Jam o pan poronedo ni ad ai, i me pan kawewe on komail meakaró o kataman kin komail me I padaki on komail er. ²⁷I mueid on komail popol. Ai popol me I ki on komail, kaidin duen jappa kikida, me I ki on komail. Monion omail der patau, pil der majak. ²⁸Komail ronadar, me I indai on komail er, I koko wei o pan pure don komail. Ma komail pok on ia, komail pan perenki, me I kokola ren Jam, pwe Jam o me lapa jan ia. ²⁹Anjau wet I indai on komail er mepukat, mon a pan wiaui, pwe a lao wiaui, komail en pojón. ³⁰I jolar pan kajokajoi toto on komail, pwe kaun en jappa o kokodo, a jota a meakot re i. ³¹A pwe jappa en aja, me I kin pok on Jam, o me I kin wiawia duen me Jam majani on ia er, kitail en uda kokowei!

15 NAI wain melez pot, a Jam ai jaurmat. ²Ra karoj, me podidi on ia, ap jota wa, a kin lepuké jan, a karoj me wa, a kin koko, pwen wa totola. ³Komail ari makelekel kidar padak, me I ki on komail er. ⁴Komail podidi on ia o nai on komail. Ra jota kak pein wa, ma a jo podidi on wain, iduen komail, ma komail jo podidi on ia. ⁵Nai wain pot, a ra kan komail. Me podidi on ia o nai on i, iei i, me kin wawa toto; pwe komail jota kak wia meakot ma jota nai. ⁶Meamen jo podidi on ia, pan lokidokila dueta ra, ap monedi; aramaj kin waja ir pena, kaje ir ala nani iai, ir ari pan ronala. ⁷Ma komail podidi on ia, o ai padak kan podidi on komail, komail pan poeki meakot, me komail mauki, a a pan pwai on komail.

⁸Nan i me Jam ai kalinana kila, omail wawa toto, o komail pan wiala ai toun-padak kan. ⁹Due Jam o pok *on* ia er, iduen I pil pok *on* komail; komail podidi *on* ai limpok! ¹⁰Ma komail pan peiki *on* ai kujoned akan, komail pan podidi *on* ai limpok, duen I kin peiki *on* en Jam ai kujoned akan, o podidi *on* a limpok. ¹¹Mepukat I padaki *on* komail er, pwe ai peren en podidi *on* komail, o omail peren en unjokela. ¹²Nan iet ai kujoned: Komail en poke pena, duen i pok *on* komail er. ¹³Jota me a limpok laude *jan* met, me pan mueid kila maur i kompokepa kan. ¹⁴Komail me kompokepa i, ma komail wiawia, me I indai *on* komail. ¹⁵I jolar kaadaneki komail ladu, pwe ladu jaja, me a jaumaj kin wia. A I kaadane kin komail kompokepa i kan, aki I kajale *on* komail er karoj, me I ronadar *jan* ren Jam ai. ¹⁶Kaidin komail me pil ia dar, a *nai* me piladar komail o kilele *on* komail, en kokowei kapareda wa, o omail wa en mimieta, pwe karoj, me komail pan poeki ren Jam ni ad ai, a pan kotiki *on* komail. ¹⁷A iet me I panau kin komail, komail en poke pena! ¹⁸Ma jappa kailon kin komail, komail en aja, me a kailon kin ia mo omail. ¹⁹Ma kijan jappa komail, jappa pan pok *on* me a; a komail kaidin kijan jappa, pwe I pil komail dar *jan* jappa, iei me jappa kailon kin komail. ²⁰Tamatamanda kajoi o, me I kajoi *on* komail er: Ladu me jota laude *jan* a jaumaj ma re kame ia er, re pil pan kame komail. A ma irail pan kapwaiada ai padak, re pil pan kapwaiada omail. ²¹A mepukat karoj re pan wiai *on* komail pweki ad ai, aki ar jo aja me kadar ia dor. ²²Ma I jo kodo o padaki *on* irail, nan jota pan dip arail, a met jota peikid pan dip arail. ²³Me kailon kin ia, pil kin kailonki Jam ai. ²⁴Ma I jo wiadar dodok kan nan *pun* arail, me jota amen wiadar, nan jota pan dip arail. A met irail kilaner o kailon kin ia er o pil

Jam ai. ²⁵A mepukat wiauier pwe majan o en pwaida, me intimidier nan arail kapun: Irail kailon kin ia, a jota karepa. ²⁶A jaunkamait lao kodoer, me I pan kadarado *jan* ren Jam, iei Nen en melel, me kin kodo *jan* ren Jam, i me pan kadede *nai*. ²⁷A komail pil pan kadede, pwe komail *ian* ia er *jan* ni tapi o.

16 MEPUKAT I padaki *on* komail er pwe komail der makarada. ²Irail pan kaje komail la *jan* nan jinakoke, a eu anjau kokodo, meamen kame komail la, pan kiki *on*, me a papa Kot. ³A mepukat re pan wiai *on* komail, pweki ar jaja Jam o *nai*. ⁴A mepukat I padaki *on* komail er, pwe anjau lao leler, komail en tamanda, me I indai *on* komail er. A mepukat I jota indai *on* komail er ni tapi o, pwe I ieian komail. ⁵A met I kola ren me kadar ia do, a jota amen komail kin idok re i: Ia waja kom pan kola ia? ⁶A pweki ai padaki *on* komail mepukat, monion omail me dir en injenjued. ⁷Ari jo, I kajoi *on* komail melel, me mau *on* komail I en kola. Pwe ma I jo kola jaunkamait jota pan pwara *don* komail. A ma I kola, I pan kadara *don* komail i. ⁸A i lao kodo, a pan kajau *on* jappa dip, o *pun*, o kadeik. ⁹Duen dip, pweki irail jota pojon ia. ¹⁰Duen *pun*, pweki I kola ren Jam, o komail jolar pan kilan ia. ¹¹A duen kadeik o, pweki kaun en jappa wet me pakadeikadar. ¹²I men padaki *on* komail me toto, a met komail jota kak *on*. ¹³A Nen en melel lao pwarado, a pan padaki *on* komail melel akan karoj. Pwe a jota pan padaki wei *jan* nan pein i, a meakot a pan *ron*, i me a pan indada. O a pan kajale *on* komail meakan me pan wiaui. ¹⁴A pan kalinana ia da, pwe a pan ale me ai o kajale *on* komail. ¹⁵Japwilim en Jam meakaroj, iei me pil udan ai. I me I indakier, me a pan ale me ai o kajale *on* komail. ¹⁶Murin anjau kij komail jolar pan kilan ia; o pil murin anjau kij, a komail pan kilan ia, pwe I

kola ren Jam. ¹⁷ Japwilim a tounpadak kai ap indada nan pun ar: Dakot met, me a kotin majani *on* kitail: Murin anjau kij komail jolar pan kilan ia, o pil murin anjau kij, a komail pan kilan ia, pwe I kokola ren Jam? ¹⁸ Irail ap indada: Dakot murin anjau kij, me a kotin majanieki? Kitail jota weweki, me a kotin majani. ¹⁹ A Iejuj kotin *ani*, me re men idok re a, ap kotin majani *on* irail: Komail kakaaki nan pun omail, me I indada: Murin anjau kij komail jolar pan kilan ia, o pil murin anjau kij, a komail pan kilan ia. ²⁰ Melel, melel I indai *on* komail, komail pan *janejan* o mamaiei, a jappa pan pereperen; komail pan mauk, a omail mauk pan wiki *on* popol. ²¹ Li o ni a pan naitik kin injenjued, aki a anjau leler; a a lao naitikidier jeri o, a jolar kin tamanda a injenjued, aki a peren kida, me aramaj amen ipwidi *on* jappa. ²² Pil dueta komail kin injenjued anjau wet. A I pil pan kilan komail o *monion* omail pan pereperen. A jota me pan atia *jan* komail omail peren. ²³ A lao ni ran o komail jota pan idok re i meakot. Melel, melel I indai *on* komail, ma komail pan poeki meakot ren Jam ni ad ai, a pan kotiki *on* komail. ²⁴ *Jan* maj kokodo komail jota poeki meakot ni ad ai. Poeki, a komail pan ale; pwe omail peren en unjokela. ²⁵ Mepukat I padaki *on* komail er ni karajeraj akan. A eu anjau kokodo, me I jolar pan padapadak ni karajeraj, pwe I pan janjal padaki *on* komail duen Jam. ²⁶ Lao ran o komail pan poeki ni ad ai. A I jota indai *on* komail, me I pan kapakapa kin komail ren Jam. ²⁷ Pwe Jam pein pok *on* komail, pweki komail pok *on* ia er o kamelele, me I kodo *jan* ren Kot. ²⁸ I kodo *jan* ren Jam o kodido jappa; I pil kokola *jan* nin jappa, kokola ren Jam. ²⁹ Japwilim a tounpadak kan potoan *on* i: Majani, anjau wet re kin kotin janjal padaki *on* kit o jolar ni karajeraj. ³⁰ Kit ap ajaer, me re kotin *manier* meakaroj, o

re jota mau *on*, amen en idok meakot re omui. I me je pojonki, me re kotido *jan* ren Kot. ³¹ Iejuj kotin *japen* irail: Komail pojonlar met? ³² Kilan, anjau kokodo, ari a leler, me komail pan kamueit pajan, amen amen nan udan deu a o kaje ia la. I ap pan kelepe; ari jo, I jota kin kelepe, pwe Jam o *ieian* ia. ³³ Mepukat I padaki *on* komail, pwe komail en popole kin ia. Nan jappa komail kin kalokolok, ari jo, komail popol, pwe I kaloedier jappa.

17 IEJUU kotin majani wei mepukat, ap kotin majanda nanlan majani: Jam ai, anjau o leler, en kalinanada japwilim omui Ol, pwe japwilim omui Ol en pil kalinanada komui. ² Duen komui kotiki *on* i er manaman, en poedi uduk karoj, pwe a en ki *on* karoj, me komui ki *on* i er, maur joutuk. ³ A iet maur joutuk: Ren aja komui la, me komui ta Kot melel, o Iejuj Krijtuj, me komui kadarador. ⁴ I kalinana komui dar nin jappa, I kanikialar dodok, me komui kotiki *don* ia, I en wiada. ⁵ A met Jam ai, kom kotin kalinana kin ia pein omui linan, me I *linan* akier, ni ai mi re omui, ni jappa jaikenta mia. ⁶ I kajanjale *on* aramaj akan mar omui, me komui ki *on* ia er *jan* nin jappa. Irail udan noumui, a komui ki *on* ia er irail; a re kin kapwaiada omui majan. ⁷ A met re ajalar, me karoj, me komui ki *on* ia er, pwili *jan* komui. ⁸ A majan akan, me komui ki *on* ia er, i me I ki *on* irail er, o irail aleer o wewekilar melel, me I pwarado *jan* komui, o re pojonlar, me komui kadarador. ⁹ I kin kapakapa kin ir, I jota kin kapakapa kin jappa, a irail, me komui ki *on* ia er, pwe noumui irail. ¹⁰ Pwe karoj me ai, iei noumui; a karoj me noumui, iei ai o I *linan* kin irail lar. ¹¹ I jolar mi jappa, a mepukat mi jappa. I kola re omui. Jam ai jarau, kanikid irail ni mar omui, me komui ki *on* ia er, pwe irail en me ta men dueta kita. ¹² Ni ai mi re irail, I nikid irail er ni mar omui, me komui ki *on* ia er; I

nikid irail er; jota amen ir jalonalar, jeri jalonala eta, pwe kijin likau en pwaida. ¹³A met I koko wei re omui. I padaki wei mepukat nan jappa, pwe ai peren unjok en mi re 'rail. ¹⁴I ki on irail er omui majan, o jappa kailon kin irail er, pwe irail kaidin kijan jappa, dueta, nai kaidin kijan jappa. ¹⁵I jota kin poeki, komui en wa irail jan nin jappa, a pwe komui en pera wei jan irail me jued. ¹⁶Irail kaidin kijan jappa, dueta nai kaidin kijan jappa. ¹⁷Kajaraui kin ir ala meel, pwe me meel omui majan. ¹⁸Duen komui kadar ia don jappa, iduen I kadar ir alan jappa. ¹⁹I kajarauila pein nai pweki irail, pwe irail kajaraui kila meel. ²⁰A kaidin mepukat eta, me I kapakapaki, a pil irail, me pan pojon ia pweki arail padak. ²¹Pwe irail karoj en me ta men, duen komui Jam podidi on ia o nai on komui, pwe irail en pil me ta men re ata, pwe jappa en pojon, me komui kadar ia dor. ²²A linan, me komui ki on ia er, I ki on irail er, pwe irail en me ta men, dueta kita me ta men. ²³Nai on irail, o komui on ia, pwe re en jon laieu, pwe jappa en aja, me komui kadar ia dor, o pok on irail, dueta komui pok on ia er. ²⁴Jam, I men, irail, me komui ki on ia er, en pil mi waja, me I kin mi ia, pwe ren ududial ai linan, me komui ki on ia er, pwe komui pok on ia er mon jappa a tapidar. ²⁵Jam ai pun, jappa jaja komui, a nai me aja komui, a mepukat ajaer, me komui kadar ia dor. ²⁶O I kajale on irail er mar omui. O I pan pil kajaleta i, pwe limpok ota, me komui poka kin ia er, en podidi on ir o nai on irail.

18 IEJUU lao kotin majanier mepukat, ap kotila palilan pil Kidron, o japwilim a tounpadak kan ian i: Matuel eu mi waja o, me i o japwilim a tounpadak kan kotilon on lole. ²A Iudaj me panala i, pil aja waja o, pwe Iejuj o japwilim a tounpadak kan kin purepure waja o. ³Iudaj lao aleer pokon

o papa kan jan ren jamero lapalap o Parijär akan, ap kokiieila lamp, o jer akan, o kapwa en pei kan. ⁴A Iejuj me kotin manier meakaroj, me pan pit i, kotiei won irail majani on irail: Ij me komail rapaki? ⁵Re jafen i: Iejuj men Najaret. Iejuj kotin majani on irail: Nai i. A Iudaj, me panala i, pil u ian irail. ⁶Iejuj lao kotin majani on irail: Nai i, re ap puioki jan, pupodi on nan pwel. ⁷A pil kotin kainoma re irail. Ij me komail rapaki? Irail inda: Iejuj men Najaret. ⁸Iejuj kotin majani: I indai on komail er, me nai i. Ari, ma komail rapakin ia, en purewei jan mepukat! ⁹Pwe lepen majan en pwaida, me a kotin majanier: Jota amen irail, me komui ki on ia er, me jalonalar. ¹⁰A Jimon Petruj, me na kodlaj mia, ap uja pajan, päleki en jamero lapalap a ladu, päle pajan jalon a pali maun. A ladu o me ad a Malkuj. ¹¹Iejuj ap kotin majani on Petruj: Kapure on om kodlaj nan deu a! Da, dal o, me Jam o kotiki on ia er, i ender nim? ¹²Ari, pokon o, o ar kaun, o papa en men Juj akan jaikidi Iejuj o jaliedi i. ¹³O kalua maj ren Anaj, pwe i jam en Kaipaj a paud o jamero lapalap ni par o. ¹⁴Iei i Kaipaj, me indai on Juj oko: Me mau, aramaj ta men en kam kila aramaj akan. ¹⁵A Jimon Petruj o pil amen tounpadak idauenla Iejuj. A tounpadak men et, me jamero lapalap ajaer, ian Iejuj kotilon on nan matuel en jamero lapalap. ¹⁶A Petruj u liki impan wanim o. Tounpadak teio, me jamero lapalap ajaer, pedoi jan kajokajoi on me jinjala wanim o ukelon on Petruj lole. ¹⁷Jeripein o, me jinjala wanim, ap indai on Petruj: Kaidin amen ren tounpadak kan en aramaj men et koe? A inda: Nai jo. ¹⁸A ladu o papa kan u waja o, jaunda kijiniai, pwe a kapau; irail raneran ia, a Petruj pil ian u raneran. ¹⁹Jamero lalalap ap kalelapok ren Iejuj duen japwilim a

tounpadak kan o duen a padak. ²⁰Iejuj kotin japen i: I padapadak janjal on jappa; anjau karoj I kaukawewedar nan jinakoke o nan im en kaudok, waja me Juj oko karoj kin pokon pena ia; a jota man meakot, me I padak waja rir. ²¹Da me kom peidokki re i? Kalelapok ren me ron ia er, me I padaki on irail er, kilan, re aja, me I indada. ²²Ni en Iejuj a kotin majani met, amen jan ren papa ko, me uda impa, ap pikir jilan en Iejuj indada: Iduen om japen on jamero lapalap? ²³Iejuj kotin japen i: Ma ai lokaia jued, koe ap kadede ki duen a jued, a ma me pun menda koe pikir ia? ²⁴A Anaj ap kadar won jenjal ren jamero lapalap Kaipaj. ²⁵A Jimon Petruj u, raneran irail ap indai on i: Ele koe pil amen a tounpadak kan? A kamamada indada: Nai jo. ²⁶Ladun jamero lapalap amen, me jauneki ol o, me Petruj pale jan jalon a, ap indada: Kaidin koe me i kilaner re a nan matuel o? ²⁷Petruj ap pil kamamada. Malek madan kakorotada, ²⁸Irail ap kalua jan Iejuj ren Kaipaj, walan nan im en kadeik. Ari, me jankonai. A irail jota pedelon on nan im en kadeik, pwe re de kajaminela pein irail, pwe re en kak on tunole paja. ²⁹Pilatuj ap pedoi won re irail indada: Da me komail karauneki aramaj men et? ³⁰Irail japen indan i: Ma men et jota me jued amen, je jota pan panalan komui i. ³¹Pilatuj ap majani on irail: Pein komail ale i, kadeikada i duen omail kapun. Juj oko ap indai on i: A jota mui on kit, jen kamela amen. ³²Pwe majan en Iejuj en pwaida, me a kotin majanieda, pwen kajaleda, duen a pan kamatala. ³³A Pilatuj pur on nan im en kadeik ekeredo Iejuj, kalelapok re a: Komui Nanmarki en Juj akan? ³⁴Iejuj kotin japen i: Kom indada mepukat jan nan pein omui pam? De akai indai on komui duen nai? ³⁵Pilatuj japen: Da, men Juj amen nai? Toun jap omui o

jamero lapalap akan pana don ia komui; da me komui wiadar? ³⁶Iejuj kotin japen: Ai wei kaidin men jappa et. Ma ai wei men jappa et, nan ai papa kan pan pepeita, pwe I ender pan panalan Juj akan; a kaidin ai wei anjau wet, ³⁷Pilatuj ap indai on i: Ari, Nanmarki amen komui? Iejuj kotin japen: Komui me inda, me Nanmarki amen nai. I me I ipwikidier o pwara kidon jappa pwe I en kadede melel. Kijan melel akan kin roneron nil ai. ³⁸Pilatuj indai on i: Dakot melel? A lao indawei mepukat, ap pil pedoi on ren men Juj indai on irail: I jota man diar dip a. ³⁹A tiak eu mi re omail, i en lapwada meamen ni paja. Komail jo men, i en lapwadan komail Nanmarki en Juj akan? ⁴⁰Irail karoj pil weriwereda indada: Kaidik men et, a Parapaj! A Parapaj me lolap amen.

19 PILATUJ ap ale Iejuj wokida i. ²A jaunpei ko irada el en tek eu, rap kidan pon kadokenmai o kapwataki i likau waitata. ³Re ap kai don i indada: Ion Nanmarki en Juj akan! O re pikir jilan i. ⁴Pilatuj ap pil pedoi indai on irail: Kilan, i wa don komail i, pwe komail en aja, me i jota diaradar dip a. ⁵Iejuj ap kotieila, kapwataki el en tek o likau pup waitata. A indai on irail: Kilan, jon en aramaj o! ⁶Jamero lapalap o papa ko lao udial i, irail ap weriwereda indada: Kalopuela i! Kalopuela i! Pilatuj indai on irail: Pein komail ale i kalopuela i! Pwe i jota diar dip a. ⁷Juj oko japen i: At kapun mia, a duen at kapun a pan kamatala, pwe a wiaki japwilim en Kot pein i. ⁸Pilatuj lao ronadar mepukat, ap majapwekadar kausalap, ⁹O purelon on nan im en kadeik o, kalelapok ren Iejuj: Komui koti jan ia? A Iejuj jota kotin japen i. ¹⁰Pilatuj ap indai on i: Komui jota japen ia? Komui jota aja, me i manaman on kapiti uk ala o pil manaman on kalopue uk ala? ¹¹Iejuj kotin japen:

Jota man om manaman en kaoe ia, ma a jo mui *on* komui *jan* poa. Ari, dip en me *pana* ia *don* komui er me lapa *jan*.¹² Ari, Pilatuj ap *jon* kapitila i, a Juj oko weriwer indada: Komui kaidin kompoke pan Jija, ma komui pan kapitila men et. Meamen kajapwiladan nanmarki pein i kin palian Jija.¹³ Pilatuj lao ronadar kajoi pukat ap kapwareda Iejuj, kaipokedi pon deun kadeki, waja me adaneki Pepment, a ni lokaia en Ipru: Kapata,¹⁴ A i ran en onop *on* paja impan auer kawonu. I ari majani *on* Juj oko: Kilan, omail Nanmarki!¹⁵ A re weriwereda: Jikenewei! Jikenewei! Kalopuela i! Pilatuj majani *on* irail: Da, i en kamela omail Nanmarki? Jamero lapa lap akan japer: Jota at nanmarki, Jija eta.¹⁶ I ari *panalan* irail i, pwen lopuela. Rap koledi Iejuj kaluala.¹⁷ A pein i kotin wa a lopu, kotilan waja me adaneki wajan pondal, a ni lokaia en Ipru: Kolkata,¹⁸ Waja re kalopuela i *ianaki* riamen, amen ni pali maun, a amen ni pali main, a Iejuj nan *pun* ara.¹⁹ Pilatuj ap pil wiadar *intin* eu, kakonei *on* pon lopu o. A iet *intin*: Iejuj en Najaret, Nanmarki en Juj akan.²⁰ Juj akan me toto, me wadokedi *intin* wet, pwe waja Iejuj kotin lopuela ia, me *jalon* kanim o. A *intin* o wiauier ni lokaia en Ipru o Krik o Latain.²¹ Ari, jamero lapa lap oko potoan *on* Pilatuj: Der *intinied*: Nanmarki en Juj akan, a me a indada: Nai Nanmarki en Juj akan!²² Pilatuj japer: Me i *intinied*ier, i eta ai *intin*.²³ Jaunpei ko lao kalopuela Iejuj, rap ale japwilim a likau kan, lepuk *pajan*, wiakida pakij paieu, pakij eu *on* amen amen en jaunpei ko o pil japwilim a jakit, me jo deidei pena, a pon ta *jan* poa lel pa.²⁴ Irail ap kajoi nan *pun* arail: Kitail ender ter *pajan* i, a kadoropwaki, me pan aneki, pwe kijin likau en *punala*, me indinda: Irail nek *pajan* ai likau kan nan *pun* ar o kadoropwa ai jakit. Iei me jaunpei ko wiakida mepukat.²⁵ A in en

Iejuj u ni tapin lopu en Iejuj, o ri en in a Maria, en Kleopaj a paud, o Maria men Makdala.²⁶ Iejuj lao kotin majani in a o tounpadak men u imp a me a kotin kupura mauki, ap kotin majani *on* in a: Li, kilan noum ol!²⁷ Ap kotin majani *on* tounpadak o: Kilan in om! Ari, *jan* ni auer ota tounpadak o apwali i.²⁸ Iejuj lao kotin manier, me meakaroj nikier, ap kotin manianier: I men nim pilada, pwe kijin likau en *punala*.²⁹ A kajak mi waja o, me audeki pineka. Irail kaduedi lim eu nan pineka, ki *on* ni alek apot, kidalan ni *jilan* i.³⁰ Iejuj lao kotin uraker pineka, ap kotin majani: A nikier. I ari kotin kamotauiedi kado-kenmai, kadarala *nen* e.³¹ Juj oko ap poeki ren Pilatuj, me na arail en katipitip *pajan* o ren wijiki *jan*, pwe war arail ender *lanelan* nin lopu ran en japat. Pwe iei ran o ran en kaonop, pwe iei ran en japat o me lapa lap.³² Jaunpei ko ap kai *on*, katip *pajan* na en me pali et o en me teio, me *ian* lopuelar.³³ A re lao kai *on* Iejuj o diadar, me a matalar, rap jota katip *pajan* aluwilu a kan.³⁴ A jaunpei men dokoki katieu pot *panepan* a; *madan* nta o pil kujekujewei.³⁵ A me udial mepukat, kin kadede o a kadede me melel, o a aja, me a kin kadede, iei me melel, pwe komail en pil pojon.³⁶ Pwe mepukat wiauier, pwe kijin likau en *punala*: Aluwilu a jota pan tip *pajan*.³⁷ O pil eu kijin likau kin inda: Irail pan kankakil i, me re dokodi.³⁸ Murin mepukat Iojep men Arimatia, tounpadak en Iejuj amen, ari me rir, pweki a majak Juj oko, ap poeki ren Pilatuj, en muiid *on* i kalep en Iejuj. Pilatuj ari muiid *on* i. I ari waiki *jan* kalep en Iejuj.³⁹ Nikodemuj me poto *don* Iejuj ni *pon*, pil kodo, wado paun epuki en potik en mire o aloj.⁴⁰ Irail ap ale kalep en Iejuj, kidimki pena likau linen kai *ianaki* pomau kan, duen tiak en Juj akan, ni ar kin jarepedi.⁴¹ A waja me a kotin lopuela ia, mat-

uel eu mia ia, a nan matuel joujou kap eu mia, me jaikenta amen jaredi ia. ⁴²I waja me ira nekidala Iejuj, pweki ran en kaonop en Juj akan, o joujou me koren.

20 NI ran kaieu en wik Maria men Makdala pwaro don joujou o nin joran, a jaikenta ran pajan, ap diaradar, me takai o katapur janer mon joujou o. ²I ap tana wei, ko don Jimon Petruj o tounpadak teio, me Iejuj kotin kupura mauki, indai on ira: Irail wa janer Kaun o nan joujou o, a je jaja, waja re kidi on ia i. ³Petruj ari koiela o tounpadak teio ap ko don joujou o. ⁴Ira wiaki eu tana wei, a tounpadak teio me madan mon Petruj lel joujou maj. ⁵A lao itiokidi, ap kilanada likau linen wonon, ap jota pedelon on lole. ⁶Jimon Petruj ap kokodo idauen i, ap pedelon on nan joujou o, diarada likau linen ko wonon. ⁷O lim en pudo me pira a kadokenmai, me jota ian likau linen ko; a lim pena waja toror. ⁸A tounpadak teio me tion don joujou o, ap pil ko on lole; i ari diarada o pojonna. ⁹Pwe ira kaikenta weweki kijin likau, me a en iajada jan a matala, ¹⁰Tounpadak ko ap pur oner nan deu 'ra. ¹¹A Maria u liki jal on joujou o janejan. O ni a janejan a poridi, kilanlon on nan joujou o, ¹²Kilanada tounlan riamen momodia, kapwateki likau pwetepwet, amen liman kadokenmai a amen liman aluwilu a kan, waja kalep en Iejuj kotikot iaer, ¹³Ira ari majani on i: Li, da me koe janejanki? A indai on ira: Aki irail wa janer ai Kaun, a i jaja, waja re kidi on ia i. ¹⁴A lao indada met, ap joupei wei kilaner Iejuj kotia u o jaja, me i Iejuj. ¹⁵Iejuj kotin majani on i: Li, da me koe janejanki? Ij me koe kin raparapaki? A kiki on, me i me jaumat o, ap indan i: Main, ma komui wa janer i, indai on ia, waja komui kidi on ia i, i ap pan wala jan i. ¹⁶Iejuj ap kotin majani on i: Maria! I ari joupei on, potoan on i: Rapuni! Iet wewe: Jaunpadak. ¹⁷Iejuj kotin majani

on i: Der jair ia, pwe I kaikenta pwarala ren Jam ai, a kola ren ri ai kan, kaire kin irail, I kokodala ren Jam ai o Jam omail, ren ai Kot o omail Kot, ¹⁸Maria men Makdala kodo kaireki tounpadak kan, me a kilanadar Kaun o, o me a kotin majani on i mepukat. ¹⁹Lao nin jautik en ran ota, ni ran kaieu en wik, ni wanim ko me ritidier, waja tounpadak kan pokon pena ia, pweki ar majak Juj oko, Iejuj ap kotido u nan pun arail, majani on irail: Komail popol! ²⁰A lao majaniada met, ap kajale on irail lim a kan o panepan a. Tounpadak kan ap perenda ni ar kilanada Kaun o. ²¹Iejuj ap pil kotin majani on irail: Komail popol! Duen Jam o kadar ia do, iduen I kadar komail la. ²²A lao majanier met, ap nidi on irail majani: Komail ale Nen jarau! ²³Me komail pan lapwada dip ar akan, re lapwadar; o me komail katenedie dip ar akan, pan tenedier. ²⁴A Tomaj amen ekriamen, me adaneke Didimoj, jota ian irail, ni Iejuj kotin pwarador. ²⁵Tounpadak teio ap indai on i: Je kilaner Kaun o. A i me indai on irail: Ma i jota pan kilan lip en mata nan lim a kan, o kilon on nan lip en mata jondi en pa i, o kilon on pa ni panepan a, i jota pan pojon. ²⁶Murin ran walu japwilim a tounpadak kan pil pokon pena, o Tomaj ian irail. Wanim ko lao ritidier, Iejuj ap kotido, u nan pun arail majani: Komail popol! ²⁷Ap kotin majani on Tomaj: Kido jondin pa om o kilan pa i kat, o kido pa om, kilon on nan panepan ai, o der jopojon, a pojon ta! ²⁸A Tomaj japen indan i: Ai Kaun o ai Kot! ²⁹Iejuj kotin majani on i: Pweki om kilan ia er, koe pojon kilar, a meid pai, me kaikenta kilan ap pojon. ³⁰Kilel toto me jo intinidier nan puk wet, me Iejuj kotin wiadar nan pun en japwilim a tounpadak kan. ³¹A mepukat me intinidier, pwe komail en pojon, me Iejuj me Krijtuj japwilim en

Kot Ol. O komail en pojon ap aneki maur pweki mar a.

21 A MURIN mepukat Iejuj pil kajale *on* tounpadak kan pein i pon le en Tiperiaj; a iet duen a kajaledar: ² Jimon Petruj o Tomaj, me adaneki Didi-moj, o Natanael men Kana nan Kaliläa, o nain Jepedäuj ol oko, o pil japwilim a tounpadak riamen me pokon pena, ³ Jimon Petruj indai *on* irail: I pan kola laid. Irail indai *on* i: Je pil pan *ian* uk. Irail ari koieila, kereda pon kijin jop pot. A ni *pon* o re jota jaikidi meakot. ⁴ A lao waja ranier, Iejuj ap kotikot ni oror, a japwilim a tounpadak kan jaja, me i Iejuj. ⁵ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Jeri ko, jota kan omail? Re *japen* i: Jota. ⁶ A kotin majani *on* irail: Kaduedi uk o pali maun en jop o, a komail pan diarada. Irail ap kaduedi; re ap jolar kak apiada pweki mam toto. ⁷ Tounpadak o, me Iejuj kotin kupura mauki, ap indai *on* Petruj: Iei Kaun o. Jimon Petruj loa ronadar, me i Kaun o, ap pira *on* a jakit en liki pwe a kilijo, ap lujedi *on* nan le o. ⁸ A tounpadak tei kan jejei kodo nan kijin jop, pwe re jo doo *jan* *jap* o, ele tipon en pa riepuki, urakido uk o mam oko. ⁹ Irail leler *jap*, rap diaradar kijiniai o mam oko mi poa o prot. ¹⁰ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Wado kijan jaik omail! ¹¹ Jimon Petruj ap koda waikelon *don* nan *jap* uk o, me dir en mam kalaimun epuki limek jilimen; mam me toto, ari jo, uk jota olar. ¹² Iejuj kotin majani *on* irail: U kodo *mana*! A jota amen ren tounpadak kan kak idok re a: Ij komui? Pwe re ajaer, me i Kaun o. ¹³ Iejuj ap kotido limada prot, nek *on* irail o pil mam oko. ¹⁴ A i me kajilepak en Iejuj a kotin kajale *on* japwilim a tounpadak kan pein i, murin a iajada *jan* a matalar. ¹⁵ Irail lao *manaer*. Iejuj ap kotin majani *on* Jimon Petruj: Ji-

mon, nain Iona, koe kin pok *on* ia mon mepukat? A i potoan *on* i: Ei *Main*, ir me *mani*, me i kin pok *on* ir. A kotin majani *on* i: Apwali nai jippul akan! ¹⁶ A pil majani *on* i kariapak: Jimon, nain Iona, koe kin pok *on* ia? A *japen* i: Ei *Main*, ir me kotin *mani*, me i kin pok *on* ir. A kotin majani *on* i: Apwali nai jip akan! ¹⁷ A kotin majani *on* i kajilepak: Jimon, nain Iona, koe kin pok *on* ia? Petruj ap mamauki a peidok pan jilepak: Koe pok *on* ia? A potoan *on* i: *Main*, ir me kotin *mani* meakaraj, re kotin *mani*, me i kin pok *on* ir. Iejuj kotin majani *on* i: Apwali nai jip akan! ¹⁸ Melel, melel I indai *on* uk, ni om manakap koe pein pirai uk pena, ap alu wei waja, me koe mauki. A koe lao likailapala, koe nek kida wei pa om akan, a amen pan pirai uk edi o kalulalan waja, me koe *kan* kola ia. ¹⁹ I me a kotin kokop kidar, duen a pan kapinaki Kot a matala. A lao kotin majanier met, ap majani *on* i: Idauen ia! ²⁰ Petruj ap joupewei, kilan tounpadak o idauen ira, me Iejuj kotin kupura mauki o me pil mi pan kupur a ni kamadip o kalelapok: *Main*, ij i, me pan pan komui la? ²¹ Petruj lao kilaner i, ap indai *on* Iejuj: *Main*, menda men et? ²² Iejuj kotin majani *on* i: Ma I mauki, a en mimieta I lao puredo, menda re om? Koe en idauen ia! ²³ Kajoi pot et ap loloki jili nan *pun* en jaulan kan, me dene tounpadak o jota pan mela. A Iejuj jota kotin majanier, me a jota pan mela, a: Ma I mauki, a en mimieta I lao puredo, menda re om? ²⁴ Iet tounpadak, me kadele mepukat o intiniedier mepukat; a je aja, me a kadede me melel. ²⁵ A *jon* toto, me Iejuj kotin wiadar a ma irail karoj pan intinidi, i lamelame, me jappa jota itar *on* koledi puk kan, me pan intinidi.

WIAWIA EN WANPORON AKAN.

1 MAIN Teopiluj, i wiadar tapin kajoi duen meakan, me Iejuj kotin tapiadar, duen a wiawia o kaukawewe karoj. ²Lao lel ran en a peukedala mon a kotin kakalik on wanporon akan, me a kotin piladar ren Nen jarai, ³Me a pil kotin kajanjale on pein i ieiaj ki kilel melel toto murin a kalokolok o a pwara don irail ran paejok o kapakaparokeki duen tiak en wein Kot. ⁴A ni a kotikot re 'rail, a kotin kakaliki on irail, ren der kowei jan Ierujalem, a ren auiaui, inau en Jam lao pwaidar, me komail rona jan ia er. ⁵Pwe Ioanej wia paptaj ki pil, a komail pan paptaj kila Nen jarai ni eu ran me koren. ⁶Irail lao pokon penaer, rap kalelapok re a potoan on: Main, anjau wet re pan kotin kapure don Ijrael wei o? ⁷A kotin majani on irail: Menda re omail, en aja anjau de auer, me Jam okila nan pein a manaman? ⁸A komail pan ale manaman en Nen jarai, me pan di po omail; komail ap pan ai jaunkadede kan nan Ierujalem, o Iudäa pon o Jamaria, o lel won irepan jappa. ⁹A lao majanier mepukat, ap peukedalar ni ar kankakil, pali en dapok pali idandalar i jan mon maj arail. ¹⁰Ni ar kilekilan nanlan, ni anjaun a kotidala, kilan, ol riamen mi nan likau pwetepwet, kotikot re 'rail. ¹¹Me pil majani: Ol en Kaliläa komail, da me komail jarakidan nanlan? Iei Iejuj, me peukedala nanlan jan komail, a pan kotin puredo, duen komail udi-aler a kotidalar. ¹²Irail ap purelan Ierujalem jan dol o, me ad a Oliwe, me koren ion Ierujalem; a doo jan al en japat pot. ¹³Irail lao kotilon on, ap kotidan nan pera poa, waja re kin kotikoteta, irail karoj: Petruj, o Ioanej, o Iakopuj, o Andrea, o Pilipuj, o Tomaj, o Partolomäuj, o Matäuj, o Iakopuj nain Alpäuj, o Jimon Jelotej, o Iudaj ri en Iakopuj. ¹⁴Mepukat

karoj wiaki eu podidi on kapakap, li akai pil ian irail, o pil Maria in en Iejuj o ri a ol akan. ¹⁵Ni ran oko Petruj ap uda nan pun en jaulan kan majani (irail me impan epukirik): ¹⁶Ri ai kan, kijin likau en punala, me Nen jarai kalokaia ki Dawid maj o iran Iudaj, me karedo, me jaikidi Iejuj oko. ¹⁷Pwe a pil wadawad on kitail, er o aleer pwaij a dodok wet. ¹⁸Nan ol men et pwaine kidar pwain en a japun jap eu, a ni a dikaudi, ap loj pajan o kananan kaped a ap poie jan. ¹⁹Toun Ierujalem karoj ajada met. Ari, jap o adanekila akeldama ni pein arail lokaia; iet wewe: Jap en nta. ²⁰Pwe a intimidier nan puk en pjalm: Im a en lijelipinala o jolar, me pan kaujon lole, a amen me pan ale a koa. ²¹Ari, amen jan ren ol akan, me poden ian kitail er, ni anjau me Kaun Iejuj kotikot re atail, ²²Jan ni muein paptaj en Ioanej kokodo lel ni ran o, me a kotin peukada jan kitail er, pan ian kitail wiala jaunkadede en a kotin iajada. ²³Irail ari kileledi riamen: Iojep iei Parjapaj, me pil ad a Iojtoj o Matiaj. ²⁴Irail ap kapakap majani: Main, ir me kotin mani monion en amen amen, re kotin kajanjaleda, ij me re kotin pilada ren me riamen et, ²⁵Pwe i en ale pwaij a dodok wet o koa en wanporon, me Iudaj pupe jan, pwen kolan deu a. ²⁶Irail ap kadoropwada. A doropwa ko on Matiaj; i ari ian wadawad on wanporon ekamen oko.

2 RAN en pentikoj lao leler, irail karoj kot pena waja ta kij. ²A madan nil laud eu likamata nil en melimel peidido jan nanlan o kadirela im o waja, re kot pena ia. ³A lo jiraneran akai likamata kijiniai pwarado jokedi pon amen amen. ⁴Irail karoj ap dire kila Nen jarai ap pikikidi padaki wei ni lokaia toror, duen Nen kotin kamajan irail ada. ⁵Men Juj, ol lelapok ko jan nan wei karoj pan lan kaikairu Ierujalem. ⁶Irail lao roner duen mepukat karoj,

ap pokon penaer o puriamui kila, aki amen amen roner udan a lokaia. ⁷ Irail karoj poneponeki o puriamuiki indada: Kilan, kaidin mepukat karoj men Kalilaa, me kin padapadak? ⁸ A daduen, kit kin ron irail amen amen ni udan nil atail? ⁹ Men Partien, men Medien, men Elam, o toun Mejopotamien, o Iudaa, o Kapadojien, o Pontuj, o Ajien, ¹⁰ O Prikien, o Pampilien, o Äkipten, o liman Lipien; jalon Kirene, o men Rom, me mi waja et, karoj Juj oko o Projelit oko, ¹¹ Men Kreta o men Arapien, iaduen kitail kin ron kin irail udan nil atail ar katitiki manaman en Kot akan? ¹² Irail karoj ari pinidar o ponepondar, indada nan pun arail: Dakot met? ¹³ Akai lalaue indada: Irail dire kila wain kap. ¹⁴ A Petruj ianaki ekamen oko ap kotida, kapitie laudeda majani on irail: Ol en Iudaa kan o komail karoj, me kaujon Ierujalem, komail en aja duen met, o komail ron maj ai padak! ¹⁵ Pwe mepukat kaidin jakaular, duen omail kiki on, pwe apton auer kajilu en ran wet; ¹⁶ Pwe iei mepukat, me lolok ren jaukop Ioel: ¹⁷ Kot kotin majanier: Ieteten me pan wiaui ni imwilan ran akan: I pan kamoredi Nen i pon uduk karoj. Noumail ol o li akan ap pan deideikop, o noumail manakap akan pan kilekilan kaudial akan, o noumail di ma kan pan auramenda; ¹⁸ A ni ran oko I pil pan kamoredi Nen i pon ai ladu o lidu kan, rap pan deideikop. ¹⁹ O I pan kapwareda manaman akai nanlan pali poa, o kilel akai nin jappa pali pa: Nta, o kijiniai, o adiniai; ²⁰ A katipin pan wukila rotorotala, a jaunipon pan wiala nta mon ran lapalap o linan en Kaun o pan pwarado. ²¹ O a pan wiaui ma meamen likwir on mar en Kaun o, a pan dorela. ²² Ari ol en Ijrael, komail ron kajoi pot et: Iejuj men Najaret Ol amen, me Kot kotin kilele kidar nan pun omail dodok kelail akan o manaman akan, o kilel akan, me Kot kotin wiaki i nan pun omail, duen

me komail pein aja; ²³ I lao panalar duen kupur en Kot erpit, komail ap jaikikidi pa en me japun kan, ap pajuredi on ni lopu o kamatalar. ²⁴ I me Kot kotin kaiajadar, ni a kotin lapwada jal en a matala, pwe a jota kak on, en kolekol i. ²⁵ Pwe Dawid majanier duen i: I ninar Kaun o potopot mo i; pwe a kotikot ni pali maun i, pwe i ender mokid. ²⁶ I me monion i peren kida, o lo i popoleki; pil uduk ai pan kamoledi ni kaporopor. ²⁷ Pwe re jota pan kotin likidmaliela nen i nan wajan mela pil jota kotin mueid on, me japwilim ar Jaraui o pan mor pajan. ²⁸ Re kotin kajanjale on ia er al en maur akan; re pan kotin kadir kin ia la popol mon jilan ar. ²⁹ Ri ai kan mueid on ia, en aima padaki on komail duen jam atail Dawid, me pil matalar o Jaredier, o japwilim a joujou mi re atail lao lel ran wet. ³⁰ A jaukop amen, ap mani, me Kot kotin kaula inauki on i, me kijan wa men pan kaipokedi pon mol a. ³¹ Ari, ni a mamani duen en Iejuj a iajada, ap kotin majani, me a jota likidmalielar nan wajan mela, o pil uduk a jota mor pajan. ³² I Iejuj, me Kot kotin kaiajadar, kit karoj jaunkadede en mepukat. ³³ A lao japwilekidar pali maun en Kot, a kotin aleer jan ren Jam, en kapwaiada inau duen Nen jaraui, ap kotin kamoredi, me komail kin udial o roneron. ³⁴ Pwe kaidin Dawid, me kotidala nanlan kan, a pein i kotin majani: Kaun o kotin majani on ai Kaun: Mondni ni pali maun i! ³⁵ I lao wiaki om imwintiti utipan nä om akan. ³⁶ Ari, men Ijrael karoj en aja melel, me Kot kotin kajapwilada i, en Kaun o Krijtuj i Iejuj me komail kalopuelar. ³⁷ Irail lao ronadar met, ap lel on nan monion arail, re ap indai on Petruj o wanporon tei kan: Ri at oko, da me jen wiada? ³⁸ Petruj ap majani on irail: Komail kalula, o amen amen en paptaij on ni mar en Iejuj Krijtuj, pwe dip omail akan en lapwada. A komail pan tunole Nen jaraui. ³⁹ Pwe nan inau

wet *on* komail o noumail jeri kan, o *on* irail karoj men ilawei, me Kaun, atail Kot, pan kotin molipe. ⁴⁰ O pil *jon* en majan toto, me a kadede *on* irail, o panaui kin irail, majani: Komail en dorela pein komail *jan* nan di jued wet! ⁴¹ Irail me duki *on* a majan ap paptajela; ari, ni ran o aramaj impan jilekid me jaulanalar. ⁴² Irail dadaurata padak en wanporon akan, o ar minimin pena, o kamadip jarau, o kapakap akan. ⁴³ Lomwi ap kipadi aramaj karoj o manaman o kilel akan toto wiauier ren wanporon akan. ⁴⁴ O karoj me pojonna, kin pokopokon o aneki pena kapwa takij. ⁴⁵ O netikila ar kapwa kan o nene *on* irail karoj, duen ar jamama amen amen. ⁴⁶ Irail ari kaukaule wia minimin eu nan im en kaudok o, o pilitiki pena prot nan im ar akan, o re *manamana* ni popol, o lolepot pena, ⁴⁷ Kapikapina Kot o konekon ren aramaj karoj. A Kaun o kotiki *on* momodijou, me dorela kan ni ran karoj.

3 A PETRUJ o Ioanej wiaki eu kotidalan nan im en kaudok ni auer en kapakap, auer kaduau. ² A ol amen me tikida nä a danidan, me kin wijikedo pwiledi liman wanim en im en kaudok, me ad a linan, ni ran karoj, pwen wia poekipoeki ren me kin kolon *on* nan im en kaudok. ³ A lao kilaner Petruj i Ioanej, ni ara pan kotilon *on* nan im en kaudok, ap poeki, pwen ale meakot. ⁴ A Petruj i Ioanej majani i, ap majani *on*: Jaradan kit! ⁵ I ari jaradan ira, kajikajiki, me a pan tunole meakot re 'ra. ⁶ Petruj ap kotin majani: Jota ai jilper de kold, a meakot mi re i, me i pan ki *on* uk: Ukida mar en Iejuj Krijtuj en Najaret o alu! ⁷ I ari koledi pa a maun o kauada i, a nä a o tikil en nä ap madan kelailadar. ⁸ Ap lujada o alu ian ira lan nan im en kaudok, majimajioj jili, kapikapina Kot. ⁹ O aramaj karoj kilan a alialu jili o kapikapina Kot. ¹⁰ A irail aja, me i, me kin poekipoeki li-

man wanim linan en im en kaudok, irail pinkidar o poneponeki duen me wiau *on* i er. ¹¹ A ni a ian Petruj, o Ioanej, aramaj karoj puriamuiki, ap *tan* penan irail nan palank, me ad a palank en Jalomo. ¹² Petruj lao majani mepukat, ap kotin majani *on* pokon o: Ol en Ijrael, da me komail puriamui kila met? De da me komail kilekila kin kit, likamata kit me kakelada i ni pein at kel de lelapok? ¹³ Kot en Apraam, o Ijaak, o Iakop, Kot en jam atail akan kalinanada japwilim a ladu Iejuj, me komail panala o likidmaliela ren Pilatuj ni a kileledier, me a pan lapwada i. ¹⁴ A komail likidmaliela me Jarau o, o me Pun, ap poeki lolap amen, en lapwa *don* komail. ¹⁵ A komail kamatar tapin maur, me Kot kotin kaijadar *jan* ren me melar akan, kit kin jaunkadede en mepukat. ¹⁶ Aki pojon mar a, mar a ap kakelada men et, me komail kin kilan o aja, o a pojon kare *on* i kelail melel wet mo omail karoj. ¹⁷ Ari ri ai kan, i ajaer, me omail jaja, me komail wiaki met, pil dueta omail jaumaj akan. ¹⁸ A ni mepukat Kot kotin kapwaiadar, me a kotin majanier ren jaukop akan karoj, me Krijtuj pan kalokolok. ¹⁹ Komail ari kalula o wukila, pwe dip omail akan en joredi *jan*, pwe muein kamaur en pwaida *jan* wajailen Kaun o. ²⁰ A lao kotin poronredo, me loki *on* komail er: Iejuj Krijtuj, ²¹ Me pan kotikot nanlan lao lel anjau, me meakaroj pan punala, duen me Kot kotin majanier ren japwilim a jaukop jarau kan *jan* maj kokodo. ²² Pwe pil Mojej kotin majanier: Kaun omail Kot pan kaipwi *on* komail Jaukop amen, ipwin ri omail akan dueta *nai*, i me komail en rona *jan* meakaroj, me a pan kotin majani *on* komail. ²³ A iet me pan wiau: Aramaj karoj, me kan peiki *on* jaukop o, pan kajapokela *jan* ren aramaj. ²⁴ A jaukop karoj irerokedo *jan* Jamuel, karoj me padapadak pil kokoper duen ran pukot. ²⁵ Komail japwilim en

jaukop akan o en inau, me Kot kotin wiai *on* jam atail akan ni a kotin majani *on* Apraam: Kainok karoj nan jappa pan paieki amen kadaudok om. ²⁶ Kot kotin porone *don* komail japwilim a ladu maj ni a kotin molipe i; pwen kapaia kida komail, en kawuki *jan* komail kuroj dip omail akan.

4 A NI ara padapadaki *on* aramaj akan, jamero kan, o jaumaj en im en kaudok, o jadjär akai, ap pokon *don* ira; ² Pwe re makaraki ara kawewe *on* aramaj akan o ar padapadaki, me Iejuj pan kotin kaiajada me melar akan. ³ Irail ap kol ira di o kila ira nan imaten lao manda, pwe a waja ponier. ⁴ A me toto, me *ian* ronadar majan o, pojonglar; ari, toto en ol akan impan limekid. ⁵ A mandan ran o jaumaj, o monjap, o jaunkawewe kan pokon pene nan Ierujalem. ⁶ A jamero lapalap Anaj, o Kaipaj, o Ioanej, o Alekjander, o karoj, me kijan kainok en jamero lapalap, ⁷ Irail pwiliki ira di nan *pun* arail, ap kainoma re 'ra: Ni kel en ij, de ni mar en ij, me komail wiaki met? ⁸ Petruj me dir en *Nen* jarau i ap majani *on* irail: *Main* ko, jaumaj en wei o monjap en Ijrael komail, ⁹ Ma je pan pakadeikada, o komail kainoma re at ran wet, pweki dok mau *on* aramaj jomau men, o da me a kelaile kida, ¹⁰ Komail o aramaj en Ijrael karoj en *mani*, me mar en Iejuj Krijtuj men Najaret, me komail kalopuelar, me Kot kotin kaiajadar *jan* ren me melar akan, nan i eta, me men et uki o kelail kidar. ¹¹ I takai o, me lokidokila ren komail jauje kan, me id wiala takai en pukakaim. ¹² O jota amen, me maur mi re a, pwe pil jota eu mar pan *lan*, me pakadara *don* aramaj, me kitail pan maur kida. ¹³ A ni ar kilekilaner en Petruj i Ioanej ara pereperen o jo majak, rap puriamui kila, pwe re ajaer, me ira aramaj mal me jota *ian* jkul, o jota non audaud, rap ajaer, me ira *ianer* Iejuj. ¹⁴ A ni ar kilaner aramaj o, me kelailadar,

uda imp ara, rap jajalar lokaia. ¹⁵ Irail lao kadar ira *jan* nan kapun, re ap kapukapun pena indada: ¹⁶ Da me kitail en wiai *on* aramaj pukat, pwe toun Ierujalem ajaer, me ira wiadar kilel janjal eu, a kitail jota kak kalikama. ¹⁷ A pwe ede lolok jili nan *pun* en aramaj akan, kitail en padik inapwi ira di, me ira de padaki *on* aramaj amen ni mar wet. ¹⁸ Irail lao eker ira do re ap inapwiedi me ira der pan padaki de kawewe ni mar en Iejuj. ¹⁹ A Petruj o Ioanej jape*n* majani *on* irail: Iaduen, me *pun* pan kupur en Kot, jen pwili *jan* komail mon Kot? Pein komail kajau! ²⁰ Pwe je jo kak jo katitiki, me je kilaner o ronadar. ²¹ Irail ap kainapwi ira di kalaudela, re ap kadar ira la, pwe jota me re diaradar, me ira en kamekameki, pweki aramaj akan, pwe karoj, kapina Kot, duen me wiauier. ²² Pwe aramaj o, me manaman en kakelada wiau i *on*, daulier jaunpar paeijok. ²³ Ira lao lapwadar, ap kola ren *ian* ara ko, kaireki meakan, me jamero lapalap o jaumaj akan katiti *on* ira. ²⁴ A irail lao ronadar, rap wiaki eu potoan *on* Kot: *Main* ir me Kot, me kotin kapikadar *lan* o jappa, o madau o audepa 'ra karoj. ²⁵ Ir me kotin majani ren Dawid, japwilim ar ladu: Da me men liki kan *linaranaraki*, o da me wei kan lamelameki me mal akan? ²⁶ O nanmarki en jappa kan kanudier o jaumaj akan pokon pena, en palian Kaun o japwilim a Krijtuj. ²⁷ Pwe melel nan kanim wet irail karoj pokon penaer, iet akan: Erodej, o Pontiu*j* Pilatuj, *ianaki* men liki kan, o men Ijrael akan pwen palian japwilim ar ladu jarau i Iejuj, me re kotin keiedier, ²⁸ Pwen kapwaiada meakan, me lim ar o kupur ar kileledier, en wiau i. ²⁹ Ari *Main*, re kotin *mani* arail *linaranar*, kotiki *on* japwilim ar ladu kan, en kaloki ar majan ni peren. ³⁰ O kotin kapa wei lim ar, pwen kakelada, o kilel, o manaman akan en wiauiki mar en japwilim ar ladu jarau i Iejuj. ³¹ Ar kapakap

apton nikier, waja me re kot pena ia, ap mokimokid. Irail karoj ap direkila Nen jarau, ap padapadaki majan en Kot ni pereperen. ³²A monion o nen en ir karoj me pojlonlar, kin lamalam ta pot, o jota me indada duen ar kapwa: Ai met, pwe re aneki pena kapwa takij. ³³A wanporon akan me kelail ni arail kadede me Kaun lejuj kotin iajadar, a mak lapalapan irail karoj. ³⁴O jolar amen irail, me jo a tunol, pwe karoj, me jap de im arail mia, ap netikilar o wado pwain en me netilar akan. ³⁵O pwilikidi ni aluwilu en wanporon akan, o nek on amen amen duen ar jamama. ³⁶A Iojej me wanporon akan ki on mar a Parnapaj, (iet wewe: Nain kapol), kadaudok en Lewi amen, men Jipern, ³⁷Me jap we mia, ap netikilar o wado pwain a, pwilikidi ni aluwilu en wanporon akan.

5 A OL amen ad a Ananiaj o a paud Japira netikila jap eu, ²Ap okijan kijan pwain a, me a paud ian aja, o wado lu en moni, pwilikidi ni aluwilu en wanporon akan. ³A Petruj majani: Ananiaj menda Jatan kadirela monion om, pwen likam on Nen jarau o okijan kijan pwain en jap o? ⁴Kaidin udan om, ma a jota pan netila? O kaidin injen om ni a netilar? A menda koe inauki on nan pein monion om mepukat? Kaidin aramaj, me koe likam on, pwe on Kot. ⁵Ananiaj lao ronadar majan pukat, ap pupedi mela. A karoj, me roneron mepukat, majakadar kausalap. ⁶A manakap oko ap udar, kidim pena i, wala jan, jarepedier. ⁷Kadekadeo murin auer jilu a paud pwarado, a jota aja, me wiauier. ⁸Petruj ap majani on i: Kati-tiki on ia, ma koma netikila jap o ni pwain wet? A japen: Ei i eta. ⁹Petruj ap majani on i: Menda koma inauki pena, en kajonejon Nen en Kaun o? Kilan, nä en me jarepedier om paud mier mon wanim o, o re pan wa uk ala. ¹⁰I ap madan pupedi ni aluwilu a mela. A man-

akap oko lao pedelon on, rap kilanada, me a melar, re ap wala jan o jarepedi i impan a paud. ¹¹Lomui kausalap kipadi momodijou karoj, o karoj me roneron mepukat. ¹²A kilel o manaman akan toto wiauiki lim en wanporon akan nan pun en aramaj akan. Irail karoj kot pena nan palank en Jalomo ni lamalam ta pot. ¹³A jota amen jan ren men liki kan kak pat on irail, pwe karoj waune kin irail. ¹⁴A me toto, me pojlonlar wuki on Kaun o irail me totoia, ol o li akan. ¹⁵Irail wala me jomau kan pon al akan, pwiliki irail edi pon pet o ro akan, pwe mot en Petruj en lel on amen irail, a lau kotido. ¹⁶A toun kanim akan, me mi impa, pwara don Ierujalem, wado me jomau o me kalokolokki nen jaut akai, irail karoj ap kelailadar. ¹⁷A jamero lapalap o karoj me ian i, me pwin en jaduđer, ap uda makar kida kausalap, ¹⁸Koledi wanporon akan o ki irail la nan imaten. ¹⁹A tounlan en Kaun o kotin ritinada wanim en imaten oko ni pon, o kotin kalua irail la liki majani: ²⁰Komail kola janjal mon aramaj, padaki on irail nan im en kaudok duen majan kan karoj en maur wet. ²¹Irail lao ronadar met, rap jankonai on nan im en kaudok o kaweweda. A jamero lapalap o ian oko ap kodo, eker pena kapun, o jaumaj en men Ijrael akan karoj, o ilakwei on imaten o, pwe irail en wijikedo. ²²A ladu kan lao pwarado, rap diaradar, me re jolar mi nan imaten o, re ap purodo katitiki, ²³Indada: Je diaradar imaten a ritidier mau, o pwin jilepa ar uda mon wanim oko, a je lao ritinadar, jota amen me je diar lole. ²⁴A kapin en im en kaudok, o jamero lapalap akan lao ronada duen lokaia pukat, re ap ponepon kidar o jota aja, da imwin mepukat. ²⁵Amen ap pwarado kaire kin irail: Kilan, ol oko, me komail kilan nan imaten, u nan im en kaudok, padapadaki on aramaj akan. ²⁶Kapin ianaki ladu kai ap koieila uk irail do, a re kadek on

irail, pwe re majak aramaj akan, pwe re de kate irail. ²⁷ Irail wa ir do, ap kidi on mon kapun o, a jamero lapalap idok re 'rail. ²⁸ Majani: Kit jo inapwi komail edi kausalap, me komail ender kawewe ni mar wet? A kilan, komail kadire kila Ierujalem omail lamalam o, o komail kin men kapokon on kit ntan aramaj men et. ²⁹ Petruj o wanporon akan ap japen majani: Kitail en oke Kot mon aramaj! ³⁰ Kot en jam atail akan kaiajadar Iejuj, me komail kamatalar, pwe komail pajuredier i on ni lopu eu. ³¹ Nan i me Kot kotin kajapwila kidar pali maun a, pwen Kaun o Jaunkamaur, pwen kotiki on men Ijrael, en kalula o lapwa pan dip akan. ³² A kit me japwilim a jaunkadede ni mepukat, pil Nen jaraui me Kot kotiki oner ren me peiki on i. ³³ Irail lao ronadar met, re ap linaranar kausalap o kapikapiki pena, en kame ir ala. ³⁴ Amen ap uda nan kapun o, Parijär amen ad a Kamaliel, jaunkawewe amen, me majamaj ren aramaj karoj, me majani, ren kila liki ol oko anjau kij. ³⁵ A majani on irail: Ol en Ijrael komail, kalaka aramaj pukat, me komail pan wia! ³⁶ Pwe ni ran tei ko Teudaj udar ponmajoki, me a me lapalap, a ol impan papuki ianala i, I ari kamelar o karoj, me peiki on i, muei pajan o joredier. ³⁷ A murin ol o Iudaj en Kaliläa ap uda ni anjaun wadawad o kaweid japun aramaj toto, ren tuki on i. Ari, a pil melar o karoj, me ian i, muei pajaner. ³⁸ I ap panau komail, en jopwei jan aramaj pukat, o der doke irail, pwe ma lamalam o wiawia en me ren aramaj, a pan joredi, ³⁹ A ma ren Kot, komail jota kak kawe ir ala, pwe komail de kadiarokada, me kin palian Kot. ⁴⁰ Irail ari peiki on i. Re lao ekeredo wanporon akan o woki irail, re ap inapwiedi, ren der padak ni mar en Iejuj, o kadar ir ala. ⁴¹ Irail ari koiei jan ni momod en kadeik o, o peren kida, me re war on kamekameki mar a. ⁴² A ran karoj re jota

dukedi jan arail kawewe nan im en kaudok o nan deu arail akan, o re pada-padaki me Iejuj me Krijtuj.

6 A TOUNPADAK kan lao totalar ni ran pukat men Krik kai ap lipaned on men Ipru, aki jota me apwali ar li odi kan ni ar dodok en ran akan. ² Ekriamen oko ap molipe pena tounpadak kan majani: A jota mau on, jen muei jan majan en Kot, pwen papa ni tepel. ³ Ari ri (at) akan, rapaki jan nan pun omail ol ijimen, me kalok mau, me dir en Nen (jaraui) o lolekön, me jen kajapwiladan dok wet! ⁴ A kit pan apapwalita kapakap o dodok pan majan o. ⁵ Pokon o ari peren kida kaparok pot et. Re ap piladar Jtepanuj, ol amen, me dir en pojön o Nen jaraui, pil Pilipuj, o Prokoruj, o Nikanor, o Timon, o Parmenaj, o Nikolauj, projelite jan Antiokien amen. ⁶ Re kidan irail mon wanporon akan. Re lao kapakaper ap kidan po 'rail lim ar. ⁷ Majan en Kot ari pwaida kausalap, o tounpadak kan madan totalar nan Ierujalem, o jamero toto pil ian lamalam o. ⁸ A Jtepanuj, me dir en pojön o kelail, ap wiadar manaman o kilel laud kai nan pun en aramaj akan. ⁹ A akai me udar, me kijan jinako ke en Liperti o men Kirene, o men Alekjandrien, o men Jilijia, o Ajien akamai on Jtepanuj. ¹⁰ A re jota kak palian en Jtepanuj a kupurokon o Nen o, me audeda i. ¹¹ Irail ari pwain on ol akai, pwen katiti: Je roner, me a lalaue mojej o Kot. ¹² Irail pil kamakarada aramaj, o jaumaj akai, o jaunkawewe, re ap jaikidi i o kole di, re ap wa don i mod en kadeik o, ¹³ O kapwareda jaunkadede likam akai, me katitiki: Aramaj men et jota kin dukedi jan a lalaue waja jaraui et o kapun. ¹⁴ Pwe je roner, me a katitiki, me Iejuj en Najaret pan kawela waja et o kawilianla lamalam kan, me Mojej kotiki on kitail er. ¹⁵ A karoj, me ian mod on kapun o, kankakil i, kajaiuada, me jilan a dueta jilan en tounlan amen.

7 JAMERO lapalap ap majani: Melel mepukat? ²A majani: Ri ai o jam ai kan, komail ron, Kot en linan kotin pwara don jam atail Apraam ni a kotikot Mejopotamien, ni a jaikenta kotikot Aran, ³O kotin majani on i: Kowei jan nan jap om o jan ren jau om, ko won eu jap, me I pan kajale on uk! ⁴I ap lipa jan nan jap en Kaltää o kotikot Aran. Jam a lao matalar, a kotin kalua won i jap wet, waja komail kotikot anjau wet. ⁵I ari jota kotin mueid on i, en japaneki jap o, jota waja, me laude on pat en nä eu, ap kotin inauki on i, ni anjau jaikenta japwilim a jeri, me a pan kotiki on i o kadaudok a, en japaneki. ⁶A iet duen me Kot kotin majani: Kadaudok a pan kakairu nan jap en men wai, o re pan lidula, o kanaudokala jaunpar papuki. ⁷O Kot kotin majani: I pan kadeikada toun wei o, me re kin liduliduwu. A murin met re pan lipa jan jap o, ap kaudok on ia jap wet. ⁸I ari kotiki on irail inau en jirkomjaj. A ap wiadar Ijaak o jirkomjaj i ni ran kawalu, a Ijaak wiadar Iakop, a Iakop jam atail ekriamen oko. ⁹A jam atail oko peirinki Iojep ap netikilan i Äkipten. A Kot me kotin apwali i, ¹⁰O kotin dorela i jan ni a apwal akan karoj, o kotiki on i konekon on kupurokon mon Parao, nanmarki en Äkipten. I ap kajapwilada i, en kaun en Äkipten o a dipijou karoj. ¹¹Muein lek ap kipadi jap en Äkipten karoj o Kanaan; i anjau o me apwal melel, o jam atail akan jota diaradar jak ar kijin jak. ¹²A Iakop lao mani, me mana mi Äkipten, ap kotin poronelar maj jam atail akan. ¹³A lao kariapak Iojep ap diarokadar ren ri a ol akan, o jau en Iojep janjaledo ren Parao. ¹⁴Iojep ap ilake don jam a Iakop, pwen kotilar re a o jau i kan karoj, irail me ijiakan limen. ¹⁵Iakop ap kotidilan Äkipten o matalar, i o jam atail akan. ¹⁶Irail ari wijikelan Jikem o Jaredier nan joujou o, me Apraam netiekida moni kai jan ren nain

Emor oko, jam en Jikem. ¹⁷A anjau, me inau en Kot on Apraam pan pwaida, lao korendor, men Ijrael ap kaparapar o totolar nan Äkipten. ¹⁸A lao lel amen nanmarki kaunda Äkipten, me jaja Iojep, ¹⁹I me widiwidina kainok atail oko, o wia jued on jam (atail) akan, pwe ren kajela nairail kijin jeri kan, pwe re de memaurata. ²⁰I anjau me Mojej ipwidier, me jeri kajelel amen, ap apapwalieta nan im en jam a jaunipon jilu. ²¹A lao lokidokilar, japwilim en Parao jeripein ap dorela i o kakairada dueta udan na. ²²Mojej ari padakeda ni jon en lolekon en men Äkipten karoj; a i me manaman ni a majan o wiawia kan. ²³A lao jaunpar paeijok dauer poa, ap lamedar, en tu on ri a ol akan men Ijrael. ²⁴A lao majani amen, me kalokolok mal, ap jauaja i o depuk on, me kaloke mal, ap kotin kamelar ol en Äkipten. ²⁵Pwe a kupura, me ri a ol akan pan dedeki, me Kot pan kotin kapiti kin ir jan lim a; a re jota dedeki, ²⁶A mandan ran o a kotila re 'rail ni ar akamai pena, ap men kotin kapol ira la, majani: Koma pirien eu, menda koma wia japun nan pun oma? ²⁷A me wiada japun on men imp a o jikon wei i, inda: Ij me kajapwil uk adar, pwen at jaunmaj o jaunkapun? ²⁸Koe pan kame ia la dueta koe kamela men Äkipten aio? ²⁹Mojej ap tanki jan lokaia pot et o kakairu jili nan jap en Midian eu, waja a kanaitikieda ol riamen. ³⁰Kadekadeo lao par paeijok dauer poa, tounlan amen ap pwara don i ni nana Jinai nin tuka teketek umpumpul pot. ³¹Mojej lao majani, ap kotin puriamuiki kajanjal o. A ni a koti on, pwen majani, kapitie en Kaun o ap pei don i: ³²Nai Kot en jam om akan, Kot en Apraam, o Ijaak, o Iakop. Mojej ap kotin rerereda o majak udial i. ³³Kaun o ap kotin majani on i: Ki jan jut ni nä om akan, pwe waja koe u ia me jarau! ³⁴I kilaner kankaneraner en nai aramaj akan, o I roner ar janejan, ap kodi don

kamaio wei ir ala. Ari kodo, I pan kadar uk alan Äkipten! ³⁵ I Mojej, me irail mamaleki ni ar indinda: Ij me kajapwil uk ada, pwen at jaumaj o jaunkapun? I me Kot kotin poronela, en jaumaj o jaunkamaur ki lim en tounlan o, me kotin pwarra don i nan tuka teketek. ³⁶ Iei i, me kalua ir jan o wiadar manaman o kilel akan nan jap Äkipten, o nan jed waitata, o nan jap tan jaunpar paeijok. ³⁷ I Mojej, me majani on men Ijrael: Kot pan kotiki on komail jaukop amen jan nan ipwin ri omail ol akan dueta nai, i me komail en peiki on! ³⁸ Iei i, me mi nan momodijou nan jap tan ren tounlan o, me kotin mamajani on i pon nana Jinai, o me kotin ieian jam atail akan me kotin aleer majan en kamaur, pwen uje don kit. ³⁹ Me jam atail akan kan peiki on, ap jiken wei jan irail i, o nan monion arail re men japalan Äkipten, ⁴⁰ Potoan on Aron: Wi ai on kit at kot akan, me pan tion mo at, pwe je jaja, da me wiaui on Mojej, me kalua kit jan nan Äkipten! ⁴¹ Irail ari wiadar dikedik en kaupul amen ni ran oko, o mairon on kilel en ani mal o, o perenki, wiawia kan en pa arail. ⁴² Kot ap kotin jaupei jan irail o kotin mueid on irail ren kaudok on uju pan lan akan duen a intinidier nan puk en jaukop akan: Iaduen komail men Ijrael, komail maironki on ia man akan nan jap tan ni par paeijok? ⁴³ Melel komail waroki on mol on en Molok, o uju en omail kot Rempan, dikedik kai, me komail wiadar, pwen poni; a I pan kajapoke komail la palila jan Pabilon. ⁴⁴ Mol en kadede mi ren jam atail akan nan jap tan duen majan en i, me kotin mamajani on Mojej, me ren wiada duen kilel o, me a kotin udialer. ⁴⁵ Me jam atail akan pil aleer, ap ian Iojua wala ni ar japaneki jap en men liki kan me Kot kotin koko wei mon jilan en jam atail akan lao lel muein Dawid. ⁴⁶ Me konekon ren Kot o kotin anane kauadan Kot en Iakop mol

eu. ⁴⁷ A Jalomo me kotin kauada tanpaj eu. ⁴⁸ A Waja lapalap jota kin kotikot nan mol, me pa en aramaj wiadar duen jaukop o kin katitiki: ⁴⁹ Nanlan deu i, o jappa utipa i, me Kaun o kotin majani. A im da, me komail men kauadan ia, de ia waja, I en kamol ia? ⁵⁰ Kaidin pa i, me wiadar mepukat karoj? ⁵¹ Komail me katiwo o jo jirkomjaij nan monion o jalon omail, komail kin kaokaoe Nen jarai anjau karoj, komail kin dueta jam omail akan. ⁵² Ij ren jaukop akan me jam omail akan jota kaloke? O re kamata ir ala, me kopador Pun men et, me komail panalar o kamatalar. ⁵³ Komail me aleer kapun ren tounlan kan, ap jota kapwaiada. ⁵⁴ Irail ronadar mepukat, ap olar nan monion arail o re teterok ni on i. ⁵⁵ A Jtepanuj dir en Nen jarai kankakil nanlan o udial en Kot a linan o Iejuj a kotikot ni pali maun en Kot, ⁵⁶ Ap katitiki: Kilan, i ududial nanlan kan ar ritida, o Nain aramaj a kotikot ni pali maun en Kot. ⁵⁷ Irail ap weriwereda o pinale jalon arail o wiaki eu tana don i. ⁵⁸ Irail lao jikenewei jan nan kanim o, rap kate i. A jaunkadede kan pwilikidier ar likau ni nä en manakap amen, me ad a Jauluj. ⁵⁹ Irail ari kate Jtepanuj ni a kapakap o inda: Main Iejuj, re kotin kajamo nen i! ⁶⁰ I ari kelepuke o nil laudeda: Main re der kapokon on irail dip wet. A inda met, ap mairi o ari.

8 A JAULUJ pil peren kida a kamela. A ni ran ota anjaun kamekam en momodijou en Ierujalem tapida; karoj ap muei pajan nan jap en Iudäa o Jamaria, wanporon akan me jo. ² A ol lelapok kai jarepedi Jtepanuj o maieiki i kaulap. ³ A Jauluj me kamueit pajan momodijou o kuli on im karoj, wala ol o li karoj, kajedi on irail nan imaten. ⁴ A irail me muei pajaner, kakan jili padapadak duen majan o. ⁵ Pilipuj ap kotilan kanim en Jamaria eu o padaki on irail duen Krijtj. ⁶ A aramaj akan wiaki eu peiki on

meakan, me Pilipuj padaki *on* irail. Re *roneron* i o kilan kilel akan me a wiadar. ⁷ Pwe *nen* jaut keredi *jan* ren me toto ni ar weriwer laud. O me kokon madak o nã *danidan* toto me kelailadar. ⁸ O peren me lapalap nan kanim o. ⁹ A ol amen ad a Jimon, me kin wun ani maj o, kotokotaue men Jamaria, me inda duen pein i, me i me lapalap. ¹⁰ A irail karoj peiki *on* i, me tikitik o me lapalap akan katitiki: Men et iei manaman en Kot me lapalap. ¹¹ A re kin peiki *on* i, pweki a kin kotokotaue irail *jan* maj kokodo. ¹² A re lao kamelele Pilipuj, me padaki duen *ronamau* en wein Kot o duen mar en Jejuj Krijtuj, rap paptajela, ol o li akan. ¹³ Jimon pil *ian* pojonlar, I lao paptajelar, ap waroki *on* Pilipuj. A lao udial kilel o manaman akan, me wiauier, ap puri-amuiki. ¹⁴ Wanporon akan me kotikot Ierujalem lao *mani*, me Jamaria *ian* duki *on* majan en Kot, rap poronelan irail Petruj o Ioanej. ¹⁵ Ira lao kotido, ap kapakapa kin irail, pwe re en *tunole* *Nen* jarau. ¹⁶ Pwe a jaikenta *moredi* *on* amen irail. Re paptajelar eta ni mar en Kaun Jejuj. ¹⁷ Ira ari kotiki *on* po 'rail lim ar akan, irail ap aleer *Nen* jarau. ¹⁸ Jimon lao *kilaner*, me *Nen* jarau kokido en wanporon oko ara pwil po 'rail lim ar akan, ap men ki *on* ira kijin moni. ¹⁹ Indada: Koma pil kotiki *don* ia manaman wet, pwe ma i pan pwil pon amen pa i kat, i en ale *Nen* jarau. ²⁰ A Petruj majani *on* i: Noum moni en *ian* uk lokidokila! Pweki om kiki *on*, me mana en Kot kokido moni. ²¹ Nan jota pwaij om de om *tunol* ni dodok wet, pwe *monion* om jota inen mon Kot. ²² Ari, kalukila om *jued* wet, o poeki ren Kaun o, ma a jota pan kotin makeki lamelam *jued* nan *monion* om. ²³ Pwe i *kilaner*, me koe me dir en edi katik o *teniten* ni me *japun*. ²⁴ Jimon ap *japen* indada: Koma kotin kapakapa kin ia ren Kaun o, pwe mepukat, me koma majani *on* ia, ender pwai *don*

ia. ²⁵ A ira lao katitiki o kotikida majan en Kaun o, ap *purelan* Ierujalem, o padak jili *ronamau* nan kijin kanim en Jamaria toto. ²⁶ A *tounlan* en Kaun o majani *on* Pilipuj: Uda kola pali air pon al o, me kodi *jan* Ierujalem, ko *on* Kaja me tan! ²⁷ I ari uda *japalewei*. A kilan, ol en Etiopia, jaumaj manaman en *Kandaje*, li nanmarki en Etiopia, me kokoaki a dipijou karoj, me kotido, pwen kaudok nan Ierujalem. ²⁸ A ni a *purela* *japwe*, a kotikot pon dakepa o *dondoropwe* *jaukop* *Iejaia*. ²⁹ *Nen* o ap kotin majani *on* Pilipuj: Kai *on* o *ianala* dakepa! ³⁰ Pilipuj ap *tana* *won* i, ap *ronadar* a *dondoropwe* *jaukop* *Iejaia* majani: Komui weweki, me komui *doropwe*? ³¹ I ari majani: Pala i pan aja, ma jota, me pan kawewe *on* ia? I ari poeki ren Pilipuj en kereda mondi re a. ³² A iet waja nan kijin likau o me a wadoker: Duen jip amen, me pakara wei, pwen kamela, o duen *jippul*, me kin *nenenlata* pan me kote *jan* wun a, iduen a jota kotin *dauaja* *pajan* *jilan* i. ³³ A ni a *karakarak* a *jolar* *pakadeikadar*. A ij me pan kak kaweweda duen *jau* i kan? Pwe a *ieiaj* *wijike* *janer* *jappa*. ³⁴ *Jaumaj* ap *japen* Pilipuj majani: I men poeki re omui, ij me *jaukop* katitiki met? Duen pein i de duen amen? ³⁵ Pilipuj ap kotiki *pajan* au a, padaki *on* i *ronamau* en Jejuj, *tapiada* nan kijin likau wet. ³⁶ A ni ara *kokowei*, ira lel *on* pil apot, a *jaumaj* o majani: Kilan pil o, da me *karompa*, me i jota paptaj ki? ³⁸ I ap majani dakepa en udi. Ira karoj ap kodi *on* pil o, Pilipuj o *jau* maj o; i ari paptaj i. ³⁹ Ira lao kodado *jan* nan pil o, *Nen* en Kaun o ap pokada *jan* Pilipuj. *Jaumaj* o ap *jolar* kilan i. I ari *daulul* *kokowei* *popol*. ⁴⁰ Pilipuj ap *diarokadar* *Ajdod*; a *dadaulular*, padak jili *ronamau* nan kanim karoj lao a lele *don* *Jajarea*.

9 A JAULUJ *dadaurata* a *linaranaraki* *tounpadak* en Kaun akan, ap pan

kame ir ala, o kola ren jamero lapalap o, ²Poeki re a kijin likau *on* jinakoke en Damajkuj akan, pwe ma a pan diar meamen, me *ianala* lamalam, ol de li i en jali irail edi o *kalualan* Ierujalem. ³A ni a japajapal kokola koren ion Damajkuj, marain eu kodido *jan* nanlan, jereda i. ⁴Ni a pupedi nani pwel, ap *ronada nil* eu, me majani *on* i: Jaul, Jaul, da me koe kame kin ia? ⁵A ap inda: Ij komui Main? A kotin majani: Nai Iejuj, me koe kin kame. ⁶Paurida, kolan nan kanim en, nan a pan loki *on* uk, me koe en wiada. ⁷A ol oko, me *ian* i kokola, japaimokid, pwe re *ronadar nil* o, ap jota amen me re kilanadar. ⁸Jauluj paurida *jan* nan pwel, maj a papad eta, ap jota kilan meamen. A re kolokol pa a, *kalualan* i Damajkuj. ⁹I ari jota kilan waja *pon* jili *pon*. A jo kan de nim meakot. ¹⁰A tounpadak amen mi Damajkuj, ad a Ananiaj me Kaun o kotin majani *on* ni kajanjal eu: Ananiaj! I ari potoan *on*: Iet nai Main! ¹¹Kaun o ap kotin majani *on* i: Paurida kowei *on* nani al o, me ad a Inen, ap idok nan im en Iudaj amen, me mar a Jauluj en Tarj. Pwe kilan, a kapakap ¹²A kilaner ol amen ni kajanjal eu, me ad a Ananiaj, me ko *don* i o pwil poa pa a kan, pwe a en kilanki waja. ¹³A Ananiaj potoan *on*: Main, i *ronadar* ren aramaj toto duen ol men et, duen a kin kaokaoe japwilim ar jarai kan, me mi Ierujalem. ¹⁴O a aleer *jan* ren jamero lapalap akan manaman, en jaliedi karoj, me kin likwir *on* mar omui. ¹⁵A Kaun o kotin majani *on* i: U kowei, pwe iei ol o, me I piladar, en wala mar ai ren men liki o nanmarki kan o men Ijrael. ¹⁶Pwe I pan kajanjale *on* i duen won a pan kamekameki mar ai. ¹⁷Ananiaj ari kola, pedelon *on* nan im o, pwil poa pa a pokon, indada: Ri (ai) Jaul, Kaun o me kotin porone ia do; iei Iejuj, me kotin pwara *don* komui nani al o ni omui kokodo, pwe komui en kilanada waja o dire kila Nen jarai.

¹⁸A madan likamata un en mam akai, me pupedi *jan* ni maj a, i ari kilanadar waja o udar paptajelar. ¹⁹I lao manaer, ap kelailadar, ap mimieta ren tounpadak en Damajkuj akan ran akai. ²⁰A madan padapadak nan jinakoke kan duen Iejuj, me i japwilim en Kot. ²¹A karoj, me *roneron* i, puriamui kila indada: Kaidin i, me kin kaokaoe ir, me kin likwir *on* mar wet nan Ierujalem o kodo waja et, pwen jali ir edi, kalua ren jamero lapalap akan? ²²A Jauluj me manaman kokoda o kapinada Juj oko, me kaujon Damajkuj ni a kawewedar, me i me Krijt. ²³Kadekadeo murin ran toto Juj oko kapun pena en kamela i. ²⁴A Jauluj *roner*, me re majamajan i; irail pil majamajan wanim akan ni ran o ni *pon*, pwen kamela i. ²⁵A tounpadak kan ale i ni *pon* apieki kopou eu *jan* *pon* kel o. ²⁶A Jauluj lao pwara *don* Ierujalem a *jojon* waroki *on* tounpadak kan, irail karoj majak i, pwe irail jota kamelele, me i tounpadak amen. ²⁷A Parnapaj ale i o kare *don* i ren wanporon akan, o katiti *on* irail, duen a kilanadar Kaun o nani al o, o me a kotin majani *on* i, o duen a jo majak padapadaki ni mar en Iejuj nan Damajkuj. ²⁸I ari *ian* irail er kotin pedepedoi *jan* o pedepedelon *on* nan Ierujalem o padaki aima ni mar en Kaun o. ²⁹I o men Krik kai majan o akamai pena, a re *jon* kamela i. ³⁰Jaulan kan lao ajaer, ap *ian* i kolan Jajarea, ap kadaralan i Tarj. ³¹A momodijou kan ap popol o pwaidar nan Iudaa, o Kalilaa, o Jamaria, o re weweid ni majak en Kaun o, o toto kilar popol en Nen jarai. ³²A Petruj lao kakan jili nan jap akan, a pil kotila ren me jarai kan, me kaukaujon Lida. ³³A diaradar aramaj amen waja o, me ad a Aneaj, me wonon par walu, pwe me kokon *danidan*. ³⁴Petruj ari majani *on* i: Aneaj. Iejuj Krijt. kakel uk ada. Paurida, pein lim pena ki om! I ari paurida madan. ³⁵A karoj me kaukau-

jon Lida o Jaron, kilanada i, re ap wuki on Kaun o. ³⁶A tounpadak li amen mi Ioppe, me ad a Tapea (iet wewe: Torkaj), i me dir en wiawia mau kan o kijakij wei. ³⁷A kadekadeo ni ran oko a jomaudar o melar. Irail lao duper i, ap nekidala nan pera poa. ³⁸A Lida me koren ion Iope. Tounpadak kan lao roner, me Petruj kotikot waja o, rap kadarala ol ri-amen re a, poekipoeki: Kom der peikajal, koti don kit! ³⁹Petruj ari kotida ian ir ala. I lao pwarado, re ap ukadala i pera poa, o li odi karoj u impa, janejan o kapwareda jakit o likau kan, me Torkaj wiadar ni a mimi re 'rail. ⁴⁰A Petruj kiei jan ir karoj, ap kelepuke kapakap, ap jaupei on kalep o majani: Tapea, paurida! I ari pad pajan, kilanada Petruj, ap modadar. ⁴¹I ari koledi pa a, kauada i. A lao eker pena me jarau i o li odi kan, ap kajale on irail i a maureda. ⁴²Ari a loki jili nan Iope, o me toto pojonla Kaun o. ⁴³I ari kotikoteta Iope ran toto ren jaun me wiada kil en man amen, me ad a Jimon.

10 OL amen mi Jājarea ad a Korneliuj, me jaumaj en pwin en jaunpei eu, me ad a men Italien, ²Me lelapok o majak Kot ianaki toun im a karoj, me poden kijakij on aramaj, o kapakap on Kot anjau karoj. ³A majani ni kajanjal eu tounlan en Kot amen, me pwara don i ni klok jilu, majani on i: Korneliuj! ⁴A kankakil i o majakadar, potoa on: Main, dakot? A kotin majani on i: Om kapakap akan o koleir leler wajailen Kot. ⁵Koe ari kadar won Iope ol akai, ukedo Jimon, me pil ad a Petruj, ⁶Me kin kairu ren Jimon jaun wia kil en man, me im a jal on jed; ⁷A tounlan o, me kotin mamajani on i, lao kotilar, ap ekeredo na ladu riamen o jaunpei lelapok amen, me kin mi re a anjau karoj. ⁸A lao majani on irail mepukat karoj, ap kadar ir alan Iope. ⁹A mandan ran o ni ar japajapalwei o koren

ion kanim o, Petruj ap kotila pon im o, pwen kapakap impan klok eijokriau. ¹⁰Ap men jakadar o a pan jak. A ni ar kaonopadan i, ap majani kajanjal eu: ¹¹A kilaner nanlan a ritidar o ed eu likamata tein pwainok kalaimun kokodi, me imwi kan pukopuk pena o pwilidi on nani pwel. ¹²Jon en man en jappa karoj mi lole, me kin aluki pa, o me laualo, o man korop kai, o manpir en pan lan. ¹³O nil eu peidi don i majanier: Petruj, paurida, kamela o mana! ¹⁴A Petruj potoa on: Kaidin Main, pwe i kaikenta mana me mal kot, de me jamin. ¹⁵A nil o majani on i kariapak: Meakot, me Kot kamakelekeladar koe der mamaleki! ¹⁶Mepukat wiauiet pan jilepak! Ed o ap kapuredalan nanlan. ¹⁷A Petruj ni a kotin ponepon kidar wewe en kajanjal o, me a majanier, kilan, ol oko me pakadarado jan ren Korneliuj, ap rapaki im en Jimon o uda pan wanim o, ¹⁸O likilikwir pepeidok, ma Jimon, me pil mar a Petruj kotikot waja o. ¹⁹A Petruj ni a kotin madamadua duen kajanjal o, Nen ap kotin majani on i: Kilan ol jilimen raparapa kin uk. ²⁰Uda o kodiwei ian irail o jo peikajal, pwe Nai me kadar irail do. ²¹Petruj ap kodilan ren ol oko, majani: Kilan, iet nai, me komail raparapaki. Da karepen omail kodo? ²²Irail inda: Korneliuj jaumaj en jaunpei amen, ol pun amen, me majak Kot, o kalok mau ren Juj akan karoj, me manier jan ren tounlan jarau en Kot amen, en poron don komui, en kotido nan tanpaj a, pwen mani jan komui majan akan. ²³I ari kajamo ir lon o kinte kin irail er. A mandan ran o a kotin ian ir wei; o jaulan en Iope kai pil ian i. ²⁴A mandan ran o re leler Jājarea. A Korneliuj kapokon pena jau i o kompokepa kan ap auiaui irail. ²⁵A Petruj lao pedelon on, Korneliuj ap tu on i o pupedi on ni aluwilu a o kaudok on i. ²⁶A Petruj kauada i indada: Uda, pwe nai pil aramaj amen. ²⁷A ni ara majan

pena, ap pedelon *on*, diardar me toto momod pena. ²⁸I ari majani *on* irail: Komain aja, me a jota inen, ol en Juj amen en pat *on* men liki amen de kola re a. A Kot kotin kajale *on* ia, i ender mamaleki de jauteki amen aramaj. ²⁹I me i koki do o jo peikajal ni ar idok ia. Ari, i men kalelapok, da karep en omail eker ia do? ³⁰Korneliuj ap majaniada: Mon *pon* pa *pon* *nai* kaijejol lel auer wet. A ni klok duau i kapakap nan im ai. A kilan, ol amen me kot mo i, mi nan likau *linalin*, ³¹O majani: Korneliuj, om kapakap me pwaida, o om koleir leler kupur en Kot. ³²Ari, ilakilan Iope, pwe Jimon me pil ad a Petruj, en kodo. A kakairu nan im en Jimon jaun wia kil en man, me jal *on* jed. A lao pwarado, a pan padapadaki uk. ³³Nai ari pitipit ilakilan komui, a meid mau omui pwarador. Ari iet kit karoj janjal mon Kot, pwe jen *ron* meakan, me Kot majani *on* komui. ³⁴Petruj ap kotiki pajan *jilan* i indada: Melel, i ajaer, me Kot jota kin kotin lipilipiliki aramaj, ³⁵A nan jap karoj meamen majak i o wiawia me *pun*, nan i me konekon re a. ³⁶Majan o me a kotin kadara *don* men Ijrael, en kaire kin irail popol ren Iejuj Krijtuj. (Nan i me Kaun pan meakaroj). ³⁷Komain aja majan me kalok jili me tapidar nan Kalilaa lel Iudaa *pon* murin paptaij, me Ioanej wiada padak due. ³⁸Duen en Kot a kotin keiekier Iejuj en Najaret Nen jarau o manaman, me kotin kakan jili wiawia mau o kakeladar me tanwar en tewil, pwe Kot kotin *ieian* i. ³⁹A kit karoj me jaunkadede en meakaroj, me a kotin wiadar nan jap en Juj akan o pil Ierujalem, me re pajuredi *on* nin tuka o kamatar. ⁴⁰Nan i me Kot kotin kaiajadar ni ran kajilu o kajaleda i. ⁴¹Kaidin *on* aramaj karoj, pwe *on* jaunkadede kai, me pilipildar ren Kot, kit me *ian* i jak o urak murin a iajadar *jan* ren me melar akan. ⁴²I ari majani *on* kit, jen padapadak *on* aramaj o kadede melel, me i,

me Kot kotin piladar, pwen Jaunkapun pan me maur o me melar akan. ⁴³A jaukop karoj kin kadede duen i, me dip en ir karoj, me pojon i, pan lapwada pweki mar a. ⁴⁴A ni Petruj kotikida majan pukat *Nen* jarau ap moredi *pon* karoj, me *roneron* padak o. ⁴⁵A me pojon akan, kijan jirkomjaij, karoj me *ian* Petruj pwarador, puriamuiki, me *Nen* jarau pil moredi *pon* men liki kan. ⁴⁶Pwe re ronadar a lokaia kida *nil* toror kapina Kot. Petruj ap majanier: ⁴⁷Ij me pan inapwiedi pil, me mepukat ender paptaijela, pwe re aleer *Nen* jarau dueta kitait? ⁴⁸I ari majani, me ren paptaijela ni mar en Iejuj Krijtuj. Irail ap poeki, a en mimieta re 'rail ran akai.

11 WANPORON o jaulan kan, me mi Iudaa, *ronadar*, me men liki kan pil aleer majan en Kot. ²Petruj lao pwara *don* Ierujalem, me kijan jirkomjaij oko ap akamai *on* i indada: ³Kom pwarala ren ol akai me jo jirkomjaij oko o *mana* re 'rail. ⁴A Petruj pikikidi majani *on* irail karoj me wiauier irerokedo majani: ⁵Nai mi nan kanim Iope wia kapakap. O ni ai wukilar, i kilaner kajanjaleu: Ed eu kodido *jan* nanlan likamata tein pwainok kalaimun eu, me imwi kan pukopuk pena o a kodido imp ai. ⁶Ni ai kankakil, i ap diar o kilaner man aluki pa en jappa kai, o man laoalo, o man korop, o manpir en pan *lan*. ⁷Nai ari *ronadar* *nil* eu, me majani *on* ia: Petruj, paurida, kamela o *mana*! ⁸A *nai* potoan *on*: Kaidin *Main*, pwe jota me mal kot, de me jaut kin ko *on* nan au ai. ⁹A *nil* kariapak *japen* *jan* nanlan: Meakot me Kot kamakelekedar, koe der mamaleki! ¹⁰Mepukat wiauier pan jilepak, ap apdar nanlan. ¹¹A kilan, *madan* ol jilimen kajinenda mon im, me i mi lole, me pakadara *don* ia *jan* Jajarea. ¹²A *Nen* kotin majani *on* ia, i en *ian* irail wei jo peikajal; a jaulan wonemen pukat pil *ian* ia. Kit ari pedelon *on* nan im en ol o. ¹³I

ari kaire kin kit, duen a kilaner tounlan o kotikot nan im a, majani *on* i: Kadara won lope ol akai, me pan ukedo Jimon me pil ad a Petruj, ¹⁴Me pan padaki *on* uk, me koe o noumui kan karoj pan maur kila. ¹⁵Ni ai pikikidi padak, Nen jarai ap moredi *on* po 'rail, dueta a kotin moredi *on* po 'tail ni tapi o. ¹⁶Nai ari tamanda majan en Kaun o, me a kotin majani: Melel, pil me Ioanej paptaij kier, a komail pan paptaij kila Nen jarai. ¹⁷Ari, ma Kot kotin kijakija irail dueta a kotin kijakija kitail er, kitail me pojolar Kaun Iejuj Krijtuj, ij nai, pwe i en kak palian Kot? ¹⁸Irail lao ronadar mepukat ap nenenla o kapina Kot indada: Nan Kot pil kotiki *on* men liki kan en kalula, pwen maurela. ¹⁹A me muei pajan ni anjau en kamekam en Jtepanuj, kakan jili lel Pönijien, o Jipern, o Antiokien o jota padaki *on* meamen pwe Juj akan eta. ²⁰A nan pun arail ol akai mia, men Jipern o Kirene, me pwara don Antiokien, ap pil padaki *on* men Krik ronamau en Kaun Iejuj. ²¹A lim en Kaun o ieian irail o me toto pojolar wuki *on* Kaun o. ²²Ron en mepukat ap peidon momodijou en Ierujalem. Ir ari poronelar Parnapaj, pwen kokola lel Antiokien. ²³I lao pwarador o kilaner mak en Kot, ap peren kidar o panai irail karoj, ren kelail ni monion arail o podidi *on* Kaun o. ²⁴Pwe i me ol kelail o mau amen, me dir en Nen jarai o pojon. A aramaj toto me wuki *on* Kaun o. ²⁵A ap kola Tarjuj rapaki Pauluj. ²⁶A lao diaradar i, ap ukedo i Antiokien. Ira ap mimi ren momodijou par eu o padapadaki *on* me toto. A nan Antiokien tounpadak kan tapidar adaneki japwilim en Krijtuj akan. ²⁷A ni ran pukat jaukop akai ko don Antiokien jan Ierujalem. ²⁸A amen irail, me ad a Akapuj me u kokopki Nen, me muei lek lapalap pan kipadi jappa; ari, a pwaidar ni muein Klaudij. ²⁹A irail inauki pena, me re pan kijakija jaulan kan, me mi Ierujalem duen

ar kapwapwa amen amen. ³⁰Mepukat re wiadar; re kadar won jaunkoa kan Parnapaj o Pauluj me wala.

12 I ANJAU nanmarki Erodej pikikidi kame akai nan momodijou. ²I ari kamata kila kodlaj Iakopuj ri en Ioanej. ³A lao kilaner, me Juj oko peren kidar, ap pil jaikidi Petruj. Nan i anjaun prot jomut. ⁴A jaikidi i o kilan i nan imaten, o kajilaki i pwin en jaunpei paieu. Pamen me wia eu pwin, pwe murin paja a men kajale *on* pokon i. ⁵Petruj ari jenjal nan imaten a momodijou poden kapakapki i ren Kot. ⁶Ponpon mon Erodej pan kajanaleda i, a jaimokela nan pun en jaunpei riamen, jalikidi jal mata riapot. A jilepa ko majamajan imaten mon wanim ko. ⁷A kilan, amen tounlan en Kaun o pwarado o marain eu jarada nan imaten o. I ari pikir Petruj ni panepan o kapaurida i majani: Paurida pitipit! Jal mata ko ap pupedi jan ni lim a kan. ⁸A tounlan majani *on* i: Pirapirada o juteda! I ari wiadar met. A ap majani *on* i: Upupedi o idauen ia do! ⁹I ari pedoido jan o idauenla i, o a jota dedeki, me melel en tounlan a wiawia. Pwe a kiki *on*, me a auramandar. ¹⁰Ira lao kotin daulier pwin en jilepa kaieu, o kariau, ira ap lel *on* wanim mata, me jalon kanim, i me pein ritida mo 'ra. Ira ari kotila pon al apot. A tounlan ap madan kotin rir jan mo a. ¹¹A Petruj lao dedeki me wiauer, ap majaniada: I ap aja melel, me Kaun o kotin poronedo japwilim a tounlan o kapit ia jan ni pa en Erodej o jan en Juj akan ar majamajan. ¹²A ni a kotin madamadua, ap lel *on* im en Maria in en Ioanej, me pil ad a Markuj, waja me toto pokon ia wia kapakap. ¹³A ni en Petruj a letelet ni wanim o, lidu men, ad a Rode, ap pwara don ron. ¹⁴A lao aja kapitie en Petruj, a jota ritinada wanim o pweki a peren. A a tanlon katitiki, me Petruj kot mon wanim o. ¹⁵A irail

indai on i: Koe iakala. A i kelail indada, me melel. Re ap inda: Kaidin i, a japwilim a tounlan o. ¹⁶A Petruj wiawia leteleteta. Irail lao ritinada o kilaner i, re ap puriamui kilar. ¹⁷A i olole irail, en nenenla. A ap majani on irail duen Kaun o, me kotin kalua i jan nan imaten o, o pil majanier: Kaireki lakopuj o jaulan pil mepukat! I ap kotiei jan kotilan ekij waja. ¹⁸A lao ran pajaner, jaunpei kan ap puriamuiki kausalap en Petruj a pitilar. ¹⁹A Erodej lao idok o jo diadarar, ap itetokenkone jilepa ko o majani, ren kamela. I ari kotilan Jājarea jan Ierujalem kaukaujon ia. ²⁰A Erodej onionidar pan men Tiruj o Jidon, re ap wiaki eu poto don i kadekadeke Plajtuj jaunkoa en nanmarki o poeki muei mau, pwe re kin memaureki jap en nanmarki. ²¹A kadekadeo eu ran Erodej ap purion likau en nanmarki, kaipokedi pon mol o kapakaparok on irail. ²²A aramaj akan nijinij indada: Nan i kapitie en kot amen, a kaidin en aramaj. ²³A madan amen tounlan en Kaun o poki i, pweki a jo wauneki Kot. A maaj akan me kanala i; i ari mela. ²⁴A majan en Kot pwaida o lok jili. ²⁵Parnapaj i Pauluj puredo jan Ierujalem, ira lao kanikielar ar dodok, o ira pil ukedo Ioanej, me ad a Markuj.

13 NAN momodijou en Antiokien jaukop o jaunpadak kai mia. Iet akan: Parnapaj, o Jimeon me pil ad a Niker, o Lujiuj men Kirene, o Man-aen, me ian monjap Erodej apwalidar, o Jauluj. ²A ni arail papa on Kaun o, o kaijejol, Nen jarau i ap kotin majani: Katorore jan on ia Parnapaj o Jauluj, pwen wia dok eu, me I ki on ira er! ³Irail ap kaijejol o kapakap o kidan po 'ra pa ar, re ap kadar ira wei. ⁴Ira ari me pakadara kila Nen jarau i ap kotila Jeloiija, waja ira kereda pon jop pot tanalan Jipern. ⁵Ira lao mi Jalamij, ap padaki duen majan en Kot nan jinakoke en Juj akan. A Ioanej papa men pil ian

ira. ⁶Irail lao kakan jili nan dake lel kanim Papoj, rap diadarar ol amen, me kin kati ani, jaukop likam amen, kijan men Juj, ad a Par Iejuj, ⁷Me kin mi ren Jerkiuj Pauluj ol lelapok amen. I me ekere don i Parnapaj o Jauluj, pwe a men roneron majan en Kot. ⁸A Elimaj widinak (pwe i wewe en ad a) palian ira, pwen kapure jan jaumaj ni pojon o. ⁹Jauluj, me pil adaneke Pauluj, dir en Nen jarau i, kankakil i, ¹⁰Indada: Koe meid dir en widin o mejued, o nain tewil o me kailonki me pun karoj. Koe jota pan dukedi jan palian al inen en Kaun akan. ¹¹A kilan met, lim en Kaun o mi po om. A koe pan majkun, ap jolar kilan katipin anjau kij. Ari, a madan ediedelar o rotalar; i ap raparapaki jili men ale pa a, en kaweid i. ¹²Jaumaj lao majani me wiauier, ap pojonlar, pwe a puriamuiki padak en Kaun o. ¹³Pauluj o a warok kai ap kotila jan Papoj tanatan ko don Perke nan wein Pampilia. A Ioanej muei jan ira, purelan Ierujalem. ¹⁴A ira majalewei jan Perke o kotilan Antiokien en Pijidien o kotilon on nan jinakoke ni ran en japat kaipokedi. ¹⁵A lao nikier ar dondoropwe kapun o jaukop akan jaumaj en jinakoke kai ap ilakilan ira majani: Ri (at) oko ma majan en panau pot on aramaj pukat mi re oma, koma ari kida! ¹⁶Pauluj ap kotida ololeki lim a majani: Ol en Ijrael komail o me kin majak Kot, komail en ron! ¹⁷Kot en men Ijrael pukat, me kotin piladar jam atail akan o kapakapaiada aramaj oko ni ar kakairu jili Äkipten, o lim a manaman, me a kotin kalua kin irail jan waja o. ¹⁸A impan jaunpar paeijok a kotin apapwali irail nan jap tan. ¹⁹Kadekadeo a lao kotin koko jan wei iju nan Kanaan, ap kotin nek on irail jap arail. ²⁰O murin met a kotiki on irail jaunkapun kan irerokedo par papuki limeijok lel on jaukop Jamuel. ²¹A jan ni anjau o re inon ion nanmarki amen. Kot ap kotiki on ir Jaul nain Kij, ol

en kadaudok en Peniamin amen, jaunpar paeijok. ²² A lao kajapokelar, ap kotiki *on* irail Dawid, pwen nanmarki, me a pil kotin kileledier majani: I diadarar Dawid nain Ieje, ol amen duen inon en *monion* i, me pan wiada injen ai karoj. ²³ Jan nan kadaudok a Kot kotikido Iejuj, pwen Jaunkamaur pan men Ijrael, duen japwilim a inau. ²⁴ Murin Ioanej a kotin padaki *on* men Ijrael karoj duen paptaij en kalula mon a kotido. ²⁵ A Ioanej lao kapwaiada japwilim a dodok, ap kotin majani: Ij me komail lamelame me *nai*? Kaidin *nai* i. A kilan amen kotido, kijin jal en japwilim a jut i jowar en lapwada. ²⁶ Komail ol o ri ai kan, komail kadaudok en Apraam, o meamen me majak Kot re omail, padak en kamaur pot et pakadara *don* komail. ²⁷ Pwe me kaukaujon Ierujalem o ar jaumaj akan kapwaiada kokop en jaukop akan, me kin wadawad ni japat akan karoj ni ar kadeikada i, pweki re jaja i. ²⁸ A jota me re diadarar, me a kak kamata kila. Ari jo, re poeki ren Pilatuj, me a en kamatala i. ²⁹ Irail lao kapwaiada karoj, me intinkidi i, re ap kidi *jan* i nin tuka o kidi i nan joujou o. ³⁰ A Kot me kotin kaijajada i *jan* ren me melar akan. ³¹ O ran toto me a kotin pwara *don* me *ian* i kotilan Ierujalem *jan* Kaliläa, me japwilim a jaunkadede *on* aramaj akan. ³² A kit padaki *on* komail ronamau duen inau *on* jam atail akan, ³³ Me Kot kotin kapwai *on* kitail nairail jeri kan, ni a kotin kaijajadar Iejuj duen a intinidier nan pjalm kariau: Koe *nai* Ol, I kanaitik uk adar ran wet. ³⁴ A duen a kotin kaijajada i *jan* ren me melar akan, pwen der mor *pajan*, i me a kotin majanieki met: I pan ki *on* komail pai melel en Dawid akan. ³⁵ I me a pil majanieki ekij waja: Re jota pan kotin mueid *on*, japwilim ar Jarai o pan mor *pajan*. ³⁶ Pwe Dawid lao kapwaiada a papa *on* kupur en Kot ni a anjau, ap jaimokelar, a Jaredier impan jam a ko, ap mor *pajan*. ³⁷ A i me

Kot kotin kaijajadar, nan a jota kotin mor *pajan*. ³⁸ Ari ri ai kan, komail aja, me lapwa pan dip akan ren men et kin kaloki *on* komail. ³⁹ A me pan pojon i, nan i me punalar *jan* mekaroj, me komail jota kak pun kila kapun en Mojej. ⁴⁰ Ari, komail kalaka, pwe a depa pwai *on* komail, me jaukop akan majanier: ⁴¹ Kilan, komail me kin lalae, puriamuiki o joredi, pwe I pan wia dodok eu ni omail anjau, me komail jota pan kamelele, ma amen pan kajokajoi *on* komail due. ⁴² Irail lao pedoi *jan* ap poekipoeki, kajoi pukat en kalok *on* irail ni ran en japat kokodo. ⁴³ A jarai o nikier, men Juj o Projelit lelapok toto idauenla Pauluj o Parnapaj, me mamajani *on* irail o panau irail, ren podidi *on* mak en Kot. ⁴⁴ A ni japat kokodo karoj toun kanim o pokon pena, pwen *ron* majan en Kot. ⁴⁵ A Juj akan lao kilaner pokon o, ap pepeirinki o lidere meakan, me Pauluj kaweweda; re palian o lalae. ⁴⁶ A Pauluj o Parnapaj ap jo majak katitiki: Majan en Kot en loki *don* komail maj, a pweki omail kaje *jan*, o wia kin komail jowar *on* maur joutuk, kilan, je jope wei *on* men liki kan. ⁴⁷ Pwe iet duen me Kaun o kotin majani *on* kit: *Nai* me kajapwil uk adar, pwen marain pan men liki kan, pwe koe en kamaur jili lel jap karoj. ⁴⁸ Men liki kan lao *ronadar* met, ap peren kidar, o kapina majan en Kot o karoj, me kileledi *on* maur joutuk, pojonlar. ⁴⁹ A majan en Kaun o lolok jili nan wei kan karoj. ⁵⁰ A Juj oko kamakarada li jaupeidi lelapok o jaumaj en kanim kan, o kapei *on* Pauluj o Parnapaj aramaj o kajapoke ir *jan* nan jap arail, ⁵¹ A ira jipede *jan* ni aluwilu ar pwel, pwen kadede *on* irail, ap kotilan Ikonien. ⁵² A tounpadak kan me dir kila peren o *Nen* jarai.

14 A IET me wiauier nan Ikonien: Ira karoj kotilon *on* nan jinakoke en Juj oko, ap padapadak kelail, lao kijan men Juj o Krik toto pojonla. ² A Juj

oko, me jo pojon, kamokimokid men liki kai o kalolap irail *on* jaulan kan. ³A ira mimieta warai waja o, o aima padapadak duen kupur en Kaun o, me kotin kapwaiada majan en kupur a, ni a kotin kajaleda kilel o manaman akan ki lim ara. ⁴A toun kanim liak toror pajan. Akai me ian Juj oko, a akai ian wanporon akan. ⁵A moromoron lao wiauiet *jan* ren men liki kan o pil Juj oko *ianaki* ar jaurmaj akan, pwen kame o kate ira, ⁶Ira lao manier, ap pitilan kanim Likaonien, o Lijtra, o Derpe, o jap me mi imp a, ⁷Waja o ira padapadak ronamau. ⁸A ol amen momod Lijtra, me pat en nä luet o kokon danidan *jan* ni a tikitik, me jaikenta alu. ⁹I me kin roneron en Pauluj a padak. A lao majani i, ap kotin kajaiuada, me a pojon itar *on* en kakelailada, ¹⁰Ap kotin kapitie laudeda majani: Ukida nä om! I ari majiokadar o aluwei. ¹¹Aramaj lao kilaner, me Pauluj kotin wiadar, rap nilada kapitiki nin lokaia en Liakonien: Kot akan wia aramajala ap koti don kitail. ¹²Irail ari ki *on* mar en Parnapaj Iupiter, a Pauluj Merkuriuj, pweki a kaunda kaparok. ¹³A jamero en Iupiter, me kin mi mon kanim o, ap wado kau ol o al en tuka kai mon kanim o, ap men ian pokon o wia mairon ijij. ¹⁴A wanporon oko Parnapaj i Pauluj lao mani mepukat, ira ap ter pajan ara likau o tan won nan pun en aramaj akan likelikwir: ¹⁵Main ko, da me komail wiawiaki mepukat? Kit aramaj dueta komail, ap padaki *on* komail, pwe komail en wuki *jan* kot mal pukat, wuki *on* Kot ieiaj, me kotin kapikadar lan, o jappa, o jed, o audepa 'rail karoj. ¹⁶Me kotin mueid *on* toun jap karoj en wia pein injen ar maj o. ¹⁷Ari jo, a jota kotin okila pein i, pwe a kotin wiawia mau o kotiki *on* komail katau *jan* nanlan o rak o, o kadireki nan monion omail mana o peren. ¹⁸Ira kotin majani mepukat, a ekij ta, ira jota kak katukiedi en pokon o ar pan

mairon *on* ira. ¹⁹A Juj oko ap kodo *jan* Antiokien o Ikonien, kamakarada aramaj. Ir ari kate Pauluj o uradokilan likin kanim o, re ap kiki *on*, me a matalar. ²⁰A ni en tounpadak kan ar kapil pena i, a kotida ap kolon *on* nan kanim o, a manda a ian Parnapaj koieila Derpe. ²¹Ira lao padapadak ronamau nan kanim o, o kajaulanalar me toto, ira ap purela Lijtra, o Ikonien, o Antiokien. ²²Ira kakeladana en tounpadak kan o panau irail, me ren dadaurata pojon, o me kitail en leleki wein Kot kamekam toto. ²³Ira lao kajapwilada jaunkoa kai nan momodijou karoj, ap kapakap o kaijejol, ap kapakapa ki irail ren Kaun o me re pojonlar. ²⁴Ira kakan jili Pijidien ap lel *on* Pampilien. ²⁵Ira lao padaki duen majan o nan Perke, ap kotilan Atalien. ²⁶A *jan* ni waja o ira tanalan Antiokien, waja ira japwile kidar mak en Kot *on* dodok o me ira kapwaiadar. ²⁷Ira lao pwarador, ap kapokon pena momodijou, rap kotin kajoiia *on* irail duen en Kot a kotin wiaki ira, o duen a kotin ritinada wanim en pojon en men liki kan. ²⁸Ira ap kotikot warai ren tounpadak kan.

15 A AKAI me kodido *jan* Iudäa, ap padaki *on* jaulan kan: Ma komail jota jirkomjaij duen tiak en Mojej, komail jota pan kak maurela. ²A irail lao liak toror pajan o akakamai *on* Pauluj o Parnapaj, re ap inauki pena, me Pauluj i Parnapaj, o pil akai irail en kotidalan Ierujalem ren wanporon o jaunkoa kan pweki mepukat. ³Momodijou ap likid ir wei lao ekij waja. Irail ap weweid nan Pönijien o Jamaria o kajokajoiada duen en men liki ar wukila. Irail ari kaperenda melel jaulan kan karoj. ⁴Irail lao lel Ierujalem, momodijou o wanporon, o jaunkoa kan ap kajamo ir. Irail ap katitiki meakan, me Kot kotin wiaki irail er. ⁵A akai kijan pwin en Parijär, me jaulanalar, me uda indada: Me pun, en jirkomjaij ir ala, o kapi *on* irail, en

wiawia kapun en Mojej. ⁶A wanporon o jaunkoa kan pokon pena, pwen kaparok duen met. ⁷Irail lao kapukapun pena warailar, Petruj ap kotida majani *on* irail: Ri ai kan, komail aja, me maj o Kot kotin pil ia dar *jan* nan pun omail, pwe men liki kan en rona *jan* nan au ai majan en ronamau o pojonla. ⁸A Kot me kotin ereki *monion* en aramaj, kotin kadede irail o kotiki *on* irail *Nen* jarau dueta kitail, ⁹O a jota kotin wiada irair eu nan pun en kitail o irail ni a kotin kamakel *monion* arail ki pojon. ¹⁰Ari, da me komail kajonejonki Kot, en kidan pon pop en tounpadak kan lopu eu, me jam atail akan o pil kitail jota kak wa. ¹¹A kitail kin kamekamelele, me kitail pan kamaureki mak en Kaun Iejuj Krijt-
tj dueta irail. ¹²A pokon o nenenlata o roneron en Parnapaj i Pauluj ara katiti duen manaman oko o kilel kai, me Kot kotin wia kidar lim ara nan pun en men liki kan. ¹³Irail lao nenenlar, Iakopuj ap kaparok majanida: Ri ai kan komail ronia! ¹⁴Jimon me kajoiada duen en Kot a kotin pwara *don* men liki kan ni tapi o pwen pili *jan* irail kainok eu *on* mar a. ¹⁵Pwe iduen majan en jaukop akan duen a *intinidi*: ¹⁶Murin mepukat I pan puredo o kawiliakapada im en Dawid, me ronki *pajaner*, o pur *on* kauada waja me olar. ¹⁷Pwe luan aramaj akan en raparapaki Kaun o, pil men liki kan, me wan ad ai, iei me Kaun o majaniadar, me kin kotin wiawia. ¹⁸Mepukat me lolok *jan* ni tapi o. ¹⁹Ari iet me i kajauiada, kitail ender katoutoui irail me wuki *on* Kot *jan* ren men liki kan. ²⁰A jen *intine* *won* irail, ren liki *jan* kajaut en kot mal akan, o nenek, o man mopelar akan, o nta. ²¹Pwe *jan* maj kokodo jaunkawewe en Mojej kin mi nan kanim karoj, pwe re kin padapadak duen i nan jinakoke kan ni ran en japat akan karoj. ²²Wanporon o jaunkoa kan, o momodijou ap maukidar, en pilada ol akai *jan* ar pokon o porone

ira wei *ian* Pauluj i Parnapaj, en kotila Antiokien: Iudaj, me pil ad a Parnapaj o Jilaj, ol pukat, me kaun pan *jaulan* kan. ²³A iet eten, me re *intiniedier* ap kadar *won* irail: Iet kit wanporon o jaunkoa kan o *jaulan* kan kadar *won* komail, ri at akan, me ko *jan* ren men liki kan nan Antiokien, o Jirien, o Jijilia at ranamau. ²⁴Aki at roner, me akai, me koiei *jan* re at, kin kaponepone kin *nen* omail ar padak kan ni ar kajapune komail lar indada: Komail en jirkomjaj o kapwaiada kapun o; a je jota ki *on* irail kujoned akan. ²⁵Kit ap wiaki eu ni at maukidar en piladar ol akai, ap kadar *won* komail *ian*aki kompoke pat Parnapaj o Pauluj. ²⁶Ol oko me tonmeteki maur ara *on* mar en Kaun Iejuj Krijtj. ²⁷Kit ari kadar wei Iudaj o Jilaj, me pil pan kajoi *on* komail mepukat. ²⁸Pwe *Nen* jarau i kit kin kupukupura, me mau, je ender ki *on* komail eu lopu; mepukat eta me kajampwal: ²⁹Komail liki *jan* uduk, me mairon *on* kot likam, o nta, o man mopelar, o nenek. Ma komail liki *jan* mepukat, nan komail kin wiawia me mau. Ran kajelel! ³⁰Irail lao pakadarala, ap kotilan Antiokien, re ap kapokon ir pena, ki *on* irail kijin likau o. ³¹Irail lao wadoker, ap peren kidar kamait parail. ³²A Iudaj i Jilaj, me pil jaukop oko panau kin *jaulan* kan kajoi toto o pil katinai ir ada. ³³Irail mi waja o lao ran akai, ap pakadarala popol *jan* ren *jaulan* kan, pwe ren kola ren me kadar ira ala. ³⁵A Pauluj i Parnapaj kotikoteta Antiokien, kawewedar o padapadaki majan en Kaun o, o me toto pil *ian*. ³⁶Kadekadeo murin ran akai Pauluj majani *on* Parnapaj: Kita pan purela ren *jaulan* kan, me mi kanim akan, waja kita padakier duen majan en Kaun o, o kalekalelapok due 'rail. ³⁷A Parnapaj men ukada Ioanej, me pil ad a Markuj. ³⁸A Pauluj kupura, me a jota mau, ira en ukada i, me mui *jan* ira nan Pampilien o jolar *ian* ira kolan dodok.

³⁹ Ira ari akamai pena lao ira muei pajan. Parnapaj ari ukada Markuj tana won Jipern. ⁴⁰ Pauluj piladar Jilaj ap kotila. A jaulan kakan mueidela ira ni mak en Kot. ⁴¹ I ari kakan jili nan Jirien o Jilijia katinada momodijou kan.

16 PAULUJ ari kotilan Derpe o Lijtra. A kilan tounpadak amen mi waja o, me ad a Timoteuj, nain li en Juj me pojon amen, a jam a men Krik. ² Nan i kalok mau jili ren jaulan en Lijtra o Ikonien akan. ³ Pauluj kotin men, i en waroki *on* i. I ari uk i o jirkom-jaij i, pweki Juj oko, me mi waja o, pwe irail ajaer, me jam a men Krik amen. ⁴ A ni arail kotikot jili nan kanim akan, re padaki *on* irail me ren kapwaiada kujoned oko, me wiauier ren wanporon o jaunkoa kan nan Ierujalem. ⁵ Momodijou kan ari kelailada ni pojon o re totolar ni ran karoj. ⁶ A *Nen* jaraui kotin inapwiedi, me ren der padak duen majan nan Ajien, re ap kakan jili Priken o Kalatien. ⁷ Irail lao pwara *don* Mijien, re jon daulul wei *on* Pitinien, a *Nen* en Iejuj jota kotin mueid *on*. ⁸ Irail lao daulul lar Mijien, ap kodilan Troaj. ⁹ A kajanjal eu pwara *don* Pauluj ni *pon*: Ol en Majetonien amen me uda, poekipoeki i indada: Kom koti *don* Majetonien, jauaja kit! ¹⁰ A lao udialer kajanjal o, kit madan kolan Majetonien, pwe je ajaer, me Kaun o kotin molipe kit, en kolan padaki *on* irail ronamau. ¹¹ Kit ari majel wei jan Troaj o inen won Jamotrajien, a manda lel *on* Neapolij, ¹² O *jan* waja o lel Pilipi, kanim lapalap ni apali en Majetonien, me kijan jap en men Rom. Kit ari mimieta nan kanim o ran akai. ¹³ Ni ran en japat je koiei *jan* kanim o, kolan pon pilap pot, waja re kin kapakap ia. Kit ari mondi o kawewe *on* li akai, me kin pokopokon waja o. ¹⁴ A li amen ad a Lidia, men jaunet en likau waitata, men Tiatira amen, me kin kaudok *on* Kot. Nan i me roneron kit. A Kaun o

kotin ritinada *monion* i, pwen apapwali meakan, me Pauluj majanier. ¹⁵ I o a pe-nainai lao paptaijelar, ap poeki re at indada: Ma komail kajau ia da, me i pojon-lar Kaun o, komail pan pedelon *on* nan im ai o kotikot ia; i ari *nidinide* kin kit. ¹⁶ Kadekadeo ni at kolan kapakap lidu amen, me kin wun ani, ap tu *on* kit, me kin kare *on* moni toto ren a jaumaj kan ki a wun ani. ¹⁷ I me idauen Pauluj o kit weriwer indada: Aramaj pukat me japwilim en Kot lapalap ladu ko, me kin padaki *on* komail duen al en maur. ¹⁸ A mepukat a wiadar ran toto. A Pauluj kupurola kaulap ap kotin jaupeila majani *on nen* o: Ni mar en Iejuj Krijtuj me i indai *on* uk, keredi *jan* i! I ap keredi *jan* ni auer ota. ¹⁹ A jaumaj akan lao di-arada, me jolar kaporopor en ar men wiaki moni, ap jaikidi Pauluj o Jilaj, wai ira *lon don* wajan net ren jaumaj akan. ²⁰ O kalua ira wei ren jaunkapun kan katitiki: Aramaj pukat kijan men Juj kin kaokaoe atail kanim, ²¹ O padapadaki tiak me jota *pun* je en ale de wiada, pwe kitail men Rom. ²² Aramaj karoj ap uda por *on* ira, o jaunkapun ko dere *jan* ara likau kan o kapi, ren woki ira. ²³ Irail wokiwoki ira pan pak toto, rap kaje ira di nan imaten o kapiedi jilepa o, en kateneten ira di. ²⁴ A lao aleer kujoned wet ap kaje ira di *on* nan waron, en imaten o jaliedi aluwilu 'ra nin tuka kai. ²⁵ A lao ni ailep en *pon* Pauluj o Jilaj kapakap o melkaka *on* Kot, o me jalidi ko roneron ira, ²⁶ A jap o madan rerereda, kajukajuk en imaten mokidedar, wanim ko ap madan ritida o ar jal akan karoj lapwadar. ²⁷ A jilepan imaten lao pirida *jan* a mair o kilan wanim ko ar ritidar, ap napekida a kodlaj o, a pan kamela pein i, pwe a kiki *on*, me jalidi ko me pitila. ²⁸ A Pauluj kapitie laudeda majani: Kom der kame uk ala, pwe kit karoj mia. ²⁹ A ap idok lamp eu o tan rerer o dairukedi *jan* Pauluj o Jilaj. ³⁰ O wa

ira wei jan indada: Main ko, da me i en wiada, pwen kamaurela? ³¹ Ira ap majani: Pojon Kaun Iejuj, a koe o toun im om pan maurela. ³² Ira ari kawewe on i o toun im a karoj majan en Kaun o. ³³ I ari uk ira ni auer ota ni pon o, widen ara pwal oko. I o na kan karoj ap madan pap-taijelar. ³⁴ I ap kalua won ira nan im a, ap kida mo 'ra kijin mana, o peren kidar a pojonla Kot, i o ian a kan. ³⁵ A lao ran pajan, jaupeidi ko poronela papa ko indada: Lapwada aramaj pukat! ³⁶ Jilepan imaten o ap kaireki Pauluj majan pukat indada: Jaupeidi ko me ilakido, koma en lapwada. Koma ari kotila popol ³⁷ A Pauluj kotin majani on irail: Irail janjal kadeike kit adar o woki kit men Rom, ap kaje kit ale nan imaten, a met re men kadar kit ala jo janjal. A jo, irail en pein kodo, wa kit wei. ³⁸ A papa ko kaireki jaupeidi kan majan pukat. Irail ap majakadar ni ar ronadar, me ira men Rom. ³⁹ Irail ari kodo, poeki re 'ra o wa ira la jan, o nidinideki ira, en japal wei jan nan kanim o. ⁴⁰ Ira ari pedoido jan nan imaten o, ap kotila ren Lidia. Ira lao tu on jaulan kan, ap panau irail o jipale wei.

17 IRA kotin weid nan Ampipolij o Apolonia, ap pwara don Tejalonik, waja jinakoke en Juj oko mi ia. ² Pauluj ap kotilon on re 'rail duen a kin wiawia o ian ir kapakaparok pena jan kijin likau kan ni ran en japat jilu. ³ A kotin padaki o kajaleda, me Krijtutuj udan kalokolok o iajada jan ren me melar akan, o me Iejuj men et, me i kawewe on komail, me Krijtutuj. ⁴ O akai irail me pojonla ap waroki on Pauluj i Jilaj, o pil men Krik lelapok me toto, o li jaupeidi me kaidin me malaulau. ⁵ A Juj oko pepeirindar, ap ukada ol jued kai, o kapokon irail pena o kapeida kanim o, o kapil pena im en Iajon, pwen wa ira don pokon o. ⁶ Irail lao jo diar ira da re ap waikelon don jaumaj akan en kanim o Iajon o jaulan kai indada:

Mepukat kamokimokidadar jappa, nan ira pil pwara dor met. ⁷ A Iajon kajamo ira er, o irail karoj kin tiakedi majan en Jija ni ar katitiki, me dene amen Nanmarki Iejuj. ⁸ Irail ari kamakaradar aramaj o jaumaj akan nan kanim o ni ar ronadar mepukat. ⁹ Irail lao aleer jan ren Iajon o me tei kan ar kapwa, re ap kadar ira la. ¹⁰ A jaulan kan madan kadarala Pauluj i Jilaj ni pon Peröa. Irail lao pwarado, ap kotilon on nan jinakoke en Juj oko. ¹¹ Mepukat me mau jan irail nan Tejalonik, pwe re pitipit aleer majan o pereperen kalelapokki kijin likau ni ran karoj, ma melel mepukat. ¹² Ari, me toto irail pojonlar, li o ol en Krik kan kijan jaupeidi me toto ian. ¹³ A men Juj en Tejalonik ko lao roner, me Pauluj pil padapadak nan Peröa majan en Kot, irail ap kodo o kamakaradar aramaj akan. ¹⁴ A jaulan kan madan kadarala Pauluj, dene a pan kotidila ni oror. A Jilaj i Timoteuj mimieta waja o. ¹⁵ O me pelikid Pauluj akan kalua i lel Aten. Irail lao aleer kujoned on Jilaj o Timoteuj, me ira en pitipit ko don i, re ap jamalar. ¹⁶ A ni en Pauluj a kotin auiaui ira nan Aten kupura ap ola ni a majani nan kanim o dikedik en ani rok ia. ¹⁷ I ari kotin padaki on Juj oko o me toun kaudok kan nan jinakoke pil wajan net, me a kotin padaki on, me kin pokon pena waja o ni ran akan karoj. ¹⁸ A jaunpadak en Epikurioj o Jtoik kai ap akamai on i o akai indada: Da paupaulap men et men inda? O akai indada: Likamata i jaunpadak en kot en wai akan aki a padaki on irail ronamau en Iejuj o en aramaj ar pan maureda. ¹⁹ Irail ari ukada i o walan Areopak indada: Kit jota pan kak ron duen padak kap pot et, me koe kin kaweweda? ²⁰ Pwe kajoi en wai pot, me kom wa don kit, kit ari men weweki duen mepukat. ²¹ Pwe toun Aten o men wai kan, me mi waja o, kin jopijokki ar kajokajoi o roneron duen mekaroj me

kap. ²²A Pauluj kotida pon dol en marj majani: Komail ol oko en Aten, i kajaiadar, me komail kin majak kausalap kot likam akan, ²³Pwe ni ai koko jili met, o kilekilaner omail jarai kan, i ap diadarar pei jarai eu, me intinidier poa: Japwilim en kot me jo diarokadar, me komail kin kaudoki *on* ap jaja i, i me i kin padapadaki *on* komail. ²⁴Kot me kotin wiadar jappa o audepa karoj i me Kaun en nanlan o jappa, nan a jota kotikot nan im en kaudok kan me aramaj wiadar. ²⁵O jota me kin upaki i pa en aramaj likamata a kotin anane meakot; pwe pein i kin kotin nene *on* karoj maur, o ajinok o meakaroj. ²⁶O a kotin wiadar wein aramaj en jappa karoj kaparapar *jan* nta ta ieu, pwen kaukaujon nan jap karoj, o a kotin kileledier warai o wajan ar kaujon. ²⁷Pwe ren raparapaki Kot, ma ir kak pam o diar i, pwe a jota kin doo *jan* amen amen kitail. ²⁸Pwe i me kitail kin memaureki, o mokideki, o mimiaki, duen akai omail jaunkaul pil indadar: Pwe kij a kitail karoj. ²⁹Ari, ma kitail kijan Kot, kitail ender lamelame, me Kot rajon kold, de jilper, de takai, de dikedik eu, me aramaj lolekon diadarar. ³⁰Ari, kot kotin kanonama *on* kitail ni anjaun atail rotorot. A anjau wet a kotin majani *on* aramaj karoj, ren kalula waja karoj. ³¹Pwe a kotin kileledier ran eu, me a pan kotin kadeika kida jappa Ol amen, me a kotin katororedar ni tiak *pun*. A iet kilel, me a kotiki *on* aramaj karoj: A kotin kajaiadar i *jan* ren me melar akan. ³²Irail lao ronadar duen mauredan me melar akan akai ap lalaue, a akai inda: Je men pur *on* ron *jan* komui duen met. ³³Pauluj ari kotila *jan* re 'rail. ³⁴A ol akai waroki *on* i o pojonnlar. Amen ir Dionijiu kijan jaunkapun kan; a li amen, me ad a Damarij, o pil akai ian irail.

18 MURIN mepukat a kotila *jan* Aten o kotilan Korint, ²A lao diadarar Juj amen me ad a Akwila me ipwi-

dier Pontuj, me apton kodo *jan* Italian o a paud Prijila, aki Klaudiu majani, me Juj oko karoj en kokoke *jan* Rom, i ari kotilan re 'ra. ³O kotikot re 'ra, ian dodok, pwe ira jon ta ieu wiada im likau. ⁴O ni ran en japat karoj a kin kotin padapadak nan jinakoke o kalekalolekone men Juj o men Krik kan. ⁵A Jilaj o Timoteuj lao kodido *jan* Majetonien, Pauluj kotin jopijokki kausalap padak o, pwe a kadede *on* Juj akan, me lejuj me Krijtuj. ⁶A irail lao akamai o lalaue, a ap jipededi japwilim a likau majani *on* irail: Dip omail en kapokon *on* pein komail. Nai me makelekel *jan* met, i pan kola ren men liki kan. ⁷I ari kotila *jan* waja o ap kotilan nan im en amen me ad a Jujt me kin kaudok *on* Kot, me im a pat *on* jinakoke. ⁸A Krijpuj, jaumaj en jinakoke pojonna Kaun o, ianaki karoj toun im a; toun Korint me toto lao ronada, ap pojonna o paptajela. ⁹Kaun o ap kotin majani *on* Pauluj ni a auramen ni *pon*: Der majak, padapadak ender nenenla! ¹⁰Pwe Nai ian uk, o jota me pan jair uk, pwen kame uk, pwe nai aramaj me toto nan kanim wet. ¹¹I ari kotikot waja o par eu o jaunipon wonu kaweweda majan en Kot nan *pun* arail. ¹²Ni muein Kalion kakaundar Akaia, Juj akan ap wiaki eu, jaikidi Pauluj o wa don i mon mol en kadeik o, ¹³Indada: Lap men et kin pitipiti aramaj, ren kaudok *on* Kot ap palian kapun. ¹⁴Pauluj lao men majanda, Kalion ap majani *on* Juj oko: Komail Juj oko, ma japun eu de me jued kot, i pan ron komail. ¹⁵A ma akamai duen lamalam, o ad akan, o omail kapun, nan pein komail pan wia, pwe nai jota men jaunkapun pan mepukat. ¹⁶I ari jiken ir wei *jan* ni mol en kadeik o. ¹⁷A karoj ap jaikidi Jojtenej, jaumaj en jinakoke o woki i mon mol en kadeik o. A Kalion jota injenoki mepukat karoj. ¹⁸Pauluj lao kotikot waja o ran toto, ap kotin kamurimuri *on* jaulan kan o ianala

jop pot kotilan Jirien; Prijila i Akwila ian i. Maj a kotin kotedar tapwi nan Kenkräa, pwe a inau mia. ¹⁹I ari jupi on Epijuj, pwilikidi on ira waja o, a pein i kotilon on nan jinakoke o kaparok on Juj oko. ²⁰Irail poeki i, en mimieta re 'rail anjau warai, a jota kotin duki on. ²¹O a kotin kamurimuri on irail majani: I udan ian kamadip kokodo nan Ierujalem. A ma Kot pan kotin muede on ia, i pan pure don komail. A ap kotin majel jan Epijuj. ²²A lao kotin keredi Jäjarea, ap kotidala ranamau on momodijou ap kotilan Antiokien. ²³A kotikot waja o anjau kij, ap kotila kakan jili nan wein Kalatia, o Prikien, kakelada tounpadak kan karoj. ²⁴A men Juj amen, me ad a Apoluj, me tikidar Alekjandrien, iei ol kadek lokaia, o me ereki kijin likau kan, a ko don Epijuj. ²⁵Men et aleer padak ni al en Kaun o, o a kelail ni nen e, a padapadak o kaweweda mau meakan duen Iejuj; a paptaij en Ioanej me a aja. ²⁶I ari tapiada aima padapadak nan jinakoke. A Akwila o Prijila lao ron i, ap uke don ira i, kawewe on i al en Kot. ²⁷A lao men kola Akaia, jaulan kai ap intin won tounpadak kan, poeki re 'rail, ren kajamo i. I lao pwarado, ap jauaja irail, me pojon kilar mak en Kot. ²⁸Pwe a manaman on Juj akan, kajale on irail jan kijin likau kan me Iejuj me Krijtuj.

19 A ni anjau Apoluj mi Korint, Pauluj kotin kakan jili jap en pali poa kan, ap lele don Epijuj waja a di-arada tounpadak kai. ²A kotin majani on irail: Komail aleer Nen jarau ni omail pojonlar? Irail potoan on i: Je jota man ron, me Nen jarau mia. ³A ap kotin majani: A ij, me komail paptaij on? Irail inda: On paptaij en Ioanej. ⁴Pauluj majani: Ioanej paptaij ki paptaij en kalula, ni a majani on aramaj akan, me ren pojon i me pan pwarado mur i, i Iejuj. ⁵Irail lao ronadar met, re ap paptaij on mar en Kaun Iejuj. ⁶Pauluj lao kotin pwil

po 'rail lim a kan, Nen jarau ap kotidi po 'rail, irail ari lokaia nil toror pajan o deideikop. ⁷A ir ol oko me ekriamen. ⁸I ari kotin purepure nan jinakoke o aima padapadak jaunipon jilu, kapakaparak o kawewedar meakan duen wein Kot. ⁹A akai lao kapitakailar, o jo pojon, o lokelokaia jued on aramaj akan duen lamalam, a ap jaupei jan irail o katorela tounpadak kan, o padapadaki on irail nan im en padak en Tiranuj ¹⁰Mepukat wiauier jaunpar riau; toun Ajien karoj ari ronada majan en Kaun o, men Juj o men Krik karoj. ¹¹O Kot me kotin wia kida lim en Pauluj manaman kapuriamui akan. ¹²Re pil aleer lim en pудо o likau moa jan pali war a, pwilikidi on me jomau kan, jomau o ap jare jan, o nen jued akan keredi jan. ¹³Men Juj widinok kai, me kin koko jili kati ani, ap jon jakaraki don irail, me tanwar en nen jued kai, mar en Kaun Iejuj, indada: Kit kaukilar komail Iejuj, me Pauluj kin padapadak due. ¹⁴A ol ijimen mia nain jamaro lapalap Jkepaj, ol en Juj amen, me wiadar mepukat. ¹⁵A nen jued japen irail indada: I aja Iejuj, o i aja duen Pauluj, a komail, ij komail? ¹⁶A aramaj o, me nen jued mi poa, ap luje don irail o kaloe irail edi. Ir ari tana jan nan im o kilijo o kili olar. ¹⁷A met lok jili ren men Juj o Krik akan, me kaujon Epijuj. O majak kipa irail edi, o mar en Kaun Iejuj me lomuinar kaulap. ¹⁸O me ian pojonlar me toto kodo weokadar o kajaledar arail wiawia kan. ¹⁹O pil me toto, me kati ani, wa pena nairail puk o ijik ir ada mon karoj; ir ari wadok pwain ar o diar, me a dok on moni limenen. ²⁰Majan en Kaun ari pwaidar kaulap. ²¹Murin mepukat Pauluj ap kotin inon ion ni nen e kakan jili wein Majetonien o Akaia, ap kotilan Ierujalem majanidar: I lao milar waja o, i pil pan kilan Rom. ²²I ari kadarala Majetonien riamen, kijan me papa i: Timoteuj o Erajtuju. A pein i kotikoteta maj

nan Ajien. ²³ I anjau me moromoron laud wiauier pweki lamalam. ²⁴ Pwe amen, me ad a Demetriuj, jaunmata amen, me kin wiada im en kaudok jilper kan on Diana, me kare on irail, me kin wiawia, moni toto. ²⁵ I ap kapokon irail pena o toun dodok en jon ota indada: Main ko, komail aja, me dodok wet meid kadepa on kitail, pwe i me kitail kapwapwaki. ²⁶ A komail kilekilan o roneron, me Pauluj men et kin kaloedi o kawukila aramaj toto a kaidin nan Epijij eta, pwe pil koren ion nan Ajien pon, ni a kin padaki on aramaj akan, me dene kaidin irail kot akan, me wiaui pan pa en aramaj akan. ²⁷ Mepukat meid apwal on kitail. Pwe kaidin atail dodok eta me pan kamala, pwe pil im kaudok en kot Diana lapalap o a linan, me toun Ajien o jappa karoj kin kaudoki on pan jorela. ²⁸ Irail lao roner mepukat, re ap makara kida kausalap o weriweradar indada: Meid lapalap Diana en men Epijij! ²⁹ A karoj toun kanim o ap pinidar, wiaki eu, tanalan im en madon, tanaki Kaijo o Arijtarkuj men Majetonien, me waroki on Pauluj oko. ³⁰ A Pauluj lao pan kotilon nan pokon o, tounpadak kan ap jota mueid on i. ³¹ O jaumaj en Ajien kai, me kompokepa kan, ilake don i, panau i, ender kotilan im en madon o. ³² Ari, akai wia eu jon en lokaia, a akai eu, pwe pokon o pinidar. A me toto re 'rail jaja karep en ar pokon pena. ³³ Irail jikon jan nan pokon o Alekjander; Juj oko me jikonla i. A Alekjander lol on irail, ap men japen pokon o. ³⁴ Irail lao aja, me i kijan Juj oko, re ap wiaki eu weriwerada auer riau: Meid lapalap Diana en men Epijij! ³⁵ A jaunintin en kanim o lao kadukiedi pokon o, ap indada: Komail ol oko en Epijij, ij aramaj, me jaja, me kanim en men Epijij kin kaukaudoki on Diana lapalap o dikedik, me pupedi jan nanlan? ³⁶ A ma jota, me pan kak kalikame mepukat, komail en ne-

nenla o der wiada me japun! ³⁷ Pwe komail ukedo ol pukat, me jota kin ku-liada im en kaudok o, pil jota lalaue omail kot li. ³⁸ A ma Demetriuj o ian a kan mauki meakot ren amen, kapun ap pan wiaui, pwe jaunkapun kai mia, ren kapukapun re 'rail. ³⁹ A ma komail mauki eu jon toror, i me pan kapunala nan kapun o. ⁴⁰ Pwe kitail pan pukoki moron en ran wet, pwe jota karepen, me kitail en kapunki pokon wet ar tanatan pena. ⁴¹ A lao majani on irail mepukat, ap kadar pajan pokon o.

20 MORON lao dukedier, Pauluj ap molipe pena tounpadak kan, ap kotin kamurimuri on irail o kotila, pwen jailokelan Majetonien. ² A lao kakan jili jap oko, o panapanau i irail kausalap, ap kotilan wein Krik. ³ A lao kotikot waja o jaunipon jilu, ap men kotilan Jirien, ari jo, a kotin pure don Majetonien, pwe Juj oko majamajan i. ⁴ A iet akan, me likid i lel Ajien: Jopater nain Piruj men Peröa, a Arijtarkuj o Jekunduj men Tejalonik, a Kaiuj men Derpe, o Timoteuj, o Tikikuj, o Tropimuj men Ajien. ⁵ Mepukat tion maj ap aui kit nan Troaj. ⁶ Murin kamadip en prot jomut je jerok wei jan Pilipi, tanatanki ran limau kokola re 'rail Troaj, waja je mimi ia ran iju. ⁷ A ni ran kaieu en wik, ni at pokon pena, pwen pilitiki pena prot, Pauluj ap kotin padaki on irail. A mandan ran o a pan jamala. A kotin kawarailar a padak lao lel ailep en pon. ⁸ A lamp toto mi nan kokon poa, waja je pokon pena ia. ⁹ A manakap amen, me ad a Eutikuj, me momod nan wanimtuk, me mair kalikala. A ni en Pauluj a padak warai, i ari mair kalikala melel, ap pupedi jan ni kajilu en kokon poa, o re pokada, a melar. ¹⁰ A Pauluj me kotidi kipedi on poa o polodi i majani: Komail der mauk, pwe a memaur! ¹¹ I lao kotidala o pilitiki pena prot, o konoter, o padapadak warai lao lel waja ran, ap kotilar. ¹² A irail wado manakap

memaur ap pereperen kaulap. ¹³A kit me madan ian jop o, *tanatan kolan Ajoj*, waja je pan uk ia Pauluj, pwe i me a kakalik *on* kit. A pein i pan japal. ¹⁴A lao tu *on* kit nan Ajoj, je ap uk i, *tanalan Mitelene*. ¹⁵Kit *tanatan kodo jan* waja o, a manda je lel *on* likin Kioj, o manda je lele *don* Jamoj, o je mondi Trokilion, a manda je pwara *don* Miletuj. ¹⁶Pwe Pauluj kileledier en dauli Epijuj, pwe a der pwapwand nan Ajien, pwe a kotin karawaru, ma a pan kak, a pan lel *on* Ierujalem ni ran en Pentikoj. ¹⁷A *jan* Miletuj a kotin ilakilan Epijuj molipe jaunkoa en momodijou kan. ¹⁸Irail lao pwara *don* i, a kotin majani *on* irail: Komail aja duen ai wiawia re omail anjau karoj *jan* ni tapin ran o, me i lel Ajien, ¹⁹Duen i papa Kaun o ni aktikitik, o *janejan*, o kamekam nan pun en Juj oko, ni ar rukiruki ia di. ²⁰O duen i jota oki *janer* meakot me katepan, pwe i kaireki komail karoj, o padapadaki komail janjal o nan im akan. ²¹O i kadede *on* men Juj o pil men Krik kalula *on* Kot o pojon atail Kaun Iejuj Krijtuj. ²²A kilan, i ap kokodalan Ierujalem, *nen* i jalidi o i jaja, da me pan pid ia waja o. ²³A *Nen* jarau kin kotin kadede *on* ia nan kanim karoj, me jal akan o kamekam kin auiaui ia. ²⁴Ari jo, i jota kin injenoki mepukat, i pil jota kajampwaleki maur i, pwe i en kaimwijokela ai koa dodok, me i aler *jan* ren Kaun Iejuj, en kadede ronamau en mak en Kot. ²⁵A kilan, i ap ajaer, me komail karoj, me i padapadaki *oner* wein Kot, pan jolar udial maj ai. ²⁶I me i kadede *on* komail ran wet, me i makelekel *jan* ntan komail karoj. ²⁷Pwe i padaki *on* komail duen kupur en Kot, o jota man meakot me i okijan komail. ²⁸Komail ari kalaka komail o momodijou karoj waja, me *Nen* jarau kotin kajapwil komail dan jilepa ko, pwen apapwali momodijou en Kot me a kotin pwainiki pein nta. ²⁹Pwe i ajaer, me murin ai jamalar kidi komad

akai pan pwara *don* komail, me jota pan kajampwaleki pwin o. ³⁰A ol akai pan uda *jan* nan pein komail, me pan padak japun, pwen wiaki tounpadak kan pein ar warok kan. ³¹Komail ari majamajan o tamanda, me i jota dukedi, panauai amen amen, *janejan* ni ran ni *pon* jaunpar jilu. ³²Ari, i pan mueid *on* komail Kot o majan en kupur a, me manaman *on* kapwai komail ada, a kotiki *on* komail jojo eu ren me jarau kan. ³³I jota noroke en amen a jilper, de kold, de likau. ³⁴Pein komail aja, me pa i kat kin papa ia o ai warok kan. ³⁵I kajale *on* komail er meakan duen komail en dodok, pwen jauaja me luet akan o tamatamanda majan en Kaun Iejuj akan, duen a pein kotin majani: Kiki wei me kaperen *jan* ale. ³⁶A lao kotin majanier mepukat, a kelepuke ian irail karoj kapapak. ³⁷Irail ari *janejan* kaulap o polodi tapin wor en Pauluj o metik i. ³⁸Re injenjuedekier kaulap a majan, me dene re jolar pan udial *jilan* i. Irail ari likid i koti *on* pon jop o.

21 KADEKADEO kit lao majelwei *jan* murin at kamurimuri *on* irail je *tanatan* inen won Kuj, a manda lel *on* Roduj, a *jan* waja o je *tanalan* Patara. ²Kit lao diaradar jop pot, me pan kola Pönijien, je ap keredan poa majelwei. ³Kit lao kilaner Jipern, je dauli ni pali maun, *tanatan kolan* Jirien ap jupi *on* Tiruj, pwe i waja audepan jop o pan pwilidi ia. ⁴Je lao diaradar tounpadak kan, kit ap mimieta waja o ran iju. Irail ap majanki *Nen*, Pauluj ender kodalan Ierujalem. ⁵Kadekadeo kit lao kaimwijokila ran oko, je ap majel kokola. Irail karoj me likid kit lel likin kanim, li o jeri kan pil *ian*; kit ap kelepuke ni oror, o kapapak. ⁶Kit lao kamurimur pena, je ap kereda pon jop o, a irail purelan deu 'rail. ⁷Kit *tanatan kodo jan* Tiruj ap ko *don* Ptolomaij; kit ap ranamaui jaulan kan o kairu re 'rail ran eu. ⁸A mandan

ran o je majeler, ap lel *on* Jājarea, kit ap pedelon *on* nan im en jaunpadak Pilipuj, me kijan ijimen oko, o mimieta re a. ⁹A men et na jeripein makelekel pamen mia, me kin deideikop. ¹⁰A ni at kaukaujon waja o ran toto, jaukop amen ap kodigo *jan* Iudāa, me ad a Akapuj. ¹¹A lao pwara *don* kit, ap ale japwilim en Pauluj pirapir pira pena pein pa a o nā a kan, katitiki: Iet me Nen jaraui kotin majani: Iet duen men Juj oko, me mi Ierujalem, pan jaliedi ol o, me a pirapir wet, o panalan i nan pa en men liki kan. ¹²Kit lao ronada mepukat, kit o pil irail karoj toun waja o ap poekipoeki a ender kotidalan Ierujalem. ¹³A Pauluj kotin japer: Da me komail janejanki o kawekila nan monion i? Pwe kaidin jalidi eta, me i kak *on*, pwe pil mela nan Ierujalem pweki mar en Kaun Iejuj. ¹⁴A lao jota duki *on*, kit ap nenenla indada: Kupur en Kaun o en pwaida. ¹⁵Murin ran pukat je ki pena at kapwa kan o daululan Ierujalem. ¹⁶A tounpadak en Jājarea kai pil *ian* kit, o re ukado Mnajon men Jipern, tounpadak ma amen, me je pan kairu re a. ¹⁷Kit lao lel Ierujalem, jaulan kan kajamo kit popol. ¹⁸A mandan ran o Pauluj *ian* kit kotila ren lakopuj o jaunkoa karoj pokon pena waja o. ¹⁹A lao ranmaui irail, ap kotin kajokajoia meakan, me Kot kotin wiai *on* men liki kan ki a dodok. ²⁰Irail lao ronadar mepukat, re ap kapinaki Kot indai *on* i: Ri at, kilan men Juj me totoa me *ian* pojonlar, o irail karoj kin kajampwaleki kapun o. ²¹Nan a loki *on* irail duen komui, me dene komui kin kaukawewe men Juj, me dondole men liki kan, ren kajela Mojej o padapadaki, re ender jirkomjaij jeri kan, o pil der dadaur tiak kan. ²²A iaduen, pokon pan wiaui, o re pan ronada, me komui jamador. ²³Ari, komui pan wiada met, me je pan indai *on* komui: Ol pamen mi re at, me ar inau mia. ²⁴Uk irail ada o kamakelekel komui da *ian*aki irail, o pwain

irail pwe *mon* arail en jeiwei, o karoj pan kilan, me likam pot, me re roner duen komui, o me komui pil kin kapwaiada kapun o. ²⁵A duen me pojonlar *jan* ren men liki kan, je intiniedier o kujoned edar, me ren der kapwaiada mepukat. A iet eta: Ren liki *jan* uduk me mairon *on* kot likam, o nta, o man mopelar, o nenek. ²⁶Pauluj ap kotin ukada ol oko, a manda a kamakelekelada pein i ap *ian* irail kotilon *on* nan im en kaudok o kotin kajaledar ran en arail kamakelekel, lel mairon en amen amen wiaui. ²⁷A ran iju lao koren *ion* nikier, men Juj en Ajien ap kilaner i nan im en kaudok o, rap kamoromoroda aramaj karoj o jaikidi i, ²⁸Weriwerada indada: Ol en Ijrael, komail jauaja, iet aramaj o me kin kaukawewe *on* karoj waja karoj, ren palian Juj akan, o kapun, o waja kij et, o a pil kalua *don* nan im en kaudok men Krik kai, o kajaminela waja jaraui wet. ²⁹Pwe maj o re kilanadar, me Tropimuj men Epijuj *ian* i nan kanim o, re ap kiki *on*, me Pauluj kalualon *on* i nan im en kaudok. ³⁰A kanim o moromoronada kausalap o aramaj akan *tan* pena. Re ap jaikidi Pauluj o waike *jan* i nan im en kaudok o, a wanim ko ap madan ritidi. ³¹Irail pan kamela i, a *ron* ap lel *on* jaumaj en jaunpei kan, me Ierujalem moromoronda. ³²I ari madan ukada jaunpei o jaumaj akai ap *tanadi won* irail. Ir lao kilan jaumaj o jaunpei ko, re ap jolar woki Pauluj. ³³Jaumaj o ap kai *on*, koledi i majani, i en jalikidi jal mata riapot, o idok: Ij i, o da me a wiadar? ³⁴A akai *jan* nan pokon o weriwer wiada eu *jon* en lokaia a akai eu. A ni a jota kak weweki, me re moromoronki, ap majani, a en wijikelan nan im en jaunpei. ³⁵A lao lel *on* kandake o, jaunpei ap wewa i, pweki pokon o koiden pena i. ³⁶Pwe pokon o, me idauen, weriwer indada: Jiken wei i! ³⁷A ni en Pauluj a pan wijikelon *on* nan im en jaunpei, a ap majani

on kaun lapalap o: A jota mui on ia, en indan komui meakot? A ap majani: Komui aja lokaia en Krik? ³⁸ Ari, kaidin komui ol en Äkipten, me kapeida aramaj oko mon ran akai, ap kalualan jap tan ol lolap pakid? ³⁹ A Pauluj majani: Nai ol en Juj amen, men Tarjuj, kanim indand en Jilijia eu, i men poeki re omui, en muedin on ia, en kapakaparok on aramaj pukat. ⁴⁰ I ari muedin on i. Pauluj ap kotida pon kandake o olol on aramaj akan. A lao molelar kaulalap, Pauluj ap kaparok on irail ni nor en Ipru majani:

22 RI ai ko, jam ai ko komail, ron maj ai japen komail. ² Irail lao roner, me a majani on irail ni lokaia en Ipru, re ap nenenla kaulalap. I ari kotin majani. ³ Ol en Juj amen nai, me tiki-dar Tarjuj en Jilijia, a i kakairida nan kanim wet ni aluwilu en Kamaliel, pada-padakki kapun en jam atail akan, o nantion poniponi Kot dueta komail kin wia ran wet. ⁴ O i kawelar al pot et lel on kamelar aramaj, ni ai jaliedi o panalan imaten ol o li akan. ⁵ Pwe iduen me jamero lapalap o jaumaj akan kin kadede kin ia, pwe i aleer jan irail kijin likau, on ri (atail) akan. I ap kolan Damajkuj, pwen pil jaliedi o wa don Ierujalem, me mi waja o, pwe ren kamekame. ⁶ A ni ai koko wei korendor Damajkuj, nin jauaj, marain eu kodido jan nanlan, jare ia da. ⁷ Nai ari pupedi nani pwel o ronada nil eu, me majani on ia: Jaul, Jaul, da me koe kame kin ia? ⁸ Nai ari potoan on: Ij komui Main? A kotin majani on ia: Nai Iejuj en Najaret, me koe kin kame. ⁹ A me ian ia udialer marain o, ap majapwekadar, a re jota ron kapit en me majan don ia. ¹⁰ Nai potoan on: Da me i en wiada Main? Kaun o ap kotin majani on ia: Paurida u kowein on Damajkuj, nan a pan kapare on uk waja o, me kaonop on uk er, en wiada. ¹¹ A i jolar kak kilan waja, aki linan en marain o, i ap daululan Damajkuj; me ian ia

kalua kin ia pa i. ¹² Ananiaj, ol lelapok amen duen kapun o, me kalok mau jiliren Juj akan karoj, me kaujon waja o, ¹³ Ap ko don ia kajikajinen imp ai indai on ia: Ri ai Jauluj, kilanada waja! Ari, ni auer ota i jaradan i. ¹⁴ I ari katitiki: Kot en jam atail akan, me pil uk adar, pwe koe en lolekonki a kupur, o udial me Pun o, o ron kapit en jilan i. ¹⁵ Pwe koe pan japwilim a jaunkadede on aramaj karoj, duen me koe kilanadar o ronadar. ¹⁶ Ari, da me koe auiaui? Paurida o pap-tajjela, pwe dip om akan en widen jan, o jakarkidan mar a. ¹⁷ A kadekadeo i lao pwara don Ierujalem o kapakap nan im en kaudok o, i ap wukilar. ¹⁸ O i kilan i, me kotin majani on ia: Kananata, madana wei jan Ierujalem, pwe irail jota pan duki on om kadede kin ia. ¹⁹ Nai ari potoan on: Main, pein irail aja, me i panalan nan imaten o woki nan jinakoke kan me kin pojon komui. ²⁰ A ni japwilim ar jaunkadede Jtepanuj kamatalar, nai pil u impa o peren kidar a kamatalar, nekinekid likau en me kamatalar i ko. ²¹ A ap kotin majani on ia: U ko wei, pwe I pan kadar uk ala waja doo ren men liki kan. ²² Irail roneron i lel on majan pot et, ap nil laudeda indada: Jiken wei jan jappa lap men et! Pwe a jota mau on, i en memaureta! ²³ A ni arail weriwerada, o kajelar ar likau, o kajadar pwel par, ²⁴ Kaun lapalap o ap majani, i en wijikelan nan im en jaunpei o majani, ren woki i, pwe i en lelapok kila, da me re weiweilokeki i. ²⁵ Irail lao jaliedi i, Pauluj ap idok ren kaun o, me u impa: Me pun, en woki aramaj en Rom amen, me kaikenta pakadeikadar? ²⁶ Kaun o lao ronada met, ap kola ren kaun lapalap o indada: Da me kom pan wiada, pwe aramaj men et men Rom amen. ²⁷ Kaun lapalap o ap kodo indai on i: Katitiki on ia, ol en Rom amen komui? A japen: Ei. ²⁸ Kaun lapalap o japen: Pwai laud me i jaladok kilar. A Pauluj majani: A nai me

tikidar jaladok. ²⁹ Me kodo kadeikada i, ap madan pure jan i, o kaun lapalap lao ajadar, me i ol en Rom amen, a pil majakadar, pweki a jaliedi i. ³⁰ A mandan ran o a inon ion melel aja karep en Juj oko ar panala i, ap lapwada i o kapokon pena jamero lapalap o toun kapun o, ap wadila Pauluj o kotikidi on i mo 'rail.

23 A PAULUJ kotin aupwil jili nan kapun o ap majani: Ri ai ko, i dadaurata me mau on Kot lao lel ran wet. ² A jamero lapalap Ananiaj majani on men impa, ren pikir au a. ³ Pauluj ap majani on i: Kot pan kotin pikir uk malaun men koe, pwe koe momod waja en, en kadeik ia da duen kapun o, ap tiakedi kapun o ni om indada, ren pikir ia. ⁴ A men impa indada: Koe pan lalaue japwilim en Kot a jamero lapalap? ⁵ Pauluj ap majanier: Ri ai ko, i jaja, me i jamero lapalap o, pwe a intimidier: Koe der nan au jued duen omail kaun lapalap o! ⁶ A Pauluj lao diaradar, me akai irail Jadujär, a akai Parijär, ap kapitie laud nan kapun o majani: Ri ai ko, nai Parijär amen o nain Parijär amen, ai kaporopor en me melar akan ar pan maureda, i me i pan pakadeikada. ⁷ A lao majanier met, Parijär o Jadujär akan ap akamai pena; ari momod o muei pajan. ⁸ Pwe Jadujär kin inda, me dene jota me pan maureda, o pil dene jota tounlan, pil jo nen, a Parijär kin kamelele karoj. ⁹ A weriwer laud wiauier. A jaunkawewe kan, me kijan Parijär kajinenda kaparok katitiki: Jota me jued kot en aramaj men et, me je diar. A ma nen eu de tounlan amen majani on i, kitail der palian Kot! ¹⁰ A lao moromoron kaulap, kaun lapalap o ap majak, me Pauluj pan dapenok pajan, ap majani, me jaunpei kai en kodilan koledi i, wado jan nan pun ar o wa don nan im en jaunpei. ¹¹ A pon pena jan ran o kaun o kotikot re a majani: Kaporopor mau, pwe duen om kadede ia nan Ierujalem, iduen koe pil pan kadede ia nan Rom.

¹² A lao ran pajan, Juj akai ap inauki pena o kaukila, me re pan jolar kan o nim meakot, re lao kamelar Pauluj. ¹³ A irail, me wiadar inau wet, me paek jama. ¹⁴ Irail kodo ren jamero lapalap o jaunmaj akan katitiki: Je inauki pena o kaukila, me je jolar pan kan o nim meakot, je lao kamelar Pauluj. ¹⁵ Komail o toun kapun ari poeki ren kaun lapalap o, a en kadara don komail i. Dene komail pan raparapaki melel re a, a kit pan majamajan kamela i, mon a pan pwara don komail. ¹⁶ A wawan Pauluj jeri amen lao roner ar ruki i, ap pedelon on im en jaunpei kai kaireki Pauluj. ¹⁷ Pauluj ap ekeredo kaun amen, majani on i: Kare won manakap men et ren kaun lapalap o, pwe meakot mia, me a men kaireki i. ¹⁸ I ari ukada i kare won i ren kaun lapalap o indada: Pauluj me jalidi, eker ia don i o poeki re i, i en wa don komui manakap men et, pwe meakot mia, me a men kaire kin komui. ¹⁹ Kaun lapalap ap koledi pa a o koieila waja rir kalelapok: Da me koe men kaire kin ia? ²⁰ I ari katitiki: Juj akai inauki pena, en poeki re omui, en kadara don kapun Pauluj lakap, dene komui men pur on raparapaki mau due. ²¹ A komui der duki on irail, pwe ol paek jama, me rukiruki i, me inauki pena o kaukilar, me re jolar pan kan o nim re lao kamela i. A irail auiaui anjau wet, me komui en mueid on irail i. ²² Kaun lapalap o ap kadarala manakap o majani on i: Der indan meamen, me koe kaire kin ia met! ²³ A lao ekeredor kaun riamen, ap majani: Kaonopada jaunpei riepuki, pwen kola Jäjarea, o pil me dake oj ijiakan, o me wa katieu riepuki jan ni klok duau en ponpon wet. ²⁴ O pil kaonopada man akai, me re en kida poa Pauluj, o ren kakananai on walan i ren kopina Pelikj. ²⁵ A pil intimidier kijin likau duen met: ²⁶ Nai Klaudiuj Lijiaj kadar won komui main kopina Pelikj ai ranamau. ²⁷ Ol men et, me Juj oko jaikidier, o metar kij

a pan kamela re 'rail. A nai ukada jaunpei kei dorela i ni ai ronada, me i men Rom amen. ²⁸A ni ai men kalelapok, da me re weiweilokedi i, i ap wadila ren ar kapun o. ²⁹Nai ari diadar, me a panpanala pweki peidok en ar kapun. A jota me i diar, me a pun kak kame kila de jalikidi. ³⁰I lao ajadar, me Juj oko rukiruki ol o, i ap madan kadar won komui i, o i kakaliki on me panala i kai, en kaireki won komui duen i. Ran kajele!
³¹Jaunpei ko ap ukada Pauluj kalua i Antipatrij ni pon o duen a kawad kin irail. ³²Mandan ran o re ki on me dake oj akan, ren wala i, ap purelan im en jaunpei. ³³Mepukat lao lel on Jajarea, ap ki on kijin likau ren kopina, o pil kajale on i Pauluj. ³⁴A lao wadoker o idok, menia i, o manier, me a kijan men Jilijia, ap majani: ³⁵I pan ron uk, lao me pan uk ala pil pwarador. I ari majani, i en nekinek nan tanpaj en Erodej.

24 A MURIN ran limau jamero lapalap Ananiaj kotido ianaki jau-maj akai, o jaunlokaia men, me ad a Tertuluj; irail weiweiloke Pauluj ren kopina. ²A lao wijikedo, Tertuluj ap pikikidi weiweiloke i indada: ³Kit ajaer duen muein popol re omui o duen kamau toto kan on toun wei wet, pweki omui kalanan main Pelikj. O i me je kapikapina kin komui anjau o waja karoj. ⁴A i jota men kapanai komui, iet eta me i poeki re omui: Komui en kotin mani kit duen omui kalanan. ⁵Pwe je diadar, me ol men et me morjued o me kin kapeida Juj akan karoj, me mi jappa, o i me jaumaj en pwin likam en Najaret, ⁶Me pil jon kajaminela im en kaudok o, i me je koledi i, pwen kadeikada, duen at kapun o. ⁷A mon-jap Lijaj kotin pwarado, kotiki jan i nan pa at ki a manaman lapalap, ⁸Majani on me weiweiloke i, en poto don re omui, a komui lao kalekalelapok re irail, kom pan pein mani duen meakan,

me je pan kila i. ⁹A Juj oko pil weiweiloke Pauluj indada: Mepukat melel!
¹⁰A kopina lao olol on Pauluj, en kaparok, a ap kotin japen majani: Ni ai ajaer, me komui jaunkapun pan toun wei wet jaunpar toto, i peren kida, ai pan indinda duen pein nai. ¹¹Pwe komui pan mani, me pon naur ria pon eta, me i kodalan Ierujalem pwen kaudok. ¹²A irail jota diar ia da lokaia on amen nan im en kaudok, de kapeida aramaj oko nan jinnakoke kan de nan kanim o. ¹³O re pil jota kak kadede, me re pan kin ia la met. ¹⁴A iet eta, me i men kadede on komui, ni ai kin kamelele karoj, me intinidier nan jaukop akan o kapun o, i kin kaudoki on Kot en jam ai kan duen tiak en ir, me re kaadaneki pwin likam. ¹⁵O i kaporoporeki Kot me irail pil kamelele me melar akan pan maureda, me pun o me japun kan. ¹⁶A i me i kin jojonki pein nai, pwe lol i en pun mon Kot o aramaj akan. ¹⁷A murin par toto i kodon wa don toun jap wet kijakij eu o wiadar mairon. ¹⁸I anjau, me re diar ia makelekeladar nan im en kaudok o jota weriwer de momororon. ¹⁹A ir pukat Juj akai nan Ajien menda re jota mi met mo 'mui, kadede nai, ma re diar me jued kot re i? ²⁰De mepukat en pein kajanjaleda japun da, me re diar re i ni ai mi mon kapun o. ²¹A iet eta lepen lokaia, me i kida ni ai udar nan pun ar indada: En me melar akan ar pan maureda, i pan pakadeikki ran wet re omail. ²²A Pelikj lao ereki mepukat, pwe a mani mau duen al pot et, ap kajau ir wei majani: Kaun Lijaj lao kotido, i ap pan kaimwijokela omail kapun. ²³I ap majani on kaun en kolekol Pauluj o kajaladokela i, o ender inapwiedi ian a kan, en kodon papa i. ²⁴A murin ran akai Pelikj pwarado, a paud Drujila ian i, iei li en Juj amen, ap molipedo Pauluj o karone i duen lamalam en Krijtuj. ²⁵A ni a kapakaparok duen pun, o makelekel, o kadeik, me pan wiaui, Pelikj ap majap-

wekadar o japen: U koweï anjau wet, i lao pijokalar, i pan eker uk do. ²⁶A pil kaporoporeki, me Pauluj pan kotiki *on* i moni, pwen lapwada i; i me a purepure ekeker kido i o kajokajoi *on* i. ²⁷A murin par riau Porjiuj Pejtuj japwiladar wiliandi Pelikj. A Pelikj men konekon ren Juj oko, ap jota lapwada Pauluj.

25 PEJTUJ lao pwarador nan wei, ap kotidalan Ierujalem *jan Jäjarea* ni ran kajilu. ²Jamero lapalap o jaumaj akan en Juj oko ap pwaradon re a weiweiloke Pauluj o poekipoeki re a, ³O *inon ion* konekon re a, pwen palian Pauluj, pwe a en wa *don* Ierujalem i, a re majamajan i, pwen kamele ni a kotikot kodo. ⁴A Pejtuj majani, me Pauluj pan mimieta Jäjarea, a pein i pan madan majel wei. ⁵A me lapalap re omail pan kak *ian* ia kodila o kadede ol o, ma dip a mia. ⁶A lao kotikot re 'rail pon walu pon de *naul*, ap kotidilan Jäjarea o mandan ran o a kaipokedi pon mol en kadeik o majani, Pauluj en wijikedo. ⁷A lao pwarador, Juj oko, me kodido *jan* Ierujalem, ap kapil pena i o kadipe i kaulap, ap jota kak kadededa. ⁸Pwe Pauluj kotin japen majani duen pein i: I jota wiadar dipi *on* kapun en Juj oko, de *on* im en kaudok o, de *on* Jija. ⁹A Pejtuj men konekon ren Juj oko, ap japen Pauluj majani: Koe men kodalan Ierujalem, pwen pakadeikada re i waja o? ¹⁰A Pauluj kotin majani: I mi mon mol en kadeik en Jija, waja me mau *on*, i en pakadeikada. Jota me japun eu, me i wiai *on* Juj oko, duen me pein komui *mani*. ¹¹Ma i wiadar *japun* eu de meakot me waron kamela, i jota pan kan mela. A ma jo melel, me mepukat kine kin ia, jota me pan kak *pan* ia lan irail. I dorolan Jija! ¹²Pejtuju lao kalelapok ren momod en kadeik o, ap majani: Koe dorolan Jija, ari koe pan pwarala ren Jija. ¹³Murin ran akai nanmarki Akripa o Pernije koti *don* Jäjarea, pwen ranamau *on* Pejtuj.

¹⁴Ira lao kotikot waja o *pon* toto, Pejtuj ap kaireki nanmarki duen Pauluj majani: Ol jenjal amen mi met, me Pelikj jaliedi ap jamalar. ¹⁵A jamero lapalap o jaumaj en Juj akan kaire kin ia duen i ni ai potopot Ierujalem *inon ion* i en kadeikada i. ¹⁶A *nai* japen irail: Kaidin duen tiak en men Rom, en *panala* aramaj amen, en kamela, mon me *panala* i kan jaikenta janjal mo a, o a muei *on* i er, en japen duen me re *pan* kila i. ¹⁷Irail lao pokon *don* met, a mandan ran o i *madan* mondi pon mol en kadeik o inda, ol o en wijikedo. ¹⁸A me *panala* i kan lao pwarado, re jota kati-tiki mejued kot, duen i kiki *on*. ¹⁹A akai peipeidok mia duen pein arail lamalam o duen ol mela amen me ad a Iejuj, me Pauluj kin inda, me dene a memaureta. ²⁰*Nai* ari poneponeki duen mepukat, i ap idok re a, ma a jota men kodalan Ierujalem, pwen pakadeikada waja o duen mepukat. ²¹A Pauluj lao dorolan kadeik en Aukujtuj, *nai* ap inda, ren koledi i, i lao kadarala i ren Jija. ²²Akripa ap majani *on* Pejtuj: I pil men roneron aramaj o. A majani: Lakap kom pan *ron* i. ²³A mandan ran o Akripa i Pernije lao kotin pwarado ni ar kapwat *linan* kaulap o kotilon *on* nan im en kapun, o ol lapalap akan *ianaki* kaun en kanim o, Pejtuj ap majani, Pauluj en wijikedo. ²⁴A Pejtuj majani: *Main* nanmarki Akripa o komail ol akan karoj, me *ian* kit kotikot waja et, komail majani, pweki men et, Juj akan karoj kin poekipoeki re i nan Ierujalem o pil met; ni ar palian i indada, me dene a jowar *on* memaureta. ²⁵A i lao diarada, me jota me a wiadar, me war *on* kamela o pein i dorolan Aukujtuj, *nai* ap kileledier me i pan kadarala i. ²⁶A jota me i aja, en *intiniedi* won *nai* jaupeidi. I me i waki *don* komail i, mo 'mui ta *main* nanmarki Akripa, pwe kapun lao nikier, i en aja, da me i en *intinieki* wei. ²⁷Pwe i lamelame, me *japun*, en kadar-

ala me jalidi amen, ap jota kaireki duen karep en jalidi.

26 AKRIPA ap majani *on* Pauluj: Koe me jaladoklar en kapakaparok ki pein uk. Pauluj ap kapa wei lim a, kad-ededar pein i: ²I ap peren kidar main nanmarki Akripa, me i pan kapakaparok mo 'mui ran wet duen meakan, me Juj oko pan kin ia la, ³Pwe komui me erekilar en Juj oko ar lamalam o pepei-dok kan, i ap poeki re omui, en kotin kanonama mamani ia. ⁴Ai wiawia kan arain maur i, me tapida Ierujalem ren jau i kan, Juj akan karoj aja due. ⁵Irail me aja ia *jan* maj kokodo, ma re men kadede ia, me *nai* kijan pwin kelail en at lamalam, me ad a Parijär. ⁶Nai ari mi mon kadeik, pweki ai kaporoporeki inau o, me Kot kotiki *on* jam at akan. ⁷Nan i inau o, me at kainok eijokriau kin kaporoporeki, me re pan pwaiki *on* ar nantion kaudok *on* Kot ni ran o ni pon. Main nanmarki Akripa iei kaporopor me i pan kila ren Juj oko. ⁸Da me komail jota kamelele, me Kot kotin ka-iajada me melar akan? ⁹Maj o i kiki *on*, me i en wiada meakan, me kaokaoe mar en Iejuj en Najaret. ¹⁰I me i pil wiadar nan Ierujalem; o me jaraui kan toto me i jaliedier *on* nan imaten murin ai aleer manaman *jan* ren jamero lapalap akan o irail lao kamelar, *nai* pil jauaja. ¹¹I kame irail pan pak toto nan jinakoke kan karoj, o koidon *on* irail, re en lalaue, o *nai* linaranar kaulap pa 'rail; i kin kame irail lel *on* kanim en wai kan. ¹²A ni ai wiawia mepukat, o kokolan Damajkuj ni manaman en jamero lapalap, ¹³Main nanmarki, nin jauaj i ap kilanadar nani al o marain eu *jan* nanlan, me linan *jan* katipin, me jenjereda imp ai o me ian ia kai. ¹⁴Kit karoj lao pupedier nani pwel, i ap ronadar nil eu, katitiki *on* ia ni lokaia en Ipru: Jaul, Jaul da me koe kamekame kin ia? Nan a pan apwal *on* uk, en tametame tek o. ¹⁵Nai ari idok:

Ij komui Main? Kaun o ap kotin majani: *Nai* Iejuj, me koe kin kame. ¹⁶Koe ari paurida, kajinenda, pwe i me I pwaraki don uk, pwen kajapwil uk ada, pwe koe en papa o jaunkadede men en meakan, me koe kilanada, o meakan, me I pan kapwara don uk. ¹⁷O I pan dondoro *jan* uk ni pa en aramaj akan o men liki kan me I pan kadar uk wei *on*, ¹⁸Pwen kapad pajan maj arail, pwe re en wuki *jan* rotorot, wuki *on* marain, o *jan* ni manaman en Jatan *on* Kot, pwe re en lapwa *jan* dip ar akan, o ren ale ar jojo ren me kamakelekele kidar pojon. ¹⁹Ari main nanmarki Akripa, i jota jopeiki *on* kajanjal en nanlan o. ²⁰Pwe maj i padaki *on* toun Damajkuj o Ierujalem, o jap en Iudäa kan, o men liki kan, en kalula o wuki *on* Kot, o kapwaiada wan kalula mau. ²¹Nan i me Juj akan jaik ia kidi nan im en kaudok o, o re *jon* kame ia la. ²²Ari jo, en Kot a kotin ieian ia, me i mimieki lao lel ran wet, padapadaki me tikitik o me laud akan, o jota me i inda, i eta, me jaukop akan o Mojej pil majanier, me pan wiaui: ²³Ieteten, Krijtuj en kamekam, o me a pan men maj en me pan iajada *jan* ren me melar akan, o padaki *on* toun wei o pil *on* men liki kan duen marain o. ²⁴A ni a kapun kila mepukat, pein i Pejtuj ap nil lauded a majani: Pauluj, koe iakalar! Om jukujukul toto me kapwepwe uk adar. ²⁵A Pauluj kotin majani: I jota iakalar main ijou Pejtuj, a i kin kida kajoi melel o pun. ²⁶Pwe nanmarki kotin mani duen mepukat; i me i pil aima padapadakieki *on* i, pwe i aja, jota meakot, me a jota kotin ereki, pwe kaidin waja rir, me mepukat wiaui. ²⁷Nanmarki Akripa, komui pojon jaukop akan? I aja, me komui kin pojon. ²⁸Akripa ap majani *on* Pauluj: Me tar kij, a komui pan kainon *on* ia en jaulanala. ²⁹Pauluj majani: I nonki *on* Kot, me komui o karoj, me roneron ia ran wet, en dueta *nai*, a iermen jal

mata pot et. ³⁰Nanmarki, o kopina, o Pernije, o me *ian* irail kaipokedi waja o, ap kotida, ³¹O kelepala, ap kapakaparakon nan *pun ar* mamajani: Aramaj men et jota kin wiada me war *on* kamela de jalidi. ³²Akripa ap majani *on* Pejtuju: Aramaj men et pan lapwada, ma a jota dorolan Jija.

27 A LAO kileledier, me je pan jerokelan Italien, re kajilaki Pauluj, o akai me jalidi, kaun en jaunpei amen, me ad a Iuliuj, kijan pwin en Aukujtuju. ²Kit ari kereda pon jop en Adramitien pot, me pan jupi *on* kanim en Ajien akan, me mi pon oror, ap tan wei. Ari, Arijtarkuj, men Majetonien amen *jan* Tejalonik *ian* kit. ³Mandan ran o je leler Jidon. A Iuliuj me kadek *on* Pauluj, ap mueid *on* i, en kotilar kompokepa ko pwen kajarloleit. ⁴Kit ari majelar *jan* waja o, ap *tanatan* pananen Jipern, aki *an* me u *don* kit. ⁵Kit *tanatan* kotela lepen jed en Jilijia o Pampilien, je ap lel *on* Mira en Lijia, ⁶I waja kaun en jaunpei o diarada jop en Alekjandrien pot, me pan majelan Italien, i ari kajau *on* kit poa. ⁷A kit pwapwand kokola, *pon* toto meid apwal *on* kit lel *on* Kniduj, pwe *an* me kawela; kit ari *tanatan* pananen Kreta, *tan won* Jalmone. ⁸A meid apwal at dauli waja o; kit ari lel *on* jap eu, me ad a Kapitau mau koren *ion* kanim Lajäa. ⁹A anjau lao daulier o a apwalar *on* jailok jili, aki ran en kaijejol daulier, Pauluj ap kotin panaui o ¹⁰Majani *on* irail: Ol oko, i ajaer me jailok wet pan juedela a pan apwal kaulap, kaidin *on* audepan jop o jop eta, pwe pil *on* maur atail. ¹¹A kaun en jaunpei o liki jaunilil o jaumaj en jop o *jan* majan en Pauluj. ¹²A kapitau me jota non mau *on* jop en mimieta ni anjaun kapau. Koren *ion* karoj ari men jamala *jan* waja o, o re *jon*, ma re jota kak *on* lel Pönikj, pwen mimita waja o ni anjaun kapau, i kapitau en Kreta eu,

me mi ni pali air o pali apan. ¹³A *an* lao udo *jan* pali air, re ap kiki *on*, me re pan pwaida, ap apiada paipun ko tanala liman Kreta. ¹⁴A *madan* melimel udo *jan* Kreta, me ad a alepip en kijinian. ¹⁵A *an* lao kapeila jop o, o jop jolar kak *on*, kit ap nenenla o peila. ¹⁶Ni at tanala pananen dake tikitik eu, me ad a Klauda, me tar kij, a je jolar kak *on* koledi pot o. ¹⁷Irail apiada i, pwen kak piradi *on* ni jop o, ap lilidi, pwe re majak re de jerada nan Jirte, ap punipunidok jili. ¹⁸Kit lao punipunidok jili kaulap, manda ap kamaradar jop o. ¹⁹A ni ran kajilu irail kaje kila pein pa arail kapwa en jop o. ²⁰Kadekadeo ran totola jota katipin o jota uju, o melimel kalaimun u *don* kit, ap jolar at kaporopor en pitila. ²¹A kit lao kaijejol warailar, Pauluj ap pwarada nan *pun* arail majani: Ol oko mak eta, komail en peiki *on* ia er o jo majel *jan* Kreta, pwe kitail ender lel *don* kaupatail. ²²A met i panaui komail, en kaporopor mau, pwe jota me pan mela, jop eta me pan ola. ²³Pwe tounlan en Kot, me japwilim a nai, o me i kin papa, me kotida imp ai *pon*, ²⁴Kotin majani: Pauluj, koe der majak, koe pan wijike *won* ren Jija. A kilan, Kot me kotiki *on* uk er karoj me *ian* uk. ²⁵Ari ol oko komail kaporopor mau, pwe i kin pojon Kot, me a majan pan pwaida. ²⁶A kitail pan jerada nin dake eu. ²⁷A lao *pon* naul pa *pon* lar, kit peipei jili nan jed Adria. Ni ailep en *pon* toun jop o kajauiaida, me je koren *ion* jap eu. ²⁸A irail lao kajedi men *jon*, re ap diaradar, me *nap* rieijok, o re kaila ekij waja o kajedi men *jon*, re ap diaradar, me *nap* eijoklimau. ²⁹A re majak, je de jerada *pon* mat, rap kajedi paipon paieu *jan* ni murin jop, ap mauki en ran *pajan*, ³⁰A toun jop o lao men pitila *jan* nin jop o, o re apiedi pot apot nan jed, dene re pan kajedi paipon kai ni mon jop o, ³¹Pauluj ap majani

on kaun o jaunpei kan: Ma mepukat jota pan mimieta pon jop o, komail jota pan kak dorela. ³² Jaunpei kan ap leke jan pot o kajela o ari. ³³ A lao pan ran pajan, Pauluj ap panaui irail, ren mana, majani: Nan a pon naul pa pon lar, me komail kin auiaui o kaijejol o jota mana. ³⁴ Nai ari panauki komail, en mana, pwe i me komail pil pan piti kila. Pwe jota pit en mon pit pan pupedi jan amen komail. ³⁵ A lao majanier met, ap ale prot, danke Kot mo 'rail karoj. I lao pilitiki pajan ap jak. ³⁶ Irail karoj ap kaporopor maular o pil mana. ³⁷ A kit karoj me mi nan jop o, me riepuki ijiakan wonumen. ³⁸ Irail lao medier, rap kamaradar jop o, kajedi on nan madau korn. ³⁹ A lao waja ran pajan, re jaja jap o, A re diadar kapitau eu, me mad mia; i waja re lamedar en walan jop ia, ma re pan kak on. ⁴⁰ Irail lao leke jan paipon ko, rap kaje ir ala nan madau, o lapwada padil akan, o apiadar jerok en moa ni an o, ap tanala ni oror. ⁴¹ Irail lao lel on mad eu, jop o jerada o jolar mokid. Mon jop o tenela, a muri ola nan iluk kan. ⁴² Jaunpei ko ap men kamela me jalidi kan, pwe amen de pan pitila jan. ⁴³ A kaun en jaunpei o men dorela Pauluj, ap jota mueid on irail me re men wia o majani: Me aja pampap, en lujedi on nan madau pap won jap o. ⁴⁴ A me tei kan pon tenap de kijan jop o. A ap pwaida, me irail karoj dorelar o lel on jap o.

28 KIT lao pitilar, je ap ronadar, me dake o adaneke Melite. ² A men liki kan me kadek on kit kausalap, pwe irail jaunda kijinia i o kajamo kit karoj, pweki katau moremor o pweki kapau. ³ Pauluj lao wajai tui pena o kidi on nani iai, jerpent men ap lujadar jan nani iai pweki karakar o ten on ni lim a. ⁴ A men liki ko lao udial man o a teneten ni lim a, re ap kajokajoi nan pun arail: Melel aramaj men et me kamelar aramaj, a piti

janer nan madau, ap rialar. ⁵ I ari jipede won man o nani iai o jota mejued kot lel on i. ⁶ Irail majamajan, ma a jota pan umpojada de pupedi matala, a re lao majamajan warai o kilan, me a jo juedi on, re wukidalar ar lamelam o katitiki, me dene kot amen. ⁷ Jaupeidi en dake o, me maraneke Pupliuj, kin japaneki waja o, kajamo o apapwali kit ran jilu. ⁸ A jam en Pupliuj wononeki jomau karakar o jomau nta. I me Pauluj koti don re a kapakapaki, pwil lim a kan po a, kakeladar i. ⁹ Men en lao wiaui, karoj me jomau nin dake, ap kodo kakelailadar. ¹⁰ O re pil kaka kin kit kausalap. Kit lao majeldar, irail ari kidan pon jop o at kapinwar kajampwal. ¹¹ A murin jaunipon jilu je ian jop en Alekjandrien pot, me mimi ni dake o ni anjaun kapau, me kilel en mpor. ¹² A je keredi Jerakuj o kairu waja o pon jili pon. ¹³ O jan waja o je pidok tanatan lela don Rekiu, o manda an air irepokedo o pon ta pon je lel on Puteoli. ¹⁴ I waja o je tu on ia jaulan kai, me poeki re at, jen mondi re 'rail pon iji pon. Kit ari tanatan kokolan Rom. ¹⁵ O jaulan kan en waja o lao ronadar duen kit, re ap kodo tu on kit Apipor o Tretapern; Pauluj lao diar ir ada, ap kapina Kot o kaporopor maular. ¹⁶ Kit lao lel Rom, kaun en jaunpei ap panalan kaun en jilepa kan me jalidi ko, a Pauluj me jaladok kotikot waja toror, jaunpei men me jinjila i. ¹⁷ Kadekadeo murin ran jilu Pauluj ap molipe pena jaumaj en Juj akai. Irail lao pokon penaer, a ap majani on irail: Ri ai ko, nan jota mejued kot, me i wiadar on aramaj, de on lamalam en jam atail akan, ari jo, nai me jalidi o pakadara don ni pa en men Rom akan jan Jerusalem. ¹⁸ Irail lao kalekalelapoki ia, ap men lapwa ia dar, pwe jota dip ai, me i en kame kila. ¹⁹ A Juj oko lao palian ia, i ap dorolan Jija, kaidin ai men mpimpäki toun jap ai. ²⁰ I me i ekerä komail ki pena, i en kilan komail o kajokajoi on

komail, pweki en Juj akan ar kaporopor, me i jalikidi jal mata pot et. ²¹ Irail japen i: Jota kijin likau, me je ale *jan* Iudää duen komui, pil jota *jaulan* amen, me kodigo, me kaire kin kit o kadedeki, me dip omui mia. ²² A je men *rona jan* komui duen omui lamelam, pwe je *roner* duen pwin wet, me re kin *palian* waja karoj. ²³ Irail ari kileledi *on* i ran eu, ap pokon *don* re a nan im en kairu. I ari kawewe *on* irail o katitiki duen wein Kot, kapakaparok ki *on* irail Iejuj *jan* nan kapun en Mojej o *jaukop* akan, *jan* ni *manjan* lel nin jautik. ²⁴ Akai irail me kamelele a padak a akai jo. ²⁵ Irail ari jota minimin pena nan *pun* arail, re ap pur *pajan* ni en Pauluj a katitiki *majan* pot et: Melel, *jaukop* Iejaia kopadar ren *Nen* *jarau* *on*

jam atail akan. ²⁶ *Majani*: Ko *won* ren *aramaj* pukat indada: *Komail* kin *ron* ap jo lelapok ki o *ninar*, ap jota dedeki. ²⁷ Pwe *monion* en *aramaj* pukat *juedalar*, o *jalon* arail *ponlar*, o *maj* arail *mair* *pe-naer*, pwe re de *nar* kida waja *maj* ar, o *ron* kida waja *jalon* arail, o *ajaki* nan *monion* arail o *japaledo*, o I en kakele ir ada. ²⁸ *Komail* ari en *aja*, me *maur* wot *jan* Kot *mueidalan* men liki kan o re pil pan *peiki on*. ²⁹ I lao *majanier* mepukat, Juj oko ap ko *pajan* o *kapakaparok* nan *pun* ar *kaualap*. ³⁰ A Pauluj kotikot nan im eu, me a kin *ijeja* par riau, o *kajamo* karoj, me ko *don* i, ³¹ *Kaweweda* wein Kot o *aima* *padapadaki* duen *Kaun* *Iejuj* *Krijtuj* pwe jota me *inapwiedi*.

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

MEN ROM.

1 PAULUJ ladun Iejuj Krijtuj men, me paeker, en wiala wanporon amen, me katoror *on* papa ronamau en Kot, ²Me a kotin kopekidor japwilim a jaukop akan nan kijin likau jarau kan. ³Duen japwilim a Ol me kijan kadaudok en Dawid ni tiak en pali uduk, ⁴O me kadede kidar, me a Japwilim en Kot a manaman, duen a kotin iajadar *jan* ren me melar akan ki Nen jarau, Iejuj Krijtuj atail Kaun, ⁵Me kit ale *janer* mak o koa en wanporon, pwen padaki *on* men liki kan karoj ni mar a, pwe irail en pojon o peik, ⁶Pwe komail pil kijan irail, me paeker *don* Iejuj Krijtuj. ⁷Komail karoj kompoke pan Kot, me paeker me jarau kan, me mimi Rom mak o popol *jan* ren Kot Jam atail o Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail! ⁸Iet kaieu, i kin *kapina* ai Kot ki Iejuj Krijtuj pweki komail karoj; pwe omail pojon me kalok jili lel penan jap karoj. ⁹Pwe Kot, me i kin papa *on* ni *nen* i ni ai padapadaki wei ronamau en japwilim a Ol, me jaunkadede pai, me i kin tamataman kin komail anjau karoj, *nidinid* ni ai kapakap akan. ¹⁰Nidinideki anjau karoj, ma i jota pan kak pwarala re omail, ma iduen kupur en Kot. ¹¹Pwe i *inon ion* udial komail, pwe i en katunole kin komail ekij pwaij *nenin*, pwe komail en tinainda. ¹²Pwe i en kajarloleid re omail, pweki atail pojon ta ieu. ¹³Ari, ri ai ol akan, i jota men, me komail en jaja duen ai kileledier pan pak toto, en pwar won komail, ap jaik pijoki *on*, pwen diar ekij wan ai dodok re omail, dueta ren wei tei kan. ¹⁴Pwe *nai* me pwaipwand *on* men Krik o men liki kan, o *on* me lolekon o me jo lolekon kan. ¹⁵Pwe duen a pan kak pai, i men pil padaki *on* komail men Rom ronamau. ¹⁶Pwe i jota

kin namenok ki ronamau, pwe i manaman en Kot, me kin kamaurela me pojon akan karoj, Juj oko maj, ap pil men Krik. ¹⁷Pwe i me kin kajanjaleda pun en Kot, me kin pwili *jan* pojon, pwen pojon duen a intinidier: Me pun o pan memaureki pojon; ¹⁸Pwe *onion* en Kot pan janjaleda *jan* nanlan *on* me doo *jan* Kot akan o me japun en aramaj akan, me kin kawela melel ni arail japun. ¹⁹Pwe duen me pwarada *jan* ren Kot me janjal *on* irail, pwe Kot me kotin kajanjale *on* irail, ²⁰Pwe meakan me jo janjal duen i, iet akan, a manaman joutuk o pil duen a udan Kot *jan* ni anjaun jappa wiaui, kin janjal kida japwilim a dodok kan, pwe jolar pekid parail: ²¹Pweki irail ajadar Kot, a re jota wauneki i duen me kon *on* Kot pil jota majak tol a, a re aklemai *on* i, *monion* japun arail ap rorototalar. ²²Irail akereki pein irail ap lamponlar. ²³Irail kawukilar *linan* en Kot me jo kak mor pajan, *on* mom en aramaj me kin mor pajan o mom en manpir akai, o man aluki pa, o man korop akan. ²⁴I me Kot kotin mueide kila irail, en *inon ion* kajaminlar *monion* arail ni ar kajautela pein war arail nan pun arail, ²⁵Me kawukila melel en Kot *on* likam, ap *poni* o papa *on* dipijou mon Jaun wia meakaroj, me iajanai potepoteta amen. ²⁶Nan i me Kot mueidela kin ir *on inon* jued akan, en lel *on* arail li akan, en wuki *jan* ira 'rail, kaokaoe ira 'rail. ²⁷Pil dueta ol akan liki *jan* iran li, ap kalel nan pun arail; ol ajada ol, me jo kon, ap pein kapokala nan war arail *manidi* en ar wiawia kan. ²⁸Nan duen irail kan katanaman *on* Kot, Kot ap mueidalan irail, en kapitakaila kamom *on* wia meakan me jued, ²⁹Me dir en japun karoj, morjued, norok kapwa, jempok, dir en peirin, lolap, akamai, widin, weid, lidu *monin*, ³⁰Pil en pan moli, likinekine, kajenta Kot, kan kapunlol, aklapalap, ponmajo, me kin diar me jued akan, jo oke jam ar o

in ar, ³¹Lampon, inaujopoujok, jempok, jomak. ³²Re aja duen kapun pun en Kot, me kin wia mepukat, pan mau *on* mela, a kaidin i eta, pwe re pil kin perenki irail, me kin wia mepukat.

2 NAN i jota pakid pa om, aramaj amen koe, amen amen me kin kadeikada, pwe ni om kadeikada amen, pein koe me koe kin kariaala, pwe koe, me kin kadeikada, kin wiawia me dueta. ²A kitail ajaer, me kadeik en Kot me melel *on* ir, me kin wiada mepukat. ³A dadue aramaj amen koe, me kin kadeikada, me kin wiewia mepukat, ap wiada dueta, koe kiki *on*, me koe pan piti *jan* kadeik en Kot? ⁴De koe mamaleki kalanan en Kot japan, o a kanonama o papadake; koe jota aja, me kalanan en Kot kamaterok uk alan kalula? ⁵A koe ni *monion* om me katiwo o kakaluak, me koe ki penan uk *onion on* ni ran en *onion* o kajanjal pan kadeik pun en Kot, ⁶Me pan kotin depuk *on* amen amen duen a wiawia kan. ⁷Irail me kin dadaurata ni ar wiawia mau kan o *linan*, o indand, o me jo kin mor *pajan*, maur joutuk. ⁸A kamekam o wairok *on* irail me katiwo o jo oke melel, a me kin oke *japun*. ⁹O kanaudok o kalokolok *on* aramaj karoj, me wiadar jued, maj *on* Juj akan ap lel *on* men Krik. ¹⁰A *linan*, o wau, o popol *on* amen amen, me kin wia mau, maj *on* Juj akan o pil *on* men Krik. ¹¹Pwe Kot jota kin lipilipil aramaj amen. ¹²Pwe karoj me wiada dip likin kapun, pan lokidokila likin kapun, pil karoj, me aja kapun, ap wiada dip, pan pakadeikada pan kapun. ¹³Pwe kaidin me *roneron* kapun kan pan pun kila mon Kot, a me kin *anada* kapun pan pun kila. ¹⁴Pwe ma men liki, me jota arail kapun, ap pil wiawia tiak en kapun *jan* nan pein irail, iei me irail, me jota arail kapun pein kapun parail. ¹⁵Me kin kajanjaleda wiawia en kapun me intinidier nan *monion* arail, i me injen arail pil

kadedeki o ar lamalam, me irail jakara kida de kalole mau ki nan pun arail. ¹⁶Lao ran o, me Kot pan kotiki *on* Iejuj en kadeikada dip okiok kan ren aramaj akan, duen ai *ronamau*. ¹⁷A ma koe adaneke Juj amen, me kin liki kapun o juaiki Kot, ¹⁸O ajada kupur a, o koe pun kila lamalam, ni om padapadaki *jan* nan kapun, ¹⁹Koe me lameda, me koe itar *on*, en kalua wei me majkun akan, o kamarain pan me rotorot akan, ²⁰O jaunkaian pan me lampon kan, o jaunpadak en kijin jeri kan, me aja tiak en *lolek*on o melel en kapun. ²¹Ari, koe kin kawewe *on* amen, ap jota kin kawewe *on* pein uk, o koe kin padaki me ren der pirap, a koe kin pirap; ²²Koe kin inda, me aramaj ender kamal, a koe kin kamal? Koe kin juedeki dikedik en ani mal akan, a koe kin pirap me japwilim en Kot? ²³Koe kin juaiki kapun, a koe kin kijan Kot wau ni om tiakedi kapun? ²⁴Pwe mar en Kot kin mamale kila komail ren men liki kan, duen a *intinidier*. ²⁵Pwe jirkomjaij me mau, ma koe *aneda* kapun; a ma koe tiakedi kapun, om jirkomjaij pan jojirkomjaij. ²⁶Nan i, me jojirkomjaij, *anada* pun en kapun, daduen a jojirkomjaij jo pan wadok *on* i jirkomjaij? ²⁷Ari, ma me udan jojirkomjaij akan pan kapwaiada kapun, re jota pan kadeik uk ada? Pwe koe kin mi pan kijin likau o jirkomjaij, ap tiakedi kapun o. ²⁸Pwe kaidin i Juj amen, ma pali liki ta, o pil kaidin i jirkomjaij, me jirkomjaij liki nan uduk eta. ²⁹A i Juj amen, me Juj en lole, o i jirkomjaij, me mi nan *monion* i, ni *nen* e, a kaidin ni *intin*; me a *kapin*epa jota mi ren aramaj akan pwe ren Kot.

3 ARI, da me Juj akan paieki mon me tei kan de da kadepan jirkomjaij? ²O me toto, ni *jon* karoj; iet kaieu: Majan en Kot akan kanikid *on* irail. ³A ma akai jopojon a pil menda? Pwe ar jopojon pan kak kawela kalanan en Kot? ⁴O jo! Pwe Kot udan melel, a aramaj karoj me likam

duen a intinidier: Ir eta me pun ni ar majan akan, o komui pan kotin poedi ni ar pakadeikada. ⁵A ma atail japun kaindinda pun en Kot, da me kitail en inda? Dadue, Kot me pil japun, pweki a kotin onion kida? I kin lokaia ni tiak en aramaj. ⁶O jo! Pwe ma iduen, Kot pan kak kadeikada jappa? ⁷Pwe ma meles en Kot pwai kida ai likam kan, pwen kalinanda i, menda i pan pakadeikada, dene dipan amen nai? ⁸A jo mau on duen at indand jued, pwe akai kin inda, me dene kit kin padaki wei: Kitail en wiada me jued, pwen kareda me mau? Nan arail kalokolok me pun. ⁹Iaduen atail pai mau jan arail? Kaidin, pwe je kadededar, me Juj o men Krik karoj mi pan dip, ¹⁰Duen a intinidier: Jota me pun amen, jota amen. ¹¹Jota me lolekon amen, jota me kin rapaki Kot. ¹²Karoj me japunlar, irail wiaki eu mamalar, jota meamen, me kin wiada me mau, jota amen. ¹³Tapin wor arail me rajon joujou eu, me jaikenta jarep pena, lo arail me re liliapaki, wini en kamela mimi ni oton ni arail; ¹⁴Au ar me dir en lalaue o katik, ¹⁵Nä arail me marara on kamela aramaj; ¹⁶Nan al arail me dir en jued o mauk; ¹⁷A al en popol me re jaja; ¹⁸Re jota kin majak Kot. ¹⁹A kitail ajaer, me kapun o lolok on, me kin papa kapun pwe au karoj en japaimokid o jappa pon lodi on kadeik en Kot. ²⁰Ari mon Kot jota uduk me pan pun kila a wiawia kapun, pwe kapun me dip kadiarok kidar; ²¹A anjau wet pun en Kot janjaledar likin kapun o kadede kidar kapun o jaukop akan. ²²A pun en Kot me pwili jan pojon Iejuj Krijtuj, ap lel on karoj me pojon. ²³Pwe jota lipilipil, karoj me wiadar dip o jota kak konodi linan en Kot. ²⁴Irail pan pun kila a mak japan, pweki en Krijtuj Iejuj a kotin dore kitail lar, ²⁵Me Kot kotin kajanjaledar en wiala mol en kalanan ni pojon nt'a, pwen kajanjaleda a pun ni a kotin lapwada dip en maj akan, me mier

pan papadake en Kot. ²⁶A anjau wet a kotin kadededa a pun. Ieteten, me pein i me pun, ap pan kotin kapunala karoj me pojon Iejuj. ²⁷Ari, ia men juaiki? A loki-dokilar! Ren kapun da? En wiawia kan? Kaidin, a ren kapun en pojon. ²⁸Ari, iet me je inda: Aramaj en pun kila pojon a kaidin wiawia en kapun kan. ²⁹De Kot en men Juj akan arail Kot eta? Kaidin pil Kot en men liki kan? Ei meles, pil en men liki! ³⁰Ari, Kot me ta men, me kin kapun kila me jirkomjaij akan pweki pojon, pil jojirkomjaij akan pweki pojon. ³¹Iaduen, kitail kin tiakedi kapun pweki pojon? O jo! Pwe kitail kin kapwaiada kapun o.

4ARI, da me kitail en inda duen Apraam jam atail ni pali uduk, da me a diaradar? ²Pwe ma Apraam pun kilar a wiawia kan, nan a men juaiki mia, a kaidin mon Kot. ³Pwe da me kijin likau majanier? Apraam pojon Kot, o i me wadok on i kapuna pa. ⁴A me kin keleki a wiawia kan, nan pwain a pan wad on i nin tiak en kujoned a kaidin ni mak. ⁵A me jota kin keleki a wiawia kan, ap pojon i, me kin kapunala me doo jan Kot akan, nan a pojon me wadok on i kapuna pa i. ⁶Duen Dawid kapaiaiki aramaj amen, me Kot kotin kapunala likin a wiawia kan: ⁷Meid pai, me ar japun kan lapwadar, o me dip ar akan pwaip-waidier! ⁸Meid pai ol o, me Kaun o jolar pan kapokoki on dip a! ⁹Ari, me jirkomjaij eta, me pai wet kin ko on, de a pil itar on me jojirkomjaij? Pwe kit me indada: En Apraam a pojon me wadok on i kapune pa. ¹⁰Ari, iaduen a wadok on i? Ni a jirkomjaijelar de ni a jojirkomjaijelar? Kaidin ni jirkomjaij, pwe ni a jojirkomjaij. ¹¹A a aleer kilel en jirkomjaij, men kadede a pun kilar pojon, me a anekier ni a jojirkomjaij, pwen wiala jam en me pojon ap jojirkomjaij akan karoj, pwe pun wet en pil wadok on irail. ¹²O pil wiala jam en me jirkomjaij akan. A

kaidin arail me jirkomjaij akan eta, pwe pil en irail, me aluki pojón ota, me mi ren jam atail Apraam ni a jójirkomjaij. ¹³Pwe kaidin ki kapun o me Apraam o kadaudok a aleer inau o, me a pan jójoki jappa, a ki pojón pun. ¹⁴Pwe ma irail, me men kapwaiada kapun o, pan ale jojo, nan pojón me mal kot, o inau olar. ¹⁵Pwe kapun o kin kareda *onion*, pwe ma jota kapun, a pil jota japun. ¹⁶I me pun pan tapi jan ni pojón, pwe karoj en tapi jan mak; o inau *on* kadaudok o en *teneten*. A kaidin ir eta, me mi pan kapun o, pwe pil karoj, me mi pan pojón en Apraam, me jam en kitail karoj. ¹⁷Duen a intinidier: I wia kin uk alar jam en wein jappa toto mon Kot, me a pojón me kin kamaureda me melar akan o molipei ir, me jaikenta mia, pwen miala. ¹⁸I me pojón, ap jota kaporopor mia, pwen wiala jam en wein jappa toto, duen a lokido: Nan iduen kadaudok om. ¹⁹Ap jota luetalar ni a pojón o jo lamelame, me war a melar, pwe a koren ion jaunpar epuki; pil jota lamelame war en Jara a melar. ²⁰Pwe a jota peikajaleki inau en Kot ki jopojón, a a kakairida ni pojón, o i me a kin kapinaki Kot. ²¹A aja melelia, me i kotin inauki *on* i, a pan kotin kapwaiada. ²²Nan i wadok *on* i kapuna pa. ²³Mepukat jota intinidier pweki i eta, me a wadok *on* i mepukat, ²⁴A pil pweki kitail, me a pan wadok *on*, ma kitail pan pojón i, me kotin kaijadar Iejuj atail Kaun jan ren me melar akan. ²⁵Pwe i me panalar pweki dip atail, o a kotin iajadar pwen kapun patail.

5 KITAIL ari pun kilar pojón, ap popol ren Kot, pweki atail Kaun Iejuj Krijtuj, ²Me kotin kajamo kitail ki pojón *on* mak wet, me kitail aleer, ap kaporopor o juaiki linan en Kot, ³A kaidin i eta, pwe kitail pil juaiki at apwal akan, pwe kitail aja, me at apwal akan kin kareda kanonama; ⁴A kanonama kin kareda kakairida, a kakairida kin kareda

kaporopor; ⁵A kaporopor jota kin kanamenokala, pwe limpok en Kot me wudokidi *on* nan monion atail ki Nen jarau, me kitail aleer. ⁶Pwe ni atail luet Krijtuj mata kin kitail, me doo jan Kot akan ni anjau me kileledier. ⁷Pwe iaduen, amen pan mekila me pun amen? Ele pweki me mau amen, me amen pan mekila. ⁸A Kot kotin kajanjaleda a limpok *on* kitail ni en Krijtuj a mata kin kitail lar, ni anjaun atail dipan. ⁹Melel kaulap, anjau wet kitail kapun kilar nta; kitail ap kamaur kila i jan ni *onion*. ¹⁰A ma kitail kalolamaui *on* Kot ki en japwilim a Ol a matala ni atail imwintiti, nan melel kaulap murin atail kalolamaui kitail pan dorela ki a ieiaj, ¹¹A kaidin i eta, pwe kitail pil juaiki Kot ren atail Kaun Iejuj Krijtuj, me kitail paieki tom patail. ¹²Ari, duen aramaj ta men, me dip tapiki *don* jappa, ap tialan mela, o mela lel penan aramaj akan karoj, pwe karoj me wiadar dip, ¹³Pwe dip mi nan jappa mon kapun, a jota kapun pan dip, ma jota kapun, ¹⁴Ari jo, mela wiauiada jan Adam lel Mojej, pil ren me jo wiadar dip laud dueta japun en Adam, iei me mom en me pan pwarado. ¹⁵A pai en mak kaidin dueta dip, pwe ma dip en me ta men me toto mekila, nan melel kaulap mak en Kot o pai en mak jan ren aramaj ta men Iejuj Krijtuj itar *on* me toto. ¹⁶A pai o kaidin dueta met, me wiauiar ren amen, me wiadar dip, pwe kadeik o tapi janer me ta men, pwen kalokolok, a pai en mak o kin lapwada dip toto, pwen punala. ¹⁷Pwe ma dip en me ta men mela poekidier, nan melel kaulap, irail me pan ale mak o pai en pun, pan poedi o mamaureki me ta men: Iejuj Krijtuj. ¹⁸A duen dip en me ta men aramaj akan karoj me kadeik ki *on* mela, i dueta pun ta ieu itar *on* kapun kila aramaj akan karoj, en kamaurela. ¹⁹Pwe duen jopeik en aramaj ta men me toto wia kilar dipan, iduen peik en me ta men me toto pun kilar. ²⁰A kapun

pil wiauer, pwe dip en kadiarok kidar, a waja me dip paraparada ia, iei waja mak o laude *janer*. ²¹Pwe duen dip di-alan mela, iduen mak o pun pan dialan maur joutuk ki lejuj Krijtuj atail Kaun.

6 ARI, da me kitail en inda? Kitail en dadaurata dip, pwe mak en lalau-dala? ²O jo! Pala kitail pan dadaurata dip, me kitail mela *janer*? ³De komail jota aja, me karoj, me paptaije *on* Krijtuj lejuj, paptaije *on* a matala? ⁴Kitail ari *ian* i Jaredier ni paptaij *on* mela, pwe duen Krijtuj kaiaja kidar linan en Jam *jan* ren me melar akan, iduen kitail en pil weweideki ni maur kap. ⁵Pwe ma kitail kaparoki *on* i ni a matala, nan kitail pil pan paroki *on* i ni a iajadar. ⁶Pwe kitail ajaer, me atail aramaj *marin* *ian* kalopuelar, pwe war en dip en mokon-aidier, pwe kitail jolar papa dip. ⁷Pwe me melar, maiodar *jan* dip. ⁸A ma kitail *ian* Krijtuj matalar, nan kitail kamelele, me kitail pil pan *ian* i ieiajata. ⁹Kitail aja, me Krijtuj kotin iajadar *jan* ren me melar akan, ap jolar pan pur *on* matala; mela jolar pan poedi i. ¹⁰Pwe ni a kotin matalar, a kotin matalar pan metapak pweki dip, a ni a kotin ieiajata, a kotin ieiajadan Kot. ¹¹Iduen komail, komail en wia kin komail me melar *jan* dip, ap memaur *on* Kot ren Krijtuj lejuj. ¹²Ari, komail ender mueid *on* dip, en kaunda war omail luet; pwen papa a *inon* jued akan. ¹³Komail pil der mueid *on* dip o kokon omail akan, pwen men wia *japun* a komail mueid *on* Kot pein komail, duen me kamauradar *jan* ren me melar akan, o kokon omail akan en papa me pun *on* Kot. ¹⁴Pwe dip jota pan kak poe komail edi, pwe komail jolar mi pan *kapun*, pwe pan mak. ¹⁵Ari da, kitail en wia dip, pwe kitail jolar mi pan *kapun*, a pan mak? O jo! ¹⁶Komail jota aja, ma komail pan wiala pein komail ladu en peik, ari komail pan ladu en me komail kin pepeiki *on*? Ma dip komail pan mekila, a ma

peik, komail pan pun kida. ¹⁷A danke *on* Kot pwe komail jolar ladu en dip; pwe met komail kin peiki *on* tiak en padak me komail *ianer* *jan* *monion* omail. ¹⁸Komail ari maioda *jan* dip, komail id wiala ladun pun. ¹⁹Nai me inda met nin tiak en aramaj, pweki luet en uduk omail. Pwe duen omail *panalan* kokon omail akan, en ladun jamin o *japun* kan, pwen *palian* *kapun*, iduen komail en pan *on* kokon omail, en lidui me pun, pwen *jarauila*. ²⁰Pwe ni anjau me komail ladun dip, komail maio *jan* me pun. ²¹A iaduen wan mepukat ni anjau o, me komail kin namenokki anjau wet? Pwe imwi pan mepukat mela. ²²A met komail maio-dar *jan* ni dip, ap id wialar ladun Kot, o omail wan jaraui mia o imwi pan maur joutuk. ²³Pwe pwain en dip mela, a pai en mak en Kot maur joutuk ren Krijtuj lejuj atail Kaun.

7 DE ri ai kan, komail jota aja — i kin peidok ren me aja *kapun* o — me *kapun* o kin poedi aramaj arain a memaur? ²Pwe li amen, me a warok mia, kin *kaupinki* *kapun* en a warok arain a memaur. A ma a warok melar, a muei *janer* *kapun* en a warok. ³A ma a pan paudeki amen ol ni a warok memaur, a pan adaneki kamal amen; a ma a warok melar, a muei *janer* *kapun*, ap jota pan kamal amen, ma a pan pur *on* amen ol. ⁴Ari ri ai kan, iduen pil komail mekilar *kapun* o pweki war en Krijtuj, pwen wiala nain amen, iet, me iajadar *jan* ren me melar akan, pwen kaparapar *on* Kot. ⁵Pwe ni at kekeideki tiak en pali uduk, *inon* en dip me kelail nan kokon atail pweki *kapun* o, pwen kaparapar *on* mela. ⁶A met kitail muei *janer* *kapun* o, pwe jal pat *on* mela olar, pwe kitail en papa *on* tiak kap en *nen*, a kaidin *on* tiak *marin* en *intin*. ⁷Ari, da me kitail en inda? Me dip *kapun* o? O jo! A i pan jaja dip, ma jo *kapun*. Pwe i pan jaja duen *inon* jued, ma *kapun* jo kalok

kidar: Koe der norok! ⁸A dip kadiarok kidar kujoned, ap kainon on ia jon en inon jued karoj, pwe ma jota kapun dip mela. ⁹Pwe maj o i jota mi pan kapun, ap mamaureta, a kujoned lao mia, dip ai ap diarakadar. ¹⁰A nai melar; kujoned, me loki don ia, pwe i en maure kida, kare on ia mela. ¹¹Pwe dip kadiarok kidar kujoned liapai ia dar, ap kame ia lar. ¹²Ari, kapun o me jaraiui o kujoned me jaraiui, a pun o mau. ¹³A iaduen me mau kot kare on ia mela? O jo! A dip en janjale kida me kamau o ni a kare on ia mela, pwe dip en janjale kida kujoned. ¹⁴Pwe kitail aja, me kapun o me nenin, a nai me uduken o netilan dip. ¹⁵Pwe i jota aja, da me i en wia. Pwe kaidin me i mauki, me i kin wiada, a me i kin juedeki, iei me i kin wia. ¹⁶Ari, ma i kin wiada, me i kan wia, nan i kin kajanjaleda, me kapun me mau. ¹⁷A ma i wiadar, me i jota men wia, kaidin nai me wiadar, a dip me mimi lol i. ¹⁸Pwe i aja, me jota mau kot mi lol i nan uduk ai, pwe i kin men wiada me mau, a en anada me pun i jota kak on. ¹⁹Pwe me mau o, me i men wiada, i jota kin kapwaida, a me jued, me i kan, i me i kin wiada. ²⁰A ma i wiada, me i jo men wiada, kaidin nai me wiada, a dip me mi lol i. ²¹Tet me kapun kadiarok on ia: Ni ai men wiada me mau, me jued mimi re i. ²²Pwe i kin mauki kapun en Kot pali lol en aramaj. ²³I ap diarakadar eu kapun ni ai kokon akan, me kin palian kapun en loli, ap kalua ia di pan kapun en dip, me mi nan ai kokon akan. ²⁴O nai aramaj luet amen! Ij me pan kamaio wei ia jan ni war mela wet! ²⁵I danke Kot pweki Iejuj Krijtuj atail Kaun. Nan lol i i kin papan kapun en Kot, a ni pali uduk kapun en dip.

8ARI, jolar me mau on pakadeikada, me mi ren Krijtuj Iejuj. ²Pwe kapun en Nen en maur ren Krijtuj Iejuj kamaio ia da jan ni kapun en dip o mela. ³Pwe me kapun jota kak on, aki a luete kila

pali uduk, iei me Kot kotin wiada ni a kotin poronedo japwilim a Ol ni mom en uduk en dip, pweki dip, pwen kadeikada dip ni pali uduk. ⁴Pwen kapwaiada pun en kapun re atail, me jota weideki pali uduk a pali Nen. ⁵Pwe me kijan pali uduk, kin lamelame duen inon en uduk, a me kijan pali Nen, kin lamelame duen inon en Nen. ⁶Pwe tiak en uduk iei mela, a tiak en Nen maur o popol. ⁷Pweki tiak en uduk kin palian Kot, pwe a jota kin duki on kapun en Kot, pwe a pil jota kak on. ⁸A me kijan pali uduk, jota kak konekon ren Kot. ⁹A komail kaidin kijan pali uduk, pwe kijan pali Nen, ma Nen en Kot kotikot lol omail. A me jota aneki Nen en Krijtuj, i kaidin japwilim a. ¹⁰A ma Krijtuj kotikot lol omail, war mekilar dip, a nen memaureki pun. ¹¹A ma Nen o, me kaiajadar Iejuj jan ren me melar akan, kotikot lol omail, nan i me kaiajadar Krijtuj jan ren me melar akan, pil pan kamaureda war omail mela ki Nen e, me kotikot lol omail. ¹²Ari ri ai kan, kitail jolar pwaipwand on pali uduk, pwen kapwaiada inon en uduk, ¹³Pwe ma komail memaureki uduk, komail pan mela, a ma komail pan kamela wiawia en pali war ki Nen, komail pan mamaureta. ¹⁴Pwe karoj me weweideki Nen en Kot, nan irail jeri en Kot akan. ¹⁵Pwe kaidin nen en ladu, me komail aleer, pwen pur on majak, a Nen en jeri, me komail aleer, me kitail kin eker kida: Apa, Jam! ¹⁶Pein nen o kotin ian nen atail kadedeki, me kitail jeri en Kot akan. ¹⁷A ma kitail jeri kan, nan kitail pil jeri en jojo, jeri en jojo en Kot o kijan toun jojo en Krijtuj, ma kitail ian kamekam, kitail pil pan ian linanla. ¹⁸Pwe i ajaer, me kamekam en anjau et jota mau on en kaparoki on linan kokodo, me pan kajanjaledan kitail, ¹⁹Pwe audepan jappa poden anane kausalap papajan en jeri en Kot ar pan maioda. ²⁰Pwe audepan jappa o panalan mela, kaidin pweki pein

injen arail, a pweki i, me pan ir alan kaporopor. ²¹Pwe audepan o pil pan maioda jan ni a lidulidui on tiak en joredi, on maio en linan en jeri en Kot akan. ²²Pwe kitail ajaer, me audepan jappa karoj kin janejanlol o mimi pan wairok en naitik lao lel met. ²³A kaidin irail eta, pwe kitail pil ian, me mejenin Nen, pil pein kitail kin janejan, auiaui lao anjau en pali war atail ar kawilikapada. ²⁴Pwe kitail kamaurelaner kaporopor. A kaporopor me janjal, i kaidin kaporopor; pwe me amen kin ududial, menda en kaporoporeki? ²⁵A ma kitail kaporoporeki, me kitail jota udial, kitail kin kanonama auiauieta. ²⁶Pil Nen o kotin jauaja kitail ni atail luet akan, pwe kitail jaja, da me kitail en poeki, o da me kon on, pwe pein Nen o janejanelol o laolao kin kitail. ²⁷A me kin kotin kajuiada monion akan, mani duen kupur en Nen, pwe a kin kotin laolaoki jarau kan duen tiak en kupur en Kot. ²⁸A kitail aja, me karoj kin kamauiala me pok on Kot akan, irail me paeker duen ar kileledier. ²⁹Pwe me a kotin piladar maj o, iei me a pil kotin kileledier, en tialan mom en japwilim a Ol, pwe a en mejeni nan pun en ri a kan. ³⁰A me a kotin kileledier maj o, a pil kotin warone irail edo, a me a kotin waronedor, a pil kapun irail alar, a me a kapunalar, a pil kotin kalinan irail adar. ³¹Ari, da me kitail en japenki mepukat? Ma Kot ian kitail, ij me pan kak palian kitail? ³²I me jota kotin kajampwaleki japwilim a Ol, pwe a kotiki wei en wiliandi kitail, dadue, a jo pan kotin japan ianaki don kitail meakaroj? ³³Ij me pan kapun on en Kot a piladar akan? Pwe Kot eta, me kotin kapunada; ³⁴Ij me pan kadeikada? Pwe Krijtuj me matalar, me pil kaiajada o me pil kaipokedi ni pali maun en Kot, o me pil kin laolao kin kitail. ³⁵Ij me pan irawei jan kitail ni limpok en Krijtuj? Anjau apwal, de majak, de kamekam,

de ijejol, de kilijo, de kamajak, de kodlaj? ³⁶Duen a intinidier: Pweki komui kit kamekame kilar kaukaule, kit me wadok on jip akan, me kileledier on kamela. ³⁷A ni mepukat karoj kitail me poedier kaualap pweki i, me pok on kitail er. ³⁸Pwe i aja, me kaidin mela, de maur, pil kaidin tounlan kan, de jaupeidi, pil kaidin men met, de men mur, de me manaman akan, ³⁹Pil kaidin men poe, de men pa, de okotme pan kak irawei jan kitail ni limpok en Kot, me mi ren Krijtuj lejuj atail Kaun.

9 NAI kin lokaia mekel ren Krijtuj, o i jota kin likam, pwe injen ai o Nen jarau kadede ia da, ²Me i kin patautau o injenjued nan monion i kaukaule. ³Pwe pein nai inon ion en riala, pwen dooki wei jan Krijtuj pweki ri ai kan ni pali uduk. ⁴Iei men Ijrael me udan jeri en Kot, me ar linan, o inau kan, o kapun, o upa Kot, o kokop akan mia, ⁵Me jamaneki jam atail akan me Krijtuj pil tapi jan ia ni pali uduk a, me poedi meakaroj, iei Kot me iajanai kokolata, amen. ⁶Pwe kaidin dene majan en Kot jo pwaida, pwe kaidin karoj men Ijrael, me tikidar Ijrael; ⁷Pil kaidin karoj jeri kan, me kijan kadaudok en Apraam; pwe jan ren Ijaak kadaudok om pan tapi jan ia. ⁸Ari, kaidin irail jeri en Kot akan, me jeri kan ni tiak en uduk, a jeri en inau kan pan wad on kadaudok o. ⁹Pwe i majan, majan en inau eu: Ni anjau o I pan kodo, a Jara pan naitikada jeri ol amen. ¹⁰A kaidin i eta, pwe pil Repeka lao lijean on jam atail Ijaak. ¹¹Pwe ni anjau jeri ko kaikenta ipwidier, o pil kaikenta wiadar meakot mau de me jued, o pwe kupur en Kot en pwaida, kaidin ni wiawia a ni lipilipil ren me piladar o, ¹²A kotin majani on i: Me laud o pan papa me tikitik! ¹³Duen a intinidier: Iakop me I pok on er, a Ejau me I likidmalielar. ¹⁴Ari, da me kitail en inda? Kot me japun? O jo! ¹⁵Pwe a kotin majani on Mojej: I pan

maki *on*, me I men maki *on*, o I pan pokepoke, me I men pokepoke. ¹⁶Ari, jota katepa, ma amen pan pein inon ion de tane wei, a ma Kot pan kotin maki *on* amen. ¹⁷Pwe kijin likau me katitiki *on* Parao: Nan iet me I kilele uk adar, pwe I en kajale kida uk ai manaman, o pwe mar ai en indandeki jili ni jap akan karoj. ¹⁸Ari, a kin kotin maki *on*, me a kotin kupura, ap kapitakaila, duen me a kotin mauki. ¹⁹Koe ap pan indan ia: Ari da me a kailon kin ia? Pwe ij me kak palian kupur a? ²⁰Ei melel aramaj koe, ij koe, me men palian Kot? Da, dipijou pan indai *on* me wiadar i: Menda koe wiai *on* ia momuei? ²¹Pala jaun wiada dal jota manaman *on*, en wia kida lupon en pwel ota dal eu me kajelel, de eu me jakanekan? ²²A Kot kotin kanonama *on* dal jued akan, me wiauier *on* lokidokila, ni a men kajaleda a *onion* o manaman, ²³O a pil men kotin kajaleda a dir en linan ki dal en a mak kan, me a kotin kaonopadar maj o en linanla. ²⁴Iei kitail, me a kotin warondo, kaidin *jan* ren Juj akan eta, a pil *jan* ren men liki kan. ²⁵Duen a pil kotin majanier nan puk en Ojea: I pan kaadaneki irail, me kaidin nai, nai aramaj akan, o me jo kompoke pai, kompoke pai. ²⁶A pan wiaui waja o me a loki *on* irail: Komail kaidin nai aramaj, i waja re pan adaneki jeri en Kot ieiaj. ²⁷A Iejaia likelikwir duen men Ijrael: Ma jeri en Ijrael akan pan rajon pik en oror, lua ta pan maurela. ²⁸Pwe a pan kotin kairela japwilim a dodok o kamode kila ni a *pun*, pwe Kaun o pan kotin wiada dok motomot nin jappa. ²⁹O duen Iejaia majanier maj o: Ma Kaun Jepaot jo nikideki *on* kitail kaparapar, kitail pan dueta Jodom o Komora. ³⁰Ari, da me kitail en inda duen men liki kan me jota rapaki *pun*, re diaradar *pun*, a *pun* eu, me tapi *jan* pojon. ³¹A men Ijrael me inon ion kapwaiada kujoned en *pun*, ap jota konodi kujoned wet. ³²Pwekida?

Pweki a jota tapi *jan* ni pojon a ni wiawia kan, pwe irail dipikelekeleki takai en dipikelekel. ³³Duen a intinidier: Kilan, I pajoned i takai eu nan Jion, takai en dipikelekel eu o paip en kamakar. A me pan pojon i, a jota pan jarodi.

10 RI ai kan, inon en monion i, o ai nidinid kin irail on Kot pan dore ir ala. ²Pwe nai kadede parail, me re kin nantion Kot, ap jaja tiak. ³Pwe re jaja *pun* en Kot, ap jojon kapwaiada pein arail *pun*, ap jota duki on *pun* en Kot. ⁴Pwe Krijtuj kaimwijok pan kapun o; karoj me pojon en *pun* kila. ⁵Pwe Mojej majanier duen *pun* en me pwili *jan* kapun o: Aramaj o, me kapwaiada *jon* pukat, a pan maur kila. ⁶A iet me *pun*, me pwili *jan* pojon, kin inda: Der inda nan monion om: Ij me pan dau-dala nanlan? Iet wewe: En wadido Krijtuj. ⁷De ij me pan daudi waja lol? Iet wewe: En wadado Krijtuj *jan* ren me melar akan. ⁸A da me a kin inda? Majan o me koren ion uk, a kin mi nan au om o nan monion om; iei majan en pojon, me je kin padaki wei. ⁹Pwe ma koe pan kadedeki au om Iejuj, me i me Kaun, ap pojon nan monion om, me Kot kotin kaiajadar i *jan* ren me melar akan, koe ap pan doro kila. ¹⁰Pwe pojon kin tapi *jan* nan monion o, pwen *pun* kila, o kadede kin tapi *jan* nan au o, pwen maur kila. ¹¹Pwe kijin likau me majani: Amen amen me pan pojon i, jota pan joredi. ¹²Pwe jota irair eu nan *pun* en men Juj o men Krik, pwe Kaun en irail karoj me ta men, me dir en kalanan *on* karoj, me kin likwir *on* i; ¹³Pwe amen amen me likwir *on* mar en Kaun o pan dore kila. ¹⁴A iaduen, irail pan likwirlan i, me irail jota pojon? A iaduen, irail pan kak pojon i, me re jaikenta ron? A iaduen irail pan kak ron, ma jota jaunpadak? ¹⁵A iaduen, irail pan kak padaki wei, ma re jota pan pakadarala? Duen a intinidier: Meid pai nä en me padaki ronamau en popol, me

padaki ronamau en me mau kan! ¹⁶A kaidin karoj me peiki *on* ronamau. Pwe Iejaia majani: *Main*, ij me kamelele at padak? ¹⁷Ari, pojon kin pwili *jan* padak, a padak kin pwili *jan* majan en Kot. ¹⁸A *nai* me inda: Irail jota ronadar? O ei! Pwe *nil* arail leler jap karoj, o ar padak lel on irair en jappa. ¹⁹A *nai* me inda: Ijrael jota wewekier? Pwe iet kaieu, me Mojej majani: I pan kajarowei kin komail, me kaidin *nai* aramaj, o I pan kamakara kin komail aramaj pweipwei kan. ²⁰A Iejaia kelail majani: *Nai* me kadiarokada *jan* ren me jota rapa kin ia, o *Nai* me pwardon, me jota idok ia. ²¹A kotin majani duen Ijrael: Kaukaule I kapawei pa i kat on aramaj katiwo o *kanudi* kan.

11 ARI, iet me i men inda: Kot kalikalar japwilim a kan? O jo! Pwe *nai* pil kijan men Ijrael, o kadaudok en Apraam, o kainok en Peniamin. ²Kot jota kalikalar japwilim a kan, me a kotin piladar maj o. De komail jota aja, da me kijin likau majanier duen Eliaj ni a kadipa men Ijrael mon Kot majani: ³*Main*, irail kamelar japwilim ar jaukop akan, o karonk *pajan* japwilim ar pei jarau kan, a *nai* ta me lua, a irail pil rapakin ia, pwen kame ia la. ⁴A da me Kot kotin japenki i? *Nai* me kanikidi *on* ia ol ijikid me jo kelepuiki *on* Paal. ⁵Nan iduen anjau wet: Luan me piladar akan mia pweki mak en Kot. ⁶A ma pweki mak, nan kaidin pweki wiawia kan; pwe ma iduen, mak jolar pan mak. ⁷Ari, iaduen mepukat? Me men Ijrael raparapaki, re jota diaradar, a me piladar akan diaradar, a me tei kan kapitakailar. ⁸Duen a intinidier: Kot kotiki *on* irail *nen* en men mair, o por en maj akan, pwe ren der kilan *waja*, o jalon akan, pwe ren der ron *waja* lao lel ran wet. ⁹O Dawid majani: Arail tepel en wiala injar parail, o litip arail, o kapup parail, o karia parail. ¹⁰Maj arail en rorototala, pwe ren der kilan *waja*, o irail

en kakoj pena kokolata. ¹¹Ari, iet me i men inda: Irail dipikelekel pwen pupedi? O jo! A pweki arail pupedi, en id kamaurela men liki kan, pwen kapopot kin irail do. ¹²Ari, ma arail pupedi id pai *on* jappa, a arail momalar id pai *on* men liki kan, ia wan pai, ma irail karoj pan japaledo! ¹³Pwe men liki komail, me i men padaki *on*, pwe *nai* wanporon en men liki kan, i men kaindinda ai dodok. ¹⁴Pwe ma i kak *on*, i pan kainon irail, me kit eu ni pali uduk pwe akai re 'rail en dorela. ¹⁵Pwe ma arail kalikilar id kalamalam maula jappa, arail kajapaledo jo pan kamaurela *jan* ren me melar akan? ¹⁶A ma kalap me jarau, plaua amaj pil pan jarau; o ma kalaua me jarau, ra kan pil pan dueta; ¹⁷A ma ra kai tapenok *jan*, a koe ni om woj mal id peuj ion, ap *ian* nim pil en tuka o *ian* maurki kalaua, ¹⁸Koe ap der juaiki *on* ra kan! A ma koe juaiki *on* irail, kaidin koe me kin wa kalaua, a kalaua kin wa uk. ¹⁹Koe ap pan indada: Ra kan tapenok wei *jan*, pwe i en id peuj *on*. ²⁰Me *pun*; jopojon, me re tapenok kilar, a pojon, me koe maur kila, koe der aklapalap a majak! ²¹Pwe ma Kot kotin muei *jan* udan ra kan, kalaka, pwe ele a pil pan muei *jan* uk! ²²Ari, kilan kalanan o *onion* en Kot; *onion* *on* irail, me jalonalar, a kalanan *on* uk, ma koe pan dadaurata a kalanan, a ma jo, koe pil pan tapenok *jan*. ²³A pil irail, ma irail jota pan mimieta ni arail jopojon, re ap pan peuj japal, pwe Kot kotin kak *on* kapure irail do. ²⁴Pwe ma koe lepuk *jan* ni tuka olip mal, ap peuj japal *on* tuka olip mau, a iaduen udan ra mau kan, re jota pan kak pur *on* udan ar tuka? ²⁵Ri ai kan, i men, komail en lelapok ki kaponepon wet, pwe komail de aklolekon, duen apali en Ijrael me kapitakailar, lao lel anjaun irail me pilipildar ren men liki kan pwardor. ²⁶Men Ijrael karoj ap pan maureda, duen a intinidier: Amen pan kotido *jan* Jion, me

pan kawela karoj me doo *jan* Kot akan ren Iakop. ²⁷Pwe iet ai inau *on* irail, i lao lapwa *jan* irail dip arail akan. ²⁸Iran ronamau irail me imwintiti pweki komail, a iran lipilipil irail me kompokepa kan pweki jam akan. ²⁹Pwe Kot jota kin kalukila a pai en mak akan de me a kotin piladar. ³⁰O duen komail, me pil jota pojon Kot maj o, a met komail aleer mak, pweki arail jopojon. ³¹Iduen irail me jota pojon mak, me komail diaradar, iei me re pil jota diaradar mak en Kot. ³²Pwe Kot me kotin kapata pena irail karoj ni jopojon, pwen mak pena *on* karoj. ³³O meid laud erpit en Kot o a kotin mani meakaroj, jota me kak weweki a kadeik kan, de pamedal en a wiawia kan! ³⁴Pwe ij me ajaer kupur en Kaun o, de ij me padaki *on* i meakot? ³⁵De ij me ki *on* i meakot, pwen depuk *on* i? ³⁶Pwe meakaroj tapi *jan* re a, o mia pweki i, o wia *on* i, *linan* en ko *on* i kokolata! Amen.

12 RI ai kan, i ap panau komail pweki kalanan en Kot, komail en kida war omail, pwen wiala mairon maur, me jaraui o kaperenda kupur en Kot, iei omail kaudok me *pun*. ²Komail der kaalemonin jappa, a komail en kawilikapada lol omail, pwe komail en kak kajaiuada, da me kupur en Kot, me mau o kaperen, o unjok. ³Ki mak, me i aleer, i *indan* amen amen nan *pun* omail, ender *inon ion* pein i, laude *jan* me kon *on*, a en lamelame me a en *pun*, duen Kot kotin nek *on* amen amen wan a pojon. ⁴Pwe duen ni pali war atail kokon toto mia, a dodok en kokon akan kaidin dupeneta, ⁵Iduen kitail me toto, war ta ieu ren Krijtuj, kitail ap kokon pena nan *pun* atail. ⁶Atail pai en mak akan mia ap toror *pajan*, duen mak o me kitail aleer: Ma deideikop kitail en kokopada duen wan pojon, ⁷O ma dodok eu, kitail en kolekol atail dodok; o ma jaunpadak amen, i en wiada padak, ⁸Ma

amen kin panau, i en panau, ma amen kin kijakij wei, a en opampap, ma kaun amen, a en kanekanaion, ma amen, kin kalanan, a en peren kida. ⁹Omail limpok ender *japun*, tateki me jued, *teneten* ni me mau. ¹⁰Omail limpok pena en tapi *jan* monion omail; wauneki amen, mon a pan waune kin uk. ¹¹Der *tanana* ni omail dodok; *nen* omail en *inon ion* dodok *on* Kaun o. ¹²Peren ni kaporopor; *kanonama* ni anjau apwal; podidi *on* kapakap. ¹³Kijakij *on* jaraui jamama kan; kajamo ki peren. ¹⁴Kapaiada me kin paki komail; kapaiada o der kariaala. ¹⁵Perenda ren me popol akan; o *janejan* ren me *janejan* kan. ¹⁶Komail minimin pena ni omail lamelam, der *inon ion* meakot me lapalap, a *inon ion* me tikitik; komail der aklolikon. ¹⁷Komail der depukki *on* en amen a me jued me jued, a *inon ion* me kon *on* aramaj akan karoj. ¹⁸Ma a pan kak pa omail, polaul *on* aramaj akan karoj. ¹⁹Kompoke pai ko, komail der pein depuk, o komail der madan makar, pwe a intinidier: Ai depuk, *Nai* me pan depuk, me Kaun o kotin majani. ²⁰Ari, ma om imwintiti amen men manadar, kamana i; ma a men nim piladar, kanim pileda, pwe ma koe pan wia mepukat, nan koe ap pan ki *penan mon* a kol moluj. ²¹Koe der lodi *on* me jued, a poekidi me jued me mau.

13 AMEN amen en upa kaun akan, me kin poe irail edi, pwe jota kaun akan me jota *jan* ren Kot, a waja kaun akan mia, nan irail me ren Kot. ²Ari, me pan katiwo *on* kaun akan kin katiwo *on* kujoned en Kot, a me katiwo kan, pan lodi *on* kapun. ³Pwe jaupeidi kan jota kin kamajakki, me kin wia mau, pwe me kin wia me jued. A ma koe jota men majak kaun akan, en wiada me mau, koe ap pan indandeki pa 'rail. ⁴Pwe a papan Kot o iei me mau *on* uk, a ma koe wia me jued, majak, pwe a jota kin wa mal kodlaj. Pwe a papan

Kot o, pwen kame me wia jued. ⁵Iei me komail en peiki *on*, a kaidin pweki kamekam a pweki injen omail. ⁶Iei me komail pil wiai *on* nopwei, pwe irail me papan Kot, me kin kaukaule papa wet. ⁷Komail ari kapunala omail pwaip-wand *on* amen amen! Takjij *on* me takjij kin wiaui *on*, nopwei *on* me nopwei kin wiaui *on*; majak, me majak kin ko *on*; ki *on* wau, me wau kin ko *on*. ⁸Der pwaip-wandeki meakot *on* amen; iet eta: Omail limpok pena, pwe me kin pok *on* amen, kin kapwaiada kapun o. ⁹Pwe iet akan: Koe der kamal! Koe der kamela aramaj! Koe der pirap! Koe der norok! O ma pil eu kujoned mia, iet orlepa: Koe en pok *on* men imp om due pein uk! ¹⁰Limpok jota kin wia jued *on* men imp a. Ari, limpok audepan kapun. ¹¹O pil met: Kitail en dedeki duen anjau o, pwe auer leler, me kitail en pirida *jan* mair, pwe anjaun atail dorela me koren *jan* ni tapin atail pojon. ¹²Ponpon daulier, a ran me korendor. Kitail en pwilikidi wiawian rotorot akan, ap ale tatan marain. ¹³Kitail en kekeid ni tiak mau, pwe ni ran; der kaped en *mana* de kamom joko, der jamin de jaut, de luak, de peirin. ¹⁴A komail ale Kaun Iejuj Krijtuj, o der kanonala pali uduk, pwen *aneda* a inon jued.

14 KOMAIL apwali me luet ni pojon o der kapin irail ada. ²Amen kin lamelame, en *kankan* jon karoj, a me luet kin *kankan* wan tuka. ³Meamen me kin *kankan*, ender mamaleki, me jota kin *kan*; o me jo kin *kankan*, ender kadeikada me kin *kan*, pwe Kot kin apawali i. ⁴Pwe ij koe, me kin kadeikada en amen a ladu, pwe ma a pan uda de pupedi a pan nain a jaumaj eta. Melel, a pan pil uda, pwe Kaun o me kotin kak *on* kauada i. ⁵Amen kin pilada a ran kajampwal mon me tei *kan*, a amen ran karoj dupeneta re a; a amen amen en *pun* ni a lamelame. ⁶Meamen me

moaki ran eu, Kaun o me a moaki *on*, me kin *mana*, Kaun o me a *mana on*, pwe a kin danke Kot, o me jota *mana*, nan Kaun o me a jo *mana on*, ap kin danke Kot. ⁷Pwe jota meamen re 'tail kin memaur ion pein i, o jota me kin mela *on* pein i. ⁸Pwe ma kitail memaur, Kaun o me kitail kin memaur ion, o kitail mela, Kaun o me kitail pan mela *on*, ari, kitail memaur de mela, japwilim en Kaun o kitail. ⁹Pwe i me Krijtuj matalar ap iajadar, pwen kaunda me melar o memaur akan. ¹⁰Ari, menda koe kin kadeikada ri om? De koe, menda koe mamaleki ri om? Pwe kitail karoj pan wijkelan mol en kadeik en Kot; ¹¹Pwe a intimidier: Kaun o kaukila pein i majani: Nä karoj pan kelepuki *on* ia, o lo karoj kadede Kot. ¹²Nan i kitail karoj pan weokada pein kitail *on* Kot. ¹³Kitail ari ender kadeikada amen amen; a mak eta, kitail en kadeikada iet akan, ender ki *on* ri atail kajajepa de men kamakar. ¹⁴Nai me lamedar o ajadar pan Kaun Iejuj, me jota okotme me udan jamin; a meamen, me kajamineki meakot, nan i me jamin *on*. ¹⁵Pwe ma ri om pan injenjuedeki om kijin *mana*, koe jota kin weweid nin tiak en limpok; ender kawe kila om *mana* i, me Krijtuj mata kilar. ¹⁶Komail ari kalaka, pwe omail wiawia mau de kalok jued: ¹⁷Pwe wein Kot kaidin *mana* o nim, a *pun*, o popol, o peren ren *Nen* jarau. ¹⁸Pwe me kin papa Krijtuj ni mepukat, i me *pun* ren Kot o pil konekon ren aramaj akan. ¹⁹Kitail ari en inon ion meakan, me kin kareda popol o kamakamaui kitail pena amen amen. ²⁰Koe ender kawe kila kijin *mana* wiawia en Kot. Ari, karoj me min, ap jued *on* aramaj amen, me luet ap *manamana*. ²¹Me mau, koe ender *kan* uduk de nim wain, de wia meakot, me ri om ol pan pupe kidi, de makaraki, de kaluete kila. ²²A ma om pojon mia ni mepukat, ari kamaui pein uk mon Kot. Meid pai, me jota kin

kadeikada pein i ki meakan, me a kin kajampwaleki. ²³A meamen, me peikajal ap mana, me pakadeikadar, pwe a jota tapi jan pojón. A karoj me jota kin tapi jan pojón, iei dip.

15 A MAK eta, kitail kelail akan, en jauaja me luet akan, ap der peren ki pein kitail. ²Amen amen kitail en pok on men impa, pwen kamauiala i. ³Pwe Krijtuj pil jota kin pok on pein i, a duen intinidier: Pakainak en me kainaki komui, me I dikidier rai. ⁴Pwe karoj me intinidier maj o, me intinidier, pwen padaki don kitail, pweki kanonama o kamait en kijin likau kan kitail en kapopor. ⁵Ari, Kot en kanonama o kamait en kaminimin komail pena duen Krijtuj Iejuj. ⁶Pwe komail en kalinanada Kot o Jam en atail Kaun Iejuj Krijtuj ni lamalam ta pot o au ta ieu. ⁷I me komail en apapwali pena dueta Krijtuj me kotin kajamo komail on linan en Kot. ⁸Pwe nai inda, me Iejuj Krijtuj wialar papan jirkomjaij pweki melel en Kot, pwen kapwaiada inau kan on jam akan. ⁹Pwe men liki kan en kalinanada Kot pweki a mak duen a intinidier: I me I pan kadededa komui ren men liki kan o kauleki mar omui. ¹⁰O pil eu me a kotin majani: En popol komail men liki kan ianaki japwilim a aramaj! ¹¹O pil eu: Kapina Kaun o, komail men liki kan karoj o kalinanada i, komail wei karoj! ¹²O pil eu me Iejaia majani: Ip en Ieje pan pwarado, a pan pwarado, pwen kaunda men liki kan, i me men liki kan pan kaporoporeki. ¹³Ari, Kot en kapopor en kadire kin komail peren o popol karoj ni pojón, pwe omail kapopor en laudeki manaman en Nen jarai. ¹⁴A nai aja mau duen komail ri ai kan, me komail dir en kamau o audaudeki er-pit, o koiokki on panapanau pena amen. ¹⁵Ari jo, ri ai kan, i intin won komail er duen met, pwen kataman kin komail mak eu, me Kot kotiki on ia er.

¹⁶Pwe i en papan Krijtuj Iejuj on men liki kan, padapadaki won ir ronamau en Kot, pwe men liki en wiala mairon eu, me konekon, me kajarai kila Nen jarai. ¹⁷I me i kak juaiki pan Krijtuj Iejuj pweki meakan me japwilim en Kot. ¹⁸Pwe i jota pori on inda meakot, me Krijtuj jota kotiki on ia, i en kalua men liki on peik, ki ai padak o wiawia kan. ¹⁹O kilel o manaman akan, en Nen jarai. Ari, i me i kadire kila ronamau en Krijtuj jap karoj, tapiada Ierujalem, ap lel on Ilirien. ²⁰Nai nantion ni ai padaki ronamau waja me jaikenta aja duen Krijtuj pwe i de kauada pon pajón en amen. ²¹A duen a intinidier: Me jaik kalok on irail pan kilan, o me jota ron, re pan weweki. ²²Nan i me karompwa ia pan pak toto, pwen jota kak pwar won komail. ²³A met jolar wajan dodok ni jap pukat, a par toto me i inon ion en paj won komail. ²⁴I lao jailokelan Jpanien, i pan pwar won komail, pwe i kaporoporeki, me i pan jup waja o ap kilan komail, a komail pan kalua ia lan waja o murin ai kajerloleit re omail. ²⁵A met i pan jailokelan Ierujalem, pwen papa jarai kan. ²⁶Pwe men Majetonien o Akaia kan mauki kijakija wei on jarai jamama kan, me mi Ierujalem. ²⁷Irail mauki pwe re pil pwaipwand on irail, pwe ma men liki kan pwaijanekier arail pai nenin, nan me kon on, irail en pakijakij don irail ar pai pali war. ²⁸I lao kapwaiadar mepukat o ki on irail er kijakij japan wet, i ap pan jup re omail o daululan Jpanien. ²⁹A i ajadar, i lao pwaralan komail, i pan dir pai ki en Krijtuj. ³⁰A ri ai kan, i ap poeki komail pan atail Kaun Iejuj Krijtuj o limpok en Nen pwe komail en dauki pena on ia omail kapapak kin ia on Kot. ³¹Pwe i en piti jan men Iudaa jopojón akan, o pwe ai dodok on Ierujalem en jauaja jarai kan. ³²Pwe i en perenki lel on komail pan kupur en Kot o ian komail

tapwenda. ³³Ari, Kot en popol en kotikot re omail karoj! Amen.

16 I ap kakaliki *on* komail ri atail li Pepe, me kin papan momodijou en Kenkrea, ²Pwe komail en kajamo i pan Kaun duen me kon *on* jarau i kan, o komail jauaja i ni meakaroj, pwe i me jauaj pan me toto o pil nai. ³Ai ranamau *on* Prijila o Akwila, me jauaj pai ren Krijt-*uj* Iejuj. ⁴Me inepai ia da, me kaidin nai eta, me kin danke ira pwe pil momodijou akan karoj nan pun en men liki kan. ⁵Pil momodijou nan im ara. Ranamau *on* kompoke pai Epenetuj me tapiada momodijou en Krijtuj nan Ajien. ⁶Ranamau *on* Maria, me kadek papa kit. ⁷Ranamau *on* Andronikuj o Iuniaj, kompoke pai kan o me ian ia jalidi, me majamaj ren wanporon akan, me jau *on* Krijtuj mo i. ⁸Ranamau *on* Apliaj, me kompoke pai ren Kaun o. ⁹Ranamau *on* Urpan, jauaja pat ren Krijtuj, o Jtakij kompoke pai. ¹⁰Ranamau *on* Apelej, me dadaurata ren Krijtuj, ranamau *on* toun im en Arijtopuluj. ¹¹Ranamau *on* Erodion kompoke pai. Ranamau *on* toun im en Narjijuj, me papa Kaun o. ¹²Ranamau *on* Tripäna o Tripoja, me papa Kaun o. Ranamau *on* kompoke pai Perjij, me porijok ni a dodok *on* Kaun o. ¹³Ranamau *on* Rupuj, me pilipildar ren Kaun o o in a pil in ai. ¹⁴Ranamau *on* Ajinkrituj, Plekon, Ermaj, Patropaj, Ermej o ri atail akan, me mi re 'rail. ¹⁵Ranamau *on* Pilolokuj, o Iulia, o Nereuj, ri ai li, o Olimpaj, o jarau i kan karoj, mi re 'rail. ¹⁶Komail

ranamauki pena metik jarau i. Momodijou en Krijtuj akan kin ranamau *on* komail. ¹⁷Ari, ri ai kan, i panau i komail, komail en kileledi, me kin kamueit pajan o kamakar momodijou palian padak o me komail aleer; komail ari mui jan irail. ¹⁸Pwe jon pukat jota kin papa atail Kaun Iejuj Krijtuj, a pein kaped arail o kotaueki ar kadek lokaia o widin monion en me lelapok kan. ¹⁹Pwe omail peik me indand jili lel penan aramaj karoj. I me i peren kida komail. A i men, komail en koiokki *on* me mau kan, ap jokoiokki *on* me jued akan. ²⁰A Kot popol pan kajak pajan Jatan pan nä omail eden. Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj en mimieta re omail! ²¹Timoteuj ai warok en dodok, o kompoke pai ko Lujiuj, o Iajon, o Jojipater kin ranamau *on* komail. ²²Iet nai Tertij me intiniedier kijin likau wet, ranamau *on* komail pan Kaun o. ²³Kaiuj me kin apapwali ia o momodijou, a ranamau *on* komail. Erajtuj, jile pan kanim wet, a ranamau *on* komail, o ri atail Kwartuj. ²⁴Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj en mimieta re omail karoj! Amen. ²⁵A me manaman *on* katinada komail duen ai ronamau, o duen padak iran Iejuj Krijtuj, me kin kajaleda, me jota janjal jan nin tapin kaua kokodo lel met, ²⁶A met a janjaledar, pwe kijin likau en jaukop akan kaloki *on* men liki kan karoj duen kujoned en Kot ieiaj, pwe ren ponjon o peik; ²⁷I Kot eta me erpit, linan en ko *on* i ki Iejuj Krijtuj kokolata! Amen.

EN PAULUJ A KIJIN
LIKAU KAIEU O N

MEN KORINT

1 PAULUJ me paeker, en wiala wan-
poron en Iejuj Krijtuj amen pan
kupur en Kot o ri atail Jojtenej, ² On mo-
modijou en Kot me mi Korint, me ja-
raui kila Krijtuj Iejuj, me paeker en ja-
raui o karoj me kin likwir *on* mar en atail
Kaun Iejuj Krijtuj ni deu arail o deu at.
³ Mak o popol *jan* ren Kot Jam atail o
atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail!
⁴ I kin danke ai Kot kaukaule pweki mak
en Kot *on* komail, me papana *don* ko-
mail *jan* ren Krijtuj Iejuj, ⁵ Pwe komail
me pai kidar i ni meakaroj, ni majan
karoj o lolek^{on} karoj; ⁶ Duen kadede iran
Krijtuj a teniten re omail; ⁷ Pwe jota pai
en mak eu, me komail jaik pai kidar; ni
omail auiaui kajanjal en atail Kaun Iejuj
Krijtuj. ⁸ Me pil pan kotin kajone komail
di lao lel imwi, pwe en jolar dip omail
lao lel ni ran en atail Kaun Iejuj Krij-
tuj. ⁹ Kot me melel, me komail paekerdo,
pwen jau pena ren japwilim a Ol Iejuj
Krijtuj atail Kaun. ¹⁰ Ri ai kan, i panau
komail ni mar en atail Kaun Iejuj Krij-
tuj, komail en wiaki eu ni omail kajoi
kan, pwe komail de wuki pajan nan *pun*
omail, a komail en mi ni lamalam ta pot
o kapun ta ieu. ¹¹ Ri ai kan a kalok *don*
ia *jan* toun im en Kloe, me dene komail
kin akamai pena nan *pun* omail. ¹² A iet
me i men inda, amen komail kin inda:
Nai nain Pauluj amen; a *nai* nain Apoluj
amen; a *nai* nain Kepaj amen; a *nai* nain
Krijtuj amen. ¹³ Iaduen, Krijtuj me lop
pajan? Iaduen, Pauluj me lopu kin ko-
mail er? De komail paptaijekier ni mar
en Pauluj? ¹⁴ Nai me danke Kot, me jota
meamen re omail, me i paptaijela, Kri-
puj eta o Kaiuj; ¹⁵ Pwe amen de inda,
me *nai* wia paptaije *on* ni pein ad ai.

¹⁶ A toun im en Jtepanaj i pil paptaijela;
a jolar me i aja, me i paptaijela. ¹⁷ Pwe
kaidin en wia paptaij, me Krijtuj poron
kin ia la, a pwen padaki ronamau, kaidin
ni tiak kadek lokaia, pwe lopun Krij-
tuj de mal la. ¹⁸ Pwe majan duen lopu
me mal kot ren me lokidokilar akan,
a manaman en Kot *on* ir, me pan dorela.
¹⁹ Pwe a intinidier: I pan tiakedi lolek^{on}
en me lolek^{on} kan, o karotonala marain
en me marain akan. ²⁰ Ia me lolek^{on} o?
O ia jaunkawewe o? Ia me lolek^{on} o en
pali pa? Dadue, Kot jota wia lamponki
me erpit en pali pa? ²¹ Aramaj akan jota
aja Kot pweki udan ar lolek^{on}. Kot ap
kupureda, en kamaur kida, me pojou
akan padak monai. ²² Pwe Juj akan kin
poeki kilel akan, a men Krik kin roporop
lolek^{on}. ²³ A kit kin padaki Krijtuj me
lopuedar, men kamakar *on* Juj akan o
on men liki kan kajoi mal. ²⁴ A *on* me
paeker akan, men Juj o pil men Krik,
je kaweweda Krijtuj manaman en Kot o
erpit en Kot. ²⁵ Pwe joerpit en Kot me
jikida *jan* en aramaj akan ar lolek^{on}, o
luet en Kot me kelail *jan* en aramaj akan
ar kelail. ²⁶ Ri ai kan, komail kilan duen
omail paeker. Pwe kaidin me toto ren me
lolek^{on} en pali uduk kan. Pil kaidin me
toto ren me poe kan, pil kaidin toto ren
me majamaj akan, me pilipildar. ²⁷ A Kot
kotin piladar me jo lolek^{on} nin jappa,
pwen kapouiala me lolek^{on} kan; o Kot
me kotin piladar me luet nin jappa kan,
pwen kapouiala me kelail akan. ²⁸ O me
mal nin jappa, o me jo konekon, i me
Kot kotin piladar, o me jota mekot,
pwen kawela me lapalap. ²⁹ Pwe uduk
der akjuaiki mon Kot. ³⁰ A komail tapi
jan i ren Krijtuj Iejuj, me wialar atail er-
pit *jan* ren Kot, o *pun*, o *jarau*, o *maur*
patail. ³¹ Pwe duen a intinidier: Me men
juaiki, i en juaiki Kaun o.

2 RI ai kan, ni ai pwara *won* komail er,
kaidin ni kadek lokaia de lolek^{on} en
aramaj, me i padaki *on* komail er kad-

ede en Kot. ²Pwe i jota wia kin ia, en aja meakot nan pun omail, Iejuj Krijtuj eta o a kalopuela. ³O nai mimi re omail ni ai luet, o majak, o rerer toto. ⁴O ai kajoi o ai padak kaidin ni kadek lokaia en lolekon, a ni kadede en Nen o manaman. ⁵Pwe omail pojón de pajoneki lolekon en aramaj akan, a manaman en Kot. ⁶Ari jo, me kit kin padapadaki me lolekon ren me unjok kan, a kaidin lolekon en jappa et, o pil kaidin en jaupeidi kan en jappa et, me pan jarodi, ⁷A kit kin padaki duen erpit en Kot me rir, iei me jo janjal, me Kot kotin kileledier ni en jappa jaik mia, pwen kalinanada kitail, ⁸Me jota jaupeidi en jappa men ajadar, pwe ma re ajaer i, re jota pan kalopuela Kaun en linan. ⁹A duen a intimidier: Me jota maj eu udialer, o me jota jalon eu ronadar, o me jota ko *on* nan monion en aramaj amen, iei me Kot kotin kaonop *on*, me pok *on* i. ¹⁰A Kot kotin kadiarok *on* kitail ki Nen e, pwe Nen kin kotin rapaki meakaroj, pil duen kupur en Kot. ¹¹Pwe ij aramaj, me kin aja duen lol en aramaj akan, pwe *nen* en aramaj eta me mi re a? Iduen Kot, jota me aja meakan me udan Kot, pwe Nen en Kot eta. ¹²A kaidin *nen* en jappa, me kit aleer, a Nen en Kot, pwe kit en ajada meakan, me Kot kotiki *on* kitail er. ¹³I me kit pil kin padaki wei, kaidin ni lokaia o manin pan lolekon en aramaj, a ni majan akan, me Nen kotin kaweweda, kareda dipijou nenin akan. ¹⁴A aramaj ip pwel jota kin ale meakot ren Nen en Kot, pwe me mal kot *on* i, pwe a jota kak *on*, pwe mepukat kin kajaiada ren Nen. ¹⁵A me *nenin* kin kajaiada meakaroj, ap jota amen me pan kak kajaiada i. ¹⁶Pwe ij me aja duen kupur en Kaun o, de ij me pan kak padaki *on* i meakot? A Nen en Krijtuj kotikot lol atail.

3ARI ri ai kan i jota kak padaki *on* komail dueta *on* aramaj *nenin*, a *on* me uduken o kijin jeri en Krij-

tuj akan. ²I kamana kin komail pil en didi, a kaidin kijin mana, pwe komail jaikenta kak *on*, o komail pil jota kak *on* anjau wet. ³Pwe komail non uduken pwe iaduen, ma peirin o akamai, mi re omail, komail jo uduken o weweid ni tiak en aramaj akan? ⁴Pwe amen kin inda: Nai nain Pauluj amen, a amen: Nai nain Apoloj amen. Komail jo kin mi nin tiak en aramaj? ⁵Pwe ij Apoloj? O ij Pauluj, kaidin papa kai, me komail aja janer lamalam duen Kaun o kotin pan *on* amen amen? ⁶Nai me padukedier, a Apoloj me kalamu ir adar, a Kot me kotin kaparadar. ⁷Ari kaidin i meakot, me padukedi, pil kaidin i, me kalamu ir adar, a Kot eta, me kotikidar wa kan. ⁸Ari, me kin padukedi o me kin kalamu ir adar, ira dupeneta, o amen pan katinki iran ara dodok. ⁹Pwe kit me jauaj pan dodok en Kot, a komail japajap en Kot, o japwilim en Kot a kakau im. ¹⁰Nai me wiadar pajon ki mak en Kot me i aleer duen jauje lolekon amen, a amen ujewei kakau poa, a amen amen en kalaka duen a kakau pon pajon wet! ¹¹Pwe jota me pan kak wia eu pajon, me pan toror jan me wiauier, i eta: Iejuj Krijtuj. ¹²Ari, ma amen pan kauada pon pajon wet kold, jilper, takai, kajampwal, tuka, rä, pain kit akan, ¹³Nan wiawia en amen amen pan janjaleda, pwe ran o pan kapareda due, pwe a pan kadiarok kida kijinia. Pwe kijinia pan kajaleda wiawia en amen amen. ¹⁴Ma wiawia en amen, me a kauadar poa, pan mimieta, a pan katin. ¹⁵A ma wiawia en amen pan ronala, a jota pan katin. A pein i pan dorela duen amen, me pitila *jan* nan kijinia. ¹⁶Komail jota aja, me komail tanpaj en Kot, o Nen en Kot kotikot lol omail? ¹⁷A ma amen kawela tanpaj en Kot, nan Kot pan kawela i, pwe tanpaj en Kot me jarau, ari iei komail. ¹⁸Jota amen en kotaue pein i! Ma amen nan pun omail lame-lame anjau wet, me a lolekon, mak eta,

en wiala ol pweipwei men, pwen wiala lolekon amen. ¹⁹Pwe lolekon en jappa et me jon en pweipwei ren Kot, pwe a intinidier: A kin kaloe kidi me aklolekon pein ar widiwidin. ²⁰Pil eu! Kaun o kotin mani, lamalam en me aklolekon kan, me mal. ²¹Ari, jota amen en akkeleki aramaj akan, pwe omail mekaroj; ²²Ma Pauluj, de Apoloj, de Kepaj, de jappa, de memaur, de mela, de ma men met, de men mur, pwe karoj me omail. ²³A komail japwilim en Krijtuj, a Krijtuj japwilim en Kot.

4 ARAMAJ akan en wia kin kit papa en Krijtuj o jaunkoa pan me rir akan ren Kot. ²A iaduen jaunkoa kan? Amen amen en lelapok. ³I jota injenoki, me komail de kapun en aramaj kajau ia da. Pein nai pil jota kajau ia da. ⁴Pwe jota me i pein aja, a kaidin met, me i pun kila, a Kaun o me kin kajau ia da. ⁵Ari, komail depa kajau okotme mon a anjau, a lao Kaun o pan kotido, me pan kajanjale dan marain okiok en me rotorot akan o kadiarokada lamalam en nan monioin akan, amen amen ap pan indandeki ren Kot. ⁶Ri ai kan, mepukat i kin inda duen nai o Apoloj, pwe komail en ale jan kit, pwe amen ender lame-lame, me a jiki jan me intinidier, pwe komail ender aklapalapaki amen, ap palian me teio. ⁷Pwe ij me mone kin uk? A jota, me mi re om, me koe jota aleer. A ma koe aleer mekaroj, menda koe kin juaiki, likamata koe jota aleer? ⁸Komail medier o kapwapwalar, o komail kin kaunda, ap jota ale jan kit. I men, komail en kaunda, pwe kit ap pil pan ian komail kaunda. ⁹Pwe i lamelame, me Kot kotin wiai on kit wanporon akan, en tikitik melel, me mau on mela, pwe kit wialar men kapuriamui eu ni jappa mon tounlan o aramaj akan. ¹⁰Kit me jon en pweipwei pweki Krijtuj, a komail me lolekonki Krijtuj; kit me luet, a komail me kelail; komail me indand mau, a kit

me indand jued. ¹¹Kokodo lel auer met kit men manadar, o pil men nim piladar, o kilijo, o je kin kalokolok, o jota deu at. ¹²O dodok ni pein pa at; kit me kalok jued, a je kin kapaiada, kit me kalokolok, a je kin nenenla; Ni at pakaraun mal, kit kin kapakap. ¹³Kit wialar tatan kid o kopataun aramaj karoj. ¹⁴I intinidier mepukat kaidin pwen kanamenok komail, a pwen panau komail nai jeri kompok kan. ¹⁵Pwe ma omail jaunpadak pan Krijtuj me nen, nan jam omail akan me jota non toto, pwe nai me kaipwi komail ren Krijtuj Iejuj ki ronamau. ¹⁶I ari poeki re omail komail en idauen ia do. ¹⁷Pwe i me i kadarki won komail Timoteuj nai jeri kompoke o lelapok pan Kaun o pwen kataman kin komail duen al ai kan pan Krijtuj, duen me i kawewedar ni momodijou karoj. ¹⁸Akai komail me aklapalap likomata i jota pan pwar won komail. ¹⁹A i pan pwar won komail madan, ma Kaun o pan kotin kupura. I ap pan kilan kaidin padak en me aklapalap akan, a me manaman. ²⁰Pwe wein Kot jota mi ni kajoi a ni manaman. ²¹Da me komail mauki? I en pwar won komail wa jokon, de limpok o nen en opampap?

5 I PIL ronadar, me nenek kin wiaui nan pun omail. A eu jon en nenek, me jota kin wiaui ren men liki kan; pwe dene amen paudeki en a papa a paud. ²A komail me aklapalap, ap jota injen juedeki o kajapokela jan komail, me wiadar met. ³A ni ai doo jan komail ni pali war, ap koren ion komail ni pali nen i iet me i kapunadar, dueta amen, me mi re omail, ⁴Ni mar en atail Kaun Iejuj, ni atail pokon pena re omail ni pali nen atail, ki manaman en atail Kaun Iejuj. ⁵Me wiadar met i panalan Jatan, pwen kawela uduk o, pwe nen o en kamaurela ni ran en Kaun Iejuj. ⁶Kaidin me mau omail juaiki. Komail jota aja, me kalap kij kin kamutala dolepa karoj? ⁷Ari, kokoweij jan kalap kitai, pwe ko-

mail en wiala plaua amaj kap, pwe komail udan plaua amaj kap, pwe atail paja Krijtuj kamatalar. ⁸Kitail ari en wiada atail paja, kaidin ni kalap kitai, pil kaidin ni kalap lemai de me jued, a ni plaua amaj kap ni pun o melel. ⁹Nai intin won komail er nan kijin likau o, pwe komail ender waroki *on* me nenek kan. ¹⁰Ari mepukat i jota kin inda duen me nenek ren men liki kan, de me norok kapwa, de me lolap akan, de me wun ani, pwe ma idue, komail en katoror wei jan jappa. ¹¹A met i intin won komail er ender waroki *on* amen, me adaneki jaulan, ap nenek, de me norok kapwa, de kati ani mal, de lalaue amen, de kamom joko, de me lolap; komail ender *ian* i mana. ¹²Pwe menda re i men liki? Kaidin ai dodok en kadeik irail ada. Komail jota kin kadeikada nan pun omail? ¹³A me mi liki ko, Kot pan kotin kajapoke wei *jan* re omail me jued o!

6 A MA amen wia japun *on* amen, menda komail kapun pena mon men liki kan, a jo mon me jarau kan? ²De komail jota aja, me jarau kan pan kadeikada jappa? A ma jappa pan pakadeikeki komail, iaduen, komail jota itar *on* kadeikada kijin dodok tikitik kan? ³Komail jota aja, me kitail pan kadeikada tounlan kan? Nan melel kaulap pil kijin tiak tikitik en maur et. ⁴A ma komail kin kadeikeki tiak en maur et iaduen, komail kin kapukapun *ianaki* me jota indant mau ren momodijou? ⁵Mepukat i indai *on* komail, pwen kanamenok komail. Pwe jota amen re omail, me lolekong? Jota amen me itar *on* en wiada kapun nan pun en ri a kan? ⁶A amen kin akamai *on* amen ri a mon me jopojon akan. ⁷Ari, omail akamai nan pun omail pil udan japun. Menda komail jota mueidala meakot? Menda komail jota kin nenenla? ⁸A komail kin japun o kotaue *on* ri omail akan. ⁹De komail jota aja, me japun kan jota pan jo-

joki wein Kot? Kalaka pein komail! Pwe me nenek de me kati ani likam akan, de me kamal, de me dir en *inon* jued, de me madon jaut *on* ol oko. ¹⁰De men pirap, de me norok kapwa, de kamom joko, de kinekine mal, de kuli kapwa kan jota pan jojoki wein Kot. ¹¹Iduen akai komail maj o, a met komail wideudier, o kajarauialar, o pun kilar mar en Kaun Iejuj o Nen en atail Kot. ¹²A muei *on* ia meakaroj, a kaidin karoj me kin kamau ia la; a muei *on* ia meakaroj, a jota, me pan poe ia di. ¹³Melel, kijin mana me mau *on* kaped o, o nan kapedi wajan kijin mana en ko *on* ia. A Kot pan kotin kawe ira la karoj. A pali war o wiaui *on* Kaun o, a kaidin *on* nenek, a Kaun kotin apapwali pali war o. ¹⁴A Kot me kotin kaiajadar Kaun o, a pil pan kotin kaiaja kida kitail manaman. ¹⁵Komail jota aja, me war omail kokon en Krijtuj? A iaduen, i en ale kokon en Krijtuj, wia kin ir kokon en li nenek amen? O jo! ¹⁶De komail jota aja, meamen me waroki *on* li nenek amen, me ira pan wiala war ta ieu? Pwe a kotin majanier: Ira pan wiala uduk ta ieu. ¹⁷A me waroki *on* Kaun o nan a pan *nen* ta ieu re a. ¹⁸Komail *tane* wei *jan* nenek, pwe dip karoj, me aramaj kin wia, kin wiaui likin war a, a me kin nenek, kin wiada dip *on* pein war a. ¹⁹De komail jo aja, me war omail tanpaj en Nen jarau me kotikot lol omail, me komail aleer *jan* ren Kot, a kaidin uta 'mail komail. ²⁰Pwe komail neti kidar pai eu, komail ari *kalinanada* Kot ki war omail.

7 A IET duen me komail intinie *don* ia, a mau *on* aramaj amen, a ender jair li amen. ²Ari jo, amen amen en ale pein a warok li, o amen amen en ale pein a warok ol, pwen der dender. ³Ol o en wiai *on* a warok li me inen, a pil dueta li *on* a warok ol. ⁴Li o jota kak poedi pein war a, a a warok. Pil dueta ol o jota kak poedi pein war a, a a warok. ⁵Der jo oke amen amen, ma

jo, pweki inau anjau kij, pwen mot ije-jol rer ekij o kapakap, ap pur pena, pwe Jatan de kajonejon komail omail jo oke pena. ⁶Mepukat kaidin kujoned eu, pwe pein ai lamelam. ⁷A i men aramaj akan karoj en dueta *nai*. A amen amen aleer pein a pai en mak *jan* ren Kot duen amen amen. ⁸A *nai* indai on me jo papaud o li odi kan, me mau irail en dadaur dueta *nai*. ⁹A ma irail jota kak *on*, irail en papaud; me mau papaud *jan* dender. ¹⁰O *on* me papaud akan *nai* me ilaki wei, a kaidin *nai* pwe Kaun o: Li papaud ender kamuei wei *jan* a warok! ¹¹A ma a muei wei *janer*, i en dadaurata a kirip de kadeke a warok, o ol ender kajela a warok. ¹²Kaidin Kaun o, pwe *nai* men indan me tei kan: Ma ri atail ol amen mia, me a paud jopojon amen, ap men mimieta re a, a ender kajela li o. ¹³Pil dueta li amen, ma a warok jopojon amen o a men mimieta re a, a ender kajela ol o, ¹⁴Pwe ol jopojon me kajarau kilar li o, o li jopojon kajarau kilar ol o, pwe ma a jo due met, noumail jeri kan me jamin, a met irail me jarau. ¹⁵A ma me jopojon o pan muei wei *jan*, ari i en muei wei *jan*; ri ol de ri li jota kin kaupindi ni mepukat. A Kot me kotin molipe kitail, pwen popol pena. ¹⁶Pwe iaduen, koe li o, koe aja, me koe pan kak kamaurela ol o? De koe ol, koe pan kamaurela li o? ¹⁷A duen Kaun o pan *on* amen amen, duen Kot molipe *on* amen amen, iduen dadaurata; nan iduen *nai* ilakilan momodijou akan karoj. ¹⁸Ma amen me paeker ni jirkomjaij, i en dadaurata a jirkomjaij, a ma amen me paeker ni jirkomjaij, i ender *ian* jirkomjaij. ¹⁹Pwe kaidin meakot jirkomjaij, o pil kaidin meakot jojirkomjaij, a wiawia kujoned en Kot akan. ²⁰Amen amen en dadaurata udan a koa ni a paeker. ²¹Ma koe paeker ni om ladu, koe der injenjuedeki, a ma koe pan kak maioda *jan*, ari pil me mau. ²²Pwe ladu men, me paeker

on Kaun o, nan a maio ren Kaun o; o pil dueta me maio men paeker ap pan ladun Krijtuj men. ²³Komail me neti kidar pai eu, der wiala ladun aramaj akan. ²⁴Ri ai kan, amen amen dadaurata ut arail ren Kot. ²⁵A duen peinekap akan, jota kujoned eu *jan* ren Kaun o; a pein ai lamelam mia, pwe i aleer mak en Kaun, pwen kak mel. ²⁶Iet me i lameda, me mau *on* aramaj jota papaud, pwe ni anjau apwal wet. ²⁷Ma koe kapapaud *on* li amen, ender men muei *jan*, a ma jo om paud mia, ender rapaki li amen. ²⁸A kaidin dip eu, ma koe pan papaud; o ma jeripein amen pan papaud, kaidin dip. A a pan apwal *on* mepukat ni pali uduk arail. A *nai* jota men, me apwal kot en lel *on* komail. ²⁹A ri ai kan, mepukat i indada, pweki anjau o me motomot. A pil eu: Me mau *on* me ar warok mier, en wia dene jota ar warok; ³⁰O me kin *janejan*, dene jota *janejan*; o me kin pereperen, dene jota ar peren; o me kin netinet, dene jota ar kapwa. ³¹O me dodokki jappa, ren kalaka, pwe eder wiaki me jued. Pwe mom en jappa et pan rojala. ³²A i men, komail ender lodi *on* me apwal. Me jota papaud, kin apwali me japwilim en Kaun o, duen a pan kaperenda Kaun o. ³³A me papaud, kin lamelame, me kon *on* jappa, duen a pan kaperenda a paud. ³⁴A nan pun en li papaud o peinekap me wuk pajan: Me jota papaud, kin apwali me japwilim en Kaun o, pwen jarau ni pali war o pil ni pali *nen*; a me papaud, kin *inon ion* me kija *jan* jappa, duen a pan kak kaperenda a warok. ³⁵Mepukat i inda wei, pwen kamaui komail, a kaidin pwen jaliEDI komail, a pwen jauaja komail, pwe karoj en inen o pun re omail, o pwe komail en papa Kaun o. ³⁶A ma amen lamelame, me *japun*, ma a jota pan mueid *on* na jeripein, me mau *on* papaud, en papaud; ari, a pan wia duen me a mauki, pwe kaidin dip, ma a pan mueid *on* i en pa-

paud. ³⁷ A ma amen me kelail ni monion i, pil kelail on kaunda, pein injen a, ap inauki on nan monion i en kolekol na jeripein, i me mau. ³⁸ Ari, ma amen pan papaud me mau, a ma amen jota pan papaud, me mau jan. ³⁹ Li papaud amen me kaupina kidi pun en papaud arain a warok memaur; a ol o lao mela, nan a maio on kapapaud, me a mauki, i eta; a en wiaui ren Kaun. ⁴⁰ Meid pai, ma a pan dadaurata a kirip duen me i lameda, A nai aja, me Nen en Kot pil kotikot re i.

8 A kitail ajaer duen mairon on ani mal, pwe kitail karoj me lolekon. A lolekon eta kin kaaklapalapiela, a limpok kin kamauiela. ² A ma amen akla-palapaki a lolekon, nan a jota non dedeki duen me itar on en aja. ³ A ma amen pok on Kot, nan Kot me mani i. ⁴ A kitail dedekier duen mana uduk en mairon on ani mal akan, pwe ani mal amen jota katepa nin jappa, o jota amen Kot, pwe i me ta men. ⁵ Pwe ma akai mia, me adaneki kot, me kin mimi nanlan de nin jappa, pwe kot toto o monjap toto mia; ⁶ A atail Kot me ta men, me Jam, me dipijou karoj tapi jan re a, o me kitail wiaui on. O atail Kaun me ta men: Iejuj Krijtuj, me wiadar meakaroj, o me kitail pil wiaui kidar i. ⁷ A kaidin karoj me aja mepukat, pwe akai mia, me lame-lame, me ani mal meakot, ap kankan uduk en mairon on ani mal, o iei injen luet arail kin jamin kila. ⁸ A kijin mana jota kin jauaja kitail ren Kot. Ma kitail jota pan mana, kitail jota pan jued kila, a ma kitail pan mana, kitail jota pan mau kila. ⁹ A kalaka komail, pwe omail jal-adokalar ender kadipikelekel on me luet akan! ¹⁰ Pwe ma koe, me aja tiak, ap manamana nan im en ani mal o, a me luet amen pan kilan om manamana, ap aima kida nan injen a, ap ian manamana mairon en ani mal akan, ¹¹ Iduen ri atail luet amen, me Krijtuj mata kilar, pan mekila om jaladok. ¹² A ma iduen omail

dip ion ri atail akan, me kin kawela injen luet arail, nan komail kin wia dip ion Krijtuj. ¹³ Ari ma kijin mana kamakar ri ai, i jolar pan mana uduk kokolata, pwe i de kamakar ri ai.

9 K Aidin nai maiodar? Kaidin wanporon amen nai? I jota udiailer Iejuj atail Kaun? Kaidin ai wiawia pan Kaun o komail? ² Ma i jota wanporon amen on me tei ko, a on komail; pwe komail kajale pan ai koa en wanporon pan Kaun o. ³ Iduen i kin japenki, ma meamen kin kalelapok re i. ⁴ A jota muei on kit er, en mana o nim? ⁵ A jota muei on kit er, en paudeki li amen, me pan ian kit jailok jili, duen me wanporon tei kan, o ri en Kaun o, o Kepaj kin wiada? ⁶ De nai o Parnapaj eta me a jota muei on liki jan dodok en pa at? ⁷ Ij me kin ian mauin ap pwain pein i? Ij me wiada mat en wain eu, me jota kin kan kijan wa? Ij me kin kamana pwin man akan me jota kin kan pil en didi en man oko? ⁸ Mepukat i jota kin inda nin tiak en aramaj akan, pwe kaidin kapun o me pil majanier due? ⁹ Pwe a intinidier nan kapun en Mojej: Koe der pira pena au en kau ol amen, me kin tiaka pajan korn. Iaduen, Kot kin apapwali kau ol akan? ¹⁰ De kaidin pweki kit, me a kotin majaniekier mepukat? Pwe me kin japajap, en kaporoporeki a dodok; o me kin dolun en kaporoporeki, me a pan ian ale kijan wa. ¹¹ Pwe ma kit wia i on komail japajap nenin, a kaidin me kajampwal kot, me komail pan apwali kit ni pali uduk. ¹² A ma a muei on me tei kan, ale jan omail dipijou kan, nan kit me jo mau on jan irail? Ari jo, kit jota kol on kit tiak wet, a je men mia ni at apwal akan, pwe jen de karompwa ronamau en Krijtuj. ¹³ Komail jota aja, me irail, me jopijokki jarau, pil manamana jan nan im en kaudok, o me irail, me kin papan pei jarau, pil aleki pwaij ar jan pei jarau? ¹⁴ Iduen Kaun o kotin majani, me irail, me padaki

ronamau, pil pan manaki ronamau. ¹⁵A nai jota kin kol on ia eu ren mepukat, o i jota intin wei mepukat, pwe komail en kapwai on ia mepukat, pwe a mau on ia en mela, mon amen pan kawela mar ai. ¹⁶Pwe ma i padaki ronamau, jota me i en juaiki, pwe i en udan wiada; pwe jued on ia, ma i jota padaki ronamau. ¹⁷Pwe ma i peren kida dodok wet, i pan ale katin, a ma i kan wiada, nan kujoned mia, i en wiada. ¹⁸Ari, ia katin pai ni ai padaki ronamau ap jota pwaipwai, pwe i ender akapwaiwai ki jan ronamau meakot. ¹⁹Pwe nai me udan maiodar jan amen amen, ari jo, i wia kin ia ladun amen amen, pwe i en kamaurela me toto duen i kak on. ²⁰I wia kin ia Juj amen on Juj akan, pwen kamaurela Juj akan; o on irail, me mi pan kapun, dueta pan kapun amen, pwen kamaur ir ala, me mi pan kapun; ari jo, nai jolar mi pan kapun. ²¹On irail me jota mi pan kapun, i wia kin ia me jota mi pan kapun amen; ari jo, kaidin nai me likin kapun mon Kot, pwe i kin mi pan kapun en Krijtuj, pwen kamaurela me jota mi pan kapun. ²²On me luet akan, i wia kin ia me luet amen, pwen kamaurela me luet akan. Nai wiala jon karoj on amen amen, pwen kamaurela akai waja karoj. ²³I me i kin wiawia pweki ronamau, pwe i en ian i pwaijaijki. ²⁴Komail jota aja, duen men weir en tan, irail karoj kin tan, a amen ta, me pan ale pai? Komail ari en tan idipok, pwe komail en ale. ²⁵A amen amen me aktan idipok, kin ijejol pokon. Irail kin wia me, pwen ale mar kamon a kitail, pwen ale me jo kamon. ²⁶Nai ari aktan jopuiok; nai kin pepepi, a kaidin dueta me woki nan wäwä; ²⁷Pwe i kin jok pon war ai, pwen katenedi, pwe i de padaki on akai, ap pein lokidokila.

10 PWE ri ai kan, i men, komail en aja duen jam atail akan, me mi pan palin dapok eu o kotela madau o. ²Irail karoj ap paptaij on Mojej ni palin

dapok o ni madau o. ³O karoj tunoler jak nenin, ⁴O karoj nim jan pil nenin; pwe irail nim jan paip nenin, me kotikot re 'rail, iei paip o Krijtuj. ⁵A me toto re 'rail, me Kot jota kak kupuramauki, pwe irail lokidokilar nan jap tan. ⁶A mepukat wiauiier, pwe kitail de kaalemoni, pwe kitail ender inon ion me jued akan duen irail inon ion. ⁷Komail pil ender kati ani mal due irail, duen a intinidier: Aramaj pukot mondi penan nam o nim ap uda madomadon. ⁸Kitail pil der wia nenek, duen me akai irail wiadar, ap rianen jilekid mekilar ni ran ta ieu. ⁹Kitail pil der kajonejon Krijtuj, duen akai irail kajonejon i, ap mekilar jerpent kai. ¹⁰Komail pil der lipaned, duen akai ir lipanededar, ap kame kilar men kamekam men. ¹¹Mepukat karoj wiaui on irail men kaalemoni; ap intinidier, pwe men panau kin kitail, pwe kitail leler imwin kaua. ¹²Ari ma amen lamelame, me a kajinenda, en kalaka pein i, pwe a de pupedi. ¹³Jota jonejon eu lel on komail, i eta, me aramaj itar on, pwe Kot me melel, me jota kin mueid on komail jonejon eu, me komail jota itar on. A ni jonejon a pan kotin kaimwijokela, duen me pan kak pa omail ¹⁴Ari kompoke pai kan, komail tane jan kati ani mal! ¹⁵Mepukat i indai on komail, pwe komail me lolekon; a pein komail kajaiada, me i inda. ¹⁶Dal en pai me kit kin kapaiada, kaidin i dal en atail jaupena ren ntan Krijtuj? O prot me kit kin pilitiki pajan, kaidin i atail jaupena en war en Krijtuj? ¹⁷Pwe kitail me toto me lopon ta ieu, o war ta ieu, pwe kitail karoj tunole jan lopon ta ieu. ¹⁸Komail kilan Ijrael pali uduk. Irail me kin kan jan mairon, kaidin irail pil minimini on pei jarau? ¹⁹A da me i en inda? I en inda me mairon on ani mal meakot? De dikedik en ani mal meakot? ²⁰A karoj me men liki kan maironki, re kin maironki on tewil akan a kaidin on

Kot. A i jota mauki, komail en minimin *on* tewil akan. ²¹ Komial jota kak nima *jan* dal en Kaun o pil *jan* dal en tewil akan; komail jota kak *ian* tepel en Kaun o pil tepel en tewil akan. ²² De kitail en *palian* Kaun o? Kitail me kelail *jan* i? ²³ A muei *oner* mekaroj, a kaidin karoj me kin kamaula; a muei *oner* mekaroj, a kaidin karoj me kin kapunla. ²⁴ Jota amen me pan apwali *pein* a dipijou, a en amen. ²⁵ Karoj me kin netila nan wajan netikila uduk, komail *kan*, ap der kalelapok duen *jon* ar, pwe komail der katoutouki injen omail. ²⁶ Pwe japwilim en Kaun jappa o audepa kan. ²⁷ A ma amen, me jopojon pan luke komail, en toun kapara kamadip, o ma komail men *ian*, ari, karoj me pan nek *on* komail, komail en *kan*, ap der kalelapok duen *jon* a, pwe komail der katoutouki injen omail. ²⁸ A ma amen pan indan komail: Met kijan mairon en ani mal, komail der *kan* pweki i, me kajaledar, pwe komail der kawela injen arail. ²⁹ A met i jolar inda duen *pein* injen om a duen injen en amen. Pwe menda injen en amen pan kajaiada ai jaladokelar? ³⁰ Pwe ma i *ian* *kan* ki danke, menda i en kalok jued, pwe i *tunole* ni ai danke? ³¹ Ari, ma komail *kan* de nim de wia meakot, komail en wia mekaroj, pwen wauneki Kot. ³² Komial der kadipikelekel men Juj, de men Krik, de momodijou en Kot, ³³ Duen i kin pok *on* amen amen ni ai wiawia kan karoj, o jo moneki me *pein* ai, pwen jauaja me toto, pwe irail en dorela.

11 KOMAIL idauen ia do duen i kin idauen Krijtuj. ² I kin kapinaki komail omail tamataman ia ni meakan karoj, o dadaurata *pun* kan, duen i kakalikidi *on* komail er. ³ A i men, komail en ajadar, me Krijtuj tapwin ol akan, a ol me tapwin li, a Kot me tapwin Krijtuj. ⁴ A ma amen amen ren ol akan wia kapakap de kokop ap lijoropedi, a kin kajuedeki *pein* *mon* a. ⁵ A ma li amen wia

kapakap de kokop, ap jota lijoropedi, nan i kin kajuedeki *pein* *mon* a, pwe a rajon me pit en *mon* a jeiiei *jan*. ⁶ Pwe ma li amen jota lijoropedi, en koteda, a ma a kanamenok li en kotedar o kotokot, i en pwaindi *mon* a. ⁷ A ol o ender lijoropedi, pwe i me kajanjal o *linan* en Kot, a li o me *linan* en ol o. ⁸ Pwe ol jo tapi *jan* li, a li *jan* ol o. ⁹ Pwe ol jota wiaui *on* li, a li wiaui *on* ol o. ¹⁰ I me li o en kida manaman eu pon *mon* a pweki tounlan kan, ¹¹ Ari jo, li amen jota kak mia ma jota ol; o ol amen jota kak mia, ma jota li, a mepukat ren Kaun o. ¹² Pwe duen li o a tapi *jan* ol, iduen ol o wiaui kida li, a karoj wiaui ren Kot. ¹³ Komial en *pein* kajaiada, ma a janjal mau, ma li amen kapakap *on* Kot, ap jo lijoropedi. ¹⁴ De *pein* komail aja, me kanamenok pan ol, ma a pwilipepei. ¹⁵ A *linan* en li a pwilipepei, pwe pid en *mon* a en ko *on* i, en pwaindi i. ¹⁶ A ma amen re omail men akamai, a en aja, me kit jota kin wia due, momodijou en Kot akan pil jo. ¹⁷ A ni ai kujonededa mepukat i jota kin kapina omail pokon pena, me jota kin kamau i kajuedeki komail, ¹⁸ Pwe ni omail pokon pena nan momodijou, i ronadar, me komail kin liak toror pajan, o i mur kamelele. ¹⁹ Pwe komail en liak toror pajan, pwe me *pun* kan en janjal kida re omail. ²⁰ Komial lao pokon pena waja kij, kaidin i jak kamadip en Kaun o. ²¹ Pwe ni kamadip toun kapar kin amatan maj, a amen men manadar, a amen jokolar. ²² Jota im omail, waja en mana o nim? De komail kin mamaleki momodijou en Kot o kanamenok ir ala, me jota ar *tunol*? Da me i en inda? I en kapin komail? Ni mepukat i jota pan kapina. ²³ Pwe i aleer *jan* ren Kaun o, me i pwiliki *on* komail er, me Kaun Iejuj *pon* ota en a panala, a limada prot, ²⁴ Murin a laolaoki, kamauiada, pilitiki pajan, majani: Ale *tunole* war ai met et, me pilitiki *on* komail, en wia, pwen katakataman kin

ia. ²⁵A murin jak, a pil kotin limada dal majani: Dal wet iei inau kap, me wiaui kidar nt' ai. Pan pak en omail nima jan, komail wiaki men kataman kin ia. ²⁶Pwe pan pak en omail kan prot wet o nima jan dal wet, komail kajanaleda en Kaun a matala, lao a kotido. ²⁷Ari me kan prot wet o nim jan dal en Kaun o ap jo war *on* iei me dip *ion* war o ntan Kaun o. ²⁸Amen amen en kajaiada pein i, ap kan jan prot o nima jan dal o. ²⁹Pwe me kan o nim jowar, kin kan o nim kadeik *on* pein i, pwe a jota kajampwaleki war o. ³⁰Nan i me toto nan pun omail me luetalar o jomaudar, o me toto mairedier. ³¹Pwe ma kitail kajaiada pein kitail, kitail jota pan pakadeikada. ³²A ma kitail pan pakadeikada, kitail pan kalokolok ren Kaun o, pwe kitail de *ian* men liki lokidokila. ³³Ari ri ai ol akan, komail lao pokon pena pwen jak, en papajan pena amen amen. ³⁴A ma amen men manadar, i en mana maj nan im a; pwe komail de pokon penan kadeik o. A me lua kan i pan kapunala ni ai pwara won.

12 RI ai kan, i jota men, komail en jaja duen pwaij *nenin* akan. ²Komail ajaer, me komail tikidar men liki, ap kakalua ren dikedik en ani loten akan, duen komail kakaluaer. ³I me i men kaaja kin komail, jota amen, me lokaiaiki *Nen* en Kot, kak kariaala lejuj. O jota amen me pan kak inda: Main lejuj, ma jo ren a *Nen* jaraui. ⁴A pai en mak akan me wuki pajan, a *Nen* me ta men. ⁵O *jon* en dodok me toto, a kaun me ta men. ⁶O akai *jon* en manaman mia, a Kot me ta men, me kotin wiawia meakaroj ren amen amen. ⁷A pwaij en *Nen* jaraui me pan *on* amen amen, pwen men kamauia. ⁸Pwe amen ereki majan en er-pit ren *Nen*, a amen majan en kaparok ren *Nen* ota. ⁹O *on* amen, en pojon, a ren *Nen* ota, o *on* amen pai kan, men kakelada me jomau kan, a ren *Nen* ota. ¹⁰O *on* amen, en wiada manaman, o *on*

amen, en deideikop, o *on* amen, en kajai *nen* akan, o *on* amen, en lokaia *nil* wuki pajan, o *on* amen, en kawukila *nil* akan. ¹¹A mepukat karoj wiawian *Nen* ota, nene *on* amen amen duen kupur a. ¹²Pwe duen war eu ta ap kokon toto mia, a kokon en war karoj wiala war ta ta ieu, iduen Krijtuj. ¹³Pwe *Nen* ta ieu, me kitail paptaijeki *on* war ta ieu, ma kitail men Juj de men Krik, ma ladu de me maioda, kitail karoj me paptaijeki *Nen* ta ieu. ¹⁴Pwe war kaidin kokon ta ieu, pwe kokon toto. ¹⁵A ma pat en nä pan inda: Nai kaidin kumut eu, o i me *nai* jota kijan war; a iaduen, i me a jota pan kak kijan war o? ¹⁶A ma jalon o pan inda: Kaidin *nai* kijan war o, pwe kaidin por en maj eu *nai*; a iaduen, i me a jota kijan war o? ¹⁷Ma war pokon por en maj eu, da me pan jalon o? A ma war pokon pan jalon o, da me pan tuma? ¹⁸Ari, Kot me kotin kokon penan war ta ieu kajon akan, duen a kotin kupureda. ¹⁹A ma kokon karoj wiala kokon ta ieu, ia pan war o? ²⁰Ari, kokon akan me toto, a war o me ta ieu. ²¹Por en maj eu jota kak indan kumut: Kaidin meakot re i koe; de pil tapwi jota kak indai *on* pat en nä kan: Kaidin meakot re i koma. ²²Pwe kokon en war kai likamata re me luet, a jo, pwe re me kajampwal. ²³O kokon en war kai, me kitail kin lamelame, me re jota non mau, kitail kin apapwali *jan* me tei kan, o irail me jota non janjal mau, kitail kin kapwataki. ²⁴Pwe irail me janjal mau, jota kin mau *on* en kapwataki. A Kot kotin kapad pena war o kapwataki me luet oko *jan* me tei kan, ²⁵Pwe war de japarok pajan, a kokon akan en apapwali pena. ²⁶O ma *kajan* ta ieu matakada, *kajan* karoj ap *ian* matakada; o ma *kajan* ta ieu pan kalinanada, kokon karoj pan *ian* polauleki. ²⁷A komail war en Krijtuj o kokon akan amen amen duen pwaij a. ²⁸A iet akan, me Kot kotiki *on* momodijou: Kaiu wanporon akan, ap jaukop

akan, a kajilu jaunpadak kan, ap me wiada manaman akan, ap pai kan men kakelada me jomau kan, ap men jauaja, o jaumaj akan, o jon en lokaia. ²⁹Iaduen irail karoj me wanporon akan? Karoj me jaukop akan? Karoj me jaunpadak kan? Karoj me men wia manaman akan? ³⁰Karoj ar pai en mak kan, men kake-lada me jomau kan mi ren karoj? Karoj kin lokaia nil pajan? Karoj kin kajiriwuk lokaia? ³¹A komail inon ion pai en mak lapalap akan, i ap pan kajale on komail al apot, me mau jan mepukat karoj.

13 MA i aja lokaia en aramaj akan o tounlan kan, ap jota limpok, nan i rajon nil en mata mal de nil en jimpel. ²O ma i aja deideikop o ereki me rir akan karoj, o tiak kan karoj, o nai dir en pojjon, me itar on en kamokid wei nana kan, ap jota limpok nan jota meakot nai. ³O ma i pan kijakija wei ai dipijou karoj, pwen katunoleki me jamama kan, o ma i kida war ai, pwen karonala, ap jota limpok, nan jota katepa on ia. ⁴Limpok kin kanonama o kadek, limpok jota kin peirin limpok jota kin akmomo o jo ke-jej. ⁵A jota kin aklemai, a jota kin roporop on pein i, a jo jerkailon, a jota kin depuk on en amen a jued. ⁶A jota kin peren me japun, a a kin perenki me melel. ⁷A kin kak pa meakaroj, o kin pojjon karoj, a kaporoporeki karoj, o lolin on meakaroj. ⁸Limpok jota pan tukedi, a deideikop akan pan tukedi, o lokaia kan pan jola, o lolek on pan kunla. ⁹Pwe kitail me er pali ta, o kokop pali ta. ¹⁰A lao kaunjokala, me pali ta pan momela. ¹¹Ni ai jeri i kin lokaia dueta jeri amen o i lamelame dueta jeri amen, o kajau dueta jeri amen, a i lao wiala ol amen, i mui jan tau en jeri. ¹²Pwe anjau wet kitail kin ireron nan klaj edied eu, a mur a pan janjal mau. Anjau wet i ekij lolek onlar, a mur i pan aja duen a aja ia. ¹³Ari jon jilu pukat: Pojon, kaporo-

por o limpok pan mimieta, a me lapalap re 'rail limpok.

14 KOMAIL anane limpok, pil inon ion pai nenin akan, a iet me kajampwal re 'rail, kokopada! ²Pwe me kin lokaia kida nil en wai, kaidin aramaj akan, me a kin lokaia on, a on Kot, pwe jota amen kin dedeki; ari jo, ni nen o a kin lokaia kida me rir akan. ³A me kin kokop, kin padaki on aramaj akan, pwen kamaui, o panau o kamait ir ala. ⁴A me lokaiaiki nil en wai, kin kamaui pein i, a me kin kokop, kin kamaui momodijou. ⁵I men, komail karoj en aja lokaia ki nil toror, a mak eta, komail en kokopada, pwe me kin kokopada, me lapa jan me kin kaparok ki nil toror, ma a jo kak kajiriwukila, pwe momodijou en kamaui kila. ⁶Ari ri ai kan, ma i pwara won komail, ap lokaia ki nil toror, da katepa on komail, ma i jota kaweweda de kajanaleda, de kokopada, de padak? ⁷Iduen meakan, me kin lokolokaia ap jota memaur, ma men kwai de arp jota pan nor pajan, ij me pan kak dedeki, da me ira kauleki? ⁸O ma koronete pan popeuk pin, ij me pan onopadan mauin? ⁹A iduen komail, ma komail pan lokaia ki nil toror, ap jota kaweweda, ij me pan dedeki? Pwe omail lokaia pan me mal kot. ¹⁰Jon en lokaia toto nan jappa, a jota eu me jo puloi. ¹¹A ma i jaja wewe en lokaia eu, i pan rajon men wai men on me kin kaparok, o me kin kaparok, pan rajon men wai men on ia. ¹²A pil dueta komail, pwe komail kin anane pai nenin akan, komail ari pil nonki kakairida ni mepukat, pwen kamaui kila momodijou. ¹³A ma amen lokaia kida nil en wai, i en kapakap ap pil kajiriwukila. ¹⁴Pwe ma i wia kapakap ki lokaia nil en wai eu, nen i kin kapakap ap jota katepa on amen. ¹⁵Ari, da me i pan wia? I pan kapakap ni nen i ap pil pan kapakap ni ai lamelam; i pan kapina ni nen i ap pil kapina ni ai lamelam. ¹⁶A ma

koe pan kapaiada ki *nen* o, iaduen me jota dedeki pan kak inda amen murin om kapina? Pwe a jaja me koe indinda. ¹⁷Ei me mau melel om kapikapina, a jota kadepa *on* me teio. ¹⁸I kin danke Kot, pweki i kin lokaiaiki *nil* toror *jan* komail. ¹⁹Ari jo nan momodijou i men kida lep in lokaia limau, me pwili *jan* ai lamelam *jan* lep in lokaia *nen* ni *nil* toror, pwen padaki *on* me tei kan. ²⁰Ri ai kan, komail der wiala jeri ni omail lamelam, a ni me jued komail en rajon kijin jeri, a ni omail lamelam komail en unjokela. ²¹A intinidier nan kapun: Lokaia o kil en aua toror, me I pan lokaiaiki *on* kainok wet, a re pil jota pan duki *on* ia, me Kaun o kotin majani. ²²Nan i me lokaia toror mia, pwen kileledi kaidin me pojon akan, a me jopojon akan; a deideikop kaidin *on* me jopojon akan, pwe *on* me pojon akan. ²³A ma momodijou pan pokon pena waja kij, o ma karoj pan lokaia ni *nil* toror, a ma akai *ian* me jota dedeki, de akai me jopojon, irail jota pan inda, me komail iakalar? ²⁴A ma karoj kin kokop, o amen pan pwarado, me jopojon, o me jota dedeki, karoj pan kajanjal *on* i dip a, o a pan pakajau ren karoj. ²⁵Iduen a me rir akan nan *monion* i pan janjaleda, o a pan tairokedi ni maj a, kaudoki *on* Kot, o pan inda, melel Kot kotikot re omail. ²⁶Ri ai kan, iaduen komail ni omail pokon pena, kaidin amen amen kin kida pjalm eu? A amen kin kawewe, a amen *nil* toror, a amen kajanjal eu, a amen kin kajiriwukila; a karoj en wiaui, en kamaiuada. ²⁷A ma amen pan wia *nil* en wai, me ta riamen, de ma me toto, re pan jilimen, a irail pan irok wei a amen en kajirawukila. ²⁸A ma jota men kajiriwuk mia, i en nenenla nan momodijou; a en kajoi *on* pein i o Kot. ²⁹A riamen de jilimen ren jaukop akan pan kak kaparok, a me tei kan en kajaiuada. ³⁰A ma amen, ren me momod waja o, pan diar kajanjal eu, men maj

ap pan nenenla. ³¹A komail karoj kak kokop, irok weida, pwe karoj en padakki o kamaitala. ³²A *nen* en jaukop akan kin duki *on* jaukop akan. ³³Pwe kaidin komoan me *pin* men Kot, a en popol duen ni momodijou en jarau akan karoj. ³⁴Omail li akan en nenenla nan momodijou kan, pwe a jota muei *on* irail, en kaparok; a irail en papa, duen kapun me pil majani. ³⁵A ma irail men aja okotme, irail en kalelapok ren arail warok kan ni deu 'rail, pwe me kanamenok, li en kaparok nan momodijou. ³⁶De majan en Kot tapi *jan* komail? De a ko won komail eta? ³⁷A ma amen lamelame, me a jaukop amen, de me a *nenin*, a en aja wewe en me i intinki *won* komail, pwe mepukat kujoned en Kaun o. ³⁸A ma amen lolepon, i en lolepon. ³⁹Ari ri ai kan en *inon ion* kokop, o ender kainapwi lokaia *nil* toror. ⁴⁰A meakaroj en wiaui nin tiak mau o *pun*.

15 RI ai kan i men kataman kin komail *ronamau*, me i padaki *on* komail er, me komail pil aleer o pil tinain kidar. ²O me komail pil dore kila, ma komail pan dadaurata majan o, me i padaki *on* komail er, ma komail jo pojon mal. ³Pwe i ujaki *on* komail er, me i pil aleer duen Krijtuj, me kamata kilar dip atail akan duen kijin likau kan. ⁴O me a Jaredier o kaiajadar ni kajilu en ran duen kijin likau kan, ⁵O me a pwara *won* Kepaj, ap *on* irail me ekriamen ko, ⁶Ap kotin pwara *won* jaulan limepuki jama ni anjau takij; kij arail me toto mimieta lel met, a akai mairedier. ⁷Murin met a kotin pwara *won* Iakopuj, ap *on* wanporon akan karoj. ⁸A ikmuri a kotin pwara *don* ia *mon* ai ip japal, ⁹Pwe pokindidi ren wanporon akan *nai*, me jota war *on* kaindinda wanporon amen, pweki ai pei *on* momodijou en Kot. ¹⁰A mak en Kot, me i wanporon kilar. A kaidin mak mal eu *on* ia, pwe i dodok laud *jan* irail karoj, ari kaidik *nai*, pwe

mak en Kot, me mi re i. ¹¹ Ari, ma *nai* de irail, pwe iduen at padaki wei, o iduen komail pojonsel. ¹² A ma i aude pan at padak, me Krijtuj iajadar *jan* ren me melar akan, a da me akai re omail kin inda, dene me melar akan jolar pan mauredar? ¹³ A ma me melar akan jota pan maureda, nan Krijtuj pil jota iajadar. ¹⁴ O ma Krijtuj jota iajadar, at padak me mal, o omail pojonsel me mal. ¹⁵ O kitail pil pan diarokada, me je jaunkadede likam ren Kot, aki at kadededar, me Kot kotin kaiajadar Krijtuj, me a jo kaiajadar, ma me melar akan jota pan kamaureda. ¹⁶ Pwe ma me melar akan jota pan kamaureda, nan Krijtuj pil jo kaiajadar. ¹⁷ A ma Krijtuj jo kaiajadar, omail pojonsel me mal, o komail mimieta ni dip omail. ¹⁸ Iduen pil irail, me melar ren Krijtuj akan, lokidokila. ¹⁹ A ma kitail kaporoporeki Krijtuj nan maur et eta, nan kitail me jued *jan* aramaj akan karoj. ²⁰ A melel, Krijtuj kaiajadar *jan* ren me melar akan, ap wiala mejeni nan *pun* en ir me mamair akan. ²¹ Pwe mela tapi *jan* aramaj ta men, iduen maureda *jan* ren me melar akan tapi *jan* aramaj ta men; ²² Pwe duen karoj me mela ki Adam, nan iduen karoj pan kamaurela ren Krijtuj, ²³ A amen amen ni kakairokdo: Krijtuj maj ap me japwilim en Krijtuj, ni a pan kotin pwarado; ²⁴ A murin mepukat pan imwi, a lao kotiki *on* Kot o Jam a wei, a lao kaloedier kaun akan karoj, o me poe kan, o manaman akan. ²⁵ Pwe a pan kotin kaunda, lao a imwintiti karoj lodi *on* pan aluwilu a kan. ²⁶ A ikmurin imwintiti iei mela. ²⁷ Pwe a kotin mueid *on* meakaroj pan aluwilu a. Ari ni a kotin majanier me karoj lodier a jantajedar, me i jota *ian* me kotin kaloedi *on* i meakaroj. ²⁸ A meakaroj lao lodi *on* i, Na ap pil pan upan i, me kotin kaloedi *on* i meakaroj, pwe Kot en kotin poedi meakan karujia. ²⁹ A ma me melar akan jolar pan kamaureda, da me irail

en wia, me kin paptaijeki *on* me melar akan? Menda re paptaijeki *on* irail? ³⁰ O menda kit kin kalokolok anjau karoj? ³¹ Pwe ran karoj i kin mela, pweki kapin pa i, me i aleer ren Krijtuj Iejui atail Kaun. ³² A ma i pei *on* man laualo nan Epijuj, duen aramaj akan kin wiada, da kadepa *on* ia, ma me melar akan jota pan kamaureda? Kitail en mana o nim, pwe lakap kitail pan mela. ³³ Der duki *on*, me kajonejon komail! Kajoi jued kin kawela tiak mau. ³⁴ Komail ari punala, o pirida o der wiada dip! Pwe akai jaja duen Kot. Mepukat i indai *on* komail, pwen kamanokki komail. ³⁵ A ele amen pan inda: Iaduen me melar akan ar pan kamaureda? O iaduen war ar, me re pan maur kida? ³⁶ Pweipwei men koe! Pwe me koe kin kamoredi, jota pan maureda, ma a jota pan mela. ³⁷ O me koe kamoredi, kaidin war ota me pan para, pwe wan korn eu ta, ele wan wit de eu wa toror. ³⁸ A Kot pan kotiki *on* war a, duen a kotin kupura, o eu eu en war akan pan ale udan mom a. ³⁹ Uduk karoj kaidin *jon* ta ieu, pwe eu *jon* uduk en aramaj akan, a eu *jon* uduk en man akan, a eu *jon* en manpir akan, a eu *jon* en mam akan. ⁴⁰ A war *lan* o war pwel akan mia, a *linan* en war *lan* eu *jon* o *linan* en war pwel eu *jon*. ⁴¹ A eu *jon* *linan* en katipin, o eu *linan* en maram, o eu *linan* en uju kan, pwe nan uju kan me wuki pajan ki ar *linan* eu eu. ⁴² Nan iduen en me melar akan ar pan maureda. A kin kamoremoredi ap mor pajan, o pan kamaureda jo mor pajan. ⁴³ A kin kamoremoredi ni jo *linan*, o pan maureda ni *linan*; a kin kamoremoredi ni luet, o pan maureda ni manaman; ⁴⁴ A pan kamoremoredi war pwel o pan kamaureda war *nenin*; pwe ma war pwel mia, nan a pil pan war *nenin*. ⁴⁵ Duen a intimidier: Tapin aramaj Adam wiauier, pwen *nen* maur amen, a Adam tia mur, pwen *nen* en kamaur. ⁴⁶ A war *nenin* kaidin i men maj pwe war pwel,

a muri me *nenin*.⁴⁷ Tapin aramaj wiaui kida pwel, a aramaj kariamen kotido jan nanlan.⁴⁸ A duen tapin aramaj wiaui ki pwel, iduen karoj me wiaui ki pwel o duen men nanlan o, iduen men nanlan kan.⁴⁹ O duen kitail wa mom en pwel, iduen kitail pil pan wa mom en lan.⁵⁰ Ri ai kan, iet me i men inda: Uduk o nta jota kak jojoki wein Kot; o me mor pajan kan jota pan jojoki me jo mor pajan.⁵¹ Kilan, nai me kadiarok *on* komail kaponepon eu: Kaidin kitail karoj pan mela, a kitail karoj pan nitwilida.⁵² Madan ni marep ta ieu, koronete en muri lao popeuk. Pwe koronete pan popeuk, a me melar akan ap pan kamauredan jomor pajan a kitail pan kawilikapada.⁵³ Pwe mor pajan wet pan kiawikilan jo mor pajan; o mela wet kiawikilan jomela.⁵⁴ A mor pajan wet lao kiawikilan jo mor pajan o mela wet kiawikilan jomela, majan o ap pan pwaida, me intinidier: Maur kadalala mela.⁵⁵ Mela koe, ia om tata? Mela ia om poedi? ⁵⁶ Mana en mela dip, a manaman en dip kapun.⁵⁷ Danke *on* Kot, pwe a kotiki *on* kitail, en poediki atail Kaun Iejuj Krijtuj.⁵⁸ Ari ri ai kompok kan, komail kelail kaukaule o der wukiwuk jili, a kakairida ni omail wiawia en Kaun o, pwe komail aja, me omail dodok *on* Kaun o kaidin dodok mal.

16 A DUEN kijakij *on* jarau kan, me komail pan ki pena, i men, komail en wiada, duen i kakaliki *on* momodijou en Kalejia kan.² Ni at en ran en wik kan amen amen re omail en nikidala ekij, o ki pena duen wan a kak *on* pwe onop de wiaui, i lao pwara won.³ I lao pwara weilar, meakai, me komail pan kileledi, irail me i pan ilakewei, en walan Ierujalem omail kijakij *ianaki* kijin likau.⁴ O ma a kon *on*, i en pil jailok wei; irail ap pan *ian* ia jailokala.⁵ A i pan pwara won komail ni ai dauli Majetonien, pwe i pan weid nan Majetonien.

⁶ Ele i pan mimieta re omail, anjaun kapau lao nikier, pwe komail en kalua ia la waja, me i pan jailokala ia.⁷ Pwe anjau wet i jota pan jup re omail, pwe i kaporoporeki, me i pan mimieta re omail anjau kij, ma Kaun pan kotin muedik *on* ia.⁸ A i pan mimieta Epijuj lao pentikou.⁹ Pwe wanim talap ritida mo i, me kareda wa toto; a imwintiti me toto.¹⁰ A Timoteuj lao pwara won komail, apwali i, pwen jondi mau re omail, pwe a kin *ian* ia wiawia dodok en Kaun o.¹¹ Jota amen en mamaleki i, a kalua i *don* ia popol, pwe *nai* o ri atail akan kin auiaui i.¹² A duen ri atail Apoloj, *nai* me poeki re a pan pak toto, en *ian* ri atail akan pwara won komail, a a kan pwara wei anjau wet; a a pan pwara wei lao anjau mau.¹³ Komail majamajan o dadaurata ni pojou, komail wia duen ol melel, o komail en kelail.¹⁴ Meakaroj en wiaui ni limpok.¹⁵ I ari panaui komail, ri ai kan, pwe komail aja penainai en Jtepanaj, me ir tapida jaulan en Akaia, o me pein irail *ion* ion dodok *on* jarau kan,¹⁶ Pwe komail en peiki *on* irail, o *on* irail karoj me *ian* ni ar wiawia o dodok.¹⁷ I peren kida en Jtepanaj, o Portunatu, o Akaiuj ar pwarador, pwe mekij, me komail jo ki *on* ia mepukat ki *don* ia.¹⁸ Irail kaperenda *nen* i o pil *nen* omail; komail ari waunek i me due met.¹⁹ En momotijou en Ajien akan ar ranamau won komail. A Akwila o Prijila kin ranamau won komail pan Kaun o momodijou nan im ara.²⁰ Ri atail ol akan karoj kin ranamau won komail. Komail ranamaui pena metik jarau.²¹ Nai Pauluj me *intin* kilan komail ai ranamau ki pein pa i.²² Ma amen jota kin pok *on* Kaun Iejuj Krijtuj, a pan anatema! Maranata! Iet wewe; A pan ri-ala! Atail Kaun kotido.²³ Mak en Kaun Iejuj Krijtuj en mimieta re omail!²⁴ Ai limpok *on* komail pan Krijtuj Iejuj pan mimieta re omail! Amen.

EN PAULUJ A KIJIN
LIKAU KARIAU O N

MEN KORINT.

1 PAULUJ wanporon en Iejuj Krijtuj amen pan kupur en Kot o ri atail Timoteuj on momodijou en Kot, me mi Korint o jarau kan karoj, me mi Akaia. ²Mak o popol jan ren Kot Jam atail o atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail. ³Meid iajanai Kot o Jam en atail Kaun Iejuj Krijtuj, o Jam en kalanan, o Kot en kamait pokon, ⁴Me kin kamakamait kit ni at kamekam kan karoj, pwe kit en pil kak kamait ir ala, me mi nan jon en kamekam akan karoj, ki kamait, me kit kamait kila ren Kot. ⁵Pwe duen Krijtuj a kamekam me muladok on kit, iduen kamait ren Krijtuj pil itar penan kit. ⁶A ma kit pai olar, nan a kin wiaui, pwen kamait o kamaur komail la, mepukat kin wiaui ni omail kanonama ni kalokolok ota, me kit kin kalokolokki. ⁷O at kapopor kin komail me teneten, pwe je aja, ma komail ian kamekam, komail pil pan ian kamaitala. ⁸Ri ai ol akan, je jota men, komail en jaja duen at kamekam nan Ajien o at patau kaulap, lao jolar kapopor en maur at. ⁹Ari, kit lamedar, me je pan mela. A mepukat wiaui, pwe jen der keleki pein kit, pwe Kot eta, me kin kaiajada me melar akan. ¹⁰Me kotin dore kit ala jan mela wet, o a pil pan dore kit ala; o je kapoporeki, me a pil pan kotin dore kit ala kokolata. ¹¹Komail pil jauaja kit ni omail nidinid, pwe me toto en danke pweki at pai me je aleer. ¹²Pwe iet kapin pat: Injen at kin kadede on kit, me je weweideki karakarak o melel en Kot nin jappa o nan pun omail, kaidin ni lolekon en pali uduk, a ki mak en Kot. ¹³At intin won komail kaidin toror jan me komail kin wadok o kamelele. A i kapoporeki me komail pan kamelele kit

kokolata duen akai komail kamelele kit er. ¹⁴Pwe kit me kapin pa omail, dueta komail me kapin pat ni ran en Kaun Iejuj. ¹⁵A ni kapopor wet, me i men pwar kilan komail maj o, pwe komail en pur on pereperen. ¹⁶I ap pan daulul lan komail ni ai pan kolan Majetonien, ap pil puredo re omail jan Majetonien, a komail pan kalua ia lan Iudaa. ¹⁷A iaduen, nai me japun ni ai kileledier mepukat? De i (BEGIN MISSIN SOURCE p259) kin kileledi mepukat ni tiak en pali uduk, pwen ei ei o jo jo tapi jan pein nai? ¹⁸A Kot me melel, pwe me je indan komail me jota ei o jo. ¹⁹Pwe japwilim en Kot Iejuj Krijtuj, me kit padaki on komail er, nai, o Jilwanuj, o Timoteuj, i kaidin ei o jo, a ei eta re a, ²⁰Pwe inau en Kot akan karoj me ei eta re a o me amen re a, pwe kit en kalinanada Kot. ²¹A me kin katinai kit o komail pan Krijtuj o keie kitail er, iei Kot, ²²Me pil kotin kileledier kitail o kotiki on kitail er komoan Nen nan monion atail. ²³A i kin likwir on Kot me jaunkadede en nen i, me i jaikenta pwara won komail nan Korint, pwe i de katoutoui komail. ²⁴Kit jota men poedi omail pojon, a kit men jauaja ta omail peren, pwe komail keleki pojon.

2 IET me pein nai kileledier, i jolar men pwar won komail ni ai injenjued. ²Pwe ma i kainjenjuedi komail, ij me pan kak kainjenemau ia la? Ma kaidin i eta, me kainjenjuedelar re i. ³Mepukat i intin won komail er, pwe i ender injenjuede kin irail, me i en peren kida, ni ai pan pwara won komail. A i kamelele komail karoj, me ai peren pil pan omail karoj. ⁴Pwe ni lokolok o majak en nan monion i me lapalap, me i intin kilan janejan, kaidin pwen kamauki komail, a pwe komail en ajada, duen ai limpok on komail kaulapia. ⁵A ma meamen wiada kainjenjued eu, kaidin nai eta, me a kainjenjuedi, pwe i ender non kapun on, a ele komail karoj.

⁶A kalokolok *jan* ren me toto itar *on* i. ⁷Mak eta komail en maki *on* i o kamaitala, pwe a de lodi *on* injenjued laud. ⁸I ari panau komail, komail en kajale *on* i omail limpok. ⁹I karepen ai intin won komail, pwe i en aja, ma komail me pun o peiki *on* ni meakaroj. ¹⁰A ma komail pan makeki *on* meamen meakot, *nai* pil pan maki *on* i. A ma i makeki *on* amen meakot, i makekier pweki komail willianti Krijtuj. ¹¹Pwe Jatan ender kottaue kitail, pwe kitail ajaer duen a lame-lam. ¹²A ni ai pwaralaner Troaj, pwen padaki ronamau en Krijtuj, o wanim eu me ritida mo i *on* Kaun o, ¹³I jota injenemaula, ni *nen* i, pweki ai jota diar ri ai Tituj. I ap kamurimur *on* irail daulul won Majetonien. ¹⁴A danke *on* Kot, me kotin kaloe kitail di pan Krijtuj, ap kajanjaleki kitail pomau en a erpit waja karoj. ¹⁵Pwe kit me pomau en Krijtuj *on* Kot ren me pan dorela o ren me pan lokidokila kan. ¹⁶*On* iet akan po en mela *on* kamela, a *on* me tei kan po en maur *on* kamaurela. A ij me kon *on* mepukat? ¹⁷Pwe kit jo dueta me toto, me kin liliajojaki majan en Kot; a at padak me melel, o a pwili *jan* Kot, o kin wiaui mon Kot pan Krijtuj.

3 A IADUEN kit pil kaindandeki pein kit? De *nai* me mau *on* kijin likau en kapin *on* komail de *jan* komail? ²At kijin likau komail, me intinidi *on* nan monion it, me aramaj akan karoj kin aja o wadok. ³Pwe komail janjaleda, me komail kijin likau en Krijtuj, me wiauiere at ni at papa, me kaidin intinidier ki ink, a *Nen* en Kot ieiaj; pil kaidin pon jlet takai, pwe jlet uduken en monion akan. ⁴Iei atail kaporoporeki Krijtuj mon Kot. ⁵Pwe kaidin udan at koiok, me je kak lamelameki meakot, me tapi *jan* pein kit, pwe at koiok tapi *jan* ren Kot, ⁶Me pil kotin kaiane kin kit, en papa en inau kap kaidin inau, me intinidier, a inau en *nen*. Pwe intin kin kamela, a *nen*

kin kotin kamaureda. ⁷A ma dodok en mela, me intinidier nan pali en takai, me linan, pwe jeri en Ijrael akan jota kak kilan jilan en Mojej, pweki linan en jilan i, a linan wet eu, me pan joredi, ⁸Daduen, dodok en *nen* a jota pan linan jikida *jan*? ⁹Ari, ma dodok en kadeik o me linan, nan melel kausalap, dodok en pun me linan melel. ¹⁰Pwe men moa me kalinanadar jota kak paroki *on* linan wet. ¹¹A ma linan mia ren me pan jorela, iaduen wan linan en me pan mimieta! ¹²Ni at kaporoporeki mepukat, kit kin aimela melel. ¹³O kaidin dueta Mojej, me pera kila likau eu jilan i, pwe jeri en Ijrael akan ender kilan imwi en me pan nikila. ¹⁴A monion arail me kapitakailar. Pwe lao lel ran wet pera o mimieta anjaun ar wadawadok inau marin; ari, pera o me jaroka *janer* ren Krijtuj. ¹⁵A lao lel ran wet ni arail wadawadok Mojej, pera mimieta mon monion arail. ¹⁶A ma re pan wuki *on* Kaun o, pera o pan jaroka *jan*. ¹⁷Kaun o iei *Nen*, a waja me *Nen* en Kaun kotikot ia, nan i wajan maio. ¹⁸A kitail karoj, me maj atail jo perapa, kin ududial linan en Kaun o, ap wuki *on* ni mom ota o kakairida ni linan pweki Kaun iei *Nen*.

4 KIT jota kin panada, pweki at koa dodok me je aleeer ki mak o. ²Pwe kit mui *janer* jued okiok kan o je jota weweideki widin o jota liajoja ki majan en Kot; pwe ni at kapwareda melel kit kin kamaui pein kit *on* injen en aramaj karoj mon Kot. ³A ma at ronamau me malar, nan a malan men lokidokila kan. ⁴Me kot en jappa wet karotonala nan monion en me jopojon akan, pwe ren der kilan marain en ronamau duen linan en Krijtuj me mom en Kot. ⁵Pwe kit jota kin padaki duen pein kit, a duen Krijtuj Iejuj, me i Kaun, a kit ladu 'mail pweki Iejuj. ⁶Pwe Kot me majanier, marain en pwarada *jan* ni rotorot, me kotin kamarainiedar nan monion it,

pwe jen maraineki o dedeki linan en Kot ni jilan en Iejuj Krijtuj. ⁷A kit kin kolekol pai wet ni dal pwel, pwe manaman en kaindinda Kot a jo kit. ⁸At apwal akan me andere kit pena, a je jota kin majak; jota waja, me je pan kak pitila ia ap jota lodi. ⁹Pan kamekam, ap jota kamela; pan kalokolok, ap jota mela; ¹⁰O kit kin wewa jili ni war at en Iejuj a matala, pwe maur en Iejuj en pil janjal ni war at. ¹¹Pwe kit, me memaur, kin kilele *on* mela anjau karoj pweki Iejuj, pwe maur en Iejuj en pil janjaleda ni uduk atail. ¹²Nan i mela kin kelail *on* kit, a maur *on* komail, ¹³A kit aleer *nen* en pojon ota, duen a intinidier: Nai me pojon, i me i padaki wei. Kit me pil pojonlar ap padapadaki. ¹⁴Je ajaer, me i, me kotin kaiajadar Kaun Iejuj, pan pil kotin kaiajada kitail *ian* Iejuj, o pan kotin kajanjaleda kitail o komail mo a. ¹⁵Meakaroj wiauier pweki komail, pwe mak o ni a laude kilar me toto, en kalaudela mel el danke, pwen kalinanada Kot. ¹⁶I me je jota kin *panada*, a ma at pali liki en aramaj pan joredi, pali lol it kin kokoda ni ran karoj. ¹⁷Pwe atail anjau apwal me motomot o tikitik; ap kare *on* kitail *linan* joutuk eu me lapalap mel el, ¹⁸Pwe kitail jota kin kilekila *nen* meakan me janjal, a meakan me jo janjal. Pwe me janjal me katuk, a me jo janjal me joutuk.

5 PWE kitail ajaer, impwal atail jappa a lao ola, kitail pan id imaneki im eu *jan* ren Kot, im eu me kaidin wiaui kida pa, pwe a me joutuk nanlan. ²I me kitail kin *janejan* o *inon ion* im *jan* nanlan en kalikau kitail da. ³Pwe ma kitail likau dar, kitail jolar pan kilijo. ⁴Pwe ni atail deula impwal wet kitail kin *janejan* o patau, pwe kitail jota men pure *jan* atail likau, a je men kadupaledi, pwe maur en katalala mela. ⁵A me wia kin kitail *on* mepukat, i Kot me pil kotiki *on* kitail er komoan *Nen*. ⁶Kitail ari injenemau anjau karoj o ajaer, ni atail kaujon ki war,

kitail kin doo wei *jan* Kaun. ⁷Pwe kitail kin weweid ni pojon a kaidin ni kilan. ⁸Ari jo, kitail kin injenemau o *inon ion* mui *jan* war atail, ap mimi nan deu atail ren Kaun o. ⁹Nan i me kitail kin *nantion* kaperen i, ma ni deu 'tail de ni at doo wei *jan*. ¹⁰Pwe kitail karoj pan janjal mon mol en kadeik en Krijtuj, pwe amen amen en ale pwain en a wiawia arain a maur ni pali war, ma me mau de me jued. ¹¹Kit ajaer, me jen majak Kaun o, i me je kin kanekanai *on* at dodok *on* aramaj akan, ap kin janjal *on* Kot. A i pil kaporoporeki me je pil janjal *on* nan injen omail. ¹²Pwe kit jota jupal juaiki pein kit *on* komail, a je *pan on* komail, en kapin pat, pwe peikite pamail en mia *on* irail, me kin juaiki maj arail, a jo *monion* arail. ¹³Pwe ni at mi likin war at, a kin wiaui *on* Kot, a ma jo, je kin dodok *on* komail. ¹⁴Pwe iduen limpok en Krijtuj *kanon* kin kit, pwe je kajauadar, me amen mata kila karoj, i me irail karoj mekilar. ¹⁵A i mata kilan karoj, pwe irail me memaur, der memaur *on* pein irail, a *on* i, me mata kin irail lar o me kaiajadar. ¹⁶I me je jolar aja amen ni pali uduk. Ei, maj o je ajaer Krijtuj ni pali uduk eta, a met je jolar aja i due. ¹⁷Ari ma amen mi ren Krijtuj, nan a wilikapadar; men maj momelar, kilan, karoj wilikapada. ¹⁸A meakan karoj *jan* ren Kot, me kotin kalolamaui *on* pein i kitail ki Iejuj Krijtuj, me kotiki *on* kit at koa dodok, duen padak en kalolmau. ¹⁹Pwe Kot kotikot ren Krijtuj o kotin kalokalamau *on* pein i jappa, o jolar kapokon *on* irail dip arail akan, o kotiki *on* kitail majan en kalolamau. ²⁰Ari, kit men en kadar en Krijtuj, pwe Kot kin panau ki kit. Kit wiliandi Krijtuj ap poekipoeki kin komail: Komail kalolamau pein komail *on* Kot! ²¹Pwe Kot kotin kapokonki *on*, me jo dip a, dip atail, pwe kitail en pun kila pa ren Kot.

6 KIT men jauaja kai, men panaui komail, pwe komail de ale mal mak en Kot. ²Pwe a kotin majani: I ron uk er ni anjau mau, o ni ran en kamaur I katoi uk adar. Kilan anjau wet anjau mau; anjau wet ran en kamaur. ³Kit jota kadipikelekel on meakot, pwe at koa dodok ede kalok jued. ⁴A ni meakaroj kit kin wia janjal en papa en Kot akai: Ni kanonama melel, ni kamekam, ni paio kan, ni kamajak kan, ⁵Ni wokwok, nan imaten, ni moromoron, ni dodok, ni majamajan, ni ijejol. ⁶Ni makelekel, ni lolekon, ni lolin, ni kadek, ni Nen jarau, ni limpok melel, ⁷Ni majan melel, ni manaman en Kot, ki tatan mauin en pun pali maun o pali main, ⁸Ni kaka, o jokaka, ni kalok jued, o kalok mau, dene kaweid japun, ari jo, me melel, ⁹Dene pajaje, ari jo, kit me indand; koren ion mela, a kilan kit memaureta; me kin kamekam, ap jota kamela, ¹⁰Ni injenjued, ap pereperen anjau karoj, me jamama, ap kakepwapwala me toto, jota at meakot, ap aneki meakaroj. ¹¹Men Korint, au at ritidan komail, o nan monion it me laudi on komail. ¹²Kaidin me tikitik deu 'mail nan monion it, a monion omail me tikitik. ¹³I kin padaki on komail dueta on jeri kan, pwe komail en pil wiai on ia dueta, o kalaudela nan monion omail. ¹⁴Komail ender paroki on me jo pojon akan, pwe iaduen, pun kak minimin on japun? De marain pan kak waroki on rotorot? ¹⁵De iaduen Krijtuj o Pelial ara kak parok pena? De da pwaij en me pojon ren me jopojo? ¹⁶De tanpaj en Kot pan kak pat on ani mal akan? Pwe tanpaj en Kot ieiaj iei komail, duen Kot kotin majanier: I pan kaujon re 'rail o daudaulele irail, o Nai pan arail Kot, a irail pan nai aramaj akan. ¹⁷Komail ari muei jan irail o katoror jan pein komail, me Kaun o kotin majani, o ender doke me kajaut kot, Nai ap pan apwali komail,

¹⁸O I pan Jam omail, o komail pan nai ol o li akan, me Kaun lapalap kotin majani.

7 KOMPOKE pai kan, pweki inau pukat kitail en muei jan kajaut en uduk o nen atail karoj, o kitail en dadaurata atail kajarauila ni wauneki Kot. ²Komail apwali kit, jota amen me je wia japun on, jota amen me kin kawelar, jota amen me kit kulia jan okotme. ³Mepukat i inda kaidin pwen kadeikada, pwe i ap-ton indada, me deu omail nan monion it, pwen ian mela o ian memaur. ⁴Nai ari aima on komail, o ai kapina komail me lapalap, o i direki kamait; nai me peren kida melel ni at kalokolok karoj. ⁵Pwe ni at leler Majetonien, uduk at jota diar kamol, pwe je kalokolok waja karoj: Pali liki pepei o pali lole majak. ⁶A Kot me kin kamaitala me karakarak kan, a kotin kamait kit ala ki en Tituj a pwarador. ⁷A kaidin a pwarador eta, pwe pil kamait o, me pein a kamait kila komail, ni a kajanjaledan kit omail anane, o omail janejan o omail lolete kin ia; i me kalaudela ai peren. ⁸Pwe ma i kainjenjuedi kin komail er kijin likau o, i jota kalula, a ma i kalular maj o, pwe i diaradar me kijin likau kainjenjuede kidar komail anjau kij, ⁹A met i peren kidar, kaidin pweki omail injenjued, a pweki omail injenjued on kalula, pwe omail injenjued duen kupur en Kot, pwe komail ender ale me jued kot re at. ¹⁰Pwe injenjued duen kupur en Kot kareda kalula on maur, me aramaj jota pan kalu kila, a injenjued en jappa kareda mela. ¹¹Pwe kilan, omail injenjued duen kupur en Kot, kare on komail jon toto: Porijok, o pukoki, o makar, o majak, o anane, o inon ion, o depuk! A komail kajanjaledar ni jon karoj, me komail makelekel ni mepukat. ¹²I intin won komail er, kaidin pweki i, me kainjenjued, pil kaidin pweki i, me a kainjenjued on, a pweki at apawali komail en janjal re omail mon Kot. ¹³Kit ari kamaitalar; kit peren kida kaulap en Tituj

a peren, pwe *nen* e dapwenda komail. ¹⁴Pwe ni ai *kapinaki* komail re a, i jota namenokki, pwe duen ai lokaia karoj on komail me melel, iduen at juaiki mon Tituj pwaidar melel. ¹⁵O a kin pok on komail melel ni a tamatamanda omail oke, duen omail kajamo i ni majak o rerer. ¹⁶I peren kida, me i kak kamelele komail ni *jon* karoj.

8 RI ai kan, je men padaki *on* komail duen mak en Kot en momodijou en Majetonien akan, duen ar kikiwei; ²Pwe ar kalokolok meid laud, o irail pil meid jamama, ari jo, mepukat imwilan peren o mairon laud, ³Pwe *nai* kadede irail, me re kida duen me re kak *on* o laude jan. ⁴Pein irail inon ion ap *nidenideki on* kit, en ale ar kijakij, o ar *ian* jauaja kijakij wet *on* jarai kan. ⁵O re wiadar mepukat, kaidin duen at kaporoporeki, a re ki *on* Kaun o pein irail maj, ap pil *on* kit pan kupur en Kot. ⁶Kit ari panaui Tituj en kanikiela mak wet re omail duen a tapiadar maj o. ⁷A duen omail kapwapwaki *jon* karoj: Ni pojon o majan, o *lolekon*, o porijok, o omail limpok *on* kit, iduen komail pil inon ion, en kapwapwa ni mak wet. ⁸I indai *on* komail met, kaidin kujoned eu, a pweki porijok en me tei kan, o i kin *kajonejon* omail limpok, ma a *pun* de jo. ⁹Pwe komail ajaer mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj, duen a kapwapwa, ap jamamalar pweki komail, pwe komail en kapwapwa kila i. ¹⁰A iet ai lamelam me i men kajaleda, a meid katepa *on* komail, pwe komail tapiadar inon ion ap pil kapwaiada dodok mau wet ni par jamalar. ¹¹Komail ari kanikiela dodok wet, pwe duen omail men *ian* onop, iduen komail en wiada *jan* ni omail kapwapwa. ¹²A ma amen inon ion, *ian* dodok wet, a pan konekonela duen me a pan kak *on*, kaidin duen me a jota kak *on*. ¹³Pwe irail ender mararaki, a komail id toutouki; a karoj en parok pena. ¹⁴Pwe anjau wet

omail kapwapwa en kaitar arail jamama, a arail kapwapwa en kaitar omail jamama, pwe karoj en parok pena. ¹⁵Duen a intinidier: Me rik penaer mo toto, a jota men nak, o me rik penaer me malaulau, a jota kin dupok. ¹⁶Danke *on* Kot, me kotin kainon ion monion en Tituj; ¹⁷Pwe a duki *on* at poeki, a pil pein i inon ion madan pwar won komail. ¹⁸A kit pil kadar wei ri atail ol o *ian* i, me indandeki a padaki wei ronamau ni momodijou kan karoj. ¹⁹A kaidin i eta, pwe momodijou kan pil piladar i, en *ian* kit papaki mak wet, me kit kin apapwali *on* kalinanada Kaun o *kapina* omail inon ion mau. ²⁰Kanakanai *on*, pwe amen de kajapune kin kit at paki kijakij laud wet, ²¹Kit pil kin majamajan, pwe karoj en inen, kaidin mon Kaun eta, pwe pil mon aramaj akan. ²²A kit kadar ir wei *ianaki* ri atail o, me diarokadar ni *jon* toto, me a porijok, a anjau wet a porijok *jan* maj ni a liki komail. ²³Ari, ma amen pan idok duen Tituj, i ai warok o jauaja pai re omail; a duen ri atail akan, irail me men en kadar en momodijou kan o *linan* en Krijtuj. ²⁴Komail ari kajanjale *on* irail mon momodijou kan omail limpok ni omail apapwali irail duen i *kapina* kin komail.

9 A DUEN dodok *on* me jarai kan, i jolar pan intin won komail. ²Pwe i aja, me omail inon ion me mau, me i kin juaiki *on* men Majetonien, me men Akaia inon ion mepukat *jan* ni par jamalar, a komail kainon ion me toto. ³I ap ilakiawei ri atail akan, pwe at *kapin* pa omail ender mal la ni mepukat, pwe komail en onop duen me i inda. ⁴Pwe ma men Majetonien kai pan *ian* ia, ap konodi komail ni omail jo onop, kit, je jota men inda komail, ap pan namenok kila ni at liki wet. ⁵Ari, i ap lamedar, en poeki ren ri atail akan, ren *tion* mo at *kolan* komail, pwen kaonopada pai wet, me komail inaukidar maj o, pwen

pai melel eu, a iermen norok jued. ⁶A iet me i inda: Me kin kamorok tikitik, pan dolun tikitik, a me kin kamorok toto, pan dolun me toto. ⁷Amen amen duen a kileledier nan monion i; der kija kol, de akpatik, pwe Kot kotin pok on me kin pein perenki kijakij. ⁸A Kot me kotin manaman on en kalaudelan komail jon en mak kan karoj, pwe komail en kapwapwa ni jon karoj o anjau karoj, ap kak on jon en wiawia mau karoj, ⁹Duen a intinidier: A kamoredier, a kijakija wei on me jamama kan; a pun pan mimieta kokolata. ¹⁰A me kin kotiki on jaumat kijin war akan, o prot men mana, a pan katotoela omail war akan, o a pan kotin kawojada omail wan pun kan, ¹¹Pwe komail en kapwapwala ni jon karoj, pwen wiawia mau karoj, me kin karedan kit, en danke Kot. ¹²Pwe wiawia pan dodok wet kaidin jauaj pan jarau kan ta, pwe me toto kin danke Kot. ¹³Arail kapwaiada dodok wet kin kalinanada Kot pweki omail upai on kadede en ronamau en Krijtuj, o omail japan kijakij on irail o on karoj, ¹⁴O ni arail nidinide kin komail, re kin anane komail pweki mak lapalap en Kot on komail. ¹⁵Daken on Kot pweki a pai lapalap!

10 ARI pein nai Pauluj men panau komail nin tiak en opampap o limpok en Krijtuj; pwe ni ai mi nan pun omail, i kin aktikitik, a ni ai doo wei jan komail, i kin kelail on komail ²A i kin kapakapeki, pwe i ender kelail ni ai pan korendo; pwe i kileledier o lamelame, me i pan kelail on akai, me kin wia kin kit men kekeideki tiak en pali uduk. ³Pwe melel, je kin mimita nan uduk, ap jota pepepi ni tiak en uduk. ⁴Pwe kapwa en at pei kaidin men ni pali uduk, pwe me manaman mon Kot, me mau on kawela waja teneten kan. ⁵Ni at kin kawela me akapun o me aklapalap, me kin palian erpit en Kot; o kit kin jaliedi jon en lamelam karoj, pwen oke Krijtuj. ⁶O audaude

on kaloedi me katiwo karoj, omail peik lao pwanokadar. ⁷Komail kin kilekilaan meakan me janjal? Ma amen lamelame, me pein i japwilim en Krijtuj, i en pein lameda, me kit pil japwilim en Krijtuj dueta i. ⁸Pwe ma i pan juaiki laude jan at manaman, me Kaun o kotiki on kit, pwen kamaui a kaidin kawe komail la, i jota pan namenokki. ⁹Pwe ender janjal duen amen me men kamajak kin komail nai kijin likau kan, ¹⁰Pwe irail me inda: Kijin likau kan me kajampwal o manaman, a janjal en pali war a me luet, o a padak me mal kot. ¹¹A me duen met, a en aja duen at kin inda nan kijin likau kan ni at doo wei jan komail, iduen pein kit ni at wiawia kan nan pun omail. ¹²Pwe kit jota man mauki waroki on me kin juaiki pein irail; a irail me jololekon, pweki ar jojon pein irail nan pun arail. ¹³A kit jota men juaiki me laud jan me kon on, a duen men jon eu, me Kot kotin pan on kit, jon eu, me itar lel on komail. ¹⁴Pwe kit jota inon ion, me jota kon on, dene je jota pwar won komail er, a je pil walan komail ronamau en Krijtuj. ¹⁵Kit jota kin juaiki me laud jan me kon on, dene je juaiki en amen a dodok. A je kaporoporeki omail pojon lao kakairida, at dodok pil pan laud jan re omail, ¹⁶Pwen pil padaki ronamau nin jap akan palila jan komail, a kaidin wajan dodok en amen o jota juaiki me wiauier. ¹⁷A ma amen men juaiki, i en juaiki Kaun o. ¹⁸Pwe kaidin i meakot, me kin kapina pein i, pwe i eta, me Kaun o kin kapina.

11 I mauki, komail en mueid on ia kijin pweipwei, iei ta komail pan mueid on ia. ²Pwe nai me per kin komail dueta Kot, pwe nai me kileledier komail on ol amen, pwe i en kajale komail on Krijtuj duen jeripein makelekel amen. ³A i majak jerpent widinok, me kotaue Ewa, ma a jota pan pil kawela omail lamelam jan ni opampap en Kri-

jtuj. ⁴Pwe ma amen pan pwarado, me kin padaki duen amen Iejuj, me je jota padaki, de ma komail pan ale eu *nen*, me komail jota aleer, de eu ronamau, me komail jota wuki *on*, kaidin komail pan peren kida? ⁵Pwe i lamelame, me *nai* kaidin titikit *jan* wanporon lapalap akan. ⁶A ma i jota koiok *on* lokaia a kaidin ni ai dedeki, pwe kit janjal *on* komail ni *jon* o waja karoj. ⁷De *nai* me wiadar dip eu ni ai akmalkila pein *nai*? Pwe komail en indandala ki ai padaki *on* komail ronamau en Kot jo pwaipwai. ⁸I atia *jan* momotijou tei kan ni ai aleer pwain en dodok, pwe i en kak dodok *on* komail. ⁹O ni ai mimi re omail o lao jamamala, kaidin amen, me i uki pa meakot, pwe ni ai jolar ai meakot, ri atail akan me kodo *jan* Majetonien me kija *don* ia; *nai* ari jota katoutoui komail ni meakot, o i pil pan due! ¹⁰A duen melel en Krijtuj mimi lol i, iduen i jota pan mueid *on* amen, en kawela kapin wet nan jap en Akaia kan. ¹¹Pwekida? Pweki ai jo pok *on* komail? Kot me kotin *manier*. ¹²A me i kin wia, i me i pan wiada, pwen kawela karep en akai me inon ion karep en ar juaiki dene irail dueta kit, jota lipilipil ij i. ¹³Pwe wanporon likam pukat o toun dodok likam akan irail, kin kawukilan wanporon akan en Krijtuj pein irail. ¹⁴A kaidin kapuriamui eu, pwe iduen Jatan kin kawukila pein i, wuki *on* tounlan en marain amen. ¹⁵I me kaidin kapuriamui eu, ma nã papa kan pil pan wukilan papa en *pun* kan; a imwilar pan duen ar wiawia kan. ¹⁶I puron indada, jota amen en akpweipwei kin ia, a ma iei, komail ap maki *on* ia ai pweipwei, pwe i en juai kin ia ekij. ¹⁷A me i inda, kaidin Kaun o me i pwili *jan*, pwe a tapi *jan* ni tiak en pweipwei, pwe i juaiki pein *nai*; ¹⁸Pwe me toto kin juaiki ni pali uduk, i pil pan juaiki pein *nai*. ¹⁹Pwe komail kin mauki me lolepon kan, pweki komail

me lolekon. ²⁰Pwe komail kin mueid *on* amen, en wia kin komail ladu kan, de ma amen kaloke komail, de ma amen kuli komail edi, de ma amen aklapalap, de ma amen pikir komail. ²¹Mepukat i indan komail, pwen kanamenok ki komail, dene kit luetalar. A ma meamen aima, *nai* pil aima, i kin lokaia nin tiak en pweipwei. ²²Irail men Ipru, pil *nai*; irail men Ijrael, pil *nai*; irail kadaudok en Apraam, pil *nai*; ²³Irail me papan Krijtuj, i kin lokaia dueta me iak amen, *nai* me lapa *jan*; ai dodok laud *jan*, i kalokolok laud *jan*; i jalidier toto *jan*, i koren ion mela pan pak toto. ²⁴Pan me limpak Juj oko ki *on* ia wok paeijok, eu katoror *jan*, ²⁵A pan me jilepak re woki kin ia jokon; pan mepak me i pakajuk; pan me jilepak takepa i jop olar; *pon* o ran, me i pepe jili nan madau. ²⁶Ai jailok me toto; i diar ai apwal nan pilap akan; i diar ai apwal ren lolap akan; i diar ai apwal ren ai kainok; i diar ai apwal nan jap tan; i diar ai apwal nan madau; i diar ai apwal ren jaulan likam akan; ²⁷Ni dodok apwal, ni *jonjonemaj*, ni men manadar o men nim piladar, ni ijejol pan pak toto, ni pou o jo kidi pa; ²⁸O me pil kin lel *on* ia ni ran karoj, o ai apapwali momodijou akan karoj. ²⁹Ij me luet, a *nai* jota pan luet? Ij me kin kamakar, a *nai* jo? ³⁰Ma i en juaiki, i pan juaiki ai luet. ³¹Kot o Jam en Kaun Iejuj, me iajanai kokolata, kin *mani*, me i jota kin likam. ³²Nan Damajkuj nain nanmarki Aretaj kopina amen jinjila kanim en men Damajkuj ni a inon ion jaik ia di. ³³I ap apikidi kopou eu *jan* ni wanim tuk en kel o, ap piti *jan* ni pa a kan.

12ARI, ai juaiki jota katepa *on* ia. ¹Ari jo, i pan kapareda kaudial akai o kadiarok kai ren Kaun o. ²I aja duen aramaj amen ren Krijtuj, mon jaunpar eijok paieu; i jaja, ma a mi nan war a, de ma a mi likin war a, i pil jaja, Kot me kotin *mani*, i aramaj o, me peukadala

lel nanlan kajilu. ³O i aja, iei aramaj o, ma a mi nan war a de likin war a, i jaja, Kot me kotin mani. ⁴I me peukadalan paradij, waja a ronadar kajoi kai, me jota mui on aramaj amen en inda. ⁵I me i pan juaiki; a pein nai jota pan juaiki meakot, ai luet eta. ⁶A ma i men juaiki pein nai, i jota pan pweipwei, pwe i pan lokaia meel. Ari jo, i jota pan wia, pwe amen ender wia kin ia me lapa jan duen a kin kilan ia o duen a kin ron ia. ⁷A pwe i ende aklapalapaki kaudial kapuriamui kai, tuka teketek pot mi nan udukai, iei nain Jatan, me kin dokodoko ia, pwe i ende aklapalap. ⁸Pan jile pak i midid on Kaun o, en kotiki jan ia me. ⁹I ari majani on ia: Ai mak itar on uk, pwe manaman ai kin janjal ren me luet akan. Nan i me i pan juaiki ai luet akan, pwe manaman en Krijtuj en kotikot re i. ¹⁰I me i perenki ai luet akan, o jo konekon, o anjau apwal, o kamekam, o patau pweki Krijtuj, pwe ma i luet, nai me kelail. ¹¹Nai wialar pweipwei men, i me komail kare on ia, mak eta, komail en kapina kin ia, pwe i jota tikitik jan wanporon lapalap akan; ari jo, jota meakot nai. ¹²Pwe manidi en wanporon wiaui er nan pun omail ni kanonama meel o ni kilel akan, o ni men kapuriamui kan, o ni manaman akan. ¹³Pwe nin da, me komail tikitikki jan momodijou tei kan, ele iet eta: I jota katoutoui kin komail meakot? Komail ari makeki on ia japun wet. ¹⁴Kilan, i onoper pwar won komail kajilepak, o i jota pan kaponede komail, pwe i jota kin rapaki me noumail, a komail. Pwe kaidin jeri kan en naka penan me wia ir ada, a me wia ir da on jeri kan. ¹⁵A i mauki meel kiki wei mekaroj, pil pein nai on nen omail, i jota injenoki, ma omail pok on ia tikitik jan ai limpok lapalap on komail. ¹⁶Ari i eta, i jota kaponedeer komail; a pweki ai lolekon, i kaloedier komail. ¹⁷De iaduen, i adia jan amen komail ekij ren me i kadar

won komail er? ¹⁸I poeki ren Tituj ap kadar won komail pil ri atail ian i. Ari da, Tituj pitia jan komail meakot? Kit jo aluki nen ota de ni lip ota? ¹⁹Anjau warai me komail kiki on me je pan pur on, kapunala pein kit on komail. Kit kin lokaia ki Krijtuj mon Kot. Kompok kan, mepukat karoj kin wiaui, pwen kamaiada komail. ²⁰Pwe i majak ni ai pan pwar won komail, me i jota pan diar komail, duen me i mauki, o komail pil jota pan diar ia, duen me komail mauki. Ele kapei lokaia, o peirin, o makar, o akamai, o kawaikoto, o lidou morin, o aklapalap, o moromoron mi re omail. ²¹Pwe ni ai pan pure won komail, ele Kot pan kotin kanamenok kin ia komail, o i pan injenjuedeki me toto, me wiadar dip maj o, ap jota kalukila ar jamin, o nenek, o dodok jued, me re wiadar.

13 METET ai pwar won komail kajilepak, karoj ap pan pun kila jaunkadede ri amen de jilimen. ²A duen me i inda maj o o pil ni ai pwar won komail er kariapak iduen i pil indan komail anjau wet, mon ai pan mi re omail, irail me wiadar dip maj o, o pil me tei kan karoj, i lao pwar won komail kajilepak, i jota pan dukedi, karoj lao punier. ³Pwe komail kin rapaki kilel eu, duen me Krijtuj kotin kalokaia ia, me jota luet nan pun omail, a a kin manaman nan pun omail, ⁴Pwe a kamatala ni a luet, ap id iei ajki manaman en Kot, a ma kit ian i luet, kit ap pan ian i memaureki manaman en Kot nan pun omail. ⁵Komail jojon pein komail, ma komail kin wewideki pojoni; komail kajau pein komail; de komail jo aja duen pein komail, me Iejuj Krijtuj kotikot lol omail? A ma jo, komail me japun. ⁶A i kaporoporeki, me komail pan dedeki, me kaidin kit me japun. ⁷A je kin kapakap ren Kot, komail ender wia me jued. Kaidin pweki kit en indand mau a pwe komail en wia me pun a kit en dueta me jo katepa. ⁸Pwe kit jota

kak palian melel, a kapwaiada me melel.

⁹Pwe kit peren, ma je me luet, a komail me kelail, o i me je men, komail en unjokala. ¹⁰Ari, i me i intinki wei mepukat ni ai doo wei, pwe i de nil patik ni ai koren, duen manaman, me Kaun o kotiki on ia, pwen kamaui, a kaidin pwen kawela. ¹¹Ari ri ai kan, komail en pereperen o

unjokala, o injenemau pena, komail lol ta pot o popol! Kot en limpok o popol ap pan kotikot re omail. ¹²Komail rana-mauki pena metik jarai. En jarai kan karoj ar ranamau won komail. ¹³Mak en Kaun Iejuj Krijtuj, o limpok en Kot, o atail jaupena ren Nen jarai en kotikot re omail karoj! Amen.

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

MEN KALEJIA.

1 PAULUJ wanporon amen kaidin *jan* ren aramaj akan, pil kaidin pan aramaj akan, a pan Iejuj Krijtuj o Kot Jam, me kotin kaiajadar i *jan* ren me melar akan, ²O ri atail akan karoj, me mi re i, at ranamau *on* momodijou en Kalejia kan: ³Mak o popol *jan* ren Kot Jam o atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail; ⁴Me kotin jokonpaude ki pein i ki dip atail, pwen dore kitail *jan* ni me jued akan mi jappa, duen kupur en Kot o Jam atail. ⁵*Linan* en ko *on* i kokolata! Amen. ⁶I puriamuiki omail madan wuki *jan* i, me molipe komail pan mak en Krijtuj, ap wuki *on* eu ronamau; ⁷A jota eu mia. Ari jo, akai mia, me kin kapinada komail, o irail men kalikame ronamau en Krijtuj. ⁸A ma kit de tounlan amen *jan* nanlan pan padaki *on* komail eu ronamau, me toror *jan* ronamau, me je padaki *on* komail er, i en riala. ⁹Duen me je indada maj o, iduen je pil puron inda: Ma amen pan padaki *on* komail eu ronamau, me toror *jan* me komail aleer, i en riala. ¹⁰I aduen, i kin men kaperenda aramaj akan de Kot? De i kin rapaki konekon ren aramaj akan? Ma i men konekon ren aramaj akan, i ap jota ladun Krijtuj. ¹¹I katitiki *on* komail ri ai kan, ronamau me i padakier, a jota tapi *jan* ren aramaj. ¹²Pwe i jota ale *jan* ren aramaj amen, o jota me padaki *on* ia, a a koki don ia kajale pan Iejuj Krijtuj. ¹³Pwe komail roner duen ai wiawia en maj nan pun en men Juj akan, duen i kin morouo *on* momodijou en Kot lapalapia o kawe ir ala. ¹⁴O i kakairida nin lamalam en Juj akan madan *jan* me toto, me kit ti ta ieu o toun jap ta ieu, o i nantion kapwaiada padok en jam at akan. ¹⁵A Kot lao kupureda, me kotin kilele ia di *jan* ni kaped en in ai,

o me kotin molipe ia ki a mak, ¹⁶En kajale *on* ia japwilim a Ol, pwe i en padaki *on* men liki kan duen i, i ap pitipit wiada o jota kalelapok ren uduk o nta. ¹⁷O i pil jo pwar lan Ierujalem ren irail, me wanporon akan mo i, a i kolan Arapien ap pil pure don Damajkuj. ¹⁸Ari, murin par jilu i ap kodalan Ierujalem, pwen kilan Kepaj. I ap mimieta re a ran eijoklimau. ¹⁹A jota amen ren wanporon akan, me i kilan, Iakopuj ta, ri en Kaun o. ²⁰A me i intin won komail, Kot me kotin mani, me i jota likam. ²¹Muri i ap kola nan wein Jirien o Jilijia. ²²A momodijou en Iudaa kan me mi pan kupur en Krijtuj jaja ia. ²³A i eta, irail roner, me i me kin morouo *on* kit maj o, i me kin padaki pojon anjau wet, me a kin kaokaoe maj o. ²⁴Irail ap kalinanda Kot pweki *nai*.

2 KADEKADEO murin par eijok paieu *nai* pil kodalan Ierujalem ian Parnapaj o Tituj pil ian ia. ²A i kokidala kajalepa eu; padaki *on* irail duen ronamau, me i kin padaki *on* men liki kan, ap katoror *on* ir, me kalok mau, pwe i ender tan mal, ma met de mur. ³A pil Tituj, me ian ia, men Krik amen, re jota kakaliki *on* i, en jirkomjaijela, ⁴A pweki akai jaulan likam, me wailon, pwen majamajan at jaledokalar, me je aleer ren Krijtuj Iejuj, pwen kalidui kit ala. ⁵A je jota man peiki *on* irail, pwe meler en ronamau en mimieta re omail. ⁶A irail me kalok mau, i jota aja duen ar tiak en maj o, a pil menda re i, pwe Kot jota kin lipilipil aramaj amen, irail me indand mau, jota ki *on* ia eu padak toror. ⁷A irail lao kilaner, me i aleer ai koa, en padaki *on* me jirkomjaij ronamau, dueta Petruj *on* me jirkomjaij. ⁸A me kamanada Petruj, pwen kapwaiada a koa en wanporon ren jirkomjaij i me i pil keleki ni ai dodok ren men liki kan. ⁹A Iakopuj, o Kepaj, o Ioanej, me re wiaki ur oko, re lao kilaner mak o me i aleer, rap itipa ki *on* *nai* o Parnapaj pali maun

en pa, o kit karoj wiaki eu, me kit en kola ren men liki kan, a irail ren jirkom-jaij. ¹⁰A re kakaliki *on* kit, me jen apa-pwali me jamama kan. *Nai ari nantion kapwaiada.* ¹¹A Kepaj lao pwaralan Antiokien, i ap palian i pwe kalok jued mi re a. ¹²Pwe mon akai pwarado *jan* ren lakopuj, a jakajak ren men liki kai, a ni ar pwarador, a puei *jan* katororela pein i, pwe a majak men jirkomjaij. ¹³O pil Juj tei ko *ian* i malamalaundar, o Parnapaj lodi *on* pil wia malaun. ¹⁴A ni ai kilaner, me re jota inen weita, duen me el en ronamau, i ap indai *on* Kepaj mon irail karoj; ma koe men Juj amen kin wia tiak en men liki kan, a jo tiak en men Juj, menda koe kin kakaliki *on* men liki kan, ren wiada tiak en men Juj? ¹⁵Kita udan men Juj a jota dipan dueta men liki kan, ¹⁶Ap aja, me aramaj amen jota kak *pun* kila wiawia en kapun kan, pwe a pojon Iejuj Krijtuj eta i me kitail pil pojoneki Krijtuj Iejuj, pwe kitail en *pun* kila pojon Krijtuj, a kaidin wiawia en kapun kan; pwe uduk jota kak *pun* kila wiawia en kapun kan. ¹⁷A ma kitail men *pun* kila Krijtuj, ap diarokada, me kitail me dipan, daduen, Krijtuj me papan dip? O jo! ¹⁸Pwe ma i pan pur *on* kauada, me i kawelar, nan i pan wia kin ia me dipan amen. ¹⁹Pwe i mekilar kapun, ap jolar memauri *on* kapun, pwen mauri *on* Kot; *nai* lopular *ian* Krijtuj. ²⁰Kaidin *nai* me memaur, pwe Krijtuj kotin ieiajata lolei. Pwe arain ai maur en pali uduk, i kin memaureki pojon Japwilim en Kot, me kotin pok *on* ia o jokonpaudeki *on* ia pein i. ²¹I jota kajamal la mak en Kot; pwe ma aramaj kak *pun* kila wiawia en kapun kan, Krijtuj ap matale mal.

3 O komail men Kalejia pweipwei, ij me kotaue komail? Pwe mom en Iejuj Krijtuj a lopular wiauier mon maj omail. ²Iet eta me i men kalelapok re omail: Komail aleer *Nen* ni wiawia en kapun kan, de ni padak en pojon? ³Iduen

omail lolepon? Komail tapia kidar *Nen*, a komail men kaimwijok kilar uduk? ⁴Komail kalokolok laud, ap jota pan katepa? Ma idue met a jota kak wiaui. ⁵Me kotiki *on* komail er *Nen*, o wia manaman akan nan *pun* omail daduen, wiawian kapun kan me kareda, de padak en pojon? ⁶Dueta Apraam me pojon Kot, ap wadok *on* i kapuna pa. ⁷Komail ap aja duen irail me kin pojon, irail jeri en Apraam. ⁸A kijin likau o ajaer maj o, me Kot, pan kotin kapunala men liki kan ki pojon, i me a padaki *on* Apraam ronamau maj o: Wein jappa karoj pan paie kin uk! ⁹Pwe karoj me pojon, pan *ian* Apraam pojon kapaida. ¹⁰Pwe me kin kaporoporeki wiawia en kapun kan, pan kariale. Pwe a intinidier: Karoj me riala, me jota pan dadaurata meakaroj, me intinidier nan puk en kapun, pwen kapwaiada. ¹¹A jantal, me jota amen kak *pun* kila kapun ren Kot; pwe me *pun* amen pan memaureki pojon. ¹²A kapun jota tapi *jan* ni pojon, pwe meamen kapwaiada mepukat, pan memaur kida. ¹³Krijtuj me kotin dore kitail *jan* ni karia pan kapun, ni a ria kin kitail lar; pwe a intinidier: Amen amen me lanalon nin tuka o me riala. ¹⁴Pwe pai en Apraam, me tapi *jan* ren Krijtuj Iejuj, en lel penan men liki kan; pwe kitail en ale inau en *Nen* ki pojon. ¹⁵Ri ai kan, i pan lokaia ni tiak en aramaj akan. Iaduen inau en aramaj eu me kileledier, jota amen me pan kawela de ekij, me a pan pouje *on*. ¹⁶Ari, inau o wiauier *on* Apraam o kadaudok a. A jota majanier: Kadaudok a toto, pwe duen me ta men: Kadaudok om me ta men, iei Krijtuj. ¹⁷Iet me i inda: Inau me Kot kotin kileledier, a jota kak okila kapun o, me wiauier jaunpar papuki jileijok murin inau o, pwe inau ede pwaida. ¹⁸Pwe ma jojo tapi *jan* kapun, a jota kak tapi *jan* inau; a Kot kotiki *on* Apraam ki inau. ¹⁹A menda kapun? A wiauier pweki japun kan, kadaudok o lao pwarado, me inau

wiaui *on*, me wiaui^{er} ren tounlan kan ki pa en jaunkapun. ²⁰Ari, jaunkapun jota kin kelepe eta, a Kot me kelepe eta. ²¹A iaduen, kapun o kin palian inau en Kot akan? O jo! A ma kapun eu pan wiaui, me pan kak kamaurela, nan melel, pun ap pan tapi *jan* nan kapun. ²²A kijin likau o me kol penan dip mekaroj pwe inau en tapi *jan* ni pojon Iejuj Krijtuj, en pai *on* irail, me pojon. ²³Ni anjau pojon jaikenta pwarado, kitail nikinik o jalidier pan kapun, lao pojon pan kajan-jaleda. ²⁴Ari, kapun atail jaunpadak, lao Krijtuj pwarado, pwe kitail en pun kila pojon. ²⁵A pojon lao pwarador, kitail jolar mi pan jaunpadak o. ²⁶Pwe komail karoj jeri en Kot, ki pojon Krijtuj Iejuj. ²⁷Pwe komail me paptaijer *on* Krijtuj, komail likau kidar Krijtuj. ²⁸Jolar men Juj de Krik, jolar ladu de me maioda, jolar ol de li komail karoj dupeneta ren Krijtuj Iejuj. ²⁹A ma komail japwilim en Krijtuj, nan komail pil kadaudok en Apraam, o jeri jojo duen inau o.

4 A iet me i men inda: Jojo men arain a jeri, a jo toror *jan* ladu men, ari jo, a kaun en mekaroj. ²A kin upa *on* jaunpadak o jaunkoa kan lao lel anjau me jam a kileledier. ³Iduen kitail ni atail kijin jeri, kitail kin upai *on* padak en jappa kan. ⁴A anjau lao leler, Kot ap kotin poronedo japwilim a Ol, me ipwidi *jan* ren li amen, ap mi pan kapun o. ⁵Pwen kajaledoka ir ala, me mi pan kapun, pwe kitail en wiala japwilim a jeri. ⁶Komail ari jeri kan, i me Kot ap kotin poronedo Nen en japwilim a Ol nan monion atail, me kin likelikwir: Apa Jam! ⁷Ari, jolar ladu men, pwe jeri ta; a ma jeri nan pil jeri jojo en Kot. ⁸A ni anjau o me komail jaja Kot, komail papaer me kaidin udan kot akan. ⁹A metet komail ajalar Kot, o Kot me kotin *mani* komail melel, menda komail pil japal lan lamalam jued o jakanekan, me komail men pur *on* papa? ¹⁰Komail kin kajarauiela ran akai,

o jaunipon kai, o anjau kai, o jaunpar kai. ¹¹I *non* kin komail, pwe ele ai dodok *on* komail jota pan kadepa. ¹²Ri ai kan, i *nidinidi* kin komail, en dueta *nai*, pwe *nai* kin dueta komail, pwe jota me jued kot, me komail wiaui *on* ia er. ¹³A komail aja due i maj o, me i padaki *on* komail er ronamau ni ai luet en pali uduk. ¹⁴O komail jota mamaleki ai *jonejon* ni uduk ai o tata kin ia; a komail apwalia la dueta *nai* tounlan en Kot amen, de dueta Iejuj Krijtuj. ¹⁵Iaduen wan omail pai ni anjau o! Pwe i kadede duen komail, ma a kak pa omail, komail pan pwadika *jan* por en maj omail ap ki *on* ia. ¹⁶Iaduen, i wiala omail imwintiti, pweki ai lokaia melel *on* komail. ¹⁷Arail nanantion rapaki komail me jota mau; irail men kamueit kitail pajan, pwe komail en id idauen irail. ¹⁸Me mau anjau karoj en nantion me mau kan, a kaidin ta ni ai mi re omail. ¹⁹Nai jeri kan! I naitik japal komail ki madak, lao Krijtuj kawuk komail la *on* pein mom a. ²⁰I men mi re omail anjau wet o men kawukila *nil* ai, pwe i jajalar ir omail. ²¹Komail, me kin men mi pan kapun o, indan ia, ma komail jota kin ron kapun o? ²²Pwe a intinidier, me nain Apraam putak riamen mia, amen *jan* ren na lidu, a amen *jan* ren me maioda. ²³A me *jon* ren lidu ipwiki uduk, a me *jan* ren me maioda, ipwiki inau en Kot. ²⁴Mepukat karajepa eu, pwe met inau riau, eu *jan* ni nana Jinai, me kin naitiki *on* na kan papa, i me Akar. ²⁵Pwe Akar nana Jinai nan Arapien, me rajon Jerujalem en met, o kin lidilidui *ian* na jeri kan. ²⁶A Jerujalem, me mi poa, me maioda iei in atail. ²⁷Pwe a intinidier: Pereperen koe me li dapwan, me jota kin naitik, kadailon o werida koe, me jo kaipwi *on*, pwe nain li dapwan jeri kan me toto *jan* me a warok mia. ²⁸A komail ri ai ol akan, me rajon Ijaak, me jeri en inau kan. ²⁹A duen maj o, me ipwiki uduk, me kailonki me ip-

wiki Nen o, iduen anjau wet. ³⁰A da me kijin likau o majani? Kajela li lidu o na putak! Pwe putak en lidu jota pan ian nain li me maioda jojoki. ³¹Ari ri ai kan, kitail jota jeri en lidu, pwe nain me maioda.

5 KOMAIL ari dadaurata en Krijtuj a kotin kamaioda kitail, komail ari kalaka pein komail, pwe komail der pur on ni omail kanaudok. ²Kilan, nai Pauluj indai on komail, ma komail pan ian jirkomjaij, nan Krijtuj jota pan katapai on komail. ³I pil kadede on aramaj karoj, me pan jirkomjaijela, i en kapwaiada kapun pokon. ⁴Komail, me men pun kila kapun o, muei janer Krijtuj o pup wei janer mak. ⁵A kit kin auiaui ren Nen ki pojon kaporopor en pun. ⁶Pwe ren Krijtuj Jejuj jirkomjaij de jojirkomjaij jota meakot, pwe pojon ta, me kin janjaleki dodok en limpok. ⁷Komail taner mau, ij me karompwa komail, pwe ender peiki on meler? ⁸I jon en kaweid jota kin tapi jan me molipe komail er. ⁹Kalap kij kin kamutala dolepa karoj; ¹⁰I kaporoporeki ren Kaun o me komail jota pan wia eu lamalam toror. A me kin kapin komail da, pan lodi on kapun o, jota lipilipil ij i. ¹¹A nai, ri ai kan, ma i poden padaki duen jirkomjaij, menda i kankanerani? Pwe ma iduen, a jolar men kamakar pan lopu. ¹²I men irail me kin kawee komail la, ren pil kawela pein irail. ¹³A ri ai kan, komail paeker on maio, komail der men maio, pwe tiak en pali uduk en pwaida, a komail papa amen amen ni limpok. ¹⁴Pwe kapun pon kapwai pan majan ta ieu: Koe en pok on men imp om due pein uk. ¹⁵A ma komail pakolok kaokaoe amen o amen, kalaka, pwe komail de momela. ¹⁶A nai inda: Aluki Nen komail ap jota pan kapwaiada inon jued en uduk. ¹⁷Pwe uduk kin inon ion me toror jan Nen, a Nen kin kotin inon ion me toror jan uduk, a ira paronaron pena, iei me komail jota

wia kida, me komail kin men wia. ¹⁸A ma Nen pan kotin kalua komail, komail jota mimi pan kapun. ¹⁹Wiawia kan en uduk me janjal. Iet akan: Nenek, jamin, monepil, ²⁰Poni on ani mal, wun ani, kailuk, akatat, luak, makar, akamai, kamauouo, padak likam. ²¹Peirin, kamom joko, kaped en mana ape. Iran mepukat i padaki on komail er maj o, me irail, me kin kapwaiada mepukat, jota pan jojoki wein Kot. ²²A iet akan wa en Nen: Limpok, peren, popol, kanonama, kadek, kamau, pojon, opampap liki jan me jued. ²³Jota kapun pan mepukat. ²⁴A me japwilim en Krijtuj, kalopuelar uduk ianaki tiak jued o inon jued akan. ²⁵Ma kitail memaureki Nen, kitail en pil alualuki Nen o. ²⁶Kitail der inon ion wau ren aramaj, o der kamoronada on amen amen, o der peipeirin amen amen.

6 RI ai kan ma aramaj amen pan lodi on me jued kot, komail, me nenin kapapaledo i ni nen en opampap, ap majamajan pein uk, pwe koe ender pil lodi on jonejon. ²Pelikitki pena nan pun omail katoutou pamail, pwe iduen komail pan kapwaiada kapun en Krijtuj. ³Pwe ma amen lamelame, me i meakot, nan a kin kotaue pein i, pwe jota i meakot. ⁴A amen amen en kajajon on pein a wiawia, ap pan juaiki pein i, a kaidin amen aramaj. ⁵Pwe amen amen en pein wa audepa. ⁶A me kin padakki majan o, en kida jon en mau karoj on i, me kin padaki i. ⁷Komail der kiki on, me komail pan kak piti Kot, pwe meakot aramaj kin kamoredi on, i me a pan dolun jan. ⁸Pwe me kin kamoredi on ni uduk a, a pan dolun jan ni uduk a men joredi; a me kin kamoredi on Nen, a pan tunole jan ren Nen maur joutuk. ⁹Kitail der panaki atail wiawia mau kan, pwe ni anjau me kon on, kitail pan dolun, ma kitail jota pan panadar. ¹⁰Ma a kak pa atail, kitail en wia mau on karoj, a maj on kikan me pojon akan. ¹¹Kilan duen kijin

likau laud, me i intin won komail er ki pein pa i. ¹²Ir me kin men lolok mau ni uduk, kin inon ion komail en jirkomjaijelar; pwe irail ender kamekame ki lopu en Krijtuj. ¹³Pwe pein irail me jirkomjaijela, jota kin kapwaiada kapun, a irail kin men, komail en jirkomjaijela, pwen juaiki uduk omail. ¹⁴A duen nai, i jota man mauki juaiki, a iet eta iran lopu en atail Kaun Iejuj Krijtuj, pweki i jappa ka-

tia jan ia o nai katia jan jappa. ¹⁵Pwe jirkomjaij de jojirkomjaij jota meakot, a me kawilikapadar. ¹⁶Irail karoj me inen ki wei ta padak pot et, en popol o kalanan, o on Ijrael en Kot. ¹⁷Jan met kokolata jota amen en morouo on ia, pwe i wa jili ta nan war ai lip en Iejuj akan. ¹⁸Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj en kotikot ren nen omail ri ai kan! Amen.

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

MEN EPIJJOJ.

1 PAULUJ wanporon en Iejuj Krijtuj amen pan kupur en Kot *on* me jarau i o lelapok kan ren Krijtuj Iejuj me mi Epijuj. ² Mak o popol *jan* ren Kot Jam atail o atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail! ³ Meid iajanai Kot o Jam en atail Kaun Iejuj Krijtuj, me kapaia kin kitail lar jon en pai *nenin* karoj *jan* nanlan ren Krijtuj. ⁴ A kotin pil kitail dar re a, mon jappa jaikenta pajondier, pwe kitail en jarau i o minla mo a ni limpok. ⁵ Me pil kileledier, me kitail, en wiala japwilim a jeri ki Iejuj Krijtuj, duen a kotin kupura mauki. ⁶ Pwen kalinanada a mak lapalap, me a kotin make kin kitail ren Kompoke pa a, ⁷ Me kotin dore kin kitail la nta o lapwadan dip akan ki a mak lapalap. ⁸ Me a kotiki *on* kitail ni *jon* en *lolekon* o koiok karoj, ⁹ Ni a kotin diarok *on* kitail er me rir en kupur a duen a kotin kupuramauki o duen a kileledier ren *pein* i. ¹⁰ Pwen pwaida anjau lao leler en wijik penan tapwi ta ieu meakaroj, ren Krijtuj, men nanlan kan o men jappa kan *on* *pein* i. ¹¹ Me pil kare *on* kitail jojo eu, kitail me kileledier duen kupur en i, me kin wiada meakan karoj, duen a kotin kupura, ¹² Pwe kitail en wiala men kalinanada i, kitail, me kaporoporeki Krijtuj, ¹³ Me komail pil kaporoporeki murin omail *roner* majan en melel o *ronamau* en *kamaur*; me pil kilele komail kidier *Nen* jarau i en inau, ni omail *pojonlar*. ¹⁴ Iei men kamelele en atail jojo, lao lel anjau en atail konodi maur joutuk, pwen wiala japwilim en Kot o men *kapina* a *linan*. ¹⁵ Ari, i lao *ronadar* duen omail *pojon* Kaun Iejuj o duen omail limpok *on* jarau i kan karoj, ¹⁶ I jota kin dukedi *jan* ai danke pweki komail, o i kin tamatamanda komail ni ai

kapakap akan; ¹⁷ Pwe Kot en atail Kaun Iejuj Krijtuj, Jam en *linan*, en kotiki *on* komail *nen* en erpit o kaudial, pwen ajada i, ¹⁸ O kotin kamaraini maj en *monion* omail, pwe komail en kak dedeki kaporopor en omail paeker, o *linan* laud en jojo, me onoper *on* jarau i kan, ¹⁹ O a manaman kaulap *on* kitail, me *pojonlar*, duen a dodok manaman, ²⁰ Me a kotin kajanjaledar ren Krijtuj ni a kotin kaiajada i *jan* ren me melar akan, ap kajapwiladan pali maun *nanlan*, ²¹ Iela *jan* meakan karoj, o manaman karoj, o kelail o men poa kan o mar karoj, kaidin ni muei wet eta, pwe pil ni muei kokodo. ²² O a kotiki *on* meakaroj pan aluwilu a kan, o kotin kajapwiladan tapwin meakaroj ren momodijou, ²³ Iei war a, iei kadir pan me kadirela meakaroj.

2 PIL dueta komail ni omail melaki *japun* o dip akan, ² Me komail dadaureki maj duen tiak en jappa et, o duen wiawia en *jaupeidi* o, me manaman pan *lan*, iei *nen* o, me kin dodok ren jeri *jopeik* kan anjau wet. ³ A kitail karoj pil weweid nan *pun* arail maj o ni *inon* en uduk atail, o kapwaiada *inon* en uduk o lamelam, o kitail me udan jeri en *onion* akan dueta me tei kan. ⁴ A Kot, me dir en *kalan*, pweki a limpok me a kotin pok *on* kitail lar, ⁵ Nin dokan atail melaki *japun* kan, nan a *kamauri* kitail dar ki Krijtuj, pwe mak o, me komail dore kila, ⁶ O pil kotin *kamaur* kitail dar o kotin kajapwil kitail *dan* *nanlan* ren Krijtuj Iejuj, ⁷ Pwe a en kotin kajanjaleda a mak o *kalan* lapalap ni muei kokodo *on* kitail ren Krijtuj Iejuj. ⁸ Pwe ni *pojon* komail *kamaur* kilar mak; a kaidin pweki *pein* komail, a pai eu ren Kot, ⁹ Kaidin ki wiawia kan, pwe jota amen en *akjuaiki*. ¹⁰ Pwe japwilim a dodok kitail, me wiauier ren Krijtuj Iejuj *on* wiawia mau kan, me Kot kotin kaonopadan kitail er, pwe kitail en dadaurata. ¹¹ Komail ari tamatamanda,

me komail men liki maj o, me aluki uduk pwel, men kaindinda jojirkomjaij ren me jirkomjaij, me kin wiaui ni uduk manin pa. ¹²Pwe ni anjau o komail likin Krijtuj, o likin pai en Ijrael, o likin inau en jojo kan; i me jota omail kaporopor o jota omail Kot ni jappa wet. ¹³A komail me doo wei *jan* mepukat maj o, a anjau wet komail me korendor o mi ren Krijtuj Iejuj pweki ntan Krijtuj. ¹⁴Pwe i atail popol, me wia kin ira eu, o me kotin kawela kel o, me mi nan *pun* ara, ¹⁵Ni a kotiki *jan* imwintiti re 'ra ki pali uduk a. Iei kapun o me audekier kujoned akan, pwe en kotin wia kin ir ala aramaj kap ta men *on* pein i. ¹⁶Pwen kalolamaui *on* Kot ira ni war ta ieu pan lopu murin a kotin tiakedi imwintiti ki lopu. ¹⁷O a kotidoer padaki popol *on* komail, me doo wei *jan*, o popol *on* me koren akan. ¹⁸Nan pweki i kita karoj kak tu *on* Jam ki Nen ta ieu. ¹⁹Komail ari jolar men liki o men wai, a me pweledan akan *ian*aki jarau kan o kijan penainai en Kot. ²⁰Me kakauda pon pajon en wanporon o jaukop akan, a pein Iejuj Krijtuj me takain pukakaim. ²¹I waja kajukajuk kin koda *jan* ia, wiala tanpaj jarau en Kaun o, ²²Me komail pil *ian* kokon penan mol en Kot ren Nen.

3 I me *nai* Pauluj en Iejuj Krijtuj a jalidi men pweki komail men liki kan, ²Due me komail *ronadar* iran ai koa dodok en mak en Kot, me i aleer pweki komail. ³A kaudial eu, me kajan-jale *on* ia, me rir akan, duen ai *intin* motomot *on* komail er nin tapi o ⁴Ari, ma komail pan wadok, komail ap pan diar, duen ai *lolekon* ni me rir akan ren Krijtuj. ⁵Me jota kadiarok *on* aramaj akan ni muein maj o, ap kadiarok *on* japwilim a wanporon o jaukop jarau kan ren Nen: ⁶Pwe men liki kan en *ian* jojo o *ian* kijan war a, o *ian* a inau ren Krijtuj Iejuj ki *ronama*u, ⁷Me *nai* wiala papa men duen ai pai en mak en Kot, me i aleer ki a manaman lapalap.

⁸*Nai*, me tikitik *jan* jarau kan karoj, aleer mak wet, en padaki *on* men liki kan duen kapwapwa lapalapia en Krijtuj. ⁹O pwen kamaraini amen amen duen koa dodok en rir akan, me nekinek *jan* nin tapin kaua ren Kot, me kotin kapikadar meakan karoj, ¹⁰Pwe anjau wet men poa kan o me manaman akan, me kotikot nanlan, en ereki momodijou *jon* en er-pit en Kot karoj. ¹¹Duen kupur a, me a kotin kileledier ni tapin kaua ren Krijtuj Iejuj atail Kaun. ¹²Pweki i me kitail pil kak aimaki tu *on* Kot ni atail kaporopor o pojon i. ¹³Nan i me i men poeki, komail ender motot ki ai kamekam kin komail, pwe men kalinanada komail. ¹⁴I me i kin kelepuke *on* Jam en atail Kaun Iejuj Krijtuj, ¹⁵Me mar en penainai pokon nanlan o jappa tapi *jan* ia. ¹⁶Pwen kotiki *on* komail manaman, duen a kapwapwa en a *linan*, en kelaileki Nen i nan pali lol en aramaj, ¹⁷Pwe Krijtuj en kotikot nan *monion* omail pweki omail pojon, pwe komail en *tenedi* o jondi ni limpok, ¹⁸Ap kak *on* *ian* jarau kan karoj dedekida tälap, o *aned*, o lol, o ile; ¹⁹O en pil ajada limpok en Krijtuj, me jikida *jan* er-pit karoj, pwe komail en direki kupur en Kot karoj. ²⁰A i, me manaman *on* wiada, me lapa *jan* atail poeki o lamelame duen o manaman o, me kin dodok lol atail. ²¹*Linan* en ko *on* i ni momodijou pan Krijtuj Iejuj kokolata joutuk. Amen.

4 *NAI* en Kaun a jalidi men, kin panau komail, pwe komail en kekeid in-enweita ni koa eu, me komail paeker *on*, ²Ni karakarak melel, o opampap, o *kanonama*, o limpok pena nan *pun* omail. ³*Ankelail on* wia minimin eu ni Nen jaupena ki jal en popol. ⁴War ta ieu, o Nen ta ieu, duen me komail paeker *on* ni kaporopor ta ieu, en omail paeker *on*. ⁵Kaun ta men, pojon ta ieu, paptaij ta ieu, ⁶Kot o Jam en karoj me ta men me kotin poedi meakaroj o daudaulole, o me kotikot lol atail karoj. ⁷A kitail

karoj aleer atail pai en mak duen jon en kupur en Krijtuj. ⁸I me a kotin majani: Ni a kotidalan poa, a kotin jaliedi me jalidi kan, o a kotiki *on* aramaj pai kan. ⁹A iaduen, ma a kotidalan poa, kaidin a pil jo kotidilar pa jed, waja lolia maj o? ¹⁰Me kotidila, i ota, me kotida wei ileila jan nanlan kan karoj, pwen kadirela waja karoj. ¹¹O a kotin kajapwilada akai, en wanporon akan o akai en jaukok akan, o akai en waronamau kan, o akai en jilepa o jaunpadak kan. ¹²Pwen kapunala jarau kan *on* wiawia dodok eu, me pan kauada war en Krijtuj. ¹³Kitail karoj lao lel *on* pojon ta ieu, o lolekon ki Japwilim en Kot, o wiala ol melel, me paroki *on* Krijtuj ni a unjokela, ¹⁴Pwe kitail en jolar tau en jeri pwelel, me mokimokideki jili padak likam, me kin pwai kida kotaue en aramaj akan o ar likam, o widiwidin me re kin wiada, pwen kaweid japun. ¹⁵A kitail en melel ni limpok, ap kakairida ni jon karoj *on* Krijtuj, me tapwi o. ¹⁶Me war pon kakauda jan o kokon akan karoj kateneten pena ia; a kokon pukat papa pena, duen dodok en kokon akan eu eu, duen ar itar *on*, iduen war o kin kakairida o maular ni limpok. ¹⁷I me i indai *on* komail o kadede kila Kaun o, me komail ender weweid dueta men liki kan kin wia ni aklapalap en nen ir. ¹⁸Me nen arail rotorotalar, o re jan maur en Kot, pweki ar jolelekon me mi lol arail o pweki monion arail kapitakailar. ¹⁹Me jolar pam waja, ap mueid *on* pein irail, en dender o inon ion kapwaiada jon en jaut akan karoj. ²⁰A kaidin iduen, me komail ajadar ren Krijtuj. ²¹Ma komail roner duen i o padakki i, me tiak melel mi ren Iejuj. ²²Komail ari mui jan tiak en maj o aramaj marin, me kin kawe kila pein i inon jued. ²³A komail en kawilikapada nen omail! ²⁴O danwar anekila aramaj kap, me wiauier duen kupur en Kot, ni melel o pun o jarau. ²⁵I me

komail en kajela likam amen amen ap lokaia melel *on* men impa, pwe kitail jau ta ieu. ²⁶Ni makar komail der wia dip, o katipin der kirila mon omail injenemaula. ²⁷Ender duki *on* tewil o! ²⁸Me pirap, ender pur *on* pirap, a mak eta, en dodok, kadokeki pa kan dipijou mau, pwen kaonop da kijakij *on* me jamama kan. ²⁹Kajoi jaut ender ko wei jan nan au omail, a men kamau, pwen papaki *on* me karon akan me mau. ³⁰Komail der kamauke Nen jarau en Kot, me komail kilelekier *on* ran en kajapaledo! ³¹A limlimek jued, o linaranar, o makar, o men pei, o lalaue en doo wei jan komail, o pil jon en jued karoj. ³²A komail en kadek pena, o poka pena, o mak pena amen amen, dueta Kot kotin maki *on* komail ren Krijtuj.

5 KOMAIL kaalemoni Kot dueta jeri kompok kan. ²O kekeid ni limpok dueta Krijtuj, me kotin, pok *on* kitail, ap kotin jokonpaude kin kitail, pwen wiala kijakij o mairon eu, me kin pomau *on* Kot. ³A nenek, o jon en jaut karoj, o norok kapwa ender man pwaida re omail, duen me kon *on* jarau kan. ⁴Pil der lokaia jued, o kaman, o lokaia mal, me jota kon *on*, a iet: Komail en danke. ⁵Mepukat komail en aja o dedeki, me jota me nenek, de jamin, de me norok kapwa, me poni ani tikitik, pan kak jojoki wein Krijtuj o Kot. ⁶Jota amen en kotau ki komail lokaia mal, pwe mepukat kin kareda *onion* en Kot *on* jeri jopeik kan. ⁷Komail ender kij arail. ⁸Pwe maj o komail me rotorot, a met komail marainlar ren Kaun o; weweid wei duen jeri en marain akan. ⁹Pwe wan marain mepukat: Kamau, o pun o melel. ¹⁰O kajauia, me kin kaperenda kupur en Kaun o. ¹¹O der waroki *on* wiawia jued en me rotorot akan, a mak eta, en kapun *on* irail. ¹²Pwe me re kin wiada waja rir, me jued o jota mau *on*, en inda. ¹³A karoj me pan kajanjaleda, pan ka-

diarok kida marain, pwe marain kin kajanjaleda meakaroj. ¹⁴I me a kotin majani: Pirida koe me mamair, o paurida jan ren me melar akan, a Krijtuj pan kamarain uk ada. ¹⁵Kalaka, pwe komail en keid ineneweita, kaidin duen me lolepon a duen me lolekon kan. ¹⁶Audaud anjau mau, pweki ran akan me jued. ¹⁷Komail ari ender lamponla, a en lolekon, pwe i duen kupur en Kaun. ¹⁸Ender kamom wain, pwe a kin kareda tiak jued, a komail en direki Nen. ¹⁹O jauaj pena ki pjalm, o kaul en kapin, o kaul nenin; komail kaul o kajan on Kaun o nan monion omail. ²⁰Danke kaukaule Kot o Jam ni mar en atail Kaun Iejuj Krijtuj. ²¹O papa komail pena amen amen ni majak dol en Krijtuj. ²²Komail li akan, udi on pein omail warok kan dueta on Kaun. ²³Pwe ol o me tapwin a paud, dueta Krijtuj me tapwin momodijou, o i me Jaunkamaur pan war a. ²⁴A duen momodijou kin udi on Krijtuj, iduen li akan en udi on ar warok kan ni meakaroj. ²⁵Komail ol akan pok on pein omail warok kan, dueta Krijtuj kotin pok on momodijou o kotiki don i pein i. ²⁶Pwen kajarauiala i, o kamakelekelede i ki pil o, iei a majan. ²⁷Pwen kajanjale don pein i momodijou linan, me jota topala o omrok ape, a me jaraui o jo kaopa kot. ²⁸Nan iduen ol akan en pok on ar warok kan dueta pein war arail akan. Me kin pok on a warok, kin pok on pein i. ²⁹Jota amen kin juedeki pein uduk a; pwe a kin kamana o kanainai eta, dueta Krijtuj kin kotin apwali momodijou. ³⁰Pwe kitail me kajan en war a, o uduk a, o a kokon akan. ³¹I me aramaj o pan muei jan jam a o in a, ap muei on a paud, ira ari pan uduk ta ieu la. ³²Meid kaponepon lapalap eu; a nai kaparokki duen Krijtuj a warokeki on momodijou. ³³Pil dueta komail, amen amen komail en pok on a warok dueta pein i, a li o en kakaki a warok.

6 KOMAIL jeri kan peiki on me wia komail ada pan Kaun o, pwe i me pun. ²Kakaki jam om o in om, iei tapin kujoned, me inaupa mia, ³Pwe koe en injenemau o pil maur warai nin jappa. ⁴Komail jam akan der kamakar mal noumail jeri kan, kakair irail ada ni karian mau o panau on Kaun o. ⁵Komail ladu kan en oke omail jaumaj akan ni pali uduk ni majak o rerer o pil ni tiak en karakarak en monion omail dueta on Krijtuj. ⁶Kaidin janjal mon aramaj eta, pwen konekon re 'rail, a en dueta ladu en Krijtuj, me kin pereperen wiawia kupur en Kot jan monion omail. ⁷O komail en papa mau, pwe on Kaun o, a kaidin on aramaj akan. ⁸Pwe komail aja, me mau kot, me amen pan wiada, Kaun pan katini on i jota lipilipil ij i, ma ladu de me maioda amen. ⁹O komail jaumaj akan en wia dueta on irail, o der jakone irail, pwe komail aja, me arail o pil omail Jaumaj kotikot nanlan, o a jota kotin lipilipil aramaj amen. ¹⁰Ikmuri ri ai kan komail kelaileki Kaun o ni a manaman. ¹¹Purion tatan mauin karoj en Kot, pwe komail en kak kelail palian tewil a widi-widin kan. ¹²Pwe kaidin uduk o nta, me kitail en pei on, a on jaupeidi o manaman akan, o on jaumaj en jappa kan, me kin kakaunda nan rotorot wet, o on kaun nenin en lan akan. ¹³Ari, pweki mepukat komail en ale tatan mauin karoj en Kot, pwe komail en kak kelail ni ran jued, o kajinenda murin omail kapwaiadar meakaroj. ¹⁴Komail ari kajinenda, luke pamail en katenetenki melel o pereki pere pan maramara me pun. ¹⁵O na omail en kitekit pena, pwen onop on wa jili ronamau en popol. ¹⁶A pil eu pan ko on mepukat: Komail ale perepa en pojon, pwen kakun kila katieu kijiniai en me jued o. ¹⁷Komail pil ale lijorop en kamaur o kodlaj en Nen, me majan en Kot. ¹⁸O podidi on kapakap o wia poekipoeki. Nidinidiki Nen ni meakaroj.

O majamajan, o poden kapakapaki jaraui kan karoj. ¹⁹O kapakapa kin ia, pwe i en *nil* meledok o au ai en jara pajan ai *ainar* en kaweweda me rir en ronamau. ²⁰Me *nai* jaunpadakepa, me jalidier, pwe i en kelail *on* padapadaki, duen me kon *on*. ²¹A pwe komail en aja ir ai kan, o me i kin wiada, ri atail kom-

pok Tikikuj o papa lelapok en Kaun o, pan padaki *on* komail meakaroj. ²²I me i kadarala, pwe komail en ajadar ir at akan, o pwe i en kamait *monion* omail. ²³Popol *on* ri atail, o limpok *ianaki* pojon *jan* ren Kot Jam o Kaun Iejuj Krijtuj! ²⁴Mak en mimi ren karoj, me kin pok *on* atail Kaun Iejuj Krijtuj kokolata!

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

MEN PILIPI

1 PAULUJ o Timoteuj ladun Iejuj Krijtuj *on* me jarai kan karoj en Krijtuj Iejuj o pijop o jaunkoa kan nan Pilipi. ²Mak o popol *jan* ren Kot Jam atail o Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail! ³I kin danke ai Kot ni ai tamatamanda komail. ⁴I me i kin wiada ni ai kapakap kin komail anjau karoj, o i kin kapakap ni pereperen. ⁵Pweki omail dadaurata ronamau *jan* ni tapi o kokodo lel met. ⁶O i kamelele me i, me tapiadar wiawia mau eu re omail, pil pan kanikiela lao lel ran en Iejuj Krijtuj. ⁷Me *pun* i en kamelele mepukat duen komail karoj, pwe i kin kolekol komail nan *monion* i ni ai jalidi wet, waja i kin kaweweda o kadededa ronamau; a komail karoj kin *ian* ia kapwaiada mak wet. ⁸Pwe Kot ai jaunkadede, duen i kin loleitaki komail pan kupur en Krijtuj Iejuj. ⁹O me i pil kapakapaki pwe omail limpok en lapalapala kakairida ni lolekon o lamalam akan. ¹⁰Pwe komail en kajaiada, da me mau *jan* karoj, pwe komail en melel o *pun* lao lel ran en Krijtuj. ¹¹O direki wan *pun* kan, me kin wiaui ren Iejuj Krijtuj men *kalinanada* o *kapina* Kot. ¹²Ri ai kan, i men, komail en aja ir ai, me dialan kaindindar ronamau, ¹³Nan i ai jalidi kan pweki Krijtuj, me pwarapwaradar nan im en monjap o waja karoj. ¹⁴O ri atail toto pan kupur en Kaun, me *ainar* kidar ai jalidi kan, ap aima *jan* maj o, en padaki majan en Kot ap jo majak. ¹⁵A akai kin padaki duen Krijtuj akpeirin, o akamai, o akai *jan* nan ar *inon* mau. ¹⁶A met akan ni limpok, pwe re aja, me *nai* jalidier, pwen kadede pan ronamau. ¹⁷Irail kin padaki duen Krijtuj kapei lokaia o jo melel, re kiki *on*, me re pan kalaudela ai jalidi kan;

¹⁸A pil menda? Pwe Krijtuj kin lolok jili ni *jon* karoj, ma ni akamai de ni melel, i me i peren kida, ei i pan pereperen. ¹⁹Pwe i aja, mepukat pan kare *on* ia maur joutuk ki omail kapakap o jauaj pan *Nen* en Iejuj Krijtuj. ²⁰Duen ai *inon ion*, o auiaui, o kaporoporeki, me i jota pan namenokala ni eu *jon*. A duen maj o, iduen anjau wet Krijtuj en *kapinan* laud ni war ai, ma ni ai pan memaurata de mela. ²¹Pwe Krijtuj, i maur i, o mela ai pai. ²²A ma i pan memaurata ni pali uduk, ai wiawia kan pan kadepa; ari i ap jaja, da me i en pilada. ²³Pwe i mauki ira karoj: I *inon ion* mela, pwen mila ren Krijtuj, pwe i eta me mau. ²⁴A ai mimieta ni pali uduk me mau *jon* pweki komail. ²⁵Ari, i ap aja, me i pan mimieta re omail karoj, pwen jauaja omail peren o pojon, ²⁶Pwe omail *kapin* en lapalapala ren Krijtuj Iejuj ki ai *pwaralan* komail. ²⁷Ari, komail weweid duen me waron ronamau en Krijtuj, pwe ma i *pwaralan* komail, de ni ai doo, i en *ron*, me komail keleki *nen* ta ieu, o komail lamalam ta pot, i *ian* kelail dodok *on* ronamau ki pojon. ²⁸O komail ender waponki, me kin *palian* komail akan, pwe i kajanjale pan arail pan lokidokila, a omail pan mau-rela; a mepukat *jan* ren Kot. ²⁹Pwe a mui *on* komail er pan kupur en Krijtuj, kaidin pojon eta, pwen pil kalokolokeki i, ³⁰Pwe komail kin wia pei ota, me komail *kilaner* re i, o me komail kin *ron* duen *nai*.

2 MA panapanau eu ren Krijtuj mia, ma kamait en limpok, ma jau pena en *Nen*, ma limpok melel, o kadek *jan* nan *nen* omail, ²Komail ap kaunjokela ai peren ni omail lamalam ta pot, o limpok ta ieu, o min ta ieu, o *inon ion jon* ta ieu, ³O der aklemai o der wia meakot ni ak-lapalap a ni karakarak, amen en kakaki amen mo a. ⁴Amen amen ender apwali pein a dipijou kan, a amen amen en apwali en akai ar dipijou. ⁵Pwe i tiak en

mi re omail, me pil mi ren Iejuj Krijtuj. ⁶ Me mom en Kot, ap jota men ale on pein i en dueta Kot. ⁷ Ap akamaleki pein i o wiala ladu men o jon en aramaj akan. ⁸ O kotin janjaleda ni mom en aramaj, o kajapwilidi pein i, o ni a kotin peiki on lel mela, ei lel mela ni lopu. ⁹ Nan i me Kot kotin kajapwilada i waja ileile, o kotiki on i mar eu, jikida jan mar karoj. ¹⁰ Pwe karoj en kelepukeki ni mar en Iejuj, me mi nanlan o nin jappa o pan jappa. ¹¹ O lo karoj en kadedeki, me Iejuj Krijtuj me Kaun pwen kalinanada Kot Jam. ¹² Ari kompoke pai kan, duen omail okoke kokodo, kaidin ni omail wokaren ia do, a me jikidar anjau wet ni ai doo, en pere ki, o lomwiniki kadokedoke kamaur pamail. ¹³ Pwe Kot me kotin wiada karoj nan lol omail: Inon o kapwaiada duen kupur a. ¹⁴ Komail wiada meakaroj jo, lipanede o jo peikajal. ¹⁵ Pwe komail en pun o melel o jeri en Kot akan, me jo lol riapot nan pun en di jued o japun, me komail jer janjal nan pun arail, dueta jer en jappa kan. ¹⁶ Kajanjaleda majan en maur, pwen kapin pa i ni ran en Krijtuj, pwe i ender tan mal de dodok mal. ¹⁷ A ma i dueta mairon urak eu wudoki on mairon o dodok en omail pojou, i kin peren kida, o i pan ian komail karoj pereperen. ¹⁸ I me komail en pil perenki o komail en ian ia pereperen. ¹⁹ A i kaporoporeki Kaun Iejuj, me i pan madan kadar won komail Timoteuj, pwe i en pil injenemau, i lao aja ir omail. ²⁰ Pwe jota amen mi re i, me dueta i, me kin apwali komail melel. ²¹ Pwe karoj kin rapaki me pein ar, a kaidin me japwilim en Krijtuj. ²² A komail aja, me a tiak me pun, pwe a jauaja ia ni ronamau dueta jeri men on a papa. ²³ I me i kaporoporeki, me i pan kadarala eden, i lao aja ir ai. ²⁴ A i liki Kaun o, me pein nai pil pan pwara wei madan. ²⁵ A i lamedar, me mau en kadarlan komail ri ai Epaprotituj me ai warok ni ai dodok o ai peipei,

iei omail men en kadar, o me papa ia ni ai jamama. ²⁶ Pwe komail aja, a non kin komail melel, o a patauki melel omail ronadar, me a jomau. ²⁷ Melel, a jomau meid laud, koren ion mela. A Kot me kotin kupuredar i; a kaidin i eta, pwe pil nai, pwe i de paiola pokon. ²⁸ A i madan kadarala i, pwe komail en kilan i, ap peren kida, o ai injenjued en pil titikela. ²⁹ Komail ari kajamo i ni Kaun o popol, o wauneki me dueta i kan. ³⁰ Pweki wiawia en Krijtuj a koren ion mela, ni a jota kajampwaleki pein maur i, pwen jauaja ia wiliandi komail.

3 A PIL eu ri ai kan, komail en perenki Kaun o! I kin intin won komail jon ta ieu anjau karoj, ari jo, i me i jota injenjuedeki, pwe a kin kakelaile kin komail. ² Kalaka kidi kan! Kalaka toun dodok jued akan! Kalaka jon en jirkomjaij jued! ³ Pwe kitail, me kaudok on Kot ki nen o juaiki Krijtuj Iejuj, o jo kaporoporeki uduk, me jirkomjaij. ⁴ Ari jo, men juaiki uduk pil, mi re i. O ma amen kin lame-lame, me a kak juaiki uduk, a nai kak laud jan. ⁵ Pwe nai jirkomjaijelar ni auel en ran, nai kijan men Ijrael o kainok en Peniamin, o men Ipru amen me tapi jan men Ipru, a nin tiak en kapun Parijār amen. ⁶ A nai nantion mepukat lao lel on kaloke momodijou kan, o ni ai kapwaiada tiak en kapun, nai me pun melel. ⁷ A me pai on ia, i mamaleki pweki Krijtuj. ⁸ Iei melel, i mamaleki meakaroj pwe meid kajampwal en dedoki Krijtuj Iejuj ai Kaun, i me i mui jan karoj o wia pwel kilar, pwe i en anakila Krijtuj. ⁹ O i en kadiarokada re a, me jota pein ai pun, me pwili jan kapun, a me pwili jan pojou Krijtuj, iei pun, me Kot kotin wadok on pojou. ¹⁰ Pwe i en dedeki i o manaman en a iajadar, o ai warok ki on kalokolok pwe i en duela a matala. ¹¹ Pwe i en konodi maureda jan ren me melar akan. ¹² Kaidin likamata i konodier de nai unjokelar; a i kin dadaurata, pwe i en

konodi murin Krijtuj Iejuj kotin kono ia dier. ¹³Ri ai kan i jota lamelame, me i konodier, ¹⁴A iet eu, me i kin wiada: I likidmaliela men likin jakeri, ap inon ion meakan, me mi moa, o i kilekilan ap tan won kilel o, me mi moa, iei katin, me Kot kotin kileledi on ia ren Krijtuj Iejuj. ¹⁵Ari karoj me unjokelar, en lamelame due met. A ma komail wuki jan meakot ni lamalam, Kot pan kotin kadiarok on komail. ¹⁶A me kitail konotier, kitail en inenki wei eta ni lip ota. ¹⁷Ri ai kan idauen ia do, o ale jan me kin kekeid wei duen me komail kilaner re at. ¹⁸Pwe pan pak toto i indan komail er duen me toto, me kin kekeid wei, a met i indan komail ki janejan, me irail imwintiti pan lopu en Krijtuj, ¹⁹Me pan lokidokila ni imwi 'rail, me wia aniki kaped arail, me ar wau pan joredi, me kin paieki dipijou en jappa. ²⁰A deu atail mi nanlan, waja me je kin auiaui Kaun Iejuj Krijtuj atail Jaunkamaur pan pwarado jan ia. ²¹Me pan kotin kalinanada war atail pwel, pwen raj on war a linan ki manaman, me a pan kotin kaloe kidi meakan karoj.

4ARI ri ai kompok kan, ai peren o ai linan komail, katenetendi ren Kaun o kompoke pa i kan! ²I panau Ewodia o i panau Jintike, pwe ira en minimin pena ren Kaun o. ³O i pil poeki re omui ai warok melel, jauaja ira, me ian ia er dodok ni ronamau, ianaki Klemenj o ai warok tei kan, me arail mar akan mi nan puk en maur. ⁴Komail peren ki Kaun o anjau karoj! I pil pan indada: Komail pereperen! ⁵Komail kadek on aramaj akan karoj, Kaun o me kotin korendor. ⁶Komail der patauki meakot, a komail kajale on Kot meakaroj me komail inon ion ni omail kapakap o nidinid ki danke. ⁷O popol en Kot, me lapa jan lolekon, pan apawali monion omail o

omail lamelam ren Krijtuj Iejuj. ⁸Pil eu ri ai kan, karoj me melel, karoj me kon on, karoj me pun, karoj me min, karoj me kajelel, karoj me kalok mau, o ma pil eu tiak mau de men kapin, komail ap madamadaua due! ⁹Meakan, me komail padakkier o aleer, o ronadar, o kilaner re i, i me komail wia, a Kot en popol ap pan kotikot re omail. ¹⁰A nai me perenki Kaun o kausalap, pweki ni anjau wet omail apwali ia me tapwendar; ari jo, komail apwali ia anjau karoj, a anjau kij komail jota kak on. ¹¹I jota inda mepukat pweki ai jamamalar, pwe i kin injenemau ni ai jamama o ni ai kapwapwa. ¹²I ajada duen tiak en jamama o duen tiak en kapwapwa. Nai koiokki meakaroj o jon karoj, i kak metier o men manadar, o muei met o tutupok. ¹³I kak on meakaroj, pweki i, me katin ia da. ¹⁴Ari jo, me mau omail apwali ia la ni ai paiolar akan. ¹⁵A komail men Pilipi pil ajaer, me jota momodijou apawali ia ni meakaroj dueta komail jan ni tapin ronamau, ni ai ko wei jan Majetonien. ¹⁶Pwe komail kijakij don ia pan riapak ni ai jamamalar nan Tejalonik. ¹⁷Kaidin kijakij, me i kin rapaki, a i kin rapaki wa, pwen kalaudela noumail kijin likau. ¹⁸Pwe me mi re i itar on ia, op il laud jan. Muei met mi re i, ni ai aleer omail kijakij ren Eaprotituj. Meakan raj on pomau eu o mairon mau eu, me kon on Kot. ¹⁹A ai Kot pan kotin kaitar omail jamama duen a kapwapwa ni linan ren Krijtuj Iejuj. ²⁰A linan en ko on Kot o Jam atail kokolata! Amen. ²¹Ai ranamau on jarau kan karoj ren Krijtuj Iejuj. Ri atail akan, me mi re i, kin ranamau won komail. ²²Jarau kan karoj kin ranamau won komail, pil toun im en Jija mon karoj. ²³Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi ren nen omail! Amen.

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

MEN KOLOJE.

1 PAULUJ wanporon en Krijtuj Iejuj amen pan kupur en Kot o ri atail Timoteuj, ²On ri at jarau i lelapok ren Krijuj akan, me mi Koloje; mak o popol jan ren Kot Jam atail o Kaun Iejuj Krijtuj! ³Kit kin danke Kot o Jam en atail Kaun Iejuj Krijtuj o kapakapa kin komail kaukaule. ⁴Kit lao ronadar duen omail pojon Krijtuj Iejuj, o omail limpok on jarau kan karoj, ⁵Pweki kaporopor eu, me nekineki on komail nanlan, duen me komail ronadar maj o ni padak melel en ronamau, ⁶Me lel won komail o pil jap akan karoj, o a kin wada o kakairida dueta re omail jan ni ran o, me komail ronadar o dedekier melel mak en Kot; ⁷Duen omail padakki jan ren Epa-praj at warok kompok amen, me papa lelapok en Krijtuj on komail amen, ⁸Me pil kaireki don kit duen omail limpok pena ni Nen. ⁹I me je jota kin dukedi jan at kapakapa kin komail o poekipoeki jan ni ran en at ronadar, pwe komail en direki erpit en kupur a, o komail en lolekon o koiok nenin, ¹⁰O kekeid wei duen me kon on Kaun o, o kapareda wan wiawia mau karoj, o kakairida ki aja Kot, ¹¹O keleki kel karoj duen manaman en a linan pwen dadaurata o kanonama ki peren, ¹²Danke Jam o, me kotin kamau kitail lar, en ian pwaijaneki jojo en me jarau kan nan marain. ¹³Me kotin kapiti jan kitail manaman en rotorot, ap kotin kajau kitail don nan wein Na kompokepa, ¹⁴Me kotin dore kitail la iei lapwan dip atail, ¹⁵I me kajale pan Kot, me jo janjal, me mejeni en audepa karoj. ¹⁶Pwe karoj wiauiki i, karoj me mi nanlan o jappa, me janjal o me jo janjal, ma me poe kan, de jaumaj akan, de wei kan, de manaman akan, meakaroj

wiauiki i o on i. ¹⁷O i me kotikot mon meakaroj o meakaroj memaureki i. ¹⁸O i tapwin war a, iei momodijou, o i me tapi o mejeni en me iajadar jan ren me melar akan, pwe i en mon meakaroj. ¹⁹Pwe Kot kotin kileledier me mau kan karoj en mi re a. ²⁰I ari kalolamau penan pein i meakan karoj, ma ni jappa de nanlan, ni a kotin wiada mui mau ki ntan a lopu. ²¹O komail, me doo wei jan o imwintiti maj o ni omail lamelame o wiawia jued akan, ²²A kotin kalolamau komail lar ki war a uduk ni a matala, pwen kapware kin komail da jarau o pun o jo kadeik pa omail mo a. ²³Ma komail dadaurata pojon o teneten o jo mokid wei jan ni kaporopor ki ronamau, me komail ronadar, o me lolok on audepa karoj me mi pan lan, me nai Pauluj wialar papa men. ²⁴I ap perenki ai kalokolok ki komail o men kaimwijok kila uduk ai me luedi ni kamekam en Krijtuj, pweki war a, iei momodijou, ²⁵Me i wialar papa men duen koa dodok en Kot, me i aleer pweki komail pwen ujela majan en Kot. ²⁶Iei me rir kot, me rir jan nin tapin kaua o men kaua, a met a kadiarok on japwilim a jarau kan, ²⁷Me Kot men kajanjaleda kapwapwa en linan en rir wet on men liki kan, iei Krijtuj me kotikot lol omail, i kaporopor en linan. ²⁸I me kit kin padaki o panepanaui aramaj karoj, o padapadaki aramaj karoj ni lolekon karoj, pwe kit en kapwareda aramaj karoj ni unjoki on Krijtuj. ²⁹I me i pil dodok kelail, duen wiawia en i me kin dodok kelail lol i.

2 A I men, komail en aja iran ai pei laud pweki komail, o men Laodijäa, o irail karoj, me jota kilan maj ai ni uduk o. ²Pwe monion arail en kamaitala o irail en warok pena ni limpok o irail en kakairida ni ar dedeki melel duen me rir en Kot. ³Pwe pai en erpit o dedeki, me okiok re a. ⁴I me i inda mepukat, pwe aramaj amen ede kotau ki komail

lokaia widin kan. ⁵A ni pali uduk o *nai* me doo, a ni pali *nen* i *nai* mi re omail, i perenki o *kilan* omail jondi mau, o omail pojon kelail Krijtuj. ⁶A duen omail wuki *on* Krijtuj Iejuj Kaun o, iduen komail en weweideki i, ⁷O podidi *on* i, o kakau kida i, o komail kelail ni pojon, duen me komail padak kidar, o nantion danke. ⁸Kalaka pwe amen ede jali kin komail padak mal o padok en kauan duen tiak en aramaj akan en jappa, a kaidin tiak en Krijtuj. ⁹Pwe aude pan me udan Kot karoj kotikot re a, nan pein war a. ¹⁰O komail me unjok kilar i, me tapwin wei karoj o manaman karoj. ¹¹Me komail pil jirkomjaijeki *on* jirkomjaij eu, me jo *manin* pa, a duen pwilikidi war en uduk ni jirkomjaij eu, me ren Krijtuj. ¹²Ni atail *ian* i jerkidi paptaij, o me komail pil maur kida pojon manaman en Kot, me kaiajada i *jan* ren me melar akan. ¹³O ni anjaun omail mela ni dip o jojirkomjaij en uduk omail, a kotin kamaur komail da *ianaki* i, ni a kotin maki *on* kitail japun kan karoj. ¹⁴O a kotin iroj wei *jan* *intin* o, me kapokon *on* kitail, me audekier kujoned akan, ap palian kitail, i me a kotin kawelar ni a pajuredi *on* i nin lopu. ¹⁵A lau kaloedier wei kan o manaman akan, ap kajanjanle irail ada o wia kin ir kilel en kaperen eu. ¹⁶Jota amen en kadeik komail da pweki kijin *mana*, de pil nim, de ran a akai, de maram pul, de japat akan. ¹⁷Pwe mepukat mot en me pan pwarado, a war o iei Krijtuj. ¹⁸Jota me pan kataue *jan* komail katin pamail; pwe iei i me kin wiawia pein injen a ni a karakarak o *poni on* tounlan kan, me a jota *kilaner* o me aklapalap o perenki pein i ni tiak en uduk a. ¹⁹O a jota kin keleki tapwi, me war pon ale *jan* kijin *mana* ki kokon akan, iduen a pan kakairida ni kupur en Kot. ²⁰A ma komail *ian* Krijtuj melar *jan* tiak en jappa, menda komail pil lodi *on* tiak kan likamata komail memaureta nin jappa. ²¹Re

kin inda: Koe der doke, koe der *jon*, koe der jair! ²²A mepukat karoj pan okila kadokepa; ari kijin kujoned mal akan, me aramaj akan ta wiadar. ²³Me janjal en lolekon ni ar wiada pein ar kaudok o karakarak o ar kaloke pali war arail; a mepukat kin kapwaiada pali uduk eta.

3ARI, ma komail *ian* Krijtuj iajadar, ³en rapaki me pali poa kan, waja Krijtuj kotikot ia ni pali maun en Kot. ²Inon *ion* me mi pali poa a kaidin me mi nin jappa. ³Pwe komail melar, o maur omail rirlon Krijtuj ren Kot. ⁴Krijtuj, iei maur atail, lao pwarado, kitail pan pil *ian* i pwarado ni *linan* o. ⁵Komail ari kamela kokon omail, me mi jappa: Nenek, jamin, tiak jued, inon jued, norok kapwa, pwe iei kaudok jued. ⁶Pweki mepukan *onion* en Kot kin lel *on* jeri jopeik kan. ⁷Me komail pil kekeideki maj o, anjaun omail akmemaarki. ⁸A metet komail pwilikidier meakaroj: Makar, *linaranar*, katantat, lalaue, kajoi kajaut nan au omail; ⁹Ender likam nan pun omail, pwe komail pwilikidier aramaj *marin* *ianaki* a wiawia kan, ¹⁰Ap aleer me kap, me wilikapadan lolekon duen mom en me kaujedar i. ¹¹Wajan jota men Krik, jota Juj, jota jirkomjaij, pil jota jojirkomjaij, jota men liki, jota Jite, jota ladu o jota me maioda men, a Krijtuj eta me kotikot ni karoj. ¹²Pwil po omail duen en Kot a pilidar akan, me jaraui o kompok, limpok en nan *monion*, o kadek, o karakarak, o opampap, o kanonama, ¹³Apwali amen amen, o mak pena, ma amen kainjenuedi amen, duen Krijtuj kotin mak *on* komail er, iduen komail. ¹⁴O moneki limpok, me ora pena kamau pokon. ¹⁵O popol en Krijtuj en kaunda nan *monion* omail, me komail pil paeker pena ni war ta ieu, o komail danke. ¹⁶Komail nantion dodokiki majan en Krijtuj nan pun omail ni lolekon karoj; padapadaki o panapanauwi komail pena, ki pjalm, o kaul en kapin, o kaul

nenin, o kakaul *on* Kot nan *monion* omail ki mak. ¹⁷O karoj, me komail kin wia ni lokaia, o wiawia kan, en wiada ni mar en Kaun Iejuj, o danke Kot o Jam pweki i. ¹⁸Komail li akan udi *on* omail warok kan ni Kaun o, duen me kon *on*. ¹⁹Komail ol akan, pok *on* omail warok kan o der makar pa 'rail. ²⁰Komail jeri kan, peiki *on* me wia komail da ni meakaroj, pwe i me kon *on* Kaun o. ²¹Komail jam akan, der kamakar mal noumail jeri kan, pwe ren der *jan* komail la. ²²Komail ladu kan, peiki *on* omail jaumaj ni udok ni meakaroj kaidin ni dodok mon aramaj, pwen konekon ren aramaj, a ni impimpai en *monion* o, o lan Kaun o. ²³O karoj, me komail wiada en *loim on* wiada, dueta *on* Kaun o a kaidin *on* aramaj akan. ²⁴Ap aja, me komail pan ale katin en jojo ren Kaun o, pwe komail kin papa Kaun Krijtuj. ²⁵A me wia japun, pan pein pukoki japun me a wiadar pwe Kot jota kin lipilipil aramaj amen.

4 KOMAIL jaumaj akan, pwain *on* omail ladu kan me pun o me mau, pwe komail aja, me pil omail Jaumaj kotikot nanlan. ²Podidi *on* kapakap o majamajan o danke. ³O pil kapakapa kin kit, pwe Kot en kotin ritinidan kit wanim en majan eu, en kaweweda en Krijtuj a me rir kot, me *nai* jali kidier, ⁴Pwe i en kaparoki duen me pun. ⁵Kekeid lelapok wei mon men liki kan, kadokedoke anjau mau. ⁶Omail kajoi en wiaui ni mak o doleki jol anjau karoj, pwe komail en ajada, duen me komail pun japanki amen

amen. ⁷Ri atail kompok Tikikuj o papa lelapok o ladu en Kaun amen pan kaire kin komail ir ai karoj. ⁸Pwe i me i kadar won komail er, pwen aja ir omail, o kamait *monion* omail, ⁹Onejimuj pil ian i, i ri atail lelapok kompok amen, me kij omail. Ira pan kaire kin komail karoj, me wiauiet met. ¹⁰Arijtarkuj, me ian ia jalidi, kin ranamau won komail, o Markuj nain ri en Parnapaj pwe komail ale er kujoned akan duen i; a lao pwara won komail, komail kajamo i; ¹¹O Iejuj, me ad a Iujt, me kijan jirkomjaij. Irail eta ai warok en dodok ni wein Kot; ira me kamait pa i. ¹²Epapraj, me kij omail, o me ladun Krijtuj Iejuj amen, kin ranamau won komail, a *nidinide* jauaja komail ni a kapakap akan kaukaule, pwe komail en dadaurata o unjokila o direki kupur en Kot. ¹³Nai me kadede i, me a porijok melel ni a apapwali komail o irail nan Laodijea o Irapolij. ¹⁴En jaunwini Lukaj kompok o Demaj ara ranamau won komail. ¹⁵Ranamau won ri atail akan en Laodijea o Nimpaj o momodijou nan im a. ¹⁶A kijin likau kij et lao wadawader re omail, komail kanaion, pwen pil wadawad ren momodijou en Laodijea, o komail pil pan wadok, me i kadaralan Laodijea. ¹⁷Komail indai *on* Arkipuj: Kanekanai *on* dodok, me koe aleer *jan* ren Kaun o, pwe koe en kapwaiada. ¹⁸Iet *nai* Pauluj intinki pa i ai ranamau. Tamatamanda ai jalidi. Mak en mimieta re omail!

EN PAULUJ A KIJIN
LIKAU KAIEU O N

MEN TEJALONIK.

1 PAULUJ, o Jilwanuj, o Timoteuj on momodijou en Tejalonik, me ren Kot Jam o Kaun Iejuj Krijtuj. Mak o popol en mi re omail! ²Je kin poden danke Kot ki komail karoj o tamataman kin komail ni at kapakap akan. ³O je kin tamatamanda omail wiawia kan ni pojjon, o omail dodok ni limpok, o omail kanonama ni kaporoporeki atail Kaun Iejuj Krijtuj janjal on Kot o Jam atail. ⁴Pwe ri ai kan o kompoke pan Kot akan, je aja duen omail lipilipil re a, ⁵Pwe at ronamau lel on komail er, kaidin nin lokaia ta, a pil ni manaman o Nen jarau, o ni kamelelepa kausalap, pwe komail aja jon en aramaj da kit re omail pweki komail. ⁶A komail ale janer kit o jan Kaun o, ni omail aleer majan o ni kamekam kausalap o ni peren en Nen jarau. ⁷Komail wialar kilel en jaulan karoj mi Maje-tonien o Akaia. ⁸Pwe jan re omail majan en Kaun o kaparaparalar, kaidin nan Maje-tonien o Akaia eta, pwe pil waja karoj omail pojjon Kot lokila ia; ari, jolar me je pan inda. ⁹Pwe pein irail kaire kin kit, duen at pwaralan komail me pwaida, o duen omail wuki on Kot jan dikedik en ani kan, pwen papan Kot, me udan maur o melel. ¹⁰O auiaui japwilim a Ol jan nanlan, me a kotin kaijada jan ren me melar akan, Iejuj, me kotin dore kitail jan ni onion en Kot, me pan janjaldo.

2 PWE pein komail aja, ri ai kan, duen at pwaralan komail kaidin me jo kadepa. ²A murin at kamekam nan Pilipi o at kalokolok waja o, duen me komail aja, kit aimaki atail Kot padaki on komail ronamau en Kot ni apwal laud. ³Pwe at panapanau komail jota wiaui ni kotaue, de jamin, de widin. ⁴Pwe duen kit ale

jan ren Kot en padaki ronamau, iduen at padak kin wiaui, kaidin pwen konekon-lar ren aramaj akan, a Kot me kotin kajaiada monion it. ⁵Jota eu anjau me je linkapina komail, duen me komail aja, de norok kapwa, Kot me jaunkadede en mepukat. ⁶Je pil jota rapaki konekon ren aramaj akan, ma re omail de ren akai. A je pan kak katoutoui komail, pwe kit wanporon en Krijtiij akan. ⁷Ari jo, kit kin materok nan pun omail dueta li en kamait amen, me kin apwali na jeri kan. ⁸Iduen at non kin komail melel, je mauki katunole kin komail ronamau en Kot, a kaidin i eta, a pein maur at, pwe komail wialar kompoke pat. ⁹Ri ai kan, komail kin tamanda duen at dodok o at apwal akan. Pwe je dodok ni ran o ni pon, pwen der katoutoui amen komail, o je padaki on komail ronamau en Kot. ¹⁰Komail o Kot at jaunkadede duen at makelekel, o pun, o inen re omail me pojjon akan. ¹¹O duen komail aja, me kit panau o kamekamait amen amen re omail dueta papa men wiai on na jeri kan. ¹²O je padaki on komail er, me komail en alu inen wei ta, duen me kon on Kot, me kotin moliipe komail on pein a wei o pein a linan. ¹³I me je kin poden danke Kot, pwe ni omail aleer majan en Kot, komail aleer kaidin dueta padak en aramaj akan, pwe dueta majan en Kot melel, me pil kin dodok nan lol omail me pojjon akan. ¹⁴Pwe ri ai kan, komail ale janer momodijou en Kot akan nan Iudaa ren Krijtuj Iejuj; pwe komail kamekame ren toun omail wei, dueta irail me kamekame ren Juj akan. ¹⁵Me pil kamatalar Kaun Iejuj, o jaukop akan, me re kaloke, o re jota konekon ren Kot, o re kin palian aramaj akan karoj. ¹⁶O re kainapwi jan kit, ender padak on men liki kan, pwe ren der maurela, pwe re kin kadirela dip arail anjau karoj, a onion mi po 'rail. ¹⁷A kit ri ai kan ni at doo wei jan komail anjau kij ni pali war

at, a kaidin ni monion it, je ap nansion o inon ion melel kilan maj omail. ¹⁸I me je men pwar won komail, nai Pauluj pan mepak o pan riapak, a Jatan karompa kit. ¹⁹Pwe ij me kapore pat, de kaperen pat, de kapina pat? Kaidin komail mon Kaun patail Iejuj ni a kotido? ²⁰Pwe komail kalina pat o kaperen pat.

3 I ME je jolar kak nenen la, pwe je maukida kelepala nan Aten, ²Ap kadar won komail Timoteuj ri atail o papan Kot ni ronamau en Krijtuj, pwen katene komail o kamait komail la iran omail pojon. ³Pwe jota amen en luet kila kamekam wet, pwe pein komail aja, mepukat kileledier on kitail. ⁴Pwe ni at mimi re omail, je kokopki don komail kamekam; duen a pwaidar o duen me komail aja. ⁵I me i jolar kak nenenla, a i ilakila, pwe i en aja, duen omail pojon, ma men kajonejon jo kajonejon komail, o ma at dodok jota pan dodok mal. ⁶A metet ni en Timoteuj pwara don kin jan re omail, o padaki on kit ron mau duen omail pojon o limpok, o duen omail tamataman kit anjau karoj, o duen komail men kilan kit, i dueta kit kin inon ion kilan komail. ⁷Ri ai kan, kit ap kamait kilar komail ni at kamekam o apwal akan ki omail pojon. ⁸Pwe anjau wet kit maureda, ma komail poden tenedi on Kaun o. ⁹Pwe ia danke me jen dankeki Kot pweki komail, me pan raj on peren, me je peren kida mon Kot ki komail? ¹⁰Je kin poden kapakapa kin komail ni pon ni ran o nidinidiki, jen kilan maj omail o kaunjokala omail pojon. ¹¹Ari, pein Kot, o Jam atail, o atail Kaun Iejuj en kotin kalua kit won komail. ¹²A Kaun o en kotin kanedere komail la o kalaudela omail limpok nan pun omail o on amen amen dueta kit on komail. ¹³O kotin kateneten monion omail pwen mau melel, ni jaraui mon Kot o Jam atail on ni ran en atail Kaun

Iejuj, me pan kotido o japwilim a jaraui kan karoj ian i.

4 ARI, ri ai kan, je pil poeki re omail o panaui kin komail Kaun Iejuj, duen me komail aleer jan kit, o duen me komail en kekeideki wei, o kaperenda Kot, iduen omail kakairida. ²Pwe komail aja duen kujoned akan, me je pan on komail ren Kaun Iejuj. ³Pwe iet kupur en Kot, omail jarauila, pwe komail en liki jan nenek. ⁴Amen amen en kanai on pein war a, pwen jaraui o wau o liki jan inon jued, ⁵Kaidin ni dender on inon jued duen men liki kan, me jo aja Kot; ⁶O jota me pan piti de kajapuni on ri a ni meakot, pwe Kaun o pan kotin iki on i, duen me kit inda o kadede on komail er maj o. ⁷Pwe Kot jota molipei kitail on jamin, a pwen jaraui. ⁸A ma amen komail pan mamaleki mepukat, kaidin aramaj me a pan mamaleki pwe Kot, me pil kotiki on komail er japwilim a Nen jaraui. ⁹A duen limpok en jaulan, menda i en intinki won komail, pwe pein komail padakki jan ren Kot, me komail en poke pena. ¹⁰Nan met komail kin wiain on jaulan karoj, me mimi Majetonien pon. A je panaui kin komail ri at akan, komail en kakairida. ¹¹O komail nenenla o inon ion apwali pein omail dodok, kadokeki pein pa omail, duen me je padaki on komail er, ¹²Pwe komail en janjal mau mon me mi liki kan, o komail der mau on amen en apwali komail. ¹³Ri ai kan, je jota men oki jan komail duen me mairelar akan, pwe komail der injenjued dueta irail, me jota ar kaporopor. ¹⁴Pwe ma kitail kamelele, me Iejuj matala ap iajadar, nan iduen me mairelar ren Iejuj, Kot pil pan kalua ir ala re a. ¹⁵Pwe ieteten me je indan komail ni majan en Kaun o, kit me memaureta lao Kaun o pan kotin pwarado, jota pan ko wei mon me mair akan. ¹⁶Pwe pein Kaun o pan kotido jan nanlan ki majan laud, o kapiti en toulan lapalap amen, o koronete en

Kot; me melar akan ren Krijtuj ap pan maureda maj. ¹⁷ Kit me memaureta luadi ap pan *ian* ir peukadala nan dapok kan, ko *on* ren Kaun o nan wäwä, kitail ap pan mimieta ren Kaun o kokolata. ¹⁸ Komail ari kamaiteki komail la padak pot et.

5 A DUEN anjau o auer, ri ai kan, menda i en *intin won* komail. ² Pwe pein komail aja mau, me ran en Kaun o pan pwarado dueta lipirap amen ni *pon*. ³ Pwe irail lao pan inda: A muei mau, o jota apwal kot mia, i anjau kaupa pan lel *on* irail dueta li lijean amen; a irail jota pan pitila. ⁴ A komail ri ai kan, jolar mi ni rotorot, pwe ran o de konodi komail duen lipirap amen. ⁵ Komail karoj jeri en marain, o jeri en ran. Kitail jo kijan *pon* o rotorot. ⁶ Kitail ari ender mamair dueta me tei kan, a kitail en majamajan o daulikin. ⁷ Pwe me mair, kin mamair ni *pon*, o me jokolar, kin jokolar ni *pon*. ⁸ A kitail, me kijan ran, en liki *jan*, til *won* nan pere pan marmar en pojon o limpok, o lijoropeki kaporopor pan maur. ⁹ Pwe kaidin *onion*, me Kot kotin kileledi *on* kitail, a jen konodi maur joutuk ki atail Kaun Iejuj Krijtuj, ¹⁰ Me mata kin kitail er, pwe ma kitail papat de mamair, en maur pena re a. ¹¹ Komail ari panau o jauaj pena nan *pun* omail duen me komail kin wia. ¹² A je poeki re omail, ri

ai kan, komail, en apwali me kin dodok nan *pun* omail, o me kaun komail da pan Kaun o, o me kin panau komail. ¹³ Komail kaka kin ir kaulap ni limpok, pweki ar wiawia; o komail popol pena. ¹⁴ Je panau kin komail, ri ai kan, komail en kapun *on* me katiwo kan, o kamait, me ar pojon tikitik, o apawali me luet akan, o *kanonama on* karoj. ¹⁵ Komail majamajan, pwe amen ender depukki *on* amen me jued me jued, a en *inon ion* me mau eta nan *pun* omail o *on* amen amen. ¹⁶ Komail pereperen anjau karoj. ¹⁷ Kapakapta joutuk. ¹⁸ Komail danke ni meakaroj, pwe iduen kupur en Kot ren Krijtuj Iejuj *on* komail. ¹⁹ Der kakundi Nen. ²⁰ Der mamaleki deideikop akan. ²¹ Kajojon *on* meakan karoj, ap koledi me mau. ²² Liki *jan jon* en jued karoj. ²³ A Kot en popol en kajarau komail la kaulap, *nen* omail, o *monion* omail, o war omail en nekinek mau *on* en atail Kaun Iejuj Krijtuj a pwarado. ²⁴ Melel i, me kotin moliye komail er, me pan pil wiada. ²⁵ Ri ai kan kapakapa kin kit. ²⁶ Ranamauki ri at akan karoj metik jarau. ²⁷ I kauki *on* Kaun, me komail pan wadok kijin likau kij et *on* jaulan jarau kan karoj. ²⁸ Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail!

EN PAULUJ A KLJIN
LIKAU KARIAU O N

MEN TEJALONIK.

1 PAULUJ o Jilwanuj, o Timoteuj on momodijou en Tejalonik me ren Kot Jam atail, o atail Kaun Iejuj Krijtuj. ²Mak o popol *jan* ren Kot Jam atail o atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail! ³Mak eta jen poden danke Kot pweki komail, ri ai kan, pwe omail pojon kin laudela kausalap, o omail limpok pena pwaida kausalap. ⁴I me kit juai kin komail *on* momodijou en Kot akan pweki omail *kanonama* o pojon ni omail kalokolok o kamekam, me lel *on* komail. ⁵Iei me kajanjat pan kadeik pun en Kot, komail ap pan kon *on* wein Kot, me komail kamekamki. ⁶Pwe me pun ta *on* Kot en depukki *on* irail me moromorouo *on* komail. ⁷A komail, me kalokolok, pan *ian* kit meleileila, ni kajale pan Kaun Iejuj *jan* nanlan *ian* japwilim a tounlan manaman akan, ⁸Janjaldo ni kijinia i umpumpul, kapukapun *on* irail me poponjaja Kot, o *on* irail, me jo peiki *on* ronamau en atail Kaun Iejuj Krijtuj. ⁹O me pan lokidokilan kamekam joutuk *jan* mon *jan* en Kaun o *jan* mon a manaman *linan*. ¹⁰Ni a pan kotido o *linan* kila japwilim a jarau i kan, ni ran o, o ujun kin ir karoj, me pojonlar i, pwe komail kamelele atail kadede. ¹¹I me je kin pil poden kapakapa kin komail, pwe Kot en kotin kakonekon komail *on* paeker o a kotin kaerela omail kapunlol o kapwaiada wiawia en pojon ki manaman. ¹²Pwe mar en atail Kaun Iejuj Krijtuj en kalinanada re omail, o komail en konekonla re a duen mak en atail Kot o atail Kaun Iejuj Krijtuj.

2 JE men poeki re omail ri at akan iran atail Kaun Iejuj Krijtuj a pan kotin pwarado, o atail pan peukedalan i, ²Ko-

mail der wukiwuk jili o der wapon kida nen eu, de kajoi pot, de kijin likau, me dene kit kadar won komail, me dene ran en Kaun o mier. ³Jota amen en kotau komail la ni meakot. Pwe ran o jota pan pwarado, lao wiawia en maj more wei *jan*, o aramaj en dip janjal la, nain me jued. ⁴Me pan palian meakaroj o kajapwilada pein i, en ileila *jan* karoj, me udan Kot de men kaudok kan, A pan mondi nan tanpaj en Kot o mome *on* pein i Kot. ⁵Komail jota tamanda ni ai mimi re omail, i katiti *on* komail mepukat? ⁶Ari met komail ajaer, me meakot mia, me kin kapwandela a pan pwarado. ⁷A rir en japun kan ap mur pwaida met. Ari jo, a mimieta me kin kapwandela, lao a pan poioki wei *jan*; ⁸I anjau me likin kapun o pan janjaleda, me Kaun Iejuj pan kotin kame kila *an* en *jan* i, o kawe kila *linan* en a pan pwarado. ⁹I me pan pwara kido mana en Jatan, *ian*aki manaman o kilel akai o kapuriam ni likam kai. ¹⁰O *ian*aki widin en japun karoj *on* irail, me pan lokidokila, pwe re *kan* limpok *on* melel, pwe ren dorela. ¹¹I me Kot kotin mueid *on* irail ni manaman jued eu men kapin ir ada, pwe ren kamelele likam. ¹²Pwe karoj pan pakadeikada me jo kamelele majan melel, a me mauki me japun. ¹³A mak eta, jen danke Kot anjau karoj pweki komail, ri ai kompok kan, o pwe *jan* nin tapi o Kot me kotin pila kidar komail *on* maur potopot ni jarau i la pan *Nen* o ni pojon melel o. ¹⁴Pwe *on* mepukat a kotin molipei komail er pan at ronamau, pwe komail en pwaij aneki *linan* en atail Kaun Iejuj Krijtuj. ¹⁵Ari ri at akan, *tenedi on* o apwali padak, me komail padakkier, ma *jan* ni kajoi de at kijin likau. ¹⁶A pein atail Kaun Iejuj Krijtuj o Kot o Jam atail, me pok *on* kitail o kupura *don* kitail kamait joutuk o kapor mau pan mak, ¹⁷I en kamaitala *monion* omail, o katini komail *on* ni wiawia mau karoj o padak.

3ARI ri at akan, komail kapakapa kin kit, pwe majan en Kaun o en pwaida o *linanla* duen a wiauiet re omail. ²O pwe kit en japedokala *jan* aramaj jolelapok kan; pwe pojon kaidin pwaij en aramaj karoj. ³A Kaun o me melel, me pan katene komail o nikid *jan* ni me jued. ⁴Je kaporoporeki Kaun o re omail, me komail kin dadaurata o pan wiada, me je kakaliki *on* komail er. ⁵A Kaun o en kotin wiawia *monion* omail, pwe komail en direki limpok en Kot o *kanonama* en Krijtuj. ⁶Ri ai kan, je kakaliki *on* komail ni mar en atail Kaun Iejuj Krijtuj, me komail en muei *jan* jaulan karoj, me kin dadaurata padak, me komail *roner* *jan* kit. ⁷Pwe komail aja duen idedauen kit, pwe kit jota wiadar *japun* nan *pun* omail. ⁸O je jota ale *jan* amen kan at *mana*, ap jota pwaipwai, pwe je dodok apwal ni *pon* o ni ran, pwe jen der katoutouki amen komail. ⁹A kaidin pwe a jota muei *on* kit, a pwe jen wia kin kit kilel en

me komail en alale *jan*. ¹⁰Pwe ni at mimi re omail, iet me je kakaliki *on* komail, meamen me *kan* wia dodok, a pil jota pan *mana*. ¹¹Pwe je *roner*, me akai mi re omail, me kin weweid ni mejued ni ar jolar kin dodok, a re apwali kijin tiak mal. ¹²Ari, irail me due met, je indai *on* o panau i irail, pan Kaun Iejuj Krijtuj, me irail en dodok, o nenenla o *tunole* pein kan ar *mana*. ¹³A komail, ri ai kan, der *panki* omail wiawia mau. ¹⁴A ma amen *kan* oke at padak nan kijin likau et, i me komail en kileledi, o komail der apwali i, pwe i en namenokela. ¹⁵A komail der wiaki i imwintiti amen, a jauaja i dueta ri omail amen. ¹⁶A Kaun en popol en pein kotiti *on* komail popol anjau karoj o ni *jon* karoj! Kaun o en kotikot re omail karoj! ¹⁷Nai Pauluj ranamau ni *manin* pa i, me kijin likau karoj kilelekidi, iduen ai *intin*. ¹⁸Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omail karoj!

EN PAULUJ A KLJIN
LIKAU KAIEU O N

TIMOTEUJ.

1 PAULUJ wanporon en Iejuj Krijtuj amen pan kujoned en Kot Jaunkamaur patail o Krijtuj Iejuj, me kitail kapoporeki, ²On Timoteuj nai jeri melel ni pojon mak o limpok, o popol jan ren Kot Jam o Krijtuj Iejuj atail Kaun. ³Duen ai poeki re om, en mimieta Epijuj ni ai pan kola Majetonien, pwe koe en kapun on akai, ren der wia padak toror. ⁴Pil der kamelele kajoi mal o padok en di toto, me kareda akamai ap jota jauaja koa dodok en Kot, me tapi jan pojon. ⁵Pwe aude pan kujoned limpok jan nan monion makelekel, o injen mau, o pojon melel. ⁶Jan mepukat akai muei janer, rap wuki on poupoulap. ⁷Re men wiala jaunpadak en kapun, ap jo weweki, me re inda, o me re kin men padaki kaulap. ⁸A kitail aja, kapun me mau, ma amen jo kajapune. ⁹O je aja, me jota kapun en wiaui on me pun amen, a on me japun kan, o katiwo kan, o me doo jan Kot akan, o me dipan akan, o me jo jarau kan, o me jan Kot akan, o me kin kaloke jam ar in ar, o me kamela aramaj akan. ¹⁰O me nenek kan, o me madon jaut on ol oko, o me kin pirap aramaj akan, o me likam kan, o me kaula likam akan, o ma pil meakot mia, me jo kon on padak en kamour. ¹¹Duen ronamau en linan en Kot iajanai me pan don ia. ¹²I ap danke Krijtuj Iejuj atail Kaun, me kotin kamana ia da o kamelel ia ni a kotin kajapwil ia dan dodok. ¹³Pwe maj o nai lalaue amen, o kaloke jaulan kan, o lolap amen, ari jo i diaradar mak o, pwe i wiadar mepukat ap jaja o ni ai popojon. ¹⁴A mak en atail Kaun me lapalap alar kaulap ni pojon o limpok, me mi ren Krijtuj Iejuj. ¹⁵Melel lepen kajoi lep, o

me mau on kamelele: Krijtuj Iejuj pwara don jappa, pwen dorela me dipan akan; a nai me jued jan karoj. ¹⁶Ari jo, i diaradar mak o, pwe Iejuj Krijtuj en kotin kaleda a kanonama lapalap re i, pwe men kaalemoni on me pan pojon, pwen maur joutuk. ¹⁷A Nanmarki potopot, me jo kak mor pajan, o jo janjal, i Kot eta. Wau o linan en ko on i potopoteta! Amen. ¹⁸Kujoned wet i men pan on uk, nai jeri Timoteuj, duen deideikop akan, me wiaui on uk er, pwe ren jauaju uk, en wia pei mau eu, ¹⁹Ni om dadaurata pojon o kanakanai on injen om mau, me akai pein kaje jan irail, ap peila jan nin pojon. ²⁰Amen irail Imenäuj o amen Alekjan-der, me panalan Jatan, pwe ren lelapok ki kalokolok, ap jolar lalaue.

2 Iet me i men panau maj: Komail nidinideki o kapakapki, o poekipoeki aramaj akan karoj, o wia danke. ²Kapakapaki nanmarki o jaumaj akan karoj, pwe jen meleilei o injememau, wiawia me kon on Kot o melel. ³Pwe i me mau o kon on atail Jaunkamaur Kot, ⁴Me kotin men, aramaj akan karoj en dorela o lolekon kila melel. ⁵Pwe Kot me ta men o wilia patail me ta men nan pun en Kot o aramaj akan, iet Aramaj Krijtuj Iejuj. ⁶Me kotin wiala en aramaj karoj ar men pwaipwai, kadede en met, en lolok jili ni anjau me kon on. ⁷I me i wia kila jaunfair o wanporon amen, i kin lokaia melel o jo likam, o jaunpadak on men liki kan ni pojon o melel. ⁸I me i men, ol akan en kapakap ni waja karoj, ni ar pokada pa ar jarau, jo makar o jo peikajal. ⁹Pil dueta li akan, ren kapwadeki likau makelekel o lelapok, o tiak mau, a kaidin ni inid pit en mona, de kold, de manaman akan, de likau linan, ¹⁰A me kon on li akan, me men kajaleda ar majak Kot ni ar wiawia mau kan. ¹¹Li akan en nenenla, ap padapadakki ni tiak en impimpai. ¹²I jota mueid on li amen, en wiada padak, de kaunda ol, a en ne-

nenla. ¹³Pwe Adam me wiauier maj, a muri Ewa. ¹⁴A kaidin Adam, me katiamaula, a li o me katiamaular, ap pupedi ni me japun. ¹⁵A a pan podidi *on* pojon, o limpok, o jarau, o tiak mau.

3 MELEL kajoi pot et: Ma amen rapaki koa en pijop, a kin *inon ion* wiawia mau eu. ²A pijop o en *pun*, o warok en li ta men, o jo koweï kodo, a lelapok, o tiak mau, o apwali men kairu, o koiok *on* padak; ³A der kamom joko, o jo pamara, a en materok, o der *inon ion* akamai, o der pok *on* moni. ⁴Me kin kaunda mau pein toun im a, o me na jeri kan kin peiki *on* ni tiak *pun*. ⁵A ma amen, me jokoïok *on* kaunda pein toun im a, iaduen a pan kak kaunda momodijou en Kot? ⁶Pil kaidin *jaulan* kap amen, pwe a ende ak-lapalap, ap lodi *on* kadeik en tewil. ⁷O en pil kalok mau ren me mi liki, pwe a de lodi *on* kanamenok o katikatiamau pan tewil. ⁸Pil dueta jaunkoa kan en lelapok, jo lo riapot, jo kamom joko, jo noroke moni. ⁹Me kin kolekol nan injen arail makelekel rir en pojon. ¹⁰Mepukat en kajojonla maj, irail ap pan papa, ma irail me *pun*. ¹¹Pil dueta en jaunkoa ar warok kan, ren wia me kon *on*, o jo likinekine, o jo koweï kodo, o melel ni mekaroj. ¹²Jaunkoa kan en warok en li ta men o ren kaunda mau nair jeri kan o toun im arail. ¹³A me papa mau, kin kalok mau pein irail, o re pan pereperenki melel pojon me mi ren Krijtuj Iejuj. ¹⁴Mepukat i *intin won* uk, o i kaporoporeki, me i pan pwarala re om madan. ¹⁵A ma i pwapwand, koe en aja duen me koe pan wia nan tanpaj en Kot, iei momodijou en Kot iei aj, o ur o pajon en melel. ¹⁶Meid lapalap rir en pai ren Kot: Kot janjaleda ni uduk, ap diarokada me *pun* amen ren *Nen*, ap pwaralan tounlan kan, ap lolok *on* men liki kan, ap kamelel lar ren toun jappa, ap peukadalan waja linan.

4 A *NEN* me kotin kokop melel, ni imwin kaua akai pan pupe wei *jan* pojon, ap id wuki *on nen* widin o padak en tewil akan, ²Me kin janjale mau ki liki, ap likilikam o injen arail kakalualakalar ki kijin mata karakar. ³Re kin inapwiedi kapapaud, o dene ren liki *jan jon* en *mana*, me Kot kotin wiadan irail, me danke, o pojon, o dedekila melel o. ⁴Pwe audepa karoj, en Kot me mau, o jota meakot me mal, ma aramaj pan tunole ap danke. ⁵Pwe a pan kajaraui kila majan Kot o kapakap. ⁶Ma koe pan padaki *on* ri atail akan, koe ap pan papa en Krijtuj Iejuj mau amen, me kin keleki majan en pojon o padak mau, me koe dadaureta mau lel met. ⁷A koe en kan kajoi likam en li laud akai o kaianeki pein uk me kon *on* Kot. ⁸Pwe kaiane kin uk pali war, a jota non katempa, a meid mau paieki Kot ni mekaroj, pwe iei kaporopor en maur et o pil maur kokodo. ⁹Nan melel kajoi pot et o a war *on* kitail en apwaliela. ¹⁰Pwe iet me je kin dodok *on* o kalokolokki, at kaporoporeki Kot iei aj, me Jaunkamaur en aramaj akan karoj, a maj *on* irail me pojon. ¹¹Mepukat koe en katitiki o kaukaweweki. ¹²Jota amen me pan mamaleki om manakap, a wiala men kaalemoni *on* *jaulan* kan, ni om lokaia o wiawia kan, o limpok, o pojon, o makelekel. ¹³O nantion wadok, o panau, o padak lao i pan pwar wei. ¹⁴Der kajamal la pai en mak o, me koe aleer ki deideikop o ni en jaunkoa kan ar pwil pa ar po om. ¹⁵Koe en podidi o jopijokki mepukat, pwe om lolekon en janjal *on* karoj. ¹⁶Kalaka pein uk o padak o, *tenedi on jon* pukat, pwe ma koe pan wiada due, koe ap pan dorela pein uk o pil, me kin *ron* uk.

5 KOE der lokaia kelail *on* ol laud amen, a panau i due jam amen, a me pulepul due ri om akan, ²Li laud due in akan, a me pulepul due ri om li akan ni makelekel melel. ³Kakaki li odi kan,

me li odi melez. ⁴A ma li odi na jeri kan mia, de wa en na jeri ko, re pan padakki maj apwali pein ar penainai, o depuk on ar papa o nono, pwe i me mau o kon on Kot. ⁵A iet li odi melez amen, me kelep, me kin kaproporeki Kot, o podidi on nidinid o kapakap akan ni pon o ni ran. ⁶A me kin kapwaiada a inon jued nan i melar ni a memaur. ⁷Mepukat pada-padaki, pwe ren jota karaunepa. ⁸A ma amen jota kin apwali na kan, a maj toun im a kan, i me kajela pojon, o a jued jan me jopojon amen. ⁹Li odi men pan kileledi, ma a jota pulepul jan jaunpar woneijok o ma a warok en ol ta men. ¹⁰O me kalok mau ki a wiawia mau, o me wiada jeri, o me apwali men kairu, o me widen nä en jarau kan, o me kadek on me kamekame kan, o me kapwaiada jon en wiawia mau karoj. ¹¹A der tuki on li odi pulepul akan, pwe irail lao inon wei jan Krijtuj, re men pur on papaud. ¹²A irail pan pakadeikada, pwe re muei janer tapin pojon. ¹³A re pil ponkake o papan jili im akan, a kaidin ponkaka ta, pwe re pil poupou jili, o pil uja jili en amen a wiawia, o ar lokelokaia me jota mau. ¹⁴A i men, li odi pulepul en papaud, o naitik, o apwali im ar, o der kare on me jued o, en lalaue. ¹⁵Pwe akai me wuki wei, wuki on Jatan. ¹⁶A ma li odi men mi ren ol me pojon amen de ren li me pojon amen, a en pein apapwali i o der katoutoui momodijou, pwen itar on me li odi melez. ¹⁷Jaunkoa kan me kin dodok mau, pan waunla melez, ir me kin jauaja ni padak o kawewe. ¹⁸Pwe kijin likau o majani: Koe der penadi au en kau ol, me tiakedi wan wit. O toun dodok me war on pwain en dodok. ¹⁹Karaun pan jaunkoa men der kamelele, ma jo jaunkadede riamen de jilimen mia. ²⁰Ir me wia dip, kapun on mon karoj, pwe me tei kan en majakala. ²¹I kakaliki on uk mon Kot Krijtuj Iejuj o tounlan lipilipil akan, koe en wiada mepukat, o jo

lipilipil, o jo pwen konekon ren aramaj. ²²Der madan pokadan pon amen pa om, o pil der dipane kila dip en amen kai, a pein koe en makelekel. ²³Koe der nim pil, a wain kij me kon on kaped om o pweki om jomau pan pak toto. ²⁴Dip en akai aramaj me janjal ap mau on kadeikada anjau wet, a dip en me tei kan pan janjal eu ran. ²⁵Pil dueta en akai ar wiawia mau me janjal metet, a me tei kan jota kak rirala.

6LADU kan karoj en wauneki melez ar jaumaj akan, pwe mar en Kot o lamalam der lalaue. ²A irail me ar jaumaj akan kin pojon ren der mamale kin ir aki ar jaulan, a mak eta ren peiki on irail, pweki ar lelapok o kompokelar. Mepukat padapadakiki o panauiki. ³A ma amen kin wia eu padak toror, o a jota pan dadaurata majan mau en atail Kaun Iejuj Krijtuj o lamalam, me kon on Kot, ⁴Nan a aklapalap o jota weweki meakot, a jomauki akamai o lokaia jued, me kin kareda peirin, kapei lokaia, lalaue, o karaune mal. ⁵O jon en akamai en aramaj akan, me kin juedela ni lol arail, re liki jan melez, re kiki on, me pai ren Kot pan kareda kapwa. ⁶A pai ren Kot o lolapot, iei me pai kajampwalia. ⁷Pwe jota, me kitail wa don jappa a janjal, me kitail pil jota pan wawei jan meakot. ⁸A ma kan atail kijin mana o at likau mia, kitail en injenemauki. ⁹A irail, me inon ion kapwapwala, pan lodi on jonejon, o kottauepa kan, o inon jued, o kamatok, me kakirdilan aramaj akan, wajan kamekam o jued. ¹⁰Pwe limpok on moni me tapin jon jued karoj, me akai inon ion, rap jalonala jan pojon o kare on pein irail kamadak toto. ¹¹A koe aramaj en Kot amen, tan wei jan mepukat, a inon ion me pun o pai ren Kot, pojon, limpok, kanonama, opampap en Nen. ¹²Wiada pei mau en pojon, aneki maur joutuk, me koe pil paeker on o kadadede kadadede mau o mon jaunkadede toto. ¹³I

kakaliki *on* uk mon Kot, me kotin ka-
maureda meakaroj o mon Krijtuj Iejuj,
me kotin kadededada mon Pontiu
Pilatu kadede mau o. ¹⁴Koe en kanikid ku-
joned, o jo jamin, o jo japun, lao en
atail Kaun Iejuj Krijtuj a kotin pwarado,
¹⁵Me Kaun iajanai pan kajanjaleda ni a
anjau, iei Nanmarki en nanmarki kan o
Kaun en kaun akan, ¹⁶Pwe i eta ieiaj
joutuk, me kotikot nan marain, me jota
meamen kak *on*, me jota aramaj kilaner,
o jo kak kilan, i en waunla manaman
joutuk! Amen. ¹⁷Koe en kapun *on* me
kapwapwaki dipijou en jappa et, me re

der aklapalap o pil der kaporoporeki
kapwa jomelel, a Kot, me kupurai *on* ki-
tail japan meakan karoj, pwe kitail en
paie kida. ¹⁸Irail en dadaureta ni arail
wiawia mau kan, o ren rokekila dok mau
kan, o nek pajan, o japan men jauaja.
¹⁹Wiawia *on* pein irail pajon mau eu
o ki pena *on* anjau kokodo pwe irail
en konodi maur melel. ²⁰O Timoteuj,
pereki pai, me panalan re om, ni om liki
jan poujou mal kai o padak likam en me
aklolekon. ²¹Me akai lodi *on* ap jalonala
jan pojou. Mak o en me re om!

EN PAULUJ A KIJIN
LIKAU KARIAU O N

TIMOTEUJ.

1 PAULUJ, wanporon en Iejuj Krijtuj pan kupur en Kot, duen inau en maur ren Krijtuj Iejuj. ²On Timoteuj nai jeri kompoke pai: Mak o kapunlol, o popol jan ren Kot Jam, o Krijtuj Iejuj atail Kaun en mi re om. ³I danke Kot, me i kin papaki injen ai min jan ren jam ai ko maj due i kin poden lamelame uk ni ai kapapak akan ni pon o nin ran. ⁴O inon ion kilan uk ni ai tamatamanta duen om janejjan, pwe i en direki peren. ⁵O ni ai tamanda pojon melel, me mi re om, me mi maj ren in om liakalap Loij o in om Oinike o i aja, me a pil mi lol om. ⁶Ari, i me i men kataman kin uk, koe en kamakamaur pai en Kot, me mi lol om ki pwil pa i kat po om, ⁷Pwe Kot jota kotiki on kitail nen en majak, a en manaman, o limpok o lelapok. ⁸Koe ari der namenokki om kadedeki atail Kaun, de nai japwilim a jalidi men, a koe en ian ia kamekameki ronamau duen manaman en Kot. ⁹Me kotin kamaur kitail da o worone kin kitail woron jarau, kaidin iran atail wiawia kan, a pweki pein a kupur o mak me a kotin kupura on kitail ren Krijtuj Iejuj mon tapin kaua. ¹⁰A majan wet a janjaleda ni en atail Jaunkamaur Iejuj Krijtuj, me kotin kapuiala mana en mela, ap kapwareda maur o jo mor pajan ki ronamau. ¹¹I me i kajapwiladan, pwen jaunfair o wanporon, o jaunpadak en men liki kan. ¹²I me i pil kin kalokolok ki. A i jota kin namenok kila, pwe i aja me i kin kamelele; o i aja, me a kak nekinekid ai pai, me i aleer, lao lei ran o. ¹³Dadaurata jon en padak en kamaur, me koe ron jan ia er, o pojon o limpok ren Krijtuj Iejuj. ¹⁴Pai mau o me pwilidier re om, pera ki Nen jarau,

me kotikot lol atail. ¹⁵Koe aja, me irail karoj, me mi Ajien, wuki jan ia; kijan ir Pikeluj o Ermokenej. ¹⁶Kaun o en kotin maki on toun im en Onejiporuj, pwe pan pak toto a kadek on ia, o a jota namenok ki ai jal mata. ¹⁷Pwe ni a mi Rom, a nantion rapa kin ia, ap diar ia da. ¹⁸Kaun o en kotin kupura on i kalanan en Kaun o ni ran kokodo. A koe aja mau, duen a papa nan Epijuj.

2 ARI nai jeri keleki mak o, me mi ren Krijtuj Iejuj. ²O me koe roner jan ia impan jaunkadede toto, koe en ujai on aramaj lelapok kan, me koiok on padaki me tei kan. ³Koe ian ia kamekam duen jaunpei en Krijtuj Iejuj mau amen. ⁴Jaunpei amen jota kin kadoki pein kan a mana, pwen kon on me ale i. ⁵O ma amen pan weir, a jota pan ale katin, ma a jota weir mau. ⁶A jaumat amen, me kin japajap en tunole maj wa kan. ⁷Madamadaue duen me i inda, pwe Kaun o pan kotin kalolekon kin uk ni mekaroj. ⁸Tamataman Iejuj Krijtuj, me iajada jan ren me melar akan, kadaudok en Dawid duen ai ronamau, ⁹Me i kamekameki o jalikidi dueta me jued amen, a majan en Kot me jo jalidier. ¹⁰Mepukat karoj i kin kamekameki me piladar akan, pwe ren pil konodi maur joutuk ren Krijtuj Iejuj ianaki a linan joutuk ¹¹Meid melel, ma kitail ian matala, kitail pil pan ian ieiajata; ¹²Ma kitail dadaurata, kitail pan ian kaunda; ma kitail ponjaja, a pil pan ponjaja kitail; ¹³Ma kitail jota pan dadaurata, a pan kotin melel weita, pwe a jo kak kalikame pein i. ¹⁴Kataman kin irail mepukat, kadede on irail mon Kaun o, ren der akamai ki jip en lokaia kan, me jota pan katepai on meakot, pwe a pan kajapune ir ala, me karon akan. ¹⁵Nantion konekonela ren Kot dueta toun dodok amen, me jo karepen namenokala mia, me kin padak weita pun majan melel. ¹⁶A koe en kan poupou mal akan, pwe

ar japun pan lapalapala. ¹⁷Arail padak me pan paraparada due kinj. Kijan irail Imenäuj o Piletuj, ¹⁸Me pirok jan meel ni a inda me dene mauredan aramaj wiauier, rap kawela pojon en akai. ¹⁹A pajon en Kot pan duedueta, a iet kilel: Kaun o kotin mani japwilim a kan, o: Karoj, me aja mar en Kaun o, en muei jan me japun. ²⁰Nan im lapalap kaidin dal kold o jilper eta me mia, pwe pil dal tuka o dal pwel, akai men kalinan, o akai kaidin men kalinan. ²¹A ma amen pan muei jan jon en aramaj due met, a pan rajon dal men kalinan me kajarauiala, o katempa on Kaun o mau on jon en wiawia mau karoj. ²²Tan wei jan inon jued en manakap, ap tan won pun, o pojon o limpok, o popol ianaki karoj, me kin kapakapaki on Kaun o jan nan monion ar makelekel; ²³A padak mal o likam kan kan, pwe koe aja, me re pan naitikada akamai. ²⁴Ladu en Kaun men ender akamai, a en kadek on karoj, o koiok on padak o kanonama on me jued akan. ²⁵O opampap ni a kapun on me katiwo kan, pwe ele Kot pan kotin jauaja ir, pwe ren wukilan lolekon en meel. ²⁶O ren pil piti jan ni injar en tewil, me a injara kin ir di on injen a.

3 A IET me koe en aja, ni imwi en ran akan anjau apwal pan pwaida. ²Pwe aramaj akan pan kajampwaleki pein irail, o norok moni, o ponmaju, o aklapalap, o lalau, o jota peiki on me wia ir adar, o jo danke, o me jued. ³O jempok, o jaja mak, o likinekine, o weit, o jo kadek, jo pok on me mau kan, ⁴O me kin panala me jarau, o me katil la, o kala, o inon ion me jued mon Kot. ⁵Me janjalki lelapok ap jaja a manaman; muei wei jan mepukat. ⁶Pwe akai irail kin wailon on nan im akan o kaloedi li akai, me toutouki dip, o me inon jued kin kaua ir jili. ⁷Me kin jujukukul anjau karoj, ap jota lolekon kila meel. ⁸A duen Ianej o Iamprej palian Mojej,

iduen mepukat kin palian meel, i jon en aramaj akan me juedelar ni lol arail, o me jota mau on pojon. ⁹A re jota pan pwaida, pwe ar lolepon pan janjal on karoj dueta a wiauier ren irail. ¹⁰A koe ale jan ai padak o ai tiak, o ai lamalam o pojon, o dadaurata, o limpok, o kanonama, ¹¹O kamekam akan, o kalokolok kan, me lel on ia nan Antiokien, o Ikonien, o Lijtra; jon en kalokolok toto, me lel on ia. A Kaun o kotin dore ia lar jan ir karoj. ¹²A karoj me men dadaurata duen me kon on Kot ren Krijtuj Iejuj, pan kamekameki. ¹³A aramaj jued o malaun akan pan kakairida ni ar jued, irail pan kotaue aramaj akan o re pan kotaue irail. ¹⁴A koe dadaurata, me koe padakkier pwe koe ajaer, me koe padakki jan er. ¹⁵O koe aja kijin likau jarau kan jan ni om jeri, me kak kalolekoni uk on maur potopot ki pojon me mi ren Krijtuj Iejuj. ¹⁶Pwe majan en kijin likau kan karoj tapi jan ren Nen en Kot, me mau on padak, o kapun, o kamau, o kainene on me pun. ¹⁷Pwe aramaj en Kot en unjokela o koiok on wiawia mau karoj.

4 I KAKALIKI on uk meel mon Kot o Krijtuj Iejuj, me pan kadeikada me maur o me melar akan ni a pan kotido ni a wei, ²Padaki majan nantion eta ni anjau mau o ni anjau me jued kajaleda dip, o kapunada, o panau ni kanonama, o kaukawewe. ³Pwe eu anjau kokodo re jota pan mauki padak en kamaur, a duen pein arail inon kajapwilada jaunpadak kai, me pan wiada padak duen me re mauki. ⁴O re pan kawuki jan meel jalon arail, ap kawuki on kajoi mal akan. ⁵A koe en majamajan ni meakaroj. Peren ki kamekam, kapwaiada wiawia en wanporon amen. Kapwaiada mau om koa. ⁶Metet nai kamekamela o anjau en ai mela leler. ⁷I wiadar pei mau eu, i kanikielar ai weir en tan, i dadaurata pojon. ⁸Ari, nin en me pun nekinek on ia,

me Kaun o pan kotiki *on* ia ni ran o, iei jaunkapun *pun*, a kaidin *on nai* ta, pwe *on* karoj, me anane a pwarado. ⁹Kaporijokki uk, pwen madan kodo re i. ¹⁰Pwe Demaj me kaje ia lar pwe a pok *on* jappa et, ap jamalaner Tejalonik, Krejenj Kalejia, Tituj Dalmatien, ¹¹Lukaj eta mi re i, ukada Markuj, pwen *ian* kodo met, pwe a katepa *on* ia ni ai dodok. ¹²A Tikikuj i kadaralan Epijuij. ¹³Likau pup, me i pwilikidier Troaj ren Karpuj, wado ni om pan pwarado, o puk kan o kijin likau kan. ¹⁴Alekjander jaunmata wia *on* ia me jued toto, Kaun o en kotin depuk *on* i duen a wiawia kan! ¹⁵Koe pil kalaka i, pwe a kin nantion palian at padak. ¹⁶Ni tapin ai pan pakadeikada, jota amen me

jauaja, pwe karoj *tan jan* ia, mepukat ender pwaipwai *on* irail. ¹⁷A Kaun o kotin ieian ia o kamana ia da, pwe i en kak kanikiela ai padapadak o men liki kan karoj en *ron*. I dorelar *jan* au en laien. ¹⁸A Kaun o pan kotin kapit ia la *jan* ni wiawia jued karoj, o kotin kalua *won* ia wein nanlan, i en *linan* kokolata! Amen. ¹⁹Ranamau, *won* Prijka o Akwila o toun im en Onejiporuj. ²⁰Erajtuj mondi Korint, a Tropimuj jomaudar, i ap pwilikidi Miletuj. ²¹Kaporijokki uk, pwen kodo mon anjaun kapau. En Eupuluj a ranamau *won* uk, o pil en Pudenj, o Linuj, o Klaudia, o ri atail karoj. ²²Kaun o en kotikot ni *nen* om! Mak en mi re omail!

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

TITUJ.

1 PAULUJ ladun Kot o wanporon en Iejuj Krijtuj amen, duen pojón en me pilipildar en Kot akan o duen erpit en meel *on* pai ren Kot; ²O kaporoporeki maur joutuk, me Kot jo likam inaukidar mon tapin kaua. ³A ni a anjau a kotin kajanjaledar a majan ki padak, me ko *on* ia, duen kujoned en Kot atail Jaunkamaur. ⁴*On* Tituj nai jeri meel ni ata pojón ta ieu: Mak o popol *jan* ren Kot Jam o Krijtuj Iejuj atail Jaunkamaur en mi re om! ⁵Iet karepen ai kamodan uk edi Kreta, pwe koe en kapwaiada, me kaikenta wiawier o kajapwilada jaunkoa kan ni kanim karoj, due i kakaliki *on* uk. ⁶Jaunkoa amen en indand mau, o warok en li ta men, o me na jeri kan pojónla, o jo kaindandeki, me re kamom de jopeik. ⁷Pwe pijop en punla, duen jaunkoa en Kot amen, der katiwo, der purianikom, der kamom wain, der pamara, der norok moni. ⁸A ren apwali men kairu o pok *on* me mau, o kanonama, o pun, o jaruai, o makelekel. ⁹Kolekoleta majan, me udan pun o koiok *on* padak, pwen kak *on* panauiki padak en kamaur o kapun *on* me katiwo kan. ¹⁰Pwe ir me toto me malaun o kapei lokaia o me kaweid japun, iet eten, kijan men jirkomjaij. ¹¹Me mau *on* au ar en pinapinla, pwe re kin kawukila toun im toto, o me kin padapadaki, me jota mau, pweki moni. ¹²Amen irail, pein arail jaukop amen inda: Men Kreta me kalap likam, man jued o laualo, nain mana. ¹³Kadede pot et me meel. Ari, i me koe en kapun kelail *on* irail, pwe ren kelailada ni pojón. ¹⁴O ren der injenoki en Juj oko ar kajoi mal akan o kujoned en aramaj akan, me muei *jan* meel. ¹⁵Karoj me kon *on* makelekel akan, a jota me kon *on* me jamin o jo po-

jon akan, pwe arail lamelame o pil injen arail me jamin. ¹⁶Re kin inda, me re aja Kot, a ni ar wiawia kan re kin ponjaja i. Irail meid jued, o jopeik, o jo koiok *on* jon en wiawia mau karoj.

2 A KOE en padapadakeki duen me kon *on* lamalam en kamaur. ²Padaki *on* ol ma kan, ren der wukiwuk jili, a ren indand mau o *nenin*, o kelail ni pojón, o ni limpok, o ni kanonama. ³Pil dueta li ma kan, ren wiawia duen me kon *on* jaruai kan, ren der likinekine der lidun wain, a ren jaunpadak en me mau, ⁴Pwe ren panaui li pulepul akan, en apapwali ar paud o pok *on* nair jeri kan. ⁵Ren lelapok, min, apwali nan im ar akan, kadek, peiki *on* ar warok kan, pwe majan en Kot ender lalauela. ⁶Pil dueta man-akap akan, panaui ir, ren lelapok. ⁷Ni wiawia mau kan karoj koe kajaleda pein uk kaalemoni mau amen, ni om padak meel o lelapok. ⁸Kida padak en kamaur o namenokala, pwe me palian kitail en namenokala, o jota diar me jued kot men karaune kitail. ⁹Padaki *on* ladu kan, me ren peiki *on* ar jaumaj ni meakaroj ren kaperen ir ada, o ren der katiwo. ¹⁰Ren der pirap, a irail en mau o meel *on* irail, pwe ren kalinanada lamalam en Kot atail Jaunkamaur ni meakaroj. ¹¹Pwe mak en Kot pwarado kamaureda aramaj akan karoj. ¹²O padapadaki *on* kitail, me kitail en muei *jan* meakan me doo *jan* Kot o inon jued en jappa, ap lelapok, o pun, o dadaureta me kon *on* ni jappa et. ¹³O auiauike kapor mau, o janjal linan en atail Kot lapalap o atail Jaunkamaur Krijtuj Iejuj. ¹⁴Me jokonpaudeki pein i ki kitail, pwen dore *jan* kitail japun karoj, o kamaelekel *on* pein i aramaj, me a pan japwilim aneki, me kin nantion wiawia mau karoj. ¹⁵Mepukat padake kida, o panauiki, o kapun kelail *on*; jota amen me pan mamale kin uk.

3 KATAMAN kin irail ren peiki *on* monjap o me manaman akan, o ren

apwali wiawia mau karoj. ²Der lalaue amen, der akamai, a en kamantik, o opampap *on* aramaj akan karoj. ³Pwe kitail pil pweipwei maj o, o jopeik, o jalonala, o papa *jon* en *inon* o *madon* jued akan, kokoa me jued, o peirin, pakailok, o kailonki amen amen. ⁴A *kalan*an o limpok en Kot atail Jaundor lao pwarado, ⁵A kotin dore kitail la kaidin pweki pein atail wiawia *pun*, a pein a kupur ki paptaij en kaipwi kap o kawilia kap ren *Nen* jarau. ⁶Me a kotin kupura *don* kitail kaulap ren Iejuj Krij-tuj atail Jaundor. ⁷Pwe kitail en *pun* kila a mak, pwen jojoki maur joutuk duen at kaporopor. ⁸Melel padak pot et o i men, koe en *nantion* kaweweda, pwe irail, me pojonla Kot, en kadoke kin ir wiawia mau, mepukat me mau o kon *on* ara-

maj akan. ⁹A liki *jan* peidok mal akan, o padok en tiak kan, o akamai, o akamai ki kapun, pwe mepukat jota kadepa o me mal. ¹⁰Aramaj likin panau amen, panau pan mepak de riapak ap muei *jan* i. ¹¹Pwe koe aja, me i me *japun* o kin wia dip, a kadeikada pein i. ¹²I lao kadar *won* uk Artemaj de Tikikuj, koe *madan don* ia, Nikopolij, pwe i kiledier me i pan kaujon waja o ni anjaun kapau. ¹³Jaunkawewe Jenaj o Apoloj kadara *don* ia *madan*. Jauaja ira, pwe ira de anane meakot. ¹⁴O naitail akan en porijok o koiokki *on* wiawia mau, pwe ren der jo wa 'rail. ¹⁵Karoj, me mi re i, kin ranamau *won* uk. Ranamau *won* karoj, me kin pok *on* kit ni pojon. Mak o en mi re omail karoj!

EN PAULUJ A KIJIN LIKAU O N

PILEMON.

1 PAULUJ jalidi en Krijtuj Iejuj amen, o ri atail Timoteuj *on* Pilemon kompoke pat o at warok ni dodok kan. ²O ri atail li Apia, o jauaj pat Arkipuj, o modijou, me mi nan tanpaj omui; ³Mak o popol *jan* ren Kot jam atail o atail Kaun Iejuj Krijtuj en mi re omui! ⁴I kin danke ai Kot ni ai kapakap kin komui anjau karoj. ⁵Pwe i *roner* duen omui limpok o pojon *on* Kaun Iejuj o *on* jarau kan karoj. ⁶Pwe pojon o me mi re 'tail en kakairida re omui, ni omui dedeki duen me mau kan karoj, me mi reatail *jan* ren Krijtuj. ⁷Kit peren kidar o kamait kilar omui limpok, pwe *monion* en jarau kan en kelail kilar komui, ri ai. ⁸I me i aimaki ren Krijtuj kujoned eki *on* komui duen me pan wiaui. ⁹Ari jo, pweki ai limpok *on* komui i men poeki ta re omui, pwe *nai* Pauluj likailapalar o jalidi en Krijtuj amen. ¹⁰I poeki re omui *nai* jeri Onejimuj, me i wiadar ni ai jalidi, ¹¹Me jo katepa *on* komui maj o, a met a katepa *on* komui o *nai*. ¹²I me i kapure *on* komui, komui ari apwali

i, dueta pein *monion* i. ¹³Pwe i mauki a en mimieta re i, pwen papa ia ni ai jalieki ronamau, wiliandi komui, ¹⁴A i jota men wia meakot, me jota pwili *jan* kupur omui, pwe omui wia mau ender manjairen a jomanjairen. ¹⁵Ele a tan *jan* re omui anjau kij, pwe komui en pur *on* naineki i kokolata. ¹⁶Kaidin due ladu amen, a mau *jan* ladu amen, pwe due ri omui kompok amen; iduen re i, a re omui pan laud *jan* ni pali uduk a o ni pali en Kaun. ¹⁷Ma komui akawarok kin ia, apwali i dueta pein *nai*. ¹⁸A ma a wia japun *on* komui er, de pwaipwand *on* komui, i pan kapunala. ¹⁹Met *nai* Pauluj intinkier pein pa i, i pan pwain, ari jo, i jo pan inda, me komui pwaipwand ki *on* ia pein komui. ²⁰Ei ri ai, i men paiekin komui ren Kaun o, kainjenemauda *monion* i ren Krijtuj. ²¹I kaporoporeki om peik, ap intin *won* komui. A i aja, me komui pan wia laud *jan*, me inda. ²²I men, komui en kaonopada deu i, pwe i kaporoporeki, me i pan lapwadan komail ki omail kapakap. ²³En Epapraj, ai warok ni ai jalidi pan Krijtuj Iejuj, a ranamau *won* komui. ²⁴O Markuj, o Arijtarkuj, o Demaj, o Lukaj ai warok en dodok kan. ²⁵Mak en atail Kaun Iejuj Krijtuj kin *ian* nen omail! Amen.

KIJIN LIKAU O N

MEN IPRU.

1 MURIN majan toto, me Kot kotin kadedeki jaukop akan ni tapin kaua on jam atail akan, ²A ni imwin kaua o ran pukat, a kotin majan kidon kitail Na, me a kotin kajapwilada, pwen jojoki meakan karoj, o me a kotin wia kida wei pokon, ³Me kijan a linan o wewe mau on mom a, o kotin kaun kida meakaroj a majan manaman, a lao kotin kamahelekele ki jan dip atail ki pein i, ap kaipokedi ni pali maun en Kaun lapalap poa. ⁴I me a lapalapalar kaulap jan tounlan kan, pwe a aleer mar eu, me lap jan mar arail. ⁵Pwe ij ren tounlan kan, me a kotin majani on: Koe nai Ol, ran wet I kaipwi ukadar? O pil eu: I pan wiala Jam a, o a pan wiala nai Ol? ⁶O pil eu: A lao pan pil kare don jappa Mejeni o, a kotin majani: Tounlan en Kot karoj pan poni i. ⁷A duen tounlan kan a kotin majani: A wiaki japwilim a tounlan kan man en kadar o a papa kan umpul en kijinia. ⁸A duen Japwilim a a kotin majani: Mol omui, Main Kot, pan potopot eta. O jokon en pun, iei jokon en wei omui. ⁹Komui pok oner me pun, ap kailonki tiak japun; iei me omui Kot keie kin komui Main Kot, potik kaperen, pwen lapa jan nanmarki kan karoj. ¹⁰O pil eu: Komui Main pajonedier jappa nin tapi o, o lan akan wiawia en lim omui kan. ¹¹Irail pan momela, a komui pan kotikot eta, o irail karoj pan marinalar dueta likau eu, ¹²Komui pan kotin wilitik ir pena dueta likau eu, o irail pan wukila, dueta likau eu; a komui pan due-dueta o omui par akan jota pan rojela. ¹³A ij ren tounlan kan, me a kotin majani on: Mondi on ni pali maun i, I lao kaloedi om imwintiti kan pan nä om? ¹⁴Kaidin irail karoj nen en men papa me

kin pakadarala pwen papa irail, me pan jojoki maur joutuk?

2 I ME kitail en nantion madamadaua, duen me kitail ronadar, pwe kitail ender jo konoti. ²Pwe ma majan o, me pouja jan ren tounlan kan, me inen o kaopa karoj o katiwo karoj kalokoloker duen kapun o, ³Iaduen atail pan kak pitila, ma kitail mamaleki kamaurpa lapalap wet, me tapida ni a kalok jan ren Kaun o ap pil jan ren me ronoron i kan! ⁴A pil Kot, me kotin kadedeki ni kilel akan, o manaman akan, o jon en wiawia kelail akan, o kijakij en Nen jarau, duen pein kupur a. ⁵Pwe a jota kotiki on tounlan kan, en koaki jappa kokodo, duen me je indinda. ⁶A amen me kadede o inda ekij waja: Dakot aramaj o, pwe komui kin kotin kupura i, de nain aramaj amen, pwe komui kotin apwali i? ⁷Komui kotin kajapwilidi i anjau kij pan tounlan kan, ap kotin nine kin i linan o wau. ⁸Kom kotin kaloedier karoj pan aluwilu a kan. A ni a kotin kaloedi on i meakaroj, jolar, me jota lodi on i. A met kitail jaikenta kilan, me karoj lodi on i. ⁹A kitail kilan Iejuj, me kajapwilidi anjau kij pan tounlan kan, pweki a kalokolok on kamatala, ap nine kida linan o wau, pwen mata kila amen amen duen mak en Kot. ¹⁰Pwe me mau on i, me dipijou kan karoj wiaui oner o wiaui kidar, ni a kotin kalua won linan jeri toto, en kaunjokala Tapin maur arail ki kamekam, ¹¹Pwe i, me kin kajarau, o irail, me pan kajarauila, karoj tapi jan me ta men, i me a jota kotin namenokki riane kin irail, ¹²Duen a kotin majani: I pan padaki on ri ai kan mar omui, o nan pun en momodijou i pan kaul kapin on komui. ¹³O pil eu: I pan liki i. O pil eu: Majani, iet nai o jeri kan, me Kot kotiki on ia er. ¹⁴A duen jeri kan, me kijan pali nta o uduk, i me a pil kotin ale on pein i mepukat, pwe ni a matala i en kaloedi i, me kaun en mela, iei

tewil o, ¹⁵O kotin lapwada irail karoj, me lodi *on* majak mela, ap lidulidu arain arail maur. ¹⁶Pwe kaidin tounlan kan, me a kotin apapwali, pwe a kotin apapwali kadaudok en Apraam. ¹⁷I me a kotin udan duela ri a kan ni meakaroj, pwen kalanan o wiala jamero lapalap melel amen, mon Kot, pwen tomki dip en aramaj akan, ¹⁸Pwe duen pein i kanau-dokalar o *jonejon*, a kotin *mani* duen jauaja irail, me *jonejoner*.

3 I ME, ri ai jarau kan, komail me pawaijanekier en lan a eker, komail madamadaua duen wanporon o jamero lapalap en atail lamalam: Iejuj. ²Me melel *on* i me kajapwilada i, dueta Mojeje me melel waja karoj nan tanpaj en Kot. ³Pwe *linan* en Ol men et me lapa *jan* *linan* en Mojeje, dueta aramaj amen, me wiadar im eu, me kaka *jan* im o. ⁴Pwe im karoj wiauieda ren aramaj amen, a me wiadar meakan karoj, iei Kot. ⁵A Mojeje me melel ni a koaki tanpaj en Kot, dueta papa amen, pwen jaunkad-edede en meakan me pan lokido. ⁶A Krijtuj me udan Na, ap melel nan pein tanpaj a. A tanpaj a iei kitail, ma kitail kolekoleta pojón o peren en kaporopor lao lel imwi. ⁷I me *Nen* jarau kotin majani: Ran wet, ma komail pan *ron* kapitie, ⁸Komail der kapitakaila *monion* omail, due ni anjau en *kaonion* ni ran en *jonejon* nan jap tan. ⁹Waja me jam omail akan kakaudud o kajojon ia o irail kilaner ai wiawia kan jaunpar paeijok. ¹⁰Iei me I makaraki pan ti o, ap inda: *Monion* arail kin poden *japunla*. A irail jolelapokki ai al akan. ¹¹Iei me I kaukila ni ai makar: Irail jota pan konodi ai moleilei. ¹²Kalaka ri ai kan, pwe *monion* en amen de juedela, ap jo pojón o mui wei *jan* Kot iei. ¹³A komail panau pena ran karoj arain omail kak inda: Ran wet; pwe amen de kapitakai kila widin en dip. ¹⁴Pwe kitail wialar kijan Krijtuj, ma kitail kolekoleta tapin atail liki lao imwi-

jokela. ¹⁵Duen a lokido: Ran wet, ma komail pan *ron* kapitie, komail de kapitakaila *monion* omail, due ni anjau en *kaonion*. ¹⁶A ij irail, me kaudud *on* i ni ar *ronadar*? Kaidin irail karoj, me ko wei *jan* *Äkripten* ren Mojeje? ¹⁷A ij irail, me a kotin *onion* kidar par paeijok? Kaidin irail, me wiadar dip, me war arail pupedi nan jap tan? ¹⁸A ij irail, me a kotin kaukila, me re jota pan konodi a moleilei? Kaidin irail eta, me jota peiki *on* i. ¹⁹Ari, kitail diarada, me re jota kak, konodi, aki ar jo pojón.

4 KITAIL ari kanakanaion pein kitail, pwe inau pan pedelon *on* nan a moleilei mimieta, pwe amen re omail ender diarokada duen amen, me jota konodier. ²Pwe ronamau pil lolok *don* kitail er dueta *on* irail; a arail *ron* majan o jota kadepa *on* irail, aki a jota doleki pojón ren me *ronadar* akan. ³A kitail me pojónlar, pan pedelon *on* nan moleilei o, duen a kotin majanier: I kaular ni ai makar: Re jota pan pedelon *on* nan ai moleilei. Ari jo, wiawia kan unjokalar ni a kotin kapikadar jappa, ⁴Pwe ekij waja a kotin majanier duen ran kaiju: Kot kotin moleilei *jan* a wiawia kan karoj ni ran kaiju. ⁵O waja et a pil kotin majani: Irail jota pan pedelon *on* nan ai moleilei. ⁶Ari, a kak ren akai en pedelon *on* nan moleilei o; a irail, me aleer ronamau maj o, jota pedelon *on*, pweki ar jopeik. ⁷Kot ap pil kotin kileledier ran eu: Ran wet! Ni a kotin majanier ren Dawid murin anjau warai, duen a majan moa: Ran wet, ma komail pan *ron* kapitie, komail der kapitakaila *monion* omail. ⁸Pwe ma Iojua kamoleilei ir ala, a jota pan kotin katitiki duen eu ran. ⁹Ari kamol en japat pan japwilim en Kot akan mia. ¹⁰Pwe i, me pedelon *on* nan a moleilei, a pein pil moleileila *jan* a wiawia kan, dueta Kot *jan* japwilim a kan. ¹¹Kitail ari kaporijoki pein kitail, en pedelon *on* nan moleilei o, pwe amen ender lodi *on* jon

en jopeik ota. ¹²Pwe majan en Kot me maur, o manaman, o *kon jan* kodlaj au riau, o kin til *won*, lao a kajare pajan maur o *nen*, pil kokon akan o *kanan* en ti o; o kadeikada lamelam o *inon* en *monion* o, ¹³O jota man me maur kot me rir *jan* i, pwe meakaroy me janjal o kadiarokada mon *jilan* i. Kitail en kapunala pein kitail re a. ¹⁴Ari, pweki atail jamero lapalap kajampwal Iejuj, Japwilim en Kot, me kotidala nanlan, kitail en dadaurata lamalam. ¹⁵Pwe atail jamero lapalap kaidin i amen, me jota kin kotin pam atail luet akan. A i amen me *jonejon* ni *jon* karoj dueta kitail ap jota dip a. ¹⁶Iei me kitail en aima ko *don* mol en mak, pwe kitail en *tunole* *kalanan* o mak, pwen jauaj patail ni anjau me mau *on*.

5 PWE jamero lapalap karoj, me pilipildar *jan* ren aramaj akan, pan kajapwilada, pwen jauaja aramaj akan ren Kot, pwen wiada kijakij o *mairon* pweki dip; ²Me kak pamada duen me japun o *jalonala* kan, pwe i pil me lued. ³I me a udan kida *mairon* pein dip a, dueta a kin tomeiki dip en aramaj akan. ⁴O jota amen, me kin kajapwilada pein i, pwe a pan kajapwilada *jan* ren Kot dueta Aron. ⁵Pil dueta Krijtuj, me jota *kalinanada* pein i, pwen wiala jamero lapalap, a i me wiadar me majani *on* i: Koe nai OL, ran wet I kaipwi uk adar. ⁶Duen a pil kotin majani ekij waja: Koe jamero duen al en Melkijedek kokolata. ⁷O ni ran akan, me a kotikot ni pali uduk, a kotin *maironki* laolao, o *nidinid*, o *kaukauwet*, o *ton-tonir* *on* i, me pan kak dorela i *jan* a pan matala, o pweki a wauneki Kot, a laolao pil pwaidar. ⁸I me Japwilim a, ari jo, a kotin padakki peik ni a kalokolok. ⁹O ni a unjokalar a kotin wialar kamaur pan maur joutuk *on* irail karoj, me kin oke i. ¹⁰O Kot pil kotin kamare kin i jamero lapalap duen al en Melkijedek. ¹¹Iran mepukat kajoi toto mi re at, a me apwal en kaweweda, aki omail jota

dedeki. ¹²Nan a daulier anjau, me komail en wiala jaunpadak, ari jo, komail me pil mau *on*, amen en kawewe *on* komail tapin lamalam en majan en Kot, wialar *jon* dueta irail, me kin *tunole* pil en didi, a kaidin kijin *mana*. ¹³Pwe amen amen me kin *tunole* pil en didi, me man *jalonpon* ni majan en *pun*, pwe a *rajon* jeri pwelel. ¹⁴A me unjokalar akan me mau *on* kijin *mana*, pwe irail me anlar lamalam pweki ar laudelar, ap aja duen me mau o me jued.

6 I me kitail pan mui *jan* tapin padak en Krijtuj, ap kakairida o unjokela, a kaidin pur *on* wia pajon ni at kalukila wiawia en mela kan, de pojon Kot, ²De padak duen paptaj, o pokada pa kan poa, o duen en me melar akan ar pan maureda, o duen kadeik joutuk. ³A i me kitail pan wiada, ma Kot pan kotin muid *on*. ⁴Pwe a jo kak pa 'rail, me marainlar, o me wewekier kijakij *jan lan*, o audaudkier *Nen* jarau, ⁵O lolekon kilar majan en Kot mau, o manaman en mui mau kokodo, ⁶Ma irail pan pup wei *jan*, re jolar pan kak pur *on* kalula, pwe irail pein kalopuela Japwilim en Kot o kanamenokalar i. ⁷Pwe jap me lame-lamur ki katau, me kin purepure *moredi on*, o me kawojadan irail, me kin wia japajap kapwa mau, iei jap o me kin ale pai ren Kot. ⁸A ma a kin kawojada tuka teketek o dip, iei me jued o mau *on* kariaala o ni imwi a pan *karonala*. ⁹A kompoke pat akan, je aja, me komail jota kin duota ni meakan me kareda maur, ari jo, iduen at kin padapadak. ¹⁰Pwe Kot jota *japun*, o a jota kak maliela omail wiawia kan o omail dodok limpok, me komail kajanjale *on* mar a ni omail papaer me jarau kan, o ni omail kin papa. ¹¹A kit kin *inon ion*, amen amen komail en *nantion* *duedueta* kajanjalea kaporo por melel lao lel imwi. ¹²Pwe komail der *tananala*, a komail alale *jan* irail, me pojon o *kanonama* ap jojoki

inau kan. ¹³Pwe ni en Kot a kotin inauki *on* Apraam, a kotin kaukila pein i, pwe jota me lap *jan* en kau kila, ¹⁴Majani: Melel I pan kapai uk ala o kaneder uk ala. ¹⁵I ari auiauieta ni kanonama ap pwaيدا inau o. ¹⁶Pwe aramaj akan kin kaukila me lapa *jan* ir, o kaula kin kaimwijokala akamai karoj. ¹⁷I me Kot pil kotin kaukila, pwen kajale *on* irail, me pan jojoki pai en a inau o, me a inau jota kak wukila. ¹⁸Pwe *jon* riau me jo kak wuk, pwe Kot jota kak likam, en kamait kit ala melel, pwe kitail en *tan won* kaporopor, me mi mo atail. ¹⁹Kaporopor wet me rajon paipon en *nen* atail, me melel o *ten*, me kak lel *won* nan pera jarau. ²⁰Iei waja atail jaunkair kotila ia pweki kitail, Iejuj, me wiala jamero lapalap ni al en Melkijedek kokolata.

7 IEI Melkijedek nanmarki en Jalem o jamero en Kot lapalap amen, me kotilan tu *on* Apraam, ni a pure do *jan* a kaloedi nanmarki kai, ap kapaida i; ²Me Apraam pil kotiki *on* eijok kij eu *jan* ni a dipijou karoj. Iet wewe kaieu en mar a: Nanmarki en *pun*; ap pil: Nanmarki en Jalem, iet wewe: Nanmarki en popol; ³Me jota jam a, jota in a, jota a kainok, jota tapin a ran akan, pil jota imwin maur. A a raj *on* Japwilim en Kot, o a pan jamero kokolata. ⁴Komail kilan ol lapalap men et, me jam atail Apraam kotiki *on* eijok kij eu en a dipijou, me lodier. ⁵Melel eta kadaudok en Lewi, me kajapwiladan dodok en jamero, arail kujoned mia, me ren ale *jan* ren aramaj akan, iei ri arail akan, eijok kij eu, duen kapun, a ir pil kijan kadaudok en Apraam. ⁶A i, me jota kijan irail, ale eijok kij eu *jan* ren Apraam o kapaiada i, me aleer inau o. ⁷Nan melel kaulap me tikitik o kin paida *jan* ren me lapalap. ⁸Ari met, aramaj akan me udan mela, kin ale eijok kij eu, a mo amen, me kadedepa mia, duen a ieiajata. ⁹Ari melel, pil kadaudok en Lewi

me kin ale eijok kij eu, kida eijok kij eu *on* (Melkijedek) ki Apraam. ¹⁰Pwe a mimieta nan lonelon en jam a, ni anjau Melkijedek kotilan tu *on* i. ¹¹Ari, ma dodok en jamero Lewi unjokela — pwe i anjau irail aleer kapun o — da katepan amen jamero en pwarado ni al en Melkijedek, a kaidin ni al en Aron? ¹²Pwe ma dodok en jamero wukila, nan kapun pan pil wukila. ¹³A i, me je indinda, i kijan eu kainok, a jota amen *jan* nan kadaudok wet apwalier pei jarau. ¹⁴Pwe meid janjal, me Kaun patail tapi *jan* Iuda. Ari, iran jau wet Mojej jota katitiki meakot duen jamero. ¹⁵Mepukat janjal melel, ma amen jamero pan kotido ni al en Melkijedek, ¹⁶Me jota kajapwiladar pan tiak en kujoned uduken, pwe pan manaman en maur joutuk. ¹⁷Pwe iet kadedepa: Komui jamero joutuk amen duen al en Melkijedek. ¹⁸Pwe i me kujoned en maj nikier, pwe me luet o jota katepa, ¹⁹Pwe kapun jota kak kaunjokala meakot, a kaporopor me mau *jan* men maj, pan id pwarado, me kitail kak tuki *on* Kot. ²⁰O iet pil eu kajampwal: Pwe a kajapwil kida kaula — a irail wiala jamero ni jota kaula. ²¹A men et japwilikida kaula ren i, me kotin majani *on* i: Kaun o kaular, a ap jota pan kalu kila: Komui jamero joutuk amen duen al en Melkijedek. ²²Iei me Iejuj pil wiala kapun pan inau, me mau *jan* men maj. ²³A irail me toto, me wialar jamero, pweki ar matalar, kareda, me irail jota kak mimieta. ²⁴A i me potopoteta, pwe a kotin aleer dodok en jamero joutuk. ²⁵Ari, i me a kotin kak kamaureda melel ir karoj, me kai ki *on* Kot i, pwe a kotin ieiajata, pwen laolao kin ir. ²⁶Pwe iduen jamero lapalap me mau *on* kitail, me jarau, o jo japun, o jo jamin, o me liki *jan* me dipan akan, o ileila *jan* nanlan. ²⁷Me jota rajon jamero lapalap akan, me kin kida maj mairon pweki pein dip arail ap pweki en aramaj akan ni ran karoj.

Pwe i me a kotin wiadar pan pak ta ieu, ni a kotin mueid *on* Kot pein i. ²⁸Pwe kapun kin kajapwiladan jamero aramaj luet akan, a majan en kaula, me wiauier murin kapun, kajapwiladar Japwilim a, me unjokalar joutuk.

8 A iet orlepan me je indinda: Atail jamero lapalap, me kotikot ni pali maun en mol en Kaun lapalap nanlan. ²Iei papa en pera jarau i o im likau melel, me Kaun kotin kauada, kaidin aramaj amen; ³Pwe jamero lapalap karoj pan kajapwilada, en kida kijakij o mairon kan. I me udan pun men et en pil kida meakot, me a pan kotin maironki. ⁴Ma a kotikot jappa, a jota pan kak jamero, pwe jamero kan mia, me kin kidan kijakij duen kapun o, ⁵Me kin alale jan meakai mi lan, duen Mojej, me Kot kotin kalolekonla, ni a pan kauada im likau. Pwe a kotin majani *on* i: Kanai *on*, o wiada meakaroj, duen me kajanjale *on* uk er nin nana! ⁶A i me aleer papa eu, me mau jan arail, pwe i kapwai pan inau, me mau jan men maj, pwe a tapi jan majan en inau, me mau jan men maj o. ⁷Pwe ma inau en maj o unjokalar, jota me pan rapaki waja en eu inau. ⁸Pwe a kotin kupur jued kin irail majani: Kilan, ni ran oko, me pan kodo, I pan ki *on* men Ijrael o kainok en Iuda inau kap eu; iei me Kaun o kotin majani. ⁹Kaidin dueta inau o, me I ki *on* jam ar akan, ni ran o, me I koledi pa arail, pwen kalua irail do *jan* nan jap en Äkipten, pwe re jota podidi *on* ai inau; ari, I ap jota injeno kin irail, me Kaun o kotin majani. ¹⁰A iet inau o, me I pan wiai *on* men Ijrael murin ran oko, me Kaun o kotin majani: I pan audeki *nen* arail ai kapun, o *intiniedi* nan *monion* arail, I pan wiala arail Kot, o re pan wiala nai aramaj. ¹¹Jota amen me pan padaki *on* men imp a, o ri a indinda: Lelapokki Kaun! Pwe amen amen pan lelapok kin ia *jan* ren me tikitik o lel *on* me lapalap re 'rail. ¹²Pwe I pan

makeki *on* ir ar japun kan, o dip arail I jolar pan tamanda. ¹³Ni a kotin majani: Inau kap, a kotin kamarinala men maj o. A me marinalar o malar, me mau *on* lokidokila.

9 A inau kaieu pil a kujoned en wia jarau mia, o pera jarau me janjal. ²Pwe im likau eu wiauier, a ni pali liki lamp mia, o tepel, o prot en kajanjal; iei waja, me adaneki waja jarau; ³A palila *jan* pera, ilolon, i waja me adaneki waja jarau melel. ⁴Iei wajan pei jarau kold en kijiniai o kopa en inau, me kitimeki pena kold waja karoj, a dal kold *ianaki* mana, o en Aron a jokon, me majel *pajan*, o jlet en inau. ⁵A ponanin kopa o Kerupin en *linan* mia, me kompwaledi wajan tom. A anjau wet i jota pan padaki *on* komail due. ⁶A mepukat karoj lao onoper, jamero kan kin pedelon *on* nan im likau moa kapwaiada dodok *on* Kot anjau karoj. ⁷A nan im likau kariau jamero lapalap eta kotilon *on* kelep pan me pak nan par eu *ianaki* nta, me a tom kida pein dip a o dip en aramaj akan. ⁸I me *Nen* jarau kotin kajanjale kida, me al en nan pera jarau melel jaikenta wiauier, arain im likau moa mia. ⁹Mepukat karajepa eu en anjau wet, pwe kijakij o mairon en wiaui lole, a re jota kak kapunala nan injen en i, me kin kapwaiada dodok *on* Kot wet. ¹⁰Pwe met akan wiauita, pwen pil *ian* mana o nim, o *jon* en kamakelekel akan, o tiak en kamaui pali uduk, me pan wiaui, lao lel anjau me mau *jon*. ¹¹A Krijtuj me kotido, pwen jamero lapalap en dipijou en mur, ap kotin weid nan im likau eu, me lapa *jan* o mau *jan* men maj o, me kaidin wiaui kidar pa, o me jota udan pali pa et, ¹²Pil jota kotikilon ntan kut ol de kau pul a pein nta pan mepak, me a kotikilon nan pera jarau melel, pwen lapwapan dip joutuk. ¹³Pwe ma ntan kut o kau ol o paj en kau li ujupeki me jamin kan ap kaminela o

kajarauiala pali uduk o, ¹⁴ Daduen ntan Krijtuj jo mau *jan* kausalap, me tonmeteki pein *on* Kot ren *Nen* joutuk, me jota me juet kot pit, pwen kamakelekel injen atail *jan* ni wiawia mela kan, pwen papa Kot ieiaj! ¹⁵ I me a kotin wiala jauntom en inau kap; a matala wiaui, pwen lapwada japun kan, me wiaui pan inau kaieu, pwe irail me paeker akan en ale inau en jojo joutuk. ¹⁶ Pwe ma inau en jojo en pwaida, i me wiadar inau o, pan mela maj. ¹⁷ Pwe inau en jojo kak pwaida murin aramaj a mela, ma jo, a jota pan kareda meakot, arain maur en i, me wiadar inau o. ¹⁸ I me inau kaieu jota pan pwaida, ma nta jo *ian*. ¹⁹ Pwe kujoned en kapun karoj lao loki *on* aramaj karoj ren *Mojej*, a ap ale ntan kau o kut *ian*aki pil o wunen man waitata o *ijop*, ap ujupeki puk o aramaj akan karoj, majani: ²⁰ Iet ntan inau, me Kot kotiki *on* komail er. ²¹ A pil ujupeki nta im likau o kapwa en papa kan. ²² O koren *ion* karoj pan makelekele kida nta duen kapun o, a ma jo nta, nan jota dip me pan lapwada. ²³ I me a mau *on* mom en dipijou en nanlan kan en kamakelekele kida mepukat. A dipijou en nanlan en kamakele kida mairon eu, me mau *jan* mepukat. ²⁴ Pwe Krijtuj jota kotilon *on* nan pera jarai, me pa wiaui kida pwe i mom en me melel, a a kotilon *on* nan nanlan, pwen pwaralan mon *jilan* en Kot pweki kitail. ²⁵ A jota kotilon *on*, pwen tomki pein i pan pak toto dueta jamero lapalap, me kin pedelon *on* nan pera jarai ni par karoj *ian*aki ntan man oko. ²⁶ Ma iduen, nan a pan matala pan pak toto *jan* nin tapin aramaj akan, a met ni imwin anjau kan, a kotin pwarado pan mepak, pwen lapwada dip akan ki pein a mairon. ²⁷ A duen a kileledier *on* aramaj akan, en mela pan mepak, a muri kadeik o, ²⁸ Iduen Krijtuj me matalar pan mepak, pwen lapwada dip en me toto. A ni a pan kotin puredo, a pan pwara don

ir, me kin auiaui i, a kaidin pweki dip, a pwen kamaur ir ala.

10 PWE kapun o iei motan dipijou en mur, a kaidin pein mom en dipijou, a jota kak kaunjok kilar mairon ota irail, me kin wia ir ada ni par karoj. ² A ma iei, arail mairon pan dukedi, pwe jolar kataman pan dip en irail, me apwali mairon; ³ Pwe mepukat kin wiaui, pwen katamanda dip ni par karoj. ⁴ Pwe ntan kau ol o kut jota kak wa *jan* dip akan. ⁵ Ari, ni a kotin pwara don jappa, majani: Mairon o kijakij komui jota kotin mauki, a komui kotiki *on* ia er pali war ai. ⁶ Kom jota peren kida mairon *ijij* o mairon men tom. ⁷ I ap inda: *Kilan*, I kokodo, nan puk o me intinidier duen *nai*, pwen kapwaiada kupur omui, *Main* Kot. ⁸ Maj a majanier: Mairon, o kijakij, o mairon *ijij*, o mairon men tom, kom jota kotin mauki, o kom jota kupur peren ki mepukat, me wiaui duen kapun o. ⁹ Ap pil majanier: *Kilan*, I pwara don kapwaiada kupur omui. A kotiki *jan* men maj, pwen kapwaiada men mur. ¹⁰ Ni kupur wet kitail kajarauilar ki mairon en war en Iejuj Krijtuj pan me pak. ¹¹ Jamero karoj me kajapwiladar, pwen apwali dodok ni ran karoj o purepure mairon ota, me jo kak lapwada dip akan. ¹² A men et, me kotin maironki pan mepak dip akan, ap kaipokedi ni pali maun en Kot kokolata. ¹³ O a kotin auiaui, lao a imwintiti pan wiala utipan aluwilu a kan. ¹⁴ Pwe a kotin kaunjokila tom ta ieu karoj, me pan kajarauila. ¹⁵ *Nen* jarai pil kotin kadede *on* kitail duen mepukat, pwe murin a kotin majanier: ¹⁶ Iet inau, me I pan wiai *on* irail murin ran puk, me Kaun o kotin majanier: I pan ki *on* monion arail ai kapun, o I pan intiniedi *on* nan *nen* arail. ¹⁷ Dip arail, o arail japun kan I jolar pan tamanda. ¹⁸ A ma re lapwadar, ap jolar mairon en dip pan wiaui. ¹⁹ Ari ri ai kan, ma a mui *on* kitail er, en pedelon *on* nan pera jarai

ki ntan lejuj, ²⁰Pwe a kotin wiai on kitail er al en maur kap pot et lel pali lan likau ki uduk a. ²¹A ma atail jamero kajampwal en tanpaj en Kot mia. ²²Kitail ap pan pwaralan i ni melel en monion atail, o pojon melel, o ujupeki monion atail, o maio jan injen jued, o widenki pil makelekel war atail, ²³O kitail en tenedi on atail kadede en kaporopor o der wukiwuk jili, pwe i me melel, me kotikida inau o. ²⁴O kitail en apwali nan pun atail ni atail kainon ion limpok o wiawia mau kan. ²⁵O kitail ender dukedi jan atail mod on kaudok pena, duen me kin wiaui ren akai. A kitail en nantion panau pena, pwe komail kilan, me ran o me korendor. ²⁶Pwe ma kitail inon ion wia dip, murin atail marainiki melel, jolar mairon men tom ki dip atail, ²⁷A kitail pan mimieta ni atail majak kadeik apwalia o onion en kijiniai, me pan karojela imwintiti kan. ²⁸Ma amen pan tiakedi kapun en Mojej, a jota pan diar mak, pwe a pan kamela, ma jaunkadede riamen de jilimen mia. ²⁹Ari, da me komail lame-lame, duen me pan tiakedi Japwilim en Kot, o kajaminela ntan inau kap, me a kajarauilar o lalaue Nen en mak, a jo pan kalokolok laud jan irail? ³⁰Pwe kitail aja i, me majanier: Ikepa ai dok, I pan depuki on. O pil eu: Kaun o pan kotin kapun on japwilim a aramaj akan. ³¹Nan meid kalom, en lodi on ni lim en Kot ieiaj. ³²A komail tamanda ran en maj oko murin omail marainlar, ap dadaurata ni omail kalokolok laud. ³³Ni omail kenkaurur janjal o pan kidau o kamekam, o ni omail riane kin ir, me pil lel mejued. ³⁴Pwe komail ianaki me jalidi kan ni ar kalokolok, o komail pil pereperen ni omail kapwa kan kulia wei jan, pwe komail aja, me komail aneki dipijou en lan, me mau jan o me jota pan jorela. ³⁵Komail ari der kajela omail liki, me pan kareda katinpa lapalap. ³⁶Pwe kanonama me mau on komai, pwen kap-

waiada kupur en Kot o konodi inau o. ³⁷Anjau tar kij, me onoper pan pwarado, a jota pan pwand. ³⁸A me pun o pan maureki pojon, a nen i jota pan peren kida, ma a pan pure wei jan. ³⁹A kitail jota kijan ir, me pure wei jan, ap lokidok-ila, a kijan irail, me kin pojon ap kamaur nen arail.

11 POJON me pajon en me kitail kin kaporoporeki o kadede pan me jo janjal. ²Pwe i me men kua aleer kadede parail. ³Ni pojon kitail aja, me lan o jappa wiauiquier majan en Kot, iei me dipijou kan, me kitail kin kilan, jo wiauiki meakai me janjal. ⁴Ni pojon Apel maironiki on Kot me mau jan Kain, ap dedekilar, me i me pun, pwe Kot kotin kupukupura a kijakij. O i me a kin padapadaki murin a melar lao lel met. ⁵Ni pojon Enok peukadala, pwen der kilan mela, ari, a joer diarokada, pwe Kot kotin ukadala i, a mon a peukadala kadedepa mia, duen a kon on Kot. ⁶A ma jo pojon, jota me pan kak kon on Kot. Pwe me men tu on Kot, en pojon, me a kotin mia, o me a pan kotin katini on ir, me rapaki i. ⁷Ni pojon Noa majakadar, ni a kauada war im, pwen kamaureda toun im a, ni a aleer majan en Kot, duen me jaikenta janjal, o i me a kadeikada jappa, o jojoki pun, me pwili jan pojon. ⁸Ni pojon Apraam peiki on Kot, ni a paeker, en lipalan eu jap, me a pan jojoki; i ari lipalan o jota aja, waja me a pan kotila ia. ⁹Ni pojon a wiala men wai amen nan jap en inau, o kotikot nan im likau kai, a Ijaak o Iakop, me pan pil ale jojo en inau ota, ian i, ¹⁰Pwe a auiaui kanim eu, me a pajon mia, me wiauiueda ren Kot. ¹¹Pil Jara keleki pojon ni a pan lijeanda, ap naitikada jeri amen, ni a li dapwan, pwe a aja, me i melel amen, me kotiki on i inau o. ¹²I me jan me ta men, me rajon mela amen, me toto tapida jan, due uju en lan me to-toia, o me rajon pik en ni oror, me jota

kak wadawad. ¹³Mepukat karoj matalar nin pojon o kaikenta paieki inau o, a re kilaner *jan* ni waja doo, ap peren kidar o kadededar, me re men kairu o men wai nin jappa. ¹⁴A ni ar wia due met, re kin kajaleda, me re rapaki udan jap arail. ¹⁵A ma irail *nonki* jap o, me re ko *janer*, irail pan kak purelan. ¹⁶A jo, pwe re inon *ion* eu jap, me mau *jan* jappa, me mi nanlan, i me Kot jota kotin namenokki wiala arail Kot, pwe a kotin kaonop *on* irail er kanim eu. ¹⁷Ni pojon Apraam maironki Ijaak, ni a kajonejon o muedala na ieroj, murin a aleer inau o. ¹⁸Iran i a lokido: *Jan* Ijaak kadaudok om me pan irerok wei. ¹⁹Pwe a aja, me Kot pil kotin kak kamaurada i *jan* ren me melar akan, i me a pil pur *on* naine kin i, pwen wia karajepa eu. ²⁰Ni pojon Ijaak kapaiadan Iakop o Ejau meakan me pan wiaui. ²¹Ni pojon Iakop kapaiada nain Iojep putak riamen, ni a pan matala, o a pairukila pon a jokon. ²²Ni pojon Iojep, ni a pan matala, a kokopada duen kadaudok en Ijrael ar pan lipala, o a kakalik *on* ir duen ti a kan. ²³Ni pojon Mojej, ni a ipwidier, okiokilar ren jam a in a jaunipon jilu, pwe ira kilaner, me a jeri kajelel amen, o ira jota majak en nanmarki a kujoned. ²⁴Ni pojon Mojej lao laudala, *kan* inaneki nain Parao jeripein. ²⁵O a piladar en *ian* japwilim en Kot aramaj akan kamekam, *jan* peren mal en dip me motomot. ²⁶O a kajampwaleki kanamenok en Krijtuj *jan* kapwa en Äkipten, pwe a kupukupura *katimpa*. ²⁷Ni pojon a lipa *jan* Äkipten, jota lomwiki *onion* en nanmarki, pwe a kotin kaporoporeki, me a jota kilaner, dueta a kilan i. ²⁸Ni pojon a wia paja o ujud en nta, pwe me pan kamela mejeni kan, ender kai *on* ir. ²⁹Ni pojon irail kotela jed waitata, likamata nan jap madekon, me men Äkipten oko pil *jon*, rap mopelar. ³⁰Ni pojon kel en kanim Ieriko ronki *pajan* murin ar pidaki ran iju. ³¹Ni pojon Raap, li jued amen,

jota *ian* ir, me jopojon, kamela, pweki a popol apwali liparok kan. ³²O da me i en pil kajoiada? Pwe anjau me tikitik en wia kajoi duen Kideon, o Parak, o Jimjon, o Iepta, o Dawid, o Jamuel, o jaukop akan. ³³Duen ar kaloekidi wei kan pojon, kapwaiada lamalam *pun*, paieki inau kan, kaku pena au en laien, ³⁴Kakunla kel en kijiniai, piti *jan* au en kodlaj, luetalar rap kelail lar, komad ni mauin, kaloedier jaunpei en wai kan. ³⁵Li akai pil aleer nair me melar akan, pwen mauredar. A akai kalokoloker o *kan* maiorlar, pwe re men konodi maureda *jan* ren me melar akan me mau melel. ³⁶Pil akai wewelokelar, o wokiwok, o pil jalidi, o lodi *on* nan imaten. ³⁷Irail pakajuk, de rajaraj *pajan*, de kame kila kodlaj; re janjarawaru jili, likauiki kil en jip o kut, jamamalar, kaankamekam, o apwal akan. ³⁸A men liki jota war *on* mepukat. Irail koko jili nan jap tan, nin nana kan, pan paip o por kai. ³⁹Mepukat karoj lok mau kilar ar pojon, a jota paieki inau o. ⁴⁰Pwe Kot kotin kaonopadan kitail me mau *jan* arail pai, pwe irail ender unjokalar mo atail.

12ARI, pweki jaunkadede pukat, me raj *on* dapok kalaimun eu, me kapil pena kitail, kitail en meui *jan* katoutou patail o dip, me kin kolekole kitail, ap dadaurata *tan* ni weir, me mi mo 'tail. ²Ududial Iejud, me tapi pan o kaimwijoke pan atail pojon, me jota kotin kupukupure peren me moa, ap kotin kanonama ni lopu, mamaleki kanamenokpa, ap kotidi ni pali maun en mol en Kot. ³Komail tamanda i, me wonewei ni kaupa ren me dipan akan, pwe komail ender *parada* o *nen* omail ender luetala. ⁴Pwe komail jaikenta kelail *on* en palian dip, me kareda kamela. ⁵O komail monokelar kamait pa 'mail, me padaki *on* komail ni tiak en jeri: Nai ol, koe der *ronaronan* joreki kapun en Kaun o, o der luetalar ni a pan kotin

kapun uk ala. ⁶Pwe Kaun o kin kotin kame, me a kin pok *on* o kin kaloke jeri karoj, me a pan japwilimaneki. ⁷A ma komail pan kanonama *on* kalokolok, nan Kot kin kotin wi*ai* *on* komail duen *on* japwilim a kan. Pwe *ia* jeri men, me jama a jota kin kaloke? ⁸A ma komail jota pan kalokolok dueta irail karoj, nan kaidin komail jeri, pwe jota jam omail. ⁹A ma jam atail en pali uduk kaloke kitail er, o kitail majak irail, iaduen, kitail jota pan peik kaulap *on* Jam en *nen* akan, pwen memaur kila? ¹⁰Pwe irail kaloke kitail ran me malaulau, duen injen arail, a i pwen kamau kitail la, pwe kitail en tunole kijan a jarau. ¹¹A kalokolok karoj kaidin likamata peren, ni a pan lel *on* kitail, pwe injenjued, a mur a pan kareda wan pun o popul *on* ir me anlar. ¹²Komail ari kakelada pa o pukie omail luet akan. ¹³O kakeki wei n*ä* omail, pwe me jikilikil ender pirokala jan al o, a ren kelailada. ¹⁴Nantion popul *on* amen amen o jarau; a ma jo, jota me pan kak kilan Kaun o. ¹⁵O kalaka, pwe amen depa jota konodi mak en Kot, pwe karepen me jued ende pwaida, kawe komail, o me toto pan jamin kila. ¹⁶Pwe jota me pan nenek, de me jued amen due Ejau, me netikila a jojo ni kijin mana ta ieu. ¹⁷Pwe komail aja, duen muri, ni a men ale pai, a lokidokilar, pwe a jota kak diar anjaun kalula, me a ropropeki pil en maj a. ¹⁸Pwe komail jota lel nana, me aramaj kak doke, o me inkinkon, o pil jota lel waja rotorot, o waja pon, o melimel. ¹⁹Pil jota lel nil laud en koronete, de maod en lokaia, me irail, me ronadar, poeki, ender pur *on*. ²⁰Pwe re jota kak *on* ron: O pil man amen, ma a pan jair nana o, a pan pakajuk. ²¹Iduen kajanjal a kamajak melel, pwe Mojej majanier: I ap lomwineki o rerer. ²²A komail leler nana Jion, o kanim en Kot ieiaj, Ierujalem en lan, o pokon en tounlan nederenia, ²³O momodijou

mejeni, me mar arail kileledier nanlan, o ren Kot jaunkapun en karoj, o ren *nen* en me pun kan me unjokelar. ²⁴O ren Iejuj jauntom en inau kap o ntan ujup, me mau *jan* en Apel. ²⁵Komail kalaka, pwe komail depa jikinwei, me kin majajani. Pwe ma irail jota kak pitila, me jikin wei i, me kotin padapadak *on* irail nin jappa, nan melel, kitail jota pan kak pitila, ma kitail pan jikin wei i, me majan don kitail *jan* nanlan. ²⁶I anjau o kapi-tie kamokidada jappa. A met a kotin inauki majani: I pan pil kamokidada kaidin jappa eta, pwe pil nanlan. ²⁷A iet wewe en: I pan pil: Me mokidadar pan kawukila, pwe iei dipijou me wiauier, pwen ir, me jota kamokidada, en mimieta. ²⁸Kitail pan ale wei eu, me jota pan kak mokidada, i me kitail en dodok *on* Kot duen me kon *on* i, ni makelekel o majak. ²⁹Pwe atail Kot kijinia i nkon.

13 KOMAIL tenedi *on* limpok en jaulan! ²Komail der monokela, en apwali men kairu kan. Pwe i me akai kajamoki tounlan kai, ap jaja. ³Komail tamanda me jalidi kan, due pein komail jalidier, o irail me kaankamekam, due pein komail, me memaureki pali war. ⁴Karoj en wauneki inau en papaud o loj en jojamin, a me nenek o kamal akan Kot me pan kotin kadeik *on* irada. ⁵Komail der norok moni, a komail injenemaui me mi re omail. Pwe a kotin majanier: I jota pan m*uei* *jan* uk de kaje uk ala. ⁶Ari, kitail ap aima *on* indinda: Kaun o jauaj pa i, i jota pan majak, pwe da me aramaj amen pan kak wi*ai* *on* ia? ⁷Tamatamanda omail jaunpadak kan, me kawewe *on* komail er majan en Kot, alale *jan* arail pojou, o madamadaua imwin arail wiawia. ⁸Iejuj Krijtjuj me duedueta, aio, ran wet, o kokolata. ⁹Komail ender wukiwukki jili padak likam akai; pwe pai kajampwal eu, monion atail en tenetenela, me kin wiauiki mak, a kaidin ni kijin mana, me jo kadepa *on*,

me kin apapwali. ¹⁰ Atail pei jarai mia, me jota mau *on*, irail en *tunole jan*, me kin papa nan im likau. ¹¹ Pwe war en man akan, me ntar wijikilon *on* nan pera jarai ren jamero lapalap aki dip, ijijer likin kanim. ¹² Iduen Iejuj, pwen kajaraiuala aramaj akan ki nta, kamekamela likin kanim. ¹³ Kitail ari en koie *lan* re a likin kanim o *ian* i kankaururla. ¹⁴ Pwe jota atail kanim potopot met, a kitail raparapaki eu, me mi mo 'tail. ¹⁵ Kitail ari poden maironki kapin *on* Kot ren (Iejuj); iei wan kilin aua, me kadededa mar a. ¹⁶ Wiawia mau o kijakij, komail der monokela, pwe i mairon me Kot kotin kupura. ¹⁷ Peiki *on* omail kaun akan o duki *on* irail! Pwe re kin tauli kin *nen* omail, duen me pan pakajai ren Kot, pwe ren wiawia mepukat ni peren, a jo ni injenjued, pwe i me japai *on* komail.

¹⁸ Kapakapa kin kit. Je kin peren kida atail injen mau, o je kin nantion wiawia mau ren aramaj karoj. ¹⁹ I panai komail en porijok wia met, pwe i en kak pitipit pwaralan komail. ²⁰ A Kot en popol, me kotin kaiajadar Jilepan jip lapalap, iei atail Kaun Iejuj *jan* ren me melar akan, ki ntan inau joutuk, ²¹ I en kotin kamaui komail en kapwaiada kupur a o *jon* en wiawia mau ren Iejuj Krijtuj. I me udan *linan* kokolata! Amen. ²² Ri ai kan, i panai komail, peiki *on* ai panau wet. Pwe i intin won komail er motomot. ²³ Komail aja, ri atail Timoteuj jaladokelar; ma a pan madan *don* ia, i pan *ian* i kilan komail. ²⁴ Ranamau *on* omail kaun akan karoj o me jarai kan karoj. Men Italien kan ar ranamau won komail. ²⁵ Mak en mi re omail karoj!

EN IAKOPUJ

A KLJIN LIKAU.

1 IET *nai* Iakopuj ladu en Kot o Kaun Iejuj Krijtuj *on* kainok eijok riau, me pakajar *pajaner*; komail perenda! ²Ri ai ko, komail perenki ma komail lel *on* kajonejon. ³O aja, ma omail pojon me *pun*, a pan kareda kanonama. ⁴A kanonama pan duedueta lao lel imwi, pwe komail en anla o unjok, o jolar anane meakot. ⁵A ma amen re omail jota a lolek*on*, i en poeki ren Kot, me kin kotiki *on* amen amen ni jo kidaue, ari, a pan ale. ⁶A i en poeki ni poj*on*, der peikajal, pwe me kin peikajal, me rajon iluk en madau, me *an* kin ipir wei pukepuk. ⁷Pwe i aramaj ender lamelame, me a pan tunole meakot *jan* ren Kaun o. ⁸A ol amen me peikajal, kin koweikodo ni a dodok karoj. ⁹A ri atail amen, me jamama, en juaiki a kapwapwa. ¹⁰A me kapwapwa en juaiki a jamama, pwe duen majal en rä a pan monedi. ¹¹Pwe katipin dakada, ap karakar, ap kamoned i rä kan o majal en rä pupedier, o mom a kajelel olar, iduen me kapwapwa o pan jora *jan* ni a wiawia kan. ¹²Meid pai ol o, me wonweita ni jonapa, pwe murin a poedi, a pan ale nin in maur, me Kot kotin inauki *on* me pok *on* i. ¹³Ma amen pan jonejon, a depa inda, me a jonejon ren Kot. Pwe Kot jota kak mi pan jonejon en mejued, o a pil jota kin kajonejon amen. ¹⁴A amen amen kin jonejon ni a inon jued. ¹⁵A inon jued lao wiauier, ap naitikadar dip; a dip, ni a unjokelar, kin naitikada mela. ¹⁶Ri ai kompok kan, komail der ponepon kida. ¹⁷Kijakij mau karoj o a japan kodido *jan* poa, *jan* ren Jam en marain akan, me jota man jon toror o jota man wukila. ¹⁸A kotin kanaitik kida kitail majan melel, pwe ki-

tail en wiala mejeni en japwilim a kan. ¹⁹Ri ai kompok kan, komail aja, aramaj karoj en madan ron, a pwand en lokaia, o pwand en makar. ²⁰Pwe makar en ol o jota kin kapwareda *pun* en Kot. ²¹I me komail en kajela pwel karoj o me jued karoj, ap ale *on* komail majan o, me padedier lol omail nin tiak en karakararak, i me kak *on* kamaureda *nen* omail. ²²A komail en kapwaiada majan o kaidin ron eta, a ma iduen, komail kin kotaue pein komail. ²³Pwe ma meamen kin ron majan o, ap jota kapwaiada, nan a raj *on* ol amen, me kin kilekila*n* maj en pali war a nan klaj, ²⁴Pwe murin a kilekilan*er* duen pein i, a koie la o pitipit monokela duen a janjal. ²⁵A me kin kilekila*n* melel nan kapun unjok o kajaledok, o kapwaiada, o ma a jota pan monokela, me a roner, a kapwaiada, nan i pan pai kida a wiawia kan. ²⁶Ma amen lamelame, me a kin papa Kot, ap jota kaineda lo a, o ma a piti pein monion i, nan a dodok *on* Kot me mal kot. ²⁷A dodok min o *pun* mon Kot o Jam me wet: En apawali japoupou o li odi kan ni ar apwal akan, o pera ki pein i *jan* jappa.

2 RI ai ko, komail pojon atail Kaun Iejuj Kriituj en linan, der lipiliki aramaj amen. ²Pwe ma ol amen pan ian omail jarau, me kapwateki *rin* kold likau linan, o pil jamama amen, me a tuken likau o jakanekan pan pedelon, ³A ma komail pan kilekila*n* me mi nan likau linan, o komail pan indan i: Re kotido kaipokedi met, waja mau, ap indan me jamama: Koe en uda mo, de met impan utipa! ⁴Iaduen komail lipilipil nan *pun* omail, o komail wiala jaunkap*un* kan ni omail lamalam jued? ⁵Ri ai kompok kan, komail ron! Kot jota kotin piladar me jamama nan jappa et, me kapwapwaki poj*on*, o me pan jojoki wei, me a kotin inauki *on* irail, me pok *on* i? ⁶A komail mamaleki me jamama o. Kaidin me kapwapwa kan kin wia jued *on* ko-

mail o panalan komail mol en kadeik kan? ⁷ Irail jota kin lalaue mar ijou, me komail maranekier? ⁸ Ma komail kapwaiada kapun ijou duen majan o: Koe en pok on men imp om dueta pein uk, nan komail wia me mau. ⁹ A ma komail pan lipililiki aramaj, komail kin wia dip, o kapun pan kadiarok on komail, me komail me dipan. ¹⁰ Pwe meamen kapwaiada kapun pon, ap kawela kujoned eu, nan i me tiakedi karoj. ¹¹ Pwe me kotin majanier: Koe der kamal, i me pil majanier: Koe der kamela aramaj! Ari, ma koe jota kamal, a ma koe kamela aramaj, nan koe me tiakedier kapun o. ¹² Komail ari lokaia o wiawia duen irail, me pan pakadeikada ren kapun en kamaio. ¹³ A me jota kin kadek, pan lodi on kadeik apwal, a me kadek, kin juaiki kadeik o. ¹⁴ Ri ai ko, da katapan aramaj amen, me pan inda, me a pojón mia, ap jota a wiawia mau kan? Iaduen pojón pan kak dorela i? ¹⁵ Ma ri atail ol de li amen mia, me jolar a likau, o jolar kan ar kijin mana kaukaule, ¹⁶ A ma amen komail pan indan i: Kola popol raneran o manamana! Ap jota, me komail pan ki on i, me mau on pali war a, da katapa? ¹⁷ Iduen pojón, ma a kelepe o jota wiawia ian, nan a melar. ¹⁸ A ele amen pan inda: Om pojón mia, a ai wiawia kan mia; kajale on ia om pojón, me jota wiawia kan mia, a nai pan kajale on uk ai pojón ni ai wiawia kan. ¹⁹ Koe kamelele me Kot me ta men mia, me mau, nan tewil akan pil kin kamelele ap majakada. ²⁰ A koe aramaj aklapalap, ma koe men dedeki, me pojón me mal kot, ma jota wiawia kan ian? ²¹ Iaduen jam atail Apraam? A jota pun kila a wiawia kan, ni a pan maironki japwilim a kijin putak Ijaak pon pei jarau? ²² I me koe kilan, me pojón jauaja a wiawia kan, o pojón unjok kilar a wiawia kan. ²³ Ari majan o pwaidar: Apraam pojón Kot, o i me a pun kilar o a maraneki: Kompoke pan Kot.

²⁴ Komail ari kilaner, me aramaj amen pan pun kila a wiawia kan a kaidin pojón ta. ²⁵ Pil dueta Raap, li jued amen, kaidin a wiawia kan, me a pun kilar, ni a kajamo men en kadar, o kadar ir ala ni apot al toror? ²⁶ Pwe duen pali war mela, ma jota nen, iduen pojón a mela, ma jota wiawia kan ian.

3 RI ai ko, me jota mau, ma komail me toto inon ion jaunpadakala, pwe komail aja, me kitail pan lel on kadeik laud. ² Pwe pan pak toto kitail kin japun, a ma amen jota kin japunki lokaia kij, nan i ol melel amen, o a kak koaki pali war a pokon. ³ Kilan, kitail kin ki on nan au en oj kijin mata, pwe ren peiki on kitail, o kitail kin kawuk jili war arail pokon. ⁴ Kilan, pil jop akan! Irail me kalaimun o an kin ipir wei, ari jo, men ilil tikitik kak kawuki on waja, me kaptin kin inon ion ia. ⁵ Iduen lo me kokon tikitik eu, a a juaijuai lapalap. Kilan, duen kijiniai tikitik kin ijikada nana kalaimun! ⁶ Iduen lo en aramaj, a rajon kijiniai o aude pan japun karoj. Lo o kijan kokon atail, ap kajaminela war pon, a kin ijikada wiawia en nan maur atail karoj, a pein i ijij jan nan pweleko. ⁷ Pwe jon en man laualo karoj, o manpir, o me karop, o man akan, me kin memaur nan jed, kin kamandala o kaloedi ren aramaj akan. ⁸ A lo o jota aramaj amen me kak kaloedi, nan me jued kot, me dir en men kamela. ⁹ I me kitail kapinaki Kaun o Jam, o kitail kariaki i aramaj akan, me wiauiet ni mom en Kot. ¹⁰ Jon ni au ota kapai o karia kin tapi jan ia. Ri ai ko, me jota pun, mepukat en wiaui due. ¹¹ Daduen utun pil pot, a kin ki wei pil iau o jadik jan ni por ta ieu? ¹² Ri ai ko, pik pot pil kak wa wan le, de wain pan kak wan pik? Pil dueta parer jol eu jota kak kida pil. ¹³ Ij me lolekon re omail, o erekila padak? I en kajaleda ni lamalam mau a wiawia kan ni impai o lolekon. ¹⁴ A ma peirin

o akamai mier nan monion omail, komail der juaiki palian mekel o der kalikame me mekel. ¹⁵Pwe lolekon wet, me jota tapi jan poa a udan pa et, pali uduk, pali tewil. ¹⁶Pwe waja peirin o akamai mia, nan i wajan jaminimin o dodok jued karoj kin wiauiuai ia. ¹⁷A lolekon, me tapi jan ni pali poa, maj a kin makelekel, ap pil kaminimin, o kampai, o matarok, o dir en kadek, o wa mau, o jo peikajal, o jo malaun. ¹⁸A wan pun pan kamoremoredi ni popol ren ir, me kin tom pena.

4 IA waja akamai o pei nan pun omail kin tapi jan ia? Kaidin jan nan omail inon jued akan, me kin pepepe nan omail kokon akan? ²Komail kin inon ion, ap jota aneki, komail kin kamela o kailonki, ap jota, me komail pan ale; komail kin akamai o mauin. A jota omail meakot, pwe komail jota kin poeki. ³Komail kin poeki, ap jota pwaida, pwe komail kin poeki japun, pwe komail kin kapwaia kida omail inon jued akan. ⁴Komail kamal akan, komail jota aja me waroki on jappa et, kin imwintiti on Kot? Ari meamen, me men kompoke pan jappa, nan i imwintiti en Kot amen. ⁵De komail kiki on, me puk jarau majani mal: Nen o me kotikot lol omail, kin inon ion o nantion dodok on Kot. ⁶A meid laud a mak on kitail. I me a kotin majanieki: Kot kin kotin palian me aklapalap, ap maki on me opampap akan. ⁷Komail ari duki on Kot a palian tewil, a ap pan tan wei jan komail. ⁸Kakondak monion on Kot, a ap pan kupukupura komail, kamaelekel pa omail, komail me dipan; o kaminela monion omail, komail me lol riapot. ⁹Kainjino, o maiei, o janejan; omail kaukaurur en wuki on me mauk, o omail peren on injenjued. ¹⁰Akitikitik ki pein komail mon Kaun o, a ap pan kajapwil komail da. ¹¹Ri ai ko komail de lokaia jued nan pun omail. Pwe me kin lokaia jued duen ri a, de kadeikada ri a, a kin lokaia jued on kapun o kin kadeikada

kapun o. A ma koe kadeikada kapun, pwe jaunkapun amen koe. ¹²Amen ta jaunkapun o jaunkadeik, me kak on kamaurela o kariaala. A ij koe, me kin kadeikada men imp a? ¹³Iet pil eu, komail me kin inda: Ran wet de lakap je pan kolan kanim wet o kaujon waja o par eu, o netinet ap kapwapwala. ¹⁴A komail kin jaja, da me pan wiaui lakap, pwe da omail maur? Pwe komail kin raj on tokoi, me kin mi anjau kij, ap mokonaidi. ¹⁵Mak eta komail en inda: Ma Kaun o kotin kupura, o ma kitail memaureta, kitail pan wiada met de mo. ¹⁶A jo, komail kin perenki omail jujuai, nan jujuai due met me jued. ¹⁷Ari, mekel ta, meamen me lelapok ki me mau, ap jota wia, nan i me dip on i.

5 A KOMAIL kapwapwa kan, janejanki o weriwereki, kampamail pan lel on komail! ²Omail kapwa kan olar, o man en mot kanalar omail likau kan. ³Omail kold o jilper mirelar, ari, ar mir me pan kadede on komail, o pan nar pajan uduk omail due kijinai. Nan komail nakier kapwa ni imwin ran akan. ⁴Komail nar, pwain en toun dodok, me kop penaer dipijou en jap omail, me komail kulia janer, kin weriwer; o likwir en jaundolun akan lel on karona en Kaun Jepaot. ⁵Komail ipuepuarok kier me jued nin jappa, dender on, komail kamue matier monion omail rajon man wi, me pan kamela. ⁶Komail kadeikada o kamela me pun o, a a jota palian komail er. ⁷Ari ri ai ko, komail kanonama lao lel en atail Kaun a pan kotin pwarado. Kilan, jaumat amen kin auiaui wa mau en jap o, o a kin kanonama lao katau en maj o mur moredier. ⁸Komail ari pil kanonama eta, katene monion omail, pwe en atail Kaun a pwarado me korendor. ⁹Ri ai ko, komail der pilpil en pan moli ki amen amen, pwe komail ender pakadeikada. Kilan, jaunkadeik o mi pan wanin. ¹⁰Ri ai ko, ni omail kalokolok

o kanonama komail alale *jan* jaukop akan, me kokopeki ni mar en Kaun o. ¹¹ Kilan, kitail kin kapina me dadauratar. Komail roner duen kanonama en Iop, o kilaner imwin Kaun O, pwe Kaun o kin kupukupura o kapunlol kaulap. ¹² Ri ai ko, komail kalaka, pwe komail der kaula; der kaukila lan de jappa, o der wia eu *jon* en kaula; a omail japen en ei ta, o omail jo en jo, pwe komail de lodi *on* kadeik o. ¹³ Ma amen re omail kamekam, a en kapakap, a ma amen injenemau, a en kauleki pjalm. ¹⁴ Ma amen mi re omail me jomau, en ukado jaunkoa en momodijou kan, pwe irail en kapakapa kin i, murin ar keie kin i le ni mar en Kaun o. ¹⁵ Ari, kapakap

pojon pan kamaureda me jomau o, o Kaun o pan kakelada i, o ma a wiaer dip kai, re pan japedokalar *jan*. ¹⁶ I me komail en weok pena dip omail o kapakapaki amen amen, pwe komail en kelail la. Kapakap melel en me pun amen kin kareda me toto. ¹⁷ Eliaj aramaj amen dueta kitail, a kapakapaki katau ender moredi, ari jolar katau moredi *on* jappa ni par jilu o jaunipon wonu. ¹⁸ O a kotin pur *on* kapakap, nanlan ap kamoredier katau, o jap kapareda wa kan. ¹⁹ Ri ai ko, meamen mi re omail, me jalonala ni melel, o amen kajapaledo i, ²⁰ I en aja, me kajapaledo me dipan amen *jan* ni a jalonala, a kamaureda *jan* mela *nen* eu, me a pan pwain kidi dip toto.

EN PETRUJ

A KIJIN LIKAU KAIEU.

1 IET nai Petruj wanporon en Iejuj Krijtuj amen *on* me pilipildar ren me kaikairu pakajar lan Pontuj, Kalejia, Kapadojien, Ajien o Pitinien. ²Me pilipildar pan kupur en Kot Jam, ap kajaraui kila Nen, pwen peik o makelekelede pan ntan Iejuj Krijtuj. Mak o popol en rok re omail! ³Kapin *on* Kot, o Jam en Kaun patail Iejuj Krijtuj, me kotin kaipwi kap kitail *on* kaporopor maur, pweki a kalanan lapalap pan Iejuj Krijtuj a iajadar *jan* ren me melar akan, ⁴*On* jojo eu, me jota pan dukedi o jo jamin, o jo monedi, me nekinekid *on* komail nanlan. ⁵Komail me pakolekoleki mana en Kot ni pojon *on* maur potopot, me pan janjaldo ni imwin ran akan. ⁶Iran met komail kin peren kida, murin omail injenjuedeki jonejon kai anjau motomot, ma i duen kupur a. ⁷Pwe omail pojon en diarokada ni pun o, pan kajampwal *jan* kold jor, a me kin diarok kida kijinia, men kapin, o linan, o wau, ni en Iejuj Krijtuj a pan janjaleda. ⁸Me komail jota kilaner, ari jo, komail kin pok *on* i, o komail kin pojon i, me komail jota kin kilan anjau wet, a i me komail kin peren kida peren laud kaulapia. ⁹I me pan kare *on* komail imwin omail pojon, iei dorelan *nen* omail. ¹⁰Iei maur o, me jaukop oko raparapaki o kalekalelapok, me kokop kida mak, me pan pwara *don* komail. ¹¹O re raparapaki, iad anjau o duen anjau me Nen en Krijtuj me kotikot re 'rail, kotin kajaledar, o me kotin kokopkido kamekam en Krijtuj o a linan, me mi muri. ¹²A pakair pwara *don* irail, kaidin pwen papa pein irail, a komail, rap kalok *on* komail er *jan* ren me padaki *on* komail ronamau ki Nen jarau, me pakadarado *jan* nanlan, me pil tounlan

kan inon ion kilan. ¹³I me komail en katenedi lonelone en *nen* omail. Komail majamajan o kaporoporeki meles mak en Kot, me pan wijike *don* komail ni en Iejuj Krijtuj a pan janjaleda. ¹⁴Komail dueta jeri en peik kan, komail der paroki *on* inon jued en maj o, me mi re omail ni anjau omail rotorot. ¹⁵A duen i, me kotin molipe komail er, me jarau, iduen komail en pil jarau ni *jon* en wiawia karoj. ¹⁶Pwe a intindier: Komail en jarau, pwe nai me jarau. ¹⁷O ma komail pan kapapak *on* Jam, me jota kotin lipilipil aramaj amen, pwe a pan kotin kadeikada duen dodok en amen amen, komail ari kekeide ki ni majak arain omail kaikairu nin jappa et. ¹⁸Pwe komail aja, kaidin kapwa jor: Jilper de kold, me komail kamaio kila *jan* omail dadaurata kaudok o, me men kua padokedi *on* komail, ¹⁹A ki ntan Krijtuj kajampwal dueta jipul amen, me jo jamin o jo muaimuai. ²⁰Me kileledier mon jappa pajonedier, ap janjaleda ni imwin ran akan pweki komail. ²¹Komail me pojon Kot ki i, me Kot kotin kaiajadar *jan* ren me melar akan, ap kotin kalinanada i, pwe komail en pojon o kaporoporeki Kot. ²²O komail kamakelekeleki *nen* omail ni peik o meles, pwen pokepoke meles ri omail akan. Komail ari teneten limpok pena *jan monion* omail makelekel. ²³Dueta ir, me ip japal, kaidin *jan* ni wa mor, a *jan* ni me jomor, iet: *Jan* nan majan maur en Kot, me pan duedueta. ²⁴Pwe uduk karoj me rajon rä, o ar linan karoj me rajon majal en wan rä. Rä o monidier o majal en wan rä moredier. ²⁵A majan en atail Kaun pan potopoteta kokolata, i majan o, me kalok *on* komail ni ronamau.

2 KOMAIL ari mui *jan jon* en jued karoj o widin karoj, o malaun, o peirin, o karaun mal karoj. ²A komail en dueta jeri pweles, me apton ipwidier, ap inon ion pil en didi mau o meles, pwe komail en kakairi kida i, ³Ma komail

diaradar, me Kaun o me kalanan. ⁴Ko-mail waroki *on* i me rajon takai maur, me aramaj akan kajelar, ap lipilipiler o kajampwal ren Kot. ⁵O pein komail en kakauda duen takai memaur, wiala im nenin o pwin en jamero jarau, pwen kida mairon, me pwili *jan Nen* o, me Kot kotin kupura ki Iejuj Krijtuj. ⁶I me intinidier nan puk jarau: Kilan, I kidi *on* nan Jion takai en pukakaim, me lipilipil o kajampwal, o me pojon i, jota pan namenokala. ⁷Komail ari, me liki i, pan ale pai kajampwal o; a ren me jopojon akan, a rajon takai eu, me men kau im akan kajelar; ari jo, a wialar takai en pukakaim, ⁸O takai en kapupedi, o paip en kamakar, irail kin dipikelekel, aki re jota peik *ion* majan o, i me pil kileledi *on* irail. ⁹A komail jau lipilipil eu, jamero ijou kan, pokon jarau, aramaj me netier, pwen kapara jili manaman akan en me kotin molipedo komail *jan* nan rotorot *on* a marain kapuriamui. ¹⁰Maj komail jota wei eu, a met komail wein Kot; o maj komail jota konekonela, a met, komail konekonelar. ¹¹Kompok kan, i panau komail pwe komail men kairu o men wai, komail muei *jan inon* jued en uduk, me kin palian *nen*. ¹²Omail wiawia kan nan *pun* en men liki kan en *pun*, pwe ni ar kine likam *on* komail, dene komail me jued kai, ir lao kilan omail wiawia me mau, ren kapina Kot ni ran en kajanjal. ¹³Komail ari duki *on* kaun pan aramaj akan karoj pweki Kaun: Ma nanmarki, pwe i ta kaun lapalap. ¹⁴A ma jaumaj akan, me pakadarado *jan* re a, pwen depuk *on* me *japun* kan, ap kapina me kin wiawia mau. ¹⁵Pwe iet eten duen kupur en Kot: Komail en kadukie kidi omail wiawia mau dodok en aramaj pweipwei kan. ¹⁶Duen me jaladokalar, ap jota wia kin arail jaladok, men pwaindi dip arail, a duen ladun Kot. ¹⁷Kakaki amen amen, pok *on* jaulan kan, lan Kot, wauneki nanmarki! ¹⁸Ko-

mail papa kan, upai *on* omail kaun akan ni majak, kaidin *on* me mau o kalanan eta, a pil *on* me kin koweiki kodo. ¹⁹Pwe mak eta, amen en kamekameki a *pun* ren Kot, o kanonama pan me jued. ²⁰Pwe da kadepa, ma komail pan pukoki pein dip omail? A ni omail wiawia me mau, ap kamekam ki o kanonama, nan i me mak ren Kot. ²¹Pwe i me komail paeker kido, pwe pil Krijtuj kamekam kin komail, wiala kilel pa 'mail, pwe komail en idauen wei lip a. ²²Me jota wia dip, pil jota widin diarok nin jilan i. ²³Kajuedi, a jo juedeki, kaankamekam, ap jota akdepek, a a meuid *on* i, me kin kadiekada *pun*. ²⁴Pein i tomki dip atail nan war a nin tuka o, pwe kitail en mela *jan* dip atail akan, ap pan maur *ion* me *pun*, me moun lip a komail kelail kidar. ²⁵Pwe komail rajon jip, me jalonalar, a met komail japale *don* jilepa 'mail o Kaun pan *nen* omail.

3 PIL dueta komail li akan, udi *on* pein omail warok kan, pwe irail me jo pojon majan o, en pil dore kila wiawia mau en li akan o arail nenenla. ²Ni arail kilekilan omail wiawia min *ianaki* lan. ³Arail kapwat ender ni pali liki ni arail *inid* pena pit en *mona* de kapwat ki kold, de dilion nan likau *linan*. ⁴A kapwat me jo janjal mi nan *monion* en aramaj, me jo jor, impai, opampap, iei me kajampwal ren Kot. ⁵Pwe iduen kapwat en li jarau en kaua kan, me kaporoporeki Kot o duki *on* pein arail warok kan. ⁶Duen Jara, me peiki *on* Apraam o kamare kin i: Ai kaun; a komail wiala na jeri kan, ma komail pan wiawia mau o jota majak. ⁷Pil dueta komail ol akan, lelapoki *on* omail warok kan, kaka kin irail, pwe koma jojoki pena mak en maur, pwe omail kapakap ender poula. ⁸A iet imwin mepukat: Komail karoj en lamalam ta pot, o pokepok pena, o pok *on* ri omail akan, o kadek, o aktikitik. ⁹Komail der depukki me jued me jued, de lokaia jued lokaia jued, a

kapaiada, ap aja, me a kilele *on* komail, en jojoki pai kan. ¹⁰Pwe me men pok *on* maur o *inon ion* ran mau akan, i en pera *jan* jued lo a, o kil en au a, pwe re depa kotaue. ¹¹A en muei *jan* me jued, ap wia me mau, en rapaki popol, ap dadaurata. ¹²Pwe *jilan* in Kaun o kin pera me *pun* kan, o *karon* a me *mani* ar kapakap. A *jilan* in Kaun o kin *palian* irail me wia jued. ¹³Ij i me pan kaokaoe komail, ma komail dadaurata me mau? ¹⁴A ma komail kamekameki me *pun*, komail meid pai; komail der majak irail o der waponda. ¹⁵A komail en kajarauiki nan *monion* omail Kaun Krijtuj. Anjau karoj komail en kak *japen on* amen amen me kalelapok re omail duen kaporopor o, me mi lol omail. ¹⁶A mepukat en wiaui nin tiak en opampap, o majak, o injen makelekel, pwe irail, me kineki likam *on* komail ni omail wiawia mau ren Krijtuj, ren namenokala ni ar karaun kin komail likam. ¹⁷Me mau, ma i kupur en Kot, komail kamekameki me mau, *jan* omail kamekameki me jued. ¹⁸Pwe pil Krijtuj kamekameki ki dip pan mepak, me *Pun* wiliandi me *japun* kan; pwen kalua kitail *don* Kot. Pali uduk kamekamelar ap kaiaja kida *Nen*. ¹⁹I me a kotidilan waja *teneten*, pwen padaki *on nen* akan, ²⁰Me jota peik maj o, ni anjau me Kot kotin auiaui o *kanonama on* ir ni muein Noa, ni anjau, me war im wiaui, me malaulau, ir me walemen, maure kila pil o. ²¹I me pil kin kamaur komail la anjau wet ni paptaj a kaidin kaminela pali uduk, pwe inau en injen mau *on* Kot eu, ki en Iejuj Krijtuj a iajadar. ²²A kotidalan nanlan, kotikot ni pali maun en Kot. Tounlan kan, o lapalap akan, o manaman akan upai *on* i.

4ARI, pweki Krijtuj kamekameki ki kitail ni pali uduk a, i me komail en pil ale *on* komail lamelam ota, pwe me kin kamekameki ni pali uduk, muei *janer* dip. ²Pwe a der poden dadau-

rata *inon* jued en aramaj akan, a dadaurata kupur en Kot arain a memaur ni uduk. ³Pwe a itarer, omail wiawia en maj duen lamalam en men liki kan, ni omail kekeid ni tiak jued, o *inon* jued, o jokolar, o kaped en *mana*, o kamom joko, o kaudoki *on* ani jakanekan. ⁴I me re puriamuiki, me komail jolar kin *ian* irail ni ar wia jued o kaped en *mana*, o lalaue. ⁵A re pan weokadan i, me pan kadeikada me maur o me melar akan. ⁶Pwe i me *ronamau* pil loloki *on* me melar akan, pwe irail en maurela. Ari jo, ni pali war arail re lodi *oner* kadeik o duen a kin wiaui ren aramaj akan, a ni pali *nen* arail re memaur duen kupur en Kot. ⁷A imwin mekaroj me korendor, komail ari majamajan o *nantion* kapakap. ⁸A met eta, komail dadaurata omail poke pena, pwe limpok kin pwaindi dip toto. ⁹Komail apapwali men kairu o der lipalipanad. ¹⁰Duen omail aleer omail pai en mak kan, iduen omail papa pena duen jaunkoa mau en mak en Kot. ¹¹Ma amen pan wiada padak, a en wiada duen majan en Kot, o ma amen kin papa, a en papa duen Kot kotin kupurai *on* i a *mana*, pwe kapin en ko *on* Kot ni meakan karoj, ren Iejuj Krijtuj, me wau o manaman en ko *on* kokolata joutuk! Amen. ¹²Kompok kan, komail der puriamuiki *jonapa* 'mail karakar, me pan lel *on* komail, pwen kajonejon komail, der lamelame, me komail ta lel *on* mepukat. ¹³A komail peren kida, pwe komail pwaijaneki en Krijtuj a kamekam, pwe ni a *linan* janjaldo, komail pil pan perenda kaulapia. ¹⁴Komail meid pai, ma aramaj pan kaurur kin komail pweki mar en Krijtuj! Pwe *Nen* en *linan* o en Kot kotikot re omail. ¹⁵A jota amen re omail en kamekameki kamela aramaj, de lipirap, de me wia jued, de kauntenkoma en aramaj a wiawia kan. ¹⁶A ma a kamekameki a *jaulan*, a ender namenokki; a en *kapina* Kot ni mepukat.

¹⁷Pwe a leler anjaun kamekam, me pan tapida *jan* ni tanpaj en Kot; a ma a tapida re 'tail, ia pan imwi en me jota pojon ronamau en Kot? ¹⁸A ma me apwal, en kamaureda me *pun* o, a ia waja, me *jan* Kot o me dipan akan pan pwaralan ia? ¹⁹Ari, irail me kamekam pan kupur en Kot, ren liki *on* Kot meel *nen* arail, ni arail wiawia mau.

5 I panau jaunkoa kan, me mi nan *pun* omail, pwe *nai* pil kijan jaunkoa kan o jaunkadede en kamekam en Krijtuj, o pil *ian* pwaijaneki *linan*, me pan kajanjaleda. ²Komail kamana pwin ijou en Kot, me mi re omail, a kaidin manjaren, pwe ni injenemau ni omail ariri Kot, kaidin pweki moni, a ni peren o limpok. ³O kaidin akajaupedi *on* modijou, a men kaalemoni, pwe pwin ijou en ale *jan*. ⁴Ari, ni en jilepa lapalap a pan pwarado, komail pan ale mar en *linan*, me jota pan *monela*. ⁵Pil dueta komail me pulepul akan, peiki *on* me laud akan. Komail karoj upa pena o *tenedi on* opampap. Pwe Kot kin kotin *palian* me aklapalap akan, ap kotin maki *on* me karakarak kan. ⁶Komail ari karakarak

pan lim en Kot manaman, pwe a en kotin kajapwil komail ada, ni eu anjau me kon *on*. ⁷Kadakadar *on* i omail *inon* karoj, pwe a kin kotin kupuro kin komail. ⁸Komail lelapok o majamajan, pwe omail imwintiti tewil koko jili dueta laien weriwer amen o raparapaki, me a pan katalala. ⁹Komail ari kelail *palian* i o *teneten* ni pojon, o aja, me kamekam ota kin lel *on* ri omail akan nin jappa, ¹⁰A Kot en mak karoj, me kotin molipe komail *won* a *linan* joutuk, ren Krijtuj, pan kotin kaunjokala, o kakelada, o kamanada, o pajonedi, me pan kalokolok anjau motomot. ¹¹I me udan manaman potopoteta! Amen. ¹²I *intin won* komail kijin likau kij et ren Jilwanuj ri omail meel, duen me i kin lamelame, pwe i men panau komail o katiti *on* komail, me i eta mak meel en Kot, me komail en keleki. ¹³Irail, me *ian* komail pilipildar nan Papilon o nai ol Markuj ara rana-mau *won* komail. ¹⁴Komail ranamauiki pena metik en limpok. Popol en mi re omail karoj, me warok ki *on* er Krijtuj! Amen.

EN PETRUJ

A KIJIN LIKAU KARIAU.

1 IET nai Jimon Petruj ladu o wanporon en Iejuj Krijtuj *on* irail, me paikier pojon kajampwal ota dueta kit, me kitaail aleer ki *pun* en atail Kot o Jaunkamaur Iejuj Krijtuj. ²Mak o popol en roklan komail ki erpit en Kot o Iejuj atail Kaun. ³*Jon* en manaman en Kot karoj, me itar *on* maur o lelapok, kijakij *don* kitaail er, ki kupurkon en i, me kotin molipe kitaail ki pein a *linan* o manaman. ⁴Ni mepukat a kotin kijakij ki *don* kitaail inau lalalapia o kajampwalia kan, pwen kare *on* komail maur en Kot, o *tan* wei *janer* me jued akan, me mi jappa ki *inon* jued. ⁵Komail ari nantion eta, kida jar mau ni omail pojon, o ni jar mau lolekon. ⁶O ni lolekon koton, o ni koton kanonama, o ni kanonama lelapok. ⁷O ni lelapok limpok *on* jaulan kan, o ni limpok *on* jaulan kan limpok *on* amen amen. ⁸Pwe ma mepukat mi re omail, o pwaida re omail, komail ap jota pan *tanana* de jo wa ni lolekonki atail Kaun Iejuj Krijtuj. ⁹A me jota pwaijaneki mepukat, nan i majkun, o a kin dedam jili waja, aki a monokela a wideud *jan* ni dip a dip en maj. ¹⁰Ri ai ko, i me komail nantion katededi omail paeker o pilipil, pwe ma komail pan wiada mepukat, komail jota pan pupedi. ¹¹Pwe i me komail pan pedelonki peren nan wei joutuk en atail Kaun o Jaunkamaur Iejuj Krijtuj. ¹²I me i pan kataman kin komail anjau karoj, menda ma komail aja mepukat, o komail keleki melel. ¹³I lamelame, a *pun*, i en kataman kin komail o *kamana* komail da, arain ai pan mimieta nan im pwal wet. ¹⁴Pwe i aja, eten i pan pwiilikidi war ai duen atail Kaun Iejuj Krijtuj kotin majani *on* ia er. ¹⁵A i pan nantion, pwe komail en poden tamata-

manda mepukat murin ai jamala. ¹⁶Pwe je jo idauenda kajoi widin ni at padaki *on* komail duen manaman en atail Kaun Iejuj Krijtuj, o a kotin pan japaledo, a pein kit kilaner a *linan*. ¹⁷Pwe ni a kotin aleer wau o *linan* *jan* ren Kot Jam ni anjau nil eu peidido *jan* nan *linan* lalalap katitiki: Iet nai Ol kompok, me I kin peren kida. ¹⁸Nil wet, me peidido *jan* nanlan, je *roner* ni at *ian* i mimieda pon dol jarai. ¹⁹Ari majan en kokop me *pun* melel re atail, o meid mau, komail en kajampwaleki dueta marain eu, me kin dakareda waja rotorot lao ran pajan o uju ran pan pwara *dan monion* omail. ²⁰Iet me komail en aja maj: Jota kokop nan puk jarai me tapida *jan* ren aramaj. ²¹Pwe jota man kokop pwili *jan* ni injen en aramaj amen, pwe aramaj jarai en Kot akan kokopada mokimokidedi Nen jarai.

2 A ren men Ijrael jaukop likam kai pil mia, duen jaunpadak likam me pan mi re omail, me pan kawailon do pwin jued kai, o re kin kamamki Kaun o, me dore ir ala, a i me re pan kare *on* pein irail kaopar madan. ²O me toto pan idauen ar padak japun, i me lamalam melel me pan kaankaururla. ³O pweki ar nonorok ni lokaia widin re pan paie kin komail; ari, kadeik par duen men maj jota pan pwand, o ar pakamekam jota kin moleilei. ⁴Pwe, ma Kot jota kotin kupura tounlan ko, me wiadar dip, a a kotin kaje ir di *lan* nan pweleko, ap jalie kidi jal mata en rotorot, nekineki *on* ran en kadeik, ⁵O ma a jota kupura men kaua kan, a kamaureda Noa, jaunpadak en lamalam *pun*, *ianaki* pil ijimen, ni a kotiki *on* toun jappa jued nolik lalalap. ⁶O a kotin wia kila paj kanim Jodom o Komora, o wukidedi, o kadeik ira da en ola, o wia kin ira kilel eu *on* me *jan* Kot akan, me pan pwarado mur. ⁷O a kotin kapitala Lot *pun* amen, me aramaj jued wiai *on* jon

en me jued karoj ni ar tiak jued. ⁸Pwe i ol pun o kaukaujon nan pun arail, kilek- ilan o roneron ar wiawia, kupur a pun ap lokelokki ar wiawia japun kaukaule. ⁹A Kaun o kotin kak on kamaiola jan ni jonapan lelapok kan o nekinekid on ran en kadeik me japun kan, pwe ren kalokolok. ¹⁰A irail eta, me weweid ni inon jamin en pali uduk, o mamaleki monjap akan, o laumaum, o katiwo, o jomajak, o lalau me linan akan. ¹¹A tounlan kan, me lapalap o kelail jan irail, jota kin lalau o kadeik irail da mon Kaun o. ¹²A mepukat rajon man akan, me jota ar lamelam, me udan kileledier on jalidi o kamela, pwe re lalau, me re jaja, o re pan mekila ar wiawia jued. ¹³Re pan ale katin en ar japun. Re kin kajampwaleki kaped en mana ni ran o. Irail men kajamin, o kanamenok, o kin ponmajuki omail mairon, o jokraui omail kapwa. ¹⁴O por en maj arail me dir en kamal, o re jota kak dukedi jan wia dip, kotakotaue ir, me monion ar jo ten, o monion arail nonorok, iei jeri en rialar akan. ¹⁵Me kajela al inen, ap jalonala, idedauen al en Pileam, nain Peor, me pok on pwain en me japun. ¹⁶A a pokoki dip a, man aj loton lokelokaia ki nil en aramaj, kapueoki jan jaukop o ni a wiawia japun. ¹⁷Irail me rajon utun pil matada, o dapok me melimel kin iririp jili; nan rotorot lapalap me nekinekid on irail. ¹⁸Pwe re kin kida padak akla- palap, me jota kadepa, o ni ar wiawia jamin, re kin kainon ion inon jued en uduk, irail me apton muijan me japunki padak likam. ¹⁹Re inauki on irail, ren jaledokala, a pein irail ladu en kajued- par. Pwe melel, me amen lodi oner, i me a kin liduie kila. ²⁰Pwe ma re pitila jan nan pwel en jappa, ki ar ajaer Kaun o Jaunkamaur Iejuj Krijtuj, rap pur on li- jelepin kila o lodi on i nan ar wiawia en mur me jued jan men maj. ²¹Mak eta, ma re jota aja duen al en pun, jan ar aja,

ap wuki wei jan kujoned jarau, me re aleer. ²²Pwe, karajeraj o pwaida re 'rail, me inda: Kiti men kin pur on kan a muj, o pwik, me duduer, pur on uledok nan pwel.

3IET kijin likau kariau, me i intin won komail, kompok kan, pwen kata- man kin komail o kapirada nen omail makelekel. ²Pwe komail en tamanda majan en jaukop jarau kan, kujoned en Kaun o Jaunkamaur, me wanporon oko, me pakadar won komail, wa don komail. ³O iet eta komail en aja, ni imwin ran akan aramaj lalau pan pwarado, me pan weweid ni pein ar inon jued. ⁴In- dada: Ia kilel en a pan kotido? Pwe jan ni ran o, jam akan melar kokodo lel met, meakaroj kin dueta nin tapi o. ⁵Pwe irail kin men ponjaja, me majia lan akan o jappa eu mia nan pil o, ap pwarada jan nan pil ki majan en Kot. ⁶I me jappa en maj o okilar nolik lapalap. ⁷Pil dueta lan akan o jappa en met nekinek kita ma- jan ota on kijiniai ni ran en kadeik o kampan aramaj me jan Kot akan. ⁸Kom- pok kan, iet eta komail en aja, me ran ta ieu o par kid raj pena ta ren Kaun o, o par kid o ran eu dupeneta. ⁹Kaun o jota kotin kapwandela inau o, duen akai kin kiki on, pwe a kotin kanonama on komail, pwe a jota kotin mauki, akai en lokidokila, pwe karoj en wilikapala. ¹⁰A ran en Kaun o pan pwarado dueta lipirap amen. I dokan lan akan pan mor pajan ni moron lapalap o tapipa kan pan pei pajan ki kijiniai kel, o jappa o a dipi- jou kan pan ronala. ¹¹Ari, ma mepukat karoj pan ola, iaduen a pan re omail ni omail wiawia mau o lelapok, ¹²Pwe ko- mail kin auiaui o inon ion ran en Kot, me lan akan pan ron kila kijiniai, o tapipa kan pei pajan, pwe karakar muletok. ¹³A kitail kin auiaui lan kap akan o jappa kap, waja me lamalam pun pan wiaui, duen a kotin inaukidar. ¹⁴Kompok kan, pweki omail auiaui mepukat, komail en

nantion, pwe komail en diarokada re a jo jamin, o jo japun ni popol. ¹⁵Pwe komail aja duen kanonama en atail Kaun, pwe i kamaur pa 'mail, duen ri atail Pauluj kompok intin won komail er ni lolekon, me ko on i. ¹⁶Duen a kajokajoi nan a kijin likau karoj, a akai waja me apwal en dedeki, me jololekon o jo lolin akan kin kawukila, dueta ar pil kawukila ma-

jan tei kan, me pan kare on irail pein ar lokidokila. ¹⁷Kompok kan, pweki omail aja mepukat, komail kalaka, pwe komail der japun kila padak en me jued akan, ap pupedi jan kateneten komail. ¹⁸A komail kairida ni mak o lolekonki padak en atail Kaun o Jaunkamaur Iejuj Krijtuj. I me kon on en ale wau metet o kokolata lel on ni ran joutuk.

EN IOANEJ

A KIJIN LIKAU KAIEU.

1 ME kin mia *jan* ni tapi o, me je ronadar, me je kilan kier pein maj at, me je ududialer, o me pa at dokeer, iei majan en maur; ²O maur janjaledar, o je kilaner, o kadede, o padaki *on* komail maur joutuk, me kotikot ren Jam, a ap janjal *don* kitail. ³Me je kilaner, o roner, iei me je pil katitiki *on* komail, pwe komail en pil waroki *on* kit. A kitail waroki *on* Jam o Japwilim a Iejuj Krijtuj. ⁴Mepukat je intiniedi, pwe at peren en unjokala. ⁵A ietet padak, me je *ron jan* i, ap katitiki *on* komail: Kot marain eu, o jota man rotorot mi re a. ⁶Ma kitail inda, me kitail waroki *on* i ap weweid ni rotorot, kitail kin likam, ap jota wia melez. ⁷A ma kitail weweid ni marain, dueta i me kotikot ni marain, kitail warok penaer, o ntan Iejuj Krijtuj japwilim a Ol kamakele kitail *jan* ni dip karoj. ⁸Ma kitail inda: Jota dip atail, kitail piti pein kitail, o melez jota mi re atail. ⁹A ma kitail weokada dip atail, i me melez o pun, en makeki *on* kitail dip atail o kamine *jan* me japun karoj. ¹⁰Ma kitail inda: Kitail jota wiadar dip, kitail kalikame i, o a majan jota mi re atail.

2 JAMA ko, mepukat i *intin won* komail, pwe komail de wia dip, a ma amen wia dip, jauaja patail mia ren Jam, Iejuj Krijtuj, me pun. ²Iei me tom en dip atail, a kaidin atail ta, pwe pil en toun jappa karoj. ³I me kitail dedeki, me kitail ajaer i, ma kitail kapwaiada kujoned akan. ⁴Me inda: I aja i, ap jota kapwaiada a kujoned akan, i me likam amen, melez jota mi re a. ⁵A me kapwaiada a majan, i me limpok en Kot unjokelar re a, i me kitail ajaki, me kitail udan japwilim a. ⁶Me kin inda: I potopot re a, mak eta, i en weweid wei dueta a

kotin weweidier. ⁷Kompok kan, kaidin kujoned kap eu, me i *intin won* komail, a kujoned en maj o, me mi re omail *jan* ni tapi o. Kujoned en maj, iei majan o, me komail roner. ⁸Pil eu kujoned kap, me i *intin won* komail, me melez re a o re omail, pwe rotorot mur tikitikla, a marain melez ap dakadar. ⁹Me inda, me a mi ni marain, ap kailon kin ri a, nan a mimieta ni rotorot lez met. ¹⁰Me kin pok *on* ri a, pan mimieta ni marain, ap jolar men kamakar mi re a. ¹¹A me kin tataki ri a, mier ni rotorot, o weweid ni rotorot, ap kin jaja, waja a kin ko *on* ia, pwe rotorot karotonala maj a kan. ¹²I *intin won* komail, jama ko, pwe dip omail lapwadar ki mar a. ¹³I *intin won* komail, jam akan, pwe komail aja i, me kotikot eta *jan* ni tapi o. I *intin won* komail manakap akan, pwe komail kaloedier me jued o. I *intin won* komail er, jama ko, pwe komail ajaer Jam. ¹⁴I *intin won* komail er, jam akan, pwe komail aja i, me kotikot *jan* ni tapi o. I *intin won* komail er, manakap akan, pwe komail me kelail, o majan en Kot en mimieta re omail, o komail kaloedier me jued o. ¹⁵Der pok *on* jappa, de dipijou mimi jappa. Ma amen pok *on* jappa, limpok en Jam me jota mi re a. ¹⁶Pwe meakaroy mi jappa, inon en ni uduk, o inon en ni maj oko, o linan mal en maur, a jota tapida *jan* ren Jam, a *jan* ni jappa. ¹⁷A jappa pan jorola o a me jued akan, a me wia kupur en Kot, pan mimieta kokolata. ¹⁸Jama ko, metet imwin auer o, o duen omail roner, me krijtuj likam pan pwarado, nan anjau wet krijtuj likam me toto, me pwaradar, i me kitail ajaki, met imwin auer leler. ¹⁹Irail me kola *jan* kitail, a kaidin kij atail, pwe ma irail kij atail, re pan mimieta re atail. A irail kola *jan* kitail, pwen janjal, me kaidin irail karoj kij atail. ²⁰A komail keidier ren me jarau, o komail ajaer meakaroy. ²¹I jota *intin won* komail er, dene jota aja duen

melel, a pwe komail aja, o likam jo tapida *jan* ni melel. ²²Ij me likam amen? Kaidin i, me kamamada me Iejuj udan Krijtuj. I me krijtuj likam, me kamama kida Jam o Na. ²³Amen amen, me kamam kida Na, nan Jam pil jota mi re a, a me ponaja Na, i me pil japwilim en Jam. ²⁴Me komail *roner jan* ni tapi o, en potopoteta re omail. Ma a pan mimi re omail, me komail *roner jan* ni tapi o, komail ap pil pan potopot ren Na o Jam. ²⁵A iet inau o, me a kotin inauki *on* kitail er: Maur joutuk. ²⁶Mepukat me i *intin won* komail er duen irail, me *kajapune* komail. ²⁷A omail kei, me komail aleer re a, pan mimieta re omail. Komail ap jolar mau *on*, amen en padaki *on* komail. A duen kei wet kin padaki *on* komail meakaroj, iduen me melel, a kaidin likam pot, o duen a padaki *on* komail er, iduen komail en dadaurata. ²⁸Ari jama ko, podidi *on* i, pwe ni a pan kotin pwarado, kitail en aima, a jo namenok mo a, ni a kotin pwarado. ²⁹Ma komail aja, me i me *pun*, komail en pil aja, meamen, me wia me *pun*, me ipwi *jan* i er.

3 KILAN *jon* en limpok lapalap, me Jam kotiki *don* kitail er, pwe kitail en adane kila jeri en Kot, ari, iei kitail. I me jappa jaja kin kitail, pwe re kin jaja i. ²Kompok kan, kitail ari jeri en Kot, ap jaikenta janjal, da me kitail pan wiala. Ari jo, kitail aja, ni a pwarado, kitail pan duäla i, pwe kitail pan kilan i ni udan mom a. ³O amen amen, me kaporopor due met, a en kamakelekele pein i duen i me makelekel. ⁴Amen amen me kin wia dip, pil kin palian kapun, pwe iei dip palian kapun. ⁵O komail aja, i me a pwarado, pwen lapwada dip akan. A dip jota kin mi re a. ⁶Meamen, me pot re a, jota kin wia dip; meamen wia dip, jota kilan i o jota dedeki. ⁷Jama ko, kalaka, pwe amen de *kajapuna* komail. Me kin wia *pun*, nan i me *pun* amen, due i me

pun. ⁸Me kin wia dip, i nain tewil, pwe tewil me wia dip *jan* ni tapi o. I me Japwilim en Kot kotin pwarado, pwen kawela wiawia en tewil. ⁹Meamen me ipwi *jan* Kot, jota kin wia dip, pwe war a mi re a, o a jo kak wia dip, pwe a ipwi *jan* ren Kot. ¹⁰I me jeri en Kot o jeri en tewil janjale kida, me jo wia me *pun*, i me jo *jan* ren Kot, o me jo pok *on* ri a. ¹¹Pwe iet padak, me komail *roner jan* ni tapi o, kitail en pokepoke pena. ¹²Kaidin due Kain, me udan me jued amen, ap kamela ri a. Ari, menda a kamela i? Aki a wiawia me jued, a en ri a me *pun*. ¹³Ri ai ko, der puriamuiki, ma men jappa kin tata kin komail. ¹⁴Kitail aja, me kitail daulier mela, ap ko *on* maur, pwe kitail kin pok *on* ri atail akan. Ari, me jo limpok, pan mimieta nan mela. ¹⁵Meamen, me kin tata ki ri a, nan i me kamela men. A komail aja, maur joutuk jota kin mi ren me kamela men. ¹⁶I me kitail diar kida limpok. A kotiki wei maur pweki kitail; kitail ari pwaipwandeki maur atail *on* ri atail akan. ¹⁷Meamen me mui met ap kilan ri a dupokala, ap jota jauaja i, iaduen limpok en Kot pan kak mi re a? ¹⁸Jama ko, kitail der pok pena ni lokaia ta o lo, a ni wiawia o melel pot. ¹⁹I me kitail pan ajaki, me kitail kijan melel, o kainjenemauiela *monion* atail re a, ²⁰Pwe ma *monion* atail kadeikada kitail, nan Kot me lapa *jan monion* atail o lelapokki meakan karoj. ²¹Kompok kan, ma *monion* atail jo kadeikada kitail, nan kitail aima *on* Kot. ²²O meakot kitail poeki re a, kitail pan *tunole jan* i, pwe kitail nekinekid a kujoned akan, o wiada meakan, me a kin pole kila. ²³Ietet a kujoned: Kitail en *pojon mar* en japwilim a Ol Iejuj Krijtuj, o poke pena, duen a kotiki *on* kitail kujoned o. ²⁴A me kin nekinekid a kujoned akan, pan pot re a, o i pan kotikot re a; o iet me kitail ajaki, a kotikot re atail: Nen o, me a kupurai *don* kitail er.

4 KOMPOK kan, komail der pojon *nen* karoj, a kajauj *jon* en *nen* akan, ma re tapida *jan* ren Kot. Pwe jaukop likam me toto kaparapar jili jappa. ²Iet me komail ajaki *Nen* en Kot: *Nen* karoj, me kadede, me Iejuj Krijtuj koti *don* uduk, nan i me tapida *jan* ren Kot. ³O *nen* karoj, me jo kadede, Iejuj a jota tapida *jan* ren Kot, Nan i krijtuj likam, duen me komail *roner*, me a pan pwarado, nan a mier jappa metet. ⁴Jama ko, komail tapi *jan* ren Kot o kaloe irail edi, pwe i, me kotikot re omail, me lapa *jan* i, me mi ni jappa. ⁵Irail me udan jappa, iei me irail lokaiaki jappa, o jappa kin *ron* irail. ⁶Kitail tapi *janer* ren Kot, me aja Kot, kin *ron* kitail. A me jo *jan* ren Kot, jota kin *ron* kitail. Iei me kitail ajaki *Nen* en melel, o me udan likam. ⁷Kompok kan, kitail kin poke pena, pwe limpok tapi *jan* ren Kot, A amen amen, me kin limpok, ipwi *jan* ren Kot, o a aja Kot. ⁸Me jo kin limpok, jaja Kot, pwe Kot udan limpok. ⁹Ni met limpok en Kot janjal *don* kitail: Kot kotin porone *don* jappa japwilim a Ieroj eu, pwe kitail en maur ki i. ¹⁰Ietet pajon en limpok, kaidin kitail me tapin limpok *on* Kot, pwe a tapin pok *on* kitail, o poronedo japwilim a Ol, wiala jauntom pan dip atail. ¹¹Kompok kan, ma Kot kin limpoki *on* kitail due met, kitail en pil limpok pena. ¹²Jota me kilaner Kot ni anjau eu. Ma kitail limpok pena, nan Kot pan kotikot re atail, o a limpok me unjokelar re atail. ¹³I me kitail ajaki, me kitail mimieta re a, o a kotikot re atail, pwe a kotin kupurai *don* kitail er *Nen* i. ¹⁴O je kilaner o kadedededa, me Jam poronedo japwilim a Ol, en wiala Jaunkamaur pan jappa. ¹⁵Meamen me ponaja Iejuj, me Japwilim en Kot, nan Kot me kotikot re a, o i ren Kot. ¹⁶O kitail dedekier o kamelele limpok, me Kot kotin wiai *on* kitail. Kot me limpok, o me kin potopot ni limpok, kin potopot ren Kot, o Kot kotikot re a. ¹⁷Iet unjok

en atail limpok: Kitail pan aima ni ran en kadeik, pwe duen i, iduen kitail nin jappa et. ¹⁸Jota majak ni limpok, pwe limpok melel kin kauja *jan* majak, pwe majak kin kareda kamekam. Ari, me kin majak, nan a limpok jaikenta unjokala. ¹⁹Kitail kin limpok, pwe i me kotin tapiadar pok *on* kitail. ²⁰Ma amen kin anda: I kin pok *on* Kot, ap kin jempok *on* ri a, nan i me likam amen, pwe me kin jempok *on* ri a, me a kilaner, da a pan kak pok *on* Kot, me a jota kilaner? ²¹A kujoned pot et kitail aleer *jan* re a, me i, me pok *on* Kot, en pil pok *on* ri a.

5 MEAMEN me kamelele, me Iejuj me Krijtuj, nan i me ipwi *jan* ren Kot, o me kin pok *on* me kaipwidi i, kin pil pok *on*, me ipwi *janer*. ²I me kitail ajaki, me kitail pok *on* jeri en Kot akan, ni atail pok *on* Kot o oke a kujoned akan. ³Iet limpok *on* Kot, atail kapwaiada a kujoned akan, a a kujoned akan me jota apwal. ⁴Pwe meamen, me ipwi *jan* ren Kot, kin kaloedi jappa. Iet pai en pei, me kaloedier jappa, atail pojon. ⁵Ij me kaloedi jappa, kaidin i eta, me kamelele, me Iejuj Japwilim en Kot? ⁶I met, me kokido pil o nta, Iejuj Krijtuj; kaidin pil eta, pwe pil o nta. *Nen* me kadedeki, pwe *Nen* melel. ⁷Irail me jilimen me kadede: ⁸*Nen*, o pil, o nta; irail kin minimin pena. ⁹Ma kitail kamelele kadede en aramaj akan, nan kadede en Kot me lap *jan*, pwe i en Kot a kadede me a kotin kadedeki japwilim a Ol. ¹⁰Me kamelele Japwilim en Kot, a men kadede mi lole, me jo kin kamelele Kot, kin kalikame i, pwe a jota kamelele kadede en Kot duen japwilim a Ol, ¹¹A iet kadede o: Kot me kotiki *on* kitail er maur joutuk; a i *jon* en maur mi ren japwilim a Ol. ¹²Me aneki Na, i me aneki maur, a me jota aneki Japwilim en Kot, a pil jota aneki maur. ¹³Mepukat i *intin* *won* komail er, pwe komail en aja, me maur joutuk mi re omail, a komail, me po-

jon mar en Japwilim en Kot. ¹⁴O iet at kaporopor kaperen: Meakot kitail poeki re a duen kupur a, a kotin mani kitail. ¹⁵A ma kitail aja, me a kotin mani kitail, iran meakot kitail poeki re a, kitail ap aja, me kitail pwaij anekier, me kitail kapakapaki. ¹⁶Meamen me kilanadari a wia dip, me jo imwilan mela, i en kapakapaki, Kot ap pan kotiki on i maur, on ir, me jo wia dip, me udan mela. A eu jon en dip mia, me imwilan mela, duen jon en i jota inda, meamen en kapakapaki. ¹⁷Japun karoj me dip, a jon

en dip mia, me jota imwilan mela. ¹⁸Kitail aja, meamen me ipwi jan ren Kot, jota kin wia dip; a me ipwi jan ren Kot, apapwali pein i, a men jued o jota pan doke i. ¹⁹Kitail aja, me kitail tapi jan ren Kot, a jappa karoj mi ni me jued. ²⁰A kitail aja, me Japwilim en Kot pwarador, kalolekon kitail er, pwe kitail en aja i me melel, o kitail kijan i me melel, iei japwilim a Iejuj Krijtuj. I me Kot melel o maur joutuk. ²¹Jama ko, kalaka pein komain jan dikedik en ani kan!

EN IOANEJ

A KLJIN LIKAU KARIAU.

IOANEJ II

1 IET *nai* me laud o ranamau *won* li lipilipil o na jeri kan, me i kin pokepoke meel; a kaidin *nai* ta, pwe pil irail karoj, me aja meel, ²Pweki meel o, me mi re atail, o a pan mi re atail kokolata. ³Mak o *kalan*, o popol pan mi re atail *jan* ren Kot Jam, o *jan* ren Iejuj Krijtuj, me Japwilim en Jam ni meel o limpok. ⁴I ap peren kida kaulap, pwe i diaradar, me akai noum jeri kan alialu wei ta ni meel, duen atail aleer kujoned *jan* ren Jam. ⁵Ari, i poeki re omui, *Main*, kaidin kujoned kap pot, me i intin *won* komui, a me kitail aleer *jan* ni tapi o kitail en pololol pena. ⁶A iet limpok, pwe jen alu weita duen a kujoned akan. A

met kujoned o, duen komail *roner jan* ni tapi, jen alialuta ia. ⁷Men kotaue me toto pwara *don jappa*, me jota kin kadede, me Iejuj Krijtuj wia uduk ala, i men kotaue o krijtuj likam o. ⁸Komail kalaka pein komail, pwe omail pai, me komail dodok *on* er, de jalonala a komail en ale pwaipwai pokon. ⁹Meamen me dauli mepukat, o me jota *tenedi on* padak en Krijtuj, a jota paieki Kot; a me *tenedi on* padak o, i me paiekier karoj, Jam o japwilim a Ol. ¹⁰Ma amen ko *don* komail, me jota wado padak et, der kajamo *lon on* nan im omail, o der ranamaui i. ¹¹Pwe me kin ranamaui i, a pan pwaijaneki a wiawia jued. ¹²Kajoi me toto mi re i, me i men intin *won* komail, a i jota pan wiaki ki kijin likau o ink, pwe i kaporoporeki, me i pan pwara *won* komail, kitail ap pan kajoi pena, pwe atail peren en unjokela. ¹³Ari, nain ri om li lipilipil jeriko me ranamau *won* komui. Amen.

EN IOANEJ

A KIJIN LIKAU KAJILU.

1 IET *nai* me laud o ranamau *won* Kaiuj kompok, me i kin pokopoke me¹lel. ²Kompoke pa i, i kin men, koe en pwaida o rojon ni wiawia karoj duen *nen* om me pwaida. ³Pwe i peren kida kaulap, ri atail oko lao pwarado, katitiki *on* ia duen om me¹lel o duen om kin alialu wei ta ni me¹lel. ⁴Jota ai peren me lapa *jan* met, ni ai *ron* duen nai jeri kan, me kin alu wei ta ni me¹lel. ⁵Kompoke pa i, me mau, me koe kin wiai *on* ri atail o pil men kairu kan, ⁶Me katitiki *on* momodijou duen om limpok; me mau, ma koe pan jauaja irail, duen me kon *on* Kot. ⁷Pweki mar a re kin koko wei ta, jota tunole meakot ren men liki kan. ⁸I me kitail en jauaja *jon* due met, pwe

kitail en wia jauaj pan me¹lel. ⁹Meakot i intinki *woner* momodijou, a Diotrepej me akajaumaj *on* irail, jota duki *on* kit. ¹⁰Ari, i lao pwara wei, i pan katamanki i a wiawia kan, me a kin wiada, pwe a kin lokaia jued duen kit. A kaidin i eta, pwe pein i jota kin kajamo ri atail ko, ap pil inapwiedi, me kin men apwali ir, o kajapok ir ala *jan* nan momodijou. ¹¹Kompoke pa i, der idauen me jued a me mau. Me kin wia me mau, me *jan* ren Kot, a me kin wia me jued, jota kilaner Kot. ¹²Demetriuj indand ren amen amen o pil ni me¹lel. O kit pil kadedededa, a koe aja, me at kadede me me¹lel. ¹³Kajoi toto me mi re i, me i kak intin *won* uk, a i jota men intinki ink o men intin. ¹⁴A i kaporoporeki, me koren, me i pan kilan uk, kita ap pan kajokajoi pena. ¹⁵Popol en mi re om. Kompok kan kin ranamau *won* uk. Ranamauieki kompok kan mar arail.

EN IUDAJ

A KLJIN LIKAU.

1 IUDAJ, ladu en Iejuj Krijtuj amen, o ri en Iakopuj, ranamau won irail, me pilipildar o me kompoke pan Kot Jam, o me nekinek ren Iejuj Krijtuj. ² Kalanan, o popol, o limpok en rokalan komail! ³ Kompok kan, ni ai nonki kausalap, intin won komail ekij, duen atail dorela ni lamalam ta pot, i men intin won komail o panau komail, en upaliki pojon, me udan panalan jarau kan. ⁴ Pwe aramaj akai wailon on, me ar pakadeik mia jan maj o: Irail me doo jan Kot, o re kawukila mak en Kot, on kapwaiada inon jued en uduk, o re kamameki Kot o atail Kaun Iejuj Krijtuj, me iei eta Kaun. ⁵ Komail ajaer meakaroj, ari jo, i men kataman kin komail, me Kaun o kotin jauaja japwilim a aramaj akan ren men Äkipten, a mur a kotin kame ir ala, me jota pojon. ⁶ O tounlan kai, me jota kajampwaleki arail koa, ap muei jan udan deu arail, a kotin nekid kin arail jal mata joutik ni waja ro rotorot on ran en kadeik lapalap. ⁷ Dueta Jodom, O Komora, o kanim akan, me mi imp ara, me pil nenenek nin tiak ota, dueta ira, o inon ion uduk toror, ap wiala kilel eu, ni ar kamekameki kijiniai joutik. ⁸ I dueta mepukat, me kalap aurasmen, kin kajaminela uduk, o jota duki on kaun o, lalaue me linan akan. ⁹ A Mikael, tounlan lapalap amen, ni a akamai on tewil, akakamaiki kalep en Mojej, a jota kotin ainar on lalaue o kadeikada i, pwe a kotin majanier: Kaun en kotin kapun on uk! ¹⁰ A mepukat kin lalaue, me re jaja; a meakan me re udan aja, dueta man akan, me jota ar lamalam, kawela pein irail. ¹¹ Juedi on irail! Irail weweid kier al en Kain, o re lodi on pakotaue en Pileam pweki moni, o ni ar kanudi dueta Kora, re mekilar, ¹² Ir pukat me

kaopan omail kamadip limpok kan, ni ar jokrau jomajak o kamana pein irail. Re rajon dapok madekon kan, me an kin wewa jili, o rajon tuka, me jo ta o jo wa kan mia, me melar pan riapak, o jolar due 'rail. ¹³ Re rajon iluk en matau, me punpun potpoteta, kapwereda pein ar kanamenok kan, rajon moal en uju, ap nekinek on rotorot joutuk. ¹⁴ Enok kajimen murin Adam pil kokop duen irail majanier: Kilan, Kaun o kotido ian japwilim a jarau kan, me kid neder. ¹⁵ Pwen kadeikada karoj, o kapunada me jan Kot akan karoj, pweki ar dodok o wiawia jued akan, me re wiadar ni ar doo jan Kot, o pil ar lokaia jued, me irail dipan akan wiai on i. ¹⁶ Mepukat kin lipaned o pilipil en pan moli anjau karoj, aki ar kapwaiada ar inon jued, o irail aklapalap ni ar lokaia, o lipilipil janjal en aramaj pweki moni. ¹⁷ A komail, kompok kan, tamanda majan akan, me wanporon en atail Kaun Iejuj Krijtuj akan majanier maj o, ¹⁸ Ni ar majani on komail, me aramaj lalaue pan pwarado ni imwin anjau, me jan Kot, ap kekeideki pein ar inon jued. ¹⁹ Ir pukat kin kamueit pajan jaulan kan, irail me pali uduk eta, a jota nen arail. ²⁰ A komail kompok kan, kaua kida pein komail omail pojon melel, o jarau, o kapakapaki Nen jarau. ²¹ Nekinek pein komail ni limpok en Kot, o kaporoporeki kalanan en atail Kaun Iejuj Krijtuj on maur joutuk. ²² O akai irail me peikal, komail kadek on, ²³ Jaro kin ir wei jan nan kijiniai o dore ir ala. O kadek on me tei kan ni majak. O komail pil juedeki likau jamin en pali uduk. ²⁴ A i me kak pera komail, jan omail pan depikelekel, o kamotan di on komail mon a linan, makelekel, o pereperen, ²⁵ I Kot eta Jaunkamaur patail, ren Iejuj Krijtuj atail Kaun linan, lomin, o wiawia, o manaman en ko on, met o potopot eta kokolata! Amen.

PUK EN KAUDIAL EN IOANEJ.

1 IET kajale pan Iejuj Krijtuj, me Kot kotiki *on* i, en kajale *on* japwilim a ladu kan meakai, me pan wiaui met koren. A kotin poronela japwilim a tounlan, me a kotin kajaleki *on* japwilim a ladu Ioanej. ²Me kadedeki majan en Kot, o kadede pan Iejuj Krijtuj karoj, me a kilaner. ³Meid pai, me wadokedi o ir, me *ron* majan en kokop akan, o nekinekid me intinidier lole, pwe anjau me koren. ⁴Iet *nai* Ioanej, *on* momodijou iju nan Ajien: Mak o popol *on* komail *jan* ren i, me kotikot met, o me kotikot maj o, o me pan kotido, o *jan* ren Nen iju, me kotikot mon mol a, ⁵O *jan* ren Iejuj Krijtuj, me jaunkadede melel, me mejeni ren me iajadar *jan* ren me melar akan, o Kaun en nanmarki en jappa kan, me kotin kupura kitail o widen *jan* kitail dip atail ki nta, ⁶O kotin wia kin kitail er jamero *on* Kot o Jam a. *Linan* o manaman en mi re a kokolata! Amen. ⁷Kilan, a kotido nan dapok kan, o maj karoj pan *kilan* i, o irail me doke i, o kainok en jappa karoj pan *janejanki* i. Melel, Amen. ⁸Nai Alpa o Omeka, me Kaun Kot kotin majani, me kotikot eta, o me kotikot maj o, o me pan kotido, iei Dinkel amen. ⁹Nai Ioanej, ri omail, o omail warok ni kamekam, o ni wei, o ni atail auiaui Iejuj, i lel *don* nin dake o, me ad a Patmoj, ki majan en Kot o kadede pan Iejuj. ¹⁰Nen jaraui kotikot po i ni ran en Kaun, i ap ronadar mur i nil laud eu, me rajon nil en koronete majani: ¹¹Me koe kilan, intiniedi nan puk eu, ap kadar *won* momodijou iju en Epijuj, o Jmirna, o Perkamuj, o Tiatira, o Jardej, o Piladelpia, o Laodijea. ¹²I ap joupei *on*, en *kilan* nil o, me kajoi *on* ia. A i lao joupeilar, i *kilan* lamp kold iju. ¹³O nan *pun* en lamp akan amen mia, me rajon Nain aramaj, likauie kida likau

eu, me leldi *on* aluwilu a, o lukom kida ni maramar waiwai kold eu. ¹⁴A kadokenmai o pit en pepei pueteputeteta wun en jip pueteputet, o rajon jno, o *jilan* i rajon umpul en kijinai, ¹⁵O aluwilu a rajon praj *linan* likamata a *linalin* nan kijinai, o kapitie rajon *nirjok* en pil toto. ¹⁶O ni lim a pali maun uju iju mia, o *jan* nan *jilan* i kodlaj *kon* o au a riau u wei *jan*, o *jilan* i rajon katipin, *jiran* kelailia. ¹⁷A ni ai *kilan* i, i ap pupedi ni aluwilu a dueta mela amen. O a kotikidan po i lim a pali maun mamajani: Ender majak, *nai* men maj o men mur. ¹⁸O me maur men, o ai melar amen, ari *kilan*, i memaureta kokolata, o men kapir en mela o wajan mela mi re i. ¹⁹Koe ari intiniedi meakan, me koe kilaner, o me mier, o me pan wiaui mur. ²⁰Wewe en uju iju, me koe kilaner nan pa i pali maun, o lamp kold iju. Uju iju, iei tounlan en momodijou iju, o lamp iju, iei momodijou iju.

2 INTIN *won* tounlan en momodijou en Epijuj: Iet majan en i, me kolekoleta ni lim a pali maun uju iju, o me kin weweid nan *pun* en lamp kold iju. ²I aja om wiawia kan, o om dodok, o om dadaurata, o duen om jota kin mauki me jued akan, o koe kajaui ir adar, me akawanporon, a me jo, ap diar ir ada me likam. ³O koe kin kanonama *on* o kadokeki mar ai, ap jota panadar. ⁴A iet me I juedeki re om: Koe muei *janer* tapin om limpok. ⁵Koe ari tamanda, me koe pupe wei *janer*, o kalula, o kapwaiada wiawia en maj o; a ma jo, I pan ko *don* uk, kajau wei *jan* om lamp *jan* ni deu a, ma koe jota kalula. ⁶A iet me koe kin wia, koe kin juedeki wiawia en nain Nikolauj akan, me I pil kin juedeki. ⁷Me *jalon* a mia, i en *ron*, me Nen o majani *on* momodijou kan! Me dadaurata, I pan ki *on* i, en *tunole* *jan* tuka en kamaur, me mi nan paradij en Kot. ⁸Intin *won* tounlan en momodijou en Jmirna: Iet majan en men maj o men

mur, me melar ap mauredar. ⁹I aja om kamekam, o om jamama ari jo, koe me kapwapwa, o lalaue en ir, me kin inda, dene irail men Juj, a kaidin irail men Juj, pwe pwin en Jatan eu. ¹⁰Koe der majak, me koe pan kalokolokki. Kilan, tewil o pan kajelon *on* nan imaten akai komail, pwe komail en kajonejon, o komail pan kalokolok ran eijok. Dadaurata lel mela. I ap pan ki *on* uk mar en maur joutuk. ¹¹Me jalon a mia, i en ron, me Nen o majani *on* momodijou kan! Me dadaurata, jota pan kamekam kila mela kariau. ¹²Intin won tounlan en momodijou en Perkamuj: Iet majan en me na kodlaj kon o au riau mia: ¹³I aja, waja koe kaujon ia, ni wajan mol en Jatan, o koe kin podidi *on* mar ai, o koe jota kamama kida om pojon ia pil jo ni ran oko, me Antipaj, ai jaunkadede melel men, kamekamelar nan pun omail, waja Jatan kin kaujon ia. ¹⁴A ekij tikitik ta, me I juedeki re om: Akai mi re om, me kin apwali lamalam en Pileam, me padaki *on* Palak, en kajedi *on* mon kadaudok en Ijrael kajapun par, ren tunole kijin man, me olu oner dikedik en ani kan, o ren nenek. ¹⁵O pil akai mi re om, me pil apwali lamalam en nain Nikolauj akan. ¹⁶Ari, kalula! A ma jo, I pan madan won uk o pepepi *on* irail ki kodlaj en au ai. ¹⁷Me jalon a mia, i en ron, me Nen o majani *on* momodijou kan! Me dadaurata, I pan ki *on* i mana jobjanjaj, o I pan ki *on* i takai pueteputet eu o nan takai mar kap intinidier, jota amen me dedeki, i eta, me pan ale. ¹⁸Intin won tounlan en momodijou en Tiatira: Iet majan en me Japwilim en Kot, me jilan i rajon umpul en kijinia i o aluwilu a rajon praj linan. ¹⁹I aja om wiawia kan, o om limpok, o om pojon, o om papa, o om kanonama, o duen om wiawia men mur, me toto jan men maj. ²⁰A iet me I juedeki re om: Koe kin mueid *on* li Ijepel, me kin inda duen pein i, dene i jaukop amen, me kin padaki o kotaue nai

ladu kan, ren nenek, o ren tunole, me olu *on* dikedik en ani. ²¹O I ki *on* i er anjau en kalula, a a kan kalukila a nenek. ²²Kilan, I pan kajedi i nan loj, o irail me kin kamal re a, nan kamekam lapalap, ma re jota pan kalukila wiawia en Ijepel akan. ²³O I pan kamekila na jeri kan kamekam eu. Ari, momodijou karoj pan ajaki, me nai i, me kin ireron nan mudilik o monion kan, o I pan ki *on* amen amen komail iran omail wiawia kan. ²⁴A I indai *on* komail tei kan, me mi Tiatira, karoj me jota apwali lamalam wet, me jo dedeki widin en Jatan, duen ar lokaia. I jota pan ki *on* komail eu katoutou pa 'mail. ²⁵A me mi re omail, kolekoleta, I lao pwarado. ²⁶O me dadaurata o me kanekid ai wiawia kan lel imwi, i me I pan kajapwilada pon wei kan. ²⁷A pan kaun kida ir jokon mata, due dal en jau-pal kin ola kaulap, o due I pil aleer mana jan ren Jam ai, ²⁸I ap pan ki *on* i uju ran. ²⁹Me jalon a mia, i en ron me Nen o majani *on* momodijou kan!

3 INTIN won tounlan en momodijou en Jardej: Iet majan en me Nen en Kot iju o uju iju mi re a: I aja om wiawia kan, o me mar en maur mi re om, a jo, koe melar. ²Pirida, katene me lua, me nok mela, pwe I jota diaradar, me om wiawia kan unjokela ren ai Kot. ³I me koe en tamanda, duen koe tunoler, o roner, o kanekid, o kalula. Ma koe jota pan pirida, I pan pwarado due lipirap amen, o koe pan jaja auer, me I pan pwara don uk. ⁴A mar malaulau mi re om nan Jardej, me jota kapwelepwel lar ar likau kan, re pan alialu re i nan likau pueteputet, pwe re kon *on*. ⁵Me dadaurata, pan kapwad kida likau pueteputet, o I jota pan irije jan nan puk en maur mar a. O I pan kadede mar a mon Jam ai o mon na tounlan kan. ⁶Me jalon a mia en ron, me Nen o majani *on* momodijou kan! ⁷Intin won tounlan en momodijou en Piladelpia: Iet majan en me ja-

raui, me melel, me men kapir en Dawid mi re a, me kin ritinida, o jota amen, me kak ritinidi, o me kin ritinidi, o jota amen, me kak ritinida. ⁸I aja om wiawia kan. Kilan, I ki *on* uk er wanim ritidar eu o jota amen, me kak ritinidi, pwe om kel me tikitik, o koe kin kanekid ai majan, o koe jota kamam kidar mar ai. ⁹Kilan, I kanain kin uk akai, me udan pwin en Jatan, kijan irail, me akajuj, a jo, re likam. Kilan, I pan kainon ir do, en poni ni nä om, o ren aja, me I kin pok *on* uk. ¹⁰Aki om kanekid ai majan en kanonama, I pil pan kanekid uk ni auer en kajonejon, me pan udon toun jappa karoj, en kajonejon irail, me kaujon jappa. ¹¹I pan pwarado madan. Kolekol, me koe anekier, pwe jota amen en kulia *jan* mar om. ¹²Me dadaurata, I pan wiaki i ur eu nan tanpaj en ai Kot, o a jolar pan pedoi *jan* kokolata. I pan intin po a mar en ai Kot, o ad en kanim en ai Kot, Ierujalem kap, me peidido *jan* ai Kot nanlan o mar ai kap. ¹³Me jalon a mia, en ron, me Nen o majani *on* momodijou kan! ¹⁴Intin won tounlan en momodijou en Laodijea: Iet majan en me maraneki Amen, me jaunkadede lelapok melel, me tapin dodok en Kot. ¹⁵I aja om wiawia kan, koe jota karakar o pil jota lamelamur. I men, koe en lamelamur de karakar! ¹⁶Ari, koe me lou, a kaidin karakar de lamelamur, I ap pan muj kin uk wei *jan* nan au ai. ¹⁷Pwe koe inda: Nai kapwapwa, i anekier kapwa kan, o i jota kin anane meakot, ap jaja, me koe jakanekan, o jo konekon, o jamama, o majkun, o kilijo. ¹⁸I panau uk, koe en neti *jan* ia kold *linan*, aki kijinia, pwe koe en kapwapwala, o likau puetepuet, pwe koe en likauie uk, o kanamenok pan om kilijo der janjal, o wini en maj o, men elieliki maj om, en kilan waja. ¹⁹I kin kapun *on* o kaloke karoj, me I pokepoke. Koe nantion kalula! ²⁰Kilan, I kin u pan wanim o letelet. Meamen pan ron nil ai,

ap ritinida wanim o, I pan pedelon re a, ap ian i mot *on* raj jarau, o a ian ia. ²¹Me dadaurata, I pan ki *on* i, en ian, ia mondi pon mol ai, dueta *nai* pil dadaurata, ap ian Jam ai mondi pon mol a. ²²Me jalon a mia, i en ron, me Nen o majani *on* momodijou kan!

4 MURIN mepukat i kilaner kajanjal eu: Kilan, wanim eu ritidar nanlan, o nil, me i roner maj, dueta koronete eu kajokajoi *on* ia: Koda don met! I pan kajale *on* uk, me pan wiaui mur en mepukat. ²Nai pitipit katia Nen. A kilan, mol eu mi nanlan, o amen kotidi pon mol o. ³A janjal en me kotidi poa rajon takai Iajpij o Jardij o aia me liteui mol o, me janjal dueta takai jmarakd. ⁴O mol o kapilki pena mol rieijok paieu, o lapalap riek pamen kotikot poa, likau kida likau puetepuet o nin kida nin kold. ⁵O *jan* ni mol o liol, o nil akai, o nanjapwe kai uje wei *jan*, o lamp iju umpumpul mon mol o, iei Nen iju en Kot. ⁶O mon mol o dueta jed eu, me rajon klaj o krijtal, o nan waron en mol o, o impan mol o man maur pamen, me rok ki por en maj mo ar o mur ir. ⁷Man en maj me rajon laien amen, o man kariamen rajon kau ol amen, o man kajilimen kar i rajon aramaj, o man kapamen rajon manpir ikel. ⁸O man maur pamen ko pa en pir wonu mi ren amen amen, me rokki por en maj ni kaila o lole, o re jota nenenla ni ran o ni pon, indinda: Me jarau, me jarau, me jarau, Kaun Kot, Kaun en meakaroj, me kotikot maj, o me kotikot met, o me pan kotin pwarado. ⁹Ari man maur oko, lao pan kalinanada, o kakaki, o danke i me kotidi pon mol o, me ieiaj joutuk, ¹⁰Me lapalap riek pamen ap pan poridi *on* i, me kotidi pon mol o, o re pan poni i, me ieiajata kokolata, o re pan pwilikidi mar ar mon mol o, indada: ¹¹Komui Main, at Kaun, o at Kot, me kon *on*, en *linanla*, o kakala, o manaman, pwe ir me kotin

kapikadar meakan karoj o pweki kupur omui re mia kier o wiaui kidar.

5 O i kilaner nan lim pali maun, en me kotidi pon mol o, puk eu, intinidier lole o liki o kateneki pena men katen iju. ²O i kilan tounlan kelail amen, pepeidokki nil laud: Ij me kon on pak pajan puk o, o lapwada a men katen kan? ³A jota amen, me mi nanlan de nin jappa, de pan jappa, me kak on pak pajan puk, o udial i. ⁴Ari, i ap janejan kausalap, aki jota amen, me diarokadar, me kon on, en pak pajan puk o, de udial i. ⁵O amen ren me lapalap akan majani on ia: Koe der janejan! Kilan, Laien, me udan kainok en luda, tapin Dawid, me pwaidar ni a peipei, pwen kon on, pak pajan puk o, o lapwa jan men katen iju. ⁶O i kilan nan waron en mol o nan pun en man pamen o nan pun en lapalap akan Jippul amen u due kamekamelar, me oje iju o por en maj a iju mia, iei Nen en Kot iju me pakadaralan dol en jappa karoj. ⁷A kotido, ap kotiki jan puk o ni lim a maun en me kaipokedi pon mol o. ⁸A ni a kotin aleer puk o, man maur pamen, o lapalap riek pamen poridi on mon Jippul o. Amen amen re irail kolekol a arp o dal kold, me dir en potik en ijij, iei kapakap en jarau kan. ⁹Irail kauleki kaul kap pot indinda: Ir me kotin kon on, kotikida puk o, o lapwada a men katen ko, pwe komui kamataral o neti ki on Kot nt' omui jan ni kainok karoj, o lokaia karoj, o men liki karoj, o wei karoj. ¹⁰O kotin wia kin irail la wei eu on atail Kot, pwen jamero kan, o re pan nanmarki nin jappa. ¹¹O i kilaner o i roner nil en tounlan toto impan mol o, o man maur ko, o lapalap oko; irail me nederenia nen nen o kid kid, ¹²Irail indinda ni nil laud: Jippul o me kamekamelar, me kon on aineki manaman, o kapwa, o erpit, o kel, o kaka, o linan, o pai kan. ¹³Ir karujia nanlan, o jappa, o pan jappa, o pon madau, o aude pan arail karoj, i roner me

re indinda: Me kotidi pon mol o, o Jippul en kapinanla, o kakala, o kalinanada o manaman kokolata. ¹⁴Man maur pamen majani: Amen, O lapalap akan poridi on poni i.

6 I kilan ni en Jippul a lauad pajan eu ren katen iju, o i roner amen ren man pamen majanieki nil me rajon nanjapwe: Kodo! ²I ap kilaner oj pueteputet amen, o me mondi poa kajik katieu mi re a, o mar eu ko on i, i ari koti wei, pwen kalokaloedi. ³Ni a lauad pajan katen kariau, i ap roner man kariamen majanier: Kodo! ⁴Amen oj me waitata ap pwarado, a me mondi poa a muei on i, en kawela muei mau nin jappa, o tou a kan pakamekam pena, a kodlaj kalaimun me panalan i. ⁵Ni a lauad pajan katen kajilu, i roner man kajilimen majani: Kodo! I ap kilaner oj tontol amen, o me mondi poa, men tenok mi ni lim a. ⁶O i roner nil eu nan pun en man pamen indinda: Jon en wit eu denar eu, o jon en korn jilu denar eu, a le o wain der kawela! ⁷A ni a lauad pajan katen kapaieu, i roner nil en man kapamen majani: Kodo! ⁸I ap kilaner oj pajaj, o me mondi poa, mar a Mela, o wajan mela me idauen i. A kapi on i en kaunda pakij eu en jappa, en kamekila kodlaj, o ijejol, o mela, o ren man laualo en jappa kan. ⁹A ni a lauad pajan katen kalimau, i kilaner pan pei jarau nen en me kamekila majan en Kot, o ar kadede, me re wia. ¹⁰Irail likelikwirki nil laud indinda: Arai da, Main, Kaun jarau o melel, komui jo kadeikada o iki kin nt' at on irail, me kaujon jappa? ¹¹Likau pueteputet me panalan irail karoj, o a kotin majani on irail, ren moleilei maj ekij, a lao ian ar o ri ar akan unjoke-lar, me pan kamekamela dueta pein irail. ¹²O i kilaner ni a lauad pajan katen kawonu, rerer en jappa lapalap ap wiaui, katipin rotala dueta likau tontol, wunen eu o maram waitatala dueta nta. ¹³O uju en lan akan pupedi on jappa, due tuka

pik pot kajedi wa kan me pul, ni a tuälok ki *an ma*, ¹⁴O *lan* kajaula dueta kijin likau ni a limlim pena, o nana karoj o dake karoj torak *jan* deu ar, ¹⁵O nanmarki en jappa kan, o monjap, o jaumaj akan, o kapwapwa kan, o me kelail, o ladu kan karoj, o maio kan rukila nan por o pan paip en nana kan. ¹⁶Ap indan nana o paip akan: Pupedi po at o pwain kidi *jan* mon jilan en i me kotidi pon mol o, o *jan* ni *onion* en Jippul. ¹⁷Pwe a leleran lapalap en a *onion*; o ij me pan kak pwaida?

7 MURIN met i kilaner tounlan pamen uda ni kaim en jappa paieu kolekol *an* paieu en jappa, pwe *an* ender ipuip don jappa, de pon jed, de nin tuka pot. ²O i kilaner amen tounlan pwarada *jan* ni maj en *lan*, kilelekidi kilel en Kot ieiaj. A likwirki *nil* laud *on* tounlan pamen, me udan kawela jap o jed, ³Indinda: Der kawela jappa de madau, de tuka kan, a lao kileledier ladu en at Kot akan ni tam ar! ⁴Nai ari ronadar arail wadok me kileledier me lop panen pakid *jan* nin kainok en Ijrael akan karoj. ⁵*Jan* ni kainok en Iuda nen riakid kileledier, *jan* ni kainok en Rupen nen riakid, *jan* ni kainok en Kat nen riakid, ⁶*Jan* ni kainok en Ajer nen riakid, *jan* ni kainok en Naptali nen riakid, *jan* ni kainok en Manaje nen riakid, ⁷*Jan* ni kainok en Jimeon nen riakid, *jan* ni kainok en Lewi nen riakid, *jan* ni kainok en Ijajar nen riakid, ⁸*Jan* ni kainok en Jepulon nen riakid, *jan* ni kainok en Iojep nen riakid, *jan* ni kainok en Peniamin nen riakid. ⁹Murin mepukat i kilaner pokon kalaimunia, jota amen me kak wadokedi *jan* ni wei karoj, o kainok karoj, o men liki karoj, o lokaia karoj, o mon mol o, o mon Jippul likau kida likau puetepuet o paini ni lim ar, ¹⁰O re *nil* lauded a indinda: Kot kamaur pat, me kaipokedi pon mol o o Jippul. ¹¹Tounlan karoj u kapil pena mol o, o lapalap akan, o man

pamen, irail pori kidi maj ar mon mol o, poni Kot, ¹²Indinda: Amen! Pai, o *linan*, o erpit, o danke, o wau, o rojon, o manaman *on* atail Kot kokolata! Amen. ¹³O amen ren me lapalap akan japa majani *on* ia: Ij irail me likau kida likau puetepuet, o irail kodo *jan* ia? ¹⁴I ap po toan *on* i: Main, komui manier. A japa ia: Ir me pwaida *jan* ni kaankamekam, o re lope ar likau, o kapwad kida ntan Jippul. ¹⁵I me re mikier mon mol en Kot, o papa i ni ran o ni *pon* nan japwilim a im en kaudok, o me kaipokedi pon mol o, pan apapwali irail. ¹⁶Irail jolar pan men mana potopoteta, o jolar men nim pilada, o katipin jolar pan daker ir, de eu *jon* en karakar pan lel. ¹⁷Pwe Jippul ni waron en mol o pan kotin wia jile parail, o a pan kalua ir *won* ni pil en maur, o Kot pan lim wei *jan* pil en maj arail.

8 NI a lauad pajan katen kaiju, kapora men wiaui nanlan alep en auer. ²O i kilaner tounlan ijimen, me uda mon Kot, o koronete iju *panalan* irail. ³Amen tounlan me kotido u pon pei jarau, dal kold, men ijik potik, mi re a; potik ijij toto *panalan* re a, pwen kamanada kapakap en *jaulan* kan, me mi mon mol o. ⁴Ad in ijik *ianaki* kapakap en me jarau kan adidalan Kot *jan* ni lim en tounlan o. ⁵Tounlan ari aleda dal en potik o, ap aude kida kijiniai en pei jarau, ap kajedi *on* jappa; ari, nanjapwe, o *nil* akan, o liol, o rerer en jappa wiaui. ⁶A tounlan ijimen, me ar koronete iju mia, kaonopadan pepeuk. ⁷Men maj pepeuk koronete, akel o kijiniai *ianaki* nta ap wiaui o pijikindi *lan* jappa; a jilekij eu en jappa *ronala*, o jilekij eu en tuka *ronala*, o rä karoj *ronala*. ⁸O tounlan kariamen pepeuk koronete ap likamata nana lapalap eu ijijiki kijiniai ap pijikindi *lan* madau; a jilekij eu en madau ap wialar nta. ⁹O jilekij eu en tou a maur melar nan jed, o jilekij eu en jop akan olar. ¹⁰A tounlan kajilimen pepeuk ko-

ronete, uju lapalap ap pupedi *jan* nanlan likamata jer umpumpul eu pupedi pon jilekij eu en pilap akan o utun pil akan. ¹¹Ad en uju o Jadik; jilekij eu en pil akan ap jadikalar, o aramaj toto mekilar pil aki ar jadik. ¹²A tounlan kapamen pepeuk koronete, jilekij eu en katipin, o jilekij eu en maram, o jilekij eu en uju kan ap olar. Jilekij eu ari rotonala o ran jolar marain ni a jilekij eu o pil dueta pon. ¹³O i kilaner o roner ikel amen pipir nan waron en lan, indindaki nil laud: Apwal, apwal, apwal *on* irail, me kaukaujonta jappa, pweki nil en koronete en tounlan jilimen, me pan pepeuk mur.

9 TOUNLAN kalimen pepeuk koronete, i ap kilan uju en lan eu, me pupedi *on* jappa, o ki en waja lol me panalan i. ²A ritinida au en waja lol, adiniai ap adida *jan* nan waja lol o, dueta adiniai en um kalaimun, o katipin o pan lan rotorotala, pweki adiniai en waja lol. ³O manjiek kan me pwarado *jan* nan adiniai, rap parapanalan jappa, o manaman panalan irail dueta jkorpion en jappa. ⁴A majani *on* irail, ren der kawela rä nan jap, de tuka ta tontol, o pil jo tuka laud, a aramaj akan ta, me jo kileleki kilel en Kot ni tam arail. ⁵A jo mui *on* irail, en kame ir ala, a ren kaloke irail jaunipon limau; o ar wairok me laud dueta lip en jkorpion, ma a pan ke aramaj amen. ⁶Ni ran puko aramaj pan rapaki mela, ap jota pan diarada; o re pan inon *ion* mela, a mela pan *tan* wei *jan* irail. ⁷Mom en manjiek kan dueta oj, me onoper mauin, o pon *mon* arail meakot, me rajon mar kold, o maj ar dueta maj en aramaj. ⁸Pit en *mon* arail rajon pit en *mon* en li, o ni arail dueta ni en laien. ⁹Pere me mi re 'rail dueta pere mata, o nirjok en pa arail dueta nirjok en war, me oj toto me *tan*aki won nan mauin. ¹⁰O iki 'rail dueta jkorpion, o oje ar mia, o re keleki iki 'rail, o re kin kame aramaj jaunipon limau. ¹¹O

arail nanmarki ani en kadar en waja lol, ad a ni lokaia en Ipru Apadon, a ad a ni lokaia en Krik Apolion. ¹²Ari, tapin apwal akan daulier, a kilan, pil riau pan pwarado mur. ¹³Tounlan kawonemen pepeuk koronete, i ap ron nil eu, me tapida *jan* nan oje paieu en pei jarau, me mi mon Kot. ¹⁴Amen indan tounlan kawonemen, me a koronete mia: Lapwada tounlan pamen, me jalidier ni kailan pilap Oiprat. ¹⁵Ari, tounlan pamen oko japdokalar, me onoper *on* auer, o ran, o jaunipon, o par, pwe ren kamela jilekij eu en aramaj akan. ¹⁶Wadawad en tounpei, me dake oj riajap; o i roner duen toto ar. ¹⁷Iduen ai kilaner oj akan ni kajanjal o, o irail, me mod po arail, pere praj arail dueta kijiniai, me meimei o dueta jwepel, o *mon* en oj oko dueta *mon* en laien; o *jan* ni au arail kijiniai, o ad, o jwepel kin adewei. ¹⁸Kariapa jilu pukat jilekij eu en aramaj akan, me kamekilar, kijiniai, o ad, o jwepel, me adewei *jan* ni au arail. ¹⁹Kelail en oj akan mi nan au ar, o ni padaik arail, pwe padaik arail dueta jerpent kan, o *mon* ar mia, o re kamekamki ir padaik ar. ²⁰A luan aramaj akan, me jo kamekilar kamekam pukat, kan kaluki wiawia en pa arail, pwe ender poni *on* tewil akan o dikedik en ani, me wiaki kold, o jilper, o praj, o takai, o tuka, me jo kak *nar* waja, o jo ron waja, o jo alialu. ²¹Irail jota kaluki ar kamela, o ar wun ani, o ar nenek, o ar lipirap.

10 O I kilaner amen tounlan kelail, me kotidido *jan* nanlan, me likauida dapok eu, o aia mi pon kado-kenmai, o jilan i dueta katipin, o aluwilu a dueta ur kijiniai. ²Ni lim a kijin puk mia, me papak pajan, o aluwilu a pali maun jokedi pon madau, a pali main pon jappa, ³O a kotin molipe kida nil laud, due laien amen ni a weriwer, o ni a molipeer, nanjapwe iju ap nirinir. ⁴A

nanjapwe iju *niriniridar*, i men *intin*, i ap *ron nil* eu *jan nanlan* majani: Katene meakan, me nanjapwe iju majanier, der *intin* ir edi! ⁵Tounlan o, me i *kilaner* u pon madau o *jappa*, puekada lim a pali maun, ⁶Ap *kauki* i, me *ieiajata* joutuk, me *kotin kapikadar lan* o meakan mi *lole*, o *jappa* o meakan mi *lole*, o madau o meakan mi *lole*, me *jolar* pan *anjau*. ⁷A ni *dokan nil* en *tounlan* *kaijimen* ni a pan *pepeuk*, *iei* *anjau karir* pan *Kot kaunjokalar*, *duen* a *kotin kokop on* *japwilim* a *ladu jaukop* akan *ronamau* o. ⁸Nil o, me i *roner jan* *nanlan*, a *pil* majani *on* ia er majani: U ko *wei*, *aleda* *kijin puk*, me *papak pajaner*, ni *lim* en *tounlan*, me *uda* pon madau o pon *jappa*! ⁹Ari, i ap ko *won* *tounlan* o, *potoan on* i, en *ki don* ia *kijin puk* o. A majani *on* ia: *Ale*, ap *kanala*, a pan *kajadikala* *kaped om*, a ni *au om* a pan *iau dueta onik*. ¹⁰I ap *aleer* *kijin puk* o *jan* ni *lim* en *tounlan* ap *kanalar*. Ari, *nan au* i me *iau due onik*, a *murin* i *kaner*, *kaped* i ap *jadikalar*. ¹¹A majani *on* ia: *Koe nok pil kokopada iran* men *liki kan*, o *aramaj* akan, o *lokaia kan*, o *nanmarki toto*.

11 O MEN *jon* *dueta* *jokon pot pan* *don* ia. Amen *inda*: *Uda*, *jon* im en *kaudok* en *Kot*, o *pei jarai*, o *irail* me *kaukaudok* *lole*! ²A *kapil* *penan* im en *kaudok* *kajela* *liki* o *der jon*, *pwe* a *panalaner* men *liki kan* o *kanim jarai* re pan *kakaue jaunipon* *paeijok riau*. ³O I pan *kamanada* *nai jaun**kadede* *riamen*, o *ira* pan *kokop* *wei* *ran kid riepuki* *woneijok*, *likau kida* *likau tol*. ⁴*Ira* *tuka* *olip* *riapot* o *lamp riau*, me *mimi mon* *Kaun* en *jappa*. ⁵Ma *amen* men *kame ira*, *kijiniai* pan *luj* *wei jan* *nan au* *ara*, ap *karonala* *naira imwintiti* *kan*. O *ma* *amen* men *kame ira*, a pan *kamela*. ⁶*Ira* *manaman on* en *pinala lan*, *pwe* *ede katau* *arain* *ara kokopada*, o *ira* *kaun* en *pil*, *ira* *kak kawuk on* *nta pil* akan o *kame ki jappa jon* en *kamekam* *karoj*, *due ira inon ion*.

⁷*Ira* *lao kanikiela* *ara kadede*, *man o*, me pan *pwarada* *jan* *waja lol*, pan *pei on* *ira*, *kaloe ira* *di*, *kame ira* *la*. ⁸O *kalep* *ara* pan *wonon nani al* en *kanim lapalap*, me *ad a ni karajeraj* *Jodom o* *Åkipten*, *waja ar* *Kaun pil kalopular*. ⁹Ari, me *toto jan* *ren* men *liki kan*, o *kainok*, o *lokaia*, o *aramaj* akan pan *kilan* *kalep* *ara* *ran jilu* *alep*, o *irail jota* pan *mueid on*, me *ara* *kalep* pan *jaredi* *nan joujou*. ¹⁰O *irail*, me *kaukaujon jappa*, *kaneket* *kin ira* o *pereperen*, re pan *pakijakij* *pena*, *pwe jaukop* *riamen* et *kin kaloke* *irail*, me *kaukaujon jappa*. ¹¹A *murin* *ran jilu* *alep* *maur jan* *ren* *Kot pil* *til won lol* *ara*, *rap u ni nä* *ara*, a *irail*, me *kilan ira*, *majakada* *kaualap*. ¹²O i *roner nil* *laud* eu *jan lan* *mamajani on* *ira*: *Koma koda don* *met*! *Ira* ap *kokidalan* *dapok*, o *imwintiti* *ara kilan ira*. ¹³Ni *auer ota* *jappa* *rerer* *kaualap*, *eijokkij* eu en *kanim olar* ni *rerer*, o *mar ijekid* en *aramaj* *mekilar*, me *tei kan* *majakalar*, *rap landar* *Kot* en *lan*. ¹⁴*Kamekam* *kariau wiauier*. *Kilan* *kamekam* *kajilu* me pan *pitipit wiaui*. ¹⁵*Tounlan* *kaijimen* *pepeuk* *koronete*. *Nil* *laud* ap *wiauier* *nanlan* *indinda*: *Wein jappa* *id* *wialar* *wein* *atail* *Kaun* o *japwilim* a *Krijtuj*. A pan *kotin* *kaunda* *kokolata*. ¹⁶A *lapalap* *riek* *pamen*, me *ariri* *Kot* pon *mol arail*, *rap pupedi* ni *jilan* *ir poni* *Kot* *majani*: ¹⁷*Je* *danke* *komui*, *Main* *Kot*, *Kaun* en *meakaroj*, me *kotikot* *metet*, o me *kotikot* *maj o*, *pwe* re *kotin* *aleer* ar *manaman* *lapalap*, o *kotin* *Nanmarki* *lar*. ¹⁸O *wei* *kan* *makaradar*, a ar *onion* *leler*, o a *leler* *anjaun* *melar* akan *pakadeik*, o a *leler* *anjau* en *katini* *japwilim* *omui* *ladu jaukop* akan o *jarai* *kan*; *irail*, me *lomwineki* *mar ar*, *tikitik* *kan* o *lapalap* akan, o en *kawe* *irail*, me *kin kawela* *jappa*. ¹⁹*Im* en *kaudok* en *Kot*, *mi* *nanlan*, *ritidar*, o *kopa* en *inau* *pinnar* *nan* im en *kaudok* o; a *liol*, o *nil* akan, o *nanjapwe* *kan*, o *rerer* en *jappa*, o *akel* *lapalap* *wiauiedar*.

12 KILEL lapalap eu *pinnar nanlan*: Li amen *linaneki katipin*, o maram pan *nä a*, o a mareda uju *eijokriau*. ²A *lijeanlar*, a *weriwer* en *naitik*, *waiwairok* en *japedokla jan*. ³Pil eu kilel *pinnar nanlan*: *Kilan*, drake lapalap *waitata mona* me iju, o *jalon a eijok*, o mar iju pon *mon a*. ⁴O a padaik *urakiwei jilekij* eu en uju en *lan*, ap *jipedi ir on jappa*. O drake *uda mon li o*, me pan *naitik*, *pwe lao a naitiker*, a en *katalala na jeri*. ⁵Ari, a *naitikadar na jeri ol*, me pan *kaun kida kainok karoj jokon mata*; ari, na *jeri peukadalan Kot on mol a*, ⁶Li o *tan won jap tan*, me *deu a onoper ren Kot*, *iei waja o re kin kamana i ran kid riepuki woneijok*. ⁷Mauin *pwaidar nanlan*. *Mikael o japwilim a tounlan kan mauini on drake o*, o drake o na kan *mauini on*. ⁸A re jo *pwaida o jolar deu ar nanlan*. ⁹O drake lapalap *pijikindila*, *iei jerpent*, me ad a *Tewil o Jatan*, *katiamau pan jappa karoj*, i me *pijikindi lan jappa*, o na kan *ian i pijikindila*. ¹⁰O i *roner nil lapalap eu nanlan indinda*: *Metet me pwaidar kamauapan*, o *wiauiapan*, o *wei en atail Kot*, o *manaman en japwilim a Krijtuj*, *pwe karaune pan ri atail pijikindila*, me kin *karaun kin irail mon Kot ni ran o ni pon*. ¹¹A re *kaloedi i aki ntan Jippul o*, o *pweki majan en ar kadededa lamalam*; o re jo *pok on maur arail lao lel on mela*. ¹²I me *lan en perenda*, o *komail me kaukaujon lole!* A *mejued on jappa o madau*, *pwe tewil me kodilan komail*, *makarada kaualap*, *pwe a aja*, me a *anjau me motomot*. ¹³Drake o ni a *kilaner*, me a *pijikindier jappa*, a *kanjore li*, me *naitiker jeri ol*. ¹⁴Pa *riau en manpir ikel lapalap*, me *panalan li o*, *pwen pirlan deu a nan jap tan*, *waja o a pan nekinek ia anjau eu*, o *anjau kan*, o *alep en anjau*, *doo jan maj en jerpent o*, *waja a pan kamana ia*. ¹⁵A *jerpent o kujepoke wei jan nan au a on li o pil*,

dueta pilap pot, *pwen kapwiliki wei li o*. ¹⁶A *jappa puporki li o*, o *jappa jara pajan au a nimala pilap o*, me *drake o kujepoke wei jan nan au a*. ¹⁷O drake *makar pan li o*, ap *kola*, en *mauini on luan kadaudok a*, me kin *nekidala kujoned en Kot akan o koleidi kadede pan Iejuj*. A *nai uda pon pik en oror*.

13 I AP *kajinenda pon pik en oror o kilaner man amen pwaradar jan nan madau*, me a *oje ek o mona iju mia*, o mar *eijok mier pon oje kan*, o ni *mona ad en lalau kan*. ²Man o, me i *kilaner*, *dueta parder amen*, o *nä a dueta nä en pär amen*, o *au a rajon au en laien*. O drake *ki on i a kelail*, o *mol a*, o a *manaman lapalap*. ³O i *kilaner mona eu dueta kamekamelar*, ari jo, a *kamekam motier*, a *toun jappa karoj puriamuiki man o*. ⁴Irail ari *poni on drake*, *pwe a kapieki man o a kelail*, o re *poni on man o indinda*: *Ij me rajon man o?* O *ij me pan kak mauini on i?* ⁵O a *pan on i au en juai lapalap*, o en *lalau eu*, o a *pan on i*, en *mimieta jaunipon paeijok riau*. ⁶Ari, a *jara pajan au a*, en *lalau Kot*, en *laue mar a o tanpaj a jarau*, o *irail me kotikot nanlan*. ⁷O a *kapieki i*, en *mauini on jarau kan o kaloe irail edi*; o a *kapieki i*, en *kaunda wei karoj*, o *men liki kan*, o *lokaia*, o *kainok kan*. ⁸O *irail karoj*, me *kaukaujon jappa*, *pan poni on i karoj*, me *mar arail jota intinidier nan puk en maur en Jippul*, me *kamekamelar jan nin tapin jappa*. ⁹Meamen *jalon a mia*, en *ron*. ¹⁰Ma amen pan *kaloedi*, nan *pein i pan lodila*; o ma amen pan *kamekila*, *kodlaj*, nan a pan *kamekila kodlaj*. Nan *iet en jarau kan ar kononama o ar pojon*. ¹¹O i *kilaner*, amen man *pwarado jan nan pwel*, *oje riau mia*, *rajon jippul amen*, o a *kajoi dueta drake amen*. ¹²O man o kin *wia manaman akan karoj dueta men maj mon por en maj a*. O a *wiada*, me *toun jappa en poni on man o*, me *kelailadar jan a kamekam*. ¹³A

wiadar kilel lapalap, kamoredi *jan lan* kijiniai pon jappa mon aramaj akan. ¹⁴O a kotaue kin ir, me kaukaujon jappa a kilel akan, me kapi *on i*, en wiada mon man o, indai *on irail*, me kaujonta jappa, ren wiai *on man o*, me a lop en kodlaj mier, ap mauredar, dikedik eu. ¹⁵O a kapi *on i*, en kamaureda dikedik en man o, pwe dikedik en man o en pil lokaia, o en wiai *on irail*, me *kan poni* dikedik en man, en kamekamela. ¹⁶O wiai *on karoj*, me tik o me lap akan, o kapwapwa kan, o jamama kan, o me maio, o ladu kan, ren wia kilel eu ni pa ar pali maun de ni tam ar. ¹⁷Pwe jota amen en kak net de netikila, pwe ir eta, me kileledier, kilelekidi mar en man de wad en mar a. ¹⁸Iet lolekön. Me lolekön kan en wadokdi mar en man o, pwe a rajon wad en aramaj amen; iet a wad: Wonepuki woneijok wonu.

14 O I kilaner Jippul o kotikot pon dol en Jion o me *ian i* lop panen pakid, o mar a o mar en Jam a intinidier ni tam ar. ²O i roner *nil eu jan nanlan* dueta punupun en pil toto o dueta *nirnir lapalap* en nanjapwe; *nil o*, me i ronadar, dueta *nil en jaunkaul pikipikir ar arp* akan. ³Irail kauleki kaul kap pot mon mol o, o mon man pamen o lapalap akan; o jota amen me kak koledi kaul o, irail lop panen pakid eta, irail me net japal *jan nin jappa*. ⁴Iei irail, me jo jamin kila li, pwe irail me makelekel. Iei irail me idedauen Jippul o, waja a kin kotila ia. Mepukat net japal *jan ren aramaj akan*, me mejeni *on Kot o Jippul*. ⁵O nan au ar jota likam me diarokadar, nan jota ar jamin. ⁶O i kilaner amen tounlan, pipir ni waron en *lan*, ronamau joutuk mi re a, pwen padaki *on irail*, me kaujon jappa, o *on wei karoj*, o kainok karoj, o lokaia o aramaj akan. ⁷A majani ki *nil laud*: Landa Kot, o wau i, pwe auer en a pan kotin kadeikada me pwarer; o *poni i*, me kotin wiadar *lan*, o jappa, o madau, o utun

pil akan. ⁸O amen tounlan, kariamen, idauen i majani: A ronkilar, a ronkilar, Papilon lapalap, me kare *on kainok karoj kamekam*, aki ar nenek re a! ⁹O amen tounlan, kajilimen, me idauen ir katitiki *nil laud*: Ma amen *poni man o kilel en man*, o ale kilel ni tam a o ni pa a, ¹⁰A pan tunole en Kot a *onion*, me wiauijer jokadolepa dal en *onion* en Kot, o a pan kalokeki kijiniai o jwepel mon tounlan jarau i kan o mon Jippul o. ¹¹O adiniai en ar lokolok peipeidala potopoteta, re jo moleilei ni ran de ni *pon*, irail me *poni man o o a kilel*, o irail me kilelekidar mar a. ¹²Iet en jarau i kan ar kanonama, me kin nekinekid kujoned en Kot akan o pojön *on Iejuj*. ¹³O i ron *nil eu jan lan* majani: Intiniedi: Meid pai irail me mela ren Kaun o, met o kokolata! Iei, Nen o me kotin majani, irail en moleilei *jan ar wiawia kan*, pwe ar wiawia kan *ian irail*. ¹⁴O i kilaner dapok puetepuet eu, o Amen kotikot pon dapok o, me rajon Nain aramaj, marakier mar kold, o ni lim a naip *kon* apot. ¹⁵O amen tounlan pedoi wei *jan nan im en kaudok*, ekekerki *nil laud on i*, me kotidi pon dapok o: Komui kadar om naip paledi, pwe a leler auer en paledi, pwe rak en jappa mater kausalap! ¹⁶Me kotidi pon dapok kajadi jappa a naip, rak kiri *jan jappa*. ¹⁷O amen tounlan pedoi wei *jan nan im en kaudok*, me mi nanlan, pil naip *kon* apot mi re a. ¹⁸O amen tounlan me pwarado *jan impan pei jarau i*, me kin kakaun kijiniai, likwir *on i*, me a naip *kon* mia, majani: Paledi! Toluna *jan wan wain en jappa*, pwe wa me matier. ¹⁹Ari, tounlan o paleki jappa naip, o tolun *jan wan wain en jappa*, o kajedi *on nan kopa laud en onion* en Kot eu. ²⁰Irail tiakedi nan kopa en wain likin kanim, a nta kujewei *jan nan kopa o lel on jal en oj*, lel *lan jtadien kid wonepuki*.

15 O I kilaner pil kilel eu nanlan, me lap o kalom: Tounlan ijimen,

a kalokolok iju mi re 'rail, pwe *onion* en Kot kaimwijokki ir la. ²O i *kilaner* jed klaj eu, me doleki kijiniai o irail me kaloedi man o dikedik en man, o wadawad en mar a, uda ni kailan jed o, o arp en Kot mi re 'rail, ³O irail kauleki kaul en Mojej ladu en Kot amen, o kaul en Jippul indinda: Omui wiawia kan me lapalap o kalom. Main Kot, me pun o melel omui wiawia kan, komui Nanmarki en wei kan, Kaun en meakaroj. ⁴Ij me jo pan landa komui, Main, o wauneki mar omui? Pwe komui ta me jarau, pwe wei karoj pan pwarado poni komui, pwe omui wiawia pun me janjaleda. ⁵Murin mepukat i *kilaner* nan im en kaudok kad-edepa mi nanlan me ritida. ⁶O tounlan ijimen pedoi wei *jan* nan im en kaudok kalokolok iju re 'rail, kapwateki likau min o puetepuet, o ir piraki ni pan ati waiwai kold. ⁷O amen ren man pamen *panalan* tounlan ijimen dal kold iju, direki *onion* en Kot, me ieiajata joutuk. ⁸O im en kaudok me topkila adiniai tapida *jan* *linan* en Kot o a manaman; o jota amen me kak pedelon *on* nan im en kaudok o lao kalokolok iju en tounlan ijimen wiauier.

16 O I roner *nil* laud eu *jan* nan im en kaudok o, mamajani *on* tounlan ijimen: Komail kowei, wudokedi *on* jappa dal iju, me audekier *onion* en Kot. ²Men maj ap kotiwei wudokila *on* jappa a dal, ap wiala kinj jued *on* aramaj akan, me kilelekidi kilel en man o, o me *poni* a kilel. ³O kariamen wudokila a dal *on* nan madau ap wiala nta due nt' en melar amen, ari me maur karoj nan madau ap melar. ⁴O kajilimen wudokila a dal pon pilap o utun pil akan, rap ntalar. ⁵I roner tounlan en pil akan majani: Komui me pun, me kotikot, o me kotikot maj, me jarau, pwe komui kadeikada due met. ⁶Pwe irail kieldier ntan me jarau o jaukop akan, ari, kom kotin katunole kin ir nta; ari, me mau

on irail. ⁷I roner me pei jarau o majani: Ei, Main Kot, Kaun en meakaroj, melel o me pun omui kadeik kan. ⁸A kapamen wudokila a dal pon katipin, a kapi *on* i, en ijiki kijiniai aramaj akan. ⁹Ari, aramaj ronkila karakar kaulap, o re lalaue mar en Kot, me Kaun pan kamekam pukat; a re jota kalukila, pwen wauneki i. ¹⁰O tounlan kalimen wudokila a dal pon mol en man o; ari a wei rotorotala; o re ke *pajan* lo arail pweki motakan madak. ¹¹O irail lalaue Kot en *lan*, aki ar madak o ar kinj akan, o re jota kalukila ar wiawia kan. ¹²O tounlan kawonemen wudokila a dal pon pilap Oiprat, a pil ap *nalenaledi*, pwen kaonopada al mon nanmarki, me kotido *jan* ni pali maj en *lan*. ¹³O i *kilaner*, me *jan* nan au en drake, o *jan* nan au en man o, o *jan* nan au en jaukop likam *nen* jamin jilu dueta proj kai koda *jan*. ¹⁴Ir *nen* en tewil kai, wiawia kilel kai, me kin pwaralan nanmarki en jappa kan, en kapokon ir *penan* mauin en ran lapalap en Kot manaman. ¹⁵Kilan, I pwarado dueta lipirap amen; meid pai, me kin majamajan, nekinekid a likau kan, pwe a de kilijola, rap *kilan* a kanamenok. ¹⁶O re kapokon ir *penan* waja, me ad a ni lokaia en Ipru Armakedon. ¹⁷O tounlan kaijimen wudokila a dal nin wawä, *nil* laud ap pwaradar *jan* im en kaudok nanlan, *jan* ni mol o mamajani: A wiauier. ¹⁸Ari, liol o *nil* kai o nanjapwe wiauier, o jappa rerer kaulap, jota due *jan* tapin aramaj mi jappa, pwe me lapalap o mulatek. ¹⁹Ari, kanim lapalap pal *pajan* wiala jilekij jilu, o kanim en jap akan ronk *pajan*, o Kot kotin tamanda kanim Papiilon, pwen kotiki *on* i dal en wain en a *onion* lapalap. ²⁰O dake karoj mokid wei *jan* o nana kan jolar janjal. ²¹O akel lapalap, toutouki paun epuki, me moredi *jan lan* lel aramaj akan, o aramaj lalaue Kot pweki kamekam akel, pwe iei kamekam me lapalapia.

17 TOUNLAN amen, kijan ijimen me ar dal iju mia, pwara do, majani on ia: Kodo, i pan kajale on uk en li jued, me kaunda pil toto, a pan kalokolok. ²Me nanmarki en jappa kan nenekier, o me kaukaujon jappa pweipweikier wain en a nenek. ³Ari, a uke ia lan nan jap tan ren nen. I ap kilaner li amen, mondi pon man waitata amen, ad a laue toto mia, mona iju o a oje eijok mia. ⁴Li o likau kida likau tontol o waitata, o kapwat kida kold o takai kajampwal, o manaman kai, o ni pa a dal kold eu mia, me dir kila me jamin o me jaut en a nenek. ⁵O ni tam a mar eu intimidier, iet: Okiok pot, Papiilon lapalap in en me nenek kan o jaut akan en jappa. ⁶O i kilan li o a pweipweiki nt' en jarau kan o nt' en jaunkadede en Iejuj akan. Ari, ni ai kilaner i, i ap puriamui kausalap. ⁷A tounlan o majani on ia: Menda koe waponki? I pan kajale on uk karajepan om waponki li o, o man o, o me a kin dake, me a mona iju o a oje eijok mia. ⁸Man o, me koe kilaner, a mia maj ap joer mia, a nok pwaradado jan waja lol, ap pan kolan wajan kamekam; o irail, me kaukaujon jappa, pan wapon ki irail, me mar arail jo intimidier nan puk en maur jan nin tapin jappa, ni ar kilan man o, due a mier maj, ap joer mia, ap nok pwarado. ⁹Ari, iet lolekon: Mona iju rajon nana iju, me li o mondi poa. ¹⁰O irail nanmarki ijimen. Limen niki-lar, me ta men mia, a amen kaikenta pwarado, a a lao pwarado, a pan japwilada anjau kij. ¹¹A man o men maj, ap joer mia, i kawalemen, kijan ijimen, ap pan kalokolok. ¹²A oje eijok, me koe kilaner, rajon nanmarki ek, me kaikenta ar wei, a re aleer manaman dueta nanmarki kan, pwen japwileda auer ta ieu ren man o. ¹³Ir pukat kin wia injen ta ieu, o re pan ki on man o ar manaman paki i ar anianin o. ¹⁴Ir pan mauini on Jippul, a Jippul pan kaloe ir edi; pwe

i ta Kaun en kaun akan o Nanmarki en nanmarki kan. O me ian i, me paeker, o pilier, o melel. ¹⁵A majani on ia: Pil oko, me koe kilaner, waja me li jued o mondi ia, iei irail men liki, o kainok kan, o aramaj akan, o lokaia kan. ¹⁶O oje eijok, me koe kilaner, o man o, irail me pan tatak li jued o, o kajamaliala i, o kakilijauia ta, o re pan kanala uduk a, karonki i kijiniai. ¹⁷Pwe Kot kotin kainonada monion ar, en wia kupur a, o en wia lamalam ta pot o en upai man o, a lao majan en Kot pwaida. ¹⁸Li o, me koe kilaner, iei kanim lapalap, me kakaun nanmarki kan nan jappa.

18 MURIN mepukat i kilaner amen tounlan kodido jan lan, me manaman kausalap, o jappa marain kila a linan. ²A kotin molipeki kapitie laud majani: A ronk pajan, o ronk pajan, Papiilon lapalap, ap id wiala deun tewil akan, o deun nen jaut karoj, o deun manpir jamin, o katantat. ³Pwe wei karoj nim jan wain makar en a nenek, o nanmarki en jappa neneker re a, o jaunet en jappa kapwapwakier a kapwa kajampwal akan. ⁴O i roner eu nil jan lan majani: Ko wei jan i nai aramaj akan, pwe komail der ainekida dip ar kan, pwe komail der pukoki kompar akan. ⁵Pwe dip a kan lel oner lan, o Kot kotin tamanda a jued akan. ⁶Depuk on i, duen pein i wiadar! O depuk on i pan riapak, duen a mau on a wiawia kan; dal o, me a audedar, i dal ota komail aude on i pan riapak! ⁷Duen a kin kalinanda pein i, o kamuei matier, iei due ki on i kalokepa o kajonlolpa, pwe a moneloleki: Nai nanmarki li amen, o i jo pan li odi, o i jota pan kilan mejued kot. ⁸I me kompa kan pan lel on i ni ran ota: Mela, o maiei, o lek, o a pan ron kila kijiniai, pwe Kaun Kot me manaman, me kadeikada i; ⁹O nanmarki en jappa kan, me nenek re a, o muei mat jan i, re pan maieiki, o weriwereki i ni ar kilan adiniai en a ronala. ¹⁰O

re pan u waja doo waponki a kamekam indada: Apwal, apwal Pabilon, kanim lapalap, Pabilon kanim kelail! Ni aur ta ieu kadeik paom pwaida. ¹¹O jaunet en jappa kan maiei o *janejanki* i, pwe jota amen me neti ar kapwa kan. ¹²Kapwa kold, o jilper, o takai kajampwal akan, o manaman akan, o likau linen kajelel, o likau tol, o likau jilk, o likau waitata, o *jon* en tuka pomau karoj, o *jon* en dal karoj, me wia kidar *ni* en elepant, o dal akan, wia kidar tuka kajampwal, o mata praj, o mata, o marmor, ¹³O jimet, o potik, o men ijij, o me pomau, o pomau en ijij, o wain, o le, o plaua kajampwal, o wan wit, o man akan, o man jip, o oj akan, o dake pan oj, o ladu kan, o *nen* en aramaj akan, ¹⁴O wan tuka kan, me kaped om kin iaui, roje *jan uk er*, o dipijou *linan* o kajelel roje *jan uk er*, a jolar pan diarokada kokolata. ¹⁵Jaunet en mepukat, me kapwapwadar re a, me pan u waja doo, wapon kida a kamekam *janejan* o *ma-maiei*. ¹⁶Indinda: Apwal, apwal kanim lapalap, me kapwadeki likau ankotitik, o tol, o waitata, o kapwadeki kold, o takai kajampwal, o manaman! ¹⁷Pwe ni auer ta ieu kapwa toto pukat olar. O jaupal en jop, o ir, me toun jop, o jeler akan, o jaunet en nan madau, ir uda waja doo. ¹⁸O weriwereda, ni ar *kilaner* adiniai en a ijij, indinda: Ia kanim, me rajon kanim lapalap wet! ¹⁹Iraul tukatuk en *mon* wereda, *janejan*, *mamaiei*, indinda: Apwal apwal kanim lapalap! Tou a, me ar jop akan mi nan madau, kapwapwalar, pwe a neti re a mulatokia. Ni auer ta ieu a mokonaidier. ²⁰Kaneketeki i *lan*, o jarau kan, o wanporon kan, o jaukop akan, pwe Kot me kotin iki *on* i komail. ²¹Tounlan rojon amen pokada takai due takai lap men irij plaua, ap kajedi *on* madau, majani: Iduen Pabilon kanim lap pan karonk *pajan*, ap pan jolar mia. ²²Nil en me wia arp akan o kakaul akan, o me

peuk *kajan* plöte, o me peuk koronete, pan jolar me pan *ron* re a, o jolar jaupal, me pan diarok lol om, o *nirjok* en takai irij plaua jolar me pan *ron* lol om. ²³O marain en lamp pan jolar jenjer lol om, o *nil* en ol kamod o li kamod jolar me pan *ron* lol om, pwe noum jaunet akan, jaumaj en jappa, kainok karoj pakotaue kilar om *widin* kan. ²⁴O ntan jaukop o jarau kan me diarokadar lol om, o ntan karoj, me kamekamelar jappa.

19 MURIN mepukat i *roner* lika-mada moron en pokon kalaimun nanlan, majani: Aleluia, kamaur, o *linan*, o manaman udan atail Kot! ²Pwe melel o me *pun* ar kadeik kan; pwe a kotin kadeikadar li jued lapalap, me kajuedie kilar toun jappa a nenek kan o a ikier ntan na ladu kan. ³Pil kariapak re inda: Aleluia! A adiniai adidala kokolata. ⁴O lapalap riekpamen o man pamen rap poridi *poni on* Kot, me kaipokedi pon mol a, majani: Amen Aleluia! ⁵O *nil*, me peido *jan* mol o majani: *Kapina* atail Kot, komail *japwilim* a ladu kan, komail, me lan i, me tikitik o me lapalap akan! ⁶O i *roner* moron en pokon kalaimun, o due *nil* en pil toto, o due *nirinir* en nanjapwe kan indinda: Aleluia, pwe Kaun atail Kot, me Kaun en meakaroj a wialar Nanmarki. ⁷Kitail en injenema, o pereperen, o wauneki i, pwe a leler en Jippul a kapapaud, o li kamod onopadar. ⁸O a mui *on* i, en likauwia kida likau linen, me min o makelekel; pwe likau linen makelekel iei kadeik *pun* en me wiaui pweki jarau kan. ⁹A majani *on* ia: *Intiniedi*: Re meid pai, me luke *don* kamadip en kapapaud en Jippul o. O a majani *on* ia: Mepukat *majan* melel akan en Kot. ¹⁰I ap pupedi ni aluwilu a, en *poni* i. A majani *on* ia: Koe der, *nai* jau om, o ri om, me aneki kadede pan *Iejuj*; *poni* Kot. A *nen* en kokop iei kadede pan *Iejuj*. ¹¹O i *kilaner lan* a ritidar o oj *puetepuet* amen, o me

kaipokedi poa, me oroneki Pun o Melel; a kadeikada o mauinda ni me pun. ¹²Por en jilan i me rajon umpul en kijinia, o mar a toto mia ni tapwi, a mar eu intinidier, me jota amen me aja, pein i ta. ¹³A likau kida likau eu, me kadueki nta, o mar a oroneki: Majan en Kot. ¹⁴O karj en jaunpei en nanlan idauen i pon oj pueteputet akan, likau kida linen pueteputet o min. ¹⁵O jan nan jilan i kodlaj kon luj da jan, men kamekameki wein jappa. A pan kotin kaun kida jokon mata pot; o a tiakedi kopa en wain, me orion en Kot, Kaun en mekaroj. ¹⁶Ni a likau o ni lanelane a mar a intinidier: Nanmarki en nanmarki o Kaun en kaun akan. ¹⁷O i kilaner tounlan amen uda nan katipin; a molipeiki nil laud majani on manpir akan, me pipir nan waron en lan: Kodo, pokon don kamadip lapalap en Kot. ¹⁸Pwe komail en kan uduk en nanmarki kan, o uduk en kaun akan, o uduk en manaman akan, o uduk en oj akan, o me mondi po arail, o uduk en me maio ko o ladu kan, me tikitik o me lapalap akan. ¹⁹O i kilaner man o, o nanmarki en jappa kan, o nair karj akan pokon penan mauini on i, me kaipokedi pon oj o na karj akan. ²⁰Man o lodi on ianaki jaukop likam, me wia kilel kai mo a, me a kotaue kida irail, me kilele kidi kilel en man o, o ir me poni a kilel. Ira karoj lokidokilan nan le en kijinia, me roneronki jwepel ni ara memaur. ²¹Me lu akan kamekame kila kodlaj en i, me kaipokedi pon oj o, iei kodlaj, me luja jan nan jilan i; ari manpir akan muei mat kilar uduk arail.

20 I kilaner tounlan amen kotido jan lan, ki en waja lol mi re a nan lim a o jal mata lapalap. ²A jaikidi drake o jerpent en kaua, iei Tewil o Jatan, ap jaliadi i par kid. ³O kajedi on nan waja lol jo kapi, ritiniedi o kileledi poa, pwe ender katikatiamau toun jappa, a lao par kid imwijokala. Muri a nok japadokala

anjau kij. ⁴O i kilaner mol akan, o ir me kaipokedi poa, kadeikada; o i kilaner nen en ir, me mon ar lepuki janer pweki kad-edepan lejuj o majan en Kot, o ir, me jo poni man o, o a kilel, o jo kilelekida a kilel ni tam ar o ni pa ar. Irail mauredar ap ian Krijtuj kakaun par kid. ⁵A me melar tei kan jota maureda lao par kid imwijokala, iei iajada kaieu. ⁶A meid pai o jarau, me pan konodi iaj kaieu; mela kariau jo kokoa irail, pwe irail wiala jamero en Kot o en Krijtuj akan, o re pan ian i kakaun par kid. ⁷Par kid lao imwijokela, Jatan ap pan japedokla jan a im en katen. ⁸A ap pan parwei katikatiamau toun jap akan, me mi ni kaim paieu en jappa, Kok o Makok, kapokon ir penan mauin; ir me nederenia rajon pik en oror. ⁹Irail paraparalan nan jappa, rap kapil pena pokon en jarau kan, o kanim kapai; kijinia ap moredi jan lan, karon ir ala. ¹⁰O tewil, me kotaue ir, lokidokila nan le en kijinia o jwepel, waja me man o jaukop likam mia ia, o re pan kalokolok ni ran o ni pon kokolata joutuk. ¹¹O i kilaner mol pueteputet lapalap eu, o i me kaipokedi poa jappa o lan tan wei jan mon jilan i, ap jolar deu ara me diarokadar. ¹²O i kilaner melar akan tikitik o lapalap akan u mon mol o, o puk kan pak pajaner, o pil eu puk me pak pajaner, me puk en kamaur. Melar akan ap pakadeik kidar meakan, me intinkier nan puk kan duen ar wiawia kan. ¹³O madau kapeida melar akan, me mimi lole, o mela o wajan mela kidaer, me mi lol ir. Ir karoj pakadeikadar iran ar wiawia kan. ¹⁴Mela o wajan mela me pijikindi lan le en kijinia; iei mela kariau. ¹⁵O meamen, me jo intinidier nan puk en kamaur, a pijikindi lan le en kijinia.

21 O I kilaner lan kap o jappa kap, pwe lan maj o jappa maj jolar mia, o jolar madau. ²O i kilaner kanim ijou, Ierujalem kap, peidido jan lan ren

Kot, kapwater due li kamod kapwater on a paud ol. ³O i roner nil laud jan mol o majani: Kilan, tanpaj en Kot mi ren aramaj akan, o a pan kotikot re 'rail, o irail pan wia japwilim a aramaj ala, o pein Kot pan kotikot re 'rail. ⁴O a pan kotin limwi jan pil en maj ar karoj; o mela pan jolar, pil jolar maiei, o jolar janejan, madak kokolata, pwe men maj jolar mia. ⁵O me kaipokedi pon mol o majani: Kilan, I pan kawilika-pada meakan karoj. O a kotin majani: Intiniedi; pwe majan pukat me pun o melel! ⁶A kotin majani on ia: A pwaidar. Nai Alpa o Omeka, Tapi o Imwi. I pan ki on, me men nim pil adar, en nim jan utun pil en maur japan. ⁷Me pan dadau-rata, a pan jojoki mepukat, o I pan wia na Kot la, o a pan wiala nai jeri. ⁸A me majak, o jokamelele, o jaut akan o men kamela kan, o nenek kan, o wun ani kan, o me poni dikedik en ani kan, o likam kan karoj deu ar nan le, me roneronki kijinia i o jwepel, iei mela kariau. ⁹O tounlan amen, kijan ijimen, me dal en kalokolok iju en kaimwijokela mi re a, pwarado majani on ia: Ko don met, i pan kajale on uk li kamod, warok en Jippul o. ¹⁰Ari a kotin kalua kin ia la ren nen pon nana lapalap eu o ileile, ap kajale on ia kanim ijou Ierujalem, pepeidido jan lan ren Kot; ¹¹Linaneki linan en Kot; a marain me rajon takai kajamp-wal, rajon iajpij linan eu, ¹²A kel lapalap ileile mia, o wanim eijokriau, o tounlan ekriamen mi ni wanim ko, o mar akan intinidier, me mar en nain Ijrael ekriamen. ¹³Ni maj en lan wanim jilu, o ni apon wanim jilu, o ni air wanim jilu, o ni kapi wanim jilu. ¹⁴Pajon en kel en kanim o me eijokriau, o mar en wanporon en Jippul o ekriamen intinidier po ar. ¹⁵Me majani on ia mepukat, men jon jokon kold mi re a, pwen jon kanim o, o a wanim akan o a kel o. ¹⁶Pali en kanim pali paieu, o anet a dueta tälap

a; a jonki kanim men jon o, me anet a jtadien nenriakid. Anet a o tälap o ileile duepeneta. ¹⁷A jojon kel o, ari me tipon en pa epuki paeijok paieu, duen men jon en aramaj o, me mi ren tounlan o. ¹⁸A kel o wia kidar iajpij, a kanim o wia kidar kold eta, me rajon klaj makelekel. ¹⁹Pajon en kel en kanim o ujunakier jon en takai kajampwalia karoj. Tapin pajon takai iajpij, a kariau japor, a kajilu kaljedonia, a kapaieu jmarakd, ²⁰A kalimau jardonikj, a kawonu jardij, a kaiju krijolit, a kawalu peril, a katuuu topaj, a kaeijok krijopraj, a kaeijokeu iajjint, a kaeijokriau ametijt. ²¹O wanim eijokriau manaman eijokriau; ari, wanim eu iei manaman eu; o al en kanim o me kold makelekel, linan due klaj. ²²O i jota kilaner im en kaudok lole, pwe Kaun Kot, Kaun en meakaroj o Jippul iei ar im en kaudok. ²³O kanim jota mau on katipin de maram, pwen dakedaker, pwe linan en Kot kamaraini i, o Jippul iei arail lamp. ²⁴O wei kan pan weid wei ni a linan; o nanmarki en jappa kan pan walan i ar linan. ²⁵O a wanim akan jota pan ritidi ni ran, pwe jolar pon waja o. ²⁶O irail pan wa don i linan o wau en wei kan, ²⁷Jota me pan pedelon on me jamin, de me kin wia jaut, de likam, a irail eta, me mar arail intinidier nan puk en maur en Jippul.

22 O A kotin kajale on ia pilap en kamaur pot, makelekel due krijatal, me u wei jan ni mol en Kot o Jippul. ²Ni kailan pilap pali karoj tukan kamaur mia, me kin wa jon en wa eijokriau, me wa jaunipon kaukaule; o tan tuka kan men kamaur toun jappa. ³O jolar men kariale kokolata; a mol en Kot o Jippul me mi lole; o japwilim a ladu kan pan upa i, ⁴O re pan kilan jilan i, o mar a pan mi ni tam ar. ⁵O jolar pon ni waja o kokolata; re jolar anane marain en lamp, pil jolar marain en katipin, pwe Kaun Kot pan kotin ka-

maraini ir, o re pan nanmarki kokolata. ⁶A majani *on* ia: Majan me pun o melel, o Kaun Kot en *nen* en jaukop akan poronedo japwilim a tounlan, en kajale *on* japwilim a ladu kan, me pan wiaui ni anjau koren. ⁷Kilan, I pan madan pwarado, meid pai, me kanekid majan akan en kokop en puk wet! ⁸Nai Ioanej, me *roner* o *kilaner* mepukat, o ni ai *roner* o *kilaner*, i ap poridier *poni* mon aluwilu en tounlan, me kajale *on* ia mepukat. ⁹O a majani *on* ia: Koe der, *nai* pil *ian* uk papa amen o *ian* ri om jaukop akan, o *ian* ir, me kanekid majan en puk wet, *poni* Kot! ¹⁰O a majani *on* ia: Koe der *katene* majan en kokop en puk wet, pwe anjau o korendor. ¹¹Me jo pun, en japejapuneta, o me jamin, en jami-jamineta, o me pun, en *punepuneta*, o me jarau en jarau ta. ¹²Kilan, i madan pwarado o ai pwain mi re i, en pwain *on* amen amen duen ar wiawia kan. ¹³Nai Alpa o Omeka, men Maj o Men mur, Tapi o Imwi. ¹⁴Re meid pai, me lope

ar likau, pwe ren kon *on* tuka en kamaur, o pedelon *on* nan wanim en kanim akan! ¹⁵Liki kiti kan mia, o widinok kan, o nenek kan, o kamela kan, o me *poni* dikedik en ani, o amen amen me mauki o me wiada likam. ¹⁶Nai Iejuj kadar doer *nai* tounlan, en kadede *on* komail mepukat, mon momodijou kan. *Nai* tapin kadaudok en Dawid, uju ran umpumpul. ¹⁷*Nen* o li kamod majani: Kodo! O me pan *ron*, en inda: Kodo! O me men nim, en kodo, meamen me *inon ion*, en tunole pil en kamaur japan. ¹⁸I kadede *on* amen amen me *ron* majan en kokop en puk wet, ma amen pan *ujai on*, Kot pan kotiki *on* i kampa kan, me *intinidier* nan puk wet. ¹⁹O ma amen pan kaje *jon* ekij majan en kokop wet, Kot pan kotiki *jan* pwaij a nin tukan kamaur o kanim ijou, me *intinidier* nan puk wet. ²⁰Me kin kadede mepukat, majanier: Iei I pan madan pwarado. Amen, kotido Main Iejuj! ²¹Mak en Kaun Iejuj Krijtuj en mi ren jarau kan karoj! Amen.